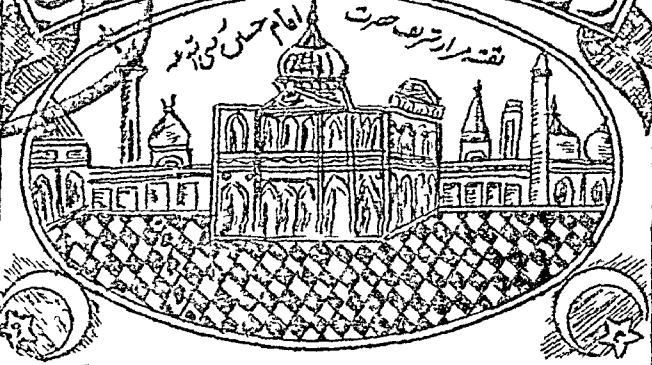

آدم خوارین قیامی سبیل اللہ

ببین تو فنی خالق ارض و سما این کتاب بیان حال شهیدین اکبر
از تصنیف ملا حسین اعظم کاشغری رحه المصطفیٰ بجز

روایتی از سیرت امیرالمؤمنین

بفرمائین

شیخ ابویوسف محمد بن یحییٰ بن یوسف

کتابت در کتبخانه بازار لاهور

در مطبعہ نو لکھنؤ سلیمن لاهور طبع شد

شہزادہ بہار

شیخ الہی بخش و محمد جلال الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاکھنؤ

قصہ عادل خاں مع سوروش فارسی

نہایت اعلیٰ درجہ کا عشقیہ قصہ ہے۔ اور ساتھ ہی اس کے درستی اخلاق بھی اس سے تصور ہے قیمت ۱۰

قصہ چہار درویش فارسی

قابل دید ہے۔ دوران قصہ میں مصنف نے جا بجا اشعار لکھ کر موزون و مرین کیا ہے۔ اس کے مطالعہ سے درستی اخلاق کے علاوہ زبان فارسی سمجھنے کی مہارت حاصل ہو سکتی ہے۔ قیمت ۱۰

سیاحت حاتم طائی

یہ نادر و نوجو کتاب بڑی جلد و جہد سے ہم پہنچا کر چھپوائی گئی ہے علاوہ لطف قصہ کے اس کے مطالعہ سے درستی اخلاق و ترغیب صدقہ و خیرات دیا بندی وعدہ و شوق سیاحت کے زبان فارسی کے سمجھنے اور بولنے کی لیاقت حاصل ہو سکتی ہے قیمت ۱۰

قصہ شہزادہ بہرام فارسی

یہ مقبول عام قصہ ہندوستان کی کل زبانوں میں لیتی بنگالی۔ آردو۔ پشتو۔ بنگالی وغیرہ وغیرہ میں ہو چکا ہے اس کی خوبی اس سے ظاہر ہے کہ یہ قصہ ہر ایک زبان میں پڑھا اور سنا جاتا ہے قیمت ۱۰

قصہ دلہ و مختار فارسی

یہ قصہ دل بہلانے اور عورات کے مکرو فریب و چرتروں سے آگاہ کرنے کے لئے نہایت کار آمد ہے آخر میں نتیجہ اخلاقی کے بڑے کاموں کا بڑا انجام ظاہر ہوتا ہے قیمت ۱۰

قصہ گرہ و صوفی فارسی

یہ نظم کا حصہ ہنسنے ہنسانے کی کل قابل دید ہے۔ علاوہ قصہ قصہ کی زبان فارسی میں مہارت حاصل ہوتی ہے قیمت ۱۰

قصہ احمد جام مع چہار پری

قصہ ورق و گل شاہہ بالتصویر

زبان فارسی نہایت اعلیٰ درجہ کا قصہ قابل دید ہے۔ شائقین اسٹے مطالعہ سے حظ و اذراٹھائینگے قیمت ۱۰

طوطی نامہ فارسی

ایک فرضی قصہ طوطی مینا کی زبانی نہایت تیز و خیز بیان کیا گیا ہے۔ اس کے مطالعہ سے جلد بازی اور بلا سوچے سمجھے کسی کام کے کرنے سے تنبیہ حاصل ہوتا ہے۔ اور اس کے مطالعہ کے بعد کسی کام کے کرنے سے پشیمان نہیں ہونا پڑتا قیمت ۱۰

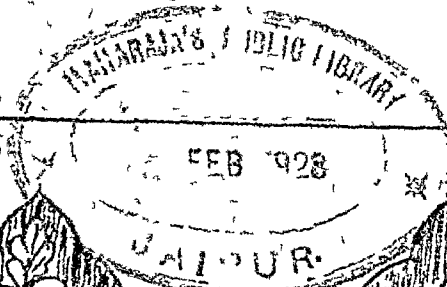
وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ بِالْغَائِبَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْقُلُوبِ وَالْجَوَابِ

بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ كَبِيرٌ
سَعِيدِينَ الشَّهِيدِينَ الْمُعْتَصِمِينَ الْمُظَلْمِينَ سَيِّئَاتِي أَمَّا حَرْبُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَهِيَ مِنْهُنَّ

المعصية
وَاللَّهُ
وَاللَّهُ
وَاللَّهُ
وَاللَّهُ
وَاللَّهُ

كَمْ مِنْ مُصَنِّفٍ مَشْهُورٍ عَلِيماً رَوَّاهُ وَكَأَقْفٍ رَمَوْهُنَّ فِي بَيْتِ حَمَلَانَ لَوْ حَرَّوْهُنَّ فِي بَيْتِ حَمَلَانَ
خِزْيَانِي رِجَالِي نَجَّيْتُ وَنَجَّيْتُ لِيْلِي نَجَّيْتُ وَنَجَّيْتُ لِيْلِي نَجَّيْتُ وَنَجَّيْتُ لِيْلِي نَجَّيْتُ

مَطْبَعَةُ
دَرْجَةُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اے شربت درو تو وولے دل ما	اشوبد بلائے تو عطائے دل ما
از نامہ حمد تو شفائے دل ما	وہ نام جیب تو صفائے دل ما

حضرت صبور بے طلال و شکر بے زوال عَمَّتْ عَطِيَّاتُهَا وَكَابَتْ بَيْكَاتُهَا وَرَكَابُ كَرِيْمٍ وَكَلَامُ
 لَازِمِ التَّكْرِيْمِ زَمْرَةٌ بِلَا رَسِيْدِ كَانِ مِيْدَانِ مَحَبَّتٍ وَنَمْتٌ كَشِيْدِ كَانِ مَعْرَكَةِ مَشَقَّتِ رَايِدِيْنَ خَطَابِ
 وَلِنُوَازِ مَعْرُزٍ وَسُرُوْرٍ اَزْ سَاخْتِ كِهْ وَكَلْبُوْكَ تَكْمِهْ وَهَرَايْتِ مَلَمَے اَزْ يَأْتِيْمِ شَا اَلْبِيْنِ بِاَشْمَا مَلَمَے اَزْ يَأْتِيْمِ كَانِ مِيْكِيْمِ
 اَكْرَحِيْمِ سِيْحِ حَالِ شَمَائِرِ يَأْتِيْمِ شَيْدِهْ نَيْتِ اَمَّا خَوَايْمِ كِهْ عِيَاكَ اَبُو بَارِسِ كَسِ بَرَحْمَكِ اَمْتَحَانِ خَطَابِ كِهْ وِدُوْ عَالِيْمِ
 بَدَا تَدَكِ كِهْ اَمِ نَقْدِ اَخْلَاصِ اَزْ خَلَّاصِ اَبْتَلَا پَاكِ وَجِے عَشِ بِيْرُوْنِ مَے اَيِدِ * **فَسِرُو**
 خُوشِ بُوْدِ كِهْ مَحْكِ تَجْرِ بِيْدِ اَيِدِ بِيْمِيَانِ **تَمَّاسِ بِيْرُوْنِ شُوْ وِهْرِ كِهْ دِرُوْ عَشِ بَا تَرِ**
 دَرِ اَزْ يَأْتِيْمِ اَلْبِيْ بِيْمِيْدُوْرٍ وِرِيْنِ اَيْتِ وَا قَعِ شَدِهْ لِيْشِيْ مِيْنِ اَمْتَحُوْقَاتِ بِيْحَرِ اَزْ تَرِسِ كِهْ تَبِنِ خُوْفِ
 اَلْبِيْ يَأْتِيْمِ وِشْمَانِ وَا اَلْبَجُوْعِ وِبَكْرِ سَنَكِ كِهْ اَنْ قَطَّاسْتِ وِتَنَكِ مَعَاشِ يَارُوْزِهْ دَشْتِ وَا كَقْفِ
 مِيْنِ اَمَّا مَوَالِيْ وَا نَقْصَانِ بَعْضِ مَالِ اَبْتَارِ اِحْ حَاوِنَاتِ يَأْتِيْمِ اَخْرَاجِ زَكُوْةِ وَا صَدَقَاتِ وَا اَلْاَنْفُسِ وَا نَقْصَانِ
 وَا نَقْصَانِ اَنْ بِيْمَارِيْ يَأْتِيْمِ وَا نَقْصَانِ وَا عَجْزِ وَا اَحْتِيَاجِ وَا مِيْنُوَالِيْ وَا اَلْقَضَايَا وَا تَقْصِيَانِ وَا مِيْسُوْمَاتِ
 مَحْصُوْلَاتِ اَبَا تِ اَرْضِيْ وَا سَمَاوِيْ يَأْتِيْمِ كِهْ فِرْزَنْدَانِ كِهْ مِيْوَهْ بَلِغِ وَا لَمَنْدُوْرِ وَا شِيْ حَرَاغِ بَصْرِ وَا شَرُوْ نَهَا
 مَوْرِ وَا پِدْرِ وَا بِيْشَرِ اَلْبِيْمِيْدِيْنِ وَا بِيْشَارَتِ وَا هِصْرِ كَسْتِ كَانِ اَكْرَا كِهْ دِرِيْنِ بِلِيَاتِ طَرِيْقَةِ اَشْكِيْبِيَانِيْ اَبِيْشَرِ
 وَا سَمُوْمِ جُوْعِ وَا فِرْغِ وَا شَكَايَتِ فِرُوْ كَنْدَارَنْدِ **بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ** جَامِ مَحْنَتِ خُوْزَنْدِ وَا دَوْمِ نَزْ
 جَزْبَرَاءِ وَا قَاتِ مِ تَرَشْدِ خُوشِ بَسُوْزَنْدِ وَا بِلَا چُوْنِ عُوْدِ وَا كِهْ اَزْ يَشَانِ بَرُوْنِ
 اَكْلَنْ بِيْنِ وَا دِيْنِ صَابِرَانِ كِهْ اَسْتَحْقَاقِ بِيْشَارَتِ وَا زَنْدَا نَانْدِ كِهْ اَلْبِيْ وَا فَرْمَانِ بَا دِشَايِ بُوْدِ

چون برسد ایشان را مصیبتی آفتی و یلینی و نکبتی و آفتی تا آنکه گویند از روئے اخلاص بطریق
اختصاص کہ اذنا لله بدستیا ما اذنا لله خداوندیم و بکشد بندگی اور در بندیم پس ہرچہ از خواجہ بہ بندہ رسد
و از مالک بر ملک و فتح گرد و جز تسلیم و رضا و انقیاد و حکم قضا چارہ نباشد و انکبہ و ماسوئے مجازات
و مکافات او کہ جحیم باز گردند گانیم یعنی رجوع ما بحضرت او خواهد بود و او جزائے بسزای خود
گردار با ما خواهد رسانید اگر بحکم او خوردند یا شیم مستوجب ثواب ابدی گردیم و اگر از آنچه مراد اوست
بهریم مستحق عذاب مخلد شویم **فصل** در قبول باید نہسا و گردون طوع
کہ ہرچہ جا کہ عا دل کند ہمہ وادست بہ مضمون این آیت وافی ہدایت مشرست بانکہ
بلا محکم نقد عالمیان و معیار خیر بہ احوال آدمیان است تا ہرکہ دعویٰ محبت کند نقد حال او را بویہ بلا
و کورہ عنایت آتش استخوان و ابتلا بگردن از غش ہولے نفس دنی و دل آرزوے طبع خبیس پاک و پاکیزہ است
از خلاص آزمایش خالص بیرون مے آید و ضرب عنایت چہرہ او را در الضرب ہدایت بسکہ قبول
بیارید و اگر غشوش و محبوبست و در بیان فریق بہت اشراق موسوم شدہ مرد و اید گرد و دور
یکے از کتب ساوی مذکورست کہ حق یہاذا احبب نصبت علیہ الیک و یا یعنی ہرکہ دعویٰ دوستی
خدا کند و بدست ارادت حلقہ در محبت زندیایہر کہ حق سبحانہ و تعالیٰ اور اخلاصت محبوبیت پوشانند یا
چہرہ مقبولیت نوشاند باران بلا از بر محنت و عنایا پے بر فرق اور بزبان گرد و و شادی و بہجت و
آسایش و راحت تمامی از روے گریزان شود **الکلام اللہ علیہ** **اللہ صلی علیہ و آلہ وسلم**
شوی سنوی برین نوال آوردہ **عظمت** دوستی چون زر بلا چون آتش است ہر حال ص و رول آتش
خوش است ہر از فحوائے کلمات سابقہ چنان بچیطہ فہم در مے آید کہ بلاستوجہ ارجح است و محنت
متعلق بہ باب محبت ہر جا کہ بنائے محبت نہاود اندورے از محنت در و کشادہ اند و در ہر میان کہ کوا
ولا یبراقراختہ اند فوج بلا را ملازم آن پائے علم ساختہ اند ہر کہ را حق سبحانہ دوست ار و اربلا مبتلا
ساز و و بچمن دشمن گرداند و مؤید این معنی حدیث حضرت رسالت پناہی است صلوات اللہ وسلامہ علیہ
انجا کہ فرمودہ ان اللہ اکذا احبب قوم ما ابتلاھم بدستیکہ خدا بیجا لے چون تو مے را دوست دار
لشکر بلا و اندوہ را برایشان گمارد و مقررست کہ محنت باندا زہ محبت بود و بلا بقا ارو لا نازل شود
ہرکہ در راہ دوستی حق از ہمہ رہ روان در پیش بود ہر آیینہ مشقت و یلینت او نیز از سہہ شویہ محبت
ہرکہ از ذوق محبت بیشتر ہیندش از زخم محنت بیشتر ہر حضرت سید کائنات علیہ السلام صلوات اللہ
و اکل التجیات سوال گردند کہ ای التامین کسکی بلا لے کدام طایفہ از مردمان محنت نراند از روئے ملا

یعنی بلائے که ام گروه از او میان سخت تر و دلسوز تر است و محنت که دم زهره از اصناف انسان صعب
و غم نه و ز تر فرمود که آنکه بشیاء پیتا میران که محرم حرم رسالت و محرم حرم حالات اندک ایشان
سخت تر از بلائے هم بشر است و محنتی که متوجه روزگار ایشان باشد از همه محنتها بیشتر شد که شکل
پس از ایشان بلائے جمعی که مانند تر باشد بدیشان در سلوک سبیل محبت و وقت براسرار معرفت نیز
صعب باشد قافله کشتل پس آنها که اشبه باشند بدین جماعت فزیرین قیاس هر که بسنگاه قرب اقرب
باشد بلا و غنائے او باشد و صعب باشد **نقطه** هر که درین بزم مقرب تر است + جام بلا بیشتر
میدهد + و آنکه زود در نظر خاص یافت + دلغ عنایر جگرش میزند + بلا نه شربت شیرین است که
اطفال طریقت را دهند بلکه قدح زهره لال است که بر دست بالندان راه نهند یکی از مشایخ طریقت میفرمود
عین و زدی خوردن بسبب که عادت ماست + رطلی که گران تر است آن شربت ماست + و اینجاست
که هر بار بلا که گران تر است بر دلها نماند مبارک انبیا نهاده اند و هر تحفه محنتی که قوی تر است بر لایه اولیا و
اصفیا فرستاده و روح الارواح آزرده که هر که ایام صدیقان و قدرگاه مجتبان میباید بیکدم ببرد خود
بر نیاید گرفت و یکدم باز زنده دل بر نیاید آورد **عین** عاشق باشی تر از یون باید بود + در نه زهره
عشق بیرون باید بود + در راه ایملای او هزار هزار دل کیاب است و از کتاکش محنت و بلائے او
هزار هزار دیده پرآب در هر بادیدوار کشته ایست بجزرت او تا ده دور بر زاویه سوخته ایست از سطوات
کبریا جان داده تن که رام ولی است که نه که راخته زبانه آتش بلائے او است و دل که هم تنی است که نه نشانی
نیز تزلزلے او آخر نظر کن بجزرت گویم صفی و نور و فوج نجی و در آتش اندختن خلیل خلیل و قسریان
ساختن اسمعیل نبیل و اگر پی یقوب و ربیت الاحزان و یلیه یوسف و رجاء و زندان و شبانی و سرگردانی
موسه اکیم و بیماری و بی بیماری ایوب سقیم و آره شکافنده بر فرق ذکر یا مظلوم و تیغ زهر آب و لود بر
حلق سحی المعصوم و الم لب و دندان سرور انبیا صلی الله علیه آله و سلم و جگر پاره پاره حمزه سید اشرف
رضی الله عنه و محنت اهل بیت رسالت صلی الله علیه آله و سلم و مصیبت خانواده عصمت و طهارت و
سرشک و در اول و تحول عذرا رضی الله عنها و فرق خون آلود علی مرتضی کرم الله وجهه و لب زهر شربت
نور دیده زهر رضی الله عنه و غم ساره بخون آغشته شهید کربلا رضی الله عنه و دیگر احوال بلا کشتان
از محنت رسدگان عالی همت همه با جان غم اندازد + رکانون غم و الم سرتا یا سوخته رماخی

عالم ز بلا های محنت لده ایست
بر جان نگاه می کنند در ره تو
دین محنت و عجم نصیب هر دل شده ایست
دل خون شده غم سزده سوخته ایست

اسے عزیز و در راہ پیچ نبی آن مقدار خار بلانہ نیتند کہ در راہ سید شہر صلوات اللہ علیہ وآلہ وسلم و بر فرق اس پیچ
 پیغامبران مقدار کرد و محنت نہ چیتند کہ بر سز آن سرور چنانچه درین نبی فرمود کہ صَاؤُذِی بِنَبِیِّ مِثْلِ مَا
 اُوذِیْتَ بِنَبِیِّ اِیْحَیْ بِیْنَا مِیْرَے رنجانیدہ تشد ماتند آنکہ من رنجانیدہ شدم و بہین نسبت با اہل بیت بر پیچ
 پیغامبران جفا کردند کہ با اہل بیت خواجہ عالم صلوات اللہ علیہ وآلہ وسلم و از جملہ واقعات شہرہ اسے کہ بلاست
 کہ پیچ ویدہ بدین گوندہ مصیبتے در خاکدان و نیانیدہ و پیچ گوشتے از ان نوع بیستہ و پیچ زماک از پیچ
 زبانی نشینہ رباعی تا و ہرست واقعات زین صعب تر ندید + ہر کس نمبر شنید کسش یا خبر ندید +
 ہشتم زمانہ بردن چرخ قصبہ + پڑ سوز تر ز حال شبیر و شبیر ندید + امام باقری رحمتہ در کتاب مرآت
 الجنان آورده کہ ابن عبد البر از حسن بصری قدس سرہ نقل کرد کہ در واقعہ کہ بلا شازدہ کس از اہل
 بیت بیانی عبد اللہ الحسین رضی اللہ عنہ شہادت چشیدند کہ در ان روز بر روی زمین ایشان را
 شمیہ و نظیر نمود و در مصابیح التناوب مذکورست کہ کعب الا جبار رحمۃ اللہ علیہ روزی اہل بیت را از لطم
 و نشتہا کہ در کتابہا خواندہ بود خبر میداد و در اشکے سخن گفت عظیم ترین واقعات بزرگترین لطمہ کشتن حسین
 خواہد بود و چنین خواندہ ام کہ آنروز کہ حسین رضی اللہ عنہ را شہید کردند ہفت آسمان خون بگریختند یا
 ایا احوال نشینہ ایم کہ آسمان برائے کسے خون گریستہ باشد گفت و نیکو کہ ان قتل الحسین
 امر عظیم و اسے بر شامہ رستی کہ کشتن حسین رضی اللہ عنہ بزرگ کاسے و صوبامے ستے فرزند
 خاتم پیغامبران ست و سبط رسول آخر الزمان ست رنجانہ سید رسولان ست پسر سیاہ و بیاست حجیم
 آل عباس ست نور ویدہ فاطمہ زہرا ست بدان خدا نیک جان کب بدست او ست کہ چنین خواندہ ام کہ آن روز
 کہ ویرا شہید کنند گروہے از فرشتگان بر سر روئے وے بایستند و دیگر نیز باقیامت کہ ہرگز از گریہ
 باز نہ ایستند و در ہر شب آدینہ ہفتاد ہزار فرشتہ فرو آیند و بر سر قبرے زاری کنند و چون بآمد شود
 بصواع طاعت خود باز روند اہل آسمان اورا ابو عبد اللہ المقتول خوانند و فرشتگان زمین ابو عبد اللہ
 المذبح گویند فرشتگان دریا حسین مظلوم خوانند بلائکہ ہوا حسین شہید گویند و رباعی
 بر قتل حسین ارض و سما میگرنید + از عرش علی النابتہ سے میگرمیند + ما ہی و آب و مرغ دروئے ہوا
 در ماتم شاہ کہ بلا میگرمیند + و گریہ درین ماتم موجب حصول رضائے ربانی و سبب حصول بریاض
 جاودانی ست چنانچہ در آثار آردہ کہ من لکی لعلی الحسین او تکالی اوجبت لکۃ الجنۃ یعنی ہر کہ بر
 حسین رضی اللہ عنہ یا خود را تکلف بر گریہ وارد سازد اربا باشد کہ اورا بہشت برند شیخ جارا سد علامہ میفرماید
 کہ ہر کہ بر حسین بگریہ بہشت مراد را واجب شود و ہر کہ خود را گریان فرماید جبکم من قستہ بقوم قہو

ملاحظہ

مشام در وعده و حبت کہ ام حبت و اول است امام عی بنجاری آورده کہ سے عزت خاک کہ با حاکمے
 ست کہ و ران خاک تخم شہا و شکر شہ اند و آب از ویدہ و دوستان و ہوا و لان میطیہ کہ من یکی علی
 انجسین پس ہر کہ از جو بیاریدہ آبی بجاک کہ بلا فرستہ ہر آئینہ تخم سادے کہ در محبت ال شہادت کا
 باشد در مزرعہ رضا باب ویدہ سے پرورش یا بدو چون از منزل ال دنیا کمز عتہ ال احوہ و بیرون و
 حصول آن نسیم حبت و نسیم بخت خواہر بود کہ و حبت کہ و ایچنتہ و برے است کہ جمع از حبتان
 اہل بیت ہر سال کہ ماہ محرم در آید بصیت شہداران ما زہ سازند و تبریزت اولاد حضرت رسالت صلی اللہ علیہ
 و آلہ و سلم پرورد از زندہ را و ہا بر آتس حیرت بریان گرد و ویدہ از غایت حسرت کہ بیان شود عیبت
 زانہ و این ماتم جائگس + روان گرد و از ویدہ خون دل - و اخبار مقتل شہدا کہ در کتب مسطور و مذکور است
 تکرار نمایند و باب ویدہ غبار ملال از صفحہ سیمہ بردا بند و ہر کتابے کہ درین باب نوشتہ اند اگر چه زیور
 حکایت شہدا احوالی است اما از سمت جامعیت فضایل بطن و تفصیل احوال ایشان عالی است بدین
 جهت اشارت عالی از عالی حضرت سلطنت ربیب تقابث نفیبت ولایت مرتبت شاہزادہ اعظم
 نقا وہ ملک الاحم آفتاب تابان فلک بختیاری ماہ و خشان سپہ شہریاری شرف العترۃ النبویہ غر القریۃ
 العلویۃ الخصوص بالنسب المحتوی المختص بالنسب الحسینی وارائے جمشید مخیر فریدون قر خورشید شہ
 خلاصہ اولاد سلاطین نامدار نقا وہ احقاد خواقین عالیقدر شہر ذو ہمد ترویج علی مرقی العلی +
 و بنورہ انکشف و یاجیر الرومی + شاہ ملک خورے فلک آستان + گلین نہ روضہ مینو نشان +
 سرور مد رایت بسرام جاہ + صفدر محسرات گردون نپاہ + داور عادل دل عالی نسب +
 والی کافی کف والاحسب در رفیع قدرے کہ از قطع سده مناقب اعتلا سے عتہ مناصب و مریش
 در مرتبہ ایست کہ نہ سیاح و ہم دوراندیش پیر امن سر اوقات شرح آن تواند گشت و نہ سیاح عقل
 روشن رے کہ در ساحل دریائے بیان شہد از ان تواند گشت **نقطہ** پایہ قدر او از ان پیش است
 کہ تو ائم اوئے آن گردان + بلکہ تو ان بصد ہزار زبان + عشر اوصاف آن بیان کردن
 قرۃ باصرہ سیاوت و نقابت طرۃ ماصیہ سلطنت و نجابت طیب سر و گلزار است یقلین +
 قرۃ العین خواجہ کوفین + مستفیض من منیاح فیض اللادہ مرشد الدولتہ و المللتہ والدین عتہ شہر
 بسید مرزا الازالت ساد سلطنتہ بکواکب العظمتہ و الجلال مرتبہ و آیات اہتہ علی صفحات الکتابیات بالدولہ
 و الکمال بتیئتہ کہ با وجود علو نسب در سیاوت چنانچہ شہد از ان در آخر کتاب مسطور خواہد شد بسیم مرتبت در
 نسبت سلطنت نیز از شہ است **ع** ہم سیاوت در نسب ہم شہریاری در حسب + شرف صد دریا کہ

این فقیر حقیر حسین **الکاشفی** آید اللہ باللطف الخفی بتالیف نسخه جامع که حالات اہل بلا از انبیاء
و صفیاء و شهداء و سایر ارباب بتلا و احوال آل عبا بر سبیل تفصیل در روی مسطور و مذکور بود اشتغال نماید
و از ایات عزیزی آنچه ضروری الذکر باشد مع ترجمه یا را و کند و از منظومات فارسی آنچه مناسب از اہل
اہل زمان بود در رشتہ بیان کند **مقتوی** در این سخن رانی بگو شد سخن را کسوتی از نو پوشید
بسیک نو کند نقه کہن را بر زیور ہا بیاراید سخن را اگر چه این کمینہ بی بضاعت استحقاق این معنی شد
و بواسطہ کبر سن و مواعیک رایت فصاحت در میدان بلاغت بر زمینوانست افراشت تا با چون **انتقال**
فرمان عظیم الشان آنحضرت از او زم بود بہ ترتیب این نسخه کہ بہ **روضہ الشہداء** موسوم است اشتغال
نمود و برودہ باب و خاتمہ مرتب گردانید و فہرست ابواب این بہت **باب اول** در ابتلائے بعضی از
انبیاء علی نبینا و علیہم الصلوٰۃ والسلام **باب دوم** در جملے قریش با حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آردم
و شہادت حمزہ و جعفر طیار رضی اللہ عنہما **باب سوم** در وفات حضرت سید المرسلین علیہ افضل صلوٰۃ
الصلیین **باب چهارم** در حالات حضرت فاطمہ زہرا رضی اللہ عنہا از وقت ولادت تا زبان وفات
باب پنجم در اخبار رضی علی کرم اللہ وجہہ از زمان ولادت تا شہادت **باب ششم**
در بیان فضایل امام حسن رضی اللہ عنہ و بعضی از احوال معاز ولادت تا شہادت **باب ہفتم**
در مناقب امام حسین رضی اللہ عنہ از ولادت وے و احوالش بعد از وفات برادر **باب ہشتم**
در شہادت مسلم بن عقیل بن ابیطالب قتل بیستہ از فرزندان او **باب نهم** در رسیدن امام حسین رضی
عنه بکربلا و محاربه نمودن با اعدا و شہادت آنحضرت و اولاد و اقربا و سایر شہداء رضی اللہ عنہم **باب دہم**
در وقایع کہ بعد از حرب کربلا بر اہل بیت واقع شدہ و عقوبات مخالفان کہ مباشر آن حرب شدہ تا **خاتمہ**
و ذکر اولاد سبطین و سلسلہ نسب بعضی از ایشان آمید یعنی ابیت ربانی و ائمتہ است کہ در تمام این رسالہ
مدتوفیق بارزانی وارد و برکات این روایات و حکایات بروزگار دولت انجام حضرت شانہ زودہ عالی مقام
ابد اللہ تعالی الی قیام الساعۃ و ساقۃ القیام وصل گرداند و عامۃ مسلمانان و کافراہل ایمان را از خواندن
و نوشتن این کتاب مشوبت بسجیاب کراست کند و ہوا لکریم الوہاب **باب اول** در ابتلائے جمعی
از نبیاء علی نبینا و علیہم الصلوٰۃ والسلام نخست ابو البشر آدم صغی علیہ السلام
آزور کہ آب و خاک ہم زودہ اند و بر طینت آدم رقم خم زودہ اند و خالی نبود آدمی از درد و بلا کہین
حضرت اولین بر آدم زودہ اند بہنوژ آدم صغی اگر کہم عدم بعضنائے وجود نیایدہ بود کہ ملائکہ زبان
طن بر آدمیان بکشادند و بعضا و خو نیز می ایشان گواہی دادند و بعد از آنکہ غرانیل حکم ملک جلیلی

نسخ

از جمله ایزد زین بیک قبضه خاک برود شسته در لطن نهمان برنجیت مخ سحانه قطعه اسباب پاک را برابر بالاسی
آن قبضه خاک بداشت و پنجاه نفر بود که چهل روز بر آن خاک بیارود و هیچ نوع سایه از سر آن بر نرود
آن خاک بفرمان ربه لار باب سی و نه صباح از رویه اندوه آب برداشته بر خاک آوده می بارید تا آن
خاک آیه خم و عنانگ شد لفظ خاک آوم را باب غم نخر ساختند پس در و در و پلار آها منقره ساختند
در روز چهارم از حشر شادی آب بر گرفتند قطره چند بر آن خاک افشانیدند گویا کثرت بهوم و عوم آومیان و
قلت نشاک و انسا طایشان بدین سبب است پنجاه فرموده اند **بیت** بی حکمت غریب و حیرت عجیب
نیست شادی بگزینان و غم جاودان ماه و چون روح در قالب آدم میدرد و از روی تعجب میگوید
ملاکه گشت و قرار از بهر کس می برافزاید مولس روزگار می ساختند فرمان در رسیده که ای
آدم اسکن اینست و در **بیت** ای کس که ساکن شو تو و زوجه تو در بهشت و بخورید از میوه های آن و خوردنی
بسیار بهر جا که خواستید و از هر گونه لباس بپوشید از هر لون طعام بپوشید و گردخت گندم یا انگور یا
کافور یا شیره قهوه یا شیره شکر و شیره العلم درخت بود است در وسط فردوس و باغ ثمرات لطیفه مطبوخات
طیبه و دیگر که از کس بخورد که نیک بداند که پس آدم و حوا در بهشت آمدند گرفتند و ایس بر خصال
ایشان رشک برده و سیمیه طامن را بر بهشت در آمد و انواع خیل و دو سو پیش آورد و میگویند
در رخ آدم و حوا از فریب دادنا شجر و منبیه تناول فرمودند و لشکر بار و به ایشان نهاد آدم سلطان
وارالد کس بهشت بود متوجه تبارج عزت و این مجد که امت غلمان در دلان پیش آدم در مقام
خدمت رضوان و حوران پسندیدند و او بر پایه ملازمت بعد از آن شجره فی الحال تاج شرف فرمال
از فرق ایشان در افتاد و در آن بهشت از بدق ایشان برینت برهت با نده مجال خود فر و نگر است
و از غایت حسرت و فرادی زار از دیگر بخت بر جان به درخت که می شتافتند از ایشان دور میرشد
و از هیچ برگ و تنه نمی یافتند آدم از حالت برینگی به طرف میکسخت و در پس به درخت نهمان شیه
خطاب آبی در سینه که آفودت عتی یا آدم از میگری می آوم در جواب گفت بل حیاء
متنک از شرم گناه خود سرگرم آن شده ام و چلو ناز که نیم که گنجین از حضرت تو مکن نیست **بیت**
کجا روم که بیز از دست پیاده ندارم اجناس تمامه لطفت گریز گاه دارم و حاجت برگر بخیر خود میوشانید
و فرمان رسیده که از بهشت بیرون روید آدم دست خود گرفتند از بیرون بهشت رو به بیرون نهادند و مردم
آدم در عقب میگریست که شاید شب غم رسیده است و آن در بسته را میفتند پس برید آید از هیچ جانب
رایحه می آید پیشام میدهد چون آدم خواست که از بهشت بیرون آید کار رسیده شد از هر دو

فکر در این کتاب است

بزرگوارش جاری شد جبرئیل گفت ای آدم که در بزرگی گفتی زمانه باش شاید که از افق غیب لمحه بخانه
 درختان گرد و دراز مطمح گرم کوکب خلاصه طلوع کند خطاب آمد که ای جبرئیل بگذاز تا برود و جبرئیل گفت
 ای نبی ترا باسم جن و جنیم خوانند چه بشود که بر سر رحمت کنی ملک تعالی فرمود که مرا رحمت کم نیست و از رحمت
 که در ملال و اندم نه افق اکر امر و زبر می رحمت کم بر یک تن رحمت کرده باش تا فرود آئی پیش
 آدم رو سئو به بهشت نهد و برادرش را عاصی از فرزندان او می یاروی امگاه برایشان رحمت کم نماند رحمت
 رحمت من آنست که اگر در دور و دور تحقیق آدرود که آدم را بدان سبب از بهشت بدرخواستند که با عشق
 در او محبت و عشق را و دارالسلام بایند و دارالسلام عشق نخواستگار اهل ملامت است و عقل چو پاک
 راحت و سلامت بیست است هر چه در عشق کیش با ملامت و یاد رگه زار عشق و پرورش سلامت
 کی از اکابر از روی تامل فرموده که آن شجره هر آدم ممنوع شد از نزدیک شدن بدان نهال محبت
 بود و فی نفس الامر آنرا هم از بر لای آدم گاشته بودند که بیجهت بود و سبب نبی ازان بر او
 بود لال محبوبی بود که حسن و جمال بدان کمال میاید یا تحریف و ترغیب طالب بدانکه آن انسان محروم
 علی مکه منبع طبیعت آدمی تقاضای آن میکند که از هر چه او را نمیکنند شورش بر طلب آن برقرار بود
 بکن که اگر نبی بدان متعلق نشد آدم را از استیقله مرادات نفس و تکمال لذات آن پروا نماند بیوه
 محبت نبود و چه محبت غیبی و حافی نسبت و آنکه به تربیت اشتغال کند فراغت پرورش بود
 نیاز و پس حکم شد که آدم اگر آسایش میطلبی نیک به بهشت بخور و یا شام و گرد شجره محبت گردان
 یا تجلیات محبت و محبت از جبهه استغفار آن نباشی بر نفس خود زیرا که نوش محبت بی بیش بلیت نیست محبت
 محبت تو امانت و بلا و دلاست از زمان نشو و می عاشقان از بلا صدر راحت است که محبت بی
 محبت است به عشق چون دعوی جفا و دیدن گواه چون گوشت نیست و دعوی تند تیراه و هر که در
 محبت سازد که در صد در از غم بر رخ خود باز کرد و از سلطان العارفین قدس سره منقول است که پیش
 از وجود آدم عشق و محبت مظهر است و چون ملائکه را تحقیق مظهر است آن بود که در
 خلوت و گوشه فراغت می نشو و تا دید به طاعت و منظمه عبادت الهی و در ملک ملکوت افتاد عشق خوا
 ناوست در کمرو اصلت می زند سلطان غیرت بانگ بر روز که حرفین تناسل باش عشق دیگر بار و حجاب
 نجیب نیست و در بر و چون و ملک و رست تا و قیام آدم از کتف و در خیمه نیندیشد و در عشق را در
 صورت شجره نهمید بود نمودند و اله جمال او شد خواست که با نجات با و علقه و سال بند گفتند این محبتی در
 سلسله سلسله است نیا به بشر این کاغذانه دل مستند و کائنات دور بهشت متاع محبت یافت

رباعی

نیست از رحمت بهشت کار کشاید گرد زاری زندان بر عشق دنیا بچار آید

اے برادر عاشقی را زور و باید و در کو + پر سر کوئے محبت مرد باید مرد کو + پندارین ذکر توفیق چند ازین بگذرد
 نعرانے آتشین و پھر ہائے زرد کو + پس آدم ہواے محبت از فضلے بہشت بہ تنگنایے دنیا آمد و از
 سائن سلامت روئے بکرواب سلامت ہما دراز گلشن فرج متوجہ گلشن شرح شکر از رحمت انجمن استان
 لغت مبدل ساخت و از زور و سخت بچھین محنت و رفاقت و مرتبترت روئے با دیہ غربت آورد
 و رکات کلفت را بر درجات انس لغت اختیار کرد دم از صومہ شاد کامی بیرون نہاد و ساکن خاک
 بدنامی شد زیرا کہ عشق و نیکنامی با یکدیگر است نیاید عیبت بر آنکند یکہ تن در دو ہم بند نامی +
 کہ نام یک در آئین عاشقان ننگ است + الفصحی چون صدائے اخطبوط اقمہ مبارکہ حکم شد کہ ہمہ
 فروردیاز بہشت بدنیادین محل آدم دست خواگفتہ گفت بیایا برویم کہ نوبت معزونی رسید
 محنت غریبی و یکسی پیش از رباعی بر خیز کہ وقت افتراق است امروز + با محنت و درد افتراق است
 امروز اے دیدہ رخ وصال و پیری یکجہ + خون بار کہ نوبت فراق است امروز + ہمین کہ آدم و حوا یا یکدیگر
 روان شدند حیرت منگ اے کہ اے آدم حکم چنین است کہ دست خوا بدارمی و در امن و امان است و از دست
 بآزادی کہ ہر یک را بجانب دیگر مبادیرفت پس آدم دست خوا بگذشت و ہر یک در جہانے
 آوردند آدم میگفت و میگفت و اعتراف بہا خوا فریاد میکرد و میگفت و اعتراف بہا کات محبت او و خود
 در غربت آدم گرفتہ خوا بیگیت تدوایشان یکدیگر را گم کردند این با از ان خبر کہ کجا میرود و نہ آن را ازین
 ہ وقت کہ کجا اے بر نڈ آدم بسر کوہ سیرندیب افتاد و خوا بر ساحل دریائے ہند و موضعے کہ آن احدہ
 گویند فرود آمد آدم و دست سال بر سر کوہ سیرندیب میگفت ابن عباس رضی اللہ عنہما گفتہ کہ آدم
 بر گاہ ہشتاد و یک روز پیش شد سے ناز بہر بہشت کہ اے خدا کو بہشت جبرائیل بیاض و دست بر سر آدم فرود
 آمد و در دستش کجایاں آدم را فریاد کہ غریب است بر یون حسب ائیل خواستے کہ برو آدم گفتے
 رہان گیر باش کہ غم جان ابو گویم و در فرزند و خود بر تو تو آدم و چون حسب ائیل غم رفتن کردے
 و پیشہ آدھ پانچ ایتدے چنان بنا لیدے کہ عرفان ہوا را بر و رحم آدے و چندان بگریختے کہ ہوا را
 آب چشم آوردان شد و روزے کہ چشم باز حالت جیاد و چندانکہ چشم کار کرد اشک
 و خوا بہر مساعی جد و میگفت و نالہ وزاری میکرد و روزے آدم از جبرائیل سپید کردے برادر را
 گفت یرنگ و دریا کو فراق تو میگردید و از حال تو سیخ خبر ترا و آدم بے ہوش شد و جبرائیل سر در آن خود
 آورد و نگاہ در آن دید ہوشی مے میند کہ تو بر کتا رہد ریاست سے میگردد و میگردد جندی آدم اے

دوست من آدم و من موس و همد آجانب انت ام شبعاك آيا اگر ستم تو يا سيري الا ليس انت
 ام عزريان آيا بر منته يا پوشيده انك انت ام يقظان آيا و خوابي يا بيداري آدم خوابت است که
 خوابش بدناگاه بهوشش آمد و خروش و فغان و گرفت جبرئیل گفت له آدم ترا چه شد آدم کسورت و
 باز نمود چنان از روی درد بجزوشید که جبرئیل بناله در آمد و مناجات کرد که ای برین دو غریب فریاد
 رحم کن خطاب رسید که آدم را بشارت ده که نزدیک آن رسید که شب فراق بسزاید و ماه مراد از مشرق امید
 بر آید **بیت نسیم باد صبا و ششم** آگهی آورد که روز محنت غم رو بگو تپی آورد و آنکه حق سبحانه
 توبه آدم قبول کرد و علماء را و آن باب سخن بسیار است یک از حقیقان فرموده که نسبت بول توبه آدم
 سه چیز بود حیا و پاک و عا ایا حیا بشاید بر آدم غالب بود که شهر بن بوشب حمت الله گفته که چون آدم
 بنزین آمد سی صد سال سر بالا کرده و آسمان تنگست از شرمساری ابا بکائے و بخر تیره بود که در اخبار
 آمده که اگر جمع کنند گریه تمامی اهل دنیا و نسبت دهند بکائے و او و پیغمبر علی السلام هنوز گریه و آواز بیشتر
 و اگر بکائے اهل عالم و بکائے و او و نسبت گریه فوج نیگردد بکائے فوج علیه السلام از آنها زیاد بود
 و اگر گریه مجموع عالمیان با گریه فوج خود او و جمع کنند بکائے آدم علیه السلام از همه بیش باشد و چون
 الرضا آورده که آب دیده آدم علیه السلام چون سیله بیرون می آمد از دیده راست او مانند آب و جله
 و از چشم چپ او مثل آب فرات و مرویست که آدم و مدت و ویست سال چندان باران حسرت از ابروی
 بر زمین نماند است بارید که در خار مبارک او دو جوئے پدید آمد و از آب چشم می چشمه باران شده
 مرغان هوا از آن آب دیده آدم میخوردند و بایکدیگر میگفتند این چه خوش آب است که ما خوشتر ازین آب
 نخورده ایم آدم نگمان بر او که مرغان این سخن از روی طنز و افسوس میگویند آب سرد اول پیرورد
 بر آورد و زار زار نیاید و گفت بازند ایا حال من بد بخار سید و کار من بدان مرتبه انجامید که مرغان
 آب دیده من سخر می کنند آخر آب چشم گناهگار را چه مزه خواهد بود خطاب رسب که ای صغری دل خوش دار
 که مرغان راست میگویند هیچ جوهری نفس نرا از آب دیده نماند نیا فریده ایم **صفت نوی**

گوهری پس کران به اشک است ۶ سبب آبروی ما اشک است ۶ گریه بیکان کران سبب یابی
 اشک بزی گری گریه یابی ۶ ابر تا گریه بر زمین نکند ۶ غنچه هم خست ۶ بر سمن نکند ۶

آما و نائے او آن بود که تشفق کرد و حضرت رسالت صلی الله علیه و آله سلم و گفت یا رب بحق محمد صلی الله
 علیه و آله وسلم و اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله وسلم که توبه مرا بشارت قبول برسان حق سبحانه پس رسید که
 آدم تو محمد صلی الله علیه و آله وسلم ایچو نه مشه اختری گفت ای بر ساقی ۶ ترغام ای لولیا با اسم سامعی تو

قرین دیدم دانستم که گرامی ترین آفریدگان بحضرت نزا و میتواند بود پس چون آدم بحضرت تمام صلوات
علیه آید و سلام استشفاع نمود تو بنهاد و بجل قبول رسید بشوخی چون آدم کرد و روزه دل نبوسید
تشیخ آدم اندک برایش - که اول شته بندگانشش بود و نه آخرتوشه بین خرنشش بود و دیگر عمر
آدم رفت بود که قایل بائیل را بگشت و صورت این قصه بسبب اجماع خنان است که بعد از انصال
آدم بخود و محالست ایشان با یکدیگر خوابت نوبت حال گشت و هر هر بختی پسر و دختر است آورد
و چون بزرگ میشدند آدم علیه السلام جاریه یک بطن را بفراوان بطن دیگر میداد و دختره که با قایل اوده بود و قایل
نام داشت و در غایت حسن بود و روزه در شان داشت و موی نیشک افشان نظر روزه چگونگی
روزی روزه چو آفتاب بود موی چگونگی موی هر حلقه بچینا بود - و توام بائیل را میوز امینکف تند و او
چندان جمال نداشت چون بجد بلوغ رسیدند آدم علیه السلام لیوزا الباقیل تاهو کرد و در قیام بائیل
اختصاص داد و قایل ازین حکم با نود گشت خواهر من اجل است و با من در رحم بوده او من اولی است
آدم فرمود که حکم الهی برین جمله عرضد و ریافت ما درین پیش اختیار است مصراع حکم آدم و محاکم
فرمان و نیم قایل مسلم نداشت گفت تو بائیل را از من دوست تر میداری لا جرم آنچه خوبتر است
بود میگذاری آدم علیه السلام فرمود که اگر سخن من باور نپذیری هر یک از شما قرآن کنسید یا آنچه میتوانید
قرآن هر که مقبول گردد و قیام اذان را باشد بائیل گو سفند و اربوده فریه که جنایت دوست میداشت یوز
و بر سر کوسه بنهاد و نیت کرد که اگر قرآن من قبول نکرد ترک اینها کنم و قایل صاحب مزاج بود و دست
گند ضیعت کم دانده بیاورد و در همان موضع نهاد و با خود گفت که اگر این قرآنی مقبول نشود یا نه من
از خواهر خود باز ندارم پس آتش سفید بنه دو دوازده آسمان فرود آمد و گو سفند را بخورد و از قرآنی قایل
در گذشت و بخورد آن ملتفت نگشت قایل را آتش ششم پشت تنال آمد و دو حسد دید و نصیرت
اورا تیره کرده که قتل بر او بر بست دور کیند گاه انتقام نشست همین که آدم غریبت زیارت بیت
المعمور فرمود قایل خرس یافت و پسر زاده بائیل آنجا در خواب بود سنگ بر داشت و بر بائیل
فرو کشت چنانچه فرزندش بر ایشان شده پست خود بر او را بر او را این کند کافر گریب کافر گریب
و چون بائیل شسته شد قایل نداشت که باو سخن کند او را در جامه چیده و در پشت کشیده رو
بیریا بان نهاد چهل روز در پشت گرفته به طرف میگشت و نمیدانست که چه چاره سازد آتش لامر
روزه دید که زلخه بنهار و چنگال خود حفره کرد و در خاک اوزاع مرده بیاورد و در آن حفره نهد و
خاک بر آن پاشید آن زاع پوشیده گشت قایل تیز بهان طریق بائیل را در خاک کرد و باز بیان قوم

کہ اہل چون آدم علیہ السلام از زیارت حرم مراجعت فرمود فرزند ان ہمہ باستقبال سے آمدند مگر بائیل
 و آدم بائیل البیاد و سنت ترمیداشت چون جو لسنہ بود بارہ و سہ چون ماہ و دو کیسوسے سیاہ
 داشت و حق سبحانہ اور صورتے خوش و سیرتے دلکش از زانی داشتہ بود و بیچ بیک اولاد آدم
 بحال و کمال سے برابر نبودند سے بیست پیش رو سے تو ہمہ صورت بروارندہ نہ چہین صورت و
 معنی کفراری دارند و ہنوز شیت علیہ السلام متوارندہ بود و در خبر آمدہ کہ اہل اولاد آدم شیت
 بود و چہ لہو نور محمدی صلوات اللہ و سلامہ علیہ از بشرہ اولاد و از جہین مہین او ساطع بود لقصہ چون
 آدم بائیل را دیدہ جستجوئے او استنحال فرمود از ہر کہ خبر دے پر سیکہ بیچ نشان ندادند و
 گفتندے کہ چند روز شدہ کہ پیدا نیست تدانیم کہ کجا رفتہ و بچہ کار مشغول است آدم ہفت شبانہ روز
 کوہ و صحرا بقدم طلبے پیو و دور تحقیق حال بائیل جسے تمام و ہر یک لاکلام نمینود و زبان حالش
 بدین مقال ترم بود بیت شب من پر شد از غم من کجات جویم ہشت روز از جہان مگر از دعوات جویم ہشت روز و توحہ دید کہ ہا بیل ایستاد
 و میگویا ایبتاہ النیات لے پر زبند کو از قبر یا زمین بر آدم از ان حال از خواب در آمد و مردوش در گرفتہ بہوش شد چون
 باتو آدم جبرئیل را وید پر سر بالین نے نشستہ گفت آیرا در ان حال بائیل بیچ خبر واری کہ حالے او را
 در خواب دیدہ ام چون مظلومان استغاثہ میکرد و چون بیچارگان فریاد رس میطلبید جبرئیل گنت یا
 آدم حضرت عزت میفرماید کہ اعظم اجرک بزرگ باومر و تو درین مصیبت بدانکہ قابل بائیل بہکت
 و او فریاد میکرد و النیات میگنت و کس بفریاد او نخرے رسید اکنون ہمان فریاد است کہ از زیر زمین ظاہر
 میشو و فرادے قیامت بنہ فریاد کنان بفرصتہ گاہ در آید آدم فریاد گرفت و کہ یہ آغاز کرد و گفت لے
 برادر خاک او را من نامے جبرئیل آدم را بسر قبر بائیل برد آدم خاک از وسے دور کرد بائیل را وید سر کوفتہ
 و تمام اعظائے او بخون آخت میروے مبارک در روے وسے مالید و میگفت واحسرتاہ وابتاہ و
 عزتیاہ واکرتیہ لفظی آن شکل و آن شمایل زیبائے او ویرغ + در زیر خاک قامت و بالاک او ویرغ +
 ستر باپائے نازک و نغز و لطیف بود + زیر زمین نہ ہفتہ سر و پائے او ویرغ + آدم چہ اندک بگریست کہ
 فرشتگان ہفت آسمان بگریہ در آمدند و گفتند بار خدایا آدم دو سہ روز از گریستن آسودہ بود اکنون
 یادگرایان شدار اطاعت گریستن وے نیست خطایب کہ اے آدم در مصیبت صبر کن کہ مر و صابران
 بے نہایت است و ماحکم کردیم کہ نصف عذاب و فرخ تہما تر قابل با باشد از بزرگے استماع افتادہ
 کہ ہمہ اہل اسلام متفق اند بر آنکہ حضرت سالت علی اللہ علیہ آرد و سلم از آدم صفی افضل داشت و است
 قائل فرزند آدم را بہین مقدار عذاب نفر شدہ آیات قائل فرزند مصطفی و جگر گوشہ سر بانیا اصلی اللہ

بایک

علیہ وآلہ وسلم چاکو نہ خواہد بود و در صحیفہ رضویہ کہ احادیث آن سید بجزرت سلطان خراسان علی موسیٰ الرضا
رضی اللہ عنہ است و آنحضرت از آباء کے کرم عظام خود نقل فرمودہ مذکورست کہ قاتل حسین در تباوتے پند
از آتش و زنجیر ہائے آتشین بردست دپائے او بر سبتہ و از دنتنے سے آید کہ اہل ذریعہ از و سجداً اپناہ ہر بند
از شدت آن تن و چگونہ چنین نباشد منزلے ظالمیہ کہ تیغ آب وادہ بر حلق آب تا وادہ شاہزادہ ہند و
کہ بوسہ گاہ مصطفیٰ بود علی الس علیہ وآلہ وسلم بجزیر کین آزرہ گرداند و کتاب کتیر القریبیا وروہ کہ روز قاطعہ
زیر اجہت شاہزادگان گرفتار و نعتہ بود و بر ایشان پوشانید و ایشانرا بحضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
فرستاد چون بجزرت رسیدند و ایشانرا در کنار گرفت و دیگر کہ گریان پلیر حسین رضی اللہ عنہ است و گردن ویرا
خندہ دار دور حال تکمیرا بکشتاد خطے وید گردا گردن و پدید آمدہ ہر دل مبارک و گران مدنی الحان حیرتیں
حاضر شد و گفت اے سید برین متھا خط کہ برگردن حسین دیدی دل مبارک تو متالم شد روزے باشد
کہ بجزیر بجزرت ہمیں موصغ را بریدہ سر بسا کیش از بدن جدا سازندان سخن خواجہ عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
را در گریہ آورد و چگونہ کس درین مجبیت نگرید و درین واقعہ بسوز دل تالک نظر و در جہان زمین صعب تر
ہرگز بلائے کس ندید و دل شکن تر زمین جزا ہرگز نعرائے کس ندید تا زبانی کمال باغ غیبی پر مرون شد و در
سر البستان میں برگ و ٹولے کس ندید + بتلائے انیاد و اویا بسیار بود و لیکن عالم از میان ابتلائے کس
ندید چشم گردون چون نگرید چونکہ در دوران او چون بلائے کر بلا کر ب بلائے کس ندید + در سر آمد ہر تا
شد رسم ماتم آشکارا ہرچو دست کر بلا ماتم ہرے کس ندید + و از جملہ انبیاء و اعلیٰ نبینا و علیہ الصلوٰۃ والسلام
بلا ہائے اعظیم پیش آمد نہ صد و پنجاہ سال جنائے قوم سیکشید و شریعت ہر کو دیلا از جام محنت و غم چشید
یکدم نایرہ بلا خش و رابلاغ پیام ربانی تسکین نیافت و لحظہ از راہ دعوت حقانی عنکان بر نداشت و تکمیر آورد
کہ سہ قرن خلق را بجدامیخو اند و اہل ہر قرن قریباً سیر صد سال تقاضا شدہ چون ایشانرا مرگ آئے فرزندان
ایشانرا دعوت کرے و حق تعالیٰ اورا آواز سے دادہ بود کہ ہر گاہ آغاز دعوت فرمودے ہرگز از امت او بود
آواز از ایشان سے ہم در خلوت ایشانرا نصیحت فرمودے و ہم باشکارا امامت میں رونے و ایشان رنگ بر
میزوندے و استخوان ہائے پہلوئے مبارکش در ہم شک تندے و گاہ بودے کہ چندان سنگ بر و افگند
کہ در میان سنگ پنهان گشتے و قوم گفتندے کہ او کشتہ شد خاطر جمع کردے قریب جبرئیل علیہ السلام بیاید
و سنگها از دے دور کرے و تیر باقر خود بر بالیدے ہم جبرئیل ہائے او درست گشتے و صبح باہرین شران
قوم در آمدے و گفتے قولوا لا الہ الا اللہ تعالیٰ یعنی باگوئید لا الہ الا اللہ تا سنگاری یا بید بازان
سنگ لاند دست جفا بر و سے کشادہ سے قریبتر از از جہت عالم دل آن بزرگوار بر کمان آشکارا است تکبار

بجزرت

نهادند و آنحضرت قضا را برینا استقبال نموده سپید و روئی کشید و در میان بلاها و ناگوئی خوش
 تسلیم پوشید و بر یقین میبایست که بلیت عین عطیت است از ان بلا بدوستان داده و در آن نعمت
 سبب طرد و غفلت است جهت آن بدشمنان فرستاده رباعی داشته باشند و لا آشنا بود و هرگز آن نعم
 دنیا جدا بود اینجا که غفلت است همه فوق در احت است اینجا که عشق او است بلا هر بلا بود آوردند
 که پند از آن کو و کان خود را بر گرفته بیاوردند و نوح علیه السلام را بوسه نموده گفتند که ای پسر این
 مرد دیوانه است گنجا هرگز زمان کردن نگیری در این بخان پیوده که میگویی در گوش نگذاری پدران ما ویرا
 جز خاک روند و ما هم خار داشت و میبایستیم تو نیز بایبیکه بر این طریق عمل کنی و بسبح وجه بدو زد و سخن
 او را بسبح قبول نشوی روزی که در راه بود و در راه گشته و نوح علیه السلام آمده و دست میکرد
 پسر گفت ای پسر شایده که مرا پیش از آنکه این وصیت بجای آرام مگر در پاید و از دولت ایندای و سے
 محروم باشم مرا بر زمین نه پدید و بر زمین نهاد و پسرک شک بر داشت و بجانب نوح علیه السلام گفت و سر
 مساک و ای شکست و خون بر روی مبارکش فرو دید نوح علیه السلام آن خون پاک کرد و گفت
 و کانی متعلقه فانتصر لے پروردگار من و دیگر که مغلوب تو شدیم و بیچنگال قهر خدا گرفتار گشتم
 یاری کن و مرا و ایاب مصرع رحمت کن ای رحیم که وقت ترجم است بعد ازین صورت حق سبحانه
 فرمود تا نوح علیه السلام کشتی بساعت و اهل خود را بکشتی در آورد و طوفان عذاب پدید آمد اهل عالم پاک
 گشتند و کشتی شش ماه بر روی آب ماند و در تمام زمین طوف کرد و در کثر الغرایب آورده که کشتی
 نوح بر روی آب گرد عالم میگشت چون نوبت جریان او بر زمین کرد بلا رسکشتی از بقار فرودمانده
 همانجا توقف نمود نوح علیه السلام مناجات کرد که ای الهی این چه جایست و حکمت و توقف چیست خطا
 در رسید که این بلایست که کشتی مثل اهل کشتی نیست نوح علیه السلام ای خدا و گرد آب خون غرقه
 خواهد شد و اخبار آمده که چون شاهزاده حسین از مدینه منوره بیرون آمده عزیمت کرد نمود و او را تشریح
 بود هفت ساله و بجهت برنجوری که او را عارض شده بود نتوانست که با خود همراه برود و خانه ام المومنین
 و سلمه رضی الله عنهما بگذاشت و آن دختر در آن خانه میبود و او را هم تفحص حال بد پرینمود و مادران ساق
 که شاهزاده را شهید کردند کلاه بر پیاده و پر و بال خود را در خون حسین رضی الله عنه بپایید و پرواز کنان رفت
 تا بمید رسید و بر ویو از خانه ام سلمه شست قضا را و دختر حسین رضی الله عنه از خانه با خود آورد و نظرش
 بر آن کلاغ خون آلود افتاد و دست دراز کرد و گفت عصمت از غرق مبارک و کشید و فریاد بر آورد که
 و آبگاه و احینا و احصیبتاه محذرات حجرات جمیع شد و گفتند ای دختر ترا چه افتاد و

سبب این خروش و افغان چیست و مخرجین رضی الله عنه اشارت بدیوار کرده و گفت بدین طرز
خون آلوده نگرید کلغ صاحب خمر کشتی نوح بوده اینجا خمر کشتی ایل بیت آورده و چنان بینمایند که
سقیفه مثل اخل بیستی کمثل سفینه نوح اسرور زغر قاب خون فرورفته است فریاد از عورت ایل بیت
برآید خیر بام سلمه رسید بر شاست و نرو یک دختر حسین رضی الله عنه آمد و او را تسلی میداد و میگفت ای دختر
این واقعه که تو میگوئی نشانه هست قدرت خداست خاک که بلا پیش من است و در شیشه مضمون طاسنامه ام و چه
بزرگو ارتضی الله علیه آله و سلم فرموده که هر کجا خون فرزندم حسین برین خاک بریزد این خاک که تو داری
بزرگ خون گرد و درین خیر عمل را اقبال است قاضی عیاض در شفا آورده که حضرت پینام صلی الله علیه آله
و سلم خبر داد و کشتن حسین در طفت و طفت زمین کرد بارگرمید و بدست مبارک خود خاک بردن آورده فرمود
که قیامت صحنه در خوابگاه حسین درین خاک خواهد بود و امام باقری در مرآت الجنان آورده که امام احمد حنبل
در سند خود از انس بن مالک رضی الله عنه نقل میکند که طلحه که بر صحاب مکرر است بدر حجه حضرت رسالت
صلی الله علیه آله و سلم آمد و اجازت در آمدن طلبید رسید عالم صلی الله علیه آله و سلم او را شرف اجازت دادی
فرمود ام سلمه رضی الله عنها را در کرد که در قیامت را در بند تازی که بر باد زنیام سلمه خواست که در پی بند حسین رضی
الله عنه برسد خواست که حجه و در یاد ام سلمه رضی الله عنها او را منع کرد حسین رضی الله عنه حجت خود را در
حجه افکند و نرو یک جد بزرگوار آورد و شایکرون و در آورده بودش گردن آن حضرت بر میرفت فرود
می آمد مالک الحجاب گفت یا رسول الله این پس را دوست میداری گفت نعم ای او را دوست میدارم آن
مالک گفت ای سید من و با شد که جسدی از اوست تو او را بقتل رسانند و شربت شهادت بچشاند و اگر میخواهی
تو نمایم آن مکانی که و در آنجا مقبول خواهد شد پس دست پیاوردی و مقدار گل سرخ بچشاند رسالت
صلی الله علیه آله و سلم نمود ام سلمه رضی الله عنها آنرا گفت و در شیشه کرده تا و شهادت و چون حسین رضی الله عنه
واقعه شد خون مبارکش بر آن خاک خشتید آن گل سرخ شیشته چون شیش بود و شهادت النبوه آورد
ام سلمه رضی الله عنها گفت ای رسول الله و سلام علیها در خانه من پیرون رفت و در آن زمان در آنجا آمد
نرو ببرد و سو و عیار آلوده و خمری که در دست گرفته گفت یا رسول الله این چه حالت است که بر تو شهادت بچشم فرود
که اشب مرابو صحنه برودن عراق که آنرا بنگارید و ایسای نعل حسین و جسدی از فرزندان من بنامشود و
من خاک خرناسی ایشان را بر حیدم و بر و ششم این است و در دست من مبارک است و کشتن این را
بستان و شهدا من از ایشم خاک که بود پس آنرا در شیشه کردم و در شیشه تمام است چون حسین سفر عراق
پیرون رفت آن شیشته را بر روز پیرون می آوردم و در آنجا که بودم و در روز شهادت بر روز شهادت آنرا نگاه کردم

آن خاک در آن شیشہ خون پازہ گشته بود و در آن گم گوارا شهید کرده اند روی گوید کہ چون حضرت حسین رضی اللہ
عنه عنہم خطاب میکردم سلمہ آن شیشہ را بیرون آورد و آن خاک کہ خون گشته بود مشاهده کرد و در خوش
از اہل بیت برآمد و حضرت حسین میگفت یا آبتاہ مرا غریب و تنہا گذارستی و بدست مفاقت را بت میسبت
برافراستی نظر آہ این چه حالت است کہ عالم خراب شد بحر زلال آل محمد سرب شد سر کوز بوستان
ولایت زیارتا و کبرجہ ترا سمان ہدایت خراب شد چون ذرہ بنقر از انجم کہ کربلا بہیت الوہاب کہ کتبہ آفتاب شد
از یاد کربلا دل با بقیہ رگشت و زول غایتا جگر با کیاب شد و روسے چنانکہ بوسہ کہ منتظرے بدے و در خاک
شد فتادہ و از خون مخصاب شد و دیگر از پیغامبران ابراہیم خلیل صلوات اللہ وسلامہ علیہ سچندین بلا مبتلا شد
زیرا کہ نام دوستی داشت و درین کارخانہ شوخ محبت بے سوز محنت نباشد حق سبحانہ ہر گاہ بندہ را بشخص
بلایے نبوا زود دل اورا منظور نظر عنایت نہایت خود سازد تا در کشمش بلا و محنت چنان دمان گردد کہ دیگر
در بخشش نعمت و راحت کیے از اکابر دین فرمود سخن تفریح بالبلایا و فرحناک و مسرور پیشویم بیلا
کما یفرح اھل اللہ نبیا و الخیم ہچنانکہ اہل دنیا بنعمت پہنچ و مسرور میگردد زیرا کہ بلا صیقلے است کہ
آئینہ دل از غبار ہوا مصفا و از زنگار مشہود و با سوا کس مجلی میگردد و محنت کمال الجواہر است کہ دیدہ
بصیرت بدوروشنی میاید و سچہ شیتیکہ مبتلا بمشادہ جمال حضرت بتلی بیامی شود و معاینہ مے بیند کہ بلا از دست
و میداند کہ ہر چه از دست بنابت زیبا و نیکوست نظر طریق عشق جانان جز بلا نیست زمانے بے بلا
بودن روانیت ہا اگر صد زخم از زور جہانم آید و چون تیر از گشت او آید خطا نیست و از جملہ ابتلائے
خیل کیے آن بود کہ اورا در آتش انداختند در اجہار آمدہ است کہ چون آتش نمرود بالا گرفت ابراہیم را بر
منجنیق نہادہ خواستند کہ در آتش اندازند فریاد از فرشتگان برخواست زمین و آسمان و طہور و وحوش
بگرہ بردند حملہ عرش مسکنہ گرسی آغاز گریستن کردند ملائکہ گفتند یا رب خدا یا از شرق تا غرب عالم ہمیں یک
آویست کہ ترا بوجہ اینت مے شناسد اکنون بخوان ہند کہ اورا بسوزانند بار و ستوری وہ تا ویرا بدو کاری
کنیم خطاب رسید کہ بنرویک اورا دیدا اگر از شہادہ طلبید حمد و معاون و با نشید اول ملک الیراح بیاہ و بر خیال
سلام کرد و ابراہیم جواب داد و گفت تو چه کسی کہ بر بیچارگان و بیکیسان سلام میکنی گفت من فرشتہ ام
موسل بر باد آید ام تا ز آمد و ہم اگر فرمانی لشکر باور ام کہ تمام جہرت آتش ابرو دارند و در خانہ ہائے
نمرودیان افگند و ابدان و اتساع ایشان را بدان آتش محترق سازند ابراہیم گفت بپتو ہم کہ درین
حال پناہ جز بکالت متعال ابرم ملک السحاب بیاہ کہ لے خیال ہمہ ابرم محکوم فرمان کنند اگر کنی بگویم تا
قطرت بران جہرت نشاند و بانکہ نلسے آن آتش افروزشہ را فرو نشاند ابراہیم گفت ہم خود را بقی

وگذاشته ام و چشم از دو گاری این دآن برداشته ملک الحیال بر سید و گفت ای پدر ملت و صاحب ملت
حکم فرمائے تا کو بہرے بابل را بر سر عمر و دیان فرود آرم و ہمہ را در زیر کوه سپاہ بلند بست کم را بر آسیم گفت
بہنچو آیم کہ غیر حق را در ہم من بدخلی باشد ملک الارض پیش آمد کہ ای خلیل جلیل طبقات زمین با مور
فتد اجابت و دوزارین بابل آویم تا ہمہ عمر و دیان را فرود او گفت خلو ایستنی و بکن جیبی
بگذارید مرا دوست من تا ہر چہ خواہد ہن بکنہ نظر ما کا خود میار گرامی گذاشتیم ہرگز زندہ ساز دار بکشند
رائے رائے اوست و در آخر ہمہ جبرائیل را بکہ بوتے کہ ابرہیم از منجین جدا شدہ بود و خطیر
آتش نزدیک رسیدہ و نعرہ زد کہ ای خلیل عقل لک من کجا جبر میبح حاجتہ داری ابرہیم
گفت امنا الیک فلا حاجت وارم ما بتو نام جبرائیل گفت کہ ہذا کس کہ حاجتہ داری بخواہ ابرہیم
جواب داد کہ علمتہ بحالی حبیبی من انوالی و اسنتن احوال مرا از سوال باز میدار یعنی چون او
میدانند چویم و چون بے خواستن مرا میدہد چویم بیت ارباب جتیم و زبان سوال نیست
در حضرت کریم تقاضا چہ حاجتہ آوردہ اند کہ چون جبرائیل باوے گفت کہ چہ آبا کس کہ حاجت
داری ہنیکوئی گفت چون دوست دوست را سوختن خواہد لستین ہوا نیست ہمان ساعت خطاب
رسید کہ چون دوست مرا دوست را خواہد سوختن ہن نیست و بعضے گفتہ اند کہ ابرہیم در جواب
جبرائیل گفت کہ مرا ہیچ خواہستہ نامزدہ نفس را دکایتے نیست و از نامر و شکایتے نے ارواوت ارواوت
اوست یفعل اللہ ما یشاء و یجاکم فصا یبیل از قرق تعالی خطاب تطایب و شد کہ ای آتش
چون خلیل از طبیعت خود بیرون آمد تو ہم طبع خود را بگذار یا ناز کوئی بزدا و سلمہ اعلیٰ ابراہیم
ای آتش بر ابرہیم سر و دیلمت شو ہر کہ در بلائے دوست بطریق تسلیم و آید ہر نیہ از کورہ محنت خالص و
سلیم بر آید یا شی از پنج دوست ہر کہ قربان گردودہ شک نیست کہ بائے تا لہر جان گردودہ در آتش اگر قدم
نہد از سر صدق آن آتش سوزندہ گلستان گردودہ و ابلائے دیگر ذبح اسمعیل بود حق سبحانہ در نفس
تشریل از قصہ و نوح ہما عیسیٰ و فرمانبر داری خلیل خبر میدہد میگوید ان ملک کثو البکاء الامینین این
بلائے بود ہوید او از ما پیشہ بود بغایت پیدا تا چمان راہ و مقربان در گاہ مادائندہ کہ دعویٰ محبت ترک
جاہ و جلال و در با خن خرزند و مال مقرر و بستر نیست نظر خوزیز بود ہمیشہ در کشور ما ہنویا بود ہمہ در
ساغر ما داری سرا و گردہ دور از بر ما دوست شدید و کانداری سرا بود و اخبار آمد کہ روز سے اسلم
از شکار باز گشتہ بود از انار غبار شکار گاہ گرد و بر گل رخسار آتش شستہ را از تاب آفتاب سنبلیل بر تابش
اشفتہ حضرت خلیل بر سر ہ بود چون نظرش بر اسمعیل افتاد و حساسے دید چون گل شکفتہ و عدائے مشاہدہ کہ

بجای
و کرد و در حق اسمعیل

تا بنده تر از ماه و دو هفته بیت رخصتی چنانکه ز نور شید ماه نتوان ساخت + خطی چنانکه ز مشک سیاه نتوان
ساخت + مهر میدی از طبع بشری در حرکت آمده غیرت الهی سلسله محبت را بنیر متحرک ساخت صلح
چون محبت رخ نمود اسباب محنت ساز کرد + چون شب در آمد ابراهیم بعد از وظیفه عبادت بطریق عادت سر بر
بالین نهاده خواب بسر وند کرد و ندک لای خلیل و عوئے محبت مایکینی و مهر فرزند در دل خود راه میدی آخر ندانسته
که بلیت گرفتار شوق با بغیر و رنگ و بر حجاب کاینات آتش باریم + ای خلیل اگر گشته وصال مانی بر خیز جوئے
گلوائی فرزند دل بند یاب و شسته تیر غرقه خون ساز بیت داری سر نویفت بر از هر چه عزت زینت +
کین سخند پس از دست بریدن نتوان یافت + ابراهیم از سطوت آن خواب بیت آن خطاب بیدار
شد و علی الصباح با جره را که مادر اسمعیل بود گفت بر خیز و فرزندت را کس تو فخر و خلعت طاهر بپوشان که ادرا
بیهیانی دوست میبرم خانه چشمش را بسیر سیاه کن که جواری دعوت سزا دوست بر آید هم بزرگو ازش که
کحل الجواهر دیدمانی اولی الایضا است چشم مید بر آه انتظار دراز نگذیو مشکینش را تاب که خدم ضیافت
خانه دوست حلقه است تا و دیوانه تماشائی آن سنبل عنبر میسر از ادب بر خط متناهد اندازد قطعه
شانه کن مرغول لفس از گلاب + گرد لفسان از رخ چون آفتاب + اندک را ایش کن بسیار کن + هر چه
بتوانی همه در کار کن + با جره جامه نو در بر فرزند از جسد در پوشانند و رو و مویش شسته و شبانه کرده بپوشد
و بپوشد و گفت ای جان مادر منیدم که ترا بکدام مجمع میبرند اما از گیسو تو بوی پریشانی فراق میشنوم معلوم
ندارم که ترا بکدام میبانه خانه دعوت میکنند اما در دل بریان خود و غائب جگر کبابی بنیم لطفی بران من لطف
بکن زین دیده گریان مر و دل کباب است بر خوان کسان دهان مر و + چون تو کردی عمرم آفتن از تنم جان
میرود + از تنم تا بر نیاید جان من ای جان مر و + ابراهیم با جره را گفت کار دس در سینه بیارتا با خود میبریم
با جره گفت یا خلیل ای سوخته میبانی واسطه پیوند مواصلت و دوستان باشد و کار و آلت قطعیت
و هجران است آنجا چه کار آید و سهوا ره ضیافت را رابطه دلکشائی و وسیله رهایی مستندان بود و در سبب
تعب و بند و زندان است از بیرون او چه بند و چه کشاید خلیل فخر و که شاید قربانی باید کرد و بیله کار و در سن
قربانی کردن شکل پس خلیل با جره را دواع کرده از خانه بیرون آید از لباس پیرس را خیر شد بانو
گفت وقت آنست که بکس سازم که بنیاد خانه ان نماند براندم پس با خود مائل کرد که زمانه آخرت
شکینانی کمتر است و دران بجانب فرزندان مایل ترا اول بوسوسه او پروانه شاید تو آنم که کاره بسازم
پس لبورت پیر و نیر و با جره آمد و گفت ای با جره هیچ میان منی که خلیل اسمعیل را کجا بر گفتند هجانی
دوست میبرم پیرس گفت ای خلیل او را میر و تا گمان رخسار او را بر خیم خانه خیر آید از خونبار گردید و سنبل با باب

ب خود مراد

اور اور در تم تیغ بی فریغ خون خضاب کند ہاجرہ گفت اے پیر خرف شدہ عجب اگر تو ایسے نباشی ہے
خیلی دیر ہے چون ایل چگونہ دلش دین کہ سپوہ رسید نہاں تھا و خود را کہ نو بارہ باغ خلعت و گلہ سب
یوستان باست بر خاک ہلاک انداز و گفت لے ہاجرہ و مرے او آنت کہ خواب دیدہ و حضرت
او با چینی فرمودہ کہ فرزند را در راہ با قربان کن از دوسے امتثال ابن فرمان کن ہاجرہ گفت خلیل دروغ
مگوید چون فرمان رب العالمین میں صورت ظاہر شدہ باشد ہر جان ہاجرہ و فرزندش فدائے فرمان
حضرت جلیل باد ہیبت مائیم و یک زبان در جہان آنم فدائے دوست و وزیر چہ بہت اندر جہان
ما را رضا دوست ہا ایسے ان ہاجرہ کو نمیدرشد نیز خلیل آمد و گفت اگر ایسٹم ہر جان کن فرمان کمان ایسٹم
اسمعیل سے سنو تو میخوای کہ اور چون تیر تریاب باب خون آلو و بر خاک افکنی و شمع تابان ابن چراغ و دو
نبوت و روشنی دیدہ اہل قنوت را کہ ہر مرغ روح مضطرب چنانہ جمال او میدید تیغ سرشاری درین باب تا
کن و درین کار فکر سے قمر سے طیبت باغبان اگر سر خوشین خواہی بریدہ اول از بے رقی جو بیارند ہم
کن ۱۰ ابراہیم داشت کہ این سخن شیطان سے تیر ستنا ذہر کمان اللول ہنا و جانب کمان کمان
بران منہر شدہ گفت لے ابراہیم خواب کہ تو دیدہ شیطان سے اگر تھی تعالی چون کمان کمان فرمایند
ابراہیم گفت تو شیطان و تر ابراہیم دوست نباشد خواب میں جانی سے امر کہ دوست فرمودہ شہادت کمان
نہائی سے دن جز بفرمانبرداری چہارہ ندامت ایسٹم گفت لے خلیل آخر تر اول اجازت میدہد کہ بدست تو ایسٹم
فرزندے را ملاک کنی ابراہیم سے آتش غضب اشتعال آمد گفت اے مرو و مطر و در آند کہ کہ او آتش شاد
سے انگن ز جبرئیل کہ بدو کہ گفت بران در گاہ سے باز مایش خواست کہ عثمان تو کل تمام تو سلع از طریق
توجه حضرت دوست گردانہ سخن او در دل من اثر نکند و تو کہ تالیس میں را نہنگان این ہی خواہی کہ با فرو سخن
آتش سرکش فریق فرزند را از راہ پیری توانی بجلال و انجلا ل کہ اگر در از مشرق تا مغرب فرزند باشت و
فرمان آہی در رسد کہ ہم را بدست خود کنش فی الحال آستین برالم و ہلہ تیغ بید تیغ و تیغ باک ندام
زیرا کہ جز رضائے دوست مراد دل خاطر من نیست طیبت و تعمیر با نمیکنی یعنی از دوست کس ہر دو
عالم را بدشن وہ کہ ما را دوست بس پس ایسٹم حسیں از سو سوہ خلیل حلل محرم مانده پیش اسمعیل کہ وقت
لے عنقریب گستان رسالت لے میوہ بستان عزت و جلالت تیغ میدانی کہ پدر ترا یکجا میرد و گفت ہمیں جانی
دوستے میرد و گفت غلط کہ دو ہمیں جانی ہمیں و بقربانی میرد بدست دیدن ہمیں و بقربان میرد و بقربان میرد کہ فرزند
ندارد خواب کہ در سر پرہ کبریائی اگر دیدن نیاردم از خواب کفنتہ کہ فرزند را قربان کن اسمعیل گفت اے پیر اگر فرمان حضرت
قدیر قدر حکم الالک علی کیرت ہر جان ایل از حلیل صد تیغ خلیل با طیبت ہمیں کہ فرزند تو را کہ بجا از نامہ کبریائی

ابلیس گفت اے پسر ترا نخل تنبع تیز نباشد تنبیرہ کن و از پیش پدریگر بریا میل گفت ازین سخن گذر کہ من سر
از قرآن حق نیچم و رخ از اہم پدر نمیتابم حیت تمام سر ز فرما نش اگر تنبع زندہ ہر دم مرا عید از زمان
باشد کہ قرآن شش گردم ہے پسر نابالغ ندانستہ کہ حکم جلیل است روح من است و قرآن جلیل سرمایہ فتح و
فتوح من رباعی دلداری من گفت کہ خونت بزم گفت شرف من است از ان گزیرم یکس جان بود
بہر زبان بایستہ تا میکشتی و بارو گریخیزم + ابلیس بارو دیگر میندازد آواز کہ دو ابراہیم مقدر اراہ و پیش بود
اسمعیل آفرہ زد کہ اے پدر این پسر گراہ مر خچ میبار و خلیل گفت اے فرزند ان ابلیس و سیاہ و بدترین
سگان این درگاہست شگے چند در کار او کن کہ سگ مایہ آشوب جنگ و منزلے حضرت مومنین
اسمعیل شگے چند بران خاکسار انداخت آن سگ اے از رم را نگار ساخت گفت ابلیس ترا دین
حضرت گفتند سر نہ گردن کشیدی باہر طوق و انا بعدک گفتی در گردن تو افتاد و امیکو نید سر سیاہ اگر
گردن تہم سیاہ کہ گردن جان من از طوق شوق انا کان صادق اوعی محمد مماند حالاً صرغ ماسر
تسلیم نہادیم تا تقدیر حیسیت + اما چون پدر و پسر ہمینی رسیدند ابراہیم نشست و اسمعیل ادرش و بنشانند و
کار و دوسن از آستین بیرون آوردہ در پیش نہاد و گفت آفرزند تو سیدانی کہ تمبل قرابت آہی بی تحمل ملاو
کر بت نامتناہی عیسر نشو و تناول شہد تقابے تجر زہر بلا دست ند بدون مدیسیت کہ کمر و تقاسبات
بر بستہ ام و بر صدمہ شکیبائی صد و درود و نور محنت اویت نشسته با سچ بلا بدین ابتلا نمہ سر کہ در اہم
نمودہ اند کہ دغ فراق چو تو فرزندے بر دل بریان ہم ترا بزخم تیغ بے در مان و قرآن فرمان ہم قیمت
چکو نہ صبر کہے بر فراق یا رنجند و زبان خویش بریدن کہ اختیار کند + اسمعیل از رے و لحنوشی و طوعیت گفت
یا ابتلا کہ تو فرزند اے پدر زنگوار کن آنچه ترا فرمودہ اند و جگہ آرا چہ ترا و نواجہ اند کہ پسر ایل را بدل باشد
و حضرت جلیل را بیل نیت فرزند را عوض ممکن است و حضرت عزت را عوض نے از حضرت عزت فرمان گردن
و انجیل تنال آن گردن و از تو کہ خلیل تیغ کشیدن و قرآن گردن ایدر اگر بعد ازین گویند کہ ابراہیم بر آ
قرآن حق پسر اور باختابن نیز خواہن گفتہ کہ اسمعیل در راہ رضائے اور مراد و باخت حیت مرست
کہ خواہم خدائے پائے تو گردن + قبول کن کہ جزین پایہ دست گاہ نمازم + ابراہیم گفت کہ اے فرزند پسر صبر
واری کہ بجائے آرم گفت اے وارم و صیبت از من قبول کن اول آنکہ وقت کشن دست و پائے مرایہ بند
ابراہیم گفت اے پسر نزدیک خداوند میروی خرج میکشی گفت ایدر خرج نیک ناما این صیبت بجهت دو معنی
ست یکے آنکہ زخم کار و فلا چون بدن سخت دم فیض من سد مبادا کہ دست و پایہ فرم و صورت تر
و اضطرارے بل اختیار از من در وجود ایدر بدین حرکت نام من ایزیریدہ صابرن بیرون کند دوم آنکہ التزام

مشرف

حرمست تو برین واجب است شاید که در وقت اضطراب است و بیانه تو خون من آلوده شود و بدین آدونی
از جمله ارباب عقوق و عصیان گروم وصیت گفتمی که بریزم از تو خون باسکه نیست ۴ زبان میترسم که وصیت
آلوده شود و ابرایم این وصیت را قبول کرد و گفت و دیگر چه وصیت داری ای دل گفت وصیت دیگر آنست
که در وقت قربان اروسه من بچاک نیازی و درین وصیت نیز وصیت کرده ام بیکه آنکه حضرت عزت
خواری و زاری بندهگان دوست بهار و دره بهیا گردان و در صندلهاست خاک فرسوز را بنزدیک قدر است
چون مرا بدین حال بیند برین حرمست فرماید دیگر آنکه فغان خاطر بدین محبت فرزندان بسیار است میترسم
که در وقت راندن نظر تو بر روی من افتد و سلسله مهر و شفقت پدیدی در حرکت آید و در فرمان حضرت
عزیزت تا خیره رود آن تا خیره بر تقصیر باشد ایازم در این حالت رقت آمد و گفت این وصیت را بنیز
قبول کرد و وصیت سوم که ام است بگفت یا خلیل ای درین هم که چون بخانه باز روی ما و فراق
دید و ما بجزه بجزان کشیده چون مرا بجزه تو نبیند بر بنده بچو شد و از غصه بخورشید رود آفتاز زاری کند
و از سوز سینه حرارت بکار غمزه زد و خواست من آنستند که با سینه شرفی کنی و سخن سخت نگویی که فراق
فرزندان برادران بنیامت صعب باشد و از پلایهت دل زاری فریانی و ارباب تسکین و تسلی بر آوردن
بگشائی سلام من بوسه سالی و یگویی که این سخن گفت ما در فراق کن و در فراق من صبور باش که خدای
تعالی اصحاب را آرد و دست پندار و لای ماور در هرگز زمین که جانمان باز درستی برین از گل خسار خون آلوده من بجای
یاد کنی و بر هر بگذر که دل خزاننده باشد فریانی از سر قامت من و سحار استکان برانده لیشی اسے ماور
فرزند مستمند پدید آید و خورده بود و بخت و طاعت است تو این از دنیا از سر خاکم قدم باز دار و زیارت مرا از خاک
عاطف و نگذار قطع بر سر خاکم نشین اسے شمع و درون زمین و در فراق است شکب گرم و آه سر در من بدین
بام حرمست توده و از خشت بالین کرده ام و نازنینان در فراق خواب خوردن زمین است پدیرم حرمست
عجایه دوستستان بگشاید از من سلام برسان و بگو که من از شما ترفیع نموده که هر چه جامع شود از پریشانی و
تنبهائی این غریب منزل خاک بسجایم فراموش کنی در هر مجلس شمع طریبا و در دنیا بدین کشته شمع بلا
و خون ریخته میدان ایما با شک و ایسے یاد آید نظر بر شما باد که چون با و بیماری گذرد و تا ننگ گل خندان
مرا یاد کنی چون قدر و سهری جلوه کند در استبان نماز نشی سر و ترانان مرا یاد کنی و ابرایم این وصیت را
بیز قبول کرده بدل قوی دست و پایی منغیل را برین تروشن از ملائکی براد فغان از ملائکه عالم بالا برخاست
پلیت عاقله در کتبه خضر اقراب و لوله و رقیبه بینا خا و در شنگان بنظر اهره ایستاده میبگاید تند و بر
حالت پر و سپر و تندی و تیدم ایشان میبگاید تند میگفتند یارب چه بزرگ بنده است ابرایم که او را بران

تو در آتش انگشت زوباک نداشت و اکنون برائے تو در راه احوالے تو پسر قربان میکند و هیچ غم ندارد و حق
 سبحانه با ایشان خطاب کرد که او را نکست خلت پر شایده با یوسر از محبت تو شایه نهاده گشتان محبت از
 خارا تبار و محبت عالی نسبت بر پا می هر که با عشق ما و آمیزد و از غم و اقباله پسر سیر و در بر و صد هزار
 تیغ کشیم و یکسر خدا و نگریزد و او را در راه که ابراهیم تیغ سیر جلیل اقباله نهاد و بنام او بارگشاید
 ذره از پوست و گوشت در گاو پسته نیز بر ابراهیم و خنوب شده کار و از دست بهنگام و بقدرت پاری تعالی
 آن کار و با و دست و سخن آمد که ای پسر خدا خشم بگیر الخنیک یا افرانی یا لقتل طبع خلیل ابراهیم پسر پسران سیر باید و
 انجیل یسعی و ملک خلیل از بریدن مرایا میدار و در من آن میکند که خدا اینجود بهیست اگر تسمیع عالم بچند
 زحاک و شهر در گستاخا به خداست و در آیه آرد است که فرشته گان و درین کار استعجاب بودند و ازین واقعه
 تخریب نمودند و میگفتند آیا ابراهیم سخن از دست که فرزند خدا می کند یا آید آنرا و ترست که رضائے خود جان
 در میان و زبان عبارات خلیل میگفت چو از روی مرایا سیر که فرزند عزیزم در راه دست قربان بسیارم
 و بلسان اشارت ابراهیم میفرمود که من سخن از تم که جان عزیزم در راه و بسیارم که پدر ترا و دیگر فرزند دست
 اگر من بر دم تو بدیگر که پروازی و با هم و محبت او در سازی مرا همین گان نیست شین به تحفه پیش همه آرم و پاک
 خندارم اما چنان خلیل سیر و در اعزول که در وقت من از هر دو وجودم که تا که شتر از ابراهیم ۴ بحساب شتر
 بر میدارم و ناخواستند از ابراهیم خلیل فدای پدر شتر که جبرئیل ابراهیم را برده و فدای ابراهیم را بگو که قتل صدت اولیایا
 بدستیکه خواب خود را دست کردی و شتر که فرما نیز داری بجای آوردی ابراهیم کار و از دست
 نهاد و تخریب و از ایتاوه که جبرئیل در رسید و گو سفند از بهشت بیاورد و گفت که خلیل نیز کار و اے
 صاحب قدم و فدا از حضرت عزت سلام میرساند و میگوید که برو عورت خلت بی عانت قربانی فرزند گواه گذرانیدی
 دست و پانے فرزند و بلند را از بند کشتا که دست در حلالی و ازلن تسلیم را بر چوب عجز برتی ابراهیم پانے گو سفند
 به دست و دست فرزند کشتا و گفت که فرزند و لین جبرئیل سلام ملک خلیل تنو آورده میگوید که دست فرمود
 که ای خلیل بر تیغ با سکه ما سیر کردی و در هم نشاید و اطاعت بجای آوردی دست عا بر دار و هر چه مر او است
 زبان آتصاله عطا در من و عانے تو نیز خلیل دست برداشت و بنیازی تمام گفت بار خدا یا سیر کرا
 از امت پندار سیر از زبان صاوة الله و سلامه کلبه و رعالت فرزند جان تیغ زبان بر شهادت تو صید تو روان
 باشد گناه او را همین سخن جوابیاد که ای خلیل ابراهیم خلیل ابراهیم خلیل ابراهیم خلیل ابراهیم و گنا هر گاران
 را در کار تو کردیم و خدای تو چون شدی از مدتی دل قربان ما دشمن سپیدی تو از قربان ما شد دعا
 تو در دم مستحاسبه عا بیانرا از تو باشد خجاسی از آتام کلی بن موسی الرضا یعنی الله عنده تسقول است که چون حق

تعالیٰ کو سنتے رہائے فدائے اسٹیل ہر ستاد و امیر ہم آنرا فرج کر دے بخاطر بارگشتن تخطو و نمود کہ اگر یہ ست خود
فرزند خود را قربان کر دے عجیب ثواب عظیم یا نعت و بقدم حرمست بروی فرج شتائے حق سبحانہ پوسے وی
فرستاد کہ از جملہ طغان کردوست ترمیداری غلبیل گفت محمد را اصلی اللہ علیہ السلام کہ جب صفتی است خطاب
کہ اور ادوست ترمیداری یا خود لبر استیم گفت تھا کہ اور از خود دوست ترمیدارم باز فرمان رسید کہ فرزندان از ادوست تر
میداری یا فرزندان خود را خلیل جواب داد کہ فرزندان مجاہدان و نژدن و دوست ترانند اولاد من حق تعالیٰ وحی کرد
بدو کہ یکے از فرزندان بزرگوار اور انجوائی زاری از روی جور و ستمکاری غریب تمنا کرنے و تشنہ و درشت
کر بلا شربت شہادت پختا تبار استیم چون شہد ازین واقعه بشعبہ قطرات حسرت از چشمہ سار چشم بر صفات خستار
فر و یاریہ خطاب رسید کہ لعل بر استیم ذاب کر سیتن تو حسین و علی کہ بدل تو رسید بر اہل ثنویت بہت کہ بہت
خود فرزند خود را قربان میکردی عزیزان تعالیٰ فرماید کہ ثواب کر سیتن و مصیبت حین چہ مقدار است از ایماہ ال
بیت نقل کردہ اند کہ قطرہ آب کہ در ماتم حسین از دیدہ کسے فرو باران از ادوست شرف و رے بیسازند و در
قلاوہ عمل آنکس میکشند و قیمت آن عدد کو زیاد قیامت بر خلق مظلوم خواہد شد قطرہ آب دیدہ کہ در ماتم
حسین ۲۰ رینہی زدیہہ دانند و رست شاہوارہ آنرا پیشہ علمت و کشت رنگ پس روز حشر میں تو از رت
آشکارہ و دندرو لستہ ہر گہرے جوہری فضلی ہر تو ہزار ہر ہر حمت کند تبارہ شیخ سہیل بن عبداللہ شہری
فرمود کہ روز عاشورہ بیگاہ تہ ذبا تو میکشند اگر آن روز حاضر ہو دم کہ در پیش آن شاہ شہید نوم بریز تا مر و ز
بارے و حسرت آن قطرہ چند آب از چشم خود بر زمین شیانہ حضرت رسالتہ صلی اللہ علیہ السلام در وقت دیدم
کہ کہ گفتن لے سہیل سجایاں حضرت ذوالجلال کہ یک قطرہ آب دیدہ تو در مصیبت فرزند ولید بن صبا بن عبید
بدان گریہ کہ ام و ز کردی فردا ترا چند ان ثواب بہند کہ محاسبان تختہ خاک و توفیقان فرخند انفال از عہدہ حشر
حساب ثواب ان بیرون تو انداد قطرہ سیاہ حسین علی گریہ کن ۴۰ گریہ پیدا شود آب آلودہ ہر آن نامہ
کہ خطا شد سیاہ دیدن گریہ کردن تو ان شست شوے و در آثار آمدہ کہ حسین روز قیامت با عصا شستاید
با چہرہ خون آلود و گوید کہ شقیعی نہیں ہی علیٰ صیبی تی خدیام شفاعت وہ وحی کہ یک مصیبت
من گریہ است آہی ہر کہ حدیثا بر شہیدی و غریبی و محرومی و غلومی و بکسی بی برگی و شنگلی و گشتگی من گریہ
کردہ اور امین بخش شفاعت من آن سید مجمل قبول رسیدہ گریہندگان حسین را براتہ شجائے ارزانی دارند
ہمیت گریہ زنی بگریہ ناہ شہد اہ سخت گذارہ تو بشاہ شہد ام و دیگر از عہدہ اشیا و فرقہ اصنیاب کائے
یعقوب و ریح و بلا کسے یوسف شہر مست و اکثر احوال ایشان در سورہ یوسف مذکور ام کن امین سعیدین
محمد المشہوب با نام زادہ در ترجمہ سورہ یوسف کہ شہد اہ بر ایات شریفہ و معنوی بر حکایات لطیفہ است آوردہ کہ

میان تمام شہیدان علیہم السلام

بہار

و بسبب نزول این سوره علمائے تفسیر اقوال سنّت قویٰ چند بیان کرده اند و جمله از جمله آورده که این سوره
 یوسف جهت تسلی حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم نازل شده بعد از استماع و توحش حسین و این وجه
 بهمان عبارات نامزاده باندگ تغییر است اینجا بجز تخریر در می آید و در صحایف آثار و لطایف اخبار نوشته اند که
 روزی سید سادات و منشی جمیع سعادات سر حمیده و فسر کائنات شاه بیت قصیده موجودات علی فضل الصفا
 و اکمل القیامات نشسته بود و حسین را بر کنار نشاند و در عالم خوشتر ازین چه باشد مقصود در کنار و قاصدا زان
 میانه بر کنار در یک حرکت موج زود بود و در شب افروز بر ساحل افتاده آن روز آفتاب ماه از یک برج می یافت و
 قیامت نا آمده بر و جمیع التتمین و القمید و مشابه میرفت نهادم تا کننا حضرت غیاث را عدن گویم که پرور
 و مرجان بود یا آنرا چمن خوانم که پر گل در میان بود اگر عدن گویم پر در و مرجان رو است بخروج منزه
 اللؤلؤ و المرقان مراد من و حسین اند اگر چمن خوانم پر گل در میان سناست همتا کجا کتانی من
 النبی سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم گاه لب بر لب حسن نمے نهاد و گاه روزه بر روی حسین می آید که ناگاه
 به فرمان آن جناب ائمه را در رسید و خطاب ب لارباب رسانید که آنچه ما آید حسن و حسین را دوست میداری
 خواجہ فرمود که آری که لادنا کذا چگونہ دوست ندارم دو پارہ بگرداند و در و خوشانی بعد از دو فرزند رحمت
 اند و دو جگر گوشه دلیند و از جبرئیل فرمود که ای دوست تو میداری خواجہ فرمود که ای برادر هر دو در
 یک صدق اند هر دو بد یک آسمان شرف اند هر دو پاسبان یک شایسته اند هر دو باو بان یک سفینه اند هر دو سر
 یک باغ اند هر دو پر تو یک چراغ اند هر دو گوهر یک صبح اند هر دو اختر یک صبح اند هر دو ونگو فتی یک شاخ اند هر دو
 برگزیده یک کاخ اند هر دو جگر گوشه رسول اند هر دو گوشه دل بتول اند هر دو شب اسد الله اند هر دو سبط رسول اند
 اندیا انجی جبرئیل هر دو دوست میدارم جبرئیل گفت ای سید ملک جلیل میگوید که ای حبیب من آگاه نه
 از آنکه یکے را ازین دو فرزند رحمت تو بر هر قهر از یاد آرند و یکے را تیغ بید بیخ سر بردارند خواجہ چون از جبرئیل
 قصه زهر حسن و قصه تهر حسین شنید فرمود که من کفعل بهیوسا با جگر گوشگان من این میرحمی که کند
 و ننگسایین جفا در روز فرزندان من که افکند جبرئیل گفت جسے از است تو گو و ہے هم از اہل بیت تو متر
 صلوا علیہ و آلہ و سلم فرمود اذینون بی آیا این جماعت بمن ایمان آرند و یکجورک شفا عتی
 و بشاعت من امیدوارند و لیتکون اولاد فرزندان مرا بکشند و جگر گوشگان مرا بکشند بلا در کشند
 گفت ای بکشند و زارشان بکشند و سرشان بر تیغ بر دارند و قطره آب طاق نشسته ایشان در بیخ دارند
 خواجہ فرمود که ای جبرئیل است من بچہ جرم من ترا شربت زهر پیشاند و بچہ گناہ حسین مرا بیا و خنجر آید از سر
 بینشانند جبرئیل گفت ای بیخ بیایستی این خیانت را و اوار ندوی پس بچہ فطانی از جور و جفا چیسے فرنگد از

ماه تابان چه گناه دارد که سگان کا پانی در رویش دلوله و علامه می کنند از گل پاکیزه روئے چه در وجود
آمد است که در کوزه گلاب گرا آتش می انگیزد مشغولی مه فتاندوز سگ عو و کند + هر که بخلقت
خود می تند + بهتر عالم صلی الله علیه و آله وسلم از جنای امت گریان شد عیار از ابی خردان بر رو آئینه دل
مبارکش نشست جبرائیل از برای خورشیدی دل خواج صلی الله علیه و آله وسلم پیغام رسانید که سخن گفتن
عَلَيْكَ كَقَوْلِكَ الْقَصَصِ از ساریه عصاة امت عجب دارد و از واقعه برادران یوسف برانیش اگر اینها
پاکر اند آنها برادران بودند اگر اینها بی خبر اند آنها از نسج پیغمبرین بودند پس قصه یوسف برانیش قلیه دل حضرت
مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم و آرایش خاطر بلاکتان کریمان نازل شده و چه نیستش را نیز همین گفته اند رباعی
اصل این قصه چو در دامن است + مویبت زوی کا و حزن است + حسش گفت خداوند که او + در تسلی حسین و
حسن است + و ایتلاف این قصه دو نوع است یک آنچه بعقوبت یوسف در وفات و یک آنچه یوسف در
چاه و زندان کشید از منت بلیت از هر یک دو سکه سبیل اقتضا گرفته میشود و او را اندک بعقوبت علی
بنیاد علیه الصلوة و السلام و از زده سپرداشت یوسف را از همه دوست تر داشت و نظر تربیت تقویت حال
او گذاشته زیرا که هم سجلیه جمال گراشته بود و هم به پیرایه کمال پیراسته صورتش از کمال منی خیر میراد و جمال منیش در
آئینه صورت جلوه میکرد و طبیعت صورتش به پیغمبر و جبران منی میشود + تا چه منی لطیفی تو که اینت صورتت +
برادران را ازین جهت نوا کرد بر آئینه دل نشسته بود و رقم اشک غیرت بر لوح سینه ایشان نقش بسته تا
و فتنه که یوسف در خواب دید که آفتاب و ماه و یازده ستاره از آسمان فرود آمد و او را سجده کردند این واقعه با
پدر نظر بر کرد و برادران شنیدند و حمد ایشان رو باز دیاد و تها و خوانند تا خیال یوسف را از دل بعقوبت بگو گفتند و در
او از سر پدر بکیس و فکند از پدر در خواست نمودند که یوسف را با ایشان هجر افروشد و سعی تمام بعقوبت علیه السلام
دران مقام آوردند که بدین معنی رضا داد و بفرمود تا یوسف را با آنها بر آید و شایندند و بنوعی که طریق آن زمان بود
بر آید استند و زبان قصا میگفت که آرایش بر آید شب و سال با یوسف و زوز و فراق است آرایش کچه کار آید طبیعت
گذشت روز وصال رسید شام فراق + میاد و هیچ دل مبتلا به نام فراق + آفتاب بعقوبت یوسف ایاب برادران پیروز
و فرمود که بروید و بیرون دروازه گئان در زیر شجره الودع توقف کنید تا من بسج و شجره الودع در خسته بود که
هر که بسفر رفتن یاران او را آنجا وداع کردند و خویشان و دوستان بدان محل می شایند رفتند که با پیغمبر آن
شجره تاب اندوه پرورش یافته بود و شاخ و برگش در هوا عمت و بلانشو و نمایذ رفته طبیعت نهاده داشت
و پند این محبت در زمین دل تنش در دو برش اندوه بخش خون شاخ غم + پس از این بقران پر از شهر بیرون
آمده در سایه آن درخت قرار گرفتند و بعقوبت جانمیش سینه پوشیده و عمامه هم از چشم بافته بر فرق مبارک

بیایم

انہما و بیان برہنہ و عصا و دست گرفتہ بیٹے بدر دازہ آور دیوں ہرگز ہم نہ ہو کہ یعقوب بمشاہدہ فرزند ان روو
 ہر کہ آن صورت مشاہدہ نمونہ و تخریب و تخریب سے افزود از سر کار و حقیقت حال ہیچیز نو و زبان حال یعقوب
 این نغمہ و امیر مود و تیر گوش ہوش یوسف نے مشنور ریاعی امیان بقرم سفر تبتہ و بر سر راہت شترک
 دیدہ من میر و کہ راہ بگیرد کہ وہ دع بگیرم چنانچہ سن ہیچیز و شب فراق بگویم چنانکہ ماہ بگیرد و اپا چون نشتر
 فرزند ان بر یعقوب قنما و از جائے بر بستند و دست و پائے ہو سیدہ ند یعقوب کیسیچ کہ کم التفات نکر و یوسف را
 در برگرفت اور و بر ویش انہما و گفت اے فرزند ان مرا معذور و ارید کہ از دوسے پدر و جد پیشنوم و از ویدن و دیدن
 سے مطلقا سیر غیشنوم میرے چہ حسن ست این کہ گرسہ و م رخش را حد نظر نیم + ہنوز ہم آرزو باشتہ کہ یکبار
 و گرییم + پس گفت اے یوسف اے روشنائی دیدہ پدر اگر توانستے ترا برگردن گرفتہ بروے و باز آدروے
 ایا پدر سے غیبت و خجبت و منتظر و بیدار شرفیت ز بہار شب و صبح انباشی اول دیدہ پدر با بناخن فراق محرابی
 یابنی کو بقیدت اللیلۃ لا حترت اے پسر اگر امشب و صبح امانی و باز نیائی بیہم آنت کہ از آتش فراق
 بسوزم و ہزار شعلہ جانسوز و ز کانون بیدنہ پرافوزم یوسف ایشتم کہ در تاپشت پائے پدر بوسہ و دید پدر سر
 مبارکش برداشت و پیشانی نورانیش ہو سید و گفت اے قرۃ العین زمانے مراد کنار گیر و ساعتے در نعل من
 قرار گیر اللیلۃ جلی کہ و اند کہ فردا بر سر ماچہ نوشتہ اند و نہال حال ما دست تقدیر در کہ ام داوی کشتہ اند
 پیمت نگاہار زمانے ز نام کشتی وصل کہ سحر حادثہ ہار کنارہ پیدائیت اے یوسف ترا چہا صیت میکنم
 و صیبتہائے پدر بشو و نصب العین خاطر و ہمیر ہمیر خود دار اول یابنی لا تنس اللہ بکلی حال اے فرزند
 خداے را بیسیچ حال فراموش کن دور ہر کار کہ باشی ذکر افرید کار را از زبان و دل خویش دور ہر کار کہ مسیح
 قربتے در سفر و ہمیشہ در حضر پرا بر ذکر و شکر اونیت و دم و اذ اذ وقعت فی بکیتہ فانتحن باللہ
 اگر پہلے در بانی و عاقبت از تو کرانہ گیر وہم یاری از فضل خداے جوئی کہ ہر کہ سر شنتہ تدبیر از دست بیاو
 اگر چنگ و جبل المتین کہم او نرند زود از پائے و در آید سیوم و اکثر من قول حبیبی اللہ و نعیم او کیل
 و این حکیمہ بیا گوی کہ جدت جلیل را کہ در آتش سے اندختند این حکمہ گفتہ ضرر شرر مرغروے از دوسے منفع شر و
 وود آن آتش بچہرہ عصمتش ز رسید و صیت آخربن یابنی کا تنسائی اے پسر مرا فراموش کن فانی
 لا اساک پس برستی بیک من ترا فراموش شو اہم کہ دو تا سبیل خون جگر خانہ دل با شراب نسا زو ساکن بچکہ
 سینہ ام سودائے وصال تو خواہ بود تا دست محنت بچکایہ اندوہ لوح دیدہ را بشو بپوشش اوراق پردہائے چشم
 خیال جمال تو بپیمت باہر تو در خاک فرو خواہ شد + با عشق تو سرنہ خاک بر خواہد کرد آدروہ اند کہ یوسف
 را خواہرے ہو و میرا نام دران ساعت کہ برادران و پدر میرفتند از غصہ بود ناگاہ در خواب دید کہ وہ گرگ یوسف

راز کنایه پروردگار بود خدا ز بیم آن واقعه از خواب و جست و پرسید که ایست کجا است گفت با برادران بصیر
 رفت گشت پدر اجازت فرمود گفتند ایست و دختر گفت آه قضایا خود کرد و قدر بفرق یوست و دوازده ماه
 آورد پس بر پائے بر مته روی بر دوازده بنام و تابیز و دست و دل عرسید پدر را دید که با یوسف در سخن
 او نیز بسیار و در پائے یوست افتاد و گفتند سر برگرفته و گردن انگیزه گفتند از عزیز برادر چنان انگار که
 من یکے پرستام مرا با خود بیا که کجا نزل کنی من آن خاک بین را بجا رو بترکان بر و بجم چون آب
 خوشی بر پائے خاسته هر دو دست زیر جام دارم اگر طعام باید بخت من به نیز حج کنم و اگر لابد تعبیری لے خورشید
 فلک خونی و لے گوهر صدف بختی زینهار تا روی دل این عاجزه بیچاره را بدو فراق سپاه نسا می و حکم خورده
 این صنیعه را با آتش بجزان نسوزی یوسف را سخنان خواهر بگریه در آورد و یعقوب از یکجا نایب میگردد و یوسف
 از یک طرف اشک میریزد و دنیا از یک گوشه بینالد و میراد و درین محل طباق آسمانها را در باز نهاد
 بودند و حورا، عینا الیتاوه مقربان و روحانیان در خروش و زبان حکم از بی میگفتند یعقوب
 قوا از مفارقت بکشیه میزاری و از فراق چهل ساله خبر نداری پس یوسف پدر و خواهر را وداع کرد و بیست
 میگردد آن سه دواش و دوستان خویش را با ناز و دهنی میبرد و بر سر پنهان ریش را بر لوران در گمراه نهاد
 و یعقوب آواز داد که من از اینجا باز پیشتر نخواهم رفت تا شما بازا آید و در ویل گفتن تو از همه اولاد من بزرگتری
 یوسف را بتو سپارم زینهار که از حال او غافل نشوی و اعتماد بر دیگر برادران کنی و ویل قبول کرد و روی
 براه آورد اما چون قدمی چند دور شدند یعقوب آواز داد که آهسته روید که خرابیت و امن گیر جان
 گریبان دل گرفته بتقاضای جان تجیل بنمایید بیست یک قدم آهسته تر نزن تا نکه بر دل می نهی ایکشن
 آهسته تر و زانکه با جان میروی ایشان میرفتند آن پسر بزرگوار بر اثر ایشان آهسته آهسته قدم
 میزد و بهر قدمی که از دیده بیبارید و بهر قدمی که از سینه بر میخیزد بیست میرود آن ماه من از بی دلی
 میدوغم در پیش کلگون اشک آورده اند که چون برادران قدمی چند بر فتنه نزدیک بود که از نظر غایب
 گردند یعقوب آه زود گفت لے فرزندان یوسف مرا بازا آید تا یکبار دیگرش به بنیم یوسف را پیش پدر آورد
 در برش گرفت و گفت لے عزیز پدر راه برداشتی و مرا در فراق بگذاشتی بیست رفتی و بر دل از غم عشق
 تو داغ ناند و اشتیاقی زلفضا توام در دل غماند یوسف پدر را تسلی داد و باز گردانید یعقوب مرا اجبت نمود
 یزید و رخت و دوا عرسید از هر شانه آواز الفراق شنید و داشت که در پرده غیب رنگ دیگر آیمخته
 اند و غیرت و دیگر اینچنین تا فرزندان و نظر پدر یوسف را از یکدیگر میزد و بر دوش و بر گردن بلکه بر فرق سر می
 نهادند عشقی با بچشسان پدر تا شنیدند و نزدیک بر پیش میزدند و گه آن بر سر دوشش گرفته

گیا

کہ این تنگ اندر آغوشش گرفته چو پا در و این صحرا نهادند بر دست جفا کاری کشا در نزد و دشمن
 محبت بارش فگندند میان خار و خارش فگندند پس آن یعقوب چون از نظر بر رعایب شدند یوسف
 را بر زمین افگندند که چند بار تو کشیم و شربت رشک تو چشم پیاده روان بشود و پیش امید یوسف بگریه
 درآمد که لے برادران عزیز چه کردم که با من این خواری میکنند و مرا پیاده میگردانند و این گشتند آن صاحب روی
 کا ذیبر آفتاب و ماه که ترا سجده کردند از ایشان دشواری تا با نظر باد تو رسد یوسف قدری چند رفت و دانه گشت
 و بر نعلینش بگینت از ترس آن خان پائے بر بند بر خار و خار روان شد شربت کب پائے که میبود و شش تنگ
 تنگ و زخم خار و تار گشت گل رنگ + نزد یک هر برادر که دو یک طپانچه بر روی رتے و برانندے در آن
 هر برادر که در آویخته گریانش گرفته و دور افگندے و غمگینی بخاری هر کرا و امن کشید + به بیزاری
 گریانش دریدند + بگریه هر کرا و پافتاھے + بخنده بر سر او پانهاھے + برین منوالش در صحر امید و امیدند
 تا وقتیکه آفتاب از قلع گرفت و هوا چون سینہ یعقوب سوزناک شد تشنگی بر یوسف غالبه کرد و بر وی
 آورد که لے برادر تو از همه بزرگتری هم مرا ایستخالد و هم برادری پدر مرا تو سپید و جهات من بپه درو کر مستند
 تو کرد تو بایسے بزرگی کن و بر خود می من رحم نماے روئیل سخن سے التفات نکر و طپانچه بر جسا راز کش
 چنان زد که برگ گاش چون بنفشه کبود شد نزد شمعون آمد که مشربے مرادہ که از تشنگی جام بلب سجدہ تا
 مے آب در کشم و خود را از باویہ عطش فراتر کشم و آن مشربے بود که یعقوب از پیر یوسف قدرے آب مقدار
 شیر هم آمیخته بود و در آنجا ریخت و لب شمعون سپرده که هنوز از وین لب یوسف لبے شیر مے آید و اطاعت
 تشنگی نخواهد بود چون تشنه شود او را از این مشربے شربتے بچشان چون یوسف از شمعون آب طلبید شمعون
 هر چه در مشربے بود بر زمین ریخت و آن آب مشربے با خاک بر آویخت آن شربت بخاک داد و بدان پاک نداد
 حسین را نیز و آنچه یوسف افتاده بود او جفائے بدگیشان میکند و یوسف از خویشان رخ میدید این
 جماعت آب بر خاک میریزند و برادر نمیدادند آن جفا کاران بر لب فرات سگان را سیرب میباختند و شیر
 بچکان میشیہ امامت و کرامت را با تشنگی میسوزند لفظ سوز دل مبارک لب شنگان پیرس + در آن
 ریگها که فرش بیابان کربلاست + در خون ناب غرقه لب تشنه حسین + بعلیست آیدار که در کان کربلا
 او جان سپرده تشنه و مار از روی شوق + جان تشنه محبت سلطان کربلاست + القصد یوسف
 گفت لے شمعون این آب را چو از جیبی گفت ماد اعیبه آن داریم که خون از حلق تو بریزیم چه جائے آنست
 که آب در حلق تو بریزیم تو تشنه آبی ما بخون تو تشنه ایم یوسف چون حدیث کشتن تشنه بر خود بلرزید و
 از بیم جان آب نان فرموش کرد و در آن محل یوسف را تشنگی کام و زبان حج چون لذت آتش بار شده بود و حدقه

چون ویدہ نرگس آب گرفتہ بمیثاقت شد و از پائے در افتادہ آغاز تا کہ کرد **مثنوی** چو شد نو مید از ایشان نال
 برداشت از خون ویدہ بر رخ لاله میکاشت بگے و خون کہ در خاک سے خفت بر زانودہ دل صبر
 پاک سے گفت و کجائی سے پدرا آخر کجائی و ز حال من چنین غافل چرانی و ایاب یعقوب کجا بودی کہ تا فرزند خود
 را ویدی پائے از رفتن آبلہ کردہ و روئے از پیاپی برادران کو نشہ گشتہ ایام **مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ**
وسلم کجا بودی تا جگر گوشہ خود را مشاہدہ کردی لب ابد از استنکی خشک شد و ضارہ چون گفتار نیم بشیر
 فخر عرفی خون گشتہ محذرات حجرات حضرت از سوز حسرت او و کربت غربت خود در شروش آمدہ و ویرانے
 فتنہ و خون غابرائے استیصال آل عباد و جوش آمدہ **قطر** یارسول اللہ بر آزار و فتنہ پاکیزہ سر تا بہ پینی آنچه
 واقع در زمین کربلاست + یارسول اللہ گذر فرما بہشت اگر بلا خود تو میدانی کہ خاک کربلا کرب و بلاست +
 جہد شکنین حسین آغشته اندر خاک و خون + اینچہ مستہاست + یارب اینچہ اندوہ و عناست + اما چون پوشت
 را قصد برادران محقق شد روئے بقبلہ دعا آورد و گفت ای خداوندیکہ جد پدتم را از ضرر شر آتش تم و دو
 خلاص ادوی و پد پدتم را مژوہ و باز کننا علیہ و علی اسحاق فرستادی بر پد پیر من رحمت کن
 و مرا از کشتن نجات دہ یہود اگر این مناجات استماع کرد عرق اتوت و حرکت آمد عرق مروت بر جنبش
 نشست روئے بہ پوشت کرد کہ لب برادر دل فارغ دار کہ تا جان در زمین است نگذام کہ کسے بجان تو
 قصد کند **مصراع** در رسد کار بجان از سر جان بر خیزم + برادران چون دیدند کہ یہود ایوسف اور زبرد من
 حمایت خود جملے و او دست تقدیری در آستین ادب کشیدہ از سر کشتن دور گذشتند و آجہ خواجہ **سبحانہ**
فی عیابک الجب و رلے ایشان بران قرار گرفت کہ ویرا در چاہے افکنند و بر سہ فرسخے کنعان چاہے بود
 عمیق و از طریق جاوہ دور افتادہ اور بسیران چاہ کشیدند ایوسف چنگ دروہن ہر یک یک میزد و فایدہ کو
 کرد گاہ بزرگی پدرو گاہ خوردنی خود را شفیع سے آورد و سو و نمیداشت از ابر ویدہ آب حسرت سے بارید
 اما از زمین بہت برادران گیاہ و فانیست نسیم آہ از گلشن لاش میبید و لے در روضۃ شفقت ایشان
 غنچہ ہر نغے شگفت ایوسف در پائے ایشان سے افتاد و بزبان حال مضمون **این سخن داہنہ و **قطر****
یاران غم خوردید کہ بے یار ماندہ ام + در خارزار ہجر گرفتار ماندہ ام + یاری دہید کہ در او دور گشتہ ام + رخصے
 کنید کہ غم اوزار ماندہ ام + ایوسف چون دید کہ از سر آن بیدار و در شب گذرند و بنظر رحمت بحال نزار او سنے
 نگارند فرمود کہ مہلت دہی تا دور کحت نماز گذارم گفتند تو نماز گذاردن چہ دانی گفت آخر ہیجا بہر زادہ ام و
 و یا پدربار و محراب طاعت بر پائے ایستادہ ام یہود برادران را در خواست کرد تا یوسف را بگذشت
 دوست از گریبان او باز داشتند تا دور کحت نماز گذارد و بعد از نماز روئے بر خاک نہاد و گفت خدایا

خود را بتو سپرده ام و زمام مہم خود بقبضتہ نقد بر تو باز دادم **بیت** ما بندہ ایم و مصلحت ما رضائے
تست و خواہی بخش و خواہ بکش رائے قسمت چون از مناجات فارغ شد برادران گفتند پیرین
پیرون کن گفتند یہاں بہاں مات زندہ را عورت بیاید و مرد بے کنس نہ بشاید پیرین بن بگذارد اگر میرم
بے کفن نہ باشم و اگر زیم ستر عورتے باشد گفتند البتہ پیرین پیرون کن غرض ایشان آن بود کہ پیرین
خون آلودہ پیش پدر بزند و گویند او را اگر گ از ہم بدرید و اینک پیرین خون آلودہ گواہ حال است
یوسف بدو دست گریبان گرفتہ بود و ایشان بفقوت دست سے دور کردند پیرین از سرش بر کشیدند
و رسن ہر میان او بستہ بچاہ فرو گذاشتند **قطبہ** میانش را کہ بودے موئے ماتد + بپیشین رسیان دادند
پیوندد کشیدند از بدن پیرین او + چو گل از غنچہ عریان شد تن او + فرو آویختند آنکہ بچاہش + بچاہ خدا
از نیمہ ریش + ہمیں کہ یوسف را برادران بچاہ فرو گذاشتند گفت لے برادران ہر چہ کردی بود کردید
و ہر چہ خواستید از جفا بجائے آوریدین شمارا نصیحتے میکنم بگوش جان بشنوید و از سخن
پیرون مروید گفتند یہ نصیحت میکنی گفت آن میگویم کہ پدرم را نیکو دارید و جانب او فرو گذارید و چنان
مسازید کہ او داند کہ شما یا من چہ کردید کہ اگر بداند بر شما خشم را و دشمارا عقوبت کن اگر شمارا قوت آن است
کہ با من جفا کنی مرا طاقت آن نیست کہ شما بفقوت پدرم را نیدر بیل ازین سخن رو و رہم کشید و کار و بزور رسن
پیرید یوسف در نیمہ راہ چاہ بود کہ رسن بریدہ شد یوسف گفت کہ دینم کہ دیدار پدر ناویدہ رشتہ امید از
زندگی منقطع شد و در تنگ چاہ فنا افتادم دل از جان برداشت و خود را بجای سخن و گذاشتند در رسیدن بچاہ
کہ ادبش عیبش بی دریاب بندہ مرا جبرئیل بیک پریدن از سدرہ اقصی بمیان چاہ رسید یوسف را
در ہوا گرفت یوسف بہوش شدہ بود آہستہ آہستہ او را بتنگ چاہ رسانید و بر بالائے سنگ خوابانید خطا
آمد کہ لے جبرئیل از جامہ ہائے بہشت بر و رو کرد پوشان و از شہر بہائے انہاربت اورا بنوشان و سر اورا
بر و او را نذر کنار خود نہ و پر یا فر خود را در جراتہائے سے مال با بہتر کرد و چون بہوش باز آید سلام ما
پوے برسان و یگوئے ہیچ غم مخور کہ ما ترا برائے تحت جاہ آفریدہ ایم نہ برائے تحت چاہ جبرئیل گفت
آہی اجازت دہ تا خود را بصورت یعقوب پوے تا ایم تا زمانے بلن تسلی یاید فرمان خداوند رسید کہ چنان
کن جبرئیل بصورت یعقوب برآمدہ سر یوسف بر کنار تھا و یوسف بہوش باز آمد و سر خود را در کنار پیرید
بر جست و ہر دو دست در گردن روح الامین کرد و فریاد بر کشید کہ یا ابتکاد کجا بودی کہ برادران بہن
جفا کردند و مرا از دست توجہ کردند و ترا نیز بفراتق من مبتلا کردند امر و پائے بر سہم در میان ہلک و دانیدند
و آنچه انہ جور و ستم میکن بود من رسانیدند آب نان از من باز داشتند مرا گرسنہ داشتند بگذاشتند خسارہ مرا بزم

طبا نچه پرنون کردند گیسو مرا بنجاک و خون بر آمیختند پیر لبه که تو بدست خود در من پوشیده بودی از سرم
 برکشیدند من خواری بر میانم لبتمند که بیدادی ریشتم زنده سرنگونم سپاه و آویختند لبه پیر در رو کسین
 نگر و زخم طبا نچه بین در پشت او پهلوان من نگر و اثر جرات ملاحظکن یوسف این میگفت و از دیوار پائے
 چاه آواز ناله آمد و جبرائیل میخیز و شیر و ملا که میگفتند آخر جبرائیل به طاقت شد و گفت یوسف من
 یعقوب نیستم روح الامیم فرستاده رب العالمین پس سلام الکی بدو رسانید و فرود نوازش و نجات بگوش پوش
 او فرود خواند و خواست که بتعام خود رود و مقرب از حضرت عزت و در سید که له جبرائیل و در سر در درنگ چاه
 قرار گیرد و یوسف در کنار لیکه غریب است تنها از یار و دو یار و ارفاده و دل بر حرکت غریب و حرکت فرقت
 نهاده **عصیت** نه او را مونس نه همگامی نه در دل ای نه یار نه آورده اند که فرزندان یعقوب
 آن شب بگنجان رفتند و یعقوب همه روز با انتظار یوسف و در زیر شجره الوان عثسته بود با خواهر یوسف
 سخن شوق خود در پیوسته نماز شام و آمد و آمد آمدن فرزندان پیداشد و او از نهاد یعقوب بر آن **عصیت**
 آمد نماز شام و تیارید چکار من ایله دیده پاس دار که خوابت حرام شد یعقوب گفت ایله دینار اورانت
 را چه شد که دیر آمدند و سبب چیست که ماه زسار یوسف من از مطلع وصال طالب نمیشود و شمع جمالش
 چرا کلیه تاریک فراق ایلوا مع انوار خود روشنی نمی بخشد ای خست از تحمل مفارقت یوسف و تصور مهاجرت
 او آتش حسرت در التهاب آمده و سفینه آرام و قرار در گرفت اباضطراب اقا و **عصیت** یارب چه شد امروز
 که آن ماه نیامد جان رفت از تن آن **عصیت** دلخواه نیامد و دنیا پیر را قسلی میداد و انوار سبها و عذر با ترتیب
 میکرد و القصه یعقوب شب هم آنجا بسپرد و بیاورد و برایشه بلند که بران همه اشرف بود نشست
 و دختر از نزدیک خود بنشانند و دیده بر راه فرزندان نهاد **عصیت** من منتظرم که یار از راه رسد جان فزوده
 و هم که یار ناگاه رسد اینجا فرزندان یعقوب شب در سر رفته بودند خواب برایشان غلبه کرد و پیر و او خواب
 نمیشد چون دید که بر اوران در خواب افتد فرصت غنیمت یافت و تنها بسپرد چاه شافت آواز داد که **عصیت**
 یوسف ایله بر اور من یوسف **عصیت** ایست که **عصیت** آیا تو زنده درین چاه یا مرده یوسف گفت تو کیستی
 که از حال بیچارگان میپرسی از غریبان و یکسان یا و یکسانی گفت منم برادر تو پیر و ایله بر اور در بحال بر اور
 حال تو چیست یوسف گریان شد که ای بر اور چون بود حال کی که از کنار هر پیر جدا بود و تنگ چاه در صند
 فوت و فنا بود تن برهنه بلب تشنه بشکیم گرسنه بل خسته نه مونس نه یار نه پیر نه همگامی نه بر
 روی زمین از زنگان و نرد زیر زمین رفتگان پیر و او از دور دل یوسف در خروش آمد و بر خوری و غری
 و یکسانی نه بسیار بگریست یوسف از فتر چاه آواز داد که بر اور وقت و عصیت مستانه هنگامی که تیرت

یہود گفت چه وصیت داری یوسف گفت وصیت من آنست کہ چون نماز شام با برادران بخانه روید از
 بیکی من بر اندیشید و وقت طعام خوردن از کنگی من یاد آرید چون بامداد سزا بالین بروشته جامه
 پوشید از بر تنگی من فراموش کنید و در وقت شادی و جمعیت کہ با ہم گفتگو کنید تنہائی و پریشانی
 مرا بجا خاطر گذرانید عیبت چو در میان مراد آورید دست امیر روز عہد صحبت ما در میان یاد آرید و بوجہ بہت
 این وصیت بوصیت شہید کربلا کہ در نوبت آخر کہ بمیدان میرفت فرزندار چند خود زین العابدین را طلبید
 و در کنار گرفت و گفت ای عزیز پدر و اے غریب پدر و اے یتیم پدر بعد از من لہذا الحان است جدتم و
 دوستداران پدر و ماورم گو کہ حسین شمارا سلام رسانیدہ و فرمود کہ یاران و ہواداران ہر جا کہ ذکر
 غریبیش شود یاد از غریبی و بیکی من یاد آرید و بہر وقت کہ شبیے از نام برید شہادت امیر پیش خاطر داری چون
 شربت آبے بنوشید از تشنگی بجا رفتیدہ و خشکی لب زبان من فراموش کنید لفظ چون آب خوش خوردی بکشت
 کنید یاد از سوز سینه و جگر خون چکان من و در جوئے دیدہ چشمہ خونین روان کنی یک از بہر آب روان ہر
 روان من از دستان عمامہ خورشید بر زمین آدم کہ غرق گشت بخون طلیسان من القصہ ہو و از سوز
 آن وصیت خروش بر شید و او مرد بلند آواز بود آواز بگوش برادران رسید جستند بر اثر آواز روان شدند
 چون رسیدند دیدند کہ بر سر چاہ نشسته و میگردد گفتند اے یہود او چرامی گئی گفت بر حال این غریب آوارہ
 بیچارہ میگردم و چگونه نگریم لفظ آیم از دیدہ روانست و خیال قدا و ہجرت و است دران آب روان ہوتہ
 زلفش از دست بردا و دم و زول خوان بچکیرہ گونی آن زلف کے بود بجان پیوستہ برادران یہود را ہمت
 کردند سنگ بر سر چاہ نہادہ روئے یکتان آوردند و پیر این یوسف را بخون گوسفندے آلودہ ساختہ با خود
 بردند تا دیوگرے بود کہ بجوالی آن پشتہ رسیدند کہ یعقوب بران بالا بود ہمہ روز انتظار برودہ و دیدہ محمد
 بر راہ نہادہ ناگاہ گرے دران بر کوهوا پیدایش یعقوب دختر گفت این چه گردست گفت عجیب نہ کہ
 برادران من سے آئید گفت نیکو بنگر کہ ایشان ہستند یافے و تیار نگریست لرزہ بر اعضائے و افتاد یعقوب
 پرسید اے دختر ترا چہ رسید گفت اے پدر برادران سے آئید و یوسف با ایشان نیست یعقوب از استماع
 این خبر کہے سوزناک از جگر بر کشید و گفت ایشان آواز دہ تا بالا سے این پشتہ بیانید و بنا فرہ نو کہ اے
 ابناء یعقوب بیامید کہ پذیر گزارشما اینجاست و انتظار شما چون فرزندان ہستند کہ پدر ایشان اینجاست
 از لطن داوی دست بردند و چون صبح کاذب گریبان چاک دند و چون خروس سحری خروشن آوردند کہ
 و اَجِبَابَہُ وَاَحَاہُ وَاَیُوْسُفَاہُ یعقوب گفت اے دختر این چه فریاد است اے آید این چہ غیبت است
 کہ رگ خون از دیدہ میکشاید این چہ شور است از آتش شجرت در کانون سینہ سے فرود و این چہ

خروش است که از استماع آن آب حسرت از غوره دیده میریزد قطعه موج زن می بینم از هر دیده طوفان
 میرسد و گوشم از هر لب صدای مانتی با این عالم رانے دهنم چه حال اخلاصه است و این قدر دهنم که در هر رشته
 کار طلعی مدتی گوش فروداشت از مضمون فریاد حضرت یعقوب اخبر داد تقارن استماع این خبر بجز
 از پائے در قیاده لیهوشن رفت و دنیا نقره بز که لے بر لوران اشتبا بدیدر پیر خور او دید باید که حال او
 دیگرگون شد و غمان از کف اختیار با بیرون شد ایشان شتاب کنان بر سپیدند و پدید را به اسخالی دیدند
 فریاد از نهاد ایشان بر آمد و سبیل بدید و سر پدید در کنار گرفت دست بدان مبارکش و اثر نفس بدید خروش
 بر کشید بیهود گفت ای اوران این چه بود که با خود کردید پدید رضایح ساختید برادر با سپاه انداختید زبان ملامت
 خلق بر خود دراز کردید و هائے تعرض آشنا و بیگانہ بر خود باز کردید پرده خود بدست خود بدیدید بر شتاب
 بیوند خویش بی تیغ قطعبیت میریزید پس نقره زنان فریاد کنان پدید بر روی شتاب و بختان برود یعقوب همچنان
 بی هوش بود تا صبح صادق بدید و نسیم سحر گاهی از هر لب لطف الهی بوزید یعقوب چشم باز کرد و گفت و در چشم من
 کوا نشان پیلوین خون آلود و دست گرفته حدیث گرگ در میان آوردند باز یعقوب بی هوش شده و خضر نبیه
 بالین آمد گر باین گریان دست بر فرق مبارک نهد نهاده نقره و او بیلا و او صید بنگاه بر کشید قطره از آب
 دیده او بر چهره اسرار لعل کمپید دیده باز کرد و گفت این آنکس کجا می گفتند در منزل کرامت و مقرر سعادت
 خود میان فرزندان و خمرت خود گفت یوسف من اینجاست گفتند فرزندان دیگر هستند گفت چه حال
 چیست گل بنفشه همه است یار نیست چه سود و بت شکر لب من در کنار نیست چه سود و القدر یعقوب در
 فراق یوسف چندان آه کرد که همه فرشتگان بفریاد آمدند گفتند الهی یوسف را بید و باز ده و یا یعقوب خاموش
 گردان یابار اجازت ده تا بدینار و یوم و با یعقوب در آه و ناله و وقت کنیم هر بار او یعقوب لب سحر اسیر و ناله
 و بر والی کنعان میگفت و میگفت یا قبیلی اے فرزند ولیند من یا قزوه عیسی اے نور دیده رمد و دیده من
 یا ثمره قزوی اے سیوه باغ دل پر در غم من یا فلان اے کبکی اے گوشه جگر خون شده من
 فی ای بی طرفه حوک آیاتر ادر کدام چاه انداخته اند یا بی سیف قتلک آیاتر ابلد ام تیغ هلاک ساخته
 فی ای بخور حوک آیاتر ادر کدام دریا بفرقاب فنا انگشته اند با بی ارض دفتوک در کدام بقعه
 از زمین برائے دفن تو قبر کنده اند گشته دران و او بهامیگشت و آب حسرت از دیده لے بارید و
 بسوزے که آتش در گنبد افلاک ز لے میزارید جبرائیل در رسید که اے یعقوب ایکیت بیگانه است
 ایا لکن کتر فرشتگان آسمان را بگریه خود بگریانیدی و مقدسان ملا علی را بناله در آوردی یعقوب جواب
 داد که لے جبرائیل چکنم که فکریم همیشه جانم غم فرسودارم چون تالم آه آه در آه و آه در آه چون تالم زارم

القاصد یعقوب در فراق یوسف چندان بگریست کہ چشمش سفید شد چنانچہ حق سبحانہ فرمود **وَابْتَدَتْ**
صَبِيحًا در اخبار آمدہ کہ امام زین العابدین علی بن الحسین بعد از واقعه کربلا بسیار میگریست گفتند
 یا ابن سؤل سد بایر میگری و ما از بس بایری گریہ بر تلافی تو میترسیم گفتند یا ابن مراد معذور
 داری یعقوب پیغامبر خداے بود و دوازده پسر داشت یکے از انها از نظر او نمای شد چندان بگریست کہ
 چشم او غل پذیر شد مرکہ و پیش نظر من پدر بزرگوارم را بر اوران من عمام و پسر اعمام و خوشان و دوستان
 و متعلقان بن شہید کردہ باشند چگونه نگریم در فراق یک کس آنقدر اگر کہ یہ واقع است در مفارقت ہفتا
 و دو تن شہدا حال چگونه باشد ریاضی بے درد فراق در جهان کیت یگو + بدتر ز فراق و در جهان
 چیست یگو + ما را گویند در فراقش نگر می + آن کیت کہ در فراق نگر کیت یگو + و بگرابتلاے یوسف
 ذلی بندگی بود کہ چون یوسف از چاه خلاص یافت برادران را خبر شد بیامند و در کوه و غنچت مذکر ابن بندہ
 خانہ زاد است و از ما گر بخیتہ بود او را کجا یافتند و بعد از گفتگوے بسیار بہتدہ و دم قلبش بفر و غتد بشرط
 آنکہ غل در گردش نہند و دست و پایش در زنجیر کشند کہ گریز پاپست و او را بر ہنہ و گرسنہ و تشنہ دارند کہ
 غلام متحیر و سرکش است تا رم گرد و یوسف در برادران میبید و سخنان غضب آمیز ایشان سے شنید سامان
 سخن گفتن کے وقوت راز نہفتن نے ہمیت این طرفہ گئے نگر کہ ما را بشکفت ہنے رنگ تان نمود و
 یوسف نہفت + مالک کہ یوسف را خریدہ بود بکسان خود گفت تا غل و زنجیر حاضر کردند یوسف کہ چشم بر
 غل و زنجیر افتاد فغان برداشت مالک گفت اے غلام نظر اب کن بندگان گریز پاپاز از دل غل و تشویر زنجیر
 چارہ نیست یوسف گفت کہ من ندانم غل و زنجیر بفتان آمدہ ام از ان حالت یاد کردم کہ مالک تعالی
 زبانہ دوزخ را فرماید کہ بگیر بیان بندہ عاصی او غل برگردن و گنہید کہ گردن از طوق خدمت ما بچھیدہ
 پایش در زنجیر کشید کہ قدم از دایرہ فرمان ما بیرون نہادہ است مالک ازین گفتار متحیر شد آہستہ
 بندہ گفت اے غلام من ترا در نظر خواجگان تو بند میکنم دل خوش دار کہ چون از ایشان برگذریم بنداز
 پائے و غل از گردن تو برداریم پس در حضور برادران ہیبت ز آہن بند بر ہمیش نہادند - بگردن طوق
 تسلیمش نہادند + پلاس کہہ نش پوشتانیدند و انواع و عید و تہدیدش مشنوا میدند فرزندان یعقوب
 خاطر جمع کردہ رئے بکتان نہادند یوسف دیگر بارہ گریہ آغاز کرد - مالک گفت اے غلام ہر از نظر
 یتھانی و در صبر سکون بر خود نمیکشانی گفت اے مالک تحمل فراق ندارم مراد ستوری و تابر و مفرشتہ گان
 خود را بہر سیم و ایشانہ اپدرد کنم مالک گفت اے غلام من از ایشان اثر نہر و ختہ بہ نسبت
 تو مشاہدہ نگردہ ام و خبر نترست و حشت از تو چیز ہے دیگر از ایشان در میانہ ام ترا چہ غتبت کہ بد ایشان

عینانی گفت اگر ایشان را از من نفرت است مرا بدیشان رغبت است و اگر ایشان مرا دوست نیندازد
 من ایشان را دوست میدارم تو کم بنحائے ایشان را بگو تا توقف کنی تا آنکه از او که لے جوانان آهست باشد
 که این قلام میخواهد که از شلیک علیه یوسف را دستوری و او که برود و جگانه است او را کن یوسف بخیر کن
 نزد برادران آمد و گفت که عزیزان هر چه کردید عمل کردم و توقع دارم که در وقت گریه پدرم اورا تسلی دهید
 هر نوع که قوا نیند مراعات و بجا آید من عزیز بتلار از یاد گذارید بیو دیگر چه درآمد یوسف را در کنار
 و گفت جان برادر مراد نباشد کار خود با خدا و حال کن پس شتر آوردند یوسف را با پلاس و غل و زنجیر بر بالاس
 آن شتر افکندند و غلامی ز رشت زوے در رشت خود را بر و موکل ساختند و کاروان بجانب مصر روان شد
 یوسف را عقب نگاه میکرد و میگفت آید پدرم و رو باش و معذوم و از گریه غریبی ذل بندگی گرفتارم
 لے خواهر از من فراموش کن کمین شفقها و دلوسوزیهای ترا یاد دارم کاروان بیان شب به شب میزند و سخن
 بود که بقابل اسحق رسیدند یوسف در بکریت قبر خود را دید بے اختیار خود را از بالاس شتر بر شستند
 ماورا فکند از تربیت عهد کودکی یاد کرد و مهر و شفقت مادر بی نجا طر آورد و قطرات عبرات چون باران شیبانی
 بر روی او روانی ز رخسار گرفت آواز داد که یا امّاه لے ما در هر بان ارفعی و آسکت سر خود را در و پر
 خاک از پیش نظر دور کن و انظرونی الی اینک و نظر کن بحال فرزند و بلند خود و انانید الی الخولک مهم
 پسر تو که غل برگردم نهاده اند و اسپر و پلاس پوشانیده دست و پایم زنجیر بسته بهت بندگی مافزودند
 دل پسر پدرم با تش بجز این من سوخته از گور حاصل صیغه بر آمد که یا اولک یا اولک یا اولک لے فرزند
 و لے نور هر دو دیده اکثرت شکستی بسید گزینیدی غم او و ذلت حریفی او افزون ساختی اندوه مرا
 لے فرزند ناز پرورشان مرا بسیار کردی و جانم به تیغ درد انگار کردی فاصدین پس ازین صبر کن ان الله
 مع الصابین بدستیکه یاری و مددگاری خدا با صابران است در وقت درد و سهام بلا سپهر در روز
 کش تا عالم ظفر در میدان مراد بر توانی افراشت لظم صبر و ظفر هر دو دوستان قدیمند و چون که کمی صبر
 نوبت ظفر آید بگذرد و این روزگار تلخ ترا از دهر با آزی که روزگار شکر آید اما چون روز روشن شد
 غلامی که موکل یوسف بود نگاه کرد یوسف را بر شتر ندید با پیش روید و زیادت بر سر قبر لسته زار از دیگرستان هم
 از رویه قبر پلایچه بر روی عزیز یوسف از که رخساره نازکش از زخم آن طپانچه شکانت که مبارک ترا شنیده خون
 آلوده شد پس گفت غلام خود جگانه است دست میگفتند از تو گریه بود یوسف هیچ نگفت اما جان زنده بود غلام
 جبروت افتادنی الحال تنه باد که پدید آمد و گردوغبار بر شاست مساحتی با بر و بر و پدید آمدند خودش رعد و سوز
 برق بے حساب فظا هر گشت کاروانیان گفتند ما از خود درین روزی گناه تازه نمیجویم که موجب این عقوبت

باشندان غلام سنگدل باید که این محنت بشوئی معاملات من است که این ساعت طپانچه بر روی این غلام
عبری زدم و او آب در دیده بگردانید و بدرد دل نماند و تقارن این حال این صورت واقع شد مالک گفت
لے غلام سبب این بی ادبی چه بود گفت او خود را از شتر سینه افتاده بود و در عجزی که نجات یافت مالک گفت
این نامشقول نباید که کسی با فضل و زنجیر تواند که سخت پس پیش یوسف آمد گفت آجوان قصد گرختن
داری گفت آمالک من کس تیر و پائے گزین دارم خاک اورم رسیدم و سحر و جادو از من میدید شد رشته
طافتم به تیغ منظر اب بریده گشت ماورم هرگز اندیشه نگردیدم و گوین باغفلت زنجیر بر سر خاکش خوابم رسید
یا دواع بندگی بر رخ جگر گوشه او خوابت کرد چون قوی بر او دیدم به اختیار خود را از مالکے مرگ و در انداختم
تم دل باو میگفتم قصد عضه خود بر او میتوانم که این غلام بیاد روی چفته طپانچه بر روی من و من نفرین کردم
باین بود که آسے از دل پرورد بر او دردم کار و انیان بگریه در آمده آغاز نضرع و زاری کردند که اے
جوان عالیشان این گروے که بر اینکجه موفرو نشان یوسف بهوانگریست لب بجنایند فی الحال باد
بیار امید و هو اصفافی شد مالک این حال مشاهده کرد و زمان بفرمود تا غل از گردن و بند از دست پائے
یوسف برداشتند و جاها لے نیکو پوشانیده بر راحله تیز روش نشانند یوسف قبر باور دید کل نداشت
و از گریه و زاری و بیحج و دقیقه فرنگد اشت آیمحی رات حجره رسالت و عظمت جمله ولایت دروشت کرد با چون
سرمانے بی تن شهید بر سر نیزه او دیده باشند و تنهائے بی سر ایشان شجاک خون اغشته مشاهده کرده باشند
حالا از گریه و زاری و ناله و بیقراری ایشان چگونه باشد آورده اند که بعد از شهادت حسین و اولاد او صحاب
شے عمر سعد بفرمود تا سرمانے کشتگان بر سر نیزه کردند و تنهائے ایشان در خاک میدان فداوه بگذرشتند
و حکم کرد تا حرم حسین و خواهران و دخترانش را بران حربگاه بگذرانند چون جانوران تنق عصمت و پروگیا
سراوق طهارت و عفت بمیدان حرب سید فداوان تنهائے بی سر را دیدند به اختیار ناله بروداشتند و ولانے
افغان بجانب قبر حضرت ابراهیم استند زینب که خواهر حسین و دختر فاطمه زهرا بود فریاد برکشید که فحش
لے جد تر گواری لے سید نامدار هک حسینک بالاعراب این حسین تو که درین صحر اسرین باز بریدند
و پرده حرمش ابدست و قاحت در دیده مرقل بالک ماع این نور دیده تست که بدن مبارکش که
بر کنار تو پرورش یافته بود در خاک خون فداوه منقطع از اعضا این ریخته باغ نبوت است که اعضا
ویراپاره ساخته اند و امی گوید که از گفتار زینب به لشکریان میگفتند و سرشک خچین از دیده بیاریدند
لے عزیز و شمنان از حال شهید او پنج آل عبا گریه می آید اگر دوستان و محبان در ماتم و مصیبت ایشان
بگریه و بیخ عجب غریب نیست غزل ایاتی بود درین مه از کار استن بر عترت نبی صلوات الله علیهم

لے دوستان نہان کیشیدہ سوزناک	کا ہر زمان غم و پید اگر لیتن	پیران باوقار و جوانان جس را
لازم بود بران شہر بزرگ لیتن	عین صفاست مقنعہ داران عهدا	در ماتم خدیج کبرے گریستن
محصن و فاست ہر و جبینان عصر را	برفوت نور و دیدہ زہرا گریستن	حوران ز بہر فاطمہ آغا کردہ
بر غرقہ ہائے جنت ما و اگر لیتن	ماور بود و جد و پدر روز ماتمش	باید بجائے ابن سہ ما را گریستن
بے نالہ و خروش مہاشید یک نفس	فانع حیرا شویر بہ تنہا گریستن	ابتلائے دیگر یوسف آباد بود

بہجران رنج زندان بود در وقتے کہ عمر میریوسف را بجزید و زلیخا پالبتہ دام عشق او شد ہر چند جیلہ سے
 آنکجنت تو است کہ یوسف را بقید نفس سپو اگر داند و زمان و مردان مصر زبان ملامت بزلیخا یکشاوند
 چون عشق او مجازی بود محض ملامت نہ داشت با وجود آن ہمہ و بد بے شوق و طنطنہ عشق چون کار بہت رسید
 با آنکہ و گنہگار بود بہت پر یوسف حوالہ کرد و گفت از من عجبے ہووہ عیب از جانب یوسف ظہور شووہ بدین
 بسندہ نکر و گفت بزندانش کہ تم تا حکایت بہت شکایت ملامت از من دفع شود آیا نمیدانست کہ ملامت
 نمک خوان عاشقان است بطیت این کوئے ملامت میدان بلا و کرد ملامتی بدین کہے و راہ القصد
 چون زبان مردم در عرض زلیخا دراز شد و از ہر جانب ملامتے بر روا و باز شد آہنگ را بچواند و گفت بہ
 گران بسیار و سلسلہ محکم ترتیب کن تا بروست و پانین غلام عبری نیم دروزے چندش در زندان
 پوشمال ہم آہنگ را کہ نظر بردست و پائے یوسف افتاد و گفت لے ملکہ او خود دست طاقت بند گران وقت
 رنج زندان ندارد زلیخا یا ناسہ بر وز کہ برد رحم میکنی و بر زندانیان رحم نیست آہنگ بند و زنجیر ترتیب واد
 و بروست و پائے یوسف نہاد زلیخا فرمود کہ اورا باند و سلسلہ بستورے نشانند و در باران از نصر بگردانند و
 سنادی زند کہ ہر کہ در حرم عزیز خیانت کند نہ لے او نیست و خود جامہ جہول پوشیدہ بیامد و سر راہ
 یوسف بایستاد تا او چو ہدایت پس یوسف را بر مرکب سوار کرد و دست برگردن بستہ و بند گران بر پائے
 نہاد و یوسف بنا لید کہ الہی تو از سر عالم آگاہی از غم پدر بانکہ و فغانم از جفائے برادران و در عزیت
 سرگردانم و بر سر پائے گرفتار بند و زندانم تراست تا تہ بجزرت تو چارہ نیکدام فقط بند کرد خدا یا اسیر حیرانم
 شکستہ طالع دل کردوہ و پریشانم + تو یار باش کہ یاری ز کس نمی بینم + تو چارہ سگ از کہ چارہ نمیدانم +
 یار گاہ تو آوردہ ام رخ مید + بفضل خویش کہ و مید و اگر دامنم + چہر امیل آمد کہ لے یوسف از بند زنجیر
 غم خور کہ مصرع سلسلہ بندست و شیراز را بگردن ز یورست + زینبار کہ از تنگہائے جس اندیشہ کنی و
 از جفائے قی زانو و نخوری کہ نزول در زدو ایایے سخن موجب طراوت ریاحین ریاض دولت تو باد بود چہ
 تل احمد در تنگہائے نکہت جان پروردگسب میکند و مشک از قرار استگلی ناوہ شامہ عطر استر بیاید قطعہ

نکند

تنگنائے گوشه زندان ترا میفرزاید رتبه عز و شرف بقیمت گوهر از آن باشد که او پرورش یابد بزندان صفت
 اما لے یوسف از اینجا آمده است و بر این گذار تو نشسته تا نظاره کنی که تو چگونه جبرع خواهی کرد و اگر برائے
 خلاص خود شیف خواهی آورد و زینهار لے یوسف تاروئے ترش کنی و گره برابر و نرنی و سر از پیشین نیاری
 و بچپ راست و پیش تنگ می خندان باش و تسلیم کنان و خود را بان بسیار که ترا از گلستان بزدان
 میسزندان آن زندان را بر تو چنان کنم که نزار گلستان بسلام آستان خانه زندان تو آید پیشین محوز
 عم که چون جابزندان کنی باز روئے خود آنرا گلستان کنی چون یوسف از در سر لے عزیز بجانب بازار
 بروند صد هزار زن و مرد و نظاره بیرون آمدند مردان سنگ بر سینه میفرزندانان موسی تا سخن میخراشدند و فرود
 از این صبر بر آمده بودی که میگفت مظلوم است و بیچاره یک میگفت محروم است و آواره یک نفره میزد که آه
 از درد این غریب کنانی یکینا لے میگردد و کیندی ازین سیر زندانی آن فریاد میکرد که اینچیز بے رحمی و لزاری است
 آن طعنه میزد که این چه پیداوستم کار است گرفته را که دست حوران زیباروئے بلے حمال او و حیرت
 با طوق و چکار دستے را که گردن و لبران شکیب موسی و آرزوئے آن مقید قید حیرت است به بند و زنجیر چه
 نسبت هر که نظر بر حمال لست افتاده فی الحال دیوانه و شیفه عشق کشته دل از دست بردار و بزبان
 حال بدین نغمه ترنم گشته عیبت بزنجیر چه میداری رقیب آن سر و دلچوار هم از نخر میاید که من لوی
 ام او را + راوی گوید که چون یوسف برابر زنجیر سید بر زبان منادی جاری شد که کَلَّا اَغْلَامٌ
 صَنِ كَاتِبَانِ اِیْن غلامے ست کسغانی عمیری زبان وَالْعَزْوٰنَ عَلَیْهِ غَضْبَانٌ و عزیز مصر بر خوشمناک
 ست و از دنبال و بیژیل آمد که لے یوسف جواب منادی بازده و گو کَلَّا اَخِیْرٌ مِّنْ غَضَبِ الرَّحْمٰنِ
 این خواری بهتر است از غضب بابائی وَ مَخْصِيْبَتِ الرَّتْبَانِ و این نافرمانی خوبتر باشد از عصبان
 سبحانی وَ دَخُوْا النَّیْرَ و رسیدن با تش سوزان وَ سَكٰ اَبِیْلَ الْقَطْرِ اِنِ و پوشیدن لباس قطران تا ما
 یکمال قدرت آواز ترا گوش زنجیر ساینم و بیچس و بیکر از اهل مصر نشوند حضرت یوسف جواب زنجیر شنید و
 بر خود چسپید و بر فرست بخانه باز آمد و پیغام فرستاد و میسزندان که این غلام را در چاک سنگ تیره باز دارد
 و آب و نان او را باز گیرد یوسف را بر زندان آوردند و هفت سال زندندان باند شب روز میگردست تا
 تجدید زندانیتان بر تنگ آمدند گفتند لے غلام بر روز گریه میکنی و شب خاموش میباش تا ما را آرام شے باشد
 یا شب میگری و روز بیایم تا ما را آرام شے بود زنجیر ازین حال اخبار نمودند بفرموده و ما در زندان بودند
 خالی کرد و دور سچ بر شراع عام ساختند و حکم کرد تا یوسف را در پیش آن روز نیشاندند تا بدیدن مردم مشغول
 شده گریه نکند و زندانیان را آرامی پیدا آید قصار روز نر بر شراع کنعان واقع شده بود چون شب شد

یوسف در پیش آن روزنه بنشیند آغاز کرد که یوسف که از طرف کنگان در تیرده سال
از یعقوب پرسید و هر نیسی که بطرف کنگان رفت پیغام درو خود فرستاد میست بیان نظاره کن
باو حال زار مرا از حال زار خیر و آرزو ساز یا مرا شبی ششست بود و دیده بر راه انتظار نهاده ناگاه شبی در راه
پدید آمد و آشنایان بود که اعرابی بر شتر سوار ره میخواست که بر راه باد پید و شتر سوار می
زند ان میرفت اعرابی او را میزد و در راه او میچسپید و او میگوید که ای کنگان ای کنگان ای کنگان
روام از دست او در کشید و بسوسه دیوار زندان رفت و در پیش روزنه که یوسف آنجا بود ایستاد و بزبان صحیح
بر یوسف سلام کرد و گفت ای حسن حسن خوبی و ای کنگان کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان
کنگان میروم بدان پیوسته زود پیوسته و ای و ای بر لایه بر فراق دیده الم کشیده هیچ خبر
میسختی یوسف چون نام پدید کرد کنگان شنید خروش و فریاد برداشته زار زار بگریست بیست با زبان
صحیح یوسف گفت ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان
با عصای کشیده و فریاد کرد که بر شتر زنده زین او را گرفت تا نیمه ساق اعرابی زد و ماند یوسف آواز داد که یا
ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان ای کنگان
گفت من این شیخی از کجاست آئی گفت از کنگان یوسف پرسید که شتر تو در کجاست چو گاه میبوده
گفت در صراحی آل یعقوب چیده و آب از شتر ساکنان چشیده یوسف فرمود که بزین کنگان هیچ
در شتره دانی که آنرا دوازده شلج بودی که از آن شترها گشته شد و اکنون چند سال است تا به صراحی آن در شتر
در فراق شلج خود میگردی حال آن شجر در آرزوی فرج خود روزگار میگذراند اعرابی گفت اینک تو میگردی صورت
حال یعقوب پیغام برست که دوازده پسر داشت یکی از آن دوازده نماب شد و او در دست در فراق او میگردید
و میزار و بر سر چهار راه خانه ساخته و بیت الاحزان نام نهاده و هر که از آن راهها میگذرد حال گم شده خود
میپرسد و کس از نام و نشان او خبر نمیدهد ریاضی از یار گم شده خود نشان نمیباید و در دم بشد ز کفت و در لسان
نمیاید هم ارجهان بچه کار آید ای مسلمانان هر چه آنچه میطلبیم در جهان نمیباید و یوسف از ملاقات این خبر
در بر و رو افرو و گفت ای اعرابی از اینجا فرم کجا داری گفت بیا و دیدم مردم که متاع مناسب اینجا فریده ام آنرا
یعقوب و بعد از آن کنگان روم یوسف فرمود که درین مهاله چند سو طرح داری گفت صد روم یوسف گفت
یا تو تکیه بودیم که بیست هزار وینار زر و هم از اینجا باز کرد و کنگان روم چون شب و در آید بدان بیت الاحزان
رو و بگولای پیغام خدای من سوگم از غریبان و مجبوران و زندانیان در آنوقت که دردت بنایت رسیده
باشد و سو ز فراق به نهایت انجامیده دست نیاز بجز دست بی نیاز بر آید آرد و چنانچه از تو فراموش

نکرده ایم تو نیز از ما فراموش کن اعرابی گفت چه نام داری گفت مراد ستوری نام گفتن نیست اما در رو من
نگاه کن و صفت و جلوه من بر ورق مثل ثبت نمائے و حرف حرف از صفت رو و کونوسه بر صفحه خیال بر قم زن
ازین علامت آن پیر صاحب کرامت انبر نطے و اگر از خالے که بر رخساره راه راست است تمام خبر پیر سید گویان
مظلوم محرم گفت که آن نقطه بر را بگذر آب دیده افتاده بود از بسکه در فراق تو مصحح سخن بگرم ز دیده بر
رخ پا و در آن حال محوشد مصحح حال من این است و خواهر بود حالا انجمن اے اعرابی سلام من غریب
و پیام من اسیر بدان پیر برسان ترا از شادی که بدل اور سدرکت لب یار رو خواهر نمود اے اعرابی چون محبت
که در یعقوب ایسی چندان صبر کن که پائے از شب بگذر و دروغائے تنگامه دنیا فرو نشیند نفس جوانی زخت
حراس از بساط استیناس بر چنید و یعقوب با نور و خویش فارغ گرد و تو بدر کینه اور و بگو اکتلام علیک
ایها المفلوکم سلام بر تو باو اے خورنده عنهم اے وادوم من الخربیا المکرمه ان غریبه بتلا با نواع هم و
غم و بگو آن مظلوم میگوید که از خدمت تو محروم مانده ام از گریه و ناله نیا سو ده دم و نا جمال تانم نیم بر بساط رحمت
و فرارش آسایش و فراغت و نشینم اے اعرابی میا و این با قوت قیمتی از من بستان ازین یعقوب هم دعا که
میخواهی در خواه که دعائے آن پیر در دوزخ بر درگاه خداوند مستجاب است اعرابی گفت اے جوان چگونه پیش
تو ایم که مرا زمین گرفتیه یوسف گفت که اندیشه درون شتر از دل بیرون کن تا بدین آره کند و این ترا مر سخا
که او را از حال آن کرد و بیت الاخران خبر داد و مرا از من بخیبر گردانید **بیت** گفتم خبر تو پرسم از با و صبا +
با یوست تو بود خیر کرد مرا اعرابی گفت از شتر و گدازانید منی الحال پایش از زمین بر آید نزد یوسف و دیدیم از
شعاع رویش نشانها که میبایست همه بدید و یا قوتت از دست مبارکش فرار گرفته راه کنعان برگرفت یوسف
از عقوب اعرابی سے نگریت و زار میگرست و میگفت یا کیت جامل که نکلن ننی کاشکے راجیل مرا
ترا اے تناول من در ورطه چینین غمے نیفتاک **بیت** چون پی تو خواست بود مرا کاشکے + هرگز نبود سے
وز ما و ترا و سے + پس اعرابی بکنان آمد و صبر کرد تا مقده اے از شب بگذشت بدیریت الاخران آمد و گفت
اكتلام علیک یا نبی الله یعقوب را اذان ندادا ختنه بدل رسید بر جنت از خانه بیرون آمد و گفت و
علیک السلام یا عبد الله چه کسی و از کجایه آئی گفت پیغمبر اے آورده ام **بیت** مر حبا قاصد فرخ چه
فرخنده پیام خیر مقدم چه خبر یار کجا راه که ام رسول گستی و پیام که داری گفت من رسول غریبانم و یک
مجو را تم و قاصد ز دنیا نام از زمین مصر سے ایم و تمام قصد بازگشت یعقوب چون آن حکایت استماع کن و وزیر
بر آور که اگر تو رسول غریبان من نیز در فراق غریبانم و اگر تو سفیر مجورانی من نیز سوخته آتش سحرانم
و اگر تو فرستاده زندانیان من نیز سالن بیت الاحزان اے اعرابی مشوره دادی که اذان بکے وصال بشا

میرسد خبر سے اور وی کہ بدان گره حسرت از دل میکشاید و گمانی چہ بخوابی گفت یا نبی ان تا بچہ مقصود بود
از بخت ام از تو توقع و علمت و ارم یقینت گشت الهی سگارت مرگ برین بنده آسان گردان شتر اعرابی
بغیر او بود که بسبب این پیغام من بوده ام و اعرابی را بعد از ندان من راه نمودم دور گردان این رسالت مرا
بیز شرت هست طمع و عا میدارم یقینت فرمود که الهی این شتراناقه ساز از نا قهاست بهشت اعرابی گفت
لسه برگزیده ندان آن غریب ندانی را نیز عا گوئی گفت اللھم اطلعتہ عند خدایا اور از ان بند خدای
وہ وصیہ یاد کا کہ و اور بخویشان او پیوستگی گرامت فریستے غریب پیوستن بخویشان سیرا حمت
ست و جدا ماندن از ایشان سرمایہ حسرت بچہ و حال شهید کرد بلا نظر کن کہ یکیک از اتر با دو ستانش در نظر
شرفیت سے شربت پاک میخشد بید و رشتہ شجعت بزیغ مفارقت میسر بیدند تا وقتیکہ آنحضرت غریب
در میدان کر بلایا نماز هر طرف که نگاه میکردند بیایست میبید و در راه نمونے می یافتند نمکس از ایران
از جند و برادران و بندگان خویشان هیران و فرزندان لستان یاد میکرد و آه سوزناک از سینه گرم برے آورد
ویر رفتن دوستان و غریبان و تنها ماندن خود حسرت میخورد و نظم میخواند که یاران تنهین
در بیخ زانکه جریبان نازنین رفتند باغ غم شکفته چند روزه چو گل دوزین چمن کرد و تنها آستین رفتند
چہ سے سعادت صاحب دلان که باغم دور دور بر لبینند و چو رفتند بر لبین غمناک آورده اند چون حسین و تنها ماند
منجات کرد شعر الهی صوت مہمہ و ما فدیہا قتیال لطف معمود ما و حیث اہ خدا یا مانده ام تنها
و سرگردان بکار خود و بحسرت کشته گشته دور از یاد و یاد خود و اہل بیت رسالت و محلات حجرات طہارت و
جلالت چون سخن شناسند و کشتیدند و تنهایی و بکسی و غریبی و چو لبی اورا بیدند و محنت از دل برائے ایشان
کہ آمد و آتش غم در بان آن یا کینگان افتاد و خسر حسین چہرہ بخون لے آلود که و آبتاہ خواہش
جامہ حیرت بدست حسرت چاک میزد که و آفتاہ حرم ترش میآید کہ در دنیا کل شسار این کل گلاش ولایت از
شسار چا و خواہد رحمت فرزند بلندش زمین العابدین تیرا دید کہ استوس کہ دست روزگار خدا و خبار تیری بر فرق شواہد حیرت زیاد
را بود و قسوت بر حال آن فلکوان رحم سے آمد و جهان سخت دل ابا ان ہمہ میری بران مجروحان دل میبوت فلک زبان حسرت تکلیف
پریت و احسرت کہ رشتہ دولت کسستہ شد و پشت اہل تبار صیبت خیمہ شد زمین از رویا زانامیک کہ بیت تو غمناک کہ در سرت کما
میکنند بیدار ہیں کہ عالم خدا میزند حسین اہل بیت اتالی میدود و بصیر میفرمود کہ کلید در نجابت ست
بیت ایکہ هستی از حوادث در جیح و بصیر کن و بصیر فصل الفرج اما سرگردانی نمونے کلیم و گریختن او از فرعون
لیتم و آزار یا فتن از قوم خویش و شنیدن سخنان ناملا ییم از کم و بیش اشتہار سے تمام دارد و فرار شاهزادہ
حسین از جنگ سے حکام شام و ہجو ماندن از زیارت بعد بزرگوار خود و علی الصلوٰۃ و السلام و سرگردانی در

کہ با او متباد شدن از بیوفائی امت بانواع کرب بلا در محل خود ازین کتاب تم تحریر دست تحریر خود بیادفت
 مصحح سخن حقته و ہر نکتہ مقامی دارد و دیگر از پنیابان علی نبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام بلیٰ ایوب مشہور است
 و جبر و دوران بلا بر ہمہ زبانہا مذکور است لشکر نعمت کہ در رسد در گاہ بگریانگان طلب یافتند و آید طایفہ سپاہ محنت کہ بریا
 ندادند و شتایان جوید و در آنجا نزول فرماید و نیاداران شمار لغت سور و نورست او دستان ہر داند شمار از حمت
 و ستور خوشترست چیکہ از کتاب وی مسطور است کہ لے فرزندان آدم بداند کہ آسمان خزنیہ فرشتگان و پیش خزنیہ
 حور و غلمان است دریا جائے در طے آباد است کہ وہ سعدن کو ہر ہائے با قیمت مقدارت سینہا احرار مخربین
 قدیم است و کہا دستان بن خزنیہ اندوہ و غم است در باشکستگی است و نل شکستہ را دوست ارم کہ آنا حینا لثنا
 قلوبہم در محنت چوم اندوہ است و من اندوہ گیران البتہ محبت فرو آرم کہ ربا سخی ہر کہ دار و در او در و
 در و راہ و سوز او بر حال او باشد گواہ اگر و لے وصل و بیایدت و در خواہ و در خواہ و در خواہ +
 ایوب بصور علی نبیاء و علیہم السلام پیش از محنت چہل سال در نعمت بسر بردہ بود و از وہ پسر رسید
 داشت و چہار صد غلام شہبانی و ساربانان فخرتے بودند ہر یک بار مہ گو سفند ان
 قطار شہر و چہل باغ و بوستان بودش ہمہ با در خان سپاہ سیوہ دار و در و کجیر بل بن نزوے آمد کہ
 ایوب دتے شد کہ در نعمت بگذرانی حال احکم شدہ است کہ حال تو منقلب گرد و نعمت بخت تبدیل شود تو بگری
 برو و روشی بیاید تندرستی رخت بند و بیامی در ملک وجودت خیرہ مذ ایوب فرمود کہ ہائے بود چون رضائے
 دوست این است مانن بقصدا در او ہمہ چیز آید دوست چون مطلوب دست انبایت غایت بیاد و تکیہ است
 و عیبت پرکان آید کہ آید دوست دوست و بر عاشقان سوختہ باران حمت است ایوب دتے منظر بلا
 تا روزے نماز بیاد او گوارہ بود و پشت بجز آب نبوت باز نہاد تا ستر تلبیس و غدا بیفرمود کہ ناگاہ فریاد
 از در رسید بر آمد و ہنر شہبانیان از دور آمد کہ لے ایوب سیلے از کوہ درآمد و فی رہا بریا فرزند شہبانی
 دین حکایت بود کہ یکے از ساربانان در رسید کہ یانی التہ سحومے پیدا شد کہ اگر بر کوہ زوے سحر ساخته و اگر
 بر خور شہید و زیدے شدہ اگر شے بر شتران فرید و ہمہ اہلک کرد و باجران بیاید جامہ چاک کرد کہ لے ایوب
 صلاقتہ پیدا آمد و تمام در خشان را با سوختہ ایوب بن سخنان مے شنید و ذکر حق بر زبان میراند کہ آہ یکے
 فرزندان درآمد سنگ بر سینہ زنان فو کہ کنان لے پیغام خبر لے یازوہ پسرست در فاشہ برا و در ہنر ہانی
 رفعتہ بودند سقفت خاتمہ بر ایشان فرود آمد یعنی القمہ در دمان و یعنی آگاہے روست فرو آفت ہمد
 عیار فزار چہر حیات نشست حر لعینہ مال و گرنیہ خواست کہ بر ایوب آید ایوب خود اداریات و بچہ
 در افراد و گفت ہائے کہ بیت چون اورا دارم ہمہ چیز دارم ہمہ بیتہ اگر ہمہ بیتہ نباشد نہ بدیانیہ یعنی ہنوں

کتاب آداب اللہ و خدمت کل اولیٰ حق
 کتاب آداب اللہ و خدمت کل اولیٰ حق

تو دارم ہمہ دارم و گرم هیچ بناید چون مال و منال فرزندان رفتند انواع بیماری و بیماریاں سے ہوسے آورد
 تا در خبر آمدہ کہ چهار ہزار گرم در بدن مبارک او جائے کہ وہ اعضائے شریفہ امیر خور و نذوان بلا شہین خون
 آوردہ رخنہ در دیوار قالب و انگنڈ و جزو دل زبان هیچ عضو دیگر بسلامت نماند کہ این آہنگ دل و زبان
 سے کہ وہ ایوب فریاد بر آورد کہ اِنِّیْ مُسْتَقِیْتُ الْقَضٰی بِرَسْمِکُمْ اِرْحَمْنِیْ مِیْرَسَدَاتِیْنَ لِسُکْرِ طَلَسِیْمِیْنَ شِکْسْتِیْ
 صبر میگردم اکنون قصد خانه محبت و تزیینہ معرفت تو دارند کہ دل است و فرجوا ہند کہ از راج کشد و زبان را
 کہ دست از نماجات است و اعیہ کردہ اند کہ از گفتگوئے بر طرف سازند رخصت و مادانت ارحم انکرحین
 و تو ہرگز تر ہر بانی بیست دل مخزن ہرست و زبان جائے شہاد وین ہر دو ازان است رخصت و مادانت ارحم انکرحین
 بجاہ و تو ہائے بر ایوب بخشیدہ آنچه از حصے گرفته بود با ضحاک آن ہوسے از زانی داشت اسے عزیز چہ ہزار
 ہزار گرم در نہاد ایوب بود بر الم آن صبر میگرد شاہ کہ بلا نیست و دو ہزار تیغ بر آن و نیزہ جانستان و سہ ہزار
 جان شکار و تیر سینہ گذار و الہ وجود با وجودش کردہ بودند ہمان صبر در روکش تیرہ زہر شکیبائی پوشیدہ
 تالیف دوازہ ہیکس استغاثہ نکر و دیناہ جز بجزرت است نہر و مناجات میگرد کہ ذب احکم خدا یا حکم کن بینی و
 دین تو کنی میان من و میان قوم من فلکن کوننی و کوننی کہ ایشان یعنی کوفیان با من دروغ
 گفتند کہ بیاد من بسن ایشان آدم پس ہر فرد گذشتند و حرمت جدم مصطفی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم
 و پدر مرخصی و مادرم فاطمہ زہرا گمانند داشتندے بیم کہ سپر وقاحت شوق جہنمی در پیش روی آوردہ اند و
 شمشیر قطیعت و بیری جی حوالہ سینہ بے کینہہ ماکرہ از یونانی کوفیان مصحح چندان قبح در دست بیم
 کہ سپرس او از جیبائی شامیان مصحح چندان الم و غصہ کشیدم کہ سپرس حالاً بچہ صبر چارہ ندامت و کار
 خود را جی سبحانہ تعالیٰ میگندارم بیست من نگویم خبر حق حال دل افکار خود و کار ازان دوست با او
 میگندارم کار تو و دوازہ جملہ انبیا ابتلائے یحییٰ و زکریا استہانتے تمام دارد آوردہ اند چون و کرایا حق
 سبحانہ مناجات کرد کہ اَلْحَمْدُ لِمَنْ مَنَعْتْ مِنْ قُوْتِیْ کَرْتِیْ سِیْرِیْ بِرِسْمِیْ سَتُوْلِیْ شَدَّ فَصْبِیْ فِیْ یَوْمِیْ کَانَ نَدْبُکَ
 و لِنَا یَدِیْ شِیْخِیْ پرخش ہر از نزدیک خود فرزندے کہ تو او را دوست داری و او ترا دوست دارد حق تعالیٰ
 او را فرزند و ادبیکے نام و یحییٰ بنیامیت خدا ترس بود حق سبحانہ و تعالیٰ او را و گوئی علم و حکمت از زانی فرمودہ
 آوردہ اند کہ در دستے کہ سہ سالہ بود و کوکان محلہ بدرخانہ ذکر یا نمنند و آواز دادند کہ اے یحییٰ از خانہ بیرون
 آئے تا بازی نسیم ہم از درون خانہ جواب داد کہ مَا لَلْعَبِّیْ خَلْفُنَا مَا بَرَأْنِیْ بِاِیْمِیْ آخِرِیْہِہُ نَشْہِہُ اِیْمِیْ وَ حِجَّتِیْ
 لغو و لہو و لعب بہین عالم نیادہ ایم و یحییٰ از وقت قلبی و وقت قہمی و خدا ترسی بود کہ چون از احوال قیامت
 چیز سے استماع کرے فی الحال اش مضطرب شد و رخ و رخسار ہر از آہ سے از لباس ہا بہر بلا سے قناعت

بسم اللہ الرحمن الرحیم
 یا ایوب

کودہ

نموده بود و از طعام هایتان خشک بکنده کرده **لظلم** از پی شوق و ذکر حق بار بار و در دو عالم دل زبانی پس
 و از طعام و لباس این جهان بکنه دلقه و تمیغ نه پس در چهار سالگی توریست را حفظ کرده بود و در دو سالگی
 بر جمله احکام شرع و قوت یافته با چندین ربوبت و چنین قدر و منزلت چندان گرفت که گوشت پوست
 از زساره سبکش فروریخته چنان گد و بیچاره خوان مانده بود و پس مادرش از شفقت و دویار ره پشمینه
 بر قرآب دیده و سه نهاده بود و هر لحظه آنرا بر داشته و بغیشش و باز یابان نهاد و روزی که گفت الهی
 فرستیدم خودم که سر و پند باشد این فرزند سرور از سینه من بیرون برود لب و کلام طلب که دم که دلم را
 از تشنای بود این جگر گوشه دل غمناک بر جام نهاده و بیک تخیل گریه و ناله او ندا مرقطاب بود که تو از من فرزند
 ولی طلبیدی و صفت او را که سینه تنالیدن باشد بلکه بار خست کشیدن باشد آن روز که بساط محبت بگشودند
 و علم شوق در عالم عشق بر پایی کردند هم مراد او را احتیارات آتش زود و تخم حسرت و ناامیدی بر زمین دل
 انبیاد او لیا و راه روان راه خدا باشد و آب اندوه و باران بلا پرورش دادند بنای راه محبت بر ضربت
 قهرست و خدای نیکان عاشقان شربت زهره و کر یا هنوز کجانی باش تا پست از تیغ جبار حریق
 نازنین نهند و تر از فرق تا قدم باره ستم بد و نیم باز بر ندمیان محبت در بند و بلا را بقدم رضا استقبال
 نمائے و باورد و ماور ساخته و دیگر نام در مان **بر لظلم** چون خدا دل خستگی در دو میخواند تو خسته را مرم سنا
 در دو اورمان کن ۱۰ آتش او هر زمان جان دگر بخشید ترا با چنین آتش حدیث چشمه حیوان مکن ۱۰ انصاف
 نوحه کجی بمر تیره بود که در محاسبه حاضر بود و فریاد از غنوبات الهی کلمه گفته و جز شرع آثار رحمت نامتناهی
 نکرده چه بچینی را قوت استماع آیات نوحه و وعید ربانی بود و اگر از ان باب شمه شنید از گریه بیلاکت
 نزدیک رسیدی روزی و گریه بالسه منبر بر آمد و از چپ رست نگاه کرد و بچینی را ندید و بچینی خود درین سوتونه
 نشسته بود و گلیسه و خود و چپ چون بچینی نظر فری در نیاید سخن از وعید الهی را فکند و گفت در دوزخ کوهی
 مست از آتش نام آن غضبان چیکس از آنجا نذر و مگر با سینه از نوحه خدای بچینی که این کلمه شنید بر حسب
 و کلیم از دوش بفریاد و قدم از مسجد بیرون نهاد و فریاد میکرد که **الذکر لیکن دخل غصان** و آن بر
 آنکس که غضبان جائے و در این کوه نفسان ماوائے و بود نعره میزد و ناله میکرد تا از شهر بیرون
 رفت و کرایا از منبر فرود آمد و بخانه رفت مادر بچینی را گفت من ندانم که پست در مسجد است یک شمه از
 وعید بیان کردم او سر و پایی بر نهاد از مسجد بیرون رفت شنیدم که رو بصری نهاد است بیایا از پی او بریم
 میاد که از خودی در جائے انداز عجب پسر روان شدند و سه شبانه روز کوه و دشت و صحرا بقدم طلب
 به پیوندن هیچ جا اثر بچینی ندیدند و خبر او نشنیدند طلبت لے گلبن بدیقه جانها کجا شدی پنهان در چشم

فکر تبتلایے کیے و زکر آ

بیل بیدل چراشدی اصباح روز چہارم بٹہا نے سپر سید نوک ازیکھے ایسج خبر واری گشت نے او را
 چہ افکارہ است گفتند از خوف خدا کے سرور پاب رہتہ از شہر بیرون آمد و واسطہ شبانہ روز است کہ اورا
 یہ مطلقہ و سچ خبر سے و اثر سے ازو نیافتہ ایم شبان گفت من ہم اورا ندیدہ ام اما سہ شب است کہ ازین کو فاعل
 زاری بیرون سے آید کہ گو سفندان من بسبب آن نال او چرا باز ماندہ گوش بران نالہ زیادہ آسا ز دیدہ شازند
 ہیبت از سوز فرقت یار آنچنان بنالہ زار کہ بہ کہ بشنو آن نالہ و ز خروش آید و فکر یا گفت ان نشان نالہ
 کیے است پدر و مادر سوید انظرات نماز نماز و در بید کیے زادیر گو شہ سحر و واقارہ و چندان گشتہ کہ خاک سجده کار و از پیش
 گل شدہ باورش است و سر کیے ازین ناک گل برود شتر کنز از ہواہ کیے ویدہ بر ہم دست خیال کہ کو ملک الموت منت تبتلایے و
 آورہ گفتند از ایل بیرون و مادر پیر چہ انمان کہ از پیش کیے حال کم و شوقی ایسا بدست از ہوا شش ز خروش کہ لے جان مادر
 عزرائیل نیست اورت کیے ویدہ با ذکر و مادر زادیر بر جست خواست کہ بگریزد وادش استبان مبارک
 در دست گرفت و گشت کیے بچہ است شیر کیے ازین استبان خورد کہ با من بخاہ آئی ویر و حال ت و را با نیز سید
 و مبالغہ تمام کیے را بخاہ اور نہ و سہ شبانہ روز بود کہ کیے طعام نخوردہ بود و قدر سے آتش حدس سخت بند
 کیے قدر سے تناول نمود و ایل خواہی بود و خواب وید کہ آئندہ بیاید و گفت ای کیے مگر غنہ بیان از ارموش
 کردی کہ سیر خوردی و بچہ کیے بیدار شد و بر جست و بار و بصر انہاد و کیے معصوم کہ و ردت عمر گناہ نکرہ
 بود و اندیشہ گناہت بجا نظر نیارودہ با وجودین مال از خوف ذوالجلال صحیح از مویہ چہ سے شد و از نالہ چہ
 تاسے آوردہ اند کہ در عزرائیل و بار ساری ندانند چنانچہ ان محشر شب زندت اول ہذا زند کہ اسے
 محشر مشہور و بیاکشا ئید و تقارہ کہید تا یہ بنید کیوں بندہ مارا کہ ہرگز گناہ نکرہ است و ناندیشیدہ مردمان
 نگاہ کنند کیے را بین کہ میگاہد و از ہر کاران ہمہ از حالت سر مشاں گنند و دیگر بارہ ہذا زند کہ تا اطفال
 اسکتی شفقرا اکصا کہ تاسے از محشر دید و فرود خواہانید ہم مردان و ہم زمان کہ در شرمول خدا میت گدرد
 عابا از یہ اند کہ گشت و را کہ تان چشیدہ ہم بہر نہر نہ است ایشان محرمند اما سبب است کہ فاعل
 نہ ہر بر جہتہ ہر صفتہ بر آید کیے ہیج جس انا گشتہ یں ان نباشد پہلہ آتہ ہر او و ش بر دوش است لگندہ
 یا شدہ و پیر جن خون آلود و سبب ہر دوش چہ ہر ہر جن آلود و د دستہ گرفتہ رنے ہر شش آوردہ
 چنان بدرد و بجزو شد کہ ملایکہ در آیدہ انبیا او کہ سبب اورا فرستہ جو ان در ہشت گریہ آغاز گندہ و فاعل
 دستہ فرستہ از توایم شرتن نہر گوید کہ ہر واد من برہ و نیز بار من رکن ہر نما خروش انان پیش سید
 عالم خطہ گندہ خطہ گندہ و ہم آیدہ پیر اول لہ و لہ و غیر ہر ہر آردہ با ترقہ انان اولیا نہر ہر آلود و وریا سنے
 ہماری را تودیکہ است کہ در ہج و را در اگر نایبی نظر غلبہ است سببہ علم خداست تا میرا کہ حکم از میر و ہر ہر

۱۰

عرش آید و گوید ای قاطمه وای نور دیده فرزند پسندیده ای دست پر است عزیز پدر امر و زور ز فرما در زمین
 ست نه روز فرما و برکشیدن امر و زور ز نو اختن است نه روز که اختن امر و زور ز بر داشتن ست نه روز
 فرو که اختن من مظلومان را شفاعت میکند و تو تمام ما را شفاعت میکنی قاطمه گوید ای پدر چو پسر پیران آلود
 حسین می نیم جگر میسوزد و در اعنه زهر آلود حسن می نگریم و دم کباب میشود سید فرماید که ای جان پدر پیران من
 خون آلود بر دار و بگو خدا یا نجی خون بنی حنیف حسین که هر که فرزند آن مرادوست داشته و تخم محبت
 ایشان در فرزند دل بگاشته و از واقعه ایشان ملول گشته و در مصیبت ایشان گریسته گناه اورا این سخن بگایان
 پدر که بنزد یک ترازو رویم نه از رویش منفلس و عاصی بکین اهلدار با بسته اند و انتظارا نشسته آنجا
 رویم تو جانم خون آلود در دست گیر تا من کیسوی خاک آلود برکت نهم تو با دل خسته ناله میکنم تا من ندان
 شکسته شفاعت میکنم تا بود که ارحم الراحمین بر بیچارگان و گناہکاران است من رحمت کند نصیب از کرم عذر
 گناه عاصیان خواهد بخشید و هیچ است از زمینان عذر خوبای کس ندید و بجرمان آرزو سوسه در گش روی
 امید زانکه در عالم ازین بهتر نیاید کس ندید اما قتل نیچو را سبک آن بود که ملک آن زمان را ندیده بود و آن
 زن از شوهر اول در نرسد داشت بنایت جمیل و خود پیر شده بود و بیخوست که دختر خود را بشوهر خود دهد ملک
 درین باب با نیچو اشارت کرد و چو فرمود که دختر تو حرام است ملک کنایه معنی گرفت و آن زانیه فاجره
 ازین صورت برنجید و صبر کرد تا روزیکه ملک مست بخود بود و دختر را بر آستین نظر او بجلود در آورد ملک قصد
 دختر کرد و زن گفت این صورت میسر نشود تا نیچو را نکشی چه شیر بهای دختر من هر نیچو است ملک گفت
 نیچو اشارت نمود و علمای وقت را خبر شد گفتند اگر قطره از خون نیچو بر زمین ریزد دیگر گناه نرود ملک آخر کرد
 که تا مشام او طشت بر نهد و آن خون را در چاه ریزد پس کسان بطلت نیچو فرستادند و کس از مقر بان
 ملک گفت که پرش مستجاب الدعوات است اول در قبل باید رسانید تا یک شمره فرزند خود دعای بد کند ملک
 حکم کرد که بدین موجب عمل کنی چاکران ملک بخانه زکر یاد آمدند پدر و پسر در نماز بودند نیچو را از پهلوئی می
 بگشایدند و بر بستند و قهقاز کرد یا کرد و او اندیش ایشان فرار کرد و جمعی در عقب او روان شدند و گروهی نیچو
 را بدر قصر ملک بردند آنها که در قفای زکر یا بودند بوسه تریک سید زکر یا بی طاعت شدند در آن موضع درخت
 بودند اشارت بدان درخت کرد و شکافند شد و زکر یا بیرون کرد آمد بلیس گوشه روانی زکر یا گرفت بیرون
 درخت بداشت درخت فراهم آمد و کفار در رسیدند و بلیس را بصورت پیر و دیدند او پیرانند که بدین
 مرض پیش پیش میسرفت کجا شد بلیس ایشان را و الملت کرد و بوسه گفت آن مرد در درون این درخت است
 و گوشه را بشنای بدیشان نمود و گفتند ای پیر او را بچو ندید از میان درخت بیرون آید گفت او را چسرا

بیرون سے آریہ گفتند برائے آنکہ اور ابلاک کتیم شیطان گفت ہم اینجانبیہ ہلاک میتوان کردو تعالیم وادنا بارہ
 دوسرے ہاتھند و بر سر دخت نہادہ خواہند کہ بدویم سیرند از سر وقت غیبی نشانی نہ کردار سید کہ ان تالی
 ہے کنی کہ نامت از جریدہ صابان محو کنیم اگر دشمنانست از سرے وجود بیرون کتند اور حجرہ شو بہ کتند
 پس چون بارہ بفرق ترک یار سید گفت خدا یا نہرا شرکہ کہ خون من بر سر کتے تہمت محبت تو میر زندہ
 بحر عشق تو مارا اگر کشند چوباک ہنرا شرکہ کہ بانیے شہید عشق تو ایمہ جسیر کردو آہے کردوران وقت اور ابرو
 نیم سے بریدند اگر کسی از سوال کرے کہ چو خواہی از ابرائے ذرات فرغات عشق برائے کہ آن میجو اہم
 کہ تا قیامت این ارہ میر است و بدو باز میر بند و دیگر بارہ پیوید بیکتند کہ ہر کہ لذت بلا یا بد از بیچ محنت
 نہوے بر تاید رماعی در بلا لذتے ست نہمانی نہا شہیدہ کے کجا دادند و آنکہ اولذت بلا در یافتند اور
 بہتر از دو دادند اما جسے کہ سچے را بہ نزدیک نکس برود چون بدیاریا گاہ رسیدند فرمان ور رسید کہ ہم ور
 بیرون بقل رسانید و سوزا بیارید آن سنگین لان جفا کار سچے معصوم مظلوم را بیاوردند و سر مبارک و را
 در طقتے بریدند و خونے کہ دوران طشت جمع شد در چاہے رختند آن خون در آن چاہے خوش آمد حق سبحا
 بخت نصر با بلی یا طیطوس روحی از ایشان گاشتن تا ہمتا و ہنرا کس از کردہ نبی اسرار بکشت تا خون محی از
 خوش فرونشست در شواہ از امام زین العابدین نقل کردہ کہ در وقت توجیب کوفہ در سبج مترے فرو نیایم
 و کوچ نکر و ہم گر کہ امیر المؤمنین حسین ذکر کتے ابن زکریا کردہ باشد بیک روز فرمود کہ از خواری و بے اعتباری
 دنیا آنت کہ سز کتے ابن زکریا علیہا السلام بڑے نابکاران یا کاران بنی اسرائیل بدیدہ فرستادند و عبیدین
 جبیلز ابن عباس روایت کردہ است کہ فے گفت کہ بر رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وحی آمد کہ بہت قتل کتے
 بن زکریا ہمتا و ہنرا کس اکتیم و برے فرزند تو دوبار ہمتا و ہنرا کس را بکتیم و در روایتے دیگر است کہ بر
 خون جب گروشد رسول علیہ الصلوٰۃ والسلام ہمتا و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم
 نقی و سیب بن عقیل خزاعی و ابراہیم اشتر نخعی و ہمتا و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم و ہنرا کس اکتیم
 شامی و کوفی را از یزیدیان کتند و در آخر صاحب الدعوت الدولہ ابو مسلم مروزی چندین مروانی را ہلاک
 کرد و دو استیصال از تختہ مروانیان بر آوردہ و حضرت فاتانی صاحب قرانی قطب سلطنتہ الدنیا والدین امیر
 تیمور گورگان کہ جد اعلیٰ حضرت سلطنت پناہی نشدی ست بطریقہ انتقام با ابالی شام صورتے پیش برو کہ
 رقم آن بر صفحہ روزگار بسیار سطور خواہد بود و چنانچہ دنار سچ آنحضرت مذکور است این شاہزادہ عالی مقام را
 نیز قدرت و دولتہ بہت بلند و ہمت اجزیر بہمان انتقام مصروف ست و عمان عنایت بصوبہ مرفع
 جسے از یقیہ و ہمتہ آن ظاہر معظوظ ست مصریح میسر بادش این دولت بتوفیق خداوندی اور عیون الرضا

خبر سے ایراد فرمود کہ مضمونش مشہورست از آنکہ ہمدی آل محمد صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و ذرئہ قلمہ حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہم
خواہد رسانید پس بنور اتقانم این خوان باقی است تا خروج ہمدی سے عزیز دہانہ استان خیال این سخن تا بق
رختہ در دستہ دارد کہ خبر گریز ترا دولہ نیست و سینہاے و وستان از از ریشہ این واقعہ باید جرات یافتہ کہ
جز نالہ از ہم شغلے نہ میت ایچہ زخم است کہ خبر نالہ ندام ہم ہون چہ و دست کہ خبر گریز نہ ندارد و ربان
عَظَمَ اللهُ اَجْرَهُ وَ اَوْدَعَهُ قَتْلَ شَقَاةٍ حَقَّتْ وَ كَسَمْتِ سَيْبِ الْكَلْبِ كَيْفَ عَلَيْنَا وَ عَلَيَّ عِدَّةٌ قَهْرٌ وَ صِحْبَةٌ
صَلَوَاتِ رَبِّ الشَّفَلِينَ ط
سید بارز صلوات اللہ علیہ و شہادت حمزہ و جعفر طیار حضرت سالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
میفرماید کہ ان عظیم الجذراء مع عظیم الیلاء بدستیکہ بزرگی جزا مشرب بر بزرگی بلاست ہر کہ ابلائے او
عظیم تر تھمہ جزا سے او جیم تر ہر کہ اگر از ہم تیغ عناریش تر ہم راحت جراتش از دار الشفائے عطا
بیشتر از عزیزیکہ از نظر لطف ربانی و فتوحات مولیہ بجانی آنست کہ بندہ را بشراف محبت خود
بنواز و پر تو السفات از مطلع بیت ہم بر دل بخل کے انداز و نوشتاہ دوستی آن بندہ ابتلاست اجنوت
بلیات و امتحان بضر و بطن از بیات کیلئے معاذ رازی قدس سرہ و زناجات خود میگفت آہی ہر کہ از
اہل دنیا کسے را دوست دارد و خواہد کہ اور انوازش نماید ابواب نعمت و راحت بر او بکشاید و تو ہر کہ دوست
داری خواہی کہ با نوع بلا مبتلا سازی و با آتش محنت و عذابگذاری باران شقت برو بارانی و غبار عسرت
و طلال بر فرق احوال و افشانی ہائے آواز داد کہ ندانستہ کہ نصیب وستان ہائش جانسوزست بہر چہ جان
ما از گمان قصانا و کلد و زہر کرد و دست داری ہم عساکر نوایب مصایب بر و گماری ہم تاروے تو جواد از مخلوق
بر گردانیدہ بسوئے خود آری ہم تا چون متوجہ حضرت ماشو و محرم خلوت تہاتہ اسطر کہ بر باشو و چون از ساغر محبتش
جرعہ بہریم فی الحال نام ولایت برو نہیں رہا عی بابا بابر کے عطا کنیم + تاکہ نامش زا ولیا کنیم +
این بلاگو بہر زینہ است + ما بہر کس گہر عطا کنیم + پس نباید دانست کہ عنت ازین رو محض راحت است
و نکتہ بدین جرمین دولت و دشمنی فرمود و طسوی رنج گنج آمد کہ راحت دارد دست + منظر تازہ شد
جو بخر اشید پوست و ظاہر کار تو ویران میکند + لیک خائے را گلستان میکند + پس ریاضت لہ جان شو
مشتری دہر بلا با اول نبتہ تا جان بری + و در بعضی از کتب ساوی آید کہ ای آدمی چون راہ بلا بر تو کشاد شو
و اسباب رنج و محنت برائے تو آید و گرو و نقد کنی پس روشن ساز چشم خود را و شادمان شو کہ آن طریقی
انبیاست کہ بتو میثما بند و ابواب فتوح اولیاست کہ برائے تو میکشاید و چون تحقیق شد کہ سسلو کہ سبیل
بلاصفت انبیا و معرفت اولیاست و بہر چہ کہ بلا بزرگتر است عطا بیشتر است این نکتہ نیز تحقیق باید

کرد که از جمله انبیاء پنج نبی آن مقدار جفا کشید که حضرت مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم کشید و از زمره صفیاء
 پنج صفی را آن محنت و بلا نرسید که بنیامبر بار رسید اگر خرقه می پوشید بر آن بنخیزد قبری بود و اگر تقمه می پوشید
 در آن تعقیبه زهری بود زبان قال مصطفوی باشارت ما اودئی نبی مثلنا اذ ذیبت فی الله هذا
 میگرد و طبعیت کا تخمه ماویدیم از جو رو جفا ها کس ندیدند و آنچه ما فور ویم از زمره بلا ها کس نخورد و آن نه بلا بود
 که زکر یا باره بر دیوار بریدند و آن نه محنت بود که سنجی را تیغ سر بر داشتند بلا و محنت این است که بر ما
 رنجیت ندادا برابر آل آسمان و زمین مقدم ساختند تمام جهات ایشان بر ست ایتام ما باز دادند مصیبت است
 را برو این شفاعت ما بتمدند امیر سرد زمین الکلین فیه کجند یس و شبهار خیر و سخن مفسدان است
 بعضی رسان بوض خفنگان فرارش غفلت تو بیداری کش بجای خافلان عشتخانه راست تو اشک
 از دیده بیار اکنون کارهای کا بلان ما را میاید کرد و عذر مجرمان ما را میاید خواست از یک طرفت کار و ستان
 بیاید ساخت از یک جانب آزار و شتمان بیاید کشید گاه ما را بر ست نقاب تو سبب نشانند و گاه با ستانه جفا های
 او چهل فرستند گاه بشیوه و نذیر و سلاح بنیر لقب بدستگاه شاعر و ساعر و مجنون نام نهند گاه نغمه تمجید بدست
 یک از ملازمان با کشاید گاه دندان مایه رنگ ناگرویدگان بشکنند این همه بر است تبار عالمیان
 روشن گرد و که درین راه دور یا هستی و در موج است آتشهای عناد و شتمان است اگر کسی بزرگ این راه دارد
 در آید اگر نه زحمت خود و در دار و قطعه راه عشق او که کسیر بلاست دور و در دور و فنا اندر فناست
 قالی مطلق شود از خوشی متن هر دلی کو طالب این کمیاست ۶ اول تحفه بلا که بدان حضرت فرستاد
 آن بود که پدرش را از پیش برداشتند تا نا از پدر ندیدند و بر کنار مهر او نه نشیند هنوز آنحضرت در شکم مادر
 بود که پدرش وفات کرد و او غمی بر دل مبارکش نهادند و در خبر آمد که در آن وقت بلکه ویا تیمم خوانند و بر در
 تیممی او اشک از دیدن آفتابند پیش که تیممی چه شد که در غم پیش ما شد بهایه و تیمم حق تعالی یا
 ملایک خطاب کرد که اگر چه حبیب من تیمم است اما من گمانم علی و حافظ و وکیل ویم شما بر سر صلوات فرستید
 و او را مبارک و امید چون سید عالم علیه السلام شش سالگی بریدش نیز وفات کرد و دوباره سمست
 تیممی بدان حضرت کشیدند طبعیت چون در اگر تیمم شد پیش بود بهایه او زاننده خرقه و زون نهد و تیمم را بها
 آورد و اند که چون آنحضرت شش سال شد او را بریدش او را بگردید بر و بزیارت پدرش عبد الله که آنجا وفات یافته
 بود و در وقت مراجعت یا او را سپید او را شش سال شد روزی رسول صلی الله علیه و آله و سلم بر بالین او نشاند
 در روی او میگرفت و بر نهائی و غربت و بکی و میگردیست طبعیت سخت و شوار است تنها ماندن از
 دلدار خود با که گویم حال تنها ماندن شوار خود و آینه قانون بیوش بونا گاه بیوش با که در بر رسول صلی

السعدیۃ آلہ وسلم نگرست ویدہ اشک لود اور اوید و آہ در و اولو و را شیندیتے چند برسے تسلی فرزند و لبت خود
 بر خواند و این آیات از اجلہ است شمع بيارك الله فيك من غلامك + ان صحح ما ابصرت في المنام +
 فانت مبعوث الى العالمين + من عند ذي الجلال واکراکرام + یعنی خداے برکت و ہدایت کے
 پس اگر من آنچہ در خواب ویدہ ام و بارہ تو و از ہاقت غیبی شنیدہ راست و درست است پس تو پیغمبر برگزیدہ
 بسوئے آدمیان از نزدیک خداوند جهان آجہ از ان گفت ای پسر مرزندہ میرندہ است و ہر نوے کہنگی
 پذیرندہ ہر کہ از کتم عدم قدم بر بساط وجود تھا و نہایت کار او آنست کہ شجرہ ال و بجز اجل بریدہ شو و و
 ہر کہ در محفل زندگانی شربت با صلوات حیات چشیدہ و غایت مہم و آنست کہ زہر ہر ارات حیات بچش و قطعہ
 دین سر کے مصیبت کہ عین ماتم نیست + لے کہ جاست کہ زہر کتبہ و غم نیست + لباس عمر نکو کسوئے ست
 یک چہ سود + کہ آستین بقاش از روم معلوم نیست + انا لے پسر اگر من میرم ذکر من زندہ خواہد بود و نام من
 از صفی روزگار جو تو خواہد شد زیرا کہ جو تو پاکیزہ نہاے زادہ ام و مانند تو نیکو کارے یا و کار گذاشتم صلیبت
 زندہ است کے کہ از تبارش + مانند خلفے بیا و کارش ہر ویست کہ چون آمنہ خاتون و فات کرد و از
 نوش جن مے آمد کہ برو بیگیتند و میگفتند شمع تنکی الفتاة الذبۃ انا وینتر + امر دسول اللہ
 ذی التکلیفینتر + ہیبت طہیمہ کہیم بہر این زن نیکو شمار + ما و بر پیغمبرین پرورد صاحب وقار +
 و چون آنحضرت ہشت سالہ شد جدش عبدالمطلب کہ کافل مہم ہے بو و وفات کرد و اور العمش ابو طالب
 ہر دو بعد از بیست سالگی و پنج سال شبانی میکرد و در بیست و پنج سالگی خدیجہ خاتون راضی اسد عنہا بجا است
 و در چہل سالگی وحی بدو فرود آمد و در چہل و سہ سالگی آغاز و فوت کرد و وہ سال در مکہ از اہل کفر و ضلال انواع بے
 ادبی و سفاہت و اصناف ضرر و مشقت وید و کشید و اولاد میان دو ہمسایہ زمانہ داشت کہ بدترین دشمنان
 بودند یکے ابو لہب یکے عقبہ بن ابی معیط و زلال الصفا آوردہ کہ در اول حال آنحضرت صلی السعدیۃ آلہ وسلم دو جاہ
 جابر بود و دو خلیفہ تمنا برد و خود بین خود کامہ و دو پار نام سپہ نامہ دو ہمسایہ گران سایہ و زریان کار بے
 سر پایہ شب در روز و ایندائے آنحضرت کو شہدندے و جوشن جفاے ہے پوشیدندے انواع ارواۃ و
 بیاد و تدے دور رکذران پاک پرانگندہ کردندے تا شاید کہ دہن پاک و بدناہا الودہ گرد و دور بعضے تفاسیر
 آمدہ کہ ام حبیل کہ زن ابو لہب بود روز یا پشتہائے خار و دستہائے خشک جمع کردے و شب آرد و کو بر سر
 راہ پیغمبر صلی السعدیۃ آلہ وسلم ریختے تا خاسے در عیش آویز و یاد پائے مبارکش فلما آنحضرت صلی السعدیۃ
 وآلہ وسلم کہ نماز بیرون آئے آنہارا از سر راہ برگرفتے و بر طریق ملائمت ملاحظت گشتے انچہ نوع ہمسایگی
 ست کہ با من میگیند ہیبت مے رحمت زورہ تو خوار و یا ہمہ چون گل شکفتہ بو و رخ و ستان توہ طالق

بن عبدالمطلب کو دیکھ کر اور اسلام بسوق حجاز فرستے ہوئے ایک بازار ہاے عرب سے روایہم حلقہ شریح پوشت
 بزبان فصیح و بلیغ بیگفت **وَقُلْ اَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ فَتَعْبُدُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ دِيْنًَا كَمَا بَدَا لَكَ**
 دیکھ کر روایہم بے اپنے او میرفت و بیگفت سخن او شہ تو یہ کہ اور دروغ گوشت ننگ برکتے انداخت چنانکہ پوشت
 کعب اور اترخین کر وہ بوومن پر سپیدم کہ اینہاچہ کسانندیکے گفت آن جوان کہ لباس سخن دار و تو قریشی
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ خلق ترا بجدائے آسمان دعوت میکند و آنکہ در عقب او ننگ برکتے انداخت و تگدیش میکند
 تخم کے ابوہب بہت سے اکثر صناید قریش میں فیضیہ بالبولہب متفق ہووند و ہر کس کہ در موسم وغیر موسم
 ہجرت کے اور از صحبت سرور عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شہزید میرکروند و از مکالمہ باک تفریح و تہذیب و تندرستی و سخنان
 مختلف و باب آنحضرت صلوات اللہ و سلامہ علیہ بیگفتہ نگاہ ریاض السحر نسبت میں اندوگاہے شاعر بیگفتہ نہا
 نفس و بیکہانت بہت تندرہ وقتے نام مجنون برکتے نہاوند سپید رسل ازین اقوال عبار ملال بر خاطر
 منقشت و حضرت ذوالجلال اپنے تسلط کامل و آیتہاے فرستاد و حضرتش آنکہ بیچ پیغامبرے بقول
 نقرتتاویم الا کہ معاندان قوم اور اس امر و دیوانہ گفتند و آن پیغامبران بر جہانے قوم محل میفرمودند و طریق
 مصابرت بقدم اجتناب دے پیوند قاصد کجا صبر او لو العزم یس تو ہم شکیبانی و در زینا بنی
 رسل الو العزم و زیندند پس ہر چند اضرار و اندازان قوم و عابد آنحضرت میر سید شہادت قدم نے و زیند مصابرت
 نمودہ ترک و غوت نخے فرمود و بیست از ثبات خود میں نکتہ خوش آمد کہ جو رہ بر سر کونے تو از اپنے طلبت تمام
 و در روضتہ الاحیاء آورده کہ عروۃ الزہیرہ عبدالمطلب بن عمر بن عاص پر سید کہ از ان ایذاہ کہ تو دیدی کہ قریش
 بحضرت پیغامبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رسانیدند کہ تم زیادہ تر بود و گفتند رو کا نشان قریش و ہجر جمع شدہ
 ہووند و من آنجا حاضر تووم سخن سے در میان آوردند و گفتند زیدیم ہاہر گرتو دراکہ صبر کردہ باشیم بر ہیج امر
 مثل صبرے کہ نمائیم بر آنچه ازین مروی یعنی محمد کا میر سرد عاقلان مارا سنیہ شہر و پدران مارا دشنام داد و مارا
 عیب گفت و جماعت مارا متفرق ساخت و سب آلہ نمود و با این ہمہ و پرانگنداشتہ ایم و ہیج نیگوئیم درین سخن
 ہووند کہ تا گاہ سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ہجرم و راند و استلام رکن بجائے آورد و بطواف خانہ مشغول
 شد و چون در شانے طواف برایشان بگدشت و برایشان اعتراض رسانیدند و سخن سخت گفتند چنانچہ اثر
 کہ امین آنرا در رو آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مشاہدہ کردم در طواف تووم ویوم تیر مثل آن گفت تندرہ تو
 موسم آن سرور بایہ تاد و فرمود کہ بشنوید ایسے گروہ قریش بجدائے کہ جان محمد و قبیلہ قدرت اوست کہ آوردہم
 برائے شما و ہیج یعنی اگر سخن بران شہزید و متابعت ما تھا یہد ہیجو کہ سفند نیغ برگوئے شما خواہم نہاد و شمار شما ہم
 کشت پندارید کہ ازینک من را بجان بیرون خواہید شد چون آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ابن سخن

بگفت گویا کھوئے ہمہ ایشان گرفت و لرزه بر اعضائے ایشان افتاد بعد از آن بتملق در آمدند و آنکس
 کہ پیش ازین در سب و طعن او ہمہ زیادت بود ویرا تسکین میداد بہ بہترین کلام و نرم ترین سخنے و میگفت یا
 ابا القاسم باز گرد و براہ خود برو بخدا کہ تو جہول نیستی یعنی در کار خود و انائی و ہر چہ میکنی از روئے دانش ست
 پس رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم باز گشت و طواف خود تمام کرد و روزے دیگر بجان جماعت زمان محل جمع شدند
 و من با ایشان بودم بعضے با بعضے گفتند آن ہمہ دیروز طعن و سب محمد نمودیم چون بر ما ظاهر شد و ما از شنام
 و ادب چہ نتوانستیم گفت و خاموش شدیم چنانچہ کوئی زبانہائے مانگ شدہ بود و آنچه بود کہ ما کردیم اگر این
 نوبت ویرا یا ہمہ و اینم کہ باشے چہ باید کرد و درین سخن بودند کہ حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سید شد و طواف
 خانہ آغاز کرد چون ویرا دیدند از قانیت عنین و غیظ کہ داشتند ہمہ یکبار بر سر آنحضرت رختند و گفتند توئی
 کہ در حق ما و بتان با سخنان میگویی فرمود کہ آئے منم کہ آنہا گفتند و میگویم حرفے را ویدم گوشہ زدے ویرا
 گرفت و در گردن آنحضرت پیچید چنانچہ را نفس بر او تنگ شد ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ حاضر بود و فریاد
 بر آورد و در گردن افتاد و میگفت آیا میکشیدم ویرا کہ میگوید پروردگار من دست و معجز ہائے روشن بشما
 مینماید آن قوم دست از پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برداشتند و روئے ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ اندر ریش ویرا
 گرفتند و چندان پرو کردند کہ سرش شکستہ شد انقصہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مثل این جنابا میدیدین
 نوع عنامیکشید و میدانتست کہ بلام از کتاب شکیبائی را بسببے کلی است و سنج و عنامباشرت مصابرت را
 موجبے اصلی و بودای محض محض را با قدم صبر ہیون متج زواید فواید ثواب ست و در بودای بلا یا و زایا
 ثبات قدم ہیون بیشتر عواید اقراب بدرگاہ رب الارباب مصرع **وَلِلّٰهِ فِي صَمِيْنِ الْبَلَايَا كَطَائِفُ**
بَلِيَّتٍ بزیر خصہ نہان ذوقنا و شاد دہیاست ، بسے لطیفہ کہ در ضمن نام او یہیاست ، ابن عباس آوردہ
 کہ قریش اتفاق کردند بر آنکہ این بار کہ محمد را یہ نسیب اور از ندہ نگذاریم و ہر چہ وجہ دست لہر قتل او باز نذاریم
 فاطمہ رضرا خبر شد بخداست پدرا آمد قطرات عیارت بر صفحات و جہات روان کردہ **بَلِيَّتٍ** بر جہرہ خویش اشک
 گلگون میر رخت ، خون جگرش ز دیدہ بیرون میر رخت ، حضرت کہ فاطمہ را گریان دید فرمود **مَا يَكِيْلُ**
اے جان پدرا تر از چہ چیز بگریہ آوردہ است و موجب گریستن چہ چیز شدہ است فاطمہ گفت یا ابتاہ اے
پدرا بزرگوار ان اللّٰهُ عَمَّ هُوَ اَعْلٰى اَنْ يَّقْتُلُوْكَ بدستی کہ قوم عزم جرم کردہ اند بر کشتن تو و ہر کہ غضب
 خود از خون تو با خود تخمیر نمودہ اند حضرت فرمود کہ یا ک در قد سے آب ببار تا سلاح **الْوَضُوْءُ سَكَا حُ**
المؤمنین در پوشم وزرہ عصمت نماز در بر افکنم پس وضوئے تمام بساخت و قدم مسجد الحرام نهاد و آن گروہ از
 بیست و چشم کشادند بلکہ از مہابت او دیدہ بر ہم نہادند و خواجه عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم قبضہ سندر زہ بر

گفت و در روایان ایشان از ذات و گفت نہایت الوجہ یعنی از پشت باور و بہائے شمار بہیکس از ان گزیدہ
نیامد الا در روز برکت شد و همچنان در ضلالت بہ نادانانہ الموقدۃ رفت و در روز القاشیر
ابوہریرہ و شعبہ بنی امیہ و عمارہ را دعائے بدر کرد و ہر کراور دعا نام برد و ہمہ کشتہ شدند و روز بہر دست
انصار و این ہلاک گشتند و قصہ محاربان کہ بلاہم چنین بود کہ از ان بیت و در ہزار کوفی و شامی کہ با حسین
روز عاشورا در آن زمان لشکر یک کس نماندہ ماندہ بود و چہ آنہا کہ مقابلہ نمودند و چہ آنہا کہ سپاہی لشکر بودند و چگونہ
چنین نباشد کہ حسین فروریذہ مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و فرزند پندیدہ مرتضیٰ جوگوشہ جگر تنول عبد
و برادر باجان بر ابرہہ بن صفا بود و در کثر الغریب از ابو جعفر ہادی نقل کردہ است از ابو عبد اللہ قاضی بصرہ
کہ اشنائے دیدم نابینا گفتم تو پیش ازین بینا بودی و دید ہائے تو روشن بود چشم ترا چہ شد گفت ایہا القاضی
من و لشکر سپر ز یاد بودم کہ بر بلا چون آفتہ پاییدہ واقع شد و بطن خود را کشتہ شدم شے نماز خستن بگذارم و تکلیف
گرفتم خواب بر من غلبہ کرد و در واقعہ دیدم کہ یکے بیامد و گفت اجابت کن رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
من در عقب دروان شدم تا بخدمت آنحضرت صلوٰۃ اللہ و سلام علیہ سہیم دیدم کہ در مسجد پیش محراب
نشستہ است نہ اتم کہ مسجد آنحضرت است یا مسجد دیگر و برین دیوار او صحابہ کبار نشستہ اند و بر حوائی
ایشان مردم بسیار ایستادہ و بن را دیدم در پیش آنحضرت بز نور آمدہ و جانہ خون آلود پوشیدہ و آہستہ
با خود سخن میگویی و یک یک از کشتگان حسین و اولاد و اخوان اقربا و اصحاب ویران آردند حضرت راست
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم میفرماید از روی غضب اَصْرَبُ لَوْنٍ بِاللَّيْفِ وَاخْرَقَهُ بِالنَّارِ اورا بشمشیر زید یا تثنیہ و زید
شمیر بر ایشان نیز زد و چون شمشیر بر یکے زوندے آتش بجستہ دور و فراقے تاب سوختہ باز زندہ شد باز شمشیر بر
زوندے من چون آن حال مشاهده کردم تہریم و ارجائے خود برستم و نزدیک حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
گفتم السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ آنحضرت نظرے از روی ہبت بر من آنخت و جواب سلام باز ندا و ساعتے
کرد و گفت يَا عَبْدُ اللَّهِ حرمت مرا فرودگذاشتی و ادب من نگاہ شدتی عزت مرا بکشتی و از رسالت
من یا تو کردی و از غضب من نماندیشیدی گفتم یا رسول اللہ بخدائے کہ شمشیر در روایچ یک از حسین و
اصحاب او کشیدم و بدنیزہ و طعنہ بر اچ یک نزوم و دیر و رشک گاہے نہ انداتم ہمین بود کہ از لشکر خصم و دم
و نظارہ یکدم فرمود کہ راست میگویی شمشیر نزدی و نیزہ ز سائیدی و تیر نیکنندی و لکن گفت
السَّوَادُ و لیکن سپاہی لشکر بودی و کثر سو او خصمان بینودی بیا نزدیک من آئے چون پیشتر فرستم
طشتے دیدم پراز خون نزدیک و نہادہ گفت این خون گوشہ من است پس میلے از ان برداشت و بر شہ
من کشید و از ہول آن بیدار شدم نابینا بودم قاضی گفت ہا تا کس این عقوبت و نیاست و کہ دانند کہ فرولے

باید

قیامت با تو چہ خواہند کرد و لفظ ہم بروز واقعہ لے ظالم خدا نامتوس بہیابہ بین کہ چہا کردہ بجائے
 حسین خداست حاکم و دعویٰ گرت پیغامبر چگونہ میدہی انصاف باجرے حسین و روا بود کہ سچاک و
 بخون کنی غرقہ رخ منور و گیسوئے مشکائے حسین آدیم بقیۃ اتبایے حضرت رسالت صلی اللہ علیہ و
 آلہ وسلم محمد با حق رحمت اللہ علیہ کہ کفار بیب حمایت ابوطالب بر حضرت پیغمبر صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم دست
 نہا شد و کبار صحابہ را نیز بواسطہ حمایت قوم و قبیلہ ایشان از اہل بیت استیذان کرد پس ہر با عا جز فقیر
 کہ اورا قبیلہ و عشیرہ نمود میدیدند تعذیب و اشتغال میکردند بعضی را کربلای و شکی عذاب کردند و
 یعنی راز رہ پوشا تیدہ و راقاب باز داشتند و میزدند کہ بیامید و از دین محمد برگردید و از حلالہ امیر بن
 خلف بلال کعبی را ہر روز بطحائے مکہ برود اورا بر ہنہ در میان ریگ گرم بخوابانید و سنگ با قتاب گرم شدہ
 را بر سینہ و نہاے و کتفے لے سیاہ از دین محمد برگرد و بلات عشرت ایمان آری بلال گفتے آخدا آخدا
 خداے بخیراے پرستم و چنین صہیب جناب عامر بن فہیر و اشباہ ایشان را با انواع عقوبت تعذیب
 می نمودند آن فارسان میدان دین و راہروان طریق ایشین کن بلا ہا را بقدم رضا استقبال مینمودند و
 میگفتند بلا عطا است پس از عطا نالیدن خطاست مجاہدہ بدان صفت آئینہ جان ست و ثوابی آب گل
 سبب مہمورئی خاتمہ دل ریاعی بر سر سنج کہ از حضرت جانان آید ہر زنگ غم از آئینہ جان نزواید ہر گراہ
 سلامت ش بہ بند و لیکن صد روز زکامت خوش بکشاید و الفحصہ کار بدان کشید و ہم بدان بخامد دست
 بقتل مومنان برکشادند و خرمن عمر پدر و ماورعاریاسر را بیا و ہلاکت بروا نہد بضرورت جمع کثیر از اصحاب با شمار
 و اجازت حضرت سید اجباب صلوات اللہ و سلامہ علیہ بجانب حبشہ ہجرت نمودند چون بلال را رسول اللہ صلی اللہ
 علیہ و آلہ وسلم کہ شدہ کفار و رازا را آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم پیش سعی کردند روزے سید عالم صلی اللہ علیہ و
 وسلم بجانب کعبہ چیچون میرفت گذرش بر جمعی از اصنادید عرب واقع شد چون ابو جہل و عدی بن حمران و امثال
 ایشان کہ بر سر آن راہ نشستہ بودند چون خواجہ را دیدند بایزائے او برخاستند و از سخنان ناخوش ہیج باقی نگذاشتند
 آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم حکم و اذا اخطاک بجمکم انجا کھلوان قالوا سلمنا سر مبارک در پیش اختد بے محالہ
 و متقا و لادیشان بگذشت و در موافقے او گروستان لول و مخزون بن بست ابو جہل بیاید و چنانچہ بقول فتح
 آنحضرت را آرزو بود و فعل شنیع نیز متصدی آزار داشت چنانچہ بسے از زن و مرد و بران مطلع شدند و
 دران محل عم او حمزہ و دشکار بود و قضا را سر روز بود کہ در کوہ و صحرا گشتہ و شکاے بدست نیاوردہ گرسند و
 تشنہ و خم آلودید و ازہ مکہ و راہ کنیزک عبید اللہ جد عمان در روز گرفت و گفت حمزہ ترا شکار سچہ کار آید و
 ابن عارکجا بری کہ با برادرزادہ تو کردند سچہ کردند حمزہ ازین سخن متغیر شد و مجال استفسار گذاشت بحسنائے

خود آمد و طعام طلبید ز نش سفره بیند از نش طعامی که داشت حاضر ساخت حمزہ نگاہ کرد و فرین خود را گریان دید
گفت چرا میگری جواب داد که ای ابا عماره چکو نہ نگریم کہ بیخبر از یتیمان شما بلکہ رخصتی را از رضیجان شما کہے
این جغدار اندازد کہ با نور دیده ہاشم و سرور سینہ بعد المطلب واقع شد حمزہ گفت روشن تر بگو گفت چکویم
آنچہ ابو جہل با برادر زادہ تو محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کرد و حمزہ گفت چو حال عارض شد و چو صورت وقوع پذیر وقت
آن عمارہ گفت ای سید ابو جہل یا جسے او سہما اور اگر فتد و چندان ہرند کہ از پیشانی مبارکش خون روان
شد و ماہ رخسارش بر آفتاب از رشک آن میسوزد بر زمین آید نہ حمزہ گفت او بلاہ چشم ابو طالب کجا بود گفت
بشعب خود رفتہ بود و گو سغند میچران در این حال خبر داشت گفت ابوہب آخا نبود گفت آن سنگدل
بیجا اصل نشہ بود و میگفت بزئید و بکثید این سحر کذاب را گفت عباس کجا بود گفت عباس ہجو
پردانہ گرو بر گرو شمش کرد و بر حوالی آن حضرت میگردید و فریاد میکرد کہ رحم کنید برسید خود و کہے از ان بیخیمان
بسخن و التفات نیکو حمزہ زار زار بگریست و با آنکہ از سر روز باز طعام و شراب بخوردہ بود از سر سفرہ برخاست
و گفت طعام و شراب بخور و حرام ساختم تا غایتی کہ از آزارندہ فرزند بر او خود انتقام نکشم پس بطلب رسول
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم روان شد و مسجد الحرام نشان داد و چون بجمہ درآمد اشخرت را صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
در پیش خانہ کعبہ نشستہ و سر بر او نہادہ حمزہ نزدیک آمد و گفت التلاک علیک یا ایہا النبی
برادر زادہ اینک عم تو آمد تا او تو از دشمن بستاند حضرت سلاک گوہر از صرف دیدہ فرورختند آہ سرد از دل
پرورد بر آورد و گفت بگزار بے کسی را کہ نہ پدر دار و نہ برادر و نہ عم دار و نہ بیار و نہ منشی نہ دلدار سے نہ مخر
نہ عمگسا سے نہ ناصر نہ مددگارے لفظ آہ کا نذر زمانہ محرم نیست ، ایچکس با رحال من عم نیست ، دم
نیارم زون ز سوز و رون ، کہ کسم عمگسا کہ ہمہ نیست ، دور و مندی و خصم بسیارست ، بیچ چیز از بلا مرا
کم نیست ، حمزہ گریان و غریوان شدہ سو گندیلات غرے پا کرد کہ سے فرزند من بر آن حضرت تو آمدہ ام
حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ سخی آن خدا سے کہ مراد رسالت بخلق فرستادہ است کہ اگر بشمشیر آید و مار
از مشرکان خاکسار براری و برائے حمایت من مقاتلہ نمائی تا خود را بچرخن بر بالائی تر از درگاہ حق سبحانہ
جز زوری نیفراید و از ان محاربہ کارزار بیچ نکشاید بگر بجدانیت حق در رسالت من اقرانی سے عم اگر میخواہی
کہ مرا شریعت لطفی وی و عمر عم راحت بچراحتشال میں من نبی بگوئے لآلہ اکہ اللہ فہمنا رسول اللہ
حمزہ گفت سے جہان عم اگر من این کلمہ بگویم تو خود من مثل میشوی گفت آئے رضائے من خوشنودی شد سے
و ایستہ بدین کلمہ است حمزہ کلمہ شہادتہ بربان را ند و بعد از ان از مسجد بیرون آمدہ با انتقام ابو جہل روان
شد چون بدرخانہ ابو جہل رسید شمشیر نشستہ بود و بیخبر از اشرف عرب با او بود نہ و کمانے در دست حمزہ

بود بے محابا بر سر او چهل زو پانچہ سرش بشکست و خون روان شد و گفت تو محمد را نیز ایسکنتی و دست تمام
 میدہی یکے از ان قوم برخاست کہ با با امارہ غنیمت آلودہ ساعتے صبر کن اما خرنشپان نشوی حمزہ گفت چرا
 پیشمان شوم من گوای میدہم کہ خدا یکسیت و محمد صلی اللہ علیہ آلہ وسلم رسول اوست بخ و ازین ملت باز نیگرم
 و ازین قول روز نیگار دایم طیب گفتا و زیش چو در راه شتہ میایم ہمہ سچ حال ازین راہ روختیایم + قریش
 کہ این سخن شنودند در غم و ملال میفرودند و دین را قوتے و اسلام را غرتے پدید آمدند و ازین اوقات عمر خطاب
 رضی اللہ عنہ اشرف اسلام دریافت آن صورت نیز مرد و تقویت کشیدیت مسلمانان بشایان کفار و بدید
 کہ اسلام روز بروز قوت میگیرد و کار آنحضرت رونق مے پذیرد یعنی وحسدا ایشان زیادہ شد و ایشہ ہلال سخت
 نمودہ با او طالب مجادلہ بسیار کردند و ہمہ برابر محاربه و مقاتلہ قرار دادند باو طالب بنو ہاشم و بنو مطلب را
 جمع کرد و در محافظت آنحضرت صلی اللہ علیہ آلہ وسلم اتفاق نمودند و مردان و غیرہ ایشان ہمہ چہ بودند لا ابو
 لہب کہ با ایشان متفق نشد و بعد ما کہ این قوم بر لغت قتال قریش نمودند بشعب الحطاب در آمدند با کوچ و بند
 خود حضرت رسالت اصلی اللہ علیہ آلہ وسلم پاس بان میبندند و قریش عہد کردند کہ بان طایفہ محالطت
 و مناگت و مکالمہ نکنند و سچ چیز بدیشان نفروشد و نخرند و اگر کسے از شعب بجهت ہمے پیرو آمدے
 او را بزدند و ایداروندے و در موسم تم کہ بیرون مے آمدند نیگند و نشتند کہ کسے چیزے بدیشان نروشد سہ سال
 برین بنوال در ان شعب گرفتار بودند تا کار با حفظ ارسید و شبها از گریہ و زاری اطفال ضعفائے اہل شعب
 مردم مکہ در خواب میفرستد و بعد سہ سال کہ حق سبحانہ ایشانرا خلاصی او از شعب بیرون آمدند بعد از شہت ما
 و بیست و یک روز او طالب فات یافت حضرت صلی اللہ علیہ آلہ وسلم از فوت او بسیار ملول و محزون گشت
 بعد از ان بسہ روز یا یک ماہ و پنج روز خدیجہ کبرے در گذشت و در خبرست کہ سید عالم صلی اللہ علیہ آلہ وسلم بوقت
 رحلت خدیجہ بچہ ظاہرہ در آمد خدیجہ از شہت مرگ شکایت میکرد و خواجہ بکر گیسیت اورا دعا میخورد و فرمود
 کہ لے خدیجہ بہشت مشتاق دیدارست خدیجہ گفت یا رسول اللہ من از مرگ باک نام لے بر فراق از صحبت
 تو حسرت میخورم بیت زمرگ ہم ندارم لے از ان ترسم کہ من میمیرم تو جان و دیگران باشی + یا رسول اللہ
 من از دشمنان خود خاطر جمع کرده ام چہ ہر یک سانی و تمان ہوانے دارند اما قاطمہ من منہوز سر نخامے ندازد
 و او را تو مے سپارم و توقع میدارم کہ دست شفقت از سر او براندازی و ہمہ او را بخود متکفل شدہ بدیگرے
 نگذاری حضرت صلی اللہ علیہ آلہ وسلم بحضور قاطمہ را طلبید و در گرفت و گفت قاطمہ پڑہ جگر من ست اما
 چون قاطمہ نامہ پزگوار خورد اورا سرکرات دید فریاد برکشید و در روی ماور میالید و زار زار در فراق و
 بینالید و چگونہ از فراق کسے نالہ نکند و از سوز ہجران نعرہ چخواند ترند پر فراق و دستنان بنا صبر را

برے انداز و دود و دہا برت یاران روزگار یا زمانہ گناہ تیرہ میسازد **قسط** روزگار ساخت چون شب
تیرہ آن ماه از فراق چند نالیم از فراق آہ از فراق آہ گہنہ از ماہ تا ماہی کہ ہر شب میرود + آب
چشم تا ماہی آہ تا ماہ از فراق + در کتاب سلیکات امام ابو بکر و قار رحمۃ اللہ مذکورست کہ چون خدیجہ خاتون
را رضی اللہ عنہا عمر بپایان رسید و دانست کہ وقت حیلست یہ سعیم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ یاد کن
وہ پیش من بنشین تا دیدار آخرین تو بہ بنیم و شوق لقاے تراوشہ راہ آخرت سازم و بزبان نیاز و دل ع آخرین
عرض کنم حضرت صلوات اللہ وسلامہ علیہ پیش رفتی کہ خدیجہ گفت یا رسول اللہ عمر در خدمت
تو بسر بروم و صلاح یکا اہل آمد من میروم + ملتئم من آنست کہ در قیامت مرا باز جوئی و سخن من با
حق بجا نہ بگوئی و مرا در خواست کنی و ہم من لشغاعت راست کنی + اگر در خدمت تقصیرے از من در وجود آمدہ
باشد عفو فرمائی و مرا بجل کن و دیگر فاطمہ من خود رست و ماوریا بند و ریا نیکو داری آنگاہ گفت کلمہ بزرگ
باتو مینویسم گفت با فاطمہ بیگویم تا بعض شمار ساند سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گریان از سر بالین سے
برخاست و جرم درآمد و استلام کن بجائے آورد و بطواف گمانہ مشغول شدہ و فاطمہ پیش ما در نشست
خدیجہ گفت او ختر پدرت ایگویی کہ ماورم میگوید کہ چون من در گذرم روانے مبارک خود را کہ بوقت نزول
وحی بر فرق جاییوں مے انداختی کفن من کن باشد کہ سیرت آن خداے بر من جنت کند فاطمہ یاد و این سخن
را بعض ساند ہر عالم گریان شد و در ابفاطمہ داد کہ برو جاورت بنامے تادل مے خوش شود فی الحال جب سیرت
امین در رسید کہ یا محمد خداست عالی ترا سلام میرساند و میگوید تورا لے خود نگہ دار کہ خدیجہ آنچه داشت در راہ ما
فدا کرد کفن مے بر کرم ماست ما و ارباب اس ارم خود پوشیدہ گردانیم و از بہشت پاکیزہ شربت کفن و ہر ستم
اگر این نقل صحبت رسد رسال کن او از بہشت کیے از خصایص و باشد رضی اللہ عنہا و لو فوات او حضرت
خواجہ عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بجایبت تمام شد ریاعی جان در عنایماند کہ آرام دل نمازد و دل از الم موت
کہ مطلوب جان بر رفت + اکنون چہ حاصل از قفس تنگ روزگار + کان بطوطی شکر شکر کن از بوستان بر رفت
آوردہ اند کہ بعد از موت ابو طالب فوت خدیجہ قریش دست طغیان از آستین عدوان بیرون گردند و ہر حج
از جفا بیوانستند بہ نسبت سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بجائے آوردند و ہم بدان رسید کہ آنحضرت صلوات
اللہ وسلامہ علیہ و رکنہ توانست بود بجانب طایف رفت و آنجا نیز از سفارے قوم آزار ہا عظیم یافتہ باز
بکہ آمد حاصل آنکہ وہ سال حبیب ملک متعال در مکہ جفائے اہل کفر و ضلال میکشید تا امر الہی ہجرت در رسید
و چون بمبینہ تشریف فرمود آنجا نیز یہود کمر عداوت بر بستند و منافقان در کین گاہ حیلہ و کینہ بستند و
مشترکان و عبیدہ ہنمام و صد و مخار بہ و مقاتلہ اہل اسلام درآمدند و حرب اہل کہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

ولان حاضر بود و غزوہ بدرست دوران غز ازال بیت آنحضرت پس عمر بن عبدیہ بن حارث بن عبدالمطلب شہادت
 شہادت چشیدہ و او مرد کهن سال بود و او را شیخ المہاجرین میگویند و حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اور بسیار
 دوست میداشت اول کسی کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برائے او لو ابدست مبارک بود برست او بود صورت
 شہادت و چنانست کہ چون ہر دو لشکر بر سر چاہ بد صفت بر کشیدند و علم ہا بر پائے کردند لشکر کفار نہصد و
 پنجاہ مرد جنگی بودند و صد اسپ و مقصد شتر در میان ایشان بود و بیشتر ایشان سلاح و شمشیر و لشکر اسلام رسید
 و پنجاہ نفر بودند اکثر ایشان بے سلاح و در میان ایشان ہفتاد شتر بود و دو اسپ و شتر زرد و ہشت شمشیر بعد از
 تسویہ صفین سہ کس از کفار بمیان میدان درآمدند و مبارز طلبیدند یکے عقبہ بن ربیعہ دوم شیبہ برادر او سوم
 ولید پس عقبہ از لشکر اسلام سہ جوان انصاری در برابر ایشان رفتند ایشان پرسیدند کہ شما چہ کسانید گفتند ما
 از انصاریم مبارزان قریش گفتند ایشاکار سے نسبت ما بنائے اعمام خود میطلبیم و یکے از ایشان ندا کرد کہ اے
 محمد از آلفائے ما برائے ما بیرون فرست حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ اے عقبہ اے حمزہ اے علی شامبید
 ایشان روید این سہ مرد و اندو این سہ شجاع فرزانه در میان آن سہ دین یگانہ درآمدند و عبیدہ مرد و سپر بود
 و در مقابلہ عقبہ رفت کہ او سہ مرد و سال یافته بود و حمزہ میان سال و عقیم شیبہ شد کہ او نیز در سن کبورت بود و علی
 کہ جوان بود و برابر ولید آمد کہ نوحاستہ و نور سیدہ بود علی و حمزہ و ہر دو عقیم خود را بقتل رسانیدند و عقبہ بگریزا
 مجروح ساختند عقبہ زخمی بر ساق عبیدہ زد کہ آنخانش بشکافت و مغز بیرون آمد و عقبہ از یاد رفتند و حمزہ و علی
 کہ چنان دیدند و کعبتہ آوردہ ویرانہ تیغ بگذرانیدند و عبیدہ را بر داشتہ بنظر او رسیدش رسانیدند و مغز از ساق و
 بیرون میریخت عبیدہ ہوش چون چشم باز کرد و بر حال خواجه عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم افتاد گفت یا رسول اللہ
 اکت شہید شد آیا من شہید نیستم حضرت فرمود بے توار شہدائی و در فرست سعدی عبیدہ گفت اگر اوبطالب زندہ
 بوی انصاف داد کہ من حقم تا پنجاہ دور نظم آورده شاعر و سلمیہ حق تصدق خود کند و کن حمل عن ابنائنا و الجلا شہید
 مضمون بیت ارجع بانست کہ ما در سلامت بخیریم و محافظت او از آفت ہا یکوشیم تا وقتیکہ ہلاک کردہ شویم برگردا کرد او
 شویم و فراموش کنیم از زمان فرزندان خود یعنی خود را و ہمہ کسان خود را خدا اوسازیم آورده اند کہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 دیر تصدیق کرد و دعا گفت و اوبوقت مر جعت از بدر در منزل و ہابدار القرار انتقال یافت رضوان اللہ علیہ و شہید
 دوم ازال بیت حمزہ بود کہ در حساب حد مرتبہ شہادت یافت و غزوہ احد جمال بران وجہ بود کہ مشرکان بعد از
 جنگ بدر بکنیہ اسلام کر بستہ خواستند کہ جہت نہ تا دید و اشرف ایشان کہ کشتہ گشتہ بودند انتقام کشند
 لشکر جمع کردند و با سہ ہزار مرد کہ مقصد از ایشان زندہ پوش بودند و دست اسپ سہ ہزار شتر در میان ایشان
 بود بدینہ آمدہ و احد لشکر گاہ بزود و حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم با مقصد مرد و وقت با ایشان با ایستاد

برو چہیکہ کوہ احد بر قفا و در پیش روئے و کوہ عینین بر بسیار ایشان واقع شد و کوہ عینین شگافے داشت
 کہ محل خنجر بود کہ دشمنان از آنجا کین کردہ بر سر شگافہ صلوات علیہ آرد و سلم عبد اللہ حسیب را با
 پیچاہ تہ انداز از آنجا فرو داشت و مقرر کرد کہ شگافہ کوہ را نگاہ دارند و نگاہ دارند کہ کسی از مشرکان بدان راہ دور
 و فرمود کہ شما ہیچ وجہ از جانب خود نہ بنحیب میدان مرکز را از دست بدیدید خواه غالب شویم و خواه مغلوب
 و بعد از تسویہ عقوف و برافراشتن الویہ عمدا را از قریش طلحہ بن ابی طلحہ بمیدان آمدہ مبارز خواست و عملی
 مبارزت سے بیرون رفتہ تیغے بر فرق سے بزد کہ تا بخرمش رسیدہ ہلاک شد بر او دشمن میدان آمد بر دست حمزہ
 کشیدہ شد آفتاب عمدا را از قریش ہلاک شد و علم کفر نگوئنا شد و مسلمانان غلبہ کردہ کفار را از لشکر گاہ ایشان
 بیرون کردند و بغیبت گرفتارن مشغول شدند چون نگاہبانیان شگافہ عینین فرار کفار و اخذ غنیمت دیدند آن
 مرکز را گذارندہ روئے باشکر گاہ بہادندہر چند عبد اللہ حسیب سبالذکر کہ خلافت امر رسول خدا سے مکینہ نشینند و
 ابن حسیب با حدود چند آنجا با بستاد و کفار چون آن امر را فانی دیدند روئے بدان صوب نہادند و ابن حسیب را
 با یارانن شہید کردند و از عقب لشکر اسلام آمدہ صف ایشان را از ہم پاشیدند و بشامت مخالفت پیغامبر
 صلوات علیہ وآلہ وسلم کہ از ان قوم از شگافہ شگافہ بر مسلمانان افتاد و بعضے کفار کہ پشت وادہ بودند و
 بچکر تہا وند و اہل اسلام را در میان گرفتند و درین حال لشکر اسلام بقم شدند قسے بہریت رفتہ بہر حال
 مدینہ یا بنہر درآمدند و قسے از طرازت آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مفارقت نمودند چون مرتضیٰ اعلیٰ
 دستہ و قاص و طلحہ و قسے سر اسبجہ و حیران در میان میدان میگشتند و بر رخ از ایشان سعادت شہادت
 نایز شدہ و بر آخر نجدت حضرت خواجہ عالم صلوات علیہ وآلہ وسلم شتافتند و در روز منہ الاحباب بروہ کہ قبول
 ست کہ در روز احد چون مسلمانان روئے بہریت نہادہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم را تہا کہ شتند
 آنحضرت خشمناک شدہ و ران حال بناگہریت علی را دید کہ بر پہلوئے سے ایستادہ است گفت آنکس کی چون
 کہ بدنگہر یاران ملحق نشدی گفت یا رسول اللہ ان فی ذلک ائوۃ بدرستیکہ مرا بتوا قمرائے ست مقتدی از نزدیک
 مقتدای کبار و و ہمیت جان و ہدعاشق و از نوچہ جانان نرو و بلبل سوختہ ہرگز و گشتان نرو و ہمت عشق
 صادق تحقیقتان ست کہ گرش سر برواز سہر بیان نرو و ہانگاہ جیسے متوجہ آنحضرت گشتند فرمود کہ ای
 علی مرا زین جمع نگاہدار علی فی الحال متوجہ آن قوم گشت و ما را از روزگار نشان بر آوردہ ہمد را استرقی مساحت
 و بعضے را بدوزخ فرستد و وجاعتیہ دیگر پیدا شدند بنی بولی اشارت کرد و ہم آن گروہ نیز کفایت شد و ران حال
 جہر نیل با پیغامبر صلوات علیہ وآلہ وسلم گفت کہ این کمال محاسبات و جوانمردی ست کہ علی بجای سے آرد حضرت
 فرمود کہ انہ صحتی و اقامتہ بدرستیکہ علی از من ست و من از ویم جہر نیل گفت انا منکم کما و من از شما

ہر دو ام و شہیدند کہ گویندہ غیبی میگفت کہ قتلا علی لا سیف آذوا لبقا در و روح الدر روق
 السد روح مؤلفه ویرین محل ذکر کردہ کہ باید بے شبہ تصدیق خانی و بے شائبہ تصور فرمائی کہ سلطان اولیا علی
 مرتضیٰ را کسب این دولت عظمیٰ و در کاین سعادت کہ اسے و نزول ۲ ین مرتبہ آئے و عروج ۲ ین مرتبہ
 بکرت اقتدا با فضل اصحاب و بواسطہ آنها با کمل تقیابینی محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم حاصل شدہ بود کہ تا حال
 الناظم و لقد اجابوا فیما افادوا لفظ آنکو بسیر مرتبہ لافتر رسیدہ از دولت متابعت مصطفیٰ رسیدہ آن پر و لے
 کہ بر سر عدا بند و الفقار ہم چون اکلم بود کہ با از ہا رسیدہ با ہمہ از تفرقہ ہا و ان نلاس یافتہ از گشت کار
 قلب چو با یکمبار رسیدہ آہ ر وہ اند کہ چہا کس از کفار قریش با یکدیگر معاہدہ نمودند بر آنکہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ
 وسلم تزلزل از دین شہاب ابن قتیبہ دین ہمیر و عتیہ دابی و قاص پس ۲ ین محل کہ اشتر غلبہ کردند و برابر شغاب
 شدہ ہر یک بگوشتہ افتادہ بودند و حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم با معہ دوے چند در موضع افتادہ
 بود آن سنگین لان سختیال میدان آرزو را حسب المرام باینستہ دست جزا تا آستین و قاحت بدر آوردند و کما
 حوالہ آن معدن جو اہر رسالت و جلالت کردند بن قتیبہ سنگے چند حوالہ آن حضرت کرد و یکے از ان بر آئینستہ
 نورانی پیشانی آنحضرت کہ محراب تلو ب متوجہان حرم صدق و صفای طاق بر و و جوئے آن کعبہ حلم و وفا
 آمد بغایت آرزو مجروح ساختہ چنانچہ خون روان شد قطرات بر محاسن مبارک و فرود آمد و حضرت آنرا
 بردستے اطہر خویش پاک بیست و نمینگذاشتہ کہ بر زمین چکد و بیفرمود کہ اگر قطره از ین خون بر زمین
 افتد ہر آیتہ عذاب از آسمان بر اہل زمین نازل شود و ابن شہاب سنگے بر بارزوسہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ
 وسلم نذر و آرزو مجروح ساختہ ابن ابی وقاص سنگے بر لب دندان مبارک آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نذر
 و آرزو مجروح ساختہ چنانچہ لب لطیفش بشکافت و ہر آیتہ آن بے نواسے نار تان حسد کہ بنگ کینہ رطب
 نازہ نخل جو بیار قدس اخضر کرد و نید نہال عملش در روز جزا بہ شمرہ ان سجدة الذکوہ طعنا لہ الا نیشیم
 بارور خواهد بود و پیت آن سنگدل کہ سنگ جو ابریت ننگد بجز ذار خارا از ان طبعش نیست ^ص و ہم از
 اثر ضربان سنگ دندان با عید سے از طرف شیب شکستہ شد و یکے از ان گوہر ہائے مشبہ حراخ کہ ماہ را
 درغ سیاہ از آتش سوولے صدقے آن در و لست است از درج یا قوتی بیرون افتاد و از بی جیالی آن مردود
 کہ بر تختہ خاک و بیچ شامے نبود کہ سر بدان عقدہ صحیح راہ یافتہ ^ص داشت از دردانش در جسے پر
 دندان درج سی و دو دور بود عقدہ صحیح یک دران کسرے انگند سنگ بد گہران گوئیاسا شک
 منقر با بجهت دفع سودا مفر سے در کار بود کہ بجهت تمام و شہا ہوارے شکست یافتہ رباتی بسود و پیت
 کے شدے آن سنگ مفر سے کرے ہر نشدے و دشمن و لعل ساسے با آن سختیال سیاہ چہرہ و بیخ است

که چون عقیق بنی و ریشان گرد از ششقه سپیل تا بازش آفتابان رنگه میبود مشغولی بود لعلش سپیل حشده
 سنگ رنگ لعل بختشند و چون سپیش رفیق سنگ آمد سنگ دم عقیق رنگ آمد و درین مجلس که آنحضرت
 را چندین جراحت رسید این قیمیه شمشیر حواله آنحضرت کرد و سید عالم صلی الله علیه و آله وسلم از شمشیر
 استرا از نموده در رخا که افتاده رخساره آفتاب آثارش از نظر ابرو او شتر از زبان گشت روز روشن بر وید
 دوستان چون شب مظالم تیره و چشم روزگار از مشاهد آمار چشم زخم اغیار خیره شد بیت ناله دلها بفر
 رسید و وز مرگ مایل بدر بار رسید این قیمیه ملعون پنداشت که خورشید شمع بعین جامه قنار غروب کرد
 و ماه اوج کمال بمنزب فوت زوال تواری شد قوم خود را فرود داد که کار محمد را با ستم دول از مهم او پیر و ختم
 ابلیس از زبان او فر گرفته آوازه انداخت آکا ان محتمل ان تفتیک بدانید بدست تیکه محمد گشته شد آواز
 بمدینه رسید و بیک لفظ این خبر بسوز میان دوست و دشمن انتشار یافت اهل شهر ازین خبر شادمان شده
 بگرفتن غنیمت مشغول شدند و سید عالم صلی الله علیه و آله وسلم بر از زبان از ان مخاک برآمده بچایب شعب
 توجه نمود و بر نخبه اصحاب نجی پیوستند و درین غزوه حمزه غم جرحه از جام شهادت چشید و بر وضو
 زابره کینه تون کوحین رسید و صورت شهادت حمزه رز برین وجه بود که حمزه بن مسلم که همسر زاده مکه و یک
 از اشرف عرب بود غلامی داشت حبشی که او را وحشی گفتند مردی بسیار زود و لیر و گریز بود و بیوسته
 بزودین جنگ کرده چون لشکر قریش غنیمت مدینه کردند حمزه وحشی را طلبید و گفت اغلام دانسته که
 مسلمانان در روز بدر غم من طعمه بن عدی را بچه زاری و خواری بکشند من یک غم شدم و حال آنکه دو غم
 دار و حمزه و عباس بن خود در که است و حمزه در مدینه اگر درین حرب حمزه را بقتل رسانی ترا آزاد سازم
 و جمال او قریب ترا شاد گردانم وحشی اتام آن کار در عهد اتمام گرفت و بند که زن ابوسفیان بود و قبایل
 عرب بحسن و جمال شهرت بجای داشت پدر او عقبه هم در روز بدر در چاه هلاک افتاده بود و وحشی را طلبید
 و گفت اگر محمد از زبان زودین جواب کشتن پدرم باز دهی گاه که ترا باشه بوصول حصول باید و من ترا تربیت
 بر قاعده کنم و منقول است که دختر حارث بن عامر نیز با وحشی گفت پدر من در بدر کشته شد و در
 لشکر که غنیمت محاربا ایشان دارم جز سس که کوفی پدر خود نمیدانم محمد و علی و حمزه اگر یکی ازین
 تن را مقتول سازی من ترا بشادی و آزادی برسانم وحشی جواب داد که من بر قتل محمد قادر نیستم چه صحاب
 در محافظت او بچینند و اما حمزه بخند که اگر او را در خواب با یکم از بیت و سطوت او را بریدار تو را غم
 کرد اما چون علی نور سیده است و کان از زنا دیده و بمیدان حرب کم رسیده شاید که روح تو را غم انداخت
 پس وحشی بشادی آزادی و بوعده همد و خیال تربیت دخترش غم کشتن یکی ازین شیران پیشه

اسلام درست کرو چون روز حرب بکین گاہ ترصد در آمدہ فخص تمام بجائے آوردید کہ سرداران مہاجرین
 و جان بازان انصار در ملازمت سید اختیار اندازا جانانامید شدہ بحسبت جوئے علی در آمدہ ویدکہ مبارز میدان
 لافتنہ و بفرستہ یوان ہل تی در حرب مہارقتے تمام فارو و از جوہب و اطراف خود بر شہرت دانست کہ برو
 دستے نزار و یازگشت و بجانب حمزہ متوجہ شد ویدکہ حمزہ چون شہر مست بمیان قوم در آمدہ و صفوف
 لشکر پیش بہ ہم میزند و فریبستے ہست کہ حمزہ در ان روز بہر دست شمشیرے داشت بہر و حرب کنان از
 وقایق کارزار پیڑے فرو نمیکذاشت لبطوت شجاعت دست برو مینو و کہ اگر سام نریان نذہ بود کبشاہدہ او
 از پایے و رانمائی و اگرستم وستان ملاحظہ پایڈاری و دستکاری او نمونے ہوسہ بر نعل مندا و او دے
 قطعہ سالہا لعب نماید فلک چوگان قادر تاجین شاہ سوار سوئے میدان آوردہ از حرستی و چالاک اگر
 قصد کند بدے گوئے فلک در خم چوگان آوردہ اتفاقاً بہ سباع بن عبدالعزیزے رسید و تعلق اورا بمقبر
 سقر فرستاد و رجز گویان مبارز طلبید از جماعت قریش بچکس در برابر وے نیامد حمزہ و غضب رزت و
 بے تحاشی خود را در میان جمعہ انداخت بشرف شمشیر آبدار ایشانرا متلاشی و متفرق ساخت و کعبہ بر
 لب آوردہ پروائے حفظ اطراف نداشت وحشی در کین گاہ نشسته فرستے میطلبید کہ ناگاہ کوشش بہر
 و در روایتے آنت کہ پیادہ بود و پالیش بکشتہ بر آمد و در پشت فادہ شکش برہنہ شد وحشی از کین گاہ زوین
 بسوئے ئے انداخت بر عانہ اش آمد کہ از طرف دیگر بیرون آمد حمزہ بر فراست و بسوئے کین گاہ توجہ نمود تا
 بنگردد کہ این زخم کہ زد تو آنت رفتن بروئے در فادہ و پیشانی مبارک بر زمین نہادہ کلمہ شہادت بر زبان
 و جان سید شہدا بعالم بالا رفت وحشی صبر کرد تا دم از نزدیک و دور شدند بیاد و بجز بہ کہ داشت شکم و را
 بشکافت و جگرش بیرون آوردہ بتر و یک ہند برد کہ انیک جگر حمزہ قابل بدت ہنڈ آرا فرستد و در وہان برو
 بنائید پس میںداخت پیرایہ و زبیرے کہ در گردن داشت و در دست و پایے بود بچشید و گفت چون بکہ
 رسمہ دہ دینار زر سخت بدہم پس رسید کہ حمزہ را کجا کشتی بمن نماے وحشی اورا آورد تا بسر حمزہ رسیدند ہند
 کار برد کشید و گوش و بینی و بعضے دیگر از اعضائے فے برید و در رشت تیکشیدہ آن ہزر گوارا رانندہ کردہ میان
 خاک خون بگذاشت نظر در خاک خون فادہ روا کے ہونستے کو در غیر ابشرین کاز راز کردہ جانہا خدا
 عم محمد کہ در احدہ جانز ابرائے کہ بن ابی نمار کردہ آوردہ اند کہ چون آوازہ قتل بہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 بدینہ رسید ہیچ زنی قرشیہ ہاشمیہ نماند الا کہ میگرسیتند و مختارات حجرات مہارت قصد کردہ فاطمہ نور علیہا
 استنادہ بودیکہ او متہ زمان لشکر میگذاشت فاطمہ خواست کہ باو سخن گوید و حال پرہیز گوار خود بہر سردار شہر
 داشت ویکہ از مردم محلہ نہریتی را وید پرسید کہ بہر چیست گفت چہ میسرسے است احوال رون خانہ گفتن

توان خون بردارستانہ میں بین و پیرس و فاطمہ را از صحنون این خبر و در از سینہ مبارک برآمد و بدماغ رسیدہ
سپیل اشک از دیدہ روان شد و در لذتیشہ دور و دراز افتاد کہ ناگاہ کسے دیگر برید و میگفت اسے سلمانان
خلفائے خود ہستار الشہادت پیغامیہ شرفا طمہ کہ ابن خیر متعل عنود ہوش شد جاعے زمان کہ آنجا حاضر بودند
آب بر روی مبارک و زود ندا ہوش باز آمد و فریاد بر کشید کہ یا ایستہ یا صفتیائہ پس چادر عصمت بر سر
آنگندہ زد و زہدینہ بیرون آمد و حضرت مائیشہ و صفیہ و ام المین رضی اللہ عنہن و حججے دیگر از زمان اتفاق نمودہ
بزودی بکہ احد روان شدند راوی گوید کہ فاطمہ کبے میزد و کہ بیچ احدے رطافت استماع آن نبود
و نال میکرد کہ ہیکس طاقت شنیدن آن نہاشت ہیبت این چہ است تا اوج خرابی برو ہکواہ اگر
بشود این نالہ ام از بار و و فاطمہ ہر دو قدم کہ میرفتے، فدا و صبح شد قوت رہ رفتن و سنے زود
توقف ہ ناگاہ زنے از بنی فریاد بر رسید و گفت کہ و نتر خیر البشر بکجا میروی گفتے خواہم پیش
پدر بروم اما قوت رفتار ندارم زن گفت ایستہ النساء او پچنان ساکن باش تا من بروم و بر لکے تو
خبرے ییاد رہ کہ اگر پدر بزرگوارت ترا بدین حال بدید تحمل نتواند کہ فاطمہ در سایہ دیوار قرار گرفت اما دوش
برقرار بود حالت ابن عم و سوزش چنین الم سخت زودہ و اندکہ بدست جبران عزیزے گرفتار شدہ باش ہیبت
آندا کہ عتے چون غم من نیست چہ داند ہر دست عتس دل بچہ سان میگندہ و اندہ پس فاطمہ فرمود کہ لکے ن چون
چشت بر حال جہان آرنے پدرم افتد سلام و نیاز من بر سان و حال من بدین سان کہ مشاہدہ میکنی عرض
دہ و بوقت فرصت بگو قطع لے آفتاب من کہ شدی غائب از نظر آریا شب فراق ترا کے بود بحر لے تو سیم
عالم چشمہ پیرا غول ہکاشاکے چشم رحمت و در حال من نگر ہ تا لم چنے ز غصہ و بادم بود بدست ہوزم
چو شمع در غم دور و دور بسہر آن زن برفت و فاطمہ قطرات حسرت بر رخسارے بارید و بدو تمام ہیبت
لے پدرم اب غریت آوردی و در غریبی و غ غیبی بر جگر نہاوی لے در نیما اورم خدیجہ زندہ بودے تا دور بکسی و
یتی مراد و اگر و زخم تہمالی و غریبی مرا مر جے نہاے اینجا فاطمہ ز نالہ از ان جا بنیان فریاد ہر و سنے
بہ لشکر شہا و ہ میا و دید و ہر کہ امید خبر یہ عالم صلی اللہ علیہ وسلم کے پرید و لو را بر اور و پدر لیسہ ہر سہ در طلب
پیغامیہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بہ لشکر رفتہ بودند قضا را چون بہ لشکر گاہ رسید کتہ را وید افرادہ نگاہ کہ و برادرش
بود شہید شدہ و آنجا خاک و خون آغشتہ دید و بر ہم تہا و بگذشت و با خود ہیبت حرام است بر من دیدن سوز
اوتار و سنے پیغامیہ علیہ الصلوٰۃ و السلام را نہ نیم چون قدرے دیگر برفتہ پدر را دید جان دادہ و بر خاک افتادہ از
میز و گذشت بعد از ان پسرش و اطرش زود و ہزار ایات رفتہ باقی دم شست چون اورا دید گشتہ با و خوش آمدی کہ
آرزو مند یاد تو بودم زمانے پیش من ہستہ و سائشہ در ہم آنگہ تا کہ تار تار ششوم و در بارہ تو سنے گمراہ ہستہ

دم جان و اوان ست شربت دیدار میباید، اگر چه بر تو دشوار است با سے بر من آسان کن، زن گفت
 طے عزیز نادور و لے شہید نا دور و فراق تو گر این ست و بر آتش اشتیاق تو بریان اما دختر رسول اصلی
 علیہ آلہ وسلم جلے نشانده ام و باستخار حال پدرش آمده و من هنوز از سید عالم صلی اللہ علیہ آلہ وسلم خبر نداشت
 و قاطمہ انتظار سے برو معذورم و ار کہ قوت نشستن ندارم سپر را نیز بگذاشت و بیاید تا پائے کوه احد و خلیه رسید
 کہ سید عالم صلی اللہ علیہ آلہ وسلم از شعب بیرون آمده بود و در پائے علم ایستاده و صحابہ گردا گرد آن حضرت صیامند
 علیہ آلہ وسلم صفت کت پدہ زن پیش آمد و قدم رسول اللہ صلی اللہ علیہ آلہ وسلم افتاد و گفت یا رسول اللہ پد رو سپر
 و بر اورم و جد و قبیلہ و تمامی عشیرہ ام فریے تو با سلام قاطمہ آورده ام و حالت او حضرت تو عرض سے کہ پیہ حضرت
 فرمود تو اورا کجا گداشتی زن تمام قصہ را شرح داد رسول صلی اللہ علیہ آلہ وسلم گفت لے زن زود باز گرد و
 بشارت حیات من بدور سان و لے انتظارش نزد من آرزو باز گشت و مفروضہ سلامت خواجہ عالم بفاطمہ
 رسانید و گفت کہ بخائے کہ پدرت اویدم ایستاده و علم بر سر و بداشته قاطمہ فرمود کہ مرا پد بر برسان و فرود گانی
 از من بستان زن اورا پیش گرفته بہ احد آور چون حضرت فاطمہ اوید پیش او باز رفت و در کنار گرفت و
 فاطمہ بسیار بگریست حضرت صلوٰۃ اللہ و سلام علیہ و راتسلی داد و بنواخت گفت لے پد من ازین زن
 فرود گانی قبول کرده ام سید عالم صلی اللہ علیہ آلہ وسلم ازان زن پرسید کہ از فاطمہ چه توقع داری گفت
 یا رسول اللہ چشم آن دارم کہ فرداے قیامت مرادست گیمہ دو از من فراموش نکند فاطمہ فرمود کہ یا رسول اللہ سید
 فریے کہ بر کشتگان خوردم کہ سکن اند حضرت صلی اللہ علیہ آلہ وسلم اورا اجازت داد پس رو باصحاب کرد کہ ما
 فعل عینی آباچہ کہ عظم من حمزہ و حال او بیگونہ است و چرا اورا نئے بینم حارث بن صمد از نزد آن سرور روان
 شد تا خبر حمزہ بیار و بر رفت و ویرے آمد علی مرتضیٰ از عقب او بر رفت و بشارت رسید و زمانے کہ او بر بالین
 حمزہ ایستاده بود چون علی حمزہ را بدان حال بدید و در گریہ شد و بیتر و پیچا سبر صلی اللہ علیہ آلہ وسلم آمده اورا از ان
 خبر وار گردانید شپشا آہ این چه خبر بود کہ دلہا خون شد و جانہا مہ سوخت و دید ما چون شد، سید عالم
 صلی اللہ علیہ آلہ وسلم بقلس نقیس خود برخاست و بیاید و بر سر بالین حمزہ با ایستاد و عم زنگوار خود را گشت و
 مشا کردہ و بیاید بسیار اندوہناک شد و بگریہ و راند پیہ حمزہ را بسیار دوست میداشت زیرا کہ ہم عم سے بود و ہم بر او
 رضاعی و درین محلہ حقیقہ عمہ آنحضرت کہ خواہر حمزہ بود و زود پیدا شد پیچا مبر صلی اللہ علیہ آلہ وسلم با سپر سے
 زبیر فرمود کہ برو و دالہ است اما زگر این تا اینجا نیاید و بر او خود را بدین حال نہ بیند کہ شاید طاقت تیار و
 و زیادہ از حد جمع کند زبیر پیش ماور باز رفت و گفت کجائی خاطر رسول خدا چنان خواهد کہ تو باز گردی صغیرہ گفت آہ شتر من ہم کہ در حمزہ را سید کرد
 و شدہ از من و سید عالم کہ درین محلہ حقیقہ عمہ است و ما فخری آمدہ ام تا مادام کہ چشم شاید کہ نیز مرا خبرہ و دولت رضاعی او بر سیدم پیر آمد و

سخن ماورعص پناہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رسانیز حضرت ویرا دستوری داد تا آمد و برادر را دید است
 نمود و پیش از حق سبحانہ تعالیٰ امرزش طلبید را خود را از گریہ نتوانست داشت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 از گریہ او گریہ درآمد و قاطمہ ہم میگفت حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود که کن اوصاف بمثلک
 ہرگز مصیبت زدہ بمثل تو نخواہم شد یعنی مصیبت ہجرت تو زمین ہر ابر مصیبت تو نخواہد بود و مقررست کرد
 مصیبت چنین جز بجا دین نظر ہو تر سرد و جز گریہ و ناله نشاید قطع سنگام چنین مصیبت لے دل کو
 نالہ و آہ و بیقراری لے دیدہ تو آشکھائے خونین از ہر کدام روز داری پس با قاطمہ صحبتی گفت کہ بتاریت
 با و فرستار کہ جبرئیل آمدہ و میگوید حجرہ را در میان اہل بیت آسمان اسد آمد و اسد رسول اللہ دستہ دور
 از روایات آمدہ کہ رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ہر شہد لے احد نماز گذار و اول ہر حجرہ و دیگر جنازہ ہر کسے اور
 پیش حجرہ مے نہاد و نماز میگذازد تا در آن روز ہفتاد بار ہر حجرہ نماز گذار و نور الایمہ خارجی آورده کہ حجرہ شہید
 اول بود از اہل بیت حسین شہید آخر بود و از خاندان ہمانا سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شہر کردہ بودند کہ ہفتاد
 را با حسین شہید کنند و کس نباشد کہ بران غریبان شہید و غریبان یکس نماز گذار و در ہر شہر صنا و اہل اللہ
 سلامہ علیہ ہفتاد بار ہر جنازہ حجرہ نماز گذار و یکے بر لے و باقی ہلے شہد لے کر با یعنی تاجی
 ثوابان نماز را بار و اح شہدار رساند بعد از شہادت ایشان و ثواب شہیدان خود از حد شمار بیرون است
 از حیز حساب افزون و خبر آمدہ کہ چون شہید از پائے و رافتند و الرعین از کتار خود بر لے سرا و بالین آماہہ کہ
 باشد لے لے وقت غزا تیغ زمان غیوہ جان کہ کند از تن مردانہ دور ہلے نیے و حل زیادت کنند
 کر نیے اعلاے شہادت کنند لاجرم آن تیغ کہ بر سر بخورند و شربتہ از چشمہ کوثر خوردند راوی گوید کہ پناہ
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ حجرہ را بچندان در جامہ خونین فن کردند و از حد نماز گذارند بدینہ آمدند
 اکثر خانہا و از گریہ زمان شنیدند الا از خانہ حجرہ فرمود کہ اما حدی کہ کجی کی کہ کجی کی حجرہ را درین
 شہر زمانے کہ گریہ کنند نیست یعنی او غریب است و غریبان را در غربت لے کہ ہر ایشان شفقت در زد و در
 مصیبت ایشان بگرید کہ نہ بیباشہ حال غریبان عجیب است و ہر جا کہ لے است نصیب غریب است گفتہ
 کہ در وقت دو کس را موجب حسرت است اول با دادم بیتم با کہ از خواب بر خیزد و جمال بدینہ میدہد و نماز شام
 غریب را کہ از ہر طرف نگردد آشنائے بیظور نیاید قطع نماز شام غریبان چو گریہ آخانم + بموریاسے غریبان
 قصہ پروازم + بیاد یاد و بیاد انجمنان بگریہ زار کہ کہ جہان ۵۰ و رسم سفر برانم ۲۰ اور و اندک یکے از غریبان
 عزرائیل را بر سجدہ لے کہ بعض ارواح چندین داغ سسند کہ بر جا آہ میان سے ہی اوین ہر شہر شمشخ اہل
 بمالیان میدہی ہر گریہ کہ رسم میکنی عزرائیل گفت این پناہ ہر خدا سے تا این عالمی دم را از دل من نکرده است

مراد قبض روح بر سبب کس رحم نیست الا بر ان غریب محسن جدا مانده از شهر و وطن آن ساعت که خواہم امانت
روح از او سے استرداؤ کنم پنج مطالبہ دروہن جاننش زخم آن بیچارہ ندانند کہ چه پیش و سے آمد و در چپ
و راست نظر کنند ز ان بیند و نہ فرزند نہ خویش مشاہدہ نماید و نہ پیوند پدر و مادری کہ با ایشان غم دل گوید پڑ
و خواہر نے کہ با ایشان ضمیر خود در میان بندیا کے مشتقے نے کہ یتیم خود را بدو سفارش نماید یا کے ہر پانے
نے کہ وصیتے بجائے آرد و ان ساعت آب حسرت و رویدہ او بگرد و قطرہ چند بار ان نہ است از سحاب
چشمے بچکد مرادین حال مرے رحم سے آید و روح او را بدارا قبض کنم بر باغی ہر شب برو در سینہ آرام
غریب یوز شربت غم تلخ شود و کام غریب گویند کہ از مرگ تبر نیست عنے شک نیست کہ ان تبر بود شام
غریب بالقصہ چون انصار شنیدند کہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ حمزہ درین شہر گریزگان نذر او بجا تھا
خویش رفتن روز نان خویش را گفتند اول بخانہ حمزہ عم رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم روید و بگرد بگردید بعد از ان
بخانہ خویش باز آمد و بر گشتگان خود بگردید ز نان انصار ہمہ بخانہ حمزہ آمدہ و تا قریب نیم شب برو میگردد و
سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم خواب فتنہ بود چون بیدار شد آواز گریزگان از خانہ حمزہ شنید پرسید کہ این چه
آواز است گفتند ز نان انصار اندک بر عم تو میگردد حضرت صلوات اللہ و سلامہ علیہ فرمود کہ خداے خوشنود باد
از شما و اولاد شما و اولاد اولاد شماے عزیز و رقتے کہ بلا ہمین ملاحظہ کن کہ حسین و اولاد او اصحاب و غریب
بودند و دوران باویہ کے نبود کہ بر ایشان بگردید لاجرم آسمان بر ایشان بگریست و امام محی السنہ و تفسیر معالم
التشریح از سدی جسم اللہ نقل کرده کہ چون حسین را شہید کردند آسمان بگریست و گریہ او سرخی اطراف او
و در تفسیر نقلی آورده کہ محمد بن سیرین رحمہ اللہ فرمودہ کہ پیش از قتل حسین حمزہ کے حال از شفق مشہو میگردد
نبود و بعد از قتل حسین ظہور نموده و درین باب گفتہ اند ہمیت ابن سحرخی اشفق کہ برین جرح بی وفاست +
ہر شام عکس خون شہیدان کہ بلاست + و در شواہد مذکور است کہ معر زہری رصھا اللہ و مجلس عبد الملک بن
مروان بودند و لید پسر عبد الملک پرسید کہ ام از شما میدانید کہ در روز قتل حسین بن علی ہائے شاہائے بیت
المنقذس چه بودند ہری رحمہ اللہ فرمود کہ چہن بن رسیدہ است کہ در ان روز بیچ شگے را از مسجد اقصیٰ حوالی
او برداشتند مگر کہ در زیر آن خون تازہ یافتند و از ویگے سے آرنند کہ چون حسین شہید شد از آسمان
خون بیارید و ہر چیز کہ مارا بود ہمہ پر خون شد و آسمان چہ سندر روز در چشم ما چون خون بستہ بیند و در عیون
الرضا و در پیش ریان بن شیب مذکور است کہ سلطان علی بن موسیٰ رضی اللہ عنہ باو گفت کہ یا ابن شیب
وقتے کہ جدم را شہید کردند آسمان خون بیارید و ترا بے اجازہ اطراف او بجانب زمین رسید یا ابن شیب
بدرستی کہ چار ہزار فرشتہ بر سگے نشر تھا و از محیط فداک بگردن خاک فرود آمدند و در جنگ دستوری نیافتند

بر سر روضہ مقدس اقرار گرفتہ باموئے زولیدہ و روئے گرد آلود میگردد و دیدباشند تا ز فرقیامت منزل
اندرین ماتم نلایک میدم بگریستہ، جن این علوی و سغلی زخم بگریستہ، ہر کسی از جارتہ و سدرہ و راقبا و
زیبایہ و عرش نالان گشتہ و لوح و قلم بگریستہ، ہر عالم تاب با سوز جگر نالیدہ زار و پیر گردون ہر زمان
بایست خم بگریستہ، ہرین عزرا ہر رضاے خواجہ رکن و مقام، نالہ کردہ و زخم و بیت الحرم بگریستہ، و ہر شبہ
سوم از شہداء کے اہل بیت جعفر بن ابی طالب بود برادر رضی علی و او در اول حال با جاعتے از صحاب
بجستہ ہجرت کرد و سنجاشی بردست او مسلمان شد و از جستہ بیرون آمدہ و در روز فتح خیبر ہجرت نمود
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رسید و آنحضرت صلوات اللہ و سلامہ علیہ بنایت شادمان شدہ فرمود کہ منید اتم بگر
ازین دو امر شادمان ترم بقدم جعفر یا بفتح خیبر و حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اور ابی سار و دست داشتے و
دوبارہ او فرمود کہ اشبہت منک خلیفی و خلیفی تو منشا بدینی و صورت و سیرت این نہایت شرف است
وصفت کے آردہ اندکہ در سال ہشتم از ہجرت کہ آنحضرت لشکر کے نامہ فرمود و سحر ب شرجاعسانی از تہ
و جعفر نیز در ان سر پہ بود چون ہوتہ رسیدند ان موضع ست نزدیک بلقاء ولایت شام بالشکر کمز زور
افتادند سر پہ حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سہ ہزار کس بودند و لشکر شرجعل صد ہزار سوار و پیادہ بلکہ
ازین عدد و نیز تر پیادہ مبارزان معرکہ چہا و یکجہتتان پاک طینت پاکیزہ اعتقاد از بسیاری دشمنان اندیشہ ناکر
دست انضمام در ان توکل استوار داشتند و پلے ثبات در کاب و قار آورده عثمان اختیار تقبضہ شینت
آفریدگار گداشتند عیبت در دست با چو نیست عنان را و تے، بگذاشتیم تا کرم او چہ میکند، و ہر واہ
روئے بکار زار کفار آوردند و در شائے قتال کہ زید بن حارث رضی اللہ عنہ شہید شد جعفر بن ابی طالب
برداشت و از مرکب پیادہ شدہ اسپ پائے کرد و اول پائے کہ در اسلام پئے کردن ان بود آنگہ ہمارا بہ مشغول
شد ضربت بردست راستش زدند چنانچہ از تن او جدا شد علم را بہ دست چپ گرفت دست چپ او را بہ زمین
علم را بہ بازو سے خود نگاہ داشت حرفے از زمین اور از مخے زد کہ از پائے درآمد و در صحاح اخبار وارد شدہ
کہ حق تعالی پنیامہ قریش را بر احوال اہل موتہ اطلاع داد و زین
را مرفوع گردانید تا معرکہ محاربہ ایشان او دید و یاز اخیر داد ازاہل موتہ و فرمود کہ زید بن حارث علم برداشت
و شربت شہادت چشید پس جعفر بن ابی طالب را بت فر گرفت و بگرتہ شہادت رسید پس ان ابن زوی
لو برداشتہ ہجر عہد قمانوشیلدین سخن میفرمود و قطرات آب از دیدہ مبارکش میبارید و میفرمود کہ جعفر شہادت
در آمد و حق تعالی دو بال از قوت سرخ بعضی دو دست و کہ انداختہ بودند بوسے از زانی داشت کہ ہر گجا
کہ بخواد طیران بیتابید و از مر فتنے علی منقول است کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ جعفر را دیدم و در شہادت

بر مثال ملکہ کہ پرواز میکرد آورده اند کہ اورا بخواب دیدند کہ در حینت بامرفان ہستی پرواز میکند ہر جا کہ میخواہد
ازین جہت ویرا جعفر طیار گفتند و مرتضیٰ اعلیٰ در شعرے چنین فرمودہ شعر و جَعْفَرُ بْنُ الْكَنِیِّ یُصْبِحُ وَ
یَمُتُّ بِیَطْبِئُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ ابْنُ اُحْمَرٍ یعنی آن جعفر یکہ تاہم او دشبانکہ با ملائکہ طیران میکند پس ہر منست
یعنی برادر من و در بعضے از قصص آورده اند کہ جعفر در ان جنگ پنجاہ زخم رسیدہ بود و در طرف ہستی او
ہمین کہ در ان معرکہ ہفتاد و پنج کس از کافران بواسطہ ہستی و سطوتے کہ از دشمنانہ میرفت گرداویا رفتند
گشت تا سر ویرا بہر نہ جسے حملہ کردہ و را بہ نیرہ از زمین در برد و درین محل سید عالم صلی اللہ علیہ آلم وسلم در نیرہ بر
میتہر بود و فرج حجاب شدہ آن معرکہ را مشاہدہ میکرد و ہمین کہ جعفر را بہ نیرہ از زمین برداشتند روئے مبارک
بآسمان کرد و گفت الہی بسیر عم مر اسوا ساحتی سبحانہ و ربان ساعت او را دو بال بخشید تا از سر نیرہ مانے
کافران پرواز نمودہ بر روضہ فرودس پرید و ازین مست کہ او را طیار گویند و ہر گاہ کہ عبدالمعین بن عمر رضی اللہ
عہما تجنت پس رو بجائے آورده گفتے السلام علیک یا ابن ذی الحنن الحنین منقول ست کہ حضرت
رسول صلی اللہ علیہ آلم وسلم بعد از مشاہدہ حال جعفر فریاد بجا نماندے آمد و اسما بنت عمیس کہ زن جعفر رض بود
طلبید و پرسید کہ کو دکان جعفر کجا اند ایشانرا بہ نزد من آرا سما گوید کہ ایشانرا نیز دو سے بروم ہو سید و
و ہو نید و در بر شان گرفت و در کنار خود نشانند و آب زویدہ آنحضرت میچکید سما گفت یا رسول اللہ فرزند
جعفر را چنان ببیناوی کہ نتیجان را بنوازند و با ایشان آن معالہ میکنی کہ با بے پدران کنند مگر از جعفر رض
خبرے آمدہ است و او را حالے افتادہ حضرت فرمود کہ آسے او را شہید ساختہ اند اسما از غایت بخود می فریاد
کرد و زنان برو جمع شدند و آغاز کرد یہ وزاری کردند رسول صلی اللہ علیہ آلم وسلم ایشانرا تسلی داد و بصدی فرمود
آورده کہ حضرت صلوات اللہ و سلامہ علیہ را بخا برخواست و با چشم برآب بمنزل فاطمہ شریف فرمود و دید
کہ فاطمہ میگردد و میگوید و اعصابہ پیغامبر صلی اللہ علیہ آلم وسلم میفرمود کہ علی بن ابی طالب جعفر فلانک الیک کیست
یعنی اگر گزیدہ بگرید با بے بر شل جعفر بگرید بر پاشی حیران شدہ ام کہ در عننت چون گریم + از ابر بہار
بائے افزون گریم + گزیدہ ز بہر دیگران گرید آب + بہر تو خنبتہ بگر خون گریم + و از عبد اللہ جعفر
مرویت کہ گفت من یاد دارم کہ آن سرور سخنانہ آمد و تعزیت رسانید دوست بر سر من و برادر م فرود
آورد و بوسہ بر روی ما نهاد و اشک از چشم روان بود و بچشمتیکہ بر محاسن مبارکش متفطر میشد و فرمود
کہ بار خدا یا جعفر بہترین ثوابے رسید اکنون تو خلیفہ سے باش در ذریت و بہترین خلافتے کہ با
بتدگان بجائے آری و بعد از سہ روز باز سخنانہ ایشان رفت و فرزند ان جعفر را بنواخت و ولاداری نمود
و حلاق را طلبید تا سر ایشان را نیز اشید و فرمود اما محمد بن جعفر بہ عم من ابی طالب شہیت اما عون بن

جعفر و خلق و خلق پر پذیرند و میماند و عاصی خیر و در شان عبد الله تقییم رسانید آورده اند که ما و ایشان
 میگفت و از پیش ایشان بیا و میگردد و از بسکی ایشان میناید حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود
 اَلْحَافِظِينَ عَلَيْهِمْ وَ اَفَاكِيْهُمْ فِي النَّبِیِّ اِنَّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ
 مدو کار و متولی کار ایشانم در دنیا و آخرت و جعفر را هشت پسر بود و تن از ایشان که عون و محمد صغر بود و نذر
 که بابا پسر عم خود حسین شربت شهادت نوش فرمودند چنانچه بعد ازین فرموده جانسوز عم اندوز که بلا که
 سبب بنام موجب اندوه و عناست مذکور خواهد شد قطعه سوراخ میشود و چون گل حسین + آنجا که ذکر
 واقعه که بلارود + آخر رود بود که زنگین جلالت نام بر اهل بیت این همه جور و بخار و ... و دیگر ابتلائی آنحضرت
 صلی الله علیه و آله وسلم بوفات فرزندش ابراهیم بود و ابراهیم در مدینه بسال ششم از هجرت در و الحجه متولد
 شد از ماریه قبطیه و قابل او سلمی از کرده رسول خدا بود صلی الله علیه و آله وسلم شش ماهه بود و ابراهیم
 گردانید ماریه پسر که آورده ابو رافع بشارت حضرت رسول صلوات الله وسلامه علیهما رسانید و آنحضرت
 بخبر و گانی خبر بنده با ابو رافع بخشید و هم در آن شب ابراهیم نام نهاد و جبرئیل آمد و گفت السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 اَبَا اِبْرَاهِيْمَ و حضرت بدین سبب شادمان گشت و دایه برائے مقرر فرمود و ابراهیم قریب یک سال قیام
 بزیست و در سال هم از هجرت وفات یافت و پنجاهم صلی الله علیه و آله وسلم از موت و بسیار گریان اندوه
 ناک گشت و ب صحبت رسیده که چون خبر نیز در آن سرور آوردند که ابراهیم در سگراتستان سرور نزد دایه بود
 آمد و عبد الرحمن بن عوف همراه پنجاهم بود صلی الله علیه و آله وسلم و ابراهیم در کنار مادر بود حضرت علیه الصلوة
 و السلام ویرا فر گرفت و در کنار خویش آورد و چون بان حالش بدیداشک در چشم مبارکش روان شد عبد الرحمن
 بن عوف گفت یا رسول الله تو نیز میگری نه من میگری از گریه بریت حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که
 پسر عوف من نهی کرده ام از روئے و موئے کردن و جامه پاره کردن و پلپلای خمر ز خساره زدن اما احشیم
 اثر رحمت است و هر که رحم نکند بر و رحم نکند از نگاه فرمود که ای ابراهیم اگر نه آن بوحشی که موت نامریت حق
 و وعده صدق و آخر ما خرقیب با اول سخن خواهد شد هر آینه که بر تو ازین پیشتر خبری میشدیم آنکه فرمود
 الْعَيْنُ مَعَهُ و دیده اشک مبارک و اَلْقَلْبُ يَجُزُّ و دل اندوهناک میشود و اَللَّهُ يَكْتُبُ لِكُلِّ شَيْءٍ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
 رَبَّنَا و میگویم سخن مگر آنچه پند و پروردگار ما دانایبنا اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ اَفَاكِيْكُمْ فِي النَّبِیِّ
 ابراهیم هر آینه اندوهناکیم و بچگونگی که در فراق جگر گوشه خواند و هنراک بود و چون او خیزد نیست از والدین و در
 قطع جز و هر آینه کل را کلال و لال رسد عیبت دل ز پیوند کسان برداشتن آسان بود و یکبار پسر ندیمان خود
 بریدن شکل است + در شواهد النبوة و دیگر کتب مذکور است که روز رسول صلی الله علیه و آله وسلم حسین ابراهیم

راست خود نشانده بود و پسر خود ابراهيم را بران چسپ جبرائيل عليه السلام فرود آمد و گفت يا حبیب خدا
 تعالی این هر دو را بر اے توجیح خواهد کرد و یکی را از تو باز خواهد بستند اکنون تو اختیار کن هر کدام را که خواهی
 تا خدا سے بچار رحمت خود بر رسول سالی الله علیه آله وسلم فرمود که اگر حسین و فاطمه کفر بر فراق خود هم جان
 من بسوز و هم را علی الملک شود و هم بکار فاطمه ریش گرد و هم ز او شرم رانند و رسد و اگر ابراهيم بسوز
 بیشتر الم بر جان من بود من الم خویش را انبیا بروم بر الم ایشان و بعد از سه روز ابراهيم وفات کرد و هر گاه که
 حسین پیش ریتا میری الله علیه آله وسلم آرد و بر او رسد و گویند که جبرائیل فرمود که خود را بر ایدم را از اے که در الم باخیز کن از ریا کردن
 چگونگی در با شهادت آنرا بر بیاید که روز نشانده حسین پیش رسول الله علیه آله وسلم بود و خواست که بخازد و در میان بیاید چهره حسین بر ریتا
 ملول بود فرمود که بر الملونی گفت الم بجای خود و او را میکشند و از روی دیدار ایشان هم در باران از رفتن باز میدار و حضرت الله علیه آله وسلم دعا فرمود
 تا باران باریتا و حسین بخانه آید آن حضرت صلوات الله علیه قطرات باران بر کوه فرود آمدند شستند تیر باران بر سر او بود و نازنین او
 چگونگی در او بود قطره گلبرگ سینه سے آید سیرینا ز تیر ما اندر حبیبی آنچه شده چاک اے دروغ + از خاک مسرو
 ناز بر آید کشته پیرا قد + مسرو قدش فرود شد و در خاک اے بیغ + ویدند غرق خون رخ او را ملالکه + ویدند در
 صدراع افلاک اے دروغ + آے دروغ و در وقتا قیام قیامت و در میان ماتم زدگان بن امتنا باقی خواهد بود
 و هر سال که ماه عاشورا و آید بیست و اران حسین را در برورد و خواهد افزود و حق سبحانه و تعالی انعم و متنان
 را بسبب شاهی آخرت گردانا و روح مقدس شاهزاده و سایر شهدا از ناخوش شود بار با عی یا رب تمل
 لطف عطا کن یا اورد و عجل خشنه و اگر با + هر چه گنهد کار و پریشان حالیم + دور کار شهبید که با کن با را +

باب سوم در وفات حضرت سید الم سلسله فی الفضل

صلوة الصلین و علی عمره و عشیته از محمد بن برنوا نظر از الیه عقلائے عالم و دنیا بر صافیة نبی آدم و صوفی تمام
 و ظهو سے لاکلام وارد که لباس حیات آدمیان مستعار است اساس علم ایشاره بنیایت ناپایدار بیالی
 و ایام منازل مسافران راه دور و راه حقیقی است و شهر و آدم هر حال که زندگان ما دینه خود بخوار و دنیا ساختن
 سکون منهل خدای است و محدود و حاد و فلک نیلگون منزل و اع بساط بسید گیتی و امرگاه فناست نه
 آرامگه و بقا منحصر خود است نه مراتب مسرو و قطره عبور است نه منظره عبور رخاوت فرار است نه موقت قرار
 در کمان بود است ندما کن مسرا و بیشتر است با تقاضا و هر حال که در دست و سخنان باع او منازل سفر است
 قطعه گنج اما ان نیست : برین فعال ان مغر و فانیست و برین استخوان + آنچه درین پدیده خرگهی است : کمانه
 آلوده دست نوی است سه راز و خورد و دلش بدوست + و آنکار از گفت زبانش بیوست : اے عزیز
 گل این جهان فیت خار است و دلش قرین خار گنبدش بر سر پوسید عیشش بلبلش با بر بسته دلش با جرم است

پنجانہ مختش با محنت و ریک گاشانہ قمر تیش با کربت آمینخت مسرتش با حضرتش و روحیتہ نوش لطفش با پیش
 قہرست شتر با قش با ضرزہ ہرست قش با قش با اتفاق ہم وثاق بست ملاقش با اتفاق است عشقش
 بے عسرت و جو و نگیر و فرحش بے ترح و قوع پذیر و قش ہم ہا ہا ہر گلے بر نوک ناسیت و خرابی از پے ہر نو
 بہار سیت و عصاں غچچے خارجانیست ہر چرخ لادائے باوقنا سیت ہر چرخ و وار و بار با دوست
 و گر خرمایہ خار با دوست و گراڑے ملت جوئی قہر با بی ہو گر تریاق خواہی نہ ہر با بی ہر سر سے و چین
 بنیم نہ شمشاد و کہ اواز آدہ دہرست آزاد ہکدام سر ہنئی چین و جوہر بالاکت سید کہ بارہ نوات سر و شاخ
 را بر خاک ہلاک نینداختند و کہ ہم نہال تازہ و گلشن حیات نشو و نمایافت کہ یہ تیرہ مات و قطع است
 ہیبت اکدامی سرور ادا و بلند می کہ باوش خرم کرد از ورو مندی ہر کہ از ورو از عدم قدم و رفتا
 صحرائے وجود نہاد بے شبہ اور از رختہ بیرون یا بید رفت و ہر کہ رخت آمال آمانی با شور زندگانی کشید
 بالغرورۃ متاع جان بے بدل را بے تنجائی اجل با بید سپرد با غمی آن کبیت کہ دل نہاد و فراع غنبت
 پنداشت کہ مہلتے و تائیرے ہست و گوینچ فران کہ نیمہ میباید کند و گویا زندگانی نہایت ہست ہر سر
 متاویان کا رگاہ تعنائدے دل گزائے کل جملوئی سبکوئی بگوش ہوش عالمیان فرو خوانند
 و ہر مسجد و ایمان بارگاہ قدر صدائے مشتت انتہائے و کل حر و دوق سسکوئی با سماع جہانیاں سنا
 یعنی ہر آفریدہ شدہ زود باشد کہ میر و ہر روزی خوردند اندک زلزلے راست نوت و فنا پذیر و پس لے
 خلقگان زمانہ بیدار شودید کہ مرگ در کین ست اے ستان شہانہ شبیا گر دید کہ رجوع بہ حضرت رب العالین
 ست مغرور شدگان بسور یا یا زندگانی گوش بخود داری کہ ہر کمالے از دلے و عشق ہر سر و گشتگان
 بنیل آمانی بگوش بنیز آید کہ ایام حیات را زمان مات و رفتا سیت کہ مے نہر قدم از ہر سر
 کون و فساد کہ باز روے براہ عدم نئے آرویتہ چخمانہ دیدہ کہ از روزنہ او و دو مرگ بر نیاید و بیچ ایوانے
 شنیدہ کہ شرف شرف و بقر اہل از پائے و دنیا دیدیچ مجلسے وصلنے بووہ کہ آیتنا لقد قطع بکینکم برو
 خواندہ اند و بیچ مجھے دست اوہ کہ آوازہ ہل از آن بسینی و کینک بدان تر سائیدہ اند بسیل
 رحیل کل شئی کھا لک ہر چہرہ او نے واقصے کشیدہ اند و غیرا کلے عین کینا فان بر معارف اسال
 و عالی فشانہ اند ہمہ را بار فوات کشیدنی ست و جملہ را شہرت فنا چشیدنی خاقان و امیر و سلطان و
 وزیر و منشی و دبیر و عتی و فقیر و صغیر و کبیر و جوان و سیر و عالم و جامع عاقل و غافل و ناقص و کامل و غایم و غافل
 و پابلط و مساعد و خستہ و بیدار و ست و شبیار و قوی و ضعیف و در شعیق و شریف و موحود و اند و مقرر
 و واحد و فاسق و زاہد و کامل و جاہل ہمہ و قبضہ این بلاد چنگل ابن ہر سائیر را بیدار و غیبی در بارگاہ حشر

چہ سلطان چینیوں پر آستان مرگ چہ دربان چہ پادشاہ اگر دین جہان کے راجیات اہل بیسرو و بقاء
 سرمد تصور ہووے آن خلعت باقیمت برفاقت استقامت انبیا و رسل کہ ہادیان مسالک سبل اندرست
 آمدے و اگر اجل کے راہلت واد و باب بقا بر رو کے کشافے بایستے کہ سید نبیا و سندا صفا کہ منشور
 کرامت بے غایتش بطغرلے عزائے انا سید ولد آدم موشح بود و نشان عالی شان مناقب بے
 نہایتش تویق و قیوم و لیکن ذموا للہ و خاتم النبیین موقع و مرشح جام فوت نوشیدے حق
 سبحانہ جہت تشلیہ این امت عالی ہمت رقم موت بر صحیفہ شریفہ حیاتش کشید کہ اِنَّكَ صَيِّتٌ وَاَنْتُمْ
 صَيِّتُونَ و بواسطہ وقع تو ہم بقادر و نیا و غا این خطاب ستطاب بگوش ہوشش رسانید کہ و ما جعلنا
 لبشر من قبلك الخلق یعنی ما نذاویم و مقرر نہ کردیم هیچ بشرے را پیش از تو رہ تبتہ جاوید بودن در دنیا
 تمامی انبیا و انکیا و اولیا و اصفا و غیر ایشان کہ پیش از تو بودہ اند ز شربت مرگ چشانیدہ ایم و ندائے
 قُلْ يَتُوبُ لَكُمْ مَلِكُ الْمُؤْتَمِرِينَ ہر ایشان بشنو انیدہ آدائن صیت نھد الخالون و ن آیا اگر تو
 بمیری این دیگران کہ ہستند باقی خواہند ماندنے نے کل نفس خرافتہ الموت ہر نفسے چشنندہ مرگ ست
 رباعی گیر و قرار در رحم خاک عاقبت بہر لطفہ کہ آمدہ او صلیب ام ست ہکاخ فلک پرست زو کہ
 گذشتگان + لیکن کیلکہ گوش کن دین ندکم ست پس باب مصائب و زایا و صحابہ اہل بلایا اگر در
 واقعہ پایلہ اتقال سید المرسلین و در حادثہ نازکہ فوت و ارتحال خاتم النبیین علیہ افضل صلوات اہلین و جہی
 شامل نمایند و دل جان در و بند روح روان مستمند ایشان با صبر و صفا قرین با اطمینان تسلطی ہنشین کہ تو
 و اندیشہ مرگ و خوف قنار ایشان آسان شود و شعور دلو کا ان انسان ید و بقا و ہکامات
 خیر المؤمنین کے مکمل اندیشہ زمرگ مصطفیٰ بایکدہ و شادی و طرب جملہ ہا بایکدہ چون سپیدتر
 کون جاوید نماند ما را طبع خام چہ بایکدہ و بے عزیز چون ایام غم انجام عاشورا محل ماتم و بکاست اگر دو
 سہ کلمہ از وفات حضرت سید کائنات علیہ افضل الصلوٰۃ بزبان قلم بر صحیفہ بیان سمت تحریر یابد و نور نماید
 آوردہ اند کہ در سال ہجرت کہ آنحضرت حجۃ الوداع ادا فرمود و روز عرفہ و ساخت عرفات این آیت
 فرود آمد اَلْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ امر و دین شمارا بے شما کامل گردانیدم و اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
 نِعْمَتِي و نعمتہائے خود را بر شما تمام ساختم پیغمبر راضی اللہ علیہ آلہ و سلم از مضمون این آیت بچشم حق
 بروضہ دارالوصال بمشام جان رسیدہ چہ چیز کہ رقم کمال بروکشید انداختنہ والی و عقب دار طرب
 چو آفتاب بہ نصف النہار یافت کمال + مقرر ست کہ روئے نہد بصوب زوال آوردہ اند کہ زوال و وفات
 آن قطبہ کہ بخواند فرمود کہ قرآں گیرید من ہناسک خود را کہ شاید نہ بینم شمارا بعد ازین سال و منقول ست کہ

در خطبہ روز عرفہ فرمود کہ شما از من پرسیدہ خواہید شد یعنی تشروائے قیامت از شما خواہند پرسید کہ محمد کیوں
 زندقائی کرد و با شما تھا در جواب چو اہم یہ گفت گفت کہ وہاں ہی خواہیم داد کہ اولے رسالت امانت کرتے ہی
 شرط ارشاد و نصیحت بود بجائے آوردے پس آنحضرت انگشت سبائہ فرود بیاوردن آسمان داشت و بیست
 زمین فرود آورد و گفت اللهم استم من بارخدا یا گواہ باش و بارخدا یا گواہ باش و بعد
 از آنکہ از حج مراجعت فرمود ارشائے طریق منبر علی فرود آمد کہ آنرا فرختم میگفتند و در نواحی جمعہ و قریب
 آنجا نماز پیشین در اول وقت وارد فرمود و بعد از آن روئے بیابان کرد و گفت انکنت اولی بالکفر منین
 انفسکم آیامن نسیتم شر او را در بیومنان از نفسہائے ایشان ہمہ گفتند بلی یا رسول اللہ ہمچنین
 کہ میفرمائی و تو اولی از ما یمانی گفت من کنت مولاہ فکنتی مولاہ ہر کہ من بولائے او ہم پس علی
 مولاے اوست روایتے آنست کہ فرمود کہ خدایتماے مولائے من است من مولا جمیع مومنانم بعد از آن
 دست علی گرفت فرمود ہر کہ من مولائے او ہم پس علی بن ابی طالب مولائے اوست پس آن پنج دعا در شان حضرت
 علی تقدیم رسانید گفت اللهم وال من والاہ و فرود آمد ہر کہ علی را دوست دارد و عداوت
 من عداوہ و دشمن دار ہر کہ علی را دشمن دارد و دشمن من دشمنم و فرود آمد ہر کہ علی را فرود گذارد و دشمن
 من نصو و بیاری وہ ہر کہ علی را یاری و ہر و آذ و دشمنی معتر حیث کان و حق را با او دار ہر جا
 کہ باشد مرویت کہ عمر رضی اللہ عنہ بر فرستاد و دست مرتضی علی کرم اللہ وجہہ گرفت و گفت پنج صحیح یا بیان
 ابی طالب نیکوئی و ترمی یاوتر اسے پس ابو طالب صحبت مولا کل مؤمن و مؤمنہ ہر جا کہ وی
 و مولائے ہمہ مومنین و مومناتی و درین محل ابن سہ بیت را از روضہ الاحباب اینجا نقل افتاد و آیات
 روانہ برائے سر و بن خویش تاجے ساز + ز خاک پائے چو انمروال من والاہ + ز دل عداوت او دور رفت
 خوری + ز تیغ لفظ نبی زخم عاواہ + گواہ پاکی صلت و لائے شبائے دان + کہ بر کمال معائیش مل
 اتی است گواہ + ہو وقت نقل ابن حدیث در درج آوردہ کہ از فرمائے ابن خیر متبر معلوم میشود کہ دوستی
 ہر سپہ لافتنے یعنی علی مرتضی و کمال ایمان محل تمام وار و نبض او عیاد او بالہ شخص اور سلسلہ مالکان
 ے شمار و لہمی کہ تقسیم ہر کراہت با علی کینہ + دشمن حاجت و رازی نیست + نیست و دوستش
 آستین پروردگار من ماورئک نمازی نیست + و در روایتے آنست کہ بہر وقت در غدیر خم فرمود کہ گویا
 مرا بعالم بقا خواندند من اجابت نمودم بدانند کہ من در میان شما و او عظیم میگزارم و یکے از دیگرے
 بزرگتر است قرآن و اہل بیت من بہر بیستید و احتیاطیکند کہ بعد از من با آن دو امر چگونہ سلوک اہمید نمود
 و رعایت حقوق آن بچہ کیفیت بجائے خواہید آورد و آن دو امر یکے دیگر باخواندند شد تا در لب و حوض

کوثر میں رسد بزرگ فرمودہ کہ حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم استہاجض کو شروع فرمادہ و بعضے
 ازین امت جگر گوشگان ایشان را گرسنه و تشنه بشربت زہر و ضرب تہرہ لاک کردند و عقل لے بجائے
 تو سن و فاکر وہ + تو مکافات آن جفا کردہ + بودہ بیگانہ و ترا با حق + یل نصیحت من آشنا کردہ + من
 نزل چون بخت تشنه شوی + وعدہ شربت صفا کردہ + و مکافات تو حسین مرا + بغم آب بستلا کردہ +
 آن حسینے کہ جبرئیل اور او ہر کجا دیدہ مر جبار کردہ + فاطمہ از برائے تربیتش + صد سحر گاہ رہتا کردہ +
 در قتل نورالایمہ آوردہ اند کہ وقتیکہ حسین باکو دکان در محلہ از محلات مدینہ بازی میکرد و خواجہ عالم صلی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم از گوشہ در آمد و قصد کرد تا حسین را بگیرد و حسین میان کو دکان میگرفت و خواجہ از پے او بیعت
 دا و خود را بچپ راست مے انداخت حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گفت حسینا این چہ گریز پائی ست حسین
 گفت شاہ نمیکریم ترا بچہ تجوے مے آرم آئے مستوق کہ از جویندہ پرہیز میکنند نہ فکر گریز میکند بلکہ
 عاشق را در طلب تیز میکند القصد خواجہ اورا بگرفت و تنگش در کنار گت میدوست و عابرا کرد کہ اللہم انی
 اجبرک فاجبر و اجب من حیبتہ بارضایا من حسین دوست میدارم تو ہم اورا دوست دار دوست
 کیسے را کہ دوست وارد اورا در آن ساعت از عالم غیب پیام رسید کہ حلیب من این جگر گوشہ تو بر تاپہ
 کہ بلایریان خواہد شد ازین ریجائے گلشن نبوت با خواہند گرفت بر در گاہ مالک شہدہ دوست اند و در راہ مار خاڑہ
 بچون آلودہ طلبند مقربان ماسوگندہ بسطریے بریدہ مجبان خوردند لاجرم او و پدرو برادر او و سعادت شہادت
 بدر گاہ ما خواہند آمد علی بجز تے حسن بشریتے حسین بجز تے لفظ آن یکے راضیت تیغ بلا بر فرق سر +
 وان دگر را شربت زہر عناد در کامل + دیگرے با حلق تشنه خوردہ تیغ آبلارہ خاک و شست کہ بلا از خون پاکش
 گشت تگل + آوردہ اند کہ در ایام منا و حجۃ الوداع سورہ کریمہ اذا جاء نصر اللہ فرود آمد حضرت سالص
 اللہ علیہ وآلہ وسلم با حیرتیل گفت ایر اورا گویا مر اجزا میگردد اند کہ ازین عالم میاید رفت حیرتیل گفت یا
 رسول اللہ و لا اخذہ خیر لک من الی ہر آیتہ عالم بقا ترا بہتر ست از دار فنا آنحضرت صلی اللہ علیہ
 وآلہ وسلم بعد از نزول این سورہ در کار آخرت بیشتر از بیشتر جد و جہد میفرمود و کلمات سبحانک اللہم
 و بحمدک اللہم اعظمی انک انت الذواب الذی ہم شکر امینو و گفتند یا رسول اللہ چون ست
 کہ این کلمات را بسیار میگوئی فرمود کہ بدانید و آگاہ باشید کہ مرالجامل بقا خواندہ اند و در گریہ شد گفتند لے سید
 و سرور از مرگ میگری و تحقیق کہ آمرزیدہ است حق سبحانہ و تعالی گذشتہ و آئندہ ترا فرمود کہ کجاست ہول
 اطلاع بر قوت و تنگی قبر و تاریکی لوح و سوال قیامت یعنی این ہمہ شباید و دید و بباید کشید و مقرر ست کہ این
 سخن برائے ارشاد و تنبیہ سایلان میفرمود اگر تہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ازین خطرات سالم و امین

بوده و منتقل است که چون سید عالم ^{علیه السلام} ای و آله ^{علیهم السلام} در سورہ فتح و بصیرت ایت الیوم اکملت
لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی خبر از حال زمین عالم بی ثبات سرخ زوال و ریافت و ششم
آفتاب شوق رب الارباب و ذوق مراجهت بطن اعلیٰ فی الارباب از مطلع ارجعی الی دیکش بر نفس
مقدس اوقات بر یکا پیش از آنکه وفات کن تو اس اصحاب را بخانه عایشه در طلبید و چون نظر مبارکش
بر ایشان افتاد قطرات عبرت از چشمه چشم مبارکش کباب و جاناک آن گریه از غایت رحم و شفقت آنحضرت
بوده صلی الله علیه و آله و سلم بر ایشان که ایشان را تحمل با بحران و طاقت و دوع آن جان جهان چگونه تواند بود
نظم و دوع یار و یارم چو بگذرد بحیال بشود و نماز کم از آب و دیده مالانال به میان آتش سوزنده ممکن است
آرام با دوع و آتش بحران قرار و صبر بحال پس از سر اتمام تمام صحبت مختصر مجلس بساط دعا با کسرا سید
و فرمود و نحو جایکم فرسخی عیش و دام نعت کمان جمعیت بشاد لیل باد و حیاتی که الله یالسلام
و حیث گویند لای شمار اسلام که دلیل سلامت و وسیله کرامت است حمد حکم الله جمع دار و خدا
شمار او از تفرقه محفوظ دار و حمد حکم الله رحمت کننا و خدا م شمار او در باره شایسته دار او
حفظکم الله شمار از آفات و مخافات نگه دار او جبرکم الله و شک شمار اید برستی مبدل کن
نصرکم الله محو در همه احوال یاری و نصرت و یاد و ذکر حکم الله منزلت شمار فیع گردانا و دفعکم الله
توفیق رفیق شمار ساز او قبلکم الله شمار اثر قبول رزاقی دار او هکلم الله شمار ابراهیم پدایت بیان
او اکرم الله و کف اطاعت پناه فضل خود جائی و یاد و ذکر حکم الله نگه دار و حمایت کننده شمار با و دستکم
الله از هر چه نباید و نشاید سلامت و اراد و ذکر حکم الله از خزیه فیضال بیروال شمار روزی و خود و
وصیت میکم شمار اتقوی و پر مهیز گاری و ترس گاری از حضرت باری و شمار از لایه سپارم و تقی لایه را
بر شما خلیفه میگردد ام و میرسانم شمار از عقاب رب الارباب بدرسی که من از و نذیر میمیداید که در طریق
که بر و علو بر بندگان غلو ننمایید و در بلا و او در فتنه و عدوان نکشاید که حق تعالی فرموده که سر لایه آخرت یعنی نعیم
او را آماده کرده ایم بر لایه کسانی که نخواهند نیک سر بلندی در زمین و نه تباهی و طغیان عاقبت پسندیده
مرتیقا تراست اصحاب ازین کلمات بابرکات چنان مفهوم شد که سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم یار از اوع
میفرماید و این همه مبارکه بواسطه قرب مغر آخرت یعنی اگفته یا رسول الله وقت صحت تو که خواهد بود و اجل
که ام زمان روئے خواهد نمود فرمود که بتکم فراق نزدیک برید و زمان بازگشتن است بخدا و وصول عبده
المنتهی و جنت الماوی و رفیق اعلیٰ گفته یا رسول الله غسل تو که بجا آرد و بدان و طبیعه که قیام نماید فرمود که در آن
دل بیت من آنکس که بن نزدیکتر است گفته و چه جامه ترا کننیم فرمود که دیدن جامه که پوشیده ام

اگر خواہید یا جامہ ہائے مصری یا جامہ ہائے یمنی یا جامہ ہائے سفید گھتے یا رسول اللہ کبر تو نماز گزارو و ہمہ در
 گریہ افتادند حضرت نیز صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بگریہ درآمد و گفت صد کثیر رجز عتقاد بر حمت خداوند بر شما با و و
 گناہان شمارا ایمان زاد و شمارا از قبیل پیغمبر شاخزائے خیر دہا دو چون مرالشو و بید و کفن کنید همچنان بر جہنازہ
 درین خاتمہ برکتا قبر بگذارید و ہمہ بیرون روید و بدانید کہ اول کسی کبر میں نماز گزارد دوست من جبرائیل خواہد بود
 پس میکائیل آنکہ اسرا قیل و بعد از ایشان ملائک الموت باگروہ انبوہ از ملائکہ پس از ایشان شافو ج فوج درائید و
 بر من نماز گزارید و ابتدا یہ نماز بر من مروان اہل بیت من کنند بعد از ایشان زنان اہل بیت آننگا ساری صاحب گفتند
 یا رسول اللہ کہ شمارا در قبر وارد فرمود کہ اہل بیت طہیین باگروہ سے از ملائکہ مقررین کہ ایشان شمارا بینند و
 شمانہ بینید پس حاضر از انجیر پاؤ کہ دو گفت سلام من برسانید بدان جماعت از یاران کہ غایب اند و ہر کس کہ
 پیروی دین من کند تا روز قیامت اورا اسلام از من مخصوص سازید و بہ شہدہ تجت ہمہ را بنوازید **بیت**
 روزیکہ تو سلام باشد مارا + آرزو فلک غلام باشد مارا و بعد تمہیدہ قواعد و صیغہ **بیت** بد عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 مترصد میبود کہ آیا کے باشد کہ ایام فانی این جہانے با انجام رسد و فوج مطمئنہ را از حضرت جلال الحدیث فرود
 فا ذ خلی فی عبادی پیغام رسد تا در شب چہار شنبہ بیست و ششم ماہ صفر در سال یائیم ہم از ہجرت بزیر
 گورستان بقیع تو جہ فرمود و گویند ابو موہبہ در آن شب ملازم آنحضرت بود ابو موہبہ گوید کہ آنحضرت صلی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم بچہشت اہل مقبرہ بقیع زمانے طویل استغفار نمود و چند ان دعائے خیر کرد بر ایشان کہ آرزو بروم کہ
 کاش من از اہل آن گورستان بودنے تا شرف آن دعا دریا قے آننگاہ روئے من کہ دو گفت ابو موہبہ
 خزین این دنیا را بر من عرض کردند و ما محیر ساختہ میان آنکہ در دنیا باقی باشم و بعد از ان بہ بہشت روم
 و لقائے پروردگار خود را بعد از بہشت بنیم گفتیم یا رسول اللہ پدرو ما درم فدائے تو یا و خزین دنیا و بقادران
 و بعد از ان بہشت را اختیار کن فرمودنے لقائے پروردگار خود و بہشت اختیار نمودم منقول است کہ رسول
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شبے ما مور شد کہ برووہ بقیع و چہت اہل آن مقبرہ استغفار کن حضرت چنان کرد و باز گشت
 در خواب شد و باز باوے گفتند برو و برائے اہل بقیع استغفار کن باز برفت طلب اعتراف نمود و باز آمد
 با شہادت مشغول گشت باو گفتند برو و برائے اہل آن مقبرہ استغفار کن حضرت بعد رفتن و در شان شہداء اللہ دعا بہ تقدیم رسانید و بیانی بہشت کہ بر
 شہداء اللہ نماز کند بعد از بہشت سال کرد و تا او گذشتہ بود و دانست کہ ایشان را دعا خیر کرد و قاضی شہید و درین اوقات گوی و دعا جہاں موا
 میفرمود و روز دیگر آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم صداع طاری گشتہ سر خود را بصبابہ بر بست و آن روز
 نوبت میبوند بود و چون من شنید ادبایات زوجات مطہرات ہمہ آنجا جمع شدند حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 فرمود کہ این آنقدر من فردا کجا خواہم بود و این سخن مرا کہ رسید و فاطمہ زہرا باہایت مومنان گفت

کہ پنیامیر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم را مشقت خوابکہ ہر روز بخانہ ایکے از شمارتو دو کند ہمہریک خانہ را منی شود
ایشان برخانہ عائشہ رضی اللہ عنہا کشتند پس آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ازخانہ بیرون آمدستے بردوش علی
دہستے بردوش فضل بن عباس نہاد وہ پایہائے مبارک در زمین میکشید تا بجزوہ عائشہ نہ آمد و در آنجا بتر من
بنداخت و سایر زوجات آن سردار آنجا بخدمت و قیام سینو وند و مرض ایشان رونے بشدت و صعوبت
نہاد و تپ عظیم طاری شد عبد اللہ بن مسعود رضی اللہ عنہما گوید در آمدم بنور رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در حالے
کہ تپ داشت دست برو نہاد و چنان گرم بود کہ دستم تحمل آن حرارت نکر دگتتم یا رسول اللہ تپے بغایت
گرم داری فرمود آئیے بدستیکہ تپ من چنان ست کہ دو مرد از شمارتپ گیر کتتم پس ترا و اجرا باشد فرمود
کہ آئیے بخدائے کہ نفس من میدقت دست کہ بیچ احدے بر روز من نبود کہ ایندائے از مرض و غیر آن بدو
رسد الا انکہ خداستعالی کنایان او را بریزانداڑے چنانکہ درخت برگہائے خود را بریزانند و منقول ست از
ابو سعید خدری رضی اللہ عنہ کہ گفت در آمدم نزد آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و قطیفہ برنویش پوشیدہ بود
و حرارت تپ ویرا ازبالائے قطیفہ درسیا فتم و دست تحمل آن نداشت کہ بے واسطہ بہ بدن سرد رسام از رو
تعجب سبحان اللہ میگفتم فرمود بیچ احدے ریلانے سخت ترا از بلائے انبیاست چنانچہ بلائے ایشان
مضاعف ست اجرا ایشان نیز مضاعف ست بعضے از ایشان را حق تعالی مبتلا ست بقدر و درویشی تا بحدیکہ
از بلبوس قادر نبودے بر غیر یک عبا کہ شب روز بہان پوشیدند فرج انبیاء بلا زیادہ پوشے از فرج شما بطلائے
مجان راہ و مقربان در گاہ را از جنبکہ از دست رسد مرہم ست المیکہ بجائے دست کشد عین عطا و گرم
قطعه الحے کہ برائے دست کشم راحت جان مبتلائے من ست بندمخ او مرہم ست بر دل من و در دا و
شربت دولے من ست و در بہین باب گفتم اندر پاجعی من خادمش بعد کستانان ندیم خاک قدش
باب حیوان ندیم و دروے کہ مراد غم او حال شدہ آن درو بعد ہزار دوران ندیم مادہ بشرین البکر گوید
کہ بر رسول خدا لے در آمدم در مرض الموت و تپے و رغایت حرارت داشت گفتم یا رسول اللہ ہرگز بر میسک مشائ
تپ گرم کہ بر بدن است نیافتمہم فرمود برائے آن چنین ست کہ اجرا مضاعف ست آدم البرام و دم در باب
مرض من چہ میگونید گفتم میگونید مرض این حضرتہ ذات الجنب ست فرمود کہ سزا و لطفت گرم الہی نیست کہ
آن مرض را بر پچہ خویش مسلط کند چہ آن رحمت از ہزات شیطان ست و شیطان را بر زمین مبتلا نیست و
لیکن این مرض من اتر آن گوشت زہر آلود ست کہ یا سہر تو در خیر خوردیم و بہر چند وقت اتر آن بر من تازہ
میشود و این زمان وقت انقطاع رگ حیات ست کہ یا حکمت و دان این بود کہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
از مرتبہ شہادت نصیبے باشد و روح الارواح آوردہ کہ عجب سرست محمد بن قنوت بعضے نبوت قرین شد

و در شاہوار پدید آمد که یحییٰ ^و منعم ^و اللؤلؤ ^و و الکسوحان ^و هر یک میراث پدری برداشتند پدر بزرگتر مصطفیٰ
 بود صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم با تریزہر از عالم رحلت فرمود و دید دیگر علی مرتضیٰ بود و بضر بیخ تو جو بسفر آخرت نمود
 حسن ہم فرزند بزرگتر بود با اتفاق مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شربت زہر حشید حسین فرزند دیگر بود فقوت
 مرتضیٰ الم زخم تیغ کشید سالیبا که شت و هنوز ضرر آن نہ ہو تیغ تریلے مندفع گشتہ وقت نہائے بر آمد و هنوز
 زخم آن تیغ را مریجے پدید نیامده و دید بائے در دندان از اثر آن زہر گریان ست و سینہ نائے مستمندان
 از شر آن تیغ بریان قطعہ چون چراغ دیدہ زہر ایک شتندش بزہر + زہرہ رادل بر چراغ دیدہ زہر ایسخت +
 چون روان کرد خون از قرۃ العین رسول چشم عیسیٰ خون یارید و دل بہر ایسخت + آوردہ اند کہ حضرت
 رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم چہارہ روز بیمار بود در آن ایام قضایا متحق گشتہ و بعضے ازان باز کتاب
 روضۃ الاجابے غیر آن اینجا آوردہ ایم اول آنست کہ بصحت سید از عایشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا کہ گفت
 ندیدم من یسبح احدے را مانند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم از فاطمہ زہرا زوئے حسن سیرت و استقامت
 منظر و سیکندہ و وقار و رقیام و قعود چون فاطمہ زہرا برینا میر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در آئے آن سرود برخواستے و
 متوجہ و استقبال کوشدے و دل را بسیدے و بر جائے خود بنشاندے حضرت چون بخاندے رفتے او تیر با پدر
 بزرگوار همان طریقہ عمری داشتے در آن خستگی فرستاد و فاطمہ زہرا بخواند و چون بیامد فرمود کہ من حیثا ابنتی
 و او را بر پہلوئے خود بنشانید و بعد از ترتیب صواب تلفقد و تہذیب و اباط تعہد و تہدید قواعد ملاحظہ و تشہید
 مہمانی ملاحظہ با وسختے بطریق مسارہ فرمود فاطمہ گریان شد باز باحسے بر سیدیل نجوئی سخن گفت ایرتبت فرحان
 و خندان گشت عایشہ رہ گوید با فاطمہ کہ گفتہ ای خرمیز البشرف ندیدم من یسبح فرج را بدین حزن نزدیکتر مثل
 امر و ترونشیند غمے را بشادمانی قرین تر از آنچه از تو دیدم فاطمہ زہرا در آن سر را باعائشہ نہ تلفت اما
 بعد از ان گفتہ بود کہ نوبت اول کہ با من مسارہ کرد مصونش این بود کہ بدان واگاہ باش کہ ہر سالے از سنوات
 سابقہ صبر اہل این جہت درس قرآن سین یک نوبت بوحسے زہرا آہ و اسال و نوبت ہر رائے ضربطان
 مہم نازل شدہ گمان بنیرم مگر آنکہ اجل من نزدیکے سیدہ و شوق من تیر لجالم قدس بنایت انجامیدہ و
 عنقریب ازین منزل فانی بخوار رحمت سبحانی رحلت خواہم کرد و صحبت مرا غنیمت دارتا میتوانی دست از دامن
 و صلح بازدار مخرج کا بد روز سے کہ خوانی و نتوانی ما از شماع آن خیر موشش الم بسیار و توجع بے شمار
 بناظر من رسید و قطرات عبرت بصفحات جناب من فرود دید چون پدر بزرگوار من ایدان خال دید دیگر بار مرا
 نزدیک خود طلبید و بطریق احتقا گفت آنور دیدہ و لے فرزند بزرگوار دیدہ عم خود کہ ترا در قدردہ از زانی دارم
 و زنگ الم از خاطرت بردارم و نگذارم یکے آنکہ در روضۃ رضوان سیدہ زنان اہل بیخان خواہی بود و دیگر آنکہ

پیشتر از سایه اهل بیت من با من ملاقات خوابی نمودن همیاس آن تریاقی تجرع زهر فراق را بر مذاق فاق
خود شیرین ساختم و بشکر آن سلع آن خبر مسرت اثری بهجت و تبسم پر در ختم و روایتی ست که حضرت
صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که لے فاطمه جبرائیل مر اخبر داد که نیست هیچ زن از زنان مسلمانان که خیریت
اعظم باشد از دریت تو پس باید که صبر از باقی زنان کمتر نمود درین سخن ارشادے بود فاطمه با آنکه در مقام
آن سرور باید که جزع ننماید و صبر کند چه بر خاطر خاطر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم وضع بود که شکیبائی از طاعت
و مصاحبت آنحضرت بر فاطمه بنایت دشوار خواهد بود لکن روزیکه چشم ما ز جمالیت جدا بود و چندانکه
چشم کار کند اشک ما بود و گفتی دے که فارغ و صاب بود که اسکت دور دور و لبرے چو تو اینها که را بود
دیکی از فضا یا آن بود که چون عرض آنحضرت امتداد یافت فرمود که آب بر من ریزید از بهت مشک
نما شوده که از بهت چاه پر کرده باشد که شاید خفته یا بهم و بیرون روم و مردم را وصیت نمایم پس
بدستوے که فرموده بودم تب ساختند و ویرادر طشتے بزرگ نشانیده آب از آن شکله بر روختند و وقتیکه
بدست مبارک اشارت فرمود که پس آنچه گفته بودم بجائے آورید پس در این خفته حال پیرون رفت و ما هم روم نماز
گذارد و خطبه خواند و بعد از حمد و ثنائے خداوند تعالی دستنفرایے نهاد لے احد فرمود که انصار خاصه
من و محل سر من ندبایشان هجرت کردم و مرا جائے دادند نیکان ایشان را اگر ای وارید از زبان ایشان و گدے
مگر در حدے از حد و الله و روایتے آنت که چون انصار دیدند که مرص آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم روز بروز
زیادت میگردد در خانه هائے خود آرام نداشتند و سر سیمه حیران گرد و سجد بنوی میگشتند عباس مر آورد و حضرت
را از حال انصار اعلام فرمود انگاه فضل بن عباس درآمد و حال انصار بترضی سائید پس مرتضے اعلی بیامد
مثل آن کلمه معروض گردانید حضرت صلی الله علیه و آله و سلم دست خود برداشت فرمود که یا امان آنحضرت گرام
مدود او نذ تابشست فرمود که انصار چه میگوبند علی گفت یا رسول الله میگوبند میتیریم که پتیا بر صلی
علیه و آله و سلم از دنیا نقل فرماید و نمیدانیم که بعد از دے حال ما چون شود پس سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم
برخواست و دستے بر دوش علی و یکی بر دوش فضل انداخت و بجدانه و بی پایة اول از میز نشست و
عصایه بر سر مبارک بستید بودم برو جمع شدند خطبه خواند و بعد از حمد و ثنایه با و انصار را بیکدیگر سفارش
نمود و در باب قریش نیز سخنان گفت و ذکر آنها بطلوب میکشد رعایت کرده اند از فضل بن عباس که گفت
رسول خدا لے صلوات الله و سلامه علیه و آله ایام مرص روزے ست مرا گفته از خانه بیرون آمد و بر میز نشست
و عصایه بر سر مبارک بستید بود بلال را بخواند و فرمود که مردمان را اندکن تا هم جمع شوند که بخوابیم ایشان را وصیت
کنم و بگویند آخر وصیت ست بر شمار بلال هر چه فرموده عمل نمود و در بازار ما و محل هائے مدینه مناصوبی کرد تا

مردم از خود و بزرگ چون خدا شنیدند روئے بسجده نهادند تا وصیت پینامبر صلی الله علیه و آله وسلم بشنوند
پس آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم بسجده تشریف فرمود بمنبر برآمد و خطبه بلیغ او فرمود و گفت اگر همه مردمان
بذاینکه اجل من نزدیک رسیده است و گویا که منم شمارا که ازین جدا شده امید من از شما جدا شده ام چون
از من جدا شوید بپنهانها بدو جدا شوید ای مردمان خدا را بسجده پیغامبر نبوده است که جاوید و در دنیا پمانده
باشد تا من نیز بجامم و مرا اشتیاق بلقائے الهی دریافته است و روایتی آنست که گفت آید از من
چگونه پیغامبر بودم شمارا نه جهاد کردم در میان شما و ندانم را بشکستند و خسارۀ مرا خون آلود ساختند
و رنج و بلا کشیدم و از جابلان قوم سختها دیدم و از گرسنگی سنگ بر شکمم گفتم گفتند یا رسول الله بدیستی که تو در
راه خدا صابر بودی و ما را بچی راه نمودی و از بدیهها باز داشتی خدا تعالی ترا از ما جزا دهد فاضلترین پیغمبر
رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که شمارا تیر بجزای خرد داد و آنکه گفت پروردگار من حکم کرد و سوگند خورد
که از ظلم هیچ ظالم نکند رو پس خدا سینه بر شما سوگند میدهم که هر کس من او را زود باشم بر چیزی و مرا اقصا ص کند و اگر
شتمتۀ نموده و قصورے بعضی او را نمیدهد کمکافات آن از من طلب کند و اگر مال من برده باشم نزدیک من
بیاید و حق خوب تانند و گوید کینه بپوشم که اگر قصاص بستانم رسول با من عداوت پیدا کند بدینکه عداوت از
طبیعت من نیست و من از آن آید و درم دوست ترین شما من آنکس است که اگر حقے بر من داشته باشد اینستفاق
خود از من نماید یا مرا احلال کند تا بخداوند خود طیب النفس پاک اصل شوم و چنان گمان میبرم که یک نوبت
کافی نیست شمارا یعنی این معنی را که فرخا هم ساخت تا هر کس را بر من حقے باشد استیغافے حق خود نماید پس او
منبر فرود آمد و نماز پیشین بگذارد و باز بر منبر رفت و آن مقاله را عاده کرد و در حقے برخواست و گفت که یا رسول
الله مرا ترد تو سه درم است حضرت مصلم الله علیه و آله وسلم فرمود که ما کنده نیستیم هیچ قایل با سوگند نمیدهم و لیکن
این سه درم بر من از چه محرم است گفت یا رسول الله درود رویه میکنی بر تو بگذشت سوال کردم فرمودی که سه درم
بوسه ده من بوسه دوام و عوض من نهادی حضرت سلمه الله علیه و آله وسلم رویه بفضل بن عباس کرد و گفت
سه درم بوسه ده در سیرامام اسمعیل خوارزمی هم دور روضه الاسلام قاضی سید ابوالدین حمیرتی رحم ندکور
ست که در آن مجلس عکاشه بن محض اسدی برخواست و گفت یا رسول الله اگر نه آنست که میماند کردی و من با
والا من این سخن نگفتم اما چون تکرار فرمودی بسیار میماند نمودی اگر تو میخواستی شده باشم تو در سفر تبوک نماز پمانه
بر آوردی تا بر تاقه عصبانیت بر گفت من آمد و از آن بسیار الم من رسید اکنون قصاص آن مطیلم حضرت رسول
الله صلی الله علیه و آله وسلم فرمود جزا الله خیر ای عکاشه خداست ترا جزا خیر خواهد داد عکاشه که این خصوصیت
را باقی است آنکه شتی و آن قصاص کشیدن در دنیا دوست تر میدارم از قصاص آن شتر که دنیا را و تقیاً و شهدا

حاضر باشند و فرشتگان و مقربان در گاه که با نماز عکاشه دست می که کدام تا زیاده بود گفت که چه
 دستی است مشوق از خزران یافت و در اویم گرفته تا نزد تا زیاده حضرت ^{صلی الله علیه و آله} و سلم فرمود که ای سلمان
 تا زیاده و رخا فاطمه است برو بستان و بیار سلمان میرفت و ندانمیکرد که ای مروان کیست که انصاف
 نفس شود بد بد پیش از آنکه بقیامت از دستماند ^{صلی الله علیه و آله} انصاف ده امروز که فرصت واری بیستی
 بود که بماند تا پس چون بدر حجره فاطمه رسید نه غرض که ^{صلی الله علیه و آله} یا سستی یا سستی یا سستی بود
 تا زیاده مشوق میطلبید فاطمه گفت ای سلمان پیدم تیپ دار و چه سامان بخوشن در کتب را و سلمان گفت
 پدرت بر میسرست و خلق را و او عیسی کند و او اے حقوق میناید و میگوید هر که از من حقست باید که طلب کند
 روزی این تا زیاده را بر شتر میبرد که برکت کس آید است حالا آنکه آنحضرت قصاص میطلبید فاطمه
 خروش برآورد و گفت ای سلمان بخداست که اگر کسی سوگند دهدی که بر پیدم رحم کند که رنجور و ضعیف حال
 است سلمان بازگشت و فاطمه فرمود که حسن و حسین را بخوانند و گفت جانان ما در عهد شما و مسجد است
 شبکیه بخوار و اورا تا زیاده زنده بر وید تا جویس حد شما هر یک از شما را صد تا زیاده برزند که آنحضرت بیارست و
 طاقت تا زیاده نداد ایشان روزه مسجد نهادند اما چون سلمان بیاید و در مسجد در آورد و فریاد فغان
 از حجاب آنحضرت ^{صلی الله علیه و آله} که سلم فرمود که عکاشه خبر تا زیاده برادر و چنانچه من زده باشم تا زیاده فرزندت هر کجا
 آید که بگوش تا زیاده و تا زیاده بران که رسول خدا ^{صلی الله علیه و آله} از دست از و قصاص کن اند و تا زیاده مسأ و غبارین مال فاطمه
 حضرت ^{صلی الله علیه و آله} که سلم ایشانرا عذر خواهی فرموده بود که قصاص من هر چه باشد تا زیاده بر شما زدن هر چه فایده رساند تا آخر من حسین گریان خروش
 مجلس آمدند بارگرا و میخواستند خروش برکند شما هر دو کان کند تا جویز رگوار ما شنیدیم که هر دو از و قصاص میطلبید ایم تا هر یک بود
 یک تا زیاده صد تا زیاده بخوریم حضرت ^{صلی الله علیه و آله} که سلم فرمود که ای جانان جدا تا زیاده من زده باشم شما چگونه
 قصاص کشیدید عکاشه بر خبر و قصاص کن عکاشه گفت یا رسول الله آن روز گفت من بر بنه بود آن خوابم که تو
 نیز گفت مبارک خود بر بنه کنی رسول الله ^{صلی الله علیه و آله} دست دراز کرده و راعه حشمت بر و درش انگشت خروش
 طلبید بر فاست فغان از صحابه برآمد اما چون عکاشه را نظر برکت آنحضرت افتاد هر نبوت بنظر می و در آمد
 در بنست آن تا تمام مشکین با اوسه و او روزه بر میان دو نشان آنحضرت نهاد و گفت یا رسول الله عرض
 من قصاص نبود در آن آن بود که هر نبوت با پیغمبر و بعضی از اعضا مبارک تراست که شما فرموده
 بودید که من شش جلیبی کن ^{صلی الله علیه و آله} التناک هر که پوست مرا مساس کند آتش و درخ ویر اس نکند بعد از آن
 تنید عالم ^{صلی الله علیه و آله} که سلم از منبر فرود آمد آخرین بوعظ که گفت این بود دیگر آنکه چون بیماری آنحضرت
^{صلی الله علیه و آله} که سلم روزه باز آید و کشته شود نهاد و صدای این بی که عیث جانان بر بیتان چندین

نہ بماند کس + باز آسے کہ در غربت قدر تو نداند کس + از عالم قدس بسبح عالی آن نقطہ دایرہ معالی سپید روز و تیر
 بفرمان حضرت ملک جلیل باد و گفت اسید بدستی و راستی کہ پروردگار تو سلام فرستادہ است تو و میگوید
 اگر میخواہی ترا شفا دہم ازین مرضت خلاصی شیم و اگر خواهی ترا میگیرم و مستغرق دریاے منتفرت گردانم
 حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم در جواب گفت ای جبرئیل من امر خود را بہ پروردگار خود باز گذار شتم تا بہ چہ بخوابد
 بکنہ فان شاء اخیابی وان شاء اتلفنی **فصل** ارم خلاص جوی و اگر مہلاک خواهی + سر بندگی بخت
 بہم کہ باو شاہی + یکے عینتو انم کہ حکایت گویم + ہمہ جانب تو خواہند تو آن کنی کہ خواهی + و یکے دیگر آن
 بود کہ ہر روز بلال حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم باوقات نماز اعلام نموی و آنحضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم
 بیرون آئے و نماز با مردم بگذارے و در آخر مرض سہ روز بیرون نتوانست آمد نماز خفتن بود کہ بلال پروردگار
 رسول صلی اللہ علیہ آله وسلم آمد و گفت الصلوۃ باک رسول اللہ رسول صلوات اللہ وسلامہ علیہ تسبیح بود وقت
 بیرون رفتن نداشت فرمود کہ برساتیدی یا بلال نہایت فرود یاد بلال اندک زمانے وزنگ کرد و گفت
 الصلوۃ یا رسول اللہ خواہد عالم صلی اللہ علیہ آله وسلم جامہ زرے خود باز کرد و گفت برساتیدی یا بلال
 خدای بر تو رحمت کند و بلال زمانے دیگر توقف نمود و صدائے الصلوۃ در داد خواہد عالم صلی اللہ علیہ آله وسلم در
 غش بود جوابش نداد بلال گفت آہ خواہد ترک جماعت کرد از بسیاری رحمت پس گریان گریان روئے
 بسجد نہاد و گفت واعوذنا **فصل** فی القتل اشح رجاءہ والنکاد ظہارہ آہ کہ بفریاد من رسد کہ رشتہ ہمہ من
 گسہ شد و پشت تننائے من شکستہ گشت چہ بومے کہ مرا ما در زمانے و چون مرزا بودے کہ پیش
 ازین مہر دے و این حال ابر حیدر حضرت ذوالجلال مشاہدہ نمک دے نظم با من فلان جفانک دے چہ رشتہ
 و زیبا بودم جدا نکردے چہ شدے و چون آخر کار بے تو بیاید زلیست + اہل کتب آستانک دے چہ شدے +
 القصہ شخصے تبر و بلال آمد و گفت حکم نبوی چنین نفاذ یافتہ کہ ابو بکر ز امامت قوم بجائے آورد بلال نیز بیک
 صدیق رض آمد و صورت جان باز گفت ابو بکر بزرگوار است و چون نظرش بر بزرگواران محل از قبلہ اہل یقین
 خالی دید نتوانست کہ خود را نکند ہار و گریہ بر غلبہ کرد و صحابہ فریاد بر کشیدند ریاضی زبان روز کہ قد تو بجز آب
 نمیدیم + بر چہرہ بجز اشک چو خونتاب نمیدیم + پیے موئے تو بیک لحظہ قرایے نکر قیتم + بے روئے تو در و پدہ
 خود خواب نمیدیم + درین محل حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آله وسلم باہوش آمدہ بود از فاطمہ زہرا پر سید کہ
 نے دختر این چہ فریادوست گفت یا رسول اللہ صواب اندک از غم سفارقت تو میگیرم و دنیا اند پس علی کہم
 اللہ وجہ و فضل بن عباس را طلبید و یکیدیر ایشان انداختہ از خانہ بیرون رفت و نماز گذارد و دیگر آنکہ درین
 از کتب آورده اند کہ روزے در ایام مرض ام سلمہ زہرا بن ام سلمہ حضرت بود و حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم لب مبارک

در جبهانیدام سلمه گوید گوش فرا داشتیم که چه میگوید باقی سجانه مناجات میکرد و میگفت آیهی است مرا از آتشی
 دوزخ نجات ده و حساب قیامت برایشان آسان گردان من گفتم یا رسول الله شمارا چه حال است فرمود
 که ای سلمه پیرو دباش از من که اندک زمانه بگذرد که تو آواز من نشنوی ناگه مرتضی علی از در در آمد و
 گفت یا رسول الله در واقعه دیدم که ز سینه پوشیده بود و ناگاه آن زره از من جدا شد و من به زره بماندم
 حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که یا علی آن زره که پناه تو بود من بودم حالا وقت آنست که من بگذرم و تو تنها
 بمانی ای علی بعد از من بسے امور کرده بود خواهی رسید باید که تنگش نشوی و طریق مصابرت پیش گیری و چون
 بینی که مردم دنیا اختیار کنند باید که تو آخرت اختیار کنی و بدانکه اول کسی که برب عوض کوشش من رسد تو
 خواهی بود ناگاه فاطمه درآمد و گفت یا رسول الله در خواب دیدم که ورق مصحفی دارم و از آنجا قرآن بخوانم
 ناگاه آن ورق از چشم من غایب شد حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که ای فرزند و بلند آن ورق نمخ که از چشم
 تو غایب شد تو از من دور خواهی ماند و در اثنای این حال حسین فرمودند و گفتند ای جد بزرگوار هر
 یک از ما چنان در خواب دیدیم که تختی در بویا میرفت ما در زیر آن تخت سمر یا برهنه میرفتیم حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که ای بانان بعد آن تخت متابوت من است که بر آرد و شاد و زبان فرمائی مبارک برهنه
 کرده و کیسویانے مشکین بر آگنده ساخته میر دیدیم سلمه میگوید که از این واقعات تغییر بیرونات علی رضی الله
 خردش از اهل بیت برآمد و دید با از اثر پیران گریان شد و جاتها از شر حرمان بریان گشت **عزل**
 جانها و آتش است که جانان همی رود و آدم و دوح ساید طوبی بے میکند حضرت از کنار چشمه حیوان همی رود و
 دروا که گوهریست گرانمایه صحبتش در شوار دست داده و آسان همی رود و دیگر آنکه مرویست که قبل از فوت
 آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم بینه در جبرئیل آمد و گفت پروردگار ترا سلام میرساند و مرا بتو فرستاده از جنت اگر تم
 خاص تبود چیزیکه از تو میسر شد که شے و اناترست بان همی پرسد که خود را چگونه میان بیضا صبری صلی الله علیه و آله وسلم فرمود یا
 امین الله خود را خراب و کرب و غموم و دردناک مییابم باز روز دیگر آمد و همین پرسش نمود و همین جوابش نمود و
 در روز سوم نیز بر همین منوال واقع شده آمده اند که در روز سوم ملک الموت بیاید و طکه و دیگر اسمعیل نام که بر صد تبرار
 ملک حاکم است که هر یک از آنها بر صد هزار ملک گیر حاکم اند باشد هر که بود پس جبرئیل گفت یا رسول الله این ملک
 المرت است پروردگارت داده دستوری میطلبد و هر که از بیچ آدمی پیش از تو بقبض روحش از آن طلبیده و بعد
 از تو هم نخواهد طلبید حضرت فرمود که ای جبرئیل دستوری داده تا در آید ملک الموت بعد از آنکه دستوری یافت و آمد
 و سلام کرد و گفت یا رسول الله حق تمامه مرا بتو فرستاده است ام فرمود که فرمان تو محالے آرام اگر فرمانی روح
 بقبض کشم و با طلبم بالا برم و اگر گوی بازگردم حضرت بطرف جبرئیل نگاه کرد و جبرئیل گفت ای سید بدرستی که

حق تعالیٰ مشتاق تعالیٰ تست پس حضرت فرمود اے ملک الموت بکاریکہ داری مشغول شو کہ من نیز شوق لقا
حق سبحانہ دارم گویا از سر و تات غیبی ہا گفت عالم لایسی بگوش آنحضرت فرمود میخاند فقط تو باز زور و نازی
مقیم پر وہ رازی ہر کار گاہ چہ سازی درین زمین فانی ہر قوم غ عالم قدسی حریف مجلس انسی ہرین باشد اگر
تو درین مقام بمانی ہر ابن عباس منقول است کہ در روز وفات آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم حق سبحانہ
ام فرمود ملک الموت را کہ بزمن رو نیز و عجیب من محمد و میر بہتر از آنکہ بے اذن سے بر سے و آئی و از آنکہ بے
دستوری قبض روح سے کہی ملک الموت ہا ہر ارشاد ملک از اعوان خود بر اسپان املق سوار جاہ کسب
بدر رو اقیبت پوشیدہ بر خانہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آمدند و دست خیز نسل نامہ بود از پروردگار
عالمیان پس از بیرون خانہ بر صورت اعرابی بالستاد و گفت السلام علیکم اے فضل بین التبیونہ وہ معذین
الوسائلہ و مختلف المثلکثر دستوری در سید را کہ از راہ دور آمدیم تا بچہ در آیم فاطمہ بر بالین رسول بود
جواب داد الاملاقات میں نہایت کہ پیغامبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بحال خود مشغول است بار و بگراؤن طلبید و
ہمان جواب شنید نوبت سوم دستوری خواست ہا از ابن جہاچہ کہ سر کس مران خانہ بود از ہیبت آن آواز
بلزید حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ہوش باز آمد و دیدہ بسیار کہ بکشا و پرسید کہ شمارا چہ پیشوہ فاطمہ گفت یا رسول
اللہ مر سے غریب با صورتی عجیب و صورتی عجیب بیرون در ایستادہ اذن میطلب سے نوبت عذر خواہی
نمودیم و نمیشوہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ ای فاطمہ دانستی کہ او کبیت فاطمہ گفت خدا و رسول او دانا
تر اند پشیر صلاوات اللہ و سلامہ علیہ فرمود کہ این شکستہ کہ لذانت قطع کنندہ آرزو ہا و مرد است جدا کنندہ
جماعات است بنیم کنندہ فرزندان است بیوہ کنندہ زنان است حریفی است کہ بے طلبید کہ شاید بے حریفان
ربایا اگر در بر و سے بیندند از دیوار و آید و در مرگ از ان دو دمان بر آید این ملک الموت است لقبیچن روح
بدت آمدہ است حرمت آستانہ مانگاہ میدار و گر نہ اجازت خواستن و رخصت طلبیدن واجب عادت او
نیست درش بکشاے فاطمہ کہ این سخن شنید گفت و امن بنتکاہ خیرین اللہ تبارک و تعالیٰ ویرغ مدینہ خراشد
کہ صاحب سکینہ از آنجا غم سفر دار و حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دست فاطمہ گرفت و او را بسینہ بے کینہ خود
ضم کرد و زمانے نیک ششم مبارک خود بر ہم نہا و چہاچہ گفتند مگر روح مقدس و از جسم مہم فرقاقت کرد فاطمہ
سفر از پیش برد و گفت یا ابناہ جواب نشنید گریان گریان گفت صریح اے پدر جان من فدا تو باد ہا ہا
نگاہے کن و یک سخن با من بگو حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیدہ بکشا و گفت اے دختر من گری کہ حلقہ عرش از
گریہ تو میگریند و بدست مبارک از شک از چہرہ فاطمہ پاک میگرد و او را بشارتہا میداد و دلدار ہا میں فرمود و میگفت
بار خدا یا اور اور فرقاقت من میرے کہ امت فرماے پس گفت فاطمہ چون روح مرا قبض کند بگو انا للہ

وَأَيُّهَا أَيُّهَا أَجْمَعُونَ بدرستی که بر او نامه را از هر مصیبتی خوشی هست فاطمه گفت یا رسول الله تو که امام
 کس و چه چیز عرض تواند بود و بعد از آن چشمم بر هم نهاد فاطمه گفت و اگر بآب که حضرت صلی الله علیه و آله
 فرمود که بعد از ام و زینب کبری آنده بر پیر تو نوحه بخوابد یعنی کرب و اندوه این دنیا بواسطه اعمالی جسمانی
 میباشد و رحمت تعلقات و تفرقه های که لازمه طبیعت بشری است اکنون چون قطع علاقه خواهد شد و انتقال
 بعالم وصال ملک متعال است خواهد بود و حضرت و طلال را ندوده و کلال چرا باشد چیست مرگ است که دوست را
 رساند بروست و آن کیست که او بمرگ شادان نبود و آورده اند که درین محل اجہات مومنان حاضر شدند
 ایشان را بنفقوی و طاعت مصیبت فرمود و آننگاه فاطمه گفت ایستد پیش آن فاطمه کس طلب حسن
 و حسین فرستاد تا بتجمل بیانید ایشان گفتند او دیاره برگزینا را بدین شتاب بطلبیده اند تا سبب این
 طلب حبیبیت شاهزاده گان بسعت تمام روان شدند چنانچه عاہب از سر ایشان بغیا و سپر کار زن مرد
 ایشان را بدان صفت میدیدند و خوش و خندان بر میکشیدند و چون ایشان نیز دیدگان آنکه آمدند سلام کردند و
 در برابر جبر زگواری نشستن و چون حضرت خواجہ راضی صلی الله علیه و آله سلام بدان حال دیدند گریه آغاز نهادند
 چنان زاری میکردند که اگر گریه ایشان هر که در آن خانه بود دیگر گریست و جانشینت که از زمین و آسمان و جنیان
 و فرشتگان در مصیبت سیدان از زبان می زاریدند و در دواع آن محبوب جان اشک از دیدن میاریدند
 آیا که ام دل است که تحمل این فراق تواند داشت و کدام گوش را قوت طاع نام این دواع تواند بود و قسط
 دوستان روز و دواع است فغان در گریه و دل بیکبارگی از جان بهمان بگریه بد شمع خورشید پناه سحر
 بنشانید و در وقت سوز جگر یاد کرد و گریه پیدا آورده اند که حسن زوسه خود را بر سر مبارک آنحضرت صلی
 الله علیه و آله و سلم و حسین سر را بر سینه با سینه آن سرور نهاد و آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم دیده مبارک کشاده
 در ایشان نگاه میکرد و از راه لطف و شفقت بدیشان میگریست ایشان را می بوسید و می بوسید
 و در باب تنظیم و احترام و محبت و مودت ایشان و مصیبت فرمود و مقتبل نور الایمہ است که آنحضرت صلی الله
 علیه و آله و سلم همیشه میگفتند درین رویه های شما که بخوارستی بران می نشیند و فسوس ازین بویس
 شما که بگردن می آلود و دیگر دندانه تم تا جفا کاران امت باشما چه خواستند کرد و بعد از من حال شما کیجا خواهد رسید
 شاهزادگان میگفتند ای جد بزرگو اگر بسیار بوسه بر سر و آوازی و بسیار سینه مارا بسینه خود بماند نه استادی
 پس از تو پناه ما که باش و غمگساری و دولت و ازنی ما که کند خاطر نمیگفتند که بعد اگر مرعنه باشد ما که گویم و
 اگر حسن و حسین آرزوی ما باشد آنکه جویند ما را و نوازند و بیجان و کجا میسازان
 دل و شکیب و بیچارگان تا بفراق تو چگونگی صبر تو انیم کردی می پر تو دیدار مبارک چه سان تو انیم بود

وغم آید و جهان بے یار بودن مشکل است و غم زهد بگذشتہ غمخوار بودن مشکلست و رفت دلدار و دل
خون گشته را با تو و بیرون بے عزت ازان بے دل و دلدار بودن مشکلست و آردی گوید که بعضی از خویش اهل
که بر وجه حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم بودند از گریه حسین و یکریتند چنانچه آواز گریه ایشان بگوش
ہوش آن سرور سپید نیز بگریست ام سلمہ گفت یا رسول اللہ نہ گمان گذشتہ دیندہ تو مغفور گشتہ
موجب گریه نیست فرمود کہ انتہا بگیت و کجتر لا صحتی یعنی گریستن بگرا ز برائے رحم و شفقت بر آ
خود کہ آیا بعد ازین حال ایشان بگرا رسد آنگاہ گفت بخوانید برائے من برادر من علی رضی اللہ عنہم بیاید و بر بالین
وے نشست حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم سر خود را از بستر برداشت امیر زینب علیہا السلام بر او دست مبارکش
بر بازوئے خود نهاد و آن سرور بعضی وصیتہا کہ داشت کہ فرمود و از من تفسد اعلی نقل کرده اند کہ حضرت
نہر ارباب از علم و دین آموخت از ہر بابی بگریز من متوح شد آورده اند کہ چون ملک الموت آمد و
صورت اعرابی دوستوری طلبید حضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم وقوف یافت اہل بیت اخبر دار گردانید کہ اوست
فرمود کہ بگو میدتا و آید پس عزرائیل در آمد و گفت السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّيْخُ بَدْرَسِيكَ خَدِيتَ خَالِي تَرَا
سَلَامٌ مِير سَانَد و فرمودہ کہ قیص روح تو تکلم مگر باذن تو آن سرور فرمود کہ ای ملک الموت مرا با تو حاجتے
ست عزرائیل گفت یا رسول اللہ آن چه حاجت است فرمود کہ آن میخواهم کہ روح مرا قبض کنی تا زمانے کہ
بر آورم جبرئیل بیاید ملک الموت فرمود فرما تا فرارم پس حق تعالی مرا فرمود و مالک و و نوح کہ روح مرا جبرئیل
محمد را با آسمان خواهند آورد و آلتن و عرض را فرود نشان و بمیران وحی کرد بر رضوان کہ بے روح مقدس
صفی من بہشت را آراستہ گردان و پیغام سپید بجو رعین کہ خود را بیار ایید کہ روح دوست من میرسد ملائکہ
ملکوت و مکان صواع جبروت را خطاب آمد کہ بر خیزید و صف و صفت بایستید کہ روح محمد صلی اللہ علیہ آله
و سلم می آید و جبرئیل فرمان آمد کہ برو نیز و یک حبیب من محمد و منیر ال از مندن بہشت برائے بر جبرئیل
گریان گریان نیز و پیغام بر صلی اللہ علیہ آله وسلم آمد آن سرور فرمود ای دوست من چنین حالے مرا تنها
میگذاری جبرئیل گفت یا رسول اللہ منم تو مشغول بودہ ام و حال ایشا رہا آورده ام و خبر دارم کہ محبوب
مرضی نت فرمود کہ آن کہ ام بشارت است جبرئیل گفت اِنَّ النَّبِيَّ اِنْ قَدَّ اَخْلَدَتْ بَدْرَسِيكَ اَتَش
و نوح را فرود نشانند اند و اَلْحَمْدُ لَكَ قَدَّ دَخَلَتْ و بہشت پاکیزہ سرت را بیار استہ اند و اَلْحَمْدُ لِلَّهِ
قَدَّ تَرْتِيَتْ و جو رعینا ز سپید و زیور محلی شدہ اند و اَلْمَلٰئِكَةُ مَتَّ صَدَقَتْ و فرشتگان صفہا بر کشیدہ
لَقَدْ وَرَدَتْ حِلَّةً اَرْبَعَةً رَسِيْدِن رُوْحٌ تَوَلَّيْتُ حِلْمَةً قَدِسٍ بَلِيَّةٍ تُوِيْرَ اسْتَه اند و خوش خرامان گذری
تہا شا کہ نازد قدمے پیش نہ و قدر فلکے بفرود بر فکے از رخ فلکن و جلال ملک ابنا و حضرت رسول صلی اللہ

علیہ آکہ وسلم فرمود کہ لے برادر این بہہ بشارتہا بیک است ولیکن ہر جنسے گوے کہ چشم من بآن روشن شود
 و دل من بدان شاگرد و جبرئیل گفت بہشت حرام ست بر جمع انبیاء ام ایشان تا زمانیکہ تو موت تو بد
 در آیند حضرت صلی اللہ علیہ آکہ وسلم فرمود ہر آفرینہ آفرین و آئی تر و خیر سے آفرین عالی تر برسان گفت یا رسول
 اللہ مقرر گشتہ کہ فر دے قیامت و در عرصہ گاہ حسرت و لذت اول کیکہ تاج شفاعت بر فرق ہما یوں و
 ہند و اول شیعہ کہ منشور فرمود قبول برست و دو ہند تو باشی حضرت صلی اللہ علیہ آکہ وسلم گفت اسیر صحیح
 دے مبلغ امر و نبی بشکے تین رسان کہ گرہ ملال از دم بکشاید و تگ احتلال از لوح ضمیر ہم بزاید جبرئیل
 گفت لے تقد لے انبیا و رسل لے پیشو لے مناہج و سبل بیان کن کہ در غم جستی و در فکر گستی کہ این ہمہ
 خبر لے فرج آفرے بار تدرہ از دولت بر تہیدار و جواب داد کہ اے برادر ہموارہ غم ماند نشین من بہبت بہت
 بودہ و اکنون بیشتر از پیشتر بر لے ایشان مخموم و معجم کہ آیا در دنیا بعد از من طالبان و رضاعی و استخراج
 جو ہر زدہر حقانی از بجار اسرار قرآنی بکہ رجوع نمایند در روزہ داران ماہ مبارک رمضان لے من چگونہ روزہ
 کشانید حاجیان بیت الحرام بی من بنابر عنایہ رسان بر آید و در عقبی اسر بخام ہمان و عاقبت گو کہ در ایشان
 بکجا رسد جبرئیل گفت اسید و سر و خوشدل باش و شادمان کہ حق سبحانہ از دم در امتان تر و زیناہ خود خواهد
 داشت و فر دے قیامت چندان از امت تو تو خواہد بخشید کہ تو را منی شوی حضرت فرمود کہ این باخ شد
 شدم و چشم من روشن شد لے ملک الموت پیشتر آئے و با نچہ ماور شدہ قیامت لے ملک الموت بقبض روح
 اظہر آن سرور شوق شد و اسحق حضرت صلی اللہ علیہ آکہ وسلم در آن حالت در سفت تھامہ میدید و دست خود را
 بر میداشت و میگفت یا لوقی لا علی کہ ناگاہ دست مبارکش بایل شد و بعالم وصال ارتحال فرمود
 شد و کی رفت آن طاؤس عرشی سھے عرش چون رسید از شامش بے عرش + شاہ بازے
 این نفس در ہم شکست + رفت و خوش بر ساعد سلطان نشست + در واپیتے آنت کہ ملک الموت در
 جبرئیل روح مظهر آنحضرت را قبض نمود و یا علی بن ابی طالب بر او میگفت وا محمد صلی اللہ علیہ آکہ وسلم
 و از علی بن ابیطالب منقول ست کہ من از جانب آسمان بے مشورہ و محفل و صحبت رسیدہ چون آن
 سرور صلی اللہ علیہ آکہ وسلم ازین عالم انتقال نمود و ناظم ہر بنیاد و دہے در زاری کرد و گفت یا ابتاہ لے پدر
 بزرگوار آجاک دبتا دعاه اجابت کرد پروردگار بیکہ اور آنحضرت خود خواهد یا ابتاہ لے پدر مہربان
 من جنتہ الفریوس مادہ آنکس کہ جنت الماوی قرار گاہ دست نا ابتاہ لے پدر عزیز الی حضرت نبی
 نتعاه خبر تعزیت او بجز جبرئیل گویم و جبرئیل گویم و گویند بعد از پیغمبر صلی اللہ علیہ آکہ وسلم
 کے ہرگز ناظم را خدایان نرید تا وقتیکہ وفات فرمود بلکہ شب روز گران و دے زرگری تھے اسودہ

کار او فتاویٰ تو مرا با گریتن، عیب ست عیب در غم تو ناگرستین، شب تا بر وز کار من روز تا شب
 نالیدن ست در غم تو با گریتن، و دیگر مرانی که فاطمه زهرا بعضی از ازواج مطهرات و صحابه کبار و در
 تعزیت آنحضرت گفته اند زیادت ازین اوراق مجال میطلبند و مضمون آن همه بیخ فسون حسرت و سوز
 و ناله و اندوه و حیرت ست **قطعه شعله آتش** هجران تو جان میسوزد - و فراق تو دل پیر و جوان میسوزد + این
 در دست که ز قون بگری میریزد، دین چه میسوزست که ز جهان و جهان میسوزد + شرح این غم چه نویسم که قلم
 می شکند و توصیف این حال چگونه که زبان میسوزد + و یکی از اکابر صحابه فرمود که هر چشمتی که بر حضرت رسالت
 صلی الله علیه و آله و سلم گریه آتش و دوزخ نه بیند و این مخصوص اهل زمان آنحضرت نبوده بلکه هیچ امت اجانان
 قیام قیامت چون از فوت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم مناسرت و متخیر شوند و از دور و فراق میگریند و چون حکم خدای
 اندزیرا که فوت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم مصیبت همه امت ست و همه را در آن مصیبت گریامه لازم
 باشد و اندوه حکم مستحکم بلکه جن و ملک و زمین و فلک ثابت و سیار و جبال و اجار و نبات و اشجار و وحوش و
 هوام و سباع و سوام و مرغان بودا با میان دریا همه درین تعزیت مشارک مسام اند و از گریه ناله محزون و
 متالم **عزل** لے ز هجرت زمین و آسمان بگریستند + سینت و دل خون شده روح و روان بگریستند + کن
 فلکان چون قالب اند و تو چو جانی لاجرم + در عزائے تو تمامی کن فکان بگریستند + نه بین با خاکیان بهر تو
 ماتم داشتیم + بلکه رضوان نیز در باغ جنان بگریستند + خون گری لے وید و بهر تیبی که نامتش + جبرئیل اند
 ناک با قدر بیان بگریستند + آدم و نوح و خلیل و موسی و عیسی بهم + در عزائے تیبی آخر زمان بگریستند +
 اهل بیت آدم که گریان گشته از بهر رسول + سنگ غار بر دل پروروشان بگریستند + اعظم الله اجودنا
 بمصائبنا بحضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و از دقتنا شفاعتة البرکلی و ادخلنا تحت
 رزاقه اکا عتکم

باب چهارم در بعضی از حواله طریقه رضی الله عنہما از وقت ولادت زمان وفات

باید دانست که حضرت رسالت رساله الله علیه و آله و سلم از ندیجیه کبرای رضی الله عنہما دو پسر چهار و ختر بوده اند
 پسران یکی قاسم بود که آنحضرت رساله الله علیه و آله و سلم بدو کنیت کرده ابو القاسم گفته و دیگر عبد الله که طیب و
 طاهر لقب او ست و در زمان اسلام متولد شده بود اما و ختران زینب بود و قاطبه ام کلثوم و رقیه و خور و تر
 همه بقول شهر فاطمه است و گویند رقیه و همه فرزندان و در زمان حیات آنحضرت رساله الله علیه و آله و سلم وفات
 یافتند الا فاطمه و در ولادت فاطمه اختلاف بسیار است بنفسه بر آنکه ولادت او در سال هجری و خیم بود از
 و اقصیل پنج سال پیش از نبوت و فقیه و رسالت چهل و یکم دفعه در تاریخ و تاریخ و کتاب در کتاب هوایم

از امام محمد باقر نقل کرده کہ ولادت فاطمہ بعد از بنشت بودہ پنج سال و شش مہینہ در روضۃ الواعظین آورده
 کہ چون خدیجہ بفاطمہ حاملہ شد حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ ای خدیجہ جبرئیل مرا خبر داده کہ این
 فرزند دختر است فاطمہ نام کہ ویرانستہ باشد پاک و پاکیزہ و بابرکت و حجت بنا چون ولادتش نزدیک رسید
 خدیجہ کس باقریائے خود فرستاد از قریش کہ بیایید و از من کفایت کنید آنکہ زنان از یکدیگر کفایت میکنند
 ایشان جواب باز دادند کہ خدیجہ تو در ما عاصی شدی و قول ما قبول نکردی و زن بتیم اوطالبت شدی و
 درویشی بر تو انگری اختیار کردی مانع آئیم و شغل تو کفایت نمیکند خدیجہ ازین سخنان طول شد کہ ناگاہ چہا
 زن بروے ظاہر شدند گندم کون و دراز بالا چنانچہ گفتی زنان بنی ہاشم از خدیجہ چون ایشان بدید تبر سید
 یکے از ایشان گفت اندوہ مدارے خدیجہ ترس از خود راہ مدہ کہ خداستحالی مارا تو فرستاده است ما خواہر
 تو ایم من سارہ ام و این دیگرے مریم بنت عمران است و سوم کلثوم خواہر موسے و چہارم آسیہ زن فرعون
 اینہما ہر مہر فقیق تو خواہند بود و بہشت پس یکے از راستے بنشت و دیگرے از جانب چپ یکے از پیش
 روے و دیگرے در عقب فاطمہ متولد شد ظاہرہ و مطہرہ چون بزین آمد نوے از نوے و درخشان گردید
 چنانچہ چنانہائے مکہ احاطہ کرد و بشرق و غربے میں پہنچ جائے مانند لاکہ بدان نوز و روشن گردید عیبت
 بر آسمان رسالت ہلائے از توانفت دیوسستان نبوت گلے ز فو شگفت چہین دولت احمدی صلی اللہ علیہ
 وآلہ وسلم نہر لے برومند و گلشن سوادت محمدی صلوات اللہ وسلامہ علیہ و علیٰ آلہ و سلم آراستہ شد و ریاضین ریاض
 عسنت و ربساتین قدس و طہارت پنجم جمال شمیم کمال پیرستہ گشت عیبت مبارک اللہ ازین خیر تجستہ
 کہ گشت و ز نور طلعت او برج فضل نورانی و مرویست کہ حق بجانہ دہ سوری از بہشت کجھہ ظاہرہ حضرت
 رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرستاد و باہر یکے طلشتے و ابریقے دوران با یک آب کہ تڑپو پس آن زن کہ
 در پیش روے خدیجہ بود فاطمہ افر گرفت بدان آب شست و خرقہ سفیدے پیرون آورد و بنایت خوشبو
 و ویرا دران خرقہ سچید و خرقہ دیگر پاکیزہ بار ایچہ بطریق مقنعہ بر سر کافکند و گفت بگیر لے خدیجہ
 ویرا پاک و پاکیزہ کہ برکت کردہ اند بروے و بر نسلے و دیگر زنان نیز تہنیت گفت خدیجہ ویرا فرستاد
 خدا و حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در آمد خدیجہ فاطمہ در کنار پدر نہاد و حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 اورا فاطمہ نام کرد و کنیت اوم محمدتہ لقبش لجنیہ و مرصیہ و میموتہ و زکیہ و بتول و زہرا و ویرا فضایل بسیار
 ست و مناقب بی شمار و در روضۃ الاحباب مدہ کہ از ایشانہ روز پر سیدند کہ از زنان کہ دوست تر بود رسول
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گفت فاطمہ گفتند از مردان گفت ثوبہ ہے و بیثبوت پیوستہ کہ روزے حضرت رسالت
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در پنج صحابہ فرمود کہ زنان را چہ بہتر یارانند استند کہ جواب چو گویند رضی اللہ عنہا آمد

در سبچہ در مجلس گذشتہ بود با فاطمہ باز گفت فاطمہ گفت چرا گفتی کہ زنان را آن بہترست کہ مردان را نہ بینند
 مردان ایشان را نہ بینند پس علی مجلس حضرت مراجعت نموده جواب را بان سرود بگفت فرمود از کہ تعلیم گرفتی
 گفت از فاطمہ حضرت فرمود کہ *بصنعنہ صمیح* او پاره ایست از من و بصحت پیوستہ کہ خدا تعالی
 خشم گیرد خشم فاطمہ خستہ و شوخ شود و خشم خودی او آیا فاطمہ از کشندگان فرزند خود خوشنماک خواهد بود یا خستہ شود
 آن خود محال است کہ بتول زہرا ز قاتلان و لاد پاک تو خوش شود باشد و بیشک ایشان غضب خفا پرده است
 غضب فاطمہ سبب غضب خداوند است پس آن ظالمان بخشم خداے گرفتار خواهند بود و عذر یکہ درین باب
 گویند غر قبول نخواهد یافت **علیت قتل اولاد نبی** آنگاہ عذر بہ بیشک آن عذر نیست بدتر از گناہ + ۵۰
 اخبار آمدہ است کہ روزے سید انبیا صلوات اللہ و سلامہ علیہم اجمعین رفتہ بود در تھے اعلیٰ ابا خود برودہ و
 حسن و حسین طفل بودند مگر حسین از خانہ بیرون آمدہ بخرماستانہائے مدینہ افتادہ بود بہر طرف میگشت
 و در خنمان را تفریح میکرد ناگاہ یہودی کہ نام او راصلح بن رفته میگفتند آنجا بگذشت و نظرش بر حسین
 افتاد فی الحال او را بگرفت و بجانہ خود برودہ جائے پنهان ساخت روز نماز دیگر رسید حسین پیدانش دل
 خانوان قیامت بچونش آمدہ زبان مبارکش در خروش راوی گوید کہ سیدۃ النساء پیش و حجرہ بقضا دیار آمدہ بود
 و بازگشت پیو کسے پیدانش کہ او را بطلبین فرستد آخر روئے بحسن کرد کہ لے جان مادر بر شیر و طلب برادر
 کن کہ دل مجروح من در فراق او میسوزد و ہر دم شعلہ اندوہ در کانون سینہ بے کینہ من بر خاے فرزند حسن
 برخواست و از مدینہ بیرون آمدہ کہ در خماستانہا میگشت و میگفت *بالحسب بن ابن علی باقرۃ عین النبی*
این آنت تو کجائی و چرا دیدار غیر خودیہ برادر سے تمامی **علیت** دل تمام بروی رخ خود سے تمامی
 بکجاست جویم لے جان ز کہ پرست کجائی حسن لغز و میر و جو این آہ آگاہ آہوسے پیدانش فی الحال
 بزبان حسن جاری گشت کہ *یا ظبی اھل ذابنت اھل حیننا لے آہو برادرم حسین را دیدی آموافقان*
 حضرت را کہ و بہر بکت و مینست سیدہ حمیرا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سخن دہاے گفت *انور ذیہ* و غیر
 سیدہ زہرا و جیدہ را *خذہ صلیح بن زید کہ این سدی اور راصلح بن رفس یہودی گرفته است و آخذہ لی*
 ببینہ و در خانہ خود پنهان کردہ این گنج و دریرانہ او جوست و این جو بہر برادر خزانہ او طلبش ہر آہوہ حسن خرامان
 بدرخانہ راصلح آمد و آواز داد راصلح بیرون آمد حسن گفت اصلاح برادرم حسین را از خانہ بیرون آر و بن سپاہ
 و اگر نہ ماورم را بگویم تا یک یارب سحر گاہی از حضرت الہی و خواہد تا یہودی بر روئے زمین زندہ نماند و پدرم
 را بگویم تا بزخم تیغ آبدار و مار از یہود نابکار برآرد و از جہدم در خواست گتم تا تبر و عالیہ جنبہ اخلاص مروی کشند و
 کمان یقین پیوند و بہر ف قاب تو سین انداز و تاق سبحانہ اجابت نمودہ تمام یہودی بیجان شوند اصلاح

از ان گشتگوئی مخیر و در ان جستجوئی شجیب شده و فرماده گفت ای پسر ما در تو کیت گفت با دم زبیره زهر آورده
شخصی را معفوت خواند او در رسالت اسطر قلاوه عزت و جلالت دره صد و عصمت غره چهره علم و حکمت نقطه
دائرة منقبت و مفاخره ناصیه مجاهد و آثار وجود مبارکش از سید شریعت شریسته در قبالة او آزادی عالمیات
نوشته مادر سادات مجمع سعادات چشم بر هم نهاده انبیا و اولی عصاات قبول عنده فاطمه زهرا صاحب گفت با دم
را دانسته پیرت کیت گفت پدم شیر بزوان و شاه مردان و بدوش شیر حرب کتبه در میدان و بدوش زبیره طعنه
زنده بر اهل انکار و عدوان و بدوش قبله المصطفی نماز او کرده و شب غار جان خود را بر لب سیدانش جان خدا
کرده و جبرئیل بجا غروی او از آسمان ندا کرده خدایش علی نام کرده و رسول تعظیمش انجام کرده سید غالب
صحر فلک مواهب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه صاحب گفت پیرت ایتم بدت کیت گفت در سیت از حدیث
شرف تبلیل میوه است از درخت بخت ایل نور سیت فروزان از قندیل تبلیل آو جبهه از دره عرش
ملک علیل رگه نماز تقنین گذارده و سحر اقصی سنت ادا کرده در زیر عرش نماز و قیام نموده حق سبحانه و
سلا فرموده از عرش حمیدش بگذر انیده بمقام قاب تو سینه رسا بنده رسول آقین امام عالمین سید کونین
انتظام دارین تقدیر اهل جبرین پیشوائی ایل مشرقین و مغربین جد بسطین سیدین جن تم و بر اورم حسین
شاهزاده این مناقب را بین تو صیقل کلامش خیار کفر از آینه ذوال صلح میزد و آب ندامت از دیده میبارد
و بدیده حیرت در روی حسن می نگرید چه پست می آفتاب عالم جان او روی تو با صد دل ایسر است مشکبوی
تو کردی سخن او و صدق و ارکش من بپزد شاها بر شد از گشتگوئی تو پس گفت ای جگر گوشه رسول
خدا اولی فرزیده علی مرتضی و ای سرور سینه فاطمه زهرا پیش از انکه بر ادرت راتبه تسلیم کنم در هر مرد بزرگوار
خوب رنگی دل من نگار و کلمه شهادت بر من عرش فریاد تا حکام اسلام را گردن بهم و تقاد فرمان عمر آن شوم
حسین ایلام بر عرش کرد و صلح از روی غلامان سلیمان شد و بخانه درون رفته دست حسین گرفته بر و درون
آورد و بدست حسن او طین ز سر سرخ و سفید بر سر ایشان شاکر کرد و حسن دست بر او گرفته بخانه باز آمد و فاطمه
دل و ارک آرام گرفت همیشه رخ نمودی و دم را فرستاده نمود آمدی فرقت جان تبتم باز آمد
رفتنه و ایصال با عقاد آتخ از قوم خویش مسلمان شده بد خانه فاطمه مدد او از شهادت بر کشید محاسن سفید
در آستانه خانه زهرا مایه روزه و زینت و نیاز تمام مینالید و بیگانه شوم و شتر مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم بگردم
که فرزند ترا باز روم از ان حرکت پیشیمان شدم کفر را بگذاشتم و مسلمان شدم از سر گناه من در گذر فاطمه بوسه
پیغام فرستاد که من از حصه خود و رگه شتم و نصیب خویش عفو کردم اما ایشان فرزندان من نفع انداز و هند باید
خوارست صلح صبر کرد تا مرتضی از خبر باز آمد صلح بهر را ملازمت کرده صورت حال باز نمودی فرمود که ای صاحب

من خشود گشتم و از سرگناه نمودر گذشتم اما ایشان ریحان روضه رسالت اند و نهال حدیقه جلالت اند و بگوشتگان
 سید عالم اند نور و بدگان خواجه اولاد آدم اند و بیزد و آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم و از وعظ و خواه صلاح گریه کنان
 بیزد رسول خصلت صلوات الله و سلامه علیه و در گفتن یا سید المرسلین یا رحمة للعالمین صلح خطا کرد و با بگر گوشه
 تو جفا کرد که او را بے اجازت باور و برادر بخانه برود چون واقف شد فی الحال به برادرش سپرد و اکنون که سلام
 بر بست و بر عقبت متابعت شرح و سنت نشست توبه و انابت پیش آورد و بر آنچه کرده بود حسرت بسیار خورد و
 هیچ روئے آن دارد که بر و رحم آری و از گناه و سنگداری حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که ای صلاح من
 از بهر تو دور گذشتم اما ایشان برگزیدگان خدایند اگر کسی از تو خشنود و کرد و زیانهاست توبه سود کرد و صلاح
 بیچاره روئے و صحرانها و تضرع و زاری میگرد که خدایا زبان کرده ام و حال خود را تباہ کرده ام و فاعلم خود را
 بدین بے ابوی سبباه کرده ام و با حسی یارب بدر تو عذر خواه آمده ام + مگر نیتش بوده ام براه آمده ام + اکنون
 زپئے عذر گناه آمده ام + بپذیر که با حال تباہ آمده ام + هفتده شبانه روز بیگسیت و در هر یک گشت ناله و شہبہا
 از منزل ثریا میگذشت روز ششم جمعی از ائمه از حضرت رب العالمین در رسید که سید خدایت سلام میرسان
 و میفرماید که آن پیر مجروح را با خوان که ما تو بپوش قبول کردیم و گناهان او قلم غفور کشیدیم و نام او را در حرمیدہ
 دوستان ثبت نمودیم عزیز من در تهنیتی نظر کن که کافر این مقدار خطا کرد که حسین بجا تبار بر و سپہان سا
 نہ او را طبا بخیزد و در روئے کسی سخن سخت بعد از آن از او نه و دشیمان شد کفر را بگذشتند و مسلمان
 شد این همه تضرع بایستد که و تاق سبحان از خشنود گردان ستمگاران که بگر نور دیده بر از بر قہر تبتاد و در پیک
 ساختند و فرزند پستیدہ مرفضے را بتمنج بیدریغ با نغماد و دوتن در بونہ کر بلایا تشریف بیا گیا انتت با حال
 ایشان چگونہ خواهد بود **فصل** لے کر بستہ بخونزیری اولاد رسول + بیحییت آخرت خداوند جهان شرم بنود هیچ اندیشہ
 نکردی کہ رسول التقیبن + از اپنے حرمت ایشان چه وصیت فرمود + آہ از ان کہ کہ فاطمہ از جور تو او مصطفی
 بر نوحیناک و عاقتم آلود + آدمیم با ذکر بعضے از مناقب فاطمہ در چهار در وارد شد کہ خدیفہ بن العیان گفت
 روزے ما درین از من پرسید کہ چند گاہ است کہ پیجا بر اصله الله علیه و آله وسلم ندیدہ گفتیم چندین وقت است مرا
 خواری کرد و دشنام داد گفتم بگدا تار بروم و با آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم نماز شام بگذارم و از سبک او خود التماس
 کنم کہ طلب آمرزش نماید دستوری او بر فتم و با حضرت رسول صلوات الله و سلامه علیه نماز شام خفتن گذاروم
 چون از نماز فارغ شد بر خاست متوجہ حجرہ طابره شد من از عقب دروان گشتم دیدم کہ در درہ شخصے ویر
 پیش آمد و بطریق مسارہ با فے سخنے گفت و عائب شد آن سرور روان شد من از اپنے میر فتم و از زبان مرا
 شنود فرمود این کیست خدیفہ است گفتم لے پرسید کہ حاجت تو کیست گفتم آنگہ برائے من و ما در من مرز

طلبی فرمود که شرف الله لك و لا يموتك پس گفت این شخص که مراد راه پیش آمد و دیدی گفتم بلی یا رب
فرمود که بلکه بود هرگز پیش ازین بزمن نیامده اند پروردگار خود دستوری خواسته که بر من سلام
کند و بشارت دهد مرا که فاطمه سیده زنان اهل بهشت و حسن و حسین سید جوانان اهل بهشت خواهند بود
در حدیث اناس بن مالک آمده که حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود پس دست ترا از زنان عالمیان یعنی
از آنجا که نسبت منسوب مسالی آراسته اند مریم بنت عمران و خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد و آسیه زن
فرعون بنت مزاحم و این خالوید و کتاب آل از امام حسن عسکری نقل میکنند که چون حق سبحانه و تعالی آدم را
خوار و در بهشت متکبر ساخت ایشان در روضه فردوس میخیزند و خود را در غایت عزت و احتشام میدیدند
و گفته آدم بخوان گفت که خدا را از تو نیکوتری نیا فریده است بر لوح وجود و بچاکش فی زیارت از تو ندیده حق
سبحانه و حی که در جبرئیل که ایشان را بفردوس اعلیٰ بر چون آدم و جوا بفردوس اعلیٰ در آمدند نگاه کردند و خسته
و پند بر بساطی ظاهر ایستاده بشارت بهشت شسته و تابان ز نور بر سر دو گو شواره از نور در گوش خست
بهشت از نور روئے و در رخشان گشتن رخ تو بر رخ نمودی و عالم تمام نور گرفت + آدم گفت ای جبرئیل
لے دوست من این دختر چه کسی است دیدن زیبایی که ریاض جنان از نور روئے و چین یوزانی گشته
جبرئیل گفت این فاطمه است دختر و جبرئیل صلی الله علیه و آله و سلم که از فرزندان تو پیغمبر آخر الزمان خواهد بود و گفت
آن تلخ چیست بر سر و گفت توح و علی است گفت آن گو شواره با پیوسته در گوش و گفت فرزندان او
حسن و حسین اند آدم گفت لے جبرئیل ایشان پیش از من فریده شده اند جبرئیل گفت آ آدم ایشان موجود
بودند در غامق عالم ارضی از آنکه تو آفریده شوی چو بار بار ارسال قطعه آدم که خانه بر سر کوه نوح است آدم بنو
مصرم نلد برین بود + آدم که با مبارک است را دیدیم جبرئیل بر ترازند رحمت امین بود + و از عاشره بصحت
رسیده که گفت پیرون رفت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم بر سر کوه نوح و از چشم حسن پیش آمد و برادرزیر آن کسا
در آورد و حسین نیز بر پا آورد اجله و ادلی و فاطمه بیاید ایشان ترازند و آن کسا در آورد و پس گفت ایما بنی الله
لبنی هب سکنه الرحیم اهل البیت و نظیر که در نظیر سیرا یعنی خرابین نیست که خدا میخواهد که بر
از شمار حسن را سکنیت و پاکیزه گرداند شمار پاکیزه گردانیدنی و در شان ابن چهار کس فرمود که انا حدیث
من حدیث کبر و سکنه لکن و اما در بعضی سخن است که من کتبم با کس که با ایشان حرب کند و صلح
دارم با کس که با ایشان صلح دارد و حضرت فاطمه بهشت سال در مکه ملازم پدر بود و از آن حضرت کرامات بسیار
منقول است یکی آنکه در بعضی کتب آمده اند که در روزی حضرت میر عالم صلی الله علیه و آله و سلم در مسجد الحرام نشسته بود
و پشت بدیوار کعبه باز نهاده جماعه از مؤمنین قریش خرامان در لباس ناز و عیش و شادان در مسافرت و اطمینان

بنزد آن حضرت صلی الله علیه و آله وسلم میایدند و گفتند ای امیرالمؤمنین ما را چه نیاست از تو بیکان ایدم اما بنسبت قرابت بیکان تو
یک شهر حم خانان ایم بنحو ایهم که علی سرشته رحم از تو بریده گردانیم امروز ترتیب عروسی داریم و کار ز فانی نے
سازیم و فلان را که خویش است بفلان که میایدیم و منتظر خود فاطمه را بفرست تا عروسی ما را تماشا کند و رسم
خویشاوندی بجملے آرد بقدر خود منزل را مارفتی بچند و محفل با از سبب زینت ازانی فرماید خواب تامل فرمود
آنگاه سر بر آورد و گفت: نیکو باشد شمار و بدتاسن فاطمه را بفرستم ایشان بر فتنه و حضرت سلی الله علیه و آله وسلم
پیش فاطمه آمد و گفت ای جان پدر ما فرموده اند که بخلق ملحق در زمین و حیفا و آزار و دشمنان تحمل کنیم زه نفاق
ایشان را بشکر شکر مقابل ساریم **عظمت** جنگ ابید و دید و پندار بد صلیح و نه بر باید خورد و آنگارید قند و امروز
خانومان عرب نزد پدرت آمده بودند و درخواست کرده که بخانه ایشان روی و در عقد و زفاف ایشان حاضر
گروی و من قبول کرده ام که ترا بفرستم تو چه میگویی فاطمه فرمود که ای مگر خداست و رسول او راست من بند فرمایم
و از حکم تو سرپیچیدن نمیتوانم **عظمت** مرا تو جان عزیز می دشا و محترمی و چه چه حکم کنی بر وجود من حکمی
لے پدر بفرمان تو و مجلس و محفل ایشان میروم اما تحیرم که کدام جامه بپوشم و بچه لباس تن بپوشم که درم ایشان جاها
زیبا پوشیده باشند و خود را بالیسه قیمتی بیارم مبادا که چون مرا بجامه خلقتان و چادر کهنه بپوشند و طنز
پیش آرد و با ستمها و افسوس من نگرند زن معتبه و دختر شیبه و خواهر ابو جهل با رعنا یان فضول پیشه و
بے ادبان کج اندیشه آنجا حاضرند لے پدر تو لاف و گزاف دختران عرب را نیکو شناسی جمالیه الخطب که خار
در راه تو لے اندازد و بنده زن ابوسفیان که از غیبت شما هیچ کاس دیگر نمی برد و از دوران مجلس لے پدر
بزنم بر شمار روشن است که اینها همه با سنین استانه خانه اورم خدیجه میر و فتنه اند و برسم المازمت هر روز
و ایم بدرخانه او میرفته جمله با دیبا لے روی و خز مصری و بر و میخی و جله عراقی شسه باشند و زیورهای
شکافت بر لبه تاجهای مکل بجواهر بر سر نهاده بر بالشاه لے زلفیت تکیه زده من با چادر لے که چند جا از لیلیف
خریابند بر نهاده ام و با پیشینه که چندین رقمه بر آسین و گریان او دوخته ام بدان مجلس آیم چون مرا ببینند
بگویند که این دختر را چه افتاد و عقد باورش که در روز عقد برگردن داشت خراج مملکت بود و کجا شد اکنون دختر جا
پلاس میوشد سبب چیست لے پدر بزرگوار ایشان را دیده معنی گشاده نیست که دانش در رفتی که از
از بوستان نبوت رفته است و نهالے که از جو بیار سالت سز لا کرده بجامه و بیاد و یوزنیا بلکه تمامی متاع غرور دنیا فریفته
و شقیقه نشود ایشان همه نظر بر صورت دارند و دیده بصیرت بر جانب منی نھے گمارند **عظمت** و که آن صورت
پرست از حال آگاه نیست + آرسے آرسے اهل صورت را بمعنی راه نیست + لے پدر چه بوشے که مادر خدیجه
حاضر بوشے تا ایشان را این دایمہ پیدا نشدے این خیال از خاطر سر زنده اکتون و بجا رحمت الحق

چو بستہ زمین و نجران فراکش چون تیر لب بر روی گنزار میرا دم و از رخ نیاختا تو نان عرب کہ بر حضور انفعال
متدی در سحران ماور زار زار مینالم غمگینم کہ کہ دلم از غم دلدار بنالده از ناله زارم در دیوار بنالده عظیم مکن
اے دوست اگر زار بنالم کا زار کہ فراتے است بناچار بنالده فاطمہ این میگفت و قطرات حسرت بر رتسا
عیبارید حضرت رسول نیز صلوات اللہ علیہ آگہ سلم بگریہ در آمد و گشت اے جان پر رول شو و اندر ہنک مباحش کجا
فاخرہ و زیور ہائے مکمل بنیز و ماورے وقتیتے تدار و بہ ہر تلخ بر سر دار و گو میدار کہ رایجہ کرید او شام را ایذا
میکند و طاؤس لباس ملخ میپوشد گو میپوش کہ پائے سیاہ اور ارسوا بسیار و دم و ذرا ہنک چون گل لباس
زرد و شخ پوشیدہ و چین تکبر جلوه میکند فر و اما تر خارے قیمت بہتر را آتش و خون خوار ہند بود و خواہتر ہر
پیر بیل اگر دم و ز طوق نرین در گردن کار و در غل آتشین بر گردن خواہد داشت و نتر عتبہ اگر در دنیا بر
منگنے عشرت تیکہ بیزند و آخرت بر عتبہ عتابش باز خواہند داشت و اختر مارا فخر بیکلم فخرست کہ کوسے کلیم کلیم
محرم در دہ طور و مقرب قبہ نور شد قطوعہ ما و کلیم فقر کہ تارے ایران بہ است از صلیبانی دو بیائے شستری +
ما و پلاس عجز کہ در دیدہ خرد و زیا تر از ما لبس خست عبقری ہائیشان درین سخن بود کہ جبرئیل از حضرت ملک
جلیل در رسید و گفت یا رسول اللہ خدائے ترا سلام میرساند و میفرماید کہ فاطمہ ایگو تا در ان عروسی حاضر شود کہ آنجا
بمقدم اور فرستے عجب و حالے غریب ظاہر خواہد شد و بعضے از آن زنان ہمیدہ خواہند گشت و بر کن قدوش از
قید کفر خلاص خواہند یافت پس رخا جہ عالم صلی اللہ علیہ آگہ وسلم گفت اے جگر گوشہ من ایگاہ ندو دنی و برسانند
قوا اعدا دنی طاؤس بلایکہ از آشیانہ سدرۃ المنتہی رسید فرمان حضرت عزت میرسانند کہ فاطمہ ایگو تا بدان محفل
رود فاطمہ فرمود کہ اے پر رانے میر بشننے شن روز و محشر من تا قرمانی نیکو دم این اندیشہ پیش من آہرہ بود کہ دین
سرانے ماتم ست در سرانے ماتم تماشائے عروس عجب بیاید این زمان کہ حکم خداوند در سر یہ توقف را مجال نماند
پس حضرت بقول عذرا منقذہ فخر بر سر افگند چا و عصمت پوشیدہ و از فاطمہ پدید چون خورشید نور تہا بے خادمہ و
حاجبہ وان صرح الشمس بحجابہ السماء فدیین آفتاب در میان ستارہا بر آسمان بگاہ است
علیت چہ غم خورشید تابان را اگر تہار و دور رہ چہ غم سر خرابان را اگر تہا بیرون آید آدر وہ اند کہ حضرت
عزت بجنظ عصمت دامن خلقان اورا از نظر خلقان پوشیدہ میباشند شتران قریش چہ چشم تہادہ و خاتونان
عرب مجموع گوش کشادہ کہ بہین ساعت و نتر و صلی اللہ علیہ آگہ وسلم در آید باخرقہ کہنہ و مقننہ پیشینہ چون جلی
و حال مابنیر و لباس سپر ایہ مابظروے را دید ہر آبت از رشکان آب اندوہ از دیدہ سے روان شود و از حسرت
آتش غم در دلش علم ندرایشان درین اندیشہ کہ آوار بر آمد کہ ایک فاطمہ را بدہن کہ زہر براقدم در آستانہ خا
تہا و چہا دیوار خاتہ از شش ششہ جمالش چون چشمہ خورشید روشن و درخت ندہ گشت فاطمہ نہ برسم جاہلیت بلکہ

بطریقہ اسلام بر اہل مجلس سلام کرد و بیعت کردی سلام فوق سلامت بدل سید وین خانه از سلام تو دوا
 السلام شدہ حاضران آن محفل را از حیرت مجال جواب نمود اما دیدند کہ وقت خیر البشر خزانان خزانان سے آید
 دامن خلک کہ چشم روزگار چنان جامہ ندیدہ دریا میکشد تا بجہ رحمت پدر شاہ اور ویا قوت ابدار و جل و خشنود
 و غیر وزندہ خشنودہ درم تو با بندہ کہ دیدہ از مشاہدہ جو اہل آن خیرہ شود بر سر دست بر سخن از بندے کہ کسے در کان
 دنیا چنان زرقا لعل تنیدہ و دست تھریں ہیچ زر گردان نہ سیدہ و در دست ز شہتہای مروارید از اطراف
 جامہ اش و آویختہ زیبائی حلقہ و طینتہ او آب رائے ہمہ پیرا بہار بختہ خوران بہشت و کنیزان پاکیزہ سرشت در
 خدمتش روان شدہ یکے شفقہ چادر ز پلہش بدست او بروا شدہ تا از غیابہ زمین آلودہ نگار و دیکے دامن بختندہ
 پاکیزہ اش بطریق احترام برگزفتہ تا گرد بر و شمشیر دیکے مروضہ صفادر دست گرفتہ اور با و میکردیکے حجرہ خود
 در پیش آوردہ تا راجعہ آن مشام عالمیان را معطر سازدیکے جہت توجہ چشم اعدا سپید میسومت دیکے برائے
 سلامت حال و ستائش دعا میکردیدین عظمت و و بدیدہ و وارات و کو کبہ فاطمہ در آن خانہ وارد و زبان زمان
 میگفت **عمر** تو از نہر کہ با ذاتی بدین توئی و زیبائی + و رسے باشد کہ از رحمت بر تو خلق پاکشائی + بنویسند
 بیار ایند وقتے خود بردیان را + تو یسین تن چنان خوبی کہ زیور با بیارائی + ملامت گوئے بے حال ترنج
 از دست نشناسد + در آن ساعت کہ چون یوسف جمال از پرودہ بختائی چشم خواتین عرب کہ بر آن گوہر صفت
 حلق و ادب افتاد و دیدہ ایشان خیرہ و آئینہ عقل و فہم شان تیر و گشت از جہان خود بر جنتہ با یکے میگفتند آریا
 زن دختر کدام سلطان است و حرم محترم کہم خاقان است قطعہ این کیست این کیست این کیست این حلقہ ناگاہ آمد
 این نور البیست این از نزد آمد آمد + این بخت و دولت را نگار این لطف و رحمت را نگار دور جانہ با خزان
 بائے چون ماہ آمدہ + این کدام خاتون است کہ نور چہرہ او افتاب ماہ را غلبہ میکند این جاہا از کجاست
 کہ در خزان ملوک عرب چنین لباس نباشد مگر این جاہا اجر بستان مصر و اسکندریہ بافتہ اند و پود و تار
 را بہر مردان روم و فرنگ تافتہ ایشان ندانستند کہ آن البسہ از جامہ خائے حسیب بودہ یا جامہ سہ فاطمہ
 در نظر ایشان اطلس او بیان نمود چون دانستند کہ فاطمہ است لرزہ بر اعضائے ایشان افتاد و پیشگاہ سر بر
 با فاطمہ گذاشتند و ہر یک در گوشہ سر النعال در پیش انداختند بیعت بہر نادین کہ بر سر و نور حسن میفرودخت +
 چون تو در آمدی پئے کاسے و گر گرفت + جمیع کافرات کہ مد و توفیق از ایشان منقطع بود از ان مجلس فرار نمودہ
 آن صورت ابرہ حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آلمہ وسلم حمل کردند و جاعتے دیگر کہ آنجا قرار داشتند زبان بند
 خواہی کشادہ گفتندے و غیر مصطفی مانرا تکلیف کردیم مبادا کہ عیالے بر خاطر عاظرت نشسته باشد حکمے
 فرطے کہ مایدان قیام نایم کہ نسبت خودی تو کرد و از طعام ما جیر پیش آریم از شہر تہا کہ لام ہمایا سازیم فاطمہ فرمود کہ خشنود

من بطعام و شراب نیست که تنگ صفت من پدر من است که فرمود **و اجتمع يومئذ دور و زگر** سزا میباش
 و آشوبی که نماز و یک روز سیر می نمودم اگر خوشنودی من میخواهید اذن پدر من بلکه زنت حضرت ذوالمن قدم از **طایفه**
 کفر بیرون نهاد و بعضی در روشانی فرمائی ایمان آید و بیا یگانگی خداوند آشنایان شده از بیگانگی شرک بگذرد
 جسے از آنها که سخن فاطمه شنیدند و آچنان کرانته مداینه دیدند باها چاک زده و تقصیر از سر کشیدند و کلمه **لا اله الا الله**
 و **محمد رسول الله** بر زبان رانده از قدم مبارک فاطمه بدان ولت و سعادت رسیدند
عبیت آرام دل زندگی جان نوم دوست بهر جا که بند پائی صفاد قدم دوست و در شواهد النبوة وقوع
 این صورت را در مدینه نقل میکنند یا همین حکایت است که یک اوی ایجاد کند و دیگر طایفه یا خود کرانته
 دیگر بوده مر فاطمه را در خبر است که چون یک سال از هجرت حضرت رسالت صلی الله علیه آله وسلم بر آمد فاطمه بروا
 اهل بیت نه ساله شد و بقوله چهارده ساله و بروایتی بیست ساله و غیر ازین نیز گفته اند و بر سر تقدیر راه
 سال دوم از هجرت یا در ماه صفر از همان سال یا در ماه رمضان یا در ماه ذی القعدة و در باب تسبیح فاطمه علی روایت
 بسیار است و اینجا نقل شهر اکتب معتبره کرده میشود و در بیست که هر که از اکابر صحابه فاطمه انخواستگاری میکرد
 سید عالم صلی الله علیه آله وسلم میفرمود که در باب تسبیح فاطمه انتظار وحی میکشیدم و کتابت آن را بوالموید خواندمی
 مذکور است که خبر کردم حافظ ابوالعلاء بنی همدانی با سواد خود از حسین ابن علی که روزی رسول صلوات الله وسلامه
 علیه و آله رخا تا ام سلمه بود که برو فرمود آمد عکس که او را بیست سر بود و بر سر سرے هزار زبان داشت هر زبانش
 بلغمی تسبیح و تقدیس میگفت مرقی تعالی را که بلغمی زبان دیگر نمائست و گفت است او کشاده تر بود و بهفت
 آسمان و بهشت زمین حضرت رسالت صلی الله علیه آله وسلم پنداشت که جبرئیل است گفت اگر او تو هرگز بدین
 صورت نمیکند من نیامدی آن فرشته فرمود که یا رسول الله من جبرئیل نیم مرا عرضائیل گویند حضرت حق سبحانہ مرا
 بحضرت نور فرستاده برائے تسبیح نور بود حضرت صلی الله علیه آله وسلم فرمود که ای جبرئیل که ای که میامدی
 و ادبقت فاطمه را بعلی پس حضرت صلوات الله وسلامه علیه فاطمه را بجنوری بعلی داد بگو ای جبرئیل
 و میکائیل و شیخ زبندی در کتاب نظم در اهل مطین روایت میکنند از انس بن مالک که گفت من نزد رسول خدا
 صلی الله علیه آله وسلم نشسته بودم که آناروحی در بشرف مبارک سے ظاہر شد و چون وحی بخاکشت فرمود ای اس
 بیچ میدانی که جبرئیل برائے من از نزد خدا لے چه پیغام آورده بود گفت یا رسول الله پدر و مادرم قدرے تو با چه
 پیغام گفت پیغامش اینست که **ان الله تعالی یا ابرک ان نور و سج فاطمه من علی بدرستیک حق**
 تعالی امر میفرماید که فاطمه را بر بنی بعلی و بی لے اس برو و اشرف مهاجر را چون صدیق و فاروق و ذی النورین
 و طلحه و زبیر رضی الله عنہم و جماعتی کما بر از انصار چون سعد بن سعد بن عباد و اسید بن

حضیر ابگوے که رسول خداے شمار میخواند من بموجب فرموده آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم رقم دان کرده بخوانم چون جمع شدند و علی نیز حاضر گشت حضرت رسالت صلی الله علیه وآله وسلم خطبه بلینیه خواند مشتمله بر حمد و ثناءے حق جل جلاله و ترغیب بکلیح آنگاه فرمود که حق تعالی مرا امر فرمود که فاطمه را بر بنی بعلی و هم او را بر بنی بعلی دوام بر مهر چهارصد مثقال نقره راضی شدی اے علی رنگفت راضی شدم یا رسول الله در وایتے آنکه علی را فرمود تا خطبه بخواند پس حضرت صلی الله علیه وآله وسلم دعائے خیر در شان فاطمه و علی بقصد یکم رسانید و گفت **جَمَعَ اللَّهُ شَمْلَهُمْ** جمع کند خداے پر آنکه گپهائے شما را و **أَسْعَلَ جَدَّكُمْ** و بسعادت قرین سازد بخت شما را و **بَارَكَ عَلَيْكُمْ** و برکت دهد شمارا و **أَخْرَجَ مِنْكُمْ الْوَدَّ** و اکثری را طیبیآ و از شما هر دو بیرون آرد و زیت میبارد او را و لایب بار میباید و پاک و پاکیزه روزگار و در کتاب مناقب خوارزمی درین باب حدیث طویل واقع شده ملاحظه همه آنکه جبرئیل نزدیک حضرت رسالت صلی الله علیه وآله وسلم آمد و قدرے از سنبل و قمر نفل بهشت میآورد و حضرت صلی الله علیه وآله وسلم آنرا فرستاد و بیوئید و گفت اے جبرئیل سبب آوردن این سنبل و قمر نفل چیست جبرئیل حضرت صلی الله علیه وآله وسلم را خبر داد که حق سبحانه و حی کر و بهر بهشت که خود را میآورد لے پس بهشت آراسته شد و فرمود و درخت طوبی را که بار بار از عاری و حلال حکم شد تا حور عینا خود را بیار استند و ملائکه را فرمان رسید تا در حوالی بیت المهور جمع شدند و آنجا منبر بیت از نو که آدم علی نبینا و علیه السلام بر سر خطبه خوانده در روز عرض اسما بر ملائکه امر آبی به چیل یکے از ملائکه حجاب بارگاه ربوبیت ست رسید که بران منبر بالا رود و خطبه خواند و در میان همه ملائکه شیرین کلام ترازو نیست پس اجیل بران منبر برآمد و حق تعالی را با انواع محامد ستایش فرمود چنانکه اهل سما نهادن و مسرور گشتند پس وحی آمد بوسے که عقد کن فاطمه و خنجر حبیب مرا بعلی پس اجیل عقد کرد و ملائکه گواه گشتند و کاتبان دیوان قضا این مهم را بر زمین و تیر و ثبت نمودند آنگاه جبرئیل قطعه حریر بحضرت رسالت صلی الله علیه وآله وسلم نمود که این صورت درین وصله حریر نوشته شده بفرمان خداے بر تو عرض کروم و من این را بنجایم مشک و مهر خواهم کرد و بر زنان خادم بهشت خواهم سپرد و چون بهم عقد با تمام رسید اشجار فرودس سنبل و قمر نفل اشیار کردند و من پنجه قدرے برائے شما آوردم آنکه حکم شد که درخت طوبی آنچه برداشته بود تا کند طوبی آن حلهها و جلیهها تا کار کرد و حور العین برداشتن و بدان معاشرت میکنند تا قیامت و نقلے آنست که درخت طوبی را قهرها نثار کرد و بعد دوستان اهل بیت از زمان آنحضرت قیامت در هر رقم نام یکے از دوستان اهل بیت نوشته از مردان و زنان و هر ملکه که حاضر بوده از ان یکے قهر برداشته و نگاه میدارد تا در قیامت آن رقم بدان کس بود که نام او در آنجا نکر است و منتمون رقم این باشد که فلان یا فلان از آتش و دوزخ آزادند و این از برکت فاطمه و سیمت علی است **مثنوی** دوستان از سدرات نجات و دشمنان خوار مانده در درکات

دوست شو تا بوجیب و لحواہ فیض یابی زوال من و لہ ۱۰ بگذر از شمس کہ تا ناگاہ - نخوری خم خاویں عا داد
پس جب راہیل فرمود کہ حق تعالی سیر نماید کہ تزیین کن تو ہم در زمین فاطمہ ایلی چنانچہ در آسمان تزیین کن و برقع شد
پس سید عالم صلی اللہ علیہ آله وسلم فاطمہ را بجلی داد و دم سلمہ را گفت کہ دختر را بخانه علی ببر و بدو بسیار دیباہ و بوی گل
نکند تا من بر ایامم دایمان را با یکدیگر بنیم و چون نماز بخشین بگذارد و در کوفہ آید و درشت و نژاد ایشان آمد و آب
دین مبارک در آنجا انداخت و مویزین و دیگر ادعیہ آن خواند آنگاہ فرمود یا علی ازین آب شام و وضو ساز
دبا فاطمہ گفت تو ہم بی شام و وضو ساز و روایتی آنکہ مقارن زان آب سے فاطمہ و میمان ہر دو پستان سے
پاشید و گفت اللہم انی ارجئک کھاہک و درین کما من کشتی اللہم بار خدا یاہ پناہ تو در سے آرم
اور از زندان اور از شردیوار اندہ یعنی شیطان آنگاہ مقارن دیگر زان آب بر سر علی و میمان ہر دو شاہ او
پاشید و میمان دعا گفت و بارہ و سے آنگاہ فرمود اللہم انی ارجئک کھاہک بار خدا یاہ پناہ تو در سے آرم
و سن از ایشان اللہم کھاہک بار خدا یاہ کھاہک عی اللہم بھیمان کہ از من جس را بر روی و کھاہک تری
و در ایام و پاکیزہ گردانیدی قطعہ شکمہ پس ایشان ہر دو را پاک ساز آنگاہ فرمود بر تیر و بجائے ثواب خود
روید کہ خدا تعالی میمان شما الفت دعا و در نسل شما برکت کند و خود بر فراست تا از خانہ سیر دین رو فاطمہ در
گریہ افتاد حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آله وسلم فرمود کہ سے دختر من چہ چیز ترا در گریہ سے آورد و تحقیق من ترا
کسے دادم کہ اسلام سے از ہمہ پیش و علم سے از ہمہ پیش و خلق سے از ہمہ بہتر و عرفان و بھدا سے تعالی از ہمہ
زیادت سے و روایتی آنست کہ چون رسول خدا صلی اللہ علیہ آله وسلم بجائے فاطمہ را مشاہدہ نمود و لطابق
تسلط فرمود کہ سے جان پدر و حق تو تقصیر نکردم کسے را شوہر تو گردانیدم کہ بہترین اہل بیت سے و سگند
میخورم بھدائے کہ جان من در قبضہ قدرت است و دست کہ ترا یکے دادہ ام سید سے در دنیا و آخرت مقرر سے کہ گریہ
فاطمہ از جہت آن بودہ کہ از حضرت پدر و سے افتد چنانچہ جھے خیال بندند کہ گریہ او از ان بود کہ علی مال
و متاعے چند ان نہ داشت چہ فاطمہ من بہت از دنیا در کشیدہ بود و از پدر ہمہ رسم و قواعد فقر و دیدہ و شکیبہ و سید سے
کہ پدر بزرگوار او را فقر و مباحات بہ فقر سے قطعہ شرف فقر فخری و در طریق معرفت بہت از بہر سائل
ارباب فقر مایہ مقصود و یار و بجز از مراد ہر نہال ان کہ در و تازگی اناب فقر ہر اخبار آمدہ کہ جہاز حضرت
فاطمہ از ثیاب و متل و اثاث البیت و و جامہ برد بودہ و دو باز و بند فقرہ و قطیفہ کہ تمام بدن او سے پوشیدہ
و قد سے و یکے ایسے دست آورد پیر سے و دو سب و دشکائے و مشر بہر و نہالی از کسان بسط کہ مشو یکے
از بیعت شرم و خشو دیگر سے از ترا شہ سختیان بود و چہا رعد و بال ش کہ دو تا از ان ایہم دو و دیگر را بیعت شرم را کہ وہ
بود تا سبب نظر ابو بکر طوسی اور کتاب میں الجامع للطایف البساتین آوردہ کہ یکے از منافقان مدینہ علی ترا در

خو استن فاطمہ ملامت کرو و گفت اے علی تو سعد بن فضال ابی و شجاع ترین مبارزان عمری چراز نے خواستی
کہ چاشت بشام نہیں سدا اگر دختر مرانجو بنتی من چنان ساختے کہ از درخانہ من تا درخانہ تو شتر شتر بولے پراز
جہاز دختر من علی فرمود کہ این کار بقدریست نہ تدریس آنکہ لایعنی انکیک طرف مارا نظر بر مال و متاع
دنیاے ندارد نیست و مقصود ما جز رضائے آنحضرت پروردگار و تقاضا باعمال است نہ باموال و مباحات بگذارت
نہ بدرہم و دنیا رطبت ہمت مارا نظر بر درہم و دنیا نیست ہ مقصد مقصود ما جز پر تویداریست چون مر
رضائے خود را بحکم قضایا ہر ساخت و در مشر نہا کرد کہ اے علی سر بردار تا قدرت خدا بینی و جہاز دختر مصطفیٰ
بینی و قدر و حرمت فاطمہ تہرا بینی علی سر مبارک بالا آواز بالا سے سر خود تا عرض عظیم حجاب دید و در فور و بید و در
زیر عرض میدان وسیع و نظرش آمد تمام آن میدان پراز ناہما سے بہشت بار ایشان درو گوہر و مشک و عنبر
بر سر ہر شتر سے کینہ کے چون آفتاب تابان و زمان ہر شتر سے در دست غلامے چون سر و خرامان ندایک روند
ظن جہاز فاطمہ بنت محمد بن ابی جہاز فاطمہ بنت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مرتضیٰ علیٰ اشرافہ امم خال خوش
وقت شدہ روئے از منافق بگردانید و حجوہ آمد کہ فاطمہ را خبر دہو و پیش از ان فاطمہ را خبر دادہ بود و نہ چون امیر نجمانہ
و آمد فاطمہ گفت یا علی تو میگویی یا من یگویم علی گفت تو بگو فاطمہ فرمود کہ اگر چہ سر زلفش منافقان شہیندی
ابا جہاز مارا بعین عیان ویدی قطعہ ما اگر چشم از نعیم این جہان برود ختمیم دولت باقی دملک جاودانی
آن ماست بے سر و سامان سین مارا کہ در ملک و کوکون ہ ہر سر و سامان کہ بینی از سر و سامان ماست در علاج
آوردہ کہ روزے حضرت خواجہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم میفرمود کہ سلیمان پیغمبری علی نبیا علیہ السلام براد دختر خود جہاز
ترتیب کردہ بود بیار و نیکو و بر لے و اما و تاجے ساختہ و ہنقصد گو مگر کل و مر صبح گردانیدہ مرتضیٰ علی ابن خبر را
از سید بشر شنیدہ بخاتہ آمد و پیش فاطمہ تقریر کرد فاطمہ را در خاطر خاطر گذشت کہ شاید علی را بر زمینہ نہیں گذر و کہ
سلیمان پیغمبر بزرگوار بود و حضرت پناہ ما صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم از وزیر گوار و عالی مقدار ترست و دختر آن پناہ
را آن ہمہ جہاز و سپارہ و دختر این پناہ بر چنین نادار و بے سرمایہ آن جا ما در تاجے بدن مشابه این ما در اقصیٰ
بدین مرتبہ مصریح تا اندرین قضیہ خدا را چہ حکمت است فاطمہ این سر لودل نگاہ میداشت و با ہیچکس شکار نہ
تا و تکیہ در گذشت شے مرتضیٰ علی اورا در واقعہ دید و صد بہشت بر تختے مکل بجا ہر شستہ و جو عین بر جوالی
تخت اورائے خدمت کمر بستہ و دختر سے در غایت حق جمال نہایت غنچ و دلال باز بوبرمائے شایدتہ و سپر ایسا
بایستہ و طبع بہمت نثار بر دست گرفته در پیش سر بریستادہ و منظر آنکہ فاطمہ روئے نظر کند علی پر صید کہ
فاطمہ این دختر کسبت گفت شہر سلیمان پناہ علیہ السلام است کہ حق تعالی اورا بخدست من باز داشتہ آن روز
کہ حکایت جہاز اورا از زبان پدرم نقل کردی اندیشہ اور خاطر من خطور کردم و ز اورا در پایہ خدمت من از برائے

اعزاز و حرمت بن نعین کرد اند و عوض تلبه که سیاهان برائے داماد خود تربیت داده بود الحمد برائے تو مقررت شده
 و لواله الحمد علیک است که خاصه حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم است از قلع آن لواء مقدار هزار ساله است
 و قبضه آن از فتنه بقیاست و سنان انبیا قوت احمد و زبیر آن از زم و خضر و او را سه ذواب است یکے در شرق
 و یکے در مغرب سوم در یکے و بر بر شرفه سفرے نوشته شده بر یکے **بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ** و بر دیگرے
اَکْمَلُ لِلّٰهِ دِیْبَ الْفَاطِمِیْنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ و بر سوم **اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی رَسُوْلِکَ وَ عَلٰی اٰلِهِ وَ عَلٰی رَسُوْلِکَ** و بر
 در فضائے عرصات حاضر گردانند و منادوی مذکورند که گجاست نبی صلی رسول حرمی سید عربی خواجه پاشمی زبهر
 تها می پیشواے ترمی محمد بن عبید الله سید المرسلین و خاتمه التبتین خواجه پیش آید آن کو
 مبارک بدست گیر و بعد از آن تمام دنیا از آدم تا عیسی صلوات الله و سلامه علی نبینا و علیهم جمیعین با سایر صریحان
 و شهیدان و صالحان و کاکه سومندان از اهل عرفان و ایقان در زبیر آن لایح شود چنانچه فرموده و من دونک
لَحْتُ لَوَاكِبِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَفَرٍ بِرَبِّي آدم و من دونک تحت اللواء آمده چون تو علم افراخته پس تلبه از
 نور میاریند و بر فرق سلطان انس جان نهند و لباس حریر خضر و بدن مبارکش پوشانند و براق حاضر سازند
 تا شهسوار میگردان استوی بجهت و سوار شده و بر لے هر یک انبیا نیز بر تے و تله تاجه بیارند و آن گروه آ
 رده به بهشت آرد و چون حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم سوار گردد علم بدست مرتفعی اطاعت او پیش پیش و
 و گویند آن بهیئت تاجه باشد بر سر علی و بر سر اذن کنند که لے علی این تاج بهتر یا تاج و اما و سلیمان که بجنور فاطمه
 از روه تعجب تقیر میکردی محسوس بین تفاوت ره از گجاست تا یکجا امام نجم الدین عمر و نسفی هم در تفسیر فاطمه
 خویش روایت میکنند که روز سه پنجم صلی الله علیه و آله وسلم نجانه فاطمه و آره که فاطمه طول و محزون نشسته و
 میگردد آرزوے پرسید که چرا میگردد و چه جهت اند و هنگامی گفت یا رسول الله بر سبیل حکایت نه بطریق شکایت
 میگویم سه روز است که در منزل اطعام نیست حسن و حسین بی طاقت شده از غایت جوع میگرددند مرا از گریه
 گریه آمد و علی هم میگردد و از شما نپنهان میداشتم اما امروز از حسن و حسین سخن شنووم که طاقت من طاق شد
 میفتمند که آیا هیچ کودکی انجمن گرسنه باشد که ما نیم جهان بر چشم من تباریک گردید که پدر چه گوی اگر سنده با خدا
 خود خواهد که در مناجات گستاخی کند عیب نباشد سید عالم صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که لے فرزند خداست ای
 گستاخی بندگات را دوست میدارد و فاطمه نجانه درون رفت دو رکعت نماز گذارد و چون از نماز فارغ شد دستها
 برداشته بزبان نیاز مناجات آغاز نهاد و گفت خداوند افرمودی که زنا را بمقتدا بر ما مبرن قدرت توت
 نیست اگر حضرت ترا پدیم سرے هست که بقوت ابدیت عنل دیتی یطعمونی و کسفتیانی تحمل گشتی هست مرا
 طاقت آن سر نیست یا مرا طاقت ده یا از بن اندوه راحت بخش این بگفت و بیرون شد چهره لای که یا رسول الله

برخیزد حضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ چہ بودہ گفت از فاطمہ فرستگان از در شوش آمدند و یاد خواہی صلی اللہ علیہ وسلم برآمد فاطمہ ایستاد
افتاد و نشست بر مبارک بر از زمین آسمان در کن گرفت ای کلبہ شکما حضرت صلی اللہ علیہ وسلم بشام آمد و یزدان شوش آمد بر شامت در پیش انگنہ پادشاه
حضرت دست بر سینہ سے نہاد و گفت خدا یاور از گرسنگی امین گردان فاطمہ فرمود کہ بعد از این عاتاسن بودم
ہرگز دیگر گرسنہ نشدم لے عزیزند پنداری کہ ایشان از اگر دنیا با پستے ایشان بدادند سے پادیشان باختیار خود
طریق ریافت سلوک میدنند و الا دعائے آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ان پیش بر گاہ الہی متجانب بود و ساج
آورده کہ روزے حضرت مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم بخانہ فاطمہ درآمد و رسید کہ لے دختر چگونہ میگذازی گفت آ
پدربزرگوار من اولاد من باید فرزند ان سه روز است کہ از طعام دنیا بخشیدہ ایم بلکہ بوسے از مطومات نشیند
حضرت دست مبارک بر آورد و دعا فرمود کہ اللہم انزل علیہ من السماء من السماء کما انزلت علی مریم
بندت عثمان کہ خدا یار روزی فرو فرست بر محمد و اہل بیت سے چنانچہ فرو فرستادی بر مریم بنت عمران بعد از ان
فرمود کہ لے فاطمہ در مخدوع خود راسے دگاہ کن کہ چہ سے بینی فاطمہ روان شد و حسن و حسین از عقب دور و دیدند
کاسہ دیدند مکمل جو اہر دور آن کاسہ شرب و قطعہ گوشت پختہ بر بالاسے آن تہادہ و از سے بوسے مید مید متال
بوسے مشک فاطمہ کاسہ را بیرون آورد و پیش پدربزرگوار خود نہاد حضرت بیجا مبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ کلوا
یا ستم اللہ محبتیں بخورید بنام خدا لے محمد صلی اللہ علیہ وسلم پس نبی دو امد و دختر ہر دو سبب پیغام صلی اللہ
علیہ وسلم از ان طعام تناول فرمودند و در روایتے آمدہ کہ ہفت شبانہ روز ان طعام بر ان منوال در ان خانہ
نہادہ بود و درین مدت اہل بیت سیدانام علیہ الصلوٰۃ والسلام چاشت شام از ان منوشیدند و در کم سے شد
روزے شاہزادہ حسن از خانہ برون آمد و لقمہ ازان گوشت در دست داشت زن یہودی ان بدید پس گفت آ
اہل بیت جوع شمارا این گوشت از کجا رسیدہ حسن فرمود کہ این از عالم غیب ما جو الہ کردہ اند یہودیہ در خواست کہ
این نوالہ را جو الہ من کن از انجا کہ گرم جلی شاہزادہ بود دست دراز کرد تا آن لقمہ بدان زن دہد اثر از دست سے
در بودند و کاسہ یانیز از خانہ بر بالابردند حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ اگر اظہار این معنی نمیشد تا مدت
حیات این طعام انقطاع بینیاقت دور بعضے از تقاسیر آمدہ کہ روزے حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم بخانہ
فاطمہ درآمد و فرمود کہ ز خورونی بیچ و خانہ تو ہست کہ پدرت سه روز است کہ طعام نخورده دو حجرات طاہرہ ہم
بیچ نبوہ فاطمہ گفت یا رسول اللہ را نیز زمین علی واقع است حضرت از آنجا برون آمد فاطمہ اما زو عا کرد کہ الہی از عیب طعامے برسان
مر از بند اندہ پدم باز رہان متارک و عا فاطمہ کسے بر در نرفہ زو فادند فاطمہ بر وی رفت کسے ادیکہ ہرگز ندیدہ بود و تانان و
مقدارے گوشت بوسے داد کہ این بدید است ہر نزدیک فاطمہ سا چون خانہ آمدن را در آوزند و یک فاطمہ نہاد قبول غذا را ب سہمانی مہیا دید ہر
حضرت نہاد و سر پوشید و حسن ابلاغی روان کرد و دید و بیستے است کہ ہفتہ خالی نزدیک فاطمہ نہادہ بود چون عا کرد دید کہ بخار

از ان جنبه بر می آید یک نظر که در آنرا مایه و یاز طعام هرگز از پرورشید و حسن بنا نبوده و آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرستاد
 شایسته از حسن از عقب سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم دو ان شده و بانکه در آنجا خواب گونیت حج و باور سبطین را بنویس
 حضور و افراسر در آرایش تمام داد عیبت و سید صبح مساوت که یار باز آمد و زخم چه پاک آن تمام سار باز آمد و
 چون حضرت پینا صلی الله علیه و آله و سلم برسد رحمت قرار گرفت فاطمه حفته طعام پیش آورد و بر سیم قدمت اینستا
 در همین که آنگشت ماه شگاف آن آفتاب بدر صاف سر پوشش از روسته بخت بر داشت خطی بود پر از نمانه است
 و مملو از گوشت تهاست لذیذ لطیف فاطمه از شادمانی حال متحیر شده و داشت وقوع آن صورت جز برکت الهی و رحمت

حضرت رسالت پنا صلی الله علیه و آله و سلم نیست وظایف حرام چون کرده و عم بره و در علم در دو احمد صلوات الله و سدا علیه تحمیر رسانید و در تمام
 بود که در بدین عیال نیز بر سید لطف حق آنرا طهرین از کجا بود عیال پنا بر بخت اول علی النور بر شایسته قبول تریم این جواب هم شد که نحو من
 عن الله این از زویک خداوند است ان الله یوزق من یشاء بغنیم حساب بدرستیکه صد روزی
 سید هر که را میخواهد از خزانة عجیب عیال از جهت کثرت بیازتماع این کلام گل خسار سیدان نام از شادی بر او فرود
 و فرمود که سپاس مر خدا بر که از راه فضیلت ترالسید و زنان نبی اسرئیل یعنی بریم نبوت عمر ان مانند گردانید که بر گاه
 حضرت آمد و از روزی فرستاده ذکر یا از دیر سید که این از کجا است همین جواب داد که هکون عن الله
 پس رسول خالص صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که تا علی حسن حسین را احسان کرده و نمایند و مجموع ازان لایه مبارک تساول
 فرموده و سیر شده نصیب از روح طاهرت نیز فرستادند راوی گوید که تمام اهل بیت و متعلقان ازان خود را در آن مخلوط
 کامله مخلوط شده بودند و هنوز آن جفته از طعام مملو بود پس فاطمه بسیاریگان را نیز باقسام و اشیه بهره مند گردانید و
 نایده آن طعام با غلبه خاص و عام رسید قیظ از مقدم مبارک سلطان کاینات و ضحاک انجبین کبریا غریبیت
 در منزل مبارک زهر او مرتضی ۲۰ این صورت را که وقوع پذیرد عجیب نبوت و چون فضایل متول عذر او مناقب فاطمه
 ز بر اسع نه محیطیست که پایان و کناست و اید و بتحریر و نقل بر شمه از وفات آنحضرت اشتغال کنیم و ازان قصد
 مشتمل بر عیال و وسه کلمه بیاریم راویان صادق را و بی و مختار فاطمه را در آن آورده اند که هیچکس را الهی مفارقت
 حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم چنان در نیافته بود که فاطمه در آن زمان که حضرت رسالت صلوات الله
 و سلامه علیه در گذشت فرستاد و در عیال آسمان بگیرد فرین بزره و رگه ناله پریشان بگوشش گرد میان برینمندان پاک از زوره
 عرش مجید برگزشت اهل بدینه را از نمان و مردان دیگر که ازین غصه چاک شد و دل از توح این قصه غرقه خواند
 الم فراق سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم اساس طربانه دل اصحاب بر انداخت و شریک صافی اهل بیت را تحس و نمانساک
 اندوه و غم مگذر ساخت رباعی آن سر خوش خرم جواند چین نماند بر طرف باغ زیب گل و یاسن نماند
 یعقوب و ادر دیده ز گس سفید شد و از در و آنکه یوست گل پیرهن نماند درین محل نشسته اعلیٰ از نزدیک فاطمه که

لے دختر تیر البشر امروز در مدینه قیامت است اگر خرابی تانم از تو خوشتر بود با شتم آواز تو کسے راست توان گفت چگونه
گفتم گفت صبر کن تا شب در آید آنگاه بسر تربت آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بروزیارت کن فاطمہ آنچنان کرد
چون شب درآمد و زمان بسیار آمدند و مسجد خالی شد علی سجانہ آمد فاطمہ را دید بیہوش افتادہ زمانے صبر کرد تا
بیہوش آمد چون چشمش بر علی افتاد و گفت یا ابا الحسن از شب چه وقت است گفت نلثے یا بشیر کہ ششم است
اکنون دستوری بہت تا برون آیم علی گفت بیرون آئے اما با آواز بلند مگر فی فاطمہ خواست کہ بر پائے شہر
بفتیاد علی دستش گرفت و بسر روضہ مقدسہ آورد فاطمہ را چون نظر بر آن مشہد منور در قمار مطہر افتاد و بالید و
گفت مَا لَكَ وَاللَّيْلُ اَبِ لَيْسَ كُو بِهَر پاك تر با حفرہ خاک چپکارتیمیت و خسوف ل خاک آن رخ چون ماہ
درینغ آفتابے بزوال آمدہ ناگاہ درینغ پس خود را بر تربت پدرانہ تخت در و بر خاک بیالید و مینالید زبان
حالش بدین مقال مترجم میبود نقطہ زمین بھیشبے غم دل و در جهان یک جان کجاست اور ہرہ کو زمین پاک
ویدہ بے طوفان کجاست عالمے همچون سکندر و در سیاہی ماندہ اندہ لے خضر بنماے رہ کان چشمہ حیوان کجاست
علی گفت لے فاطمہ چندین مگری فاطمہ گفت لے پس عمر ملائم کن کہ در و فراق مصیبت خصوصاً مفارقت چنین
پدرے و از قصیدہ کہ فاطمہ در مرثیہ پر گفتہ یک بیت این است شعری صَدِّتْ عَلٰی مَصَابِكِ الْاَنْهَامِ صَدِّتْ
عَلٰی الْاَنْهَامِ وَ صِرْتِ كَلْبًا بِبَنِي بَرِئِن رَجِيحَةً اَنْدِ چندان مصیبت کہ اگر آنرا بروز ہا رخصت کھرمہ از اندوہ چون
شب تیرہ شدندے و نقلے آنست کہ فاطمہ چون بز یارت پدر بزرگوار آمد قبضہ از خاک آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ
وسلم برداشت و بر چشمہاے مبارک نہاد و گریہ آغاز کرد و نقطہ نو بہا میں کجاشدان گل سیلر کجے بیٹوان دیدن
بجوابش اے دروغا خواب کو ہر مگر بگریم و رنجندم ہیچ انکار مکن مگر یہ راصد و وجہ دارم خندہ را اسباب کو ہو صحبت کرد
کہ فاطمہ را کسے بعد از وفات پدر خندان ندید یک شب در روز گریہ کرے و بسوز دل بنالید و گریہ و ہنر تیر رسید کہ
اہل مدینہ از ان بہ تنگ آمدند گفتند اے دختر مصطفیٰ بروز بگری و شب بیارم تا ما را ہم آراشتے باشند یا شب
گریہ کن و بروز خاموش تا ما آسایشے باشند فاطمہ بعد از ان شب ہا بنقار شہدارفتے و چندا نچہ خواستے بگریتے
و از امام جعفر صادق نقل کردہ اند کہ گریہکان در عالم بیخ تن بودہ اند کہ کے انیشان زیادہ نگریتے سہ تن از
پیغمبران بودہ اند و دتن از اہل بیت اما از انبیا اول آدم کہ در فراق بہشت چندان بگریت کہ درود و در خسار
وے پیرا شد و دوم یعقوب کہ در فراق یوسف چندان گریہ کرد کہ چشمش سفید شد یوسف کہ در زندان شب و روز
گریتے تا سہ اہل زندان بہ تنگ آمدند و نیز لیجا پیغام فرستادند ز لیجا فرمود تا عرفہ علیجہ ہر اے وے
ترتیب کردند تا آنجا میرفت و میگریت و از زندان میان نمیرسید یا از اہل بیت یکے فاطمہ بود کہ در فراق پدر
چندان بگریت کہ اہل مدینہ بوسے پیغام کردند کہ لے فاطمہ لقص اوفیت ایا فاکہ ایا کبک ایا کبک بدستیا یا اراج

میر ساقی بگریہ خود حضرت تہلہ بقبار شہداء میرفت و سپیکریت و دوام نام فریاد ہا پیرین جن حسین بن علی رضی
 ہو کہ بعد از واقفہ کربلا چهل سال بزیست و پہنچ با اظہارے پیش سے نیار و دندے مگر چندان بگریستے کہ آن طولام
 و راجح چشم مبارکش غرق شدے و آنحضرت اعلائے بود مفلح نام روزے باوے گفت یا ابن سول اللہ چند میگرفی
 بیشترم کہ از گریہ ہلاک شوی فرمود کہ اے مفلح چاکم ہر گاہ کہ بزند چشم از صحرای کربلا کہ پدرم را با برادرانم و عمامم و جماعتے
 از خوششان و گروہے از دوستان و در حضور من شہید کردند عنایتی اتم کہ خود را از گریہ نگہدارم و اگر بقدر اندوہے کہ در
 دل من ست بگریم پہنچ احدے راطاقت مشاہدہ آن نباشد مگر دل گریہ در سوزش من چشم من بگریستے مرغ
 ماہی از غم من تن بہ تن بگریستے + صد ہزاران دیدہ بایتے دل میں مرا تا ہر یک غمیشتن بر خوشیشتن بگریستے
 دیدہ ماے بخت من بیدار بایتے کنون + تا دیدہ ہے حال من بر حال من بگریستے + آنچہ از من گم شدہ گراہ سلیمان
 گم شدے + بر سلیمان ہم پری ہم ہر من بگریستے + آوردہ اند کہ چون دو ماہ و نیم دلقولے سنہ ماہ سوچ روز و برداشتے
 شش ماہ از وفات سید کاینات علیہ افضل الصلوات و اعمل الصیحات بگذشت فاطمہ پہنچ تہے بود و غم فراق بدید
 المے نہ داشت روزے مرقفے علی سحر در آمد فاطمہ را دید کہ قدرے آرزو خیر کردہ بود و تا مانا پر دو مقدار گل تربیست
 تا سر فرزند ان شویہ و سایر شمشستن جانہ و اولاد مجاہد بزرگوار عالی مقدار خود میگرد علی ازان حال متوجہ شد از روئے
 تیر گفت اے محمد و منہ و دو جہان دے معصومہ آخر الزمان اے حنہ دو بچیہ و اے مریم دو عیسیٰ و اے بلقیس حجہ تقدیس
 و جلال دے آسیہ عالم تکمیل و مجال اے زہرے مرضیہ و اے حورے انبیہ اے ماورد و مظلوم و اے دختر یک معصوم اے
 عروس کم ہماز و اے خاتون حجابہ اعز از و اے ستیاریہ راہ قبول اے ستارہ جلوہ گاہ رسول البقیۃ احمد اے بقیۃ
 محمد شہر یاد ہزارہ الزکریا و بی ابق العلاء + و ان ذیۃ البیضاء فی صدق حب الہی + نظر
 اے تو درج نبوت گو ہر عالم فردز دے تو در برج ولایت زہرہ روشن چین اے بر رفت مریم ثانی کہ عفتت
 از ترشح جاعے وار و بر سر جن برین اے نہال روضہ عصمت کہ ہست از رو قدر سایہ جاہت پناہ قاضی الطرف
 ریشہ اور مع عصمت شہادت آمدہ + حور بیان گلشن فروس راجل المیتین اے چراغ الہیہ مصطفیٰ اے فاطمہ
 ماورد سلطین و نور چشم خیر المرسلین + حسین مدت ہرگز از تو مشاہدہ نکرده ام کہ دیکر و زد و کار دنیا پیش گرفتہ باشی امروز
 مے پیغم بسہ کار اشتغال بنیالی درین چہ حکمت ست فاطمہ کہ این سخن اتعلی نمود و قطرات عبرت از دیدہ مبارک و گفت
 اے ماجد سورہ ہل اتی و اے شہسوار عرضہ لافتی اے خلیب منبر سلوئی و اے وارث مرتبہ ہارونی اے طراز حکمہ صفا
 و اے راز و از حضرت مصطفیٰ اے شیر بیشہ شہر بیت اے کشتی لیل طریقت اے شاگردہ باغ ابوطالب اے تو اختہ
 لقبہ اسد اللہ الخائب نظم اے ولی ساز و والی من و الہ اے عدو سوز عاویہ عاواہ ہکاتب نقش نامہ تنزل
 خازن گنج نامہ تاویل + ہر دو بہتر زمین و زمین + معدن جو ہر حسین حسن + صحن افواج سینی و بیکینک

دولت وصال بسر و نوبت فراق در آمد روز موصلت با خرم سید شب مہاجرت روستے نو زیاعی ہنسنگام
و دایہ و افتراق ستلمروز باور و فراق اتفاق سن لہ روز ہائے ویدہ جمال صیل دیدی یکچند خونبار کہ نوبت
فراق ستلمروز ہائے علی دوش پدیم راجواب دیدم پر سر بالائے ایستادہ ہر طرف سے گرو چنانچہ گویا منتظر گئے
فریاد برکت پیم کہ یا ابتکۃ تو بجائی کہ از فراق تو دولم سوخته و تخم کہ خستہ شد گفت فاطمہ من انجامیم و انتظار
بیسرم گفتیم یا رسول اللہ منتظر کستی فرمود کہ منتظر توئے فاطمہ زمان فراق از حد گذشت و مرا از شوق تو طاقت
بطاق بر سید وقت ست کہ نفس تن در ہم شکستی و دل از علایق بدنی بر کنی و خیمہ از مضایق سفلی انقبضائے
عالم علوی ثنی و روئے از زندان محنت آبا و دنیا بچوستان عشرت افزائے عقبے آری لے فاطمہ بیاکہ نامنے آئی من
میر و مگفتیم لے پد من نیز از روز مندا لقاے تو ام و ہوارہ تمنائے من آن بود کہ بدولت دیدار تو برسم حضرت صالہ
علیہ آکہ و سلم فرمود کہ پس بشتاب فاطمہ تا فردا شب نزد من باشی من از خواب در آمدم داشتیاق آن عالم بر من
غلبہ کرو میدادم کہ در آخرین روز یاد اول شب آئندہ رحلت خواہم کرد ان از برائے آن پر کم کہ فردا کہ تو بصیبت
من مشغول باشی فرزند ان من گرسنہ نمائند جامہ فرزند ان بچہ است آن میشویم کہ نہ نام کہ جامہ فرزند ان از کہ شوید
در زمان اول شتیان من کہ جوید بخواہم کہ سر فرزند ان نشاند کہ کم کہ معلوم نیست کہ پس از من غیر از منوئے ایشان کہ فیضاً
فاطمہ از غبار بیکہ بر منوئے ایشان نشاند ہنہاک بود آیا اگر بدیدے کہ مویہا دل آو بر عنبر نیز ایشان شجاک آو
در وہمانے و کش آفتاب ش ایشان در خون آغشتہ چکونہ شکل کرے و چہ سان طاقت مشاہدہ آن آشتے
لظلم روئے گرو آو دہ و رخسار پر خون حسین ہگر بدید فاطمہ در عرصہ گاہ کہ بلا انچنان بگریستے کہ گریہائے
زار او ہا ساکنان آسمان بگریستند بر بلا اما چون انیز از فاطمہ سخن فراق شنید اب حسرت از وہدہ فروریخت
و گفت لے فاطمہ ہنوز از داغ فراق پدرت بر نیا سو دہ ام دا ز جرات رحلت آن حضرت صلی اللہ علیہ آکہ و سلم فرمود
اینک نوبت مفارقت تو ہم رسید و داغے دیگر بر بالائے آن داغ پدید آمد قطعہ ہر دم زمانہ داغ غم بر جگر بندہ
یک داغ نیک ناشدہ داغے و گر بندہ ہر داغ کا و رو قد سے زو بہ بہتری ہا آن داغ را گذار و داغ بتر نہسد
فاطمہ فرمود کہ لے علی دوران مصیبت صبر کردی درین تعزیت نیز شکیبائی پیش آور زمانے غائب مشو کہ نشہ اشما
افتادہ است و وعدہ دیدار بلا القرائین ہیبتت و جامہ شامہ از کان تر میکرد و در خسارہ مبارک ایشان نظر میکرد
آہ حسرت از دل بر سیکشید آبانہ زوہ زویدہ میبارید و میگفت کاشکے بدائے کہ بعد از من یا شتا چہ خواہد رفت و
سر انجام کا شتا بچا خواہد رسیدن حسین از سخن باور بگریہ در آمدند فاطمہ فرمود کہ لے جانان مادر زمانے بگورستان
بتحیح رویہ و ماور خود را و کا کچہ ایشان بر رفتند و فاطمہ بر سبتر نکیہ و و علی را گفت بنشین کہ وقت دواع ست
علی گفت آہ و حسرت با طہیت و لہا کباب میشو و از آتش دواع بار بار کہ بر شد ز جہان رسم انقطاع آہ

و دل خایاران با موافقت و در مقام مساوات نسبت و با فرج اکبر در تنه موازات پس مرتضی اعلی بنی هاشم فاطمه
 اسما بنت عباس را طلبید و گفت طعامی بهیاساز که فرزندان من چون باز آیند تناول نمایند و چون بخانه در آید و در فلان
 موضع بنشان و طعام پیش ایشان بر نماند و مگذارد که پیش من آید و مرا بدین حال مشاهده نمایند و چون زمانه
 بر آمد شاهزادگان بیایدند اسما پیش ایشان باز آمد و در آن موضع که فاطمه فرموده بود ایشانرا بنشانید و طعام
 حاضر کرد و شاهزادگان فرمودند که لے اسما هرگز دیده باشی که ما به ما در طعام خوردیم یا بشیم این چه معنی دارد که ما را از هم
 جدا سازی اسما فرمود که مادر شما آنک ملا لے دارو شما طعام تناول کنید ایشان گفتند لے اسما ما را به ما در طعام
 گوید اینست بر خاستند و بجزه درآمدند ویرا دیدند مکیه فرموده و مرتضی اعلی بر زیر سرش نشسته چون باور ایشانرا دید
 گفت لے علی یک زبان ایشانرا بسرو نشاندیدم فرست تا با خد لے راز گویم و نیاز عرضده دارم علی فرمود که جانان
 پدر لحظه زیارت جد خویش روید که ما در شمار خورست تا صبح میاساید ایشان بیرون رفتند پس فاطمه فرمود که لے
 علی ساعتی قرار گیر و سرم در کنار گیر که ز عمر چند لے نمانده میست بیار عنت را نفس با زبیس است این به پاس
 نفس شاد که آخر نفس است این به مرتضی اعلی فرمود که لے فاطمه مرا قوت شنیدن این مقال و طاقت دیدن
 این حال نیست فاطمه گفت لے علی را به پیش آید که بعضی وقت میاید رفت و عظمی در دل جوش زده که بهر حال
 میاید گفت و در بنشین سخن بن گوش کن و شربت فراق مرا بنا کام نوش کن رباعی بنشین مگر از دلم عظمی
 برداری بهیاز سر آلتعم و بی برداری بهیازم ز فراق تو خواهد شد بهان تا بود عظمی قد می برداری بهیاز
 بنشست و سر فاطمه بر کنار گرفت فاطمه دیده مبارک فراد کرد ناگاه از باران عظمی ویلابه دیده پر خرم میسر
 قطره بار گلزار خسار فاطمه باین آغاز کرد و فاطمه دیده باز کرد و علی را گریان دید گفت یا علی وقت وصیت است
 و هنگام تعزیت علی گفت یا بیرونه النساء چه وصیت داری فاطمه فرمود که لے علی چهار وصیت دارم اول آنکه
 اگر از من نسبت تو بصورتی صادر شده باشد که عمار ملا لے بر خاطر طاہر شنیده باشد آنرا عفو و مائی و مرا بخیل کنی
 علی گفت که حاشا درین مدت هرگز بقول فعل از تو چیزی دافع نشده که موجب آزار دل من بود یا باشد تو همیشه
 دلدار من بودی و دل آزار من و عکس اس من بودی نه آنست روزگار من و تو را قوار یافته ام نه جفا کار و بر صفت
 گل دیده ام نه بر شوکت خار و وصیت دیگر فرما لے گفت وصیت دوم آنست که فرزندان مرا عزیز داری و جاب
 جگر گوشگان مرا فرو نگذاری دست شفقت از سر ایشان بر نیگیری و عذر گناخی اگر از ایشان صادر شود در پذیرایی
 سوم مرا بنشین کنی تا چنانچه در حال حیات هیچ بیگانه را نظر بر خود و بالائے من نیفتاده و درین مرگ نیز چشم
 کسی بر جنازه من نیفتد چهارم آنکه پائے از زیارت من باز نیگیری که من با تو انس دارم و دستم در مولد اوقات
 صبح و شام من تو بودی و حالاینا کام از تو دور میمانم عیبت لے بنا کام مرا از رخ تو مجوری + تو و که باشد که

بکام از تو گزیند و زنی هر تنگنا این سخنان شنید فریاد از نهادش برآمد و بلسان الحال مضمون این مقال با دو
 رسانید ریاحی اولد از زاکانه سے طلبیده و در کوسه فراق خانه میطلبید تیرے نکاح بجزمت اندازد و فرستید
 مانثانه میسایا بد آنگه علی گفت اے فاطمه قبول دارم کہ بولیتہا کے تویقیم نمایم اما تو ہم کہے فرمائے و صایا کے
 من بشو فاطمه گفت چه وصیت است گفت اول آنکه اگر در خدمت تو تقصیر واقع شده باش عفو نمائی دوم
 چون بروضه پد رت برسی سلام من فراق دیدہ بجزان کشیدہ بوسه رسائی سوم از من بیاخصرت شکایتے
 نفرمانی فاطمه فرمود کہ حقا کہ در مدت موصلت از تو چیزے ندیدہ ام و سخنے نشنیدہ ام کہ موجب بیت بودہ باشد بلکہ
 ہمہ مروی و مرمت جو ہر مروی وقتوت حسن مقال لطف نعال شاہدہ کردہ ام **پہلیت** اے زمرتا پاچہ چشم خویش
 عین مروی چون تواند بوجہین لطف و ریاضت دی ایشان برین سخن بوند کہ یک ناگاہ خروش و او بلاہ
 و نالہ و مصیبتا از در حجرہ بر آمدن حسین میگفتند اے پدر اے در دیدہ علم رسول خداے در حجرہ بروئے ما
 یکشائے اے پدر بزرگوار ما را بجانہ و آرتا و دیدار باز پسین ما و خود بر بنیم و دواعی بکنیم علی خود بر فاست در خانہ
 باز کرد و شاہزادگان را در برگرفت و نورزش بسیار نمود و گفت جانان پدر شما چه دانستید کہ مادر شما در بوقت از
 دنیا بخوابد رفت گفتند اے پدر ما بان فرمودہ بودی کہ بروضه جد خود روید زمین کہ بروضه رسیدیم خروشے بگو
 ما رسیدہ آواز سے شنیدیم کہ ایک ابرہیم خلیل میگوید تیمان فاطمه نہ ہر آمدند ایک ابرہیم خلیل بیخ میگوید شفیجان آمدند
 ایک محمد حبیبی آمد علیہ السلام فرماید کہ بگو گوشتگان آمدند چون بروضه رسیدیم سلام کردیم از طرف حضرت **صلی** علیہ السلام آواز آمد
 کہ آخر زمان من دے نور دیدگان من باز گردیدتا و دیدار باز پسین والدہ خود را میدیکہ ما با استقبال آواز شما آمدہ ام و جمع بسیار اندامان
 کشیدیم و ما ہم رخ و دران خانہ انگذند کہ حضرت فاطمه نگذاشتند و در دست و پایے افتادند و زمینے غلطیدند و زاری تمام مینالیدند
 و گفست اے ماہرے ما لیند و میگفتند اے ما و چشم مبارک باز کن و با بالسخنے آغاز کن تیمان خود را ایستہ و دیار بنوا
 و از گفتار شکر بار خود بہرہ حوالہ ایشان ساز **پہلیت** نظرے کن کہ در وقت دل مارا خون ساخت سخنے گو کہ زجرت
 جگر ما بگذاخت چون آواز ایشان بگوش فاطمه رسید دیدہ باز کرد و دست بکشا و ایشا از او برگرفت و گفت
 اے جانان ما و دوائے مظلومان ما و زدم کہ بعد از من حال شما بگیا رسد و از دشمنان بشما چه بجا رسد پس دختر ازا
 طلبید و برادران سپرد و ہمہ را دیگر بارہ بر کمر نعلی سفارش کرد و وایتے آنست کہ عالی و حسن و حسین
 را فرمود کہ شما ایسے دیگر بروضه پد رم روید ایشان بر رفتند و فاطمه ام سلمی را طلبیگفت بر من آے ہتیا
 ساز تا غسل کنم ام سلمی گوید آب تر نیب نمودم و فاطمه غسلے فرمود کہ سر گر ندیدہ ام کہ کسے بدان خوبی غسل کند
 پس گفت جامہ ہائے پاک مرا بیاور بیاور دم در پوشید آنگه فرمود کہ فرارش مراد میان خانہ نہا بجا بہاوم و
 آنحضرت بیاید و بران فرارش گئی گرفت و بر پہلو راست خسیدہ رے بقبلہ دست مبارک ز زیر خسار راست نہا و پس بجا

بنت عیسی را طلبید و گفت له اسمائی که چهره یل نزد پدرم صلوات الله علیه آله وسلم آورده و وقتیکه مرض بود و قدری
 کافور بهشت بجهت جنوطی بیاد و پدرم آرزو بسته بخش کرد یک بخش خود برداشت و دو بخش بمن داد و گفت یک
 قسم از آن بشت دیکه از آن علی له اسمائی کافور در فلان موضع نهاده است آنرا بردار و چهل شقال است میت
 شقال که بخش منست مردان جنوط ساز و باقی که قسم علی است آنرا مضبوط بساز اسمها موجب فرموده آنحضرت صلوات
 نمود و دیگر باره فاطمه فرمود که له اسماء بیرون رود و مرا تنها بگذر از آن اندک زمانه با خدای عود از گویم و امید که در دل
 دارم با قاضی الحاجات باز گویم اسماء بیرون آمد و ساعتی انتظار برد و آواز گریه فاطمه شنید بخانه و آمد و دید که فاطمه را
 و باقی سجانه مناجات میکند اسماء گوید گوش فراداشتم می گفت خداوند ما بجزت پدرم مضطط و بشوقی که بیدار من
 دار و پدر در دل مرتضی که در منارقت من بینا لد و میزاد و بسوز دل حسن و حسین که در مصیبت من خود همدوش است
 و بغرض دختران نارسیده من که در ماتم من بیچ و دقیقه باقی نخواهند گذشت که بر گنا بگاران است پدرم حجت کن
 و از سر گناه عاصیان بیچاره در گذردین محل گریه بر من غلبه کرد فاطمه باز نگرست اسماء را و دید گفت ترا گفتیم که از آن
 مرا تنها بگذر برو و بیرون منتظر باش بعد از یک ساعت مرا بچوان اگر اجابت کردم فها و الا بدانکه من نزد پدرم
 خود قسم و بی پدر بزرگوار خود ملحق گشتم پس اسماء از خانه بیرون آمده زمانه انتظار برد و آنگاه آواز داد که یا قرة
 عینی الرسولی هیچ جواب نیامد دیگر باره گفت یا سبیله الی سبیله یا ابتز المصطفی ندای اجابت
 نشنید و آمد و جامه اندوخته مبارکش در کشید و دید که از حجره عتاد کلبه فاطمه تجاور و رضه لقا انتقال کرده و در
 توجیه این مصیبت با وحشت و کلال نبرحت آبا و قرب وصال آورده اسماء از پیله و رافق او دروئے برکت پیامبرش
 نهاد و میگفت له قبول غذا چون بروضه پدرت رسی از من سلام و نیاز برسان و برین محل حسن و حسین از در
 در آمدند و گفتند له اسماء در ما چون است اسماء را تحمل نماند دست کرده مقتضای سر در کشید شان از او کان بر صورت
 حال و قوت یافتند گریان روی مسجد نهادند و علی با اشرف صحابه آنجا بودند چون آواز گریه سلطان بگوش
 مرتضی رسید و دانست که بر فوتش در میگردد مرتضی بیهوش شد صحابه حیران شده میامند و آب سرد سحلی افشاندند
 تا بهوش آمد پیش حسن و حسین باز آمدند که له محذوم ز او کان شمارچه پیشو و چرامیگرید گفته چاکه نه نگریم و بر ای
 چه تا لیم عیبت دل بشد از دست دوست آنچه جویم نطق فرو بست حال خود بکوه گویم و در وقت بینان
 جان عزیز زیره زهر او قبول عذرا از میها سخانه قالب شرفش میل و عوت سحر و الله ینک عوالی
 و الی السلام فرمود و هر دو روح بزرگوارش بخا و بیاد جعی الی دیک از شاهراه کل نفس ذالینک الموت
 بمحوره ساکنان صواب قدس برین و مقصوده متوطنان مجامع علی علیین بجزت حضرت سید المرسلین
 صلوات الله و سلامه علیه پوست متسرح دوست بروست رفت و بار بار صحاب بزرگوار از صورت حال

و قوت یافتہ مرہم گریہ و زاری بجای آوردند و مصیبت حضرت رسالت راضی اللہ علیہ و آلہ وسلم تازہ کردند و در قطعہ
 را بنی اللہ عنہ در مرثیہ آنحضرت بیات ست از جملہ مصرع لکل اجتماع من خلیلین فرقۃ یعنی ہر اجتماع
 را میان دو دوست افتراقی در پیست و ہر کل وصلی را خار جبرے باشع و کحل الذی ذون الفراق
 فکیس ل و ہر بلا یکہ باشد بخیر بلائے فراق اندکیت و بہ نسبت شدت مفارقت از ہزار یکے مصرع
 دان انیقادی قاطباً بعداً احکم + بدرستی کہ کم کردن من فاطمہ را بعد از ہجران حضرت رسالت صلی اللہ علیہ و آلہ
 وسلم و دلیل علی ان لا یک و صرخیل و دلیل ظاہر و علماست باہرست بدانکہ بیچ دوست و عالم دایم
 یست و بیچ قاعدہ صحبت تا قیام قیامت قایم نے بلکہ عادت روزگار غدار و سیرت زمانہ ناپایدار است کہ
 پیوستہ بہ تیغ مفارقت رشتہ مصاحبت جمعہ را انفصال بدوداع فراق بر جگر دوستان قدیمی و صاحبان
 دیرینہ ہند مشنومی فلک را غیر ازین خود نیست کالے + کہ اگر داند جدایاے زیارے + بہر جا دوستان
 بیند ہم آواز + ہماندم نعمتہ دوری کند ساز + و بروایت اہل بیت وفات آنحضرت شب ریشنبہ بودہ سو لم مبارک

رمضان السدس عشر من الحجۃ و در روز نہ بدفون است

باب پنجم در طرفہ از اخبار رضی علی رضی اللہ عنہ از زمان ولادت تا ہنگام شہادت

در شواہد النبوة آورده کہ امیر المؤمنین علی رضی اللہ عنہ امام اول ست از ایامہ اثنا عشر و شمایل و فضایل سے از ان بشیر است
 کہ بد تقریر زبان و تحریر بیان استقصائے آن توان کرد امام احمد صنیل رحمہ اللہ فرمودہ است کہ از بیچ یکا ز صفا
 کرام رضی اللہ عنہم آن قدر فضایل با نرسیدہ کہ از امیر المؤمنین علی رضی اللہ عنہ است ولادت سے بلکہ بودہ است
 بعد از عام اقبیل بسید سال روز جمعہ سینوم ماہ ریشنبہ منقید رحمہ اللہ آورده است کہ زمین مریے بود و کو توجہ مجرب
 عبادت آورده و بعد و تقوای و زہادت پشت بر دنیاے دنی و متاع فانی او کردہ و بیت بکو سے رفتہ و کجھے
 گرفتہ + چشم خلق چون گچھے ہفتہ + نام سے مشرّم بن و عیسیٰ الشافعی از ہدین مشہور بود و دو سال از عمر
 گذشتہ درین مدت از طاعت و عبادت نفور و ملول نگشتہ وقتے در مناجات گفت اہی از بزرگان حرم مشرّم خود
 کسے بمن نماے تیر و علیے پیرایے سے بہدت اجابت رسید و ابوطالب کہ بسفر بمن رفتہ بود و زیارت سے
 توجہ نمود مشرّم چون ویرا دید تعظیم تمام کردہ پیر سپید و در پہلو سے خود بنشاندا نگہ متفہار کرد کہ تو کیتی و از کجائی
 گفت مریے ام از تہامہ مشرّم گفت از کدام تہامہ گفت از مکہ دیگر پرسید کہ از کدام قبیلہ گفت از قبیلہ بنی شام بن
 عبد مناف زاہد و دیگر بارہ برخواست و مشرّم نے ابوطالب پرسید و گفت الحمد للہ کہ حق سبحان و تعالیٰ من ذکر و
 در امر گندا و تاجیکے از مجاوران حرم شریف خود بمن نمود پس گفت نام تو چیست گفت ابوطالب گفت نام بدت
 چه بود گفت عبدالمطلب زاہد گفت کہ خواندہ ام کہ عبدالمطلب را و بنیر باشد کیے بنی خدا و پدر او را عبدالمطلب نام

باشد و دیگر ولی خدا نام پیر او ابو طالب بود چون نبی خدا می ساله شود ولی خدا متولد گردید ای ابو طالب آن
 نبی بوجود آمده است گفت آسمی مخر متولد شده است و بیت و نه سال از عمری گذشته است گفت ابو طالب
 بشارت باد ترا که اسامی فرزندی از صلب تو برودن آید که امام متقیان و پیشوای مومنان باشد ای ابو طالب
 چون بگام با زردی آن برادر زاده خود را بگو که مشرم تر از اینا ز مندی بسیار میرساند و گو ای میدید که خدا کیست و
 بجز از وی خدا کیست و نو که محمدی رسولی نبی و چون پسر تو متولد شود او را هم سلام من برسان و دیگر آن پسر
 که دوست و هوادار تو بود چنین گفته است که تو ولی پیغمبری یا حضرت نبوت تمام گرد و تو ولایت اشکارا شود و
 او خاتم نبوت باشد و تو فاتح ولایت باشی ابو طالب گفت شرح حقیقت آنچه تو میگوئی بچند دریا هم گریز
 روشن دلیلی هویدا این غالی مشرم گفت که چه خواهی تا از خدای در خواستم تا اجابت فرماید و تراد برین موضع رہتی
 سخن من روسه نماید ابو طالب نگاه کرد در وقت انار بود بر در آن غار خشک شده گفت خوامم که مر ازین درخت
 خشک انان زاده دوی زاهد و دست بدعا بروشت و گفت آهی اگر آنچه از سر سنی و ولی تو گفتم راست گفتم باز ازین
 درخت انار دره فی الحال بقصدت حضرت ذوالجلال آن درخت سبز شد و برگ پدید آمد و دکنار بود پدید آمد و در
 انالطیف پرست و هم در دم سینه گشت ابدانار با باز کرده و پیش ابو طالب نهاد چون بشکافند و انهار
 او چون لعل ربانی شمع بود ابو طالب دانه نهند از آن تناول نمود رنگ آن حلقه سرایت کرد و در شری رویه امیر
 ازان بود و القصد ابو طالب شاد و خنده ان از مجلس زاهد برودن آمد چون بگام رسید نقطه عملی از صلب و برجم قاطع
 بنت اسد منتقل شد و چون مدت حمل گذشت فاطمه زهرا بیت میکانند که در طواف خانه کعبه بودم که اثر مخاض بر من
 ظاهر گشت در شوط چهارم حضرت رسول صلی الله علیه و سلم مرا دید گفت املد ترا چه بوده است که رنگت متغیر شده است
 صور حایل بر من رسانیدم گفت آن فاطمه طواف تمام کردی گفتم نه گفت طواف تمام کن اگر آنست که صورت نیاید گرد و در خانه کعبه
 رو که سر خدایت و کتابت المصطفی از زید بن جعفی نقل میکنند که من با عباس بن عبدالمطلب و عیبه از بنی عبدالمطلب
 به آزاد بیت الحرام نشسته بودیم که فاطمه بنت اسد بسجده آمد و حال آنکه حامله بود علی و از کل شے مدت نه ماه گذشته
 بود و بطواف اشتغال نمود و ناگاه انشطلق و علامت نمودن بر او ظاهر شد و مجال بیرون رفتن از مسجد نماز گشت
 خداوند خانه بجزرت باقی این خانه که این ولادت ازین آسان کن راوی گوید دیدم کنفی الحال دیوار خانه کشاده شد
 و فاطمه بچانه درون رفت و از چشمه قایم گشت ما خواستیم که بچانه در اینم میسر نشد و روز چهارم بیرون آمد علی
 را بر دست گرفته امام بود او و بناگهی آورده که پیش از علی و بعد از علی بیگس را این مشرف نموده که دے در خانه کعبه
 متولد شده باشد و درین معنی گفته اند شعر و کد نه فی الحکوه المصطفی امه و طابث و طاب و لیسن دها
 و المولین بحیث گوهر چوپاک بود و صدف نیز پاک بود و آید میان حرم کعبه در وجود کعبش زخیمش گشت

ازین بیت تقدس
 در کعبه و اخبار جود

داشت لاجرم بروش سید و جهان جلو با نمود فاطمه چون با علی از حرم بیرون آمد ویرا بخانه آورده در مهد نهاد و ابوطالب با بشارت داد ابوطالب لیل زید میابد و در پیش مهد تا رخسار علی را به بینی علی دست از بند بیرون کشید و دست پدر را گرفت و گفت اندر من ویرا بجز شهید دروایتی آست که مادر خواست که پستان در دهان دهند نگذاشت و روئے مادر را نیز خراشید ساخت ابوطالب گفت لے فاطمه این سپید چو نام نهاده که پنجه اور است بی پنجه شیر میماند گفت اورا بنام پدر خود اسمت میا کرده ام ابوطالب گفت من در از زید نام کردم بنام قصی که جامع قبایل قریش بود پس فاطمه دست او را فرو بست و بچشم مشغول شد چون باز تگاریت دید که بند های گهواره حینت دو ستهما بیرون کرده اما چون خبر ولادت علی بحضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم رسید پرسید که ویرا چه نام نهاده بعرض ساختند که پدر زید نام نهاده و مادر اسم حضرت صلوات الله و سلامه علیه فرمود که نام خوشش علی است میباید نهاد و فاطمه که این سخن شنید گفت بخدا که من ازها نغی نشنودم که نامش علی نه اما پنهان میگردم و روایتی هست که میان پدر و مادر در تمیزی می مجادله میرفت با اتفاق در شبی پدر حرم آمدند و فاطمه روئے با آسمان کرد و خیزد آغاز فرمود که یک بتیش این است شعر باین کنا کجک مک الم صغی ما ذاک اتری من السهم ذی الصبئی یعنی آبی حکم کن آنچه خواهی در نام این کو که از بام خانه ریزد نشنودند که کسی میخواند در جواب ایشان که یک بتیش این بود شعر فاسم من شایع علی و علی انتم من العلی پس برین نام قرار دادند عیبت کام دهن و زین زبان است این نام آرام دل و راحت جان است این نام او آورده که رسول صلی الله علیه و آله وسلم نجاة ابوطالب آده نزدیک مهد شد تا علی را بنید فاطمه بنت اسد گفت آفرزند دلیرانه نزدیک گهواره م و کل این فرزند شیر خصلت است رو پدر و چهره مرا بخر اشتی میباید که نسبت بشما نیز جراتی کند سید عالم صلی الله علیه و آله وسلم گفت اما در علی با من هرگز این شیوه پیش نبرو آنگاه فریادش مه شد و در روئے علی نگرست و علی در خواب بود چون را بگریست سگین معبر آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم پیشام علی رسید دید باز کرده زبان حال مضمون این مقال را اینم و عیبت بوئے جان من آید از باد صبا این بوجوب است مشک لای این حد نباشد گهست کیسوئے اوست و چون نظر علی بر جمال سید کائنات علیه افضل الصلوات افتاد در روئے مبارک آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم بختید عیبت اندین ساعت که دیدم نازنین خویش را باقیتم خرم دل اند و بگین خویش را آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم ویرا از گهواره بیرون آورد و بر کنار گرفته روئے بر روئے و سه نهاد و زبان در دهن من کرد و علی مدت مدید زبان آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم میکید و از رحمت لعاب آن دهن که سر چشمه اسرار و مایه نطق عن الطوی بود شربت هلال العباب و سوا فی فمینی می چشید و گفته اند که در آنکه ابوطالب آنکه داشت که ویرا برادر آن بود که اول است مرده که بچھے

رسد حضرت رسالت باشد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دانکہ شیراز نگر فتیحت آن بود کہ در مبد حال آب حیات از
سر چشمہ دہان مید دو جهان صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نوبت عیسیٰ مفرج بجا رفت گمان عشق رسان نہ کیماے
سعادت کہ در دین داری ہمیں رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم طشت آفتاب طلبید و علی را در طشت نهاد و بدست
مبارک خود ویرایے شست چون جانب راست سے شست گشت علی در طشت برگشت آنکہ کے دیرا برگرداند
حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ این حال مشاہدہ فرمود بگفت فاطمہ گفت ای سبب این گمہ چیست خواہ
فرمود کہ گویاے پیغم کہ این سپر غسل میدد و من ہم پیش سے میگرددم بے آنکہ کے مرا بگرداند و در ذرا اول علی
من او را شستم و در روز آخر من او را خواہ شست چنان بود کہ در محلے کہ آن سر و صلاوات اللہ و سلام علیہ
از دارالغمر در بلرے سرور انتقال فرمود علی مباشرت آن سرور بود چنان مینمود کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
از دستے بدستے میگرددید بے آنکہ کہ او را بگرداند و در پیش آید و کہ آنحضرت صلاوات اللہ و سلام علیہ تربیت علی
میفرمود و پوسیدہ از ذہب میگرفت و او در غسل کنار رسول پرورش یافت و چون قریب بہ پنج سالگی رسید در آن
وقت تنگی دے برگی در میان قریش پدید آمدہ بود و بجهت تشنگی مردم عبرت تمام میگزرانیدند و ابو طالب
عیال مند بود و ذرے حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم باعم خود عباس گفت تو تو از لگری و ابو طالب
فقیرست و عیال بسیار دار و مردم بہ بلائے غلا و قحط درماندند مصحح پیش آے در حکم کہ محل تحمست ایاتنا
برویم و ہر یک فرزندے از ان او برادریم ناسب یکبار شود و نونت او تحقیقے یا بد عباس قبول فرمود با حضرت
رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بخانہ ابو طالب آمد و صورت جان او باز گفتند جواب داد کہ عقیل را از پس ان بن با من کنند
باقی نہ شمارانید پس حضرت صلاوات اللہ و سلام علیہ علی را قبول کرد و عباس جعفر را در نیت و علی در کتابت حضرت
رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بود تا وقتیکہ آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم معبوث شد بے ایمان آورد و همچنان
بلازمت ایشان قیام مینمود تا آن ہنگام کہ فاطمہ زہرا بوسے داد و وجہ جہت ایشان تعیین فرمود اما کنیت علی
ابو الحسن بود ابو تراب دین کنیت او خوشتر آید و در سبب تکتبہ علی بدین لفظ پند قول واقع شدہ در
شواہد آورده کہ روزے رسول اللہ میان من و فیے چیزے واقع شد ششم کردہ بیرون رفت نہ زن و قیالہ لغز
رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کے را فرمود کہ میں کہ سے در کجا ستائش کن کہ گفت یا رسول اللہ سے در مسجد و
خواب ست رسول صلاوات اللہ و سلام علیہ آنجا رفت ویرا دیدہ رفتہ دروے او از دوش او افتادہ و دوش مبارکش
تک آلود شدہ رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آن خاک را بدست مبارک خود از دوش او دور میگردد و سے گفت
قسم ابا تراب قسم ابا تراب در روضۃ الاحباب فرمودہ کہ در سال دوم از ہجرت کہ غزوہ ذوالعشیرہ واقع شد
پیشا بر صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم علی رفتے را ابو تراب کنیت نہاد و عمار بن ابیاسر میگوید در غزوہ ذوالعشیرہ من و علی

در پاسے و رخت خرمایے بخواب رفته بودیم و در زمین رنگیستان حضرت سلوات اللہ و سلام علیہ بر بالین آید
و نا امید ارگرد و با علی گفت قسم یا اباکرتاب بعد از آن فرمود که لے علی ترا خبر دهم کہ بد بخت ترین مردمان
کیست علی گفت آئے یا رسول اللہ رسول صلی اللہ علیہ آله وسلم فرمود کہ بد بخت ترین مردمان دو کس اندکے آنکہ
ناقص صاحب پنجا میرا علیہ السلام ہے کہ دو دیگرے آنکہ روے ترا و محاسن ترا بخون رنگ کنن این میگفت دست
حق پرست را بر سر و روے مے میکشید و کنیت دیگر اور ابو الریحان تین ست و در مناقب ابن مروید و جابر
نقل میکنند کہ شنیدم از حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آله وسلم بسمه روز پیش از وفات کہ علی گفت یا اباکرتاب
وصیت میکنم ترا بر نگاہداشت دور سحائے من مرا حسن حسین بوده اند و بدستیکه نزدیک شد کہ دور کن تو در تنم شکست
و از جابر و ند چون حضرت رسول صلی اللہ علیہ آله وسلم وفات کرد امیر فرمود کہ هکتا احسن و کنی یا کن من این بود
کہ بر جاسے نماند و بعد از وفات فاطمه گفت هکتا لو کن التانی این رکن دوم بود کہ در هم شکست و در
انجاء آمده است کہ مرتضیٰ علی فرمود کہ من محبت بسیار دیدم و شفقت بیشتر کشیدم و سخت ترین بلاها من بود
یکے وفات حضرت سید کاینات علیہ افضل الصلوات کہ با دوی راه و پشت پناه من بود چون آنحضرت صلی اللہ
علیہ آله وسلم در گذشت دل من بر آتش حیرت بریان و ویدہ ام از غایت حسرت گریان گشت زبان حال من متعالی گم نمود
رباعی مے بمنفسان آه کہ بے یار بماندم + در دست عم حجر گرفتار بماندم + آن بجز رسالت چو شد از دیده من
دور + من با صد چشم گهر بار بماندم + در وفات جلیله جلیله من یعنی فاطمه رضی اللہ عنہا کہ تسلی دل چشم
روشنی دیدہ پر خم و مونس روزگار و یار و دادار غمگسار من بود و نفوت مے جراحت مصطفیٰ تازه شد و دست
فراق دامنے دیگر بر بالاسے آن داغ نهاد رُباعی از تبار ز دست فلک نیباد + هرگز که کار کسے انکشا
کہ نلے دید کہ داغ داره + داغے و گرش بر سر آن داغ نهاد + سوم خبر شهادت جگر گوشه من حسین کہ رسول صلی اللہ
علیہ آله وسلم از آن مرا خبر داد + در شواهد آورده کہ مرتضیٰ علی در بعضے از سفر ہائے خود صبر اسے کہ بلا رسید و گریان گریانا
از اینجا بگذشت پس گفت و السلامین ست محل خوابانیدن شتران ایشان و موضع مردن ایشان صحابہ گنفتند یا
المومنین این چه موضع ست فرمود کہ این کر بلاست اینجا قوے اکتشد کہ بحساب بہشت در آید بعد از آن مصیبت
تخلوب اہل سلام شمع دار در لکن ضحرت سوخته است و موقد حیرت در کانون سینہ ہائے امت سید نام آتش فلق
و اضطراب برافروخته قطع شد بساط خرمی مے در جهانین و اقوہ + نیرو و بالا شد زمین و آسمان زمین و قوہ
شعبہا برکت آسمان رنگ شفق + خون ہے آید چشمہ روشنان زمین و اقوہ + انا القاب مرتضیٰ اعلیٰ سیر است
چون کہ بر لب و بیفتد بلند و صوب الایمان و کما ز تیر فرار و اسد اللہ القاب شمالین حضرت رسول صلی اللہ علیہ آله وسلم را رسید دست میداشت و در جزو سالی
(رسند نام صحابہ) مذکور ست کہ حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آله وسلم دست من و زمین گرفت فرمود کہ بر کمر او دستار و درین جزو را اور و ایشان را دور

با من باشد روز قیامت در درج من و در فرودس الاخبار از مساوی بن جیل نقل کرده است که دوستی علی رحمت است
 ایست که بان سید مضر نکند و دشمنی علی سینه ایست که بان حسد نفع نرساند و در خبر آمده است که روز حضرت
 رسول صلی الله علیه و آله و سلم نشسته بود علی ایستاد حضرت صلی الله علیه و آله و سلم او را در کنار گرفت و میباید و چشم او را
 بوسه داد و عباس بن عبدالمطلب حاضر بود گفت یا رسول الله این کس را دوست میداری گفت آعم نعم او را دوست
 میدارم و بسیار دوست میدارم و نیکو دارم که کسی او را از من بیشتر دوست دارد بدرستی که حق سبحانه فریت هر
 پیغمبری را در صلب و پهنا و ذریت مراد صلب علی و ذریت فرموده امام ترمذی در در سن خود آورده که سلمان
 راضی الصدوق گفته چه بسیار دوست میداری علی گفت من از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم شنوادم که هر که
 علی را دوست دارد پس بدرستی که مراد دوست او و هر که علی را دشمن دارد بدرستی که مراد دشمن او باشد و حضرت
 رسالت صلوات الله و سلامه علیه رباره او عاقر فرود که خدا یا دوست دارد هر که علی را دوست دارد و دشمن او را
 دشمن دارد و در حدیث مذکور است لظلم دوستی علی بنی خداست و دوستی غیر او سرک و بهر او گفت مصطفی بالکفر خدا
 وال من والا به بعضی او موجب یا نکار است و سب خواری و نگو ساریست و دشمنی منی را فکند در چاه بهم برسان
 عاون عاواه بود شواهد از ولایل امام مستفقری رح نقل کرده که یکی از صالحان این امت گفت شے قیامت الطور
 خواب دیدم که قائم شده است و همه خلائی را در حساب گاه حشر کرده اند بعد از نزدیک بیم و از آنجا که چشم ناگاه
 دیدم که رسول صلی الله علیه و آله و سلم بر کنار جوهن کوشترست و حسن و حسین مردان را آب میزدند پیش ایشان فرستم که مرا
 آب دهیدند و اند پیش حضرت رسالت صلوات الله و سلامه علیه و آله و سلم گفتم یا رسول الله اینها از آب که مرا آب دهند
 رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که ترا آب نخواهند داد و گفتم چرا یا رسول الله میترسم که قصد باک من کند و مرا منع است
 آن نیست که من شے تو را نم کرد و رسول صلی الله علیه و آله و سلم کای بر من فرمود برو و در آب گش من خواب برآیستم
 و پیش رسول صلی الله علیه و آله و سلم آمدم و گفتم یا رسول الله آنچه فرموده بودی کردم پس رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که آن
 حسن و بر آب ده امیر المؤمنین حسن و حسین را در دست مبارک و اگر ختم و نیکو خوردم پلنه بعد از آن
 از خواب بیدار شدم بسیار ترسناک پس وضو ساختم و نماز مشغول گشتم تا آن زمان که طبع بر مید ناگاه آواز مردم برآید
 که فلان کس را بر جامه خواب یکشته اند که شاکان حاکم آمدند و همسایگان را میگناه گرفتند من با خود گفتم سبحان الله این
 خوابیست که من دیده ام و خدا تعالی آزاد است ساخته است بر خاتم و پیش حاکم رفتم و گفتم این کار است که من
 کرده ام و مردم ازین میگناه اند و الحق حاکم است میگفت که گناه آن ناکس بود که این نعم و او اما در صلبی از صلی الله
 علیه و آله و سلم ناسرگشت هریت ناسر بر که گفت و هر که شنید به بر سر او خیرش خویش رسید و بهم و شواهد از
 حسین بن علی بن الحسین رضی الله عنهم آورده اند که شے فرمود که ای بر ایم بن هشام الخضر و ای مدینه بود هر روز جمعه را بر زمین

کامله انامید تیر العلیم و علی با یصا منین گشته حکیم سالی فریاد میبیت خوانده در دین و ملک مختارش بهم
 در علم و هم علمدارش در شرح تعرف آورده که علی بن ابی طالب را سخنان است که کسی از آن ننگفته و بعد از آن نیز
 که مثل آن نیارده تا بداند آنجا که روزی بمهر برآمده گفت که سگونی عمداً در آن گفتار حق پیر سید از من یادمان
 عرش هر چه میسر سید پس بدستیکه در میان دو پهلوانی من علمها بسیار است این ابی طالب از است صلی الله علیه و آله
 و سلم در میان من و این آن چیز است که ذکره است یعنی چنانچه است در حضرت رسول صلی الله علیه و آله در حدیث
 که جان من در قبضه قدرت اوست که اگر فرمان رسد در تربیت و انجیل را که سخن گویند بر زمین و سواره و وضع کنم و
 بر آن نشسته خبرم بد آنچه در آن برود کتاب است و آن برود کتاب مردان تصدیق نماید و شک نیست
 در آنکه این علم و مکتب ادب از ادیب لیب و عذاکمک ما لکم کن تعلم در موخته بود چنانچه فرمود که رسول
 صلی الله علیه و آله و سلم هزار باب از علم در من آموخت که از هر بابی هزار بابی دیگر بر من منکشف شد شیخ عطار فرموده
 مشنوی نبی در گوش او یک علم در داد و زان اندر دلش صد علم بگشاد و چو شهر علم دین پدید آمد در آن
 شهر بزرگ حیدر آمد از آن آب حیات حل که جان خور و زودست ساقی کوثر توان خورد اما عبادش بر تیر
 بود که شیشه از خلوت او هزار کیلومتر میشت و دور است بکیبیرات فرایض و سنن الاحكام او را برین وجه نقل کرده اند که
 غلام و در پس دیوار ایستاده بود امیر او را بنام او با نعره زد و او جوابی او بالاخر امیر در عقب دیوار که در او را دید گفت
 ای غلام آوازها نشنودی گفت ای فرمود که مرا چه جواب نداوی گفت میخوانم که ترا بخشم آمدم گفت من
 آنکس را بخشم آمدم که ترا بر آن میداشت که ترا بخشم آری یعنی شیطان را پس فرمود که برو ترا آزاد کردم در راه خدا
 و تا زنده باشم نونش تو بر من است و این نهایت بزرگباری و نهایت نیکو کاریست علی مرتضی است بود و جانش
 از زویو علم بر خرق مهربان گش افسر حلم و داند تو اضعف حکایت کرده اند که در زمان خلافت از افریقیه مغرب تا سمرقند
 در تصرف می بود پیاده در بازار کوفه میگفت دست و مردم به سلامات خود مشغول شده از هر طرفی خبر ترا شنیدند
 و بر عمر و با بوهی میگردید میگویند که راه رسید امیر خود را مردم آواز مبارکش میشنودند و راه برو کفالی میبگردند و
 در روایت آمده که روزی بعضی از جوانان خانه خریدار بود و خود بر دوشته یک از خدا آم غلبه و پیش آمد یک یا امیر المومنین
 این یار را من ده تا بر دارم فرمود که ابوالعباس الحق ان یحکمک پدر عیالان سردار ترست بر برداشتن با
 ایشان خادم گفت تو خلیفه زمانی و امام بر منانی این صورت با حال تربیتت نذر و جواب داد که لا ینقص
 الراجح من کماله عما یحکمک الی عیالک و از کمال هر چه کم نکند با کسی که بر او عیال میکشد اما سزاوارش
 در مرتبه اشتهار بر حسب عیال و کبار مع خفی همانند بر همه چون روز روشن است امام واحدی در حساب
 تزلزل آورد که هرگز از عیال منافق ابوالحسن علی بن ابی طالب کم آمد و هر چه در مشاع دنیا چهارم در دست از شرح لایق

خود باز گرفته در راه رضائے حق تاملے بر درویشان فقہ کر و یکے بظاہر یکے در سر و یکے در روز تو زانی و یکے در شب
ظلمانی حق تعالی این آیت فرستاد **وَ الَّذِینَ یُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ بِاللَّیْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِیَةً فَلَهُمْ اَجْرٌ کَثِیْرٌ**
و علی را به تشریف این خدمت تعریف کرده به تقدیم این عمل بر تحت نجات جلوہ داد حضرت مصطفیٰ صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم پرسید کہ اے علی ترا چه بر آن داشت کہ بدین نوع تصدق نمودی جواب داد کہ طریق صدقہ را بر آن
چهار ندیدم بہت طلبیائے ربانی جمیع آن طرق را الزام نمودم و تمناے من آنکہ یکے از یہا شرف قبول باقیہ موقوف
رضایسد و مقصود من کہ خشنودی محبوب من است حاصل آید حضرت اسالت علی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ یا ابن ابی
طالب اکابر این ذالک لک لے پس ابو طالب آنچه مقصود تو بود ماقفی دید آنچه حسی اصل شدی و فقہ روزہ و ایثار و
و اہل بیت و طعام خود را از مضمون و کپڑے چون اطعام علی الحبتہ مسکینتہ و تبریمہ اذا رسیلوا بر بہ
عالیمان واضح است اما زہادت مرتضیٰ علی و ترک نیاد و ترتیب ایام امور عقبی و توجہ بانوار مشاہدہ صفات حضرت
مولی در جہ تصوی و داشت چنانچہ جابر انصاری رضی اللہ عنہ فرمودہ کہ ندیدم در دنیا زہادتر از علی بن ابی طالب کہ مطلقاً
دیدہ بہت از متلذذ دنیا فانی فر و بستہ بود و بر مصدر ریانت مستعد شہو و نحوکم ترقی نشستہ و اخبار آمدہ
است کہ ندیدم ہر کسی مدید سہ روز متوالی از زمان جو سیر سحر زور و میگفت حسنی من الطعام ما یقیم کفہا بیجے
بس است از طعام مر آن مقدار کہ پشت مرا راست دارد و مرا از عبادت پروردگار من مانع نیاید آوردہ اند کہ در زمان
خلافت روزے بہ بیت المال آمد و در آنجا زور فقرہ بسیار حج آمدہ بود و بدینا نگاه کردہ زمانے نیک تامل فرمود
انگاہ گفت یا مسکین و یا بیضائے غریبانی لے زر زور خسار و فقرہ سفید عدا غیر مرا غرور و مسید و غیر
مر البقر بید کہ من فریضتہ جلوہ دل فریضتہ مفیضتہ شیوہ شیرین ثمانی شوم و بدرستی کہ من شمارا رطلای دادہ ام کہ
رحبت زمان مجال است و دست نصرت بدین شمارا میدن بزہ و وبال قطعہ چگونہ بخشوہ دنیا مرا فریب نہد چو
دیدہ بہت در آن بینگرم چو گر خوشتر من من خوشتر چین بود پر دین ۴ سز و کہ فرغ دنیا بنہیم چو تخم ۱۰۰ مالکرات و از حد
حضر زیادہ است در شواہد آوردہ کہ بردایات صحیحہ ثابت شدہ است کہ چون پامبارک بر کاتب نہاد دست تامل
قرآن میکرد و چون پاسے و بگوش برکاب میرسید بر دایتے بالاے مرکب است اینتا ختم تمام میفرمود و ہم در
شواہد نقل فرمود کہ اسما بنت عمیس از فاطمہ روایت کنہ کہ گفت در شبے کہ علی با من زفاف کرد از و تبریم
زیرا کہ شنیدم کہ زمین با تو سخن میگفت با د آریا حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کفایت کردم آنحضرت صلی اللہ علیہ
وآلہ وسلم سجدہ دراز کرد پس سر بر آورد و گفت بشارت با تو را لے فاطمہ پاکیزگی انسل بدت کہ خداستعالی افضلیت نہا
شوہر ترا بر سایر خلائق و زمین را فرمود کہ ہاے بگوید اجمار خود را آنچه بر روی زمین خواہد گذشت از مشرق تا مغرب
و ہم در آن کتاب مذکور است کہ در وقت توجہ بعینین اصحاب و ایستاج شدند و ہر چند از چہا است گفتند آب

نیافتند حضرت امیر ایشا زانند کے از جا وہ بگروا نید ویر سے ظاہر شد در میان بیابان حجے فرستد و از ساکن آن بیرون
 آب کرد و گفت از اینجا آب دو فرسنگ است اصحاب گفتند یا امیر المؤمنین اجازت ده تا با بخار و عیش و شادی پیش از آنکه
 بیخ قوت نماز با یک رجم امیر فرمود که حاجت بان نسبت و عنان بقله خور و بجانب قبله تاقیت و بجائے اشارت
 کرد کہ آواز بجا وید چون مقدامے خاک بر دستمند شگے بزرگ پرید آند کہ بیچ آتے بر آن کار نیک و امیر فرمود کہ این
 شگ بر بالا گشت جہد کتید و آواز بکنسید ہر چند اصحاب متعجب شدند و جہد کردند تو انستند کہ آواز جائے یعنی تہ
 چون حضرت امیر آواز بدید امر کج فرود آمد و استین از ساعد باز و نور و دید و گشتان مہمان بر آن شگ آورد
 و زور کردہ آن شگ او بالائے چشمہ در انداخت آئے ظاہر شد بغایت صافی و شیرین و خوشک و آن سفر بہتر از آن
 آب نخواندہ بود نہ پہ اصحاب آب خوردند و آن مقدار کہ خواستند برداشتند پس آنحضرت امیر آن شگ برداشت
 بر بالا لے چشمہ نہاد و فرمود کہ آواز بخاک بنیاشند چون رہسبان دیدن حال را مشاہدہ کرد و از فرود آمد و پیش
 حضرت امیر بایستاد و پرسید کہ تو ہنیا ہر سلی فرمود کہ نے پس گفت تو فرشتہ متقری گفت نے پس گفت تو چه
 کسی فرمود کہ من جانا پیغمبر مسلم محمد بن عبد اللہ قائم النبیین صلوات اللہ علیہ وسلم لے دست مبارک رسان
 میشود مرقن علی دست بوسے داد و پیر ویرانی گشت اشھد ان لا الہ الا اللہ و اشھد ان محمدا رسول
 اللہ بعد از ان امیر از وسے پرسید کہ سبب چه بود کہ بعد از آنکہ مدت مدید بر دین خود بودی امر و ایمان آوردی گفت
 لے لبر المؤمنین بنائے این دیر برائے گفتند این شگ است پیش از من بسیار کسین دیر بودہ اند و ما در کتب
 خود دیدہ ایم و از علمائے خود شنیدہ کہ درین موضع چشمہ السیت و بر بالا لے آن شگے کہ آزاناند و کندن آنرا نتوانند
 پتیا مبرے یا داماد بنیسیکے پس چون دیدم کہ تو آن کردی من بآرزوئے خود رسیدم و آنچه انتظار آن میں ہر دم
 یافتم چون حضرت امیر آواز بشنید چند ان بگفت کہ محاسن مبارک و آواز بے بدہ تر شد بعد از ان گفت پاس
 مر خدا برا کہ من نزدیک و منسی نبودم و در کتب او نہ ذکر شد پس آن را سبب طارم لمیر شد و پیش و یا ان شام تقابلہ
 کرد چند آنکہ شہید شد امیر بر سر کمان گزارد و ویرا دفن کرد و برائے شہد از خدا متعالی آفرزش طلبید و غیر ازین
 از کہ انتہائے ایشان موصح از دیرہ شرح و بیان بیرون ست ۱۰۰ ماجلوہ بر آتش بر بیچ بنیائے محقق سلطوت و عبادت
 از بیچ دانائے محقق نیست آنچه در غر و غر و ہر احد ہونین ملک اورا میسر شد از مساوت سبب جنتار و مقاتلت یا
 زمرہ کفار در آن باب ہا عین نکتہ کافیت کہ لافقی ایلا علی کاسیف اکاد و الفقار و در حرب متذق عمر و بن
 عبید و ورا کہ روئے زمرہ اعراب بود بیک گلہ بر خاک تیرہ انداخت و در حسیب یہودی را در جنگ خیر بیک ضربت شمشیر
 و دینہ ساخت و بر کندن در خیر ایشیت از ولایت حیدر کہ تاقیامت بر لوح دلہائے آدمیان مطلوبہ است ہر زبان
 کا قہ عالیان نہ کونہ ریاعی لے جان سخن دست دل بو تراب کن ۱۰۰ آواز ساز کہ بید و خیر خراب کن ۱۰۰ باہر ہر آنجا

گفت انس انس گریه و زهر چو بتیاب نو و بتیاب کن + و هکله جدا مصراع صداتی اوصاف چنین خواهد بود
 و چون مطاوی این اوراق گنجایش تفصیل صفات منقوصی ندارد و مقصد اصلی از تالیف این کتاب که احوال شهید
 اهل بیت است برین قدر اختصار افتاد است هر چه تقسیم در اوصاف کمالات او همچنان صحیح گفتیم که صد پند آن
 است + و حال شهادت ایشان بر آن وجه بوده که چون بر سر بی خلافت شکن شد و واقعه محل وصفین که تعاصیل
 آن در تواریخ رقم ثبت یافته و اوقع گشت و قصه حکیمین خود گرفت چهار هزار کس از عباد و زهاد کوفه از لشکر
 امیر المؤمنین علی بیرون رفتند و گفتند لا حکم الا لله و هشت هزار کس دیگر پیشان پیوستند و بجز و از منزل
 ساخته ابن کوا را بر خود امیر ساختند و این طایفه را خوارج میگویند و تفسیر علی ابن عباس را نزد ایشان فرستاد تا
 ایشان را نصیحت نموده باز آرد و هیچ وجه سخن او را قبول نکردند و گفتند علی حکیمین بعضی شده اند و گشتیم ابن عباس
 باز آمد و علی خود سوار شده نزد ایشان رفت و با ایشان آغاز سخن فرمود و عمر و بن یزید و حرقوص بن زبیر گفتند
 یا علی گناه بزرگ کرده تو بکن و سپاه ترتیب ده تا بحرب شامیان رویم امیر گفت من حکیمین میگردم شما سالف گردید
 که ترک حرب کن و اکنون خود آمده اید و اعتراض می کنید یکی از خارجیان گفت با تو حرب هم کرده علی گفت تا با
 من حرب نکنید من باشما حرب نکند القصد ایشان بهر شهر مری فرستادند و مدد طلب کردند و نهروان را موعده ساختند
 و امیر خضر ایشان را شنید و التماس می فرمود و لشکر ترتیب مینمود که بشام رود با خنجر رسید که خوارج مشتاقند
 و قتل و غارت مسلمانان اقدام مینمایند و میگوند چون علی بشام رود ما برویم و کوفه را غارت کنیم سپاه امیر گفتند یا امیر
 المؤمنین ما را سخت کار خواجه باید ساخت که اگر متوجه شام شویم نباید که ایشان خاندان ما غارت کنند و چون
 فرزند ما را با سیری ببرد تفتی علی لشکر طفره بگردانید و بجانب ایشان کشید و دیگر باره عیدت عباس را نزد ایشان و تمام
 هم بجای نرسید امیر خود نیز بیک ایشان رفت ایشان را نپند داد و از عذاب خدا تخویف نمود هشت هزار
 کس رو به بامیر نهادند التوبة التوبة می گفتند و بزاری دنیا میگردیدند تا به لشکر اسلام پیوستند و ابن کوا که
 امیر خوارج بود و نیز باده کس از خویش خود از ندب خوارج رجوع کرده نزدیک مرقطه آمد و خوارج عبدالمطلب و
 راسی و حرقوص بن زبیر را که ذوالنذیه گفتند که امیر خود ساخته مری نهروان نهادند امیر عقب ایشان روان
 شد و حضرت رسالت صلی الله علیه آله و سلم از حرب علی با این طایفه خبر داده بود و ایشان را از ارضین خوانده در شوش آورد
 که حضرت رسول صلوات الله و سلامه علیه مری را رضی الله عنه خبر داده بود که محاربه خواهی کرد و جماعتی از دین یعنی
 خوارج که در میان ایشان شخصی باشد که بجای یک سگ و پاره گوشت باشد بر سر دوش و چون پستان زنان
 و بران گوشت پاره مویس چند باشد چون دم بر یزید و آن ذوالنذیه بود و هفت هزار کس و شریک بن زبیر ساری آمد
 ابو الشیح اصفهانی در ولایت خود روایت کرده است با سواد درست از ابو سعید خدری که گفت نزدیک رسول خدا صلی

السید علیہ السلام بودیم داد چینه قیمت بیکار و در حے از نبی تمیم که از فرود تو لیبه گفتند بیاید و گفت یا رسول الله عدل
 کن حضرت رسول صلوات الله وسلامه علیه فرمود که و نجات گیت که عدل اند اگر کن عدل کنم فاروق اعظم گفت
 یا رسول الله بر او ستوری ده درین کس تا گردن او بزم حضرت صلی الله علیه آله و سلم فرمود که ای عمر بگذر از او که او را
 یار اند که هر یک از شما حقیر شمار و نماز خود را با نماز ایشان و روز خود را با روز ایشان خوانند و از جنس هر کس در آن ایشان تجاوز
 نماید بیرون روند از اسلام بسعت همچنانکه تیر از کمان بیرون رود پیش و ایشان مرده باشد سیاه یکے از دو
 بازوئے کے مثل پستان زنان و بیرون آید بر بهترین فرقه او میان ابو سعید خدری رضی الله عنه و گواهی میدهم
 که من شنووم این سخن را از رسول خدا صلی الله علیه آله و سلم و گواهی میدهم که امیر المؤمنین علی کا زرار کرد با این گروه
 و من با کسی بودم پس بفرمود تا آن مرد را که پیشتر و ایشان بود و بگویند و یار فرزند چنان کردند چون حاضر شد نظر کردم بر
 همان صورت بود که حضرت رسول صلی الله علیه آله و سلم صفت کرده بود و علی صحت زبان مصطفی مخرج نشان بود و چشم
 هر چه میداد آنچه نشان بود آورده اند که لشکر امیر در راه نهر وان بردی میگذشتند پیرے تر سار بالائے دیو بود و نقره
 زد که لے لشکر اسلام پیشوائے خود را بگویند که نزدیک من آید خبر ما میر رسانیدند عثمان مرکب بدان طرف مصروف
 گردید چون بدید نزدیک سید پیر و ایرانی گفت لے سر از لشکر کجا میر وی گفت بجز شندان بن میروم پیر گفت
 بین جا توقف کن و لشکر خود را فرود آر و متوجه حرب مخالفان مشوک این زمان ستاره مسلمانان در متوسط است
 و طالع اهل ملت اسلام ضعیف چو در روز کعبه پیش آر و شکیبانی پیشه گیر تا آن کو کب با بطور و لے بصعو و نهند طالع
 مسلمانان توئی باید علی فرمود که تو دعوائے علم آسمانی میکنی مرا از سیر فلان ستاره خبر ده پیر گفت تحاکم من پیر گزنا
 این ستاره نشوود ام سولے دیگر کرد پیر جواب آن ندانست مگر ضعیف فرمود که در لوال آسمانی و خوفی چند آن از این حال
 ارضی چیزی بر هم انجا که ایستاده ایسانی که در زیر قدم تو چه چیز بد فون است گفت نمیدانم امیر فرمود که خطی است بین
 عدو و ما نیز در و مسکو که نقش سکه او برین منوال است پیر گفت تو این سخن از کجا میگوئی گفت رسول صلی الله علیه آله و سلم
 مرا خبر داده و دیگر فرموده که تو با این قوم حرب میکنی و از لشکر تو کم از ده کس گشته گردند و از لشکر ایشان کم از ده کس
 زنده بگرینند و بیرون روند پس ازین سخنان متحیر فرماند و بفرمود تا زیر قدم ویرا بجا ویدند آن طرف بیرون آید و دینا
 یے او بهمان عدد که میر گشته بود پیر فی الحال از دیر بیرون آمد و بر دست امیر مسلمان شد و امیر رفته به نهر وان رفت
 با سطوت تمام و شوکت مالا کلام علیت تا یزد بر پین فے و فتح بر بسیار اقبال بر رکاب فے و بخت هم عثمان
 و شواهد آورده که جنید بن عبد الله الازدی گوید که در حرب جمل صفین با علی بودم و مرا هیچ شک نبود و در آنکس
 بجان نیست اما به نهر وان فرود آمدیم شکی و خاطر من افتاد که آن جماعت که با ایشان حرب میاید که در نهر وان
 و نیک مردانند کشتن ایشان کارے بس عظیم است و باید که از میان لشکر گاه بیرون آمد و با تو و مطهر آب و شستن جانے

تیزه خود را بر زمین فرو برد و دم و سپر خود را بآن باز نهاد و دور رساید آن نبشتم تا گاه مر تفضی علی بد بخار رسید و پرسید
 کی بیخ آب همه داری مطهره که فایده پیش آوردم بستم و چندان دور رفت که از نظر من پنهان شد بعد از آن سپید
 آمد و وضو ساخته در رساید آن سپر نبشتم تا گاه دیدم که سوائے احوال سے میر سپر گیتیم یا امیر کن سوار ترا چه میگویی
 گفت ویرا بخوان بخواندم آمد و گفت یا امیر المؤمنین مخالفان از نهروان بگذاشتند و آب بگریزند فرمود که گلا
 که ایشان نگذاشته بازان سوار گشت و الله که گذاشتند امیر گشت گلا که ایشان نگذاشته اند درین سخن بودند که
 دیگرے آمد که مخالفان گذاشتند حضرت امیر گشت نگذاشته اند آن شخص گفت و الله من تیا دم تا ندیدم رایات ایشان
 بدان جانب آب امیر فرمود که والله که نگذاشته اند چون گذرند که محل افتاد و بجائے ریختن خون ایشان آنجا است
 بعد از آن بر خاست و من تیز بر خاستم و با خود گفتم الحمد لله که میر انے بدست من افتاد که حال این مرد را بشناسم بایست
 که او مدعی است ولیبر و هر گونه سخن میگویی یا اورا بنیہ هست از خدا بیتیالی در کار خود یا از رسول صلی الله علیه و آله وسلم
 خبرے شنوده است پس گفتم بار خدا یا تو عهد کردم که اگر بیختم که مخالفان از نهروان گذاشته اند اول کسیک با بر او
 محاربه کند من باشم و اگر نگذاشته باشد همچنان بر محاربه و قتال اهل خلاف ثبات و رزم چون از صفوت بگذشتیم
 و دیدیم که رایات ایشان همچنان بحال خود ایستاده است و یک کس از آب نگذاشته است تا گاه امیر پس پشت مرا
 بگیرت و جنباید و گفت بچند حقیقت کار بر نور روشن شد گفتم بلے یا امیر المؤمنین فرمود که بکار خود مشغول باش
 یک تن را از ایشان گشتم و دیگر را هم گشتم پس باو بگے در او و سیم من و میرا سیم نوم و دست من از سیم زوهر و بنیادیم
 اصحاب من مرا برداشتن و بر دند و با خود و نیادم جز آن وقت که محاربه باخر رسید بود راوی گوید که چون سپاه شاه مردان
 که بوقت طلوع و ضرب در سر بازی روئے از شمشیر آبدار تافتند و بهنگام قتال از روئے از دست بیان محاربه
 و مختار مبارزت تافتند و بیست هر چو که شمشیر خود را آهن و ولیبر و صفدر و رزم آزمائے و قلب شکن و باشکر
 ایترو خارج که از راه ضلالت خویش را در باوی طغیان و باوی عصیان انداخته بودند و از غایت اوبار و روصافی انقیاد و
 اطاعت را بشوایب هر گونه معایب مکر ساخته بیست با سرے پر جوش از سولئے خام و باد باغے پر بخار تمام
 در مقابل آید راه مقاتله کشوند بیست چو ابر و سوادیم آبیختند و چو باران زتن خون فرو نیتند و مخالفان هر
 مقدمه که ترتیب کرده بودند بقتضی مطلوب نتیجه داد و قضیه که تصور نموده بودند منعکس گشت بیست بروشتند دل
 زاری که داشتند بر بر بنداشتن ز سیم که گذاشتند باشکر امیر از مهب و الله یؤیدن بصره من تیشاء
 نسیم عنایت بوید و گل مراد از گلشن فقد حیا که الفتح بمید بیست صبح ظفر از مشرق نوار برآمد و اصحاب
 غمخ را شب سودا بسپرد از آن چهار سپهرا ناکس سه هزار و نه صد و نود و یک تن عرصه تلف شدند و کس که سخته
 جان از آن در طریقه خود را بر پیرون بردند و از لشکر تفضی علی نه تن شربت شهادت چشیدند و باقی لشکر حجت

زندگانی از ان در بیانی چون بسا اصل سلامت کشیدند امیر فرمود که دو لشکر بر او کشیدند امیر علی بن ابی طالب از دشمنان
 داده بود و جویدر یکا بچستند و تیا فکند همه گفتند شاید شایسته نشده باشد از سرکه حرب فرار نموده حضرت امیر سوگند
 خورد که دست من دروغ نیکو گویم و با من دروغ نگفته اند و ارشاد شد میساید دیگر باره او را بکشد جز بر چپسل تن از
 کشتگان یافتند بهمان صورت که ولی از بنی صلی بن ابی طالب است و سلم روایت کرده بود پس مرتضی علی فرمود که کیست
 که بگوید دروغ خبر فتح مایکونین ساندان بلجم مرادی پیش آمد که یا امیر المومنین من بروم و این شتره بابل کو قدر رسام
 امیر فرمود که برده که کار خود خواهی ساخت اهل تو را بکش بر آنند که اهل این بلجم از مصر بوده و او پسر آن مردمان که به قتل
 ذی الثورین یعنی اسد غنمه آمده بودند و پسران آن بگوید افتاده دور لشکر مرتضی علی بود و روایت است که
 امیر در وقت توجیه بحرب خوارج از هم چهار مرد و دو طلبیده بود و ازین سه تن آمده بودند و این بلجم با ایشان بود و مرد
 بود بنیاد زشت صورت و سپه گین با سبک هیبت ازین ناشسته روئے شیر در آنه و ازین بد طلعت
 ناخوش تقاضا بود هر یک از ایشان شحف و تبر کے نبرد امیر سے آوردند و امیر قبول میفرمود این بلجم شمشیر و دست
 بنیاد قیمتی پیش امیر آورد مرتضی علی روئے از دیگران مید و تحفه او در معرض قبول نیفتاد و حاجت این بلجم بخلوت
 پیش امیر آمد و گفت یا امیر المومنین چگونه است که از یاران پسران من بدید قبول میکنی دوست بود بر پشیمانی من میفرمی
 و این چنین شمشیر قیمتی که شاید در حرب دشمنی دیگر یانند این نبو از من نمی ستانی امیر فرمود که چگونه این شمشیر
 از تو ستانم و حال آنکه مراد تو از من بدین شمشیر حال تو اید شد این بلجم وزیران فتا و خرج بسیار کرد و گفت یا امیر
 المومنین پیرمات همیات سرگرمیاد که این صورت در خیال من گذرید این فکر محال در خاطر من بخلور کند من بدیشق
 ملازمت تو ترک وطن و سکن گرفته ام و دل از احباب و اصحاب پرده شسته محبت این حضرت عالی بر تبت بخش و دوشی با سوسه
 از لوح دلم فرو شسته است و سلطان خودت ملازمان این جناب تطاب صدر و دم شکر نشسته ریاضی عاشاکه دلم
 از توجده انوادم شد و یا باس و دیگر آتشا خواهد شد از مهر تو بگسلد که او را دوست و در کونے تو بگذرد و کجا خواهد شد امیر
 گفت این صورتی است افق شدنی و درین خلائی مقصود نیست امریست بودنی و از ان تجاوز ممکن نه و تو عباد
 وحشت بر آئینه الفت خواهی بچیت و از مقام وفاق بیا و یه نافر جام نقایق خواهی گر بخت نیست آئین مهر در هم
 و قاصدات تو نیست و هر چند شتر و عهد کنی باز بشکنی این بلجم گفت یا امیر نیک من در پیش تو ایستاده ام بفرما
 تا هر دو دستم بزند و اگر تحقیق فرموده که از من این صورت واقع خواهد شد حکم کن تا بقصاصه ساند مرتضی فرمود که چون
 ترا قصاص کنم و از تو امر صادر نشده است که شخصی قصاص شوی یا بخر صادق مرا خبره داده است می دانم که قول
 او راست سخن است و حق است و قولی است که این بلجم از خوارج بوده و بوقت توجده آن قوم به نهران و بحال بیرون
 رفتن نیافتند و در لشکر امیر ماندند و بر هر تقدیر چون امیر از حرب خوارج فارغ شده توجده که گذشت این بلجم اجازت

طلبید که نه پیش برود و خبر فرود فتح و نصرت امیر بابل کو فرسانند با چون بکوفه رسید گرد با بازار و محلات برگشت و
 با دوازده بنده خبر فتح امیر باموم می گفتند و مضمون این کلام بسیار خاص و عام میرسانید نظم خورشید نطفه از نطفه فتح
 برآمد و دوز پر تو می نوبت ظلمت است در آئینه تیغ شهنشاہ ولایت رخصت دل آری نطفه جلوہ گر آمد ناگاه
 در محله بدر رسید آواز و نغمه شنید که از خانه بیرون می آید بر در آن خانه پایستاد و با خود گفت ساکنان
 این خانه را ازین منکر نمی کنم و بجز اب الہی و عقوبت پادشاهی تخولیف نمیام پس نغمه زد و اہل آن خانه را از غتا و سرود
 منع کرد و عجیب حالتی که اول کارش نمی بود از زمره آخر عملش شرب بود از زمره و بسبب آن اختیار کرد و صاحب ترین کار
 و زشت ترین امر و مشور احوال خود بتوقع شقاوت نایدی و خسراں سردی موشخ گردانید بیعت ز نفس نایجا
 و طبع منحوس بدین زمان شقاوت ماند محبوس و القصد جمع عورات دید که از آن خانه بیرون می آمدند با جاها ملون
 پیر ایہاے گوناگون دور میان ایشان زنی بود بسیار جمیل نام او قطام و در عرب بن جمال اشول و مند چون چشم
 ابن لجم بر آن زن افتاد و شعله عشق او در کانون سینہ پر کینہ اش برافروخت و خرمن صبرش بتبارہ برق محبت او
 بسوخت بیعت لشکر کشید عشق دو لم ترک جان گرفت و صبرم گریز پائے سمرندہ جہان گرفت و آخر بدست محبت
 پرده جہان از پیش برداشته نزد قطام آمد و گفت آواز آمد ما زین از کلام قوم و قبیلہ جواب داد که از تیمم الرباب و
 آن قبیلہ خوارج بودند حضرت امیر و در نہر وان حبسے از ایشان تقبل سائیدہ بود و پیر و برادر قطام و دوازده تن از
 خویشان او از جملہ آن قتلی بودند القصد ابن لجم گفت اَللّٰہُمَّ اَنْتَ اَعْرَضْتَ لَعَلَّ یَعْنٰی تُوْبِیْوْہُ یَا شُوْہَرِ دَارِیْ گفست
 شوہر ندارم گفست رعبت میکنی شوہرے کہ ترا بچاکس بدان ملاست نمکندہ از فتیہ او امین باشی قطام گفست
 دیگر گاہست کہ بہ چنین شوہرے محتاجم و نغیایا لجم ابن لجم گفست اکنون کہ یافتی اجابت کن از اینجا کہ نسبت خفیت بود
 دل قطام بجانے بجا بل شد بیعت ذرہ کاند رہم ارض و سماست و جنس خود را بچو گاہ و کھر باست و گفست
 ہمراہ من بیایا با ولیائے خود مشورت کنم آن ملعون بان ملعونہ برفت تا بدر سرانے رسید قطام بمنزل خود درآمد
 و فرمود تا در سرانے رافرو بستند و جاہانے بہ تکلف پوشیدہ پیر ایہا بر خود بست و خود را بسیار است بیعت
 تو بے پیرایہ و ہماے ربودی از کسان مینوم و کہ ابن پیرایہ بستی قصد جان بیدلان داری و پس جلوہ کنان
 بہ بالائے غرور برآمد و بکر شمشہ حسن و جمال و شیوہ و دلالت ابن لجم را یکبارگی گرفتار خود گردانید و چون دید کہ تیر
 عشق او بر نشانی آمد آغاز ناز کرد و گفست اولیائے من رعبت نمیکند کہ در عقد نکاح تو آیم الا بہر گرانمایہ مشکلی کہ تو از
 عمدہ آن بیرون توانی آمدن لجم گفست تعیین مہر نماے تا در آن باب تا علی کہ تم قطام گفست کہ مہر من سر چہ بیعت
 کیے آنکہ سر ہزار در ہم نقد و اکنی دو م کبیرک جمیلہ مشنیہ بیاری تو م قتل علی بن ابی طالب افتیایا نالی پسر لجم گفست
 قصہ دوم و کبیرک را قبول دارم اما کشن علی کارست بنایت صعب و سختیے قطام کہ قادر تواند بود بر کشن

علی که تنه سوار مشرق و مغرب و شکستنده گردن سرکشان عرب است قطعه چو ابر کشد ذوالفقار از خلایق و بیست
 فتره لرزه برکود کاف و چو در دست او نیز دگر گردان شود بلائی و دلیران دگر گردان شود قطعا گفت من مال و کثیر ک
 نیز تو بخشم با او سر قتل علی نمیکندم و تا کینه پیر و برادر از تو نخواهم آرام ندارم این زمان کجا بن من کشتن علی است اگر
 وصال من بخوای این کار را قبول کن و گرنه مصلحت پیدا که هر کدام ندیدی + این طعم که این سخن بشنود آتش
 نفاق او شعله کشید و دیگر حسیت با اهل بیتش بچویش آمد و گفت دانسد که سخن علی است و آنچه امر میگفت آنکه
 آن پدید آمد و گوئی من بدین شهر نیامده ام الا بکشتن علی پس گفت قطام برین غریمت با ایستادم و کمر قتل
 او برستم و اگر بیک ضررت که بروی من از من راضی شوی از او این هم را کنایت کنم قطام گفت روا باشد و من تیر
 بجای تو را طلب کنم که درین کار یاری ده و گاریا بشنودن بدین بندار در حقش شدم اکنون شمشیر خود بدین سخن نزدیک
 من بر زمین نه تا از سر مشرط نگذری زرد و با زائی این طعم شمشیر خود بدو داد و روئے بخدمت امیر نهاد و در آن محل اهل
 کوفه با استقبال رفته بودند و امیر بکوفه رآمد و مردان تهنیت میگفتند و مبارکباد میکردند و عیت میدادند
 که مقصود زور باز آمد بعد و چشم جهان بین ز سفر باز آمد + سید احمد از اصل سید جافش + بنی خسته و دلان جان دگر
 باز آمد + اما امیر میراند تا پدر سید کوفه رسید عمان مرکب باز کشید و پاهای او را کباب پیرون کرده پیاده شد و قدم مبارک
 در مسجد نهاده دور گفت تخت مسجد از فرمود فرزندان امیر و مجمان و اشراف و اعیان کوفه همه آنجا حاضر بودند
 مرتضی علی کرم الله وجهه بیالای منبر برآمد و خطبه مشتمله بر حمد الهی و تحت حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و آله وسلم
 خواند و مردمان را از عقوبت بانی تبرسانید و بمشورت جاودالی امیدوار کرد و اگر در امید پس بر جایت رست منبر نگاه
 کرد امیر المؤمنین حسن را دیدن سته گفت یا نبی که کفنی من شمشیر نگاهلن ازین ماه ما چند روز گذشت است
 و آن ماه مبارک مضمان بود شانه زده فرمود که سیزده روز یا امیر المؤمنین پس بجایت چه منبر نگارست امیر المؤمنین حسین
 حاضر بود و فرمود یا نبی که کفنی من شمشیر نگاهلن ازین ماه ما چند روز مانده است گفت هجده روز یا امیر المؤمنین
 پس علی دست بچاس مبارک خود فرو آورد و گفت درین ماه چاس هزار زن من بر من خضاب کنی بد بخت ترین این
 است و بیته او کرد که مضمونش این است که قتل من بخواب ناموس از قبیله مردودن بونیگونی نخواهم آورده اند
 که چون این سخن بسع ابن طعم رسید عظیم بر روی غلبه کرد بسیار و پیش امیر ایستاد و گفت پناه میبرم به خدا
 یا امیر المؤمنین از آنچه بمن گمان میری از تو درخواست میکنم که بفرمائی تا دستهایم را قطع کنی تا ایام زشت ترین
 وجهی قتل کند امیر گفت آنکه شتر را قصاب نتوان کرد و لیکن رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم مرا خبر داده است که
 کشته تو در س از قبیله مردو باشد و تر از برائی مرد تو در ضربت زنده او بمرد خود زنده کنی این طعم همچنان استبداد
 میکرد و استخاضه می نمود امیر گفت من ترا از سترت خبر دهم که تو بران مصلح باشی و دانی تو در سچس و دیگر از ان قوت

نثار و بخند است بر تو سو گند که تربیت کتمده تو در طفولیت از آن جو دی بوده گفت آن امیر فرمود که روزی آن پسر
 از تو در غضب شده بود گفت ابد بخت ترا از آن کی یکم تا تو صلاح را پے که در همچنین بود گفت آن و سر در پیش
 انداخت امیر بگریست گریختی که محاسن مبارکش تر شد و حصار مجلس نیز بگریست پس گفت که قوم پندارید که
 میں از مرگ میترسم نه من پشیمان آرزو مند مرگ بوده ام و انتظار شهادت خویش برده ام زیرا که مشو می
 مرگ ما از زندگی دیگر است، از هر مرگ از شهید شیرین تر است، مرگ ساز و مغز را صافی تر پوست، تمار ساند
 دوست را نزدیک دوست، اما اگر نیمن بر آن فرزندان ظلوم و جگر گوشگان محروم من است که حالا بدو و غریبی
 مبتلا اند و بعد از من بسوزنی تیز گرفتار خواهند شد پس فرمود که ای حاضران بتایمان برسانید که چون فرزندان مرا
 شهید کنند و خبر آن بشمارسد در مصیبت ایشان بگریید و از حسرت ایشان بنالید که گریه شما بر اولاد من ضایع نخواهد بود
 پس ای عزیزان درین ایام غم انجام چه کنی تا قطره چند آب از دیده بیاری که آب دیده بنده غضب بانی را فرو نشاند
 هر که درین روزها از سر لذت نفس بریزد و بجام فرزندان رسول صلی الله علیه و آله و سلم بشیند و گل اندوه در باغ سینه
 بشکفاند و مرغ ندامت ابر شمشاد ملالت بنمزد آرد و امید هست که فردا در ریاض بهشت پاکیزه شربت بیاضین
 مرادش از بساتین امید شگفتن گیرد و در خساره حالش بخیط تجات و خال رفیع درجات زریب و پها پذیرد و غم
 بگرام و انبوائے آن شهیدان غم خورد و باشد از اندازه بیرون شایعے فرولے او و ای عزیزان یک روز از حال حسن
 یاد آورید بگشت تلخ از زهر دشمن اجل شکر خائے او پس بر اندیشید از قتل حسین بن علی و زخم اولاد پاک عترت ایا
 او باشد لب خسته بجز مجروح تن پر غصه دل و در میان خاک خون پنهان رخ زیبایے او و القصه امیر از منبر فرود آید
 و شبی در خانه حسن انظار میکرد و شبی در منزل حسین و زیاد از سه لقمه ناول بنیفرمود و گفتند یا امیر چرا زیاده طعام
 نمی نوشید فرمود نزدیک رسید که بدر گاه حق باز گردم بخوابم که چون امر حق در رسد آلوده نباشم پس این بلغم در میان
 شب بخاند قطام رفت و قطام در آن شبی را پیدا کرد و بود از قبیلہ خود و ابن بلجم با شیب بن بجیر را جمع کن گفته
 بود و او را بعاونت خود بر قتل علی رهبری ساخته پس هر شامی در آن شب بجنور قطام بر قتل امیر بیعت کردند و ابن
 بلجم بفرمود تا شمشیر او را بر آب داوند و منظر فرصت میبودند تا در شب نوزدهم رمضان در آمد امیر مہر شب لطف
 مشغول بود و مطلق خواب نغمه هر ساعت میان سما آمد و در آسمان نگر ایست و گفته صدق رسول
 الله و الله که هرگز رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دروغ نگفت پس چه چیز باز میرسد که نده مرا از کشتن من
 همین منوال میگذرائید تا وقت آن آمد که مسجد رو و وضو تازه کرد و میان در لبث و در حال میان بستن فرمود صرغ
 حیا و نیون لله و تان الموت کافیه تکامیان را سخت در بند برائے مرگ که مرگ تو ملاقات خواهد کرد و مصرع
 و لا یخدر من الموت اذا حل بود و یکجا و جمع کن از موت چون بولوی تو فرود آید که رقم خلود و صحیفه حال

بیخ مخلوقی نکشیده اند و شریعت حیات جاودانی بیخ احدی را از موجودات نه چنان دیده است که اسرار
خانم عمر استوار نیست و دار قضا محل ثبات و قرانیت است پس چون امیر غریب بیرون رفتن فرموده بمیان سکا
رسید مرغابی چند که در آن خانه بودند پیش آمدند و فریاد در گرفته و آن آنحضرت را گرفته نمیکند استند که بیرون
رود و دختر آن امیر خواستند که ایشان را دور کنند امیر گفت که دست از میان بردارید که ایشان نوحه نکنند گاتدرین
و در روایتی آمده است که فرموده من صلواتی نیت می نمودم و آن صلواتی که در آن روز نیت نمودم و بعد ازین
نوحه کنندگان از پی در خواستند که برای مصیبت من آن شب امیر در خانه حسن فطاری کرده بود چون امیر این کلمه
بگفت شانزده فرمود که بیا آیه که ازین چه حال است که میزنی و این چه حدیث است که میکنی که دلها را دور کند
جانها را مستمند شد گفت که فرزند این فال نیست ما اولم گویم بیدار که درین راه از جمله کشتگان شوم بود
پس یک یک از فرزندان را بسپرد و در کلمه میگفت و گویا از دور و دور آواز القرائت القرائت اتماع می افتاد
تشنه می خوردم بر شستم و در بیدار میگذاشتم و وقت شد که غصه و غم و اینم بر شستم و
شادی عالم با اینم تا بکی با دل فرقی نماند و تا بکی خوابه زمین و آن چشم به صدر رحمت بهر آماسته با درین
زندان به محنت کاسته پس امیر رو به مسجد نهاد و گفت اللهم صلِّ علی المؤمنین الی جاء الهدی +
فی اللہ لک یعیسئ غیبا الواحید یعنی راه و بیدار مومنها و کند رادر راه خدا که غیر معبود و کیا را پرستش نکند
و چون بدر مسجد رسید بانگ نماز گفت و در نماز ایستاد و قدم در مسجد نهاد و نماز ایستاد اما آن شب
خارجی شب همه شب در خانه قطام نشرب خورده بودند در الوقت مست خراب افتاده چون قطام و از بانگ نماز
بیدار شدند این بلغم را بیدار کرد و گفت بر خیز که وقت رسیده و اینک علی مسجد آمد و دم بدم است که مردم بی مسجد
خواهند نهاد و زود برو و حاجت من روا کن و بزودی باز آه و در فراق مرا هم بشارت وصال من و واکن این
بلغم بر خاست و تیغ زهر آلود خود را بر گرفت و گفت بروم بین باک و بدبخت و باز آیم بیدار آنچه نتوان دید که
من و برو زار علی شنیدم که گفت رسول صلی الله علیه آله وسلم فرمود که بر بخت ترین پیشینان قدر بن سلف بود که
تا که صلح را بکند و بدبخت ترین پیشینان کشته علی بن ابی طالب بود این بگفت و در مسجد نهاد و خود را
در میان خشکگان انداخت اما چون مرتضی علی از اولی تحت المسی فایح شد و در مسجد بر آمد و خشکگان را بر لب نماز
بیدار میکرد این بلغم هم در وقت غصه بود امیر سر پائے بر دے زد که قهقهه وصل یعنی بیدار شو و نماز گزار و از دور گشت
و باز پیش محراب آمد و در نماز ایستاد این بلغم بر خاست و دست یار خود را گرفت و گفت بر خیز که وقت فوت می شود
و در تیار رخ طبری دور بعضی کتب مذکور است که امیر هنوز بانگ نماز میگفت که آن سه خارجی بدر مسجد آمدند شمشیر و
در آن هر دو بر مسجد نشستند هر یک از طرفی و گفتند هر دو شمشیر بر زمین آری که خطا نشود و دیگر بجای رسد این بلغم

را گفته بود برون مسجد رو اگر مارا کلسه بر نیاید تو کار خود کن جان چون امیر از اذان فارغ شد قدم در مسجد نهاد
 شیب شمشیر بزد و بر طاق در مسجد آمد و بشکست و روان هم تیغ فرو داد و در دیوار آمد ایشان هر دو بجستند ابن بلجم
 گفت واقصیا حکمگاه همین زمان مردم در رسند و ما را بگیرند شمشیر بر کشید و پیش محراب آمد و میسر در نماز بود و صبر کرد
 تا سجده اولی بجای آورد و همین که سر از سجده برداشت آن شقی شمشیر فرو داد و دو قصه را بر آن موضع آمد که روزی بر
 خندق عمر دین عبید و در خم زده بود چون این ضربت بر محل آن ضربت رسید تا مغز سر مبارکش بشکافتند شده آواز
 از امیر بر آمد که قَدْ قُتِلَ الرَّبُّ الْعَظِيمُ بَعِثِي بَارِسْتَمَ وَفِرْزِي يَا فَخْمَ بِنْدَةَ كَعْبَةَ بْنِ بَلْجَمٍ كَمَا بَيْنَ هَذَا شَيْئًا
 از مسجد برون گر بخت و آوازه در افتاد که قَتِيلَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَهْلَ كَوْفَةِ بَيْكِيَارِ رَجُلًا بِمَسْجِدِ نَهَادَنْدُ وَ
 حسن و حسین که این خبر شنیدند جانم بصیر چاک کرده عمامه شکیبایی از سر برداشتند مسجد آمدند پیر بزرگوار خود را
 دیدند در پیش محراب افتاده در قدم پیر افتادند و گفت پائے مبارک سے برویدہ روشن سے نہادند و امیر بدست
 خود خون سر خویش فرا میگرفت و در دئے و محاسن میاید و میگفت بدین حالت رسول خدا سے راضی امیر علیہ السلام
 بر بنجم بدین صفت با فاطمه زهرا ملاقات کند بدین بهیئت عم حمزہ سید الشہداء را مشاهده نمایم بدین صورت برادرم
 جعفر طیار را بنظر آورم حسن و حسین میگردند و اعیان و عاظم کوفه و آو نیلاہ و و اوصیبتکاه میگفتند
 قطعه افغان که راحت دل آرام جان برفت شاه زمان و قدوة خلق جهان برفت و غم شمشیر مگر کز عالم
 ز هر طرف کان مگر محیط کرم از میان برفت و یکے گفت یا امیر المؤمنین که با تو این معامله کرد فرمود که صبر کن
 که همین ساعت از دور آید درین سخن بوفوند که شیب که اول قصد کرده بود سر سپهر سر گردان از در مسجد درآمد و گرا
 گفتند مگر تو ضربت زده خواست که گوید نه بے اختیار گفت آسے مردمان و پیر اور دسے افکندند و لکد بروسے
 میزدند تا ملاک شد و ابن بلجم گر بختی بسر آسے ابن عم خود شد و سلاح از تن باز میگرد و کس پر عیش درآمد و بر امشوش دید
 گفت مگر قاتل علی قوی خواست که گوید کلابز باننش رفت که نغمه سپهرم گریباننش گرفته کشان کشان بمسجد
 آورد و قوی آست که شیب سپهر عیش مسجد آورد و ابن بلجم از مسجد بیرون جست میرفت یکے از قبیلہ سہارن بگو
 رسید دید که شمشیر کشیده میروان مرد قطیفه در دست داشت بر سے ابن بلجم انگند و اور افزو گرفت و مردم در
 کردند دست و گردنش بر بسته مسجد آوردند و امیر المؤمنین فرزند خود حسن را فرمود که تا با مردم نماز یا با او بگذارد
 اما چون ابن بلجم را مسجد در آوردند امیر پر چشم بروسے افتاد گفت یا اباخاتم که مگر من امیر سے نبودم شمارا گفت
 صَعَادَ اللَّهُ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ كَفْتُ لَيْسَ تَرَا جِبْرِينَ دَأَشْتُ كَمَا فَرَزْنَا نَعْمَ يَا نَعِيمَ سَأَحْتِي وَخَرَزُوا رَا كَانُ فَا دُنْ
 من انداختی نه من با تو نیکی کنی کرده بودم گفت بلے واقع شد آنچه واقع شد و کان امرا لله فک را مفضل و
 امیر فرمود پیران زندان برید و ما من زندانم از سطلو ماش و مشربان با هر چه من میخورم و پیران نیز همان بدیدند خود شکر

پایه میگردد پس اگر من بر چه رائے من در باب و تقاضا کند بجای آرام و اگر در گذرم او را یک ضربت پیش من نزدیک
 که در یک ضربت پیش زیادت نروده است پس امیر را بر کلبه خوابانید نزدیک سر کلیم حسن بر دوش گرفت و سر دیگر حسین
 چون از مسجد بیرون آوردند صبح میدید بود جهان روشن شده امیر فرموده که هر او بے بجانب مشرق بدار بخوان که تو
 فرمود که **والصباح اذا استفسس لے صبح بدان خدای که بفرمان او بر آمدی و حکم او نقش نردی که روز قیامت از تو گواهی**
 در خواهم خواست و باید که چون صادقی برستی گواهی دهی که از آن روز باز که یا رسول خدای صلی الله علیه و آله و سلم
 و اول جوانی خود نماز کرده ام تا امروز هرگز مرا تو خفته نیافته من ترانا آمده یافته ام نگاه سجده کرده و گفت با خدایا
 تو گواه باش **و کفای بالله شهیدین** که فرولے قیامت صد و بیست و چهار هزار پیغامبر حاضر باشند و ملائکه و
 صدیقان و شهیدان بعرض عظیم ناظر باشند گواهی بدهی که از آن ساعت که بدست حبیب صغری تو ایمان آوردی که
 هر چه فرموده ایمان قبول کردم و هر چه از آن نهی کرده مباشم آن گشت تمام و خلاف سخن تو و سخن پیغامبر تو نیندیشم
 و در خاطر نگذرانیده ام بزرگان کوفه که حاضر بودند خروش بر آوردند و فغان از کافه کوفیان برآمد **نظم**
 و لها تمام ز آتش حسرت که باب شد با جهانای سلسله نظر اشبه لب تشنگان با دیده اشتیاق راه در یائے صبر و
 بحر سلامت سرب شد اما چون امیر را بخانه در آوردند خروش از دختران فاطمه زهرا و سایر فرزندان برآمد و ناله و
ابتکاه و اهل بیتاه از روی زمین پلے پنجه برین رسید **رباعی** شاید از شور و جهان فگنیم غنغله در جهانمان
 فگنیم در ستیزه ز جهان بر اینچیز نیم اگر به بر پیرو بر جوان فگنیم و یک یک از فرزندان امیر علی آرند و در
 دست و پائے پدرے افتادند و بوسه بر قدم مبارک او میدادند و میگفتند لے پدر این چه حال است که مشاهده میکنیم
 لے کاشکے ماورما فاطمه زهرا زنده بودے تا ما را درین محنت تسلی دادے کاشکے ماورمدینه بر سر تربت جد خود میبودیم
 تا در دول خود بر سر روضه بشرح باز میگفتیم این چه حالت است که ما را افتاده غریبی و تنگی با هم جمع شده راوی گوید
 از گریه وزاری فرزندان امیر آتش حسرتے بر آفر و خفته شد که دلها لے حاضران بسوخت و هر که ناله ایشان مے شنید
 خون از دیده بسیارید میشت هر که اینیم ازین سوز و اطم میگردد هر که ایام ازین آتش غم میسوزد ۱۰ امیر یک یک
 از ایشان را در بر میگرفت و بوسه بر سر و روی ایشان میداد و میگفت صبر کنید و شکیبایی پیش آرید که بنزدیک
 جد شما مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و نزد ما در شما فاطمه زهرا صغری امدهنها میروم و من درین شهر با حضرت مصطفی
 را صلی الله علیه و آله و سلم در خواب دیدم که بآستین مبارک غبار از روی من پاک میکرد و میگفت با علی آنچه بر تو بود بجا
 آوردی این خواب لالت بران میگند که نقاب صمیم از پیش چهره روح من بر خور بند داشت تا جلوه کنان منظر قدسیان
 بر آید **صلی** حجاب چهره جان میشو و غبار تمه خوشا دے که ازین چهره پرده بر فگنم و زمانے بر آمد عمر بن لیثان ترحاح
 را از بر سر آوردند چون دیده حلاج بر جراحت امیر افتاد و عمامه از سر برگرفت و جامه نرترن چاک زد و گفت و ا

دیگانه این شیر را زهر آید اده بوده اند و این جرأت مریخ پذیر نیست مریخ چون تو مقتدا و مریخ چون تو پیشوا
 و مریخ چون تو عالمی و مریخ چون تو صاحبی و مریخ چون تو امیر مریخ چون تو عالمی و مریخ چون تو صاحبی و مریخ چون تو امیر
 شیر بر سرای ملک نظامی و دیگر باره فریاد از خانه ان امیر برآمد و روایت آمده که پیش از آمدن جسد سید
 بالین امیر ام کلثوم پدران خانه رفت که ابن ملجم محبوس بود و گفت که شتی تو در دام اقتادای و امیر را اذان زخم
 بیج باک نیست ابن ملجم گفت ای دختر برو و گریه را ساز کن که من آن شیر را بهتر از دینار خریدم بودم و هزار درهم
 صرف کرده ام تا زهر آید اده ام و اگر فرضاً این زخم بر همه اهل کوفه واقع شد یک تن جان تبروند
 آخر یک کس با چنین زخمی چه کند و این صورت در شب آید و نوزدهم ماه رمضان واقع شد و امیر در شب بکشته
 میست و یکم درگذشت دوران دور و در وصیت نامه نوشت و فرزند ان را و در فرمود چون شب بکشته در آمد
 فرمود تا در آنجا برسد خاص برود و ام کلثوم را گفت یا بنی تیز علی علی ابیک الکا کبای و دختر من در برابر رو
 پذیر خود بند کن ام کلثوم از خانه بیرون آمد و در بند کرد حسن و حسین بر بیرون در شب سینه ناگاه آواز تفتی آمد که کفمن
 یلقنی فی النار خیرا ام من یاتی امینا کومر القیمه و شنیدند که تفتی دیگر گفت در جواب که بل من یاتی
 انما کومر القیمه را وی گوید چون امیر را در آن حجره بردند و فرزند ناگاه آواز کاله آکا الله شنیدند
 شاهزادگان را طاقت نرسید و در باز کردند و در آن حجره درآمدند امیر بحوارت ملک کبیر پیوسته بود و در شواهد آورد
 که امیر المؤمنین حسن روایت کرده که چون حضرت امیر وفات یافت شنیدم که قایلی میگویی که بیرون روید و این
 یزید خدا را با ما گذارد بیرون رفتیم از خانه آواز آمد که محمد مصطفی صلی الله علیه و آله درگذشت و داد او شهادت
 نگاهبانی است که تواند کرد دیگر گفت هر که سیرت ایشان زرد و سپیدی ایشان کند چون آواز ساکن شد ز آیدیم و بر آیدیم
 غسل داده و در کفن چسبیده بر سر نماز گذاریم در روایتی هست که امیر فرمود که چون من از دنیا بروم از زانو نه خانه
 لوسه پدید آیدم ابراشا خوا بایند و بشوئید و از استانه خانه کفن و جنوط پدید آیدم کفن کنسید و در تابوت بسید
 و تابوت را در میان خانه وضع کنید و فرزند ان را بیارید تا پدر خود را در داغ کنند و یکبار حسن بر من عم ساز
 گذار و یکبار حسین و چون پیش تابوت از زمین بریز و ششاپس تابوت ابر و آید هر که سر تابوت بر زمین آید تابوت
 مرا نجا بگذارد و بکنید تابوتی از ساج پدید آیدم آنجا دفن کنسید و در شواهد مذکور است که امیر حسن و حسین در
 راه وصیت کرده بود که چون درگذردم هر که بر سر من برید و بجز زمین برسانید که آنجا سنگ سفید
 خواهد یافت که از نو در خشان باشد آنرا بکنید که در آنجا کسادی خواهد یافت مراد آنجا دفن کنید پس ساج
 حضرت امیر را در شب در همین موضع که حالا بر بخت مشهور است دفن کرده قبر مبارک و بر استور ساخته تا نازمین
 هموار ساخته و گوی بر آن اطلاع نداشت که جمیع اراذل بیت و همچنان پوشیده مانده بود تا در زراطه خانه

نبی عباس روزے ہارون الرشید شکار گمان یہ ناجیہ ساخت غریبن رسید آنجا پشتہ بود آہوان پناہ بدان پشتہ
 بروند ہر چیز مرغ برایشان انداختند و مکان برایشان سردا ند باز گشتند و بیکر ہوان نیامدند ہارون ازان صورت
 مسخوشت سو بفرمود تا پیرے رازم دم آن دیار از سر آن معنی پرسیدند پیر گفت از پدران ما با چہ حسین ریبہ است
 کہ قبر امیر المومنین آنجا است ہارون ترک شکار گرفتہ آن موضع را زیارت فرمود و نماز نہ بود ہر سال زیارت
 آن مقام لازم الاخرام سے آمد النصب چون شاہزادگان امیر را بہ شب برداشت نماز کو فرہ برون بروند و
 در موضعی کہ وصیت فرمودہ بودند دفن کردہ باز گشتند جمعے از مہمان و موالیان کہ خیر یافتہ از عقب میرفتند
 چون دیدند کہ حسن و حسین سے آیند سر ہا بر نہ نہ کردہ در پائے ایشان سے افتادند و میگفتند ای محترم زادگان
 امیر المومنین را چہ کردید و امام اہل حقین را کجا گذارشتید صاحب ذوالفقار کو شاہ دلدل سوار کو نظر شہر سیت
 پر ز حسرت و غم شہر یاد کو کار سیت میں خراب خداوند گار کو ہفت اختر و چہا کہہ در مصیبت اندک و حسرتنا
 خلاصہ ہشت و چہار کو اور روزگار دولت و روز امید بودہ آن روز خوش گجا شد و آن روز گار کو پس آن
 جماعت بیابے تاسف خور و نرو ہر چند در آن صحر ابگشتند از تربت امیر نشان یافتند راوی گوید کہ در آن
 وقت کہ حسن و حسین از دفن پیدر بزرگوار باز گردیدند و بدر شہر کو فر رسیدند از میاتہ ویرا نہانا لہ زاری شنیدند
 براثر نالہ برفتند غریبے ضعیفے ضعیفے را دیدند در آن ویرانہ تنہا بر خاک افتادہ و خستے زیر سر نہاد و بینا لہ زیر
 داتشک حسرت از دیدہ مبارک گفتند چہ کسی کہ چنین زار بینا لی گفت مے غریبم و ہجو و عاجز و حنین در بخور
 بہر کاسے در ماندہ و از ہمہ کس باز ماندہ و نہ مادرے دارم و نہ پدرے و نہ خویشے دارم و نہ برادریے نہ نئے دارم
 فرزندے نہ بخوارے نہ پیوندے گفتند پس تیار تو کہ میکند گفت یک سال است کہ میں شہر ہر روز مر و میاید
 و بر بالین من نشستے چون پدر شفق مرا تیار داشتے چون برادر مہربان غمخوارگی من کردے گفتند نام آن کس میدانے
 گفت نئے داغم گفتند بیچ بار ازوے نہ پرسیدی گفت اے پریدم گفت ترا با نام من چہ کار است من تجہد
 حال تو از بہر خدا میگویم نہ از بہر شہرت در را میگویم گفتند لے پیرنگ رویے و سیات او چگونہ بود گفت من تا بینام
 ازان نشان نتوانم داد اما سہ روز است کہ نزد من نیامدہ و تجہد حال من مکرہ نہ نام تا ویرا چہ اقا گفتند لے پیر
 بیچ نشائے از گفتار و کردار او میدانے گفت نشانی او آنست کہ پیوستہ تہلیل و بیچ کرے و چون آواز بیچ
 برداشتے گوید ہائے آسمان بکشادندے و صدائے تسبیح و تہلیل مے شنیدم و چون نزد من نشستے گفتے
 مسکین بجالس مسکینتا درویشے ست کہ با درویشے ہمیشگی میکند عترت بجالس عترتیا غریبے ست کہ
 با غریبے مجالس میکند شاہزادگان و مردم نگریتند و زار را بگریستند گفتند این نشانہ یا با ما علی بن ابی طالب
 کہ ہمہ وجہ پیر گفت آنحضرت را چہ شد کہ درین سہ روز پیدا نیست گفتند لے پیر بدبختے اورا ضریتے نہ و از وار

غور قبیلے سرور انتقال فرمود و ما حالاً از دفن شے سے آئیم پیر بعد از آسماع این واقعہ بخبر شد و خود را بر زمین نیز
و میگفت مرا چو محل آنکه امیر المؤمنین علی نقی بعد حال من کند حسن و حسین آن پیر غریب را تسلی میدادند و او ضمن نظر آب
بسیار میکرد و میگفت قطعه نمیدانم چه کار افتاد ما را که آن دلدار ما را از بارگذاشت بدین ویرانه این پیر
حزین را غریب عاجز و بی یار بگذاشت پس گفت اے محمد و مژگانان بحق جد بزرگوار شما صلی اللہ علیہ وآلہ
وسلم و بروح مقدس پدر شما سوگند بر شما که مرا قبر امیر برید تا زیارت شے کم حسن برخواست و دست راست آن
پیر را بگرفت و حسین و دست چپ و پیر ایاور و دندان بر قبر مقدس امیر آن پیر بروئے قبر و افتاد و زاری بسیار
کرد و گفت آہی بحق صاحب این روضہ کہ جانم بتان کہ من طاقت فراق شے نیارم دعائے پیر موافق حکم تقضا
افتادنی الحال بر سر روضہ امیر النخل جان شیرین بداد علیت ذرہ بود و خود را شید رسیدہ قطرہ بود بدریا پیوست
حسن و حسین رضی اللہ عنہما بسیار بگریستند و بیخیز او قیام نموده در حوالی روضہ اش دفن کردند و شہر روایات
است کہ امیر در آنوقت شصت سالہ بود و ازین زیادہ و کم نیز گفته اند ما روز دیگر حسن علی حد مسجد کو و بدین برآمد
و خطبہ بلیغ ادا نمود و گفت اگر دمان ہر کہ مراد او تھن کہ ہر مراد اند بدانند کہ انا ابن البشیر المتین یوم
پسر پنیامیر شہادت دہندہ و یم کنندہ یعنی محمد مصطفی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و فرزند علی رضی اللہ عنہما و مادرم فاطمہ
زہراست جدم شمارا برہ راست دعوت میگرد و پدرم شمارا برین خدای میخواند من نیز شمارا بھمان میخوانم پس علیہ السلام
عباس رضی اللہ عنہما برخواست و گفت اگر دمان این مرد پسر پنیامیر شما و فرزند امام و راہبر شماست باکے بیعت
کنید و بہ امامت شے قرار دهید و عہد کنید کہ از شے نگر و یم دمان ہمہ گفتند سیم عتاداً و اطعنا شے نویم و
فرمان شے یریم پس دست بردارد بر امیر المؤمنین حسن بیعت کرد و آنگاہ کس فرستادند تا ابن بلجم را از زندان
بیارند و در پیش منبر بگذاشتند آنکہ گفت آبد بخت ترین این است ما این چه بود کہ دی در خند دروین افگندی
این بلجم سر بر آورد کہ اے حسن رفتی و بودنی بود مصحح کنون نالہ و آہ و افغان چه سو و ام المکش تا حاکم
شام کہ دشمن تو بودہ و حالا دشمن تست بکنتم حسن اورا بسخن بگذاشت و شمشیر کشید و نوک شمشیر بینه شے فرو برد
ز او پیش خدش کشیدہ ضربتے برگردن و زد کہ سرش وہ قدم از تنہ دور افتاد پس مردمان میرا از مسجد بیرون برودہ
در میان اورا پیچیدہ آتش در و زدند تا بسوخت و شاہزادگان تہجرت مشغول گشتند و مردمان شے آمدند
و اہل بیت را از بیت میگفتند قطع زمین مصیبت جلے آن دارد کہ چشم آفتاب و او من گردون زاشک
گرم آلاید بخون و لیک با حکم فضا جان را چو شے افتد بچو و مرجع دل نیست بجز انا الیک و اجمعون

باب ششم بیان فضایل امام حسن رضی اللہ عنہ و بعضی از احوال و احوالات نا شہادت

در شواهد آورده که در امام دوم است از ائمه اثنا عشر کنیت می بود مجرب است و نقشب تقی و سید و ولایت و
در مدینه بود و در رمضان سده شصت و سه من الهجرة و جبرئیل نام ویرا بهید پیش رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم آورد
برقطعه از حریر ایشنه نوشته بود و در صحیفه کرمه و یوسف سطور است که اسماء بنت عیس رضی الله عنهما حدیث کرد که من قایل
فاطمه بودم بحسن و حسین هر دو گفته که اختر تابنده وجود امام حسن از برج ولایت طلوع نمود و گوهر ششده ذات
صافی صفاتش از صرح عصمت ظهورت ظهور نمود و قطعه می گشت از آن جن طالع که پیش طالع سعدش نگر چون
تو امان بست سنت خورشید جهان که از ملک تا به ملک طالع ملک مید بخندیش و بخوابانید ازین ماه درین گه پاره میاید
خیر حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم رسید فی الحال میاید و گفت اسمایا فرزند من پس من شانه زاده را در
خرقه زرد و پیچیده میاید و در کناره آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم نهادم آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود
بدر و افکنده و فرمود که نه باشا عجب کرده ام که فرزندان مرا در خرقه زرد و پیچیده من در ختم و خرقه سفید میاید و امام
حسن را برود اشته در آن خرقه پیچیدم و بر کناره حضرت نهادم پس بیایم صلی الله علیه و آله و سلم بانگ نماز در گوش
راست و من گفتم و اقامت در گوش چپ کرد از علی پرسید که ویرا چه نام نهاده علی گفت یا رسول الله من
که پیشی گیرم بر شما بشمیوه فرزندان او خاطر میگذرانیدم که اگر اجازت دهید در احرب نام کنم و ولایت آنست
منه با نام عم خود حمزه گردانم حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که من هم شیم که سبقت کنم بر حکم خداست خود نیاید
بنامون او درین حال جبرئیل فرود آمد و گفت یا محمد حضرت اعلی الاعلی ترا سلام میرساند و میگوید طالع که از تو بهتر است
بارون است از من است الا آنکه بعد از تو میایم بر سر خود بود پس این پس بر نام پس بارون کنی اگر دان بینا میاید
صلی الله علیه و آله و سلم از جبرئیل پرسید که نام پس بارون چه بود و گفت شبر حضرت صلوات الله علیه فرمود که
جبرئیل زبان من عربی است و این لغت عبری است گفت معنی شبر یعنی حسن است پس او را حسن نام نهاد و در
بمقام حقیقه کرد از دست بد و کوشش ملح دوران که پیش را بقابل داد و در او را بر شید و بوزن آن نقره تصدق
و امام حسن مشبه ترین مردمان بود بر رسول صلی الله علیه و آله و سلم از سینه تا بفرق سر و از انس بن مالک رضی الله
عنه منقول است که گفت نبود هیچکس مانند زبر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از امام حسن بن علی رضی الله عنهما
مردیست که روزی در مرض الموت آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فاطمه دست حسن و حسین گرفته نزد رسول صلی الله
علیه و آله و سلم آورد و فرمود که هکذا ان ابناک اینان فرزندان تو اند فردی نفسا شیا پس ایشان را میراث ده
چیزه حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود امام حسن پیره سیرت و سیادت من است و نصیب امام حسین بود و شجاعت
من و در صحیحین مذکور است مروج به برابر بن عازب که دیدم حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم حسن بن علی رضی
الله عنهما بر دوش می بود و آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم میفرمود اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اُحِبُّ اَبَا حَبِیْبٍ بَارِئًا مِنْ

اور دوست میدارم پس تو نیز ویرا ویرا دوست دار و در روایتی آنست که اورا دوست میدارم و دوست میدارم
 را که ویرا دوست میدارم و از ابوهریره در منقول است که هر گرام حسن بن علی رضی الله عنهما را ندیدم الا که از شادی
 تهاے ادا با چشم من ریزان شد بجهت آنکه روزی با حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم بسوی قیقاع رفته
 بودیم و بعد از محبت بجد آمدیم حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که بکن را بخواهید زمانه بر آمد نام حسن در رسید
 و خود را در کنار آنحضرت صلوات الله و سلامه علیه افکند و دست بدر و نوحه محاسن مبارک آنحضرت صلوات الله و
 سلامه علیه در من آورد و سپید عالم صلی الله علیه و آله وسلم همان مبارک در دهان و من نهاده و میگفت اللهم
 اِنِّی اَحِبُّهُ وَاَحِبُّهُ مِنْ بَشِيْرَةٍ شَيْخٍ عَطَّارٍ قَدْ سَمِعَهُ رَكْتُابُ كَلِّ هِرْمَزٍ اَوْرُوهُ **مشهوری** امامی که او است
 حسن بود و حسن آمد که جمله حسن ظن بود و همه حسن و همه خلق و همه علم و همه لطف و همه وجود و همه علم و شب از موئے
 سیاهش تیره مانده و زردیش با روشن تیره مانده و لبش قایم مقام حوض کوثر که بودی چشمه نوش همیبر
 چنان نوشی بنهر آلوده کرد و دلش خون و جگر پا لوده کرد و زهرش چون جگرشند پاره پاره و زهره
 گشت خونین سنگ خاره و در بن ترندی مرفوع با بن عباس رضی الله عنهما وی است که حضرت رسول صلی الله
 علیه و آله وسلم را بردش خود نشانده بود و من گفتم **رِغْمُ الْمَرْكَبِ دَكْنَتُ يَأْتِلُهُ نِيكُوْمٌ** که سوار شده
 ای سپهر حضرت صلوات الله و سلامه علیه فرمود **وَنِعْمَ الذَّكَابُ هُوَ** و او نیز نیکو سوار است در شواله آورده
 روزی رسول صلی الله علیه و آله وسلم منبر بر آمد و حسن با من بود گما به بر دمان نظر میکرد و گما به بسوی و
 میگفت این پسر من سید است و زود باشد که خدا بتمالی صالح کند بواسطه من میان دو گروه مسلمانان حادث
 صحیح و مناقب حسن و حسین رضی الله عنهما بسیار است و همین یک نکتی که **هَذَا نِعْمَ اَنْتَ تِي مَنِ اللّٰهُ نَبِيَا سَتَبْصِرُ**
 مثال را کافی است و خبر احسن و **اَلْحُسَيْنُ سَيِّدُكَ** شَبَابُ اَهْلِ الْبَيْتِ و **لِلسُّلْطَانِ الْفِرْوَانِيِّ اَبُو عَلِيٍّ اَبْنِ الْفَضْلِ** بن
 حسن الطبری در کتاب علام الوری آورده منقول از ابن عباس رضی الله عنهما که از یک سول خدای بودیم
 صلی الله علیه و آله وسلم که فاطمه بیاید که با بن و حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که چه چیز است که باند ترا گفت یا رسول
 الله حسن و حسین از حجره بیرون رفته اند و تا این وقت باز نیامده اند و علی اینجا نیست و من کس ندارم که بطلب
 ایشان فرستم و نمیدانم که ایشان کجا باشند حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که مگر بی لای فاطمه خدای که
 ایشانرا آفریده است بدیشان مهربان ترست پس آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم دست بدعا برداشت و گفت
 یا خدا یا اگر در صحر باشند ایشانرا نگاهدار و اگر در دریا اند بسلامت بکناره آرفی الحال جبرئیل را که با احمد بیج غم خورد
 اند و بگین مباش که ایشان فاضلانند در دنیا و بزرگانند در آخرت و پدر ایشان بهتر است از ایشان و ایشان
 حالا در خطبه بنی بخارا در حق سبحانه و فرشته بدیشان مکل ساخته تا نگاهبانی ایشان میکنند بن عباس

گوید یا حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برپائے خاست و اما با او برخواستیم تا بخلیہ بنی النجار رسیدیم حسن و حسین دراز
دیدیم دست در گردن یکدیگر کرده و فرشته یک بال خود را فراش ایشان ساخته و بدیگر بال ایشان را پوشیدہ پس رسول
خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم حسن را برداشت و آن فرشتہ حسین را برد و چنان میدیدند کہ رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
ہر دو را برداشتن است ابو ایوب انصاری پیش آمد و گفت کہ یا رسول اللہ یکے ازین ہر دو را من بردارم تا تو بسکای
شوی گفت بگذار کہ ایشان بزرگانند در دنیا و در آخرت و پدر ایشان بہتر است از ایشان و بہر آنکہ نام روز شرف خاتم
ایشان را بان چیزے کہ خدا تعالی شرف از زانی داشتہ ایشان را پس خطبہ او فرمود و گفت **اِنَّ النَّاسَ خَيْرٌ مِنْكُمْ**
شمار بہ بہترین مردمان از بہت جد و جدہ گفتند پلے یا رسول اللہ گفت حسن و حسین اندکہ خدا ایشان رسول اللہ است
و جدہ ایشان خدیجہ بنت خویلد پس گفت خبر دہم شمار بہ بہترین مردمان از بہت پدر و مادر گفتند آگے یا رسول اللہ
اللہ فرمود کہ حسن و حسین اندکہ پدر ایشان علی بن ابیطالب است یعنی اللہ عنہ و مادر ایشان فاطمہ بنت محمد صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم اے مردمان خبر دہم شمار بہ بہترین مردمان از بہت خال و خالہ گفتند پلے یا رسول اللہ گفت حسن و
حسین اندکہ خال ایشان قاسم بن رسول اللہ و خالہ ایشان زینب بنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آیا خبر دہم
شمار بہ بہترین مردمان از بہت عم و عمہ گفتند آگے یا رسول اللہ گفت حسن و حسین اندکہ عم ایشان جعفر بن ابی طالب
است و عمہ ایشان ام ہانی بنت ابی طالب ع کجاست در ہمہ عالم بدین شرف بنے ۴ و چہ نیکو گفتہ اند **مَشْهُوْمِي**
ہست بر اہل معرفت روشن ہفت حضرت حسین و حسن ۴ آن یکے آخرت بہت تابانندہ ۴ و آن دگر گوہر بہت زشتند
آن یکے نور دیدہ نبوی ۴ و آن دگر شمع جان مر قنوی ۴ و آن صاف تر ز لعل بدر بگیسویے این نونہ شہدہ
آن یکے ماہ آسمان کمال ۴ و آن دگر سرو بوستان کمال ۴ و امیر المؤمنین جن ابی الفضائل بسیار مناقب بیشمار است
از جملہ آنکہ روزے بایکے از او لا ذریر یعنی اللہ عنہ در سفرے ہمراہ بودند و در سختائے کہ در ختان او خشک شدہ بود و زرد
فرمودند خدا و مان بر اے امیر المؤمنین حسن در پائے یک نخلہ و نشتک قرش بیداشتند او بر آنجا فرار کردت پس نہ ہر ہمسای
آن نیز در پائے نخلہ دیگر فرود آمد نزدیک کن و گفت کاش برین نخلہ فرمائے تر بچسبے تا شاد دل کویے حسن فرمود کہ فرما
تر بنجوابی پس نہ ہر گفت آگے مشہ ہزادہ دست بدعا برداشت و در زیر لب چیزے گفت کہ کن زانت فی الحال یک
نخلہ بسز شدہ و برگ بر آورد و چربائے تر بار و رش شترمانے کہ با ایشان بود و گفت اللہ کلین سحر است پس نہ ہر گفت
این سحر نیست لیکن دعائے مستجاب کہ از فرزند پیاہر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم واقع شدہ است پس بان نخلہ با آنکہ
د آنچہ بار آدرود بود بہر دیدند ہمہ اکنایت کرد و آنچہ در مناقب و از علم و عبادت و کرم و وجود و غیرہ آہنا از مکارم
اخلاق در کتب اکابر مطہرست و بصحت رسیدند بر وجہ بہت کہ استقصا سے آن توان کرد و لا جرم در تفصیل آن شخص
موضوع نمودہ بر چند بہت کہ صاحب جمہ استقصی ایراد کردہ اختصار نمودہ ہے آید **مَشْهُوْمِي اگر کمرے بیاریم سخن را**

نشاید نظم من لغت حسن را سخن گیرم که جز در حدیث نیست + سترائی وصف اخلاق من نیست + سخن گر بگذرد او از
 بچرخ اختر + هنوز از وصف او باشد فروتر + کمالش گر چه نزد ماست فلما هر زبان ماز منج اوست قاصر + و گویندی
 را وجودش زینست + نظیر او اگر جوئی حسین است + اما راوی اخبار گوید که چون مرتضی علی بن محمد رحمت از وی
 انتقال فرمود حسن علی بنبر برآمد و حکم در رعایت فصاحت و نهایت بلاغت داد اگر و کلمات لیس مردمان شب
 از میان شمار می برون رفته است که متقدمان مثل او ندیده اند و متاخران مانند او نخواهند دید و در شبی متوجه
 حضرت عترت و قاصد بارگاه سعادت شد که موسی بن عمران شب وفات یافته و عیسی بن مریم در آن شب
 عروج بر آسمان اتفاق افتاده و این امت را بدین خدا دعوت میکرد و من هم بطریق هم میخواستم انقضای عمرم بدان
 حضرت بعیت کرد و اول کسی که دست غمضام در دامن مبارکت می زد و قدم اخلاص در راه متابعت او نهادن من
 سعد عباده انصاری بود بعد از من و دیگران نیز بعیت کردند و قریب چهل هزار کس بدولت بعیت او رسیدند
 چون بجز شهادت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه بجای شام رسید با شصت هزار مرد و بیستم تنخیر محاکم عراق غرب
 روان شد و امام حسن برین حال اطلاع یافته با چهل هزار کس از کوفه برون آمد و بدریغ عبدالرحمن نزول فرمود و قیس
 بن سعد را با دوازده هزار سوار امداد مقدمه لشکر تقیین فرمود و چون بسایاط میان رسیدند در آن موضع توقف
 و اقدس تاج پاریان آسوده شوند از توقف شانزده حجتی از لشکر میان چنان فهم کردند که داد اعیبه حضرت را در
 بارها میفرمود که مرا با کسے منازعتی نیست + من و سلاست و حجت و فرقت مسلمانان و اصلاح ذات البین نزد من
 دوست ترست از تقرب و پریشانی مردم و فتنه و تشویش خلق بدین سبب سپاه بیست و پنج هزار نفر رسیدند و بسرا برده
 در آمده هر چه یافتند غارت کردند حتی بساطی که بر آن نشسته بود از زیر پائے می کشیده و ردائے ویرا از گوش
 برون کرده بودند آنحضرت سوار شده روی بگردان نهاد و در آنشے راه جراح بن قبیله سدی که در کین نشسته بود
 بیچاره برون تا تحت و خنجر بران مبارک آنحضرت زد که تا استخوان برسد و عبد بن فضل طالی با یکبارے دیگر
 خنجر از دست جراح بیرون کرده او را پاره پاره ساختند و آنچه نایب بخور زمانان در قصر ابعین درین نزول فرمود
 جبران بسا لجز زخم می اشتغال نمودند تا شفا یافت + امام حسن چون دید که کوفیان با پدرش چه کرده بودند با
 می چه کردند دلش از ایشان سرد شد و با معاذ بن بشر طے چند که تفاهیل آن طولے وار و صلح فرمود و هر چند از اطراف
 و جوانی طرح فتنه انگیزی کردند بجائے نرسید و از بلا مست مردم اندیشیه نافرموده و همه ناشیند انگاشته با خود
 خدمت چشم روی بزمینه نهاد و در خبر است که رفته در مدینه علی بن بشره مدانی باشے گفت یابن رسول الله با والی
 شام سلاح نیدیاست که حسن فرمود که ناموش نایش که ما خاندانان کشیم هائے خدائیم نه بر روییم و لکن بر اسرار علم
 او داده ایم آنچه خیر ما آن را ندانند من مصاحبه که کردم غرض آن بود که خون دوستان من ریخته نگردد زیرا که آنها

و تہادون ایشان در قتال بیدم و یقین دانم کہ اگر صلح نکند جمیع شیبہ من و در معنی تلف نمایند و ترا معلوم است
کہ ازل کو تو کہ لشکر من بود و در ہر امر کشتند و یا بگاہ مرغان کت کردند و در ہر خیم خیم مجروح گردانیدند و بخندے سوگند
کہ اگر با تمام حیا و اشجا و جنگ معاویہ می فرستم عاقبت این امر را بد و تقویٰ یعنی بیایست کرد و چنانچہ خواب حضرت
جد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بر آن دلالت میکرد و در خواب آورده کہ امیر المؤمنین جن فرمود کہ خدا تعالیٰ ملک نبی امین
بر رسول صلوات اللہ و سلامہ علیہ نود و نود بار ایشان را کہ پیر من سے بالا میردند کیے بعد از وی کسی این سخن بر رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم و شورا آمد خدا تعالیٰ سورہ انا اعطینک الکوثر و فرستاد یعنی ترا جوئے عطا کردیم در بہشت
کہ اگر کہ تو گردید و دیگر سورہ انا انزلنا فی کلبہ القدر و نازل گردانید و فرمود کہ ایامہ القدر بہتر است از ہزار
ماہ و در او باغ شہر ملک نبی امین است راوی گوید کہ مدت ملک ایشان بحساب کردم ہزار ماہ بود تا چون از زمان
مصالحہ روز سے چند منقضي شد مرائے شام صلح وقت در آن دیدند کہ امام حسن عمر منزل حیات قدم در یادیدہ فوات
ہندیدہ تہیہ اسباب آن شغال نمودند و اول جسے را از او با نشان بصرہ بر انگیختند تا بر ظالیفہ از ملازمان حسن یہ کہ
در آن بلکہ بودند بشگون آورده سی و ہشت تن از ایشان قبیل سائیندند کہ ہے کہ باقی ماندند کہ بختہ ایشان ہزادہ التجا
گردید و چون صورت حال بموقف عرض رسید و آنحضرت ایچہ نقص ہما را اہل شام ہشمال نمود باعب اللہ عباس رضی
اللہ عنہ از مدینہ متوجہ دمشق شد و ہر گاہ کہ میرسد مردم ہشتی شارتورہہ طریق خدمت عمری سپید ہنڈ تا بہ شہر موصل
نزول اہلال واقع شد و رئیس موصل عم خمار بود و او را رسد موصل گفت گفتنی الحال کہ از قدم امام حسن خبر یافت با
نزول و علوقہ بسیار بخود منت شافت و در پائے آنحضرت افتادہ و ظالمت نیاز بعض سائید و گفت آیا این چه سعادت
ست کہ سعادت شد در پای شہد بخت نکو مساعدین بیدل و گوشت بموصل و صالت و صل کہ بگفتم کہ بموصل با تو
بسیار مدد و اینک من و اینک من و اینک من و بعد از چند روز متوجہ دمشق شدہ با حکم آنجا ملاقات فرمود و
شکوہ گزارہ منہکان و عہد بان بصرہ و ہشت باز نمود و جو بہاے شانی کہ مرضی خاطر مبارکش بود و استماع کرد و باز متوجہ
مدینہ شدہ گذرش بموصل افتاد و او را در موصل دوشے شو کہ دعوائے یک جہتی و ہواداری کہ ہے و لاف فرمان بری و
ہواخواہی زدے حسن در خانہ سے نزول کرد و قبل از وصول آنحضرت ابن معاویہ اور اہمال نیا فریب دادہ بود و شیبہ
زہر قاتل بسے فرستادہ تا بوقت فرصت برطلوے یا مشر بے کہ وہ بخوردن حسن بہد آن بے سعادت برائے
حطام خانی نظر از نیم باقی بروقتہ و دین درست را بنا و سستی چند بے ثبات بے اعتبار بفرودختہ آن کار را قبول
کردہ بود چون امام حسن بخانہ سے نزول کرد و میان بختہ تمکاری بر بستہ سے نوبت از آن زہر ہوسے خوردن
و کارگر نیامد شاہزادہ ہر بار بخورد میشد و چیز بار خاطر مبارکش میگذاشت ہر یوفانی میر بلانے و لایل روشن
مشاہدہ بنمود و زبان حال صنون ابن مقال دادہ بنود و نظم از کس فاجو کہ باہم وفا خانہ بنشین عمریب و آزار

که یک شتا مانند حضرت کرانه کرد و فاذ از میان برفت زمین هر دو دل بر که در ایام مانمانند چند آنکه بنگری بجهان
گزارت کار به جز بخرج و در محنت و جور و بیجا مانند القصد هر باد که شانه زاده رنجور شد و عاف و مود و خداوند
تعالی اشقا از زانی داشته میزبان و راننده باعث آن قضیه نامه نوشت که من سه بار ویرانه بر وادم کارگر نیاید
این نوبت نامه بود نوشته من و مقداری هم باطل فرستاده در نامه ذکر کرد که سخی نمائے تا ازین زمین بر قوت
بوی چشمانی که اگر قطره ازین در دریای محیط افتد همه جانوران آبی بیجان شوند قضا را آورده نامه بیا درخته
رسیده از شتر فرود آمد و طعمای تناول کرد و در شکم بر می ستولی شده بچو ذکر دیدین محل گرگ سیاه که سینه
از سیابان بر آمد و او را هلاک کرد و شترش خواست که گریز و مهارش بر درخته پیچیده بود و با نجا مساند متعارف
این حال ملازم امام حسن از جای می آمد بدین موضع رسید درین حال مشاهده نمود شتر را از درخت باز کرد
و متاع صاحبش را بچوئی میفرمود این نامه و شیشه زهر بیرون آمد فی الحال بروی شتر بموصل آمد و نامه و شیشه
را نزد شاهزاده نهاد و آنجناب نامه را مطالعه کرد و تا کس بر آن مطلع نگردد و موجب خجالت میزبان نشود
در زیر صلی انبیا و بکس نمود اما رنگ مبارکش بر افروخته شده بود و تغییر عظیم در او پیدا آمد و هر چند حضرت
مجلس استفسار نمودند که این چه نامه است این شیشه چیست حق جواب ایشان باز ندادند و همیشه از جد بزرگوار خود
صلی الله علیه و آله و سلم نقل میکرد مردم را بدان مشغول میداشت و خود هم هم مشغول شده بود که سعد موصی است
در زیر صلی آنجناب از کرده نامه را بیرون آورد و بعد از مطالعه بر خود بلرزد و از جای بر جست دست و پا حسن را
بوسید و گفت یا این رسول الله را دستور می ده تا ازین میزبان تو بر سر کم صورت این واقعه چگونه است حسن
فرمود که من این عمل نمی پسندم جهت آنکه سبب خجالت و انفعال می میشود و من میخواهم که بعد از چندین خدمت که از
واقع شده شرمندگی از جهت من بدور سعد درین باب بباله از حد گذارند و بجا اجازت امام حسن اورا طلبید و گفت
یا فلان از تو سوائے دارم مرا جواب ده گفت بگوئے تا چه میپرسی سعد پرسید که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم
با تو چه جفا کرده است آنکس گفت که من بخدمت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم رسیده ام و حاشا که از روی من جفا
رسیده باشند گفت امیر المؤمنین علی را دیده و از او چه پرسید و در باره تو از او چه جو رسا و ر شده گفت
مدتی ملازم من بودم و هرگز غبار ملائی از من بجای من نداشت گفت چه با او فرزند و جگر گوشه مصطفی اوم گفتند
اینچنین بود و تنها میکنی و با من این قصد می کنی اینک خط تو که بشام نوشته که سه بار ویرانه بر وادم و کارگر
نیامد و اینک جواب خط تو و شیشه زهر باطل که فرستاده اند آن شخص انکار کرد و گفت معا و الله من ازین خبر ندارم فی
الحال ملازمان سعد را گرفتند و میزدند تا هلاک شدند و امام حسن رنجور و نالان از موصل بیرون آمد و بعد نیز رفت ولی
مدینه در آن وقت مردان حکم بود و او بسیار امام حسن را حرمت داشته و بظاہر تبتیقه از وقایع خدمتگاری فرود آمد

اما قهر و در مقام دفع می بود در بلاک می میکوشید و تدبیر با می اندیشید تا روزی که کینه که روی ایسوی نین نام کنیز
 مدینه دلالی کردی و همه خانها آمد و شد نمودی و بمنزل مروان درآمد مروان ویرا پرسید که ای ایسوی نین بجایه حسن
 بن علی آمد و شد میکنی و بازن او جده بنت اشنت آشنائی داری گفت آئی در این جده در مدینه بر اسما مشهور
 بود مروان گفت با تو رانے در میان خواهم نهاد و اگر سر اسما نگاه داری در از مر آشکارا کنی نیز او بیارم تا بهیم و پنجاه
 مسری برائے تو بتامم و انیک بیعانه صد وینار زر برستان ایسوی نین چون زر وید و وعده جامه شنید سوگند آن خلافت
 شد او خورد که گفتشے راز مروان نکند و هر چه که در بر اندر آید در تمام آن بجان که شد پس مروان گفت شیخو ام کدل اسما
 را از حسن بگردانی دگویی که آوازه حسن و جمال و عظمتش و دلالت تویش تمام رسیده است و نیز بد که سپر حاکم شام است بر تو
 عاتق گشته و از غم تو زرد یک بهلاکت رسیده رباعی نا دیده ترا کیسکه نام تو شنید + دل نافر تو که دو مهر تو که زید
 با نقد عنت صبر و خرد و بفر و خشت + جان و دل خود بداد و مهر تو خرید + پس در ابجوسه که اگر زن زید شوئی عراق
 و شام در خشت و تصرف تو آید بلکه عالم باشی اگر مینی که اسما سر بدین کار در می آوردم خبره تا درین باب فکر کن
 ایسوی نین گفت منت دارم پس از پنجایرون آمده روی بجانها نشانده نهاد و قصار امام حسن با پوران بمنزله عقیق
 رفته بودند و جده تنها و رخا نشسته بود ایسوی نین آمد و از هر جا سخن در میان آورد از آنجا که مرکز بان تدا میفرمودند
 ایشان با شبحن را بسرخد مطلق میدنمودی ^{نشان} از آن زن و از فسانه خویش + فرزند زید نوش صافی از نیش
 که دم فری از دم گرم + همیسا زنده نگاره رازم + زین تک سخن صد رنگ سازند + یکشاد و غاصد نقش یازند
 و دادای بجوسه از خوسه ایشان + و فار نیست ره در کوسه ایشان + یک از اکابر علمای فرود که مکر شیطان جیم در
 کتاب کریم بصفه ضعیف مذکور است که ان کین الشیطان کان ضعیفا و مکر زنان بے دین در کلام نین
 عظمت مسطور است که ان کین کن عظیمه ^{نشان} لطمه شیطان زنده از عصیان هر لحظه ره مروان + در مکر و حیله اتا
 شاگرد زنان باشد از مکر زنان دون بسیار کسان بینی + کین جامه مروان گردون وان لغره زنان باشد + القصر
 ایسوی نین بمقدنه افسون آتش فریب بر افروخت و برشته و بدبه و صلہ دل اسما بر جامه محبت زید و خشت و قصد
 عشق زید و وعده مملکت و تصرف در خزاین بگوش هوش او فرخواند اسما بسودای ملک مال جا دوستی زید
 نوش کرد و حق صحبت و یرتبه حسن و حسن معاشرت او فراموش کرد و بیعت مبادا کس که از زن مهر جوید + که از شوهر
 بیابان گل نرودید + ایسوی نین چون دید که اسما در دام مکر او گرفتار گشت از آنجا بیرون آمده صورت حال مروان با
 گفت و مروان دیگر باره پیغام فرستاد که تا امام حسن بن علی در جیات است این مهم منمشی نمیتواند شد هماگنت
 من طریق دفع او نمیدانم و مجاہرت برین صورت اقدام نمودن نمیتوانم القصره قدرے زهر بد و فرستادند و او
 غریب قتل جگر گوشه مصطفی را اصلی السعایبه که دلم با خود تقسیم داد و از آن زهر قدری باسبیل آید بخت بود زهر نین

و مضمون این سخن بر منتهی ظهور بجمله آمد رابعی ایدال تعج زهر دواوم میکش، اگر بیش رسد بلاؤ اگر کم یکش چون
 نیست شکر جام بلاهل منوش، چون دست بندد فرخ غم میکش، و پس آن از خوردن آن غسل شب بهتر است بنمود
 و دروشم میکشید و چون صبح بید بسرونده نهدس حضرت رسول صلی الله علیه و آله سلم که در الشفای درو مند است
 توجه نموده خود را در بنده علیه و آله و شفاغای کلی یافته بمنزل شریف باز آمد و در حق جده بدگمان شده دیگر در خانه او
 چیزے میخورد بلکه از خانه ماورقکم یا از خانه حسین طعام چاشت و شام بے آوردند تا روزه بختانه اسما در
 آمد اسما گفت ای سید از فرماتے سخن استانهاے حوالی مدینه قدرے رطب آورده اند اگر میل دارید پیام شانه زده
 بخرماتے تر میل تمام داشت فرمود که بیلا اسما رفت و طبق رطب آورد و بعضی را بر سر زباله و ده و علاتے که هین خود
 میدانت بر آن کرده و بعضی را همچنان بر حال خود بگذاشت چون طبق رطب حاضر شد حسن فرمود که اسما تو هم فرمود
 رطب موافقت کن اسما خرماتے بر سر نالوده بخورد و شانه زده ملاحظه نمانود از هر دو نوع تناول میتود تا هفت
 خرماتے زهر آلود و نوش فرمود دل مبارکش بهم برآمده دوست از آن بازگشاید بختانه بر آورد آمد و از آن شب تا روز
 فریاد میکرد و چون روز شد دیگر باره بسروفته مظهره رفت طیبیت بادشاه در گهت دار الشفای رحمت است
 درو مند اینم اینجا هر در مان آمدیم + بار دیگر بر گشت روحانیت چند بزرگوار خود صلوات الله و سلامه علیه شفا یافته
 بازگشت و بختانه اسما آمد و گفت ای جده از دیروز که در شانه تو آن رطب خورده ام در خود حالهاے عجیب پاره میکنم
 اسما بهم برآمد و گفت آسید من سر طبق پوشیده بودم و با شامیز و خوردن مشارکت نمودم ندانم حال چیست حسن
 خشم آلوده بر خاست و از آن خانه بیرون آمد و به لسان حال میگفت رابعی بس نانوش نیرزه روز بگایے رام +
 بس در نیم بسته کار و باسے و رام + غرقه شده ام میان گرداب بلا + با آنکه من از جهان کناسے دارم پس برادران
 را طلبید و گفت ای عزیزان دو سال است تا من درین شهرم گیر و زتر دست نموده ام حالا اینجا هم که دو سه روز
 بموصل روم و آب و هوای تبدیل کنم باشد که صحتے رومے نماید و چند وقتے دلم از کید اعدا باز رسته بیاساید پس با
 ابن عباس رضی الله عنه و جمعی از خواص خدم خود رومے بموصل نهاد اما چون اهل شام خبر وصول آنجناب بموصل شنیدند
 اولیا بتهج و نماز ان و اعدا محزون و گدازان گشتند آورده اند که در دمشق نابیناے بود بنیابت و سن اهل بیت چون
 شنید که امام حسن بموصل آمد با خود گفت این دشمن دشمن زاده من است و من بر تبتل سے رضی غیتم و کسے بن گمان فتنه
 نیمبر و بیج به ازان نیست که بموصل روم و با ا طرح دوستی فگتم و بوقت فرصت کاسے که فخر من باشد بکتم پس
 سنان عصاے که داشت بفرمود تا بر هر آب داود و برداشت رومے بموصل نهاد و چون بر سید مسجدے آمد که
 امام حسن آنجنامز میگذا رومے داخلها ر خلوص عقیدت کرده هر روز آسے و در عقب حسن نماز گزار حے و حدیث
 مے استماع نموده و بهایکے بگریته و پیوسته درین اندیشه بود که آیا کسے باشد که من این سنان را بعضی وے از عصا

سے رسا نیندہ باشم دان زہر در بران و کفود کرده باشد و اگر ہزار جان داشتہ باشد کیے نیز و نماز و ستم شہیدان
 نماز دیگر گذارده از مسجد بیرون دل مدبر و کائنات در مسجد نشسته پائے راست بر بالائے چپ تیار و بیابان سخن مشغول
 شد آن کو بے بصیرت از مسجد بیرون آمد و حسن را دعای گفت و سر عصاب ز زمین سے بنا دقتضارا آن سنان
 بر پشت پائے حسن رسید و کور دریافت کہ سر عصاب بر پشت پائے اوست بقوتے ہر چہ تمام قرآن سنا از اپنے سے
 فرود حسن اپنے کرد و بی تادونی الحال پائے مبارکش درم کرد و خون از سر زخم روان شد عبد اللہ عباس کو بیدار
 کور را بگفتند تا بر نماز تمام فرمود کہ دست از زوہارید کہ بچہ پنجہ پیشم ظاہر کو رستایدیدہ باطن نیز بایست
 در روز قیامت نیز بگوری ہجوت خواهد شد اما کور را بگذاشتند شب آب رفتن گرفت و از چشم مرد و عقیق
 گشت و شاہزادہ از در دپا آغاز فریاد کرد و میگفت خواستم کہ دوسرے روزے از سخت بلا و سخت و غم
 کید اندا و جوہر ال جناب ہر ہم خود ہر جا کہ میروم سخت قرین است و رنج و بلا ہمیشہ بیاعلی غم سے مزید ہے
 قدم ماقدمے سبحان اللہ زہر و فادار غمے ۱۶ روز چو خود سوختہ سے ظلمہ تا ہر دو پیر و دل برنا لیم سے
 پس جراح را آوردند چون پیش بران زخم افتاد گفت ابن عباس را بزہر آب دادہ اند و صاحبش ابن زخم را بقصد
 زدہ است سو گشت یا ابن رسول اللہ نگذاشتید تا آن کور را بجز از سزا بر سانیم حسن گشت کہ او خود مکافات
 عمل خود خواهد یافت و کما یحیی المکذ اللہی اذکبا حلالہ لمیت بدکش را بگردگار سپارہ تا از دست تمام
 بستاند و القصد جراح مرد و نابود بجا کیم مشغول گشت و آن زہر را از عروق شاہزادہ کشید و بیابان و طلب آن
 تا مینا بودند و او جائے پنهان شدہ بود و پانچہ روز دیگر گشت و صبح پانزدہم بیرون آمدہ براہ دشمن بیرون
 قضا را عباس علی دران وقت متوجہ خانہ سعد موصلی بود و بید کہ آن کور بہان عصار دست گرفتہ میر و چشم
 عباس بر سے افتاد از چشم ہلرزہ درآمد و عصار از دست و بستد و بسرور سے مینزد و تیارہ پارہ پارہ گشت پس
 عکامان را فرمود تا سرش باز بر بند و آوازہ قتل آن شقی در موصصل افتاد و سعد با بلور زادہ خود خنجر بید و مقدار
 نیم سہریا و دند و آن کور دل را بسوختند و شاہزادہ باز متوجہ مدینہ شد و روایتے است کہ بشاہ رفت و باولی
 آنجا سخنان گفت و بر و سچہا ثابت کردہ باز گشت و بعد بینہ آمد و ہمچنان رنجور بود و نجائہ اسما آمد و شد نیکو
 و دیگر بار ایسویہ متقلی الماس سووہ و عقد جوہر از پیش مردان تیز اسما آورد و آتش او تیز تر گردانید گشت
 زید از غم تو رنجور است و بیغام فرستادہ کہ نوایر آرزو مندی برو جیے ہستمال یافتہ کہ چیز بزال اصال منطقی
 نشود و ہوادار شواق بنوعے در بیجان آمدہ کہ جز بشریت ملاقات نسکین زیاد ہیست مشہا کہ در دہر تو
 لے ماہ میگشتم تا روز نالہ میگشتم و آہ میگشتم زود تر ہمے بساز و از کار حسن باز پرداز تا نیم راحت از گلشن عشرت
 در زمین آید و صبح مراد از افق آرزو میدن گیر دو دولت ملاقات و سعادت مقالات و ست بد ہیست اورک

وصال تو که مطلوب بن است، بر وفق مراد دل محصل گردد و لے اسما چھد کن تا ازین الماس مقدسے در آب یا جلاب
 بوسے وہی کہ میشیک از دغدغه او باز رہی اسما چون درج جو اہر دید و این کلمات مہر انگیز شوق امیر شہیدہ در کار خود
 فریقینہ ترک نشد بتدبیر قتل آن امیر کبیر مشغول گردید اما ہر چند میکوشید و حیلہ لے لاندیشید فرست نییافت و مجال
 نمیدید زیر کہ بچست و منظرے ساتمہ بود نہ کہ شب در روز آنجا بوسے نایکجا در شب وینہ بیست و ششم صفر ۸۰
 قدرے الماس بر گرفته رومے بدان منظر نہاد و با خود گفت اگر کسے مرا میند و پرسد گویم کہ مر ایش ازین طاقت
 ہجران حسن نماندہ بود بخدست لے آدم و اگر کسے مرا نہ بیند کار خود بسازم و باز گردم پس بہ بالائے آن منظر بر آمد
 و نگاہ کردید کہ شاہزادہ تکیہ گرفتہ است در خواب رفتہ و دختران و خواہرانش پیرامن حے و کنیزکان در پایان
 پایے ایشان خفتہ اند و ہمہ در خواب رفتہ ہیں جدہ آہستہ آہستہ میاہر و کوزہ آبیے کہ بر سر بالین جن بود بر گرفت
 دید کہ سر کوزہ را بر کتے بستہ اند و ہر کوزہ آن الماس را بر آن رکوہ ریخت و بالگشت بالمید تا بر کوزہ فرود شد و
 مہر را بیج نعلیے ز سید انگہ از منظر فرود آمدہ بمنزل خود رفت و کسے اورا ندید اما اندک زمانے را حسن از خواب
 در آمد و خواہر خود زینب را آواز داد و گفت یا اختنا کہ حالے جدم مصطفےٰ اصلی المد علیہ السلام و پدرم ترضی و
 مادرم فاطمہ زہرا در خواب دیدم قدرے آب بیارتا و وضو سازم و خود دست فراز کرد و آن کوزہ آب را کہ بر سر
 بالین بود بر گرفت و نگاہ کرد و بہرے بود مے آب در کشید و گفت آہ این چہ آب بود کہ از سر حلقم تا بنام پارہ
 پارہ شد پس کس فرستاد حسین را بخواند و چون حسین بیاید حسن بغل باز کرد و ویرا در کنار گرفت و گفت پدر و
 باش کہ دیدار باقیامت افتاد و رباعی ما با فراق بر نہادیم و شدیم ہمدرد چشمہ ز خون دل کیشایم و شدیم
 کام دل تا تو بودی اندر عالم ہما کام بنا کام بدادیم و شدیم ہمسے برادر حالے جد و پدرم و مادرم را در خواب
 دیدم کہ دست من گرفته بودند و در ریاض بہشت میگردانیدند و حور بے تصور و تصور و افرانور بمن مینمودند و
 جدم مے گفت کہ لے فرزند شاہ و باش کہ از دست دشمنان خلاصی یافتی و از ریخ اعادی بر گردان شدہ قدر و شب
 نزد ما خواہی بود بیدار شدیم و ازین کوزہ نیز آبیے بیاشا میدم از حلق تا نانات من بر ہم پرید حسین کوزہ برداشت
 و گفت تا من کچشم کہ این چگونہ آبیے است من کوزہ از دست مے بستند و بر زمین زد تا بشکست و آب ہا
 بر ریختہ آن موضع کہ آب بدور سیدہ بود بجوش آمدہ شاہ شاخ بشکافت انگاہ شاہزادہ را شکم مبارک در گرفتہ
 و زمین مے فلطیبتا آفتاب بر آمد تھے بر مے افتاد و طشتے در پیش مے نہادند و پارہ پارہ جگر و احشا از حلق مے
 بر مے آمد و در طشت مے افتاد تا ہفتاد پارہ جگر و بقولے صد و ہفتاد پارہ و در طشت افتاد و ابن حسام فرماید
 تغزل کہ ریخت سوزش الماس ریزہ و در قدحش ہک زہر گشت از ان آب خوشگوار حسن در اندرون صد و
 ہفتاد پارہ شد جگرش ہمہ ز راہ گلور ریخت در کنار حسن و برنگ گوئہ الماس شد زمر و قام ہر فرج لب با قوت آبدار

حسن و چنگر سوختن را چون در آتش دل از حضرت چنگر سوختن و حسن و لبش که نایب تر یک بود شد بر زهر مرقم
 ز قوی آمد شکر نمازین و ستاره خون چنگر نزد چشم اگر بیند و جرات بگردد چشم اشکبار حسن با باغ حضرت
 پیغمبر از آن ستم و بر خیزد لاله شمرین ز نور بهار حسن و بنفشه بین سر حضرت نهاده بر زانو ز مونس غالب
 بود بنفشه دار حسن و اما چون آفتاب بلند شد رنگ مبارک حسن بستر گشت حسن پرسید که رفته من بچه رنگ
 بر آمده است گفتند بسبزی میل کرده جن روئے بحسین کرد و گفت ای برادر حدیث معراج ظاهر شد حسین گفت
 دوست در گرون برادر کرده بر روی او نهاد و برادر بر گریه و آمدند و فریاد از حاضران برآید گفتند این
 رسول الله ما از حدیث معراج خبر میدادیم فرمود که جدا صلی الله علیه و آله و سلم ما از خبر داد که شب معراج که مراد رود
 انجمنش در آوردند و سنازل در جات هر کس از اهل بایعین نمودند و کوشک میدم بیلوسه بیکر یکسان از زور
 بر یک قانون یک از زور سبز که شعاع آن چشم مرا تیره میکرد و دیگر از قوت سخن که صدای آن چون شعاع
 آفتاب جهان تاب لایع و ساطع می نمود من از رضوان پرسیدم که این کوشکها از آن کیست گفت یک از حسن
 و دیگر از حسین گفتم چرا هر دو بیک رنگ نیست رضوان خاموش شد حضرت فرمود که چرا جواب نمانی گوئی
 گفت یا رسول الله او شرم دارو که بگوید قصر سبز از آن حسن است که او را زهره مند و مردم آخر رنگ و پیش
 سبز گرد و کوشک سخن از آن حسین است که او را شهید کنند و در روز آخر ز ساره او بخون سخن شود حسن
 این کیفیت و حسین را تنگ دبر گرفت در روی در روی هم مایند و بوسه بر حسین بیکر میگردانند و چنان بزرگوار
 میگفتند که سحایس با طافت مشاهدات آن بود حاضران نیز با اتفاق ایشان گریه میکردند و گویا در دیوار آن گریه
 و زاری ملاحظت مینمودند و اشجار و احجار چون حساب لشک با گریان بودند عینیت بگذر تا با بکر چون بر در بهار
 کز سنگ گریه خیزد و زود رخ یاران و آنچه در مثل این وقایع گریه رانج نتوان کرد و در ماتن این مصایب گریه
 راستد و توان داشت و آید که دل تحمل کشیدن این بارگران تواند بود و کدام دیده از عهد اشک ریختی
 این مصیبت بانوسه بیرون تواند آمد محفل اگر بقدر سوزش من چشم من بگیرد و مرغ و ماهی در غم من تن من
 بگیرد و مازهره کو تا زهر جام دشمن آرد و بیاد و در سر حضرت چو زهر بر حسن بگریست و حال ای قوت لبش که
 زهر شد زنگار خام و گریه ایست تحقیق اندر من بگیرد و پس از آن خورد و لباس دیدی بر لبش و خون
 و ز سوزان فخر ز من بگیرد زان جگر کو پاره پاره گشت اگر که شده مرغ زاری کرده و بر باطن من بگیرد
 در شواهدند که دست که در وقت وفات امام حسن برادرش حسین بر سر بالین من بود فرمود که ای برادر زگر که گمان
 داری که نزد من داده است گفت بر آن سپهری تا ویرا بگفتی گفت ای فرمود که اگر آنکس باشد که من گمان میرم
 غضب و کمال ندانم یا و از همه سخت تر است و اگر نباشد دست میدادم که بیکسانیت را بر لب من بگشاید

حضرت خواجہ یار ساد فصل الخطاب آورده که امیر المومنین حسن را شش بار زبرد او در پنج بار کار نکرد و هر دو در بار ششم کار کردند حسین با این برادر حاضر شده گفت اے برادر اگر دانی که ترا زهر داده است مرا خبر ده تا اگر ترا کایے افتد بابایے خصمی کنسیم گفت اے برادر پدر ما علی غماد نبود و ماور قاطمه زهر رفته عمر نکرد و جد ما حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم غازی نفرموده و جدہ ما خاریجہ کبریٰ رضی اللہ عنہا بغمر شہرت نداشت از اہل بیت ما عنقریبیامد و از غازی نیکو نماید **بیت** رفیقیم و غم عشق تو در سینہ ہنقیم + ہا بیچکے حال دل خویش نگفتمیم + ماور خبر آیدہ است کہ اسرار و غلوت طلبید و لغت اے بانوے ناسازگار من و اے یار پیوفاے جفاکار من بدانکہ کم و در زیدم و فرزند ان و برادر ام را از حال کردار تو واقف نگردانیدم و پرده از رویے کار تو برداشتم و مہم ترا بہ محکمہ قیامت گذارم از خدا اے بیچ شرمت نیامد از من بیچ آزرمت دامن گیر نشد آخر دوستان ابادوستان این کنند و باچو من یار سے و فداوے بی بیچ چہتہ این چنین کنند باغی اے یار کسے بیجے یار کشند و ہا چو من یار فداوے کشند تو دوست گویند کہ اگر کسی از این یارین را کشد پس از او و جد او نکست برودم ہا فرزند او و فداوے طلبید و کداری نیای پس حسین زہرا آواز داد و ہمہ فرزندان و برادران را طلبید و تقوی و طاعت و صیت فرمود و نقلے ہست کہ ام کلثوم را گفت اے خواہر ما در من و با دو کار ما در بزرگواریں فرزندم قاسم را حاضر گردان ام کلثوم بفرمود تا قاسم را آوردند حسن رفت اورا در بر گرفت و روئے بر روئے سے نہادہ بہاے ہاے بگرگیت بعد از ان دست قاسم گرفت و بدست حسین داد و گفت اے برادر فلاتہ دختر ترا نامزد پس فرمود قاسم کردم چون وقت آید بوسے سپاری و ازوے نظر پذیری و شفقت باز نداری پس چون شب شنبہ بیت و ہم صفر و آمد حال بر آنحضرت بگردید و دیدہ مبارک بر ہم نہاد و برادران و خواہران و فرزندان ہم جمع بودند بر سر بالین و چون دو پاسے از شب گذشت چشم مبارک باز کرد و گفت اے حسین برادران و فرزندان را بتو سپارش میکنم و ترا بخدا سے سپارم و کلمہ شہادت بر زبان مبارک راند و لفظ **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَيْرُ كَلِمَةٍ كَلِمَةٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** روايت و ان **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** مایہ بر فرشتہ **مصرع** دوست بردوست رفت یار بریز **فقط** و حسرتا کہ در روان از چمن برفت یعنی کہ نور دیدہ زہرا حسن برفت + از شوق گیسولیش جاگرافہ گشت خون + وز ہجر و پیش آسبخ نشترن برفت + یعقوب دارویدہ ترکس سفید شد + کہ مصرنازیوسف گل سپرین برفت + برادران بہ تجہیبہر تکبیرن و قیام نمودہ و بر سر ہر کہ امت میسر نہادہ بہ بیفج بردند و زود جدہش قاطمہ زہرا سے دفن کردند و عمر عزیزان حضرت بقول اصح چہل و ہفت سال بودہ و بانکہ زیادہ ہم گفتہ اند اما بعد از مرگم تعزیت مروان حکم بانو اندیشید کہ حسین علی مر دے غیورست تحمل نخواہد کرد و در پندہ قائل برادر خود خواہد رفت و اگر امانار بگیرد و اماناز ترس خود گوید کہ زہرا و امام مروان فرستاد حسین خاموش نگردد و بنی ہاشم و خروش آیند و این فائسہ

گردد که صحیح تدبیر تکلیف نتوان داد و آنگه از وقت شو که باب دریا کے محیط فرود نتوان نشانند پس با ما پیغام
 فرستاد کہ چہ نشانی بر خیزد و پاپے داری بگریز کہ حسین در کربلاست اما خود ترسیدہ بود و از عمل خود پشیمان
 گردیدہ اما ایشیانی سو و نمیداشت فی الحال بکربلا رفت و پڑاہ بجائہ مردان برد مردان او را با دو غلام و سہ کنیزک
 بشام فرستاد و نامہ نوشت کہ البتہ البتہ این زن را نہان کنیز در نہزار نہزار اورا بجائے فرستید کہ کسی نہ بیند
 و نداند کہ اگر مرے این قصہ فاش گردفتند نقتند و گیر بارہ بیدار شود و شیر بائے کہ در نیام آرسیدہ از غلامان
 بیرون آید پس فکر آن باید کرد کہ اسما این راز را آشکارا نکند و پنهانی ما را بر ملا نیفکند اما چون نامہ و اسما بدست
 رسیدہ و تفرغ نیت شاہزادہ پیش از آن رسیدہ بود و الی شام رسیدہ بود تا دو کا ہزار اورا بستند و در ہائے روزانہ
 شہر را بیاہ کردند و خود با ہمہ اعیان و اعظام ولایت سیاہ پوشیدہ و سہ شبانہ روز تفرغ نیت بزرگان ہشت
 پس از آن اسما را طلبیدہ و از کیفیت احوال با خبر رسید اسما را لیتا و ہر چہ کردہ بود از اول زہر در طعام کردن
 تا آخر الماس در آب افکندن مفصل باز گفت و تفریر کرد کہ اورا بجهت خوشنودی تو بود بجهت بزید چگونہ
 بکشم و ختم خدائے و رسول عذاب و دوزخ اختیار کردم حاکم و مشق گفت لعنت خدائے بر تو با د از خدائے شرم
 نداشتی و از غضب جلال خدا اندیشیدی و برگیسوئے تافستہ بافتہ مشکبار جہنم شمارا و رحم نکردی و از خسار
 چون ماہے و از روئے سیاہ و حال تباہ خود یاد نیاروی تو چو لایق مصاحبت بزید باشی تو آخر با بگ
 گوشہ رسول خدائے صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم این نوع معاملہ کردی معلوم نیست کہ با بزید چہا کنی ریاضی جز نور و جفا
 نیاید از تو با جز فعلی خانا نیاید از تو با از تو طلب فاحصل است البتہ و فانیاید از تو با آن بے دولت بخت برگشتہ
 ساعتی سر در پیش افکندہ و از روزگار مصاحبت حسن برانہ شہد و خلق و لطف و حلم و کرم و ملائمت و محالمت
 او یاد آورد و در زار زار بنالید و بگریہ درآمد والی شام گفت کہ اکنون کہ خود را بدوزخ افکندی و خدائے و رسول را بیاز روی
 گریہ میکنی تا چشمت از گریہ بین نابینا شود و راوی گوید سہ شبانہ روز میگریست نہ آب خورد نہ نان و میگفت
 طائے بر من کہ دین از دست بدادم و دنیا خود بدست نیامد و نفرین شاہزادہ درین اثر کرد و رقم خسر اللہ فیما و
 الخیرة ذالک هذا الخسران ایستین بر صفحہ حال من کشیدہ شد مصرع ازین عرصہ کہ خون بگریم رواست و تبار
 سہ روز چہا کس از فرمودند کہ تا اورا در دم اسپستہ میزدند و میزدند و شکم شد کہ اورا بجزیرہ قبیل ہرند و دست
 پایش بر بستہ و در براتند از چون بیک فرستے آن جزیرہ رسیدند طوفانے پدید آمد و باوے بخارا نیز ظاہر شد
 اورا بر بود و بدان جزیرہ افگند و دیگر کسے از نشان نداد مصرع و آنرا کہ چنان کند چیتن آید پیش ولایت

ہر کہ دین را بہر دنیاے دلی از دست داد
 بیشک محروم ماند از دولت دنیا و دین
باب ششم در مناقب امام حسین رضی اللہ عنہ و ولوات و بعضی از اولادش

بعد از وفات برادر و در شواهد آورده که او امام سوم است از ائمه اهل بیت و ابو الایمه است کینت او ابو عبد الله و لقب سوزکی و شهید و سید و سبط و لاوتش در مدینه بود روز سه شنبه چهارم ماه شعبان و گفته اند پنجم ماه مکمله اربع من الهجرة که گویند مدت حمل بیست و شش ماه بوده است و بیچ فرزندش ماه تولد نشده که زینت باشد مگر وی و یحیی بن زکریا علیهما السلام و میان لاوت امام حسن و علوق فاطمه با امام حسین پنجاه روز بوده است پس شانزده حسین بهفت ماه و بیست روز از برادر بزرگوار خود بن فرود تر بوده باشد دور و قتی که آن نهال حدیقه ولایت بارادت سبحانی بر طرت جو بیار آلودن دستگیر آید بالاکشید و آن غنچه چمن هایت بشبیت ربانی در گلشن عصمت و طهارت جاودانی بنسیم کعبت لی من گد گدک و لکن بشگفت روایح اتباح بر جان پاک مرقضی اوزید و بشایر فرح داتهاج بدل بکار گوشه مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم رسید قطعه طلوع کرد بتایید حق زریح کمال محبت خسته رخ و اختره مبارک فال و ازین نهال شرف تازه گشت گلشن دین چنانکه تازه شود برگ گل باوشمال و مرده قدومش بحضرت سید کاینات علیه افضل الصلواته رسید چنانکه فاطمه تشریف آورد و اسما بنت عمیس او را در فرقه پیچیده بر کنار آنحضرت نهاد و سر در عالم صلی الله علیه و آله وسلم یا ننگ نماز و گوش راست و قامت و گوش چپ او گفت و فرمود که یا علی این فرزند را چه نام نهادی گفت ما اجرات آنکه بر حضرت شما سبقت کنم بنام می بود اما در خاطر میگذاشت که او را حرب نام کنم و قوی است که بنام برادر خود جعفر مستی گردانم حضرت فرمود که من نیز در تسمیه او بحق سبحانه و تعالی سبقت بنمیکم متقدان این حال جبرئیل فرود آمد و گفت یا رسول الله آن سپهر انام یک سپهر ارون بنی علیه السلام مستی گردانیدی این فرزندم باید که هم نام دیگر پسرو باشد حضرت صلی الله علیه و آله وسلم پرسید که سپهر نام ارون چه نام داشت گفت شبیر گفت ای جبرئیل این لغت عبری است مرقی سبحانه لسان عربی همین کرامت فرموده چگونه فرزند خود را بلغتی و دیگر نام هم جبرئیل فرمود که یا رسول الله معنی شبیر بلخت عربی حسین پس آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم او را حسین نام نهاد و در روز بهفتم عقیده کرد از وی بدو کوفتند چنانچه از برادرش کرده بود و بفرمود تا سرش بر آید و بوزن آن نقره تصدق فرمود آوردند آنکه چون حسین متولد شد حق سبحانه جبرئیل را بفرستاد و گفت برو و جیب بار تهنیت برسان و بعد از آن خبر ده او را از قتل حسین و تعزیرت آن هم بوسه برسان چون جبرئیل بیاید و حسین بر کنار رسول بود صلی الله علیه و آله وسلم و آنحضرت بوسه بر جان او میداد پس جبرئیل تهنیت فرمود و آغاز تعزیرت رسانیدن نمود حضرت سوال کرد که سبب تهنیت معلوم است موجب تعزیرت چیست گفت یا رسول الله این موضع اوحاق این سپهر حالا بوسه گاه است بعد از وفات مادر و شهادت پدر و برادر و پنج جناب مجروح خواهند گردانید و شکر از واقعه که بلا عرض خواهر رسانید صلی الله علیه و آله وسلم گریان شد مگر حضرت علی حاضر بود گفت یا سید المرسلین سبب این گریه چیست آنحضرت بوالقند و سلامه علیه السلام جبرئیل را باو بازگشت

و علی را نیز سبب خون از فواره دیدن بخین گرفت و همچنان گریان و درین گو بیان سحرة فاطمه در آمد چون فاطمه در
علی را گریان دید گفت ای پسر عم وای سرور دل پر غم امروز و ز شادی و صحبت است نه زمان اندوه و محنت
این گریه را از شادی است بفرم و اگر از غم است موجب آن را بازنماست مضمی فرمود که ای فاطمه گریه من از غم
حسین است که پدر بزرگوارت خیر قتل او از زبان جبرئیل خیر میدد فاطمه که این سخن استماع فرمود شرمش بر آورده
چاد عصمت بر سر افکنده سحرة پدید آمد و فریاد برکشید که ای پسر علی مرا خبر داد که شما از قول جبرئیل حسین تقریر
فرموده اید که چیس از جفا کاران است بے رحمان و دین است که حلق نوزانی حسین را که بوسه گاه ماست به
شیخ جفا مجروح گردانند حضرت صلی الله علیه آله وسلم فرمود که ای جبرئیل حسین گفت فاطمه ناله آغاز کرد که حسین
من چه ناله کرده باشم که در طفولیت بر دوشین ظلمی بر دو خواهر صلی الله علیه آله وسلم فرمود که ای فاطمه این
صورت درین کودکی و جوانی نخواهد بود بلکه در وقتے واقع خواهد شد که نه تو باشی و نه من و نه علی باشد و نه
برادرش حسین فاطمه دیگر یار نخر و شید که ای فاطمه مادر وای شهید مادر و ای یکس مادر چون در آن مایه در مادر برادرش
که باشد که بصیبت تو قیام نماید و شریط تعزیرت تو بجائے آرد و کاشکی من زنده بودم تا اقامت مراسم صیبت تو
نمودم و راوی گوید که یافته آواز داد که ماتم و ارم صیبت زدگان تا آخر الزمان خواهند داشت که هر سال چون
آن موسم در آید که اورا شهید کرده باشند ایشان تعزیرت و پیرا تازه گردانند و شریط صیبت او را بجائے آرد اشک
ندامت از دیده بیارند آه جگر سوز از سینه برکشند صیبت زین بصیبت داغها بر سینه سوزان است ازین غم
صد شعله غم بر دل بریان ماست بشیخ مفید آورده که در وقتے که جبرئیل بصیبت ولادت حسین مے آمد فرشته دید
بر روی زمین افتاده و زار زار بینا لبید جبرئیل نرد و سے آمد اورا بشاخت که از ملائکه آسمان سووم بود مقدم بنفاد
هزار ملک قطرس نام داشت جبرئیل گفت ای قطرس این چال است که بر تو مشاهاه میکنم گفت ای روح الامین
حق سبحانم را کاسے فرموده اندک تها و نه در آن از من واقع شد برق غیرت در آمد و پروبال من لبوخت و پرواز
سند عزت بودم و امروز در مهلکه مذلتم صیبت و پرواز کسے نه بد بزبانی من و او امروز کسے نیست بر سوائی من
ای جبرئیل تو کجا میری گفت مرا بلازمست سید عالم صلی الله علیه آله وسلم فرستاده اند جهت تنبیت مولود کسے
اورا واقع شده قطرس بنا لید که چه شود که مرا با خود بری شاید که آنحضرت م اشفاقعت کند و پروبال من بن بازرسد
تا بقام خوردم جبرئیل اورا همراه بیاورد و بعد از ادائے نجات و تنبیت صورت واقعه بعضی رسانید و در آن محل
مجلس حسین بر کنار رسول بود آنحضرت صلی الله علیه آله وسلم فرمود که ای قطرس بیا خود را بر حسین بن مال قطرس
بیاید و خود را در وجود مبارک حسین مالید و پیر باقره بال اقبال
یا قته پرواز نمود و بصومعه عبادت خود باز رفت و بند

شهادت بین خون بران قضیه مطلع شد گفت آہی چه بوفے که مرا خبر شدے تا بر فقیان خود بزمین رفتے
 و باد عثمان سے حرب کرنے خطا سبید کہ اگر آن صورت وقوع نیافت حالاً با سفتاد ہزار فرشتہ تیر کہ
 تابع تو اندر برو و بر سر قبر سے ملازم شو و صبح و شام برو کہ کیستید و ثواب آن آبیدہ خود را بدہا کہ در
 سے گریانند بہ بخشید قطرس فرود آمد زمین کہ بلا و بدانچہ اور فرمودہ اند بدان مشغول است پیست زین فقمہ
 دیدہ ماگ گریان است + زین غم دل مہر بر نکلت یان است + در شواہد آورده کہ حسین اعجاز بود کہ چون تاری نشستے
 از بیاض جبین برین رخسارہ سے بوسے راہ بروندے و ویرا از سینہ تا پامشا بہت بود با حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 و حسن از فرق تا سینہ مانند تر بودہ بد شخصت در سن تندی و آہ علی بن ابی طالب رضی اللہ عنہم کہ است کہ شبیدم رسول خدا
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ میفرود کہ حسین از من است من از ہم احمد دوست دارد آنکس را کہ حسین دوست دارد حسین سلطرت است
 و آنحضرت صلوات اللہ و سلامہ علیہ جبین بسیار دوست میداشت آنکس را کہ دوست حسین بود ہم دوست میداشت
 چنانچہ در اخبار آمدہ کہ روزی رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جامع باران در کوچہ میگذاشت جماعتی کو دکان بازی میکرد
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرارفت اذان میانہ کو کہے را بگرفت و بر پیشانی او بوسہ داد و او را بر کنار نشانہ
 بر رخ از باران گفتند یا رسول اللہ این کو کو کہ بدولت نوازش سرفراز شد نمیدانم این کیست و حالش نصیحت
 گفت آیا این امر اوست کہ من روزی دیدم کہ این کو کو کہ با حسین بن بازی میکرد و خاک قدم او بر میگذاشت
 و بر چشم خود میمالید من ازان روز بازار او دوست گرفتم و فرود اشفیج سے و پدر و مادر سے خواہم بود حکیم
 آہی فرماید نظر ہمسرہ نفع امام حسین کہ چواوئے نبودہ و کوئین + مصطفیٰ مرور اکثیدہ بدوش + مر نفع
 پروریدہ در آغوش جعقل در بند عہد و پیمانہش + بودہ جبرئیل مہدی جنبا نش + شیخ کمال الدین ابن الخشاب حمہ اللہ
 آورده و در شواہد تیر ہست کہ روزی حسن و حسین پیش حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کتی سیاگفت و فاطمہ
 نیز آنجا حاضر بود رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم من را گفت بگیر حسین فاطمہ فرمود کہ یا رسول اللہ بزرگ را میگونی
 کہ خرد را بگیر آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گفت کہ اینک جبرئیل حسین را میگورید کہ حسن را بگیر در عیون المریاض
 از حسین روایت میکند کہ روزی ہنز و یک جہد بزرگوار خود در فتم و ابی بن کعب رضی اللہ عنہم نزدیک و سے
 نشستہ بود حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گفت مرحبا بک یا ابا عبد اللہ یا ذین السموات والارض
 یعنی خوش آمدی سے آرائش آسمان و زمین ابی بن کعب گفت یا رسول اللہ کے خبر تو آرائش آسمان و زمین تو اند
 بود حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ لے اتی بدان خدا سے کہ مرا بر آنجگتہ است پیغمبر حق کہ حسین بن علی و
 آسمانہا بزرگتر ازان است کہ در زمین و او را در عین عرش مصباح ہدی و سفینہ نجات نوشتہ اند و در تہ این
 حدیث صفت اولاد حسین و اسما و عقیہ ایشان است و ابن الخشاب با سناد خود از ابی عوانہ نقل میکند کہ

حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ حسن و حسین در گوشوارہ عرش اند و در آن محل کہ حضرت عزت نما ہے
شاہ بہشت را بیافزاید بے غلبہ خطاب کرد کہ تو مسکن فقر و مساکین خواهی بود بہشت گفت یا رب لیس
جعلتہ مسکن المساکین ہے پروردگار من پر اہل مسکن مسکینان و منزل در و لشکران گردانیدی ہذا سید
کہ آیا راعنی نبی کہ ارکان ترا آمدند گردانم بہ حسن و حسین بہشت بدین صورت تفاخر کرد و مبالغت نمودہ گفت
دصنیت و صنیعت خشنود شدم و خورسند گشتم اگر بہشت ستارگان آن آہستہ بچشم و حسین ستار
عرش مجید ست گوشوارہ آن جن و حسین گردل ہومن ست روشن بدوستی حسن و حسین ست یکے از عظمائے
ابن امت فرمودہ شعر بسطی و سؤل اللہ صدی متود و و حمانی جنت القلب ید لخصم لظم
بہر دو سبط بنی است دیدہ ام روشن ہولے ہر دو اہر است ل مسکین ہر دو در صبح کرامت و وید بر برج
کمال ہر دو چہ راج ہدایت دو صدر سند دین و فلک متابع این ملک شاگرد آن چہ ان منور ان زمان
عزیزان زمین ہر دو کثر الغریب آوردہ کہ اعرابی حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آمد و گفت یا رسول اللہ ہو چہ
صدید کردہ ام و ہدیہ حضرت تو آوردہ ام خواجہ عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم قبول فرمود ناگاہ حسن ابن علی رضی اللہ عنہما
در آمد و آہو چہ را دیدید ان میل کرد و حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آن آہو برہ را بچشم داد و مانے بر آمد حسین رضی اللہ عنہ
شد دید کہ برادرش آہو برہ وارد و با او بازی میکند گفت لے برادر این آہو برہ از کجا آوردی گفت جدم بن
دادہ است حسین در سجد روید و گفت یا جتک ہر دو ہم را آہو چہ واوی و مراندادی این سخن را عادتہ میکرد
و رسول خدا صلی اللہ و سلامہ علیہ و را دلاری میداد و در تسلی خاطر او میکوشید تا کار بگریستن افتاد حسین
خواست کہ بگریزد ناگاہ عزیز او در سجد بر آمد نگاه کرد و مادہ آہو نے دیدند کہ بچہیل سے آید و بچہ با خود داشت پہلو
برو میزد و او را میدوانید تا پیش آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رسید و بزبان فصیح گفت یا رسول اللہ و بچہ
داشتم یکے را صباد گرفت و نزدیک تو آورد یکے با من ماند و خورسند شدم و حالا اورا بشیر میدادم ندانے
بمن رسید کہ بزودی بچہ خود را پیش اندازد و بخدمت سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برسان کہ حسین در پیش سے
ایستادہ است و برائے آہو برہ بخوابد کہ بگریزد بلایکہ بجهت نظارہ اواز صوامع طاعت سر بران کردہ اند و اگر بگریزد
ہمہ مقرر بان بگریزد و فریادے آیتدشتاب پیش از آنکہ اشک بر رخسارہ مبارک اوروان شود این برہ خود را برائے
شے بہر بار رسول اللہ مسافت و در قطع کردم و گویا زمین را در نور دیدند تا من زد و بر رسیدم و بچہ آمد کہ ہنوز
اشک بر رویے و نے فریادہ است خروش از صحابہ برآمد و رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آن آہو را دعا گفت دین
آن آہو برہ را پیش کردہ ہر دو بچہ ہر دو آمدند و صورت واقعہ مشروح بعرض خاطر رسید آہو نیز بیا یکے مقرر بین
و رسول رب العالمین بخوابد کہ اشک چہرہ حسین روان گرد و انہا احوال یا کہ قطرات خون از فرق مبارکش

بر زخاره در روان ساخته چگونه خواهد بود **لنظلم نمنه** که بوسه که شاه انبیا باشد بزخاک و خون شده پنهان
 کجا روا باشد کسی که چشمه کوثر عطائے جد و لیکن بهشت کرب بلا نشسته لب چربا باشد رو او بود که جگر گوشه
 رسول خداست و فاده عرقه بخون سر زتن جدا باشد اما اخلاق ستوده و اوصاف پسندیده امام حسین نه در آن
 مرتبه است که بدست یاری قلم تیز زبان پیران سخن بر آن توان گشت و بیامیزدی و هم باب رو جو الی بساط تقریرش
 توان گذشت قطعه خامه و هم هوس کرد که تحریر کند بصورت بهجت او بر ورق گویائی و خروش گفنت که آن
 پاینده رفت که و راست و تو بدین فهم که از عهد برون می آئی سخاوتش که بارنامه تمام لایط کرده بود فایز روزگار
 مسطورست و شجاعش که دستمان رستم و ستان را نسوخ ساخته و شمه از آن در محاربه کربلا گذارش خواهد یافت
 در جراید اجبار مذکورست که آتش قهرش چون برافروخته بشماره تیج برق آثار خرمین عمر دشمن خاکسار را ساقه
 و الی سوخته و آب سر چشمه الطغش چون ترشح نمود سه غبار جبرایم و اوزار را از صفحه شمال بر کنه کار محو فرمود و در
 باب حکم کال غلین عظیمش امام نجم الدین عمر و نقی رحمه الله حکایت در تفسیر تیسر آورده و گفته که معنی این آیت
 را بیان میکند که **أَحْسَنُ لِلْمُؤْمِنِينَ** یعنی بهشت آماده کرده شده است بر لایق پرستگار **أَلَمْ يَنْبَغِقُونَ**
أَنَّهُمْ لَقَدْ كَفَرُوا فِي الشِّرْكِ وَالنَّفَرِ در آسانی و سختی یا تو انگری و دور ویشی **وَأَلَمْ يَنْبَغِقُونَ** در فرود
 خوردن گانه چشم **أَوَ الْعَاقِبِينَ عَنِ النَّاسِ** و عفو کنند گانند از مردمان **وَأَلَمْ يَنْبَغِقُونَ** و خداست
 دوست میدارد و نیکو کاران را از معصومان این حکایت راجع است یا این که روزی آن نو باو در وستان ولایت با کوره
 حدیقه هدایت سبط نبی و نخل ولی العی حسین بن علی با جمیع میهمانان از اشراف عرب و علمائے با علم و ادب بر سر
 خوانی نشسته بود و در خادش با کاسه آتش گرم محاسن درآمد و از غایت بهشت پایش سجاشیه بساط بر آمد و
 کاسه بر سر شاهزاده افتاد و بشکست و آتشها بر سر او روی مبارکش فرود ریخت شاهزاده از روی نادانیت از راه
 خشم و تعذیب در و نگر بیت خادم از ترس بیپوش و بیخبر مانده بود که ناگاه بر زبانش جاری شد که **أَلَمْ يَنْبَغِقُونَ**
 حسین فرمود که خشم فرودم گفت **وَالْعَاقِبِينَ عَنِ النَّاسِ** حسین جواب داد که عفو کردم خادمتهم آیت خوانند
 که **وَأَلَمْ يَنْبَغِقُونَ** سبط رسول صلی الله علیه و آله و سلم در مقابل آن گفت از مال خودت آزاد کردم و نوشت
 معیشت تو بر ذمه کردم خود لازم گردانیدم **مَتَّقُوا** آنکه در و سیرت نیکو بود و آدمی از آدمیان او بود و نیکو مردم
 نه نکور ولی است خوئے نیکو مایه نیکوئی است **مَتَّقُوا** در مجلس از آن خالق و خوئے متعجب شده بر زبان رانند که **أَلَمْ يَنْبَغِقُونَ**
أَعْلَمَكُمْ حِينَئِذٍ جَعَلَ رسالت خداست میداند که چه میاید او و بلکه میاید او و جناب لایت اما خواجه محمد پارسا
 قدس سره در فصل الخطاب همین نقل آورده و فرموده مناقب آن کسایکه پاره از پیغامبر صلی الله علیه و آله و سلم
 باشند و خدا بابتی که در باره ایشان گفته باشند **أَلَمْ يَنْبَغِقُونَ** **لِيُنْزِلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ الرِّيحَ** **وَأَكْثَرَ**

یصلیٰ کفر تظہیراً کے پایاں رسد عجمان ویرا کنار ڈھیرا نہیںست۔ و چون مقصود از جمع این اوراق
ویرا بعضے از احوال آنحضرت است درین محل کہین قدر از ذکر محمد و فضائلش اختصار میرود و بعضے دیگر بجانے
خود صحت ذکر خوبداینت آورده اند کہ چون شام ہزادہ حسن بن علی رشتت زندگانی ازین بشرل فانی بنزست
سرے بادانی کشید بیعت ان والی خط ولایت گرفت، ازین خانہ بخانہ ازین بہتر رفت، والی شام
خوست کہ پسر خود را ولی عہد خود گردانند پس از اہل شام و عراق بیعت سے فرستاد و اعمیہ نمود کہ اکثران حجاز
نیز دران معنی ہوا وقت نمایاں ہینہ و کہ وقت نمودند و قضایا کے عیب میں محل روئے نمود کہ تفصیل آن از
کتب بسو طوان دانست القسہ ضرورت شد کہ حاکم شام خود جو بدین آمد و مردم بدینہ را راضی ساختہ و جریدہ اہل
بیعت داخل گردانید اما چہا کس ازین صورت ایا نمود نہ کے حسین بن علی دوم عبد الرحمن بن ابی بکر بن سوم عبد
بن عمر چہارم عبد اللہ بن زبیر و ہر چند از روئے عنفت و غلظت کو شیدند بطریق لطفت و رفیق و ملائمت در
آمدند بجائے نہ رسید و رفتائے از بعد از مدینہ طیبہ روئے بکہ مبارکہ را وہاں تظہیراً و تکریماً نہاد و والی شام
از عقب ایشان بکہ رفت و آنجا نیز ہم بیعت فیصلے نیافت و احوال یہین منوال میبود تا وقتیکہ والی شام
از جام عم انجام کل نقیض ذائقہ لکوت جرعه چشیدہ رخت از خاکدان دنیا بدارا لجزا کشید **مصر**
رفت و منزل بدر گئے پر وقت، ارکا دولت معاویہ اجتماع نمودہ بزیڈ را بر سر حکومت نشانیدند و
امارت او با تملع خاص عام اہل عراق و شام رسانیدند و درین اثنا جسے از خواص سے برسیل و تخواہی گفتند
اگر تخواہی کہ مملکت بر تو قرار گیرد و نعمت حکومت پایدار بماند ہمان چہا بزرگ حجاز را کہ در زمان حیات پورت
از بیعت تو را بگردند و بامارت و ایالت تو سر فرود نیارند و نہ فرخ توانی بر بیعت خود را در اگر در مقام غنا و ودال
باشند در دفع ایشان لوازم جد و جدہ بتقدیم رسان بزیڈ این سخن را تعلق قبول نمودہ نامہ نوشت بولید بن عبیدہ کہ
وران و لاوالی مدینہ بود مضمون آنکہ خلیفہ روئے زمین عالم فانی را دروغ کردہ روئے بسرے باقی آورد و مرا
در حال حیات خلیفہ خود گردانید و من از جرات اولاد ابو تراب و سفک مائے شیخ و شاب میترسم باید کہ چون از
خولے این مکتوب واقف شوی از اہل مدینہ بیعت من بہتانی در تو دیگر نوشتہ بود مشعر بانکہ از حسین بن
علی و عبد اللہ بن عمر و عبد الرحمن بن ابی بکر و عبد اللہ بن زبیر بیعت مر استان و درین باب ہمال متحائے
کہ محل تسویف و ہنگام تاخیر نیست تظہیراً دست غنیمت است و جریدہ برکشائے، چون وقت شدتوان
اندران رسیدہ فرصت خود گذشت و محصل شدہ مراد و تا چند پشت دست بدان توان گردید و اگر از بیعت
من ابا نمایند سرے ایشانرا بدار الملک شام فرست اما چون نامہ بولید رسید و مضمون آن اطلاع یافت گفت
إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ مر ابا پسر فاطمہ چکارہ از بیم فتنہ تبجیل تمام مردان را کہ در آن زمان در مدینہ

ساکن بود طلبید و او را بر کبابی حالات مطمن گردانیده بود و آن باب با همه مشاورت کرد و مردان حکم گفت هر چه
 کس را فی الحال حاضر کن و بر بیعت تکلیف نمائے اگر در بیاعت متابعت نمودند فوالمطلوب الایم تیغ نیز حکم خود را
 بر ایشان روان گردان مخصوصاً و طلب حسین و ابن زبیر تا خیر جان برادر و پیش از آنکه خبر مرگ والی شام افتابا بدید
 بیعت آن دو کس خلافت زبیر را مستحکم گردان ولید کس لطایف حسین بن زبیر فرستاد و ایشان در مسجد مدینه
 بایکدی سخن میگفتند فرستاده ولید گفت امیر شما را میخواهد اجابت کنید ایشان گفتند تو بر ما تا از عقب بریم
 فرستاده باز گفت و عبد الله بن زبیر از حسین پرسید که کیج میدانی که ولید ما را چه میطلبد حسین گفت بخاطر
 من میسرید که حاکم شام مرده است چون شب و خواب دیدم که منبرشے نگونار شده و آتش در سرشے شده افتاد
 حالا این خبر رسید میخواهند که از ما بیعت نیز بستانند این زبیر گفت اگر مال برین منط باشد تو چه خواهی کرد حسین
 گفت من می شنودم که او شمار روزگار است و باقیه آل رسول بچگونه جایز باشد که متابعت چنین کس کنم ایمن
 درین سخن بود که رسول ولید باز آمد که امیر انتظار شما میکشد حسین در نهایت کسب کرد که این همه تعجیل چیست اگر هیچکس
 نیاید من خود می آیم تا صد بار گذشته صورت حال را ولید تقریر کرد مردان گفتند ولید حسین مدتر خواهد کرد و نخواهد
 آمد ولید گفت خاموش باش که حسین بخدا شریعت هر وعده که کند بودا مقرران گرداند مشغولی که بلکه بصدقت آدمی
 اوست که سر تا قدمش مرد می است نتاج و قایم را و افسوس است و افسوس از فرق فلک برتر است و آورده
 که ولید مرد خداست ترس بود و در مرتبه اول بیعت رعایا تهنیت نمود چون بیعت وفاداری و پاکیزه روزگاری حسین
 باز گفت مردان خاموش شدند اما چون رسول ولید مراجعت نمود حسین بنو چه منزل خود شدند و کسی از غلامان
 و مولی خود مرتب و مسلح گردانیده فرمود که با من بدارا ماره آید و بر در سرشے ولید بنشیند اگر آواز بلند بشنوید
 بے تماشای در آید و تار شمارش نشود که قصه قتل بن و از بند هیچکس از عرض مرساند پس آنحضرت عصای رسول
 خدا صلی الله علیه و آله و سلم بیست گرفته روان شد تا بخانه ولید رسید پس بیعت که تهنیت را با مولی خود کرد ساخته
 مدون زمانه درآمد ولید را دید با مردان نشسته چون نشان داده بر سینه تعظیم کردند و حسین بجای خود قرار گرفت و
 گفت باعث بر طلب من چه بود ایشان صورت تالی از وفات پدید و بیعت پس تمام در میان آوردند حسین
 جواب داد که مناسب نیست که چون من کسی به پنهانی بیعت کند فردا که این خبر آنگار کرد و دامنه اهل اسلام
 مجتنب گردد تا هر چه صلحت باشد بتجدیم رسیده آید ولید گفت یا اباعبد الله سخن شجیریده گفتی بسا و نه باز کرد
 و فرود انشرفیت حضور از زانی و از مردان گفتند امیر بدست از حسین بازدار که اگر او را بگاری دیگر بروسه قاور
 نگردی او را حسین بن متابعت کند و اگر اتمام نماید بقرائے تا سرشرا بدارند حسین از دوسه غضب بگردان نکرد
 و گفت یا ابن الزرق که از بهر باشد که شش این حرکت به نسبت من بر خاطر گذراند و تو امر میکنی که سر من بردارند هر که

ساکن بود طلبید و او را بر کماهی حالات مطلع گردانیده بود و در آن باب با عی مشاورت کرد و مروان حکم گفت بر چه
 کس را فی الحال حاضر کن و بر بیعت تکلیف نمائے اگر و بر باجعت متابعت نمودند فوجو المطلوب الا بر شیخ تیز حاکم خود را
 بر ایشان روان گردان مخصوصاً در طلب حسین و ابن زبیر تا خیمه خایه مدار و پیش از آنکه خبر مرگ والی شام افتشاید
 بیعت آن دو کس خلافت زبیر را مستحکم گردان و لید کس طلب حسین بن ابن زبیر فرستاد و الیشال در مسجد مدینه
 بایکدی سخن میگفتند فرستاده و لید گفت امیر شمار ایستاد اجابت کنید ایشان گفتند تو برو تا ما از عقب سریم
 فرستاده بازگشت و عبدالمعین زبیر از مسجد پرسید که بیچ میدانی که ولید را چه امیر طلبید حسین گفت بخاطر
 من میرسد که حاکم شام مرده است چه من مشب و جواب دادم که من من گویا نشاء شد و آتش و سر لے فتنه افتاد
 حال این خیر رسید میخواهند که و با بیعت زبیر است مانند این زبیر گفت اگر حال برین نخط باشد تو چه خواهی کرد حسین
 گفت من سیر شتووم که او شمار روزار است و باقیه آل رسولیم چگونه جایز باشد که متابعت چنین کس کنیم اینها
 در این سخن بودند که رسول لید باز آمد که امیر انتظار شما می کنند حسین از زبانکس پرسید که این همه تمایل چیست اگر هیچکس
 نیاید من خودم آمیم قاصد بازگشته صورت حال را ولید تقریر کرد مروان گفت ولید حسین حاضر خواهد کرد و نخواهد
 آمد ولید گفت خاموش باش که حسین قهار نیست هر وعده که کند بوفامتقرون گرداند و شومی کسکه بصفه آدمی است
 اوست که مترقا دش مرومی است تلج و قایر را و افسر است و افسر از فرق فلک برتر است و آرزو
 که ولید مرومده لے ترس بود و در مرت اهل بیت رعایت مینمود چون بیعت و قاداری و پاکیزه روزگاری حسین
 باز گفت مروان خاموش شد اما چون رسول ولید مراجعت نمود حسین شد چه منزل خود شد و کسی از غلامان
 و والی خود مرتب مسلح گردانیده فرمود که با من بدارا ناره آید و بر سر من ولید نشیند اگر آواز بلند بشنوید
 بے تماشای در آید و تا بر شمار روشن نشود که قصه تمامین دارند هیچکس بر آن عرض مرسانید پس آنحضرت عصائے رسول
 خدایے علی علیه آله و سلم بیست گرفته روان شد تا بخانه ولید رسید پس بیست گفت که تنه را با اموالی خود مگر ساخته
 بدون خانه در آمد ولید را و دید مروان نشسته چون نشانه داده بر رسید تقطیع کرد و دو حسین ریاضے خود را گرفت و
 گفت با عی بر طلب من چه بود و ایشان صورت حالی از وفات پدر و بیعت پسر تمام در میان آوردند حسین
 جواب داد که مناسب نیست که چون من کس به پنهانی بیعت کند فردا که این خبر آشکارا رود و ما همه اهل اسلام
 مجتمع گردند تا هر چه صداحت باشد بتقدیم رسیده آید ولید گفت یا ایها عبدا لله سخن نجیبه گفتی بعبادت باز گرد
 و فردا نشرفیبت حضور از زانی دار مروان گفتشسته آید مروان حسین باز مدار که اگر او را بگری دیگر بروسم تا و
 نگردد محاور ایس لین تا بیعت کند و الا قناع نمایا بقدر کسکه تا سرش بر دارند حسین از روی غضب بمر و ان نگردد
 و گشت بیان الزرقی که از مهره باشد که مثل این حرکت بنسبت من بر خاطر گذراند و تو امر میکنی که سر من بردارند هر که

قصه من کند و زین را از خون او زنگ کنم پس با ولید خطاب کرد که زینب را بی که اهل بیت نبوت و بعد از
رسالتیم و خانه ما محل رحمت و مکان آمد و شد ملائکه است بایزید که شراب میخورد و در ملائکه انواع فسق از وی
ظاہر میشد و چگونه بیت کنیم فردا که مجلس منتقد گرد و آنچه گفتنی باشد بگوئیم و بدینم که اقی و ادلی بجلالت کیست
و چون آواز حسین بلند شد و مردمی که بر در سر اے بودند خواستند که با و در الاماره جهاده دست بروند
نمایند آنجناب نظرش برین معنی کرده و تحویل از خانه بیرون آمد و اهل خور از دخول مانع شده بمنزل شریف خویش
شناخت مروان با ولید گفت که امیر من عمل نمودی حسین از دست بر رفت بخدا سوگند که دیگر حکم بر تو
جاری نکر دو ولید گفت و خجک یا امر و کان مرا بکشتن حسین میفرمائی و الله اگر شرق و غرب عالم
بمن دهند و خون او سعی تمامیم اے مروان فرداے قیامت ترا زوے اعمال کشنده حسین از
حسانت نالی باشد و شخصی که خست میزبان او بدین مشابه بود هر آینه حق عز و علا یوم الحساب بقدر رحمت و درنگد
داور ابیذاب الیم و عقاب عظیم مغذب و مناقب گرداند قطعه روز جزا کشنده فرزند مصطفی بے شریک
در کات جهنم است پس کور دل کسی که قصد سرورے، کوز چشیم سید اولاد آدم است، مروان ابیذاب
این سخنان خاموش شد و ولید کس بطلب عرب العز بن زبیر فرستاد و او در آمدن قتل بنیوی و تاشب و آمد و با
جمعه از خواص خود بر اے که شایع عام بود و زوے یکم نهاد و کسان بر عقاب فرستادند و بد و نار رسید باز
گشته و ولید صورت حال زبیر باز نوشت و جواب رسید که مروان را با اے دیگر دعوت کند و عیال
زبیر را دست باز دارد که هر جا که رود اثر سخطا همیشه خواهد رسید و مر حسین را منسوب جواب نامه زبیر
و بجزایر است اما امیدوار باشد که مرا نصیب الله بجهنم بد و از انانی خواهم داشت و چون رقبه ولید رسید گفت که
و کافیه اے جادک الی العلی العلییم اگر زبیر کتامت ریح مسکون را بمن و بدین دروغ فرزند رسول خدا
صلی الله علیه آله و سلم سعی ناختم و هر هنر ریگ از مخالفت زبیر بمن رسد باک ندارم آورده اند که ولید بدست محمد
مضمون نامه را نوشتند نزد حسین فرستاد و پیام زد که ای رسول الله زمان بزمان نامه زبیر میرسد و
پے در پے پیام قبیل تو میسر ماید و من درین قضیه حیران و در بادید این واقعه مسرگذا تم بهیبت بحال خویش
فرمودند و در پیشانم بد و برون شدن از کار خود نمیدانم، اما چون حسین ازین صورت آگاهی یافت صبر
فرمود و تاشب در آمد بسر روضه مصطفی اصلوات الله و سلامه علیه و آله و سلم که در گفت یا رسول الله من فرزند
ولید و هر دو تنم آن کس که در وقت رحلت امت بر عایت من حدیث فرمودی و شرف اولاد خود را در کتامت
الله فی اهل بیتی باز نمودی ایشان فرمان ترا کان کن کن انگاشتند و مرا ضایع و محروم و بی بهره و بوی
بگذاشتند این مجله بود از بیوفائی جزا کاران که گفتیم و چون با تو ملاقات کنم صورت قیام بر تنه من باز گویم

پس بسیارے بگریست و بعد از آن بنواز نشنمال خود پس از طلوع صبح بمنزل خود مراجعت فرمود شبے دیگر باز
بر سر تربت مقدس مشرفه مطر منورا آنحضرت حاضر شد صحیح نهر ارجان گرامی فداسے روضه او و بعد از آن
ساجات و رقع حاجات گریان گریان سر خود را بر قبر اقدس آن سرور نهاد و بخواست رفتن چنان دید که
حضرت رسالت صلی اللہ علیہ آله وسلم با فوج عظیم از ملائکہ ظاہر گشت و حسین پر سینه توشیح منضم ساخته
بر میان دو چشمش ویسہ داد و گفت حسین گویا می بینم کہ عنقریب امت من در کربلا ترا آتشند و تو در آن حالت
نشسته باشی و ترا آب ندهند و با وجود این حرکت شفاعت من امیدوار باشند و ایشان در قیامت از شفا
من محروم خواهند بود و حسین پدر و مادر و برادر تو ہمہ ملول و محزون نزدیک من آمدند و بیدار تو اشتیاق
دارند و تو نیز مہموم و اندوہناک پیش من خواهی آمد و ترا در بہشت در جاتیست کہ آنرا بیدون شہادت
در نتوان یافت امیر المؤمنین حسین در خواب گفت یا کجک! همن بجرحت دنیا احتیاج ندارم مرا بگریز و با
خود بقبر در آور آنحضرت صلی اللہ علیہ آله وسلم فرمود کہ ترا از رجوع دنیا چاره نیست تا شہادت یافته خواب
عظیم برسی حسین بیدار شد خیال جمال جد بزرگوار در نظر و بشارت شہادت و وفور و وصول بدرجات اعلا
در گوش بمنزل شریف شافت از مدینه دل برکنده سفر مکہ را با خود راست بداشت اہل بیت تلاش را جہنم
کردہ صورت واقعه تحریر نمود اقریاد اجماع ترین آنہ و ہمگیں گشتند و حسین شبے دیگر نریابت برادر خود امام حسین
رفت بمقبرہ یقین و برادر را وداع کردہ بسر تربت مادر بزرگوار خود آمد و گفت اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا اَمِيْرًا
حسین بود و او آمدہ است از بالائے روضہ آوازے شنید کہ وَعَلَيْكَ السَّلَامُ و اے مظلوم مادر و لشہید
مادر حسین اینجا زمانے بگریست و وداع فرمود و در جوف اللیل بر مشہد مقدس حضرت نبوی صلوات اللہ و
سلامہ آمد تا شرط وداع بجائے آرد چون سلام گفت و طواف فرمود و نماز گزارد و خواب برو علیہ کرد و دیگر
حضرت مصطفیٰ را صلوات اللہ علیہ آله وسلم در خواب دید کہ بیاد و سر و برادر کنار گرفت حسین گفت بار سوال اللہ از
جفائے است بچہ پارہ شدہ ام و بضرورت از زیارت حضرت تو محروم میمانم و چنان سمعیم کہ دیگر زیارت
تو نخواہم رسید حضرت فرمود کہ نزدیک شد کہ من برسی می بینم کہ تشرنگر سہد بر خاک کربلا افتادہ تن نازنین تو
مجرور شدہ سر مبارک از تن جدا گشتہ ای حسین جیسر پیش گیر و در کار خود مماند باش کہ بسے نگذرد کہ تو نیز بچون
پدر مغموم و مانند برادر مظلوم و مثل مادر خود مہموم من برسی با من بر خوان بہشت نشینی و میوہائے ہر او از نہال
عنایت خالق العباد بچہتی حسین روایت میکند کہ در اثنائے این حال دیدم کہ روئے گلناری رسول صلی اللہ
علیہ آله وسلم زعفرانی شد و موئے مشکبار عنبرنشانیش پر گرد و عنبر گشت من بترسیدم و گفتم بار سوال
این چه حال است کہ پریشانیدیدم گفت اے نور دیده من اے فرزند پند پندیرہ من این نشانیہ خاک کربلاست

پس حسین از خواب در آمد و بشهادت خود میفرمود گشتی به عزیمت حرم مکہ خرم کرده و شب جمعه چهارم شبان سینه
سینه با زرد بند بیرون آمده از راه راست و شام عظیم تنه چهره مکہ گشت از سرگردانی حضرت موسیٰ کلیم العبد و فرار
او از مصر و خوف او از فرعون قصد جماعت قطبایان بوسه یاد فرموده این آیت میخواند فتحیم منزهک
حَافِیَاتٍ رَفِیَتْ قَالَ رَبِّ مَتِّعْنِی مِنَ الْقَوْلِ الْقَلِیْلِ مِنْ نَحْوِ حَاجِّهِ از مولیایان و همواران گفتند میان
دُؤْلِی اللّٰه از سر تربت جد خود کجا میروی و ازین روضه بهشت آئین که حضرت خلد برین است پر ایدوی
جواب داد که من باختیار خیر دم طمیت بکام عاشق بیدل که سئو یار زلفت کس ز روضه محبت باختیار زلفت
و کلامی که شانه زده وین باب میفرموده اند ترجمه مضمون آن این سیرت است نظم بمراد دل خود من سر قبری
بسوسه پیچ سفره آنکه مقید نزدوم اگر خزان سویم از اصل جز بر جدا آرد من بدان لعل دل بر جد ز بر جد تر و دم بکین
از جور مادی ز چنین جا و مقام بایدم رفت و گردن بیدل خود ز روم بدور بعضی از منازل عیال مطیع که
از مکہ آمد بوسه رسید و گفت یا رسول اللہ چیت کرده عزم سفر لطیف خدا یا بار تو باد فضل حق از همه
آفات بچهار تو باد بسعادت و سلامت کجا میروی و چه عزیمت داری حسین فرمود یا عیال کنون بار
از دست ظالمان از شهر خود بیرون آمده و وطن مسکن ایدر و کرده و دل از صحبت جناب صاحب برود شتر
روے بجم و سخن و خک که کان اجست آورده ام که هر روز رنج و غم و هر ساعت محنت و المی بمن میرسد
ریاحی اگر دون همه اسباب غم بیسازد و وزن کسین گرسنه پر دازد و از خاک در بقدر خود دور انداخت
چون باد بگرد عالم مینازد و حال عزیمت مکہ ارم چون دید بخارسم آنچه مقتضائے وقت و صلاح روزگار
باشد بران نوال عمل خود هم کرده است گفت آثار رحمت و سلامت و انوار عاقبت و کرامت ملازمان دمان
این حضرت باد طمیت اقبال مطیع و بخت یارت با و ارفیق رفیق روزگار است با و امر آچیزه سجا طر
رسیده اگر دستوری دوی پذیرده عرض بسام حسین فرمود که تو دوست منی دشمن دوستان سبح قبول صفا
باید نمود بگوئے ثابت نوم گفت یا ابن کنتول اللّٰه تو ام و ز سرور عالمی و همت و بهتر اولاد آدمی بود در حرم
بنشین که اهل حرم دیگرے را بر تو اختیار نکند و ز بهنهار که بگفتار کوفیان مغرور نشوی و بچاپلوسی ایشان
نیایی که پدر ترا دران و یار شربت شهادت چشمانیدند و با پر اورت و قان کرده انواع محنت بکری ساینه زدن
بیدارم که ایشان ترا خواهند طلبید و اگر بروی ترا تنها خواهند گشت و طریق و فاد و دست عهدی نگاه خواهند
داشتن ع که در جبلت این کوفیان مروت نیست حسین سخن اورا تصدیق فرمود و دوباره صے دعا خیر
کرده و اوع نمود و چون منازل مراحل پیمان رسیده پیش بر جبال مکہ افتاد هم از حال موسیٰ علیه السلام
رسیدن او بدین باب آورده تملادت این آیت و کت ان تجیر تلقاء مکین قال علسی در بی ان یصل یسی

کسواته التبتیل اشتغال فرمود و چون ابل که از قدم مبارکش خبر یافتند بطریق استقبال از روسته اعزاز
او اجلال بشما افتند و بریدار خیزش استبشار نمودند و هزار سرت کردند و بزبان حال نغمه این نغمال گوش گوش
ارباب مجد و حال میر سایه نور چشم دولت و صلح نمود ایم زحده حسیستم یکصد کوسه تراز را چاهنامه حسیستم
سحر گاه با خلاص تمام از صدق و کاست برداشته بودیم و در حسیستم اطلاق ابرو سے نوکان قیلده شتاقان
ست نگاه و بیگانه به خراب و حال حسیستم بود و در نظر لیکه تزل فرمود و فوج فوج بکلاز تنش میر سیدند و چون خبر
رفتن حسین بن علی ابن نبیره بریزید رسید و لید را بهت اقصیه در گرفتن ایشان از امارت مدینه عزل کرد
و ابن الاشدق را والی ساخت اما والی رکه سعید بن عاص بود و مؤذن حسین بر پنج وقت بانگ نماز و رغایت
بلندی میگفت قومه عظیم برو سے نماز میگذاردند سعید بر سید که ناگاه در موسم حج که مردم از اطراف و جوانب
جمع شوند به او ادرای حسین او را بلال کند بگر بخت و بیدید رفت و بریزید کتوبه نوشت از آمدن حسین یکاه و سیل
مردم بوسه در آنجا یاد کرد اما چون اهل کوفه شنیدند که حاکم شام وفات کرده است و حسین بن علی رضا از بیت
یزید انتفاع نموده و چون اقامت سے و مدینه متخذ بوده بلکه مبارکه عظیمه اندر رفته و آنجا مقیم شده بود آن
امیر المؤمنین علی در خانه سلیمان بن خرد خزاعی جمع شدند و سلیمان گفت که یاران یزید حسین را به بیعت
خود میخوانند و او ایاکرده بجزورت از وطن خود جلا کرده بلکه رفته است و شما شیعه سے و شایعه پذیرند
بیایید و در ایاری و هیبتا حق را در مرکز خود قرار دهید پس هفتاد تن از اشراف کوفه چون سبب فرزای و
رفاعه بن شداد و حبیب بن مظاهر و محمد کثیر و قاصد عازب و محمد شعث و عبد الرحمن بن مخنف و عبد الله عقیف
و طارق عیش و عمش طاریق و مختار ابی عبیده و عمر سعد و مثال ایشان بردست قاضی شریح سوگند
خوردند که در هوادری آل علی تقصیر نمایند و حسین با امانت برداشته مال ایشان فدا کنند پس نامه نوشتند
از روسته نیاز بندی مضمون آنکه فلان و فلان تجیت بیعت و سلام مالا کلام میرسانند و بیگویند که پسر دشمن
پدرت میخواند که بے مشاورت اهل ملت متصدی امر حکومت گردود و ما که دوستان تو و شیعه پدر تو ایم با امانت
و خلافت سے راضی نیستیم و اعیه آن داریم که در رکاب تو با دشمنان تقاضا کنیم و انفس اموال خود را وقتایه
ذات بے بدل تو گردانیم پس بوجه اقبال متوجه ماشو بلخ و سرور و یحیی بن جبر و که توانام سیدیدی و جمالشیدی
و سید مطاشی و خلیفه و جب الاتباعی و حال پیشوا و حاکم مانغان بشیرست او مرد سے ضعیفست و حقیرست نه بزرگ
از اهل کوفه صحیح او میرود و در ویسه سخن او سے مشورتها و قصر امارت بنا نیست است و غیر از عهد و عهد در مانس
منزل ادبته اگر شما شایسته نیست قدم از رانی میفرمایید و وقتدم کردیدین صاحب ششم بنیامید مانغان را از کوفه بیرون
میکنیم و بالشکر ساخته و پرده آخته روسته بشام سے داریم قطع زور اکت دولت فراختن زه الشکره بیکان سخنان

سپاہ چو آشفتمہ بیلان است ہمسہ نیزہ و گرز و خنجر بدست چو یانچ آہنگ تون آوردند رنگ آب و آتش
 بروان آوردند چو نیز از کمان بر کین افگندند سر آسمان بر زمین افگندند و سپہ کہ از غایت کسرتی چون خمیہ پائے در
 دهن اطاعت آنحضرت کشند تا مندیخ شہمہ اش طناب و در گردن افگند و سر کو فتنہ زمین فرو بریم و ہر کہ قلم مثال
 و ضربی اخلاص کم ملازمت آنحضرت بر میان جان نر بند و بسیاری سپاہ نظر پناہ آب سیاہ و حقیقتہ پیشکش
 آوردہ بناز بند عبد اکبریم قلم آنجا کہ گردان چہان سر بر آوردند بہر شیخ ابدار تو مالک رکاب نیست ہوشن کہ در
 قتال سوائے اگر کند غیر از ان نیز تو اورا جواب نیست بالفصہ مبالغہ بسیار در طی آن سخوار فرمودہ بودند و اظہار
 اشتیاق جمال با کمال شاہزادہ نمودہ قطعہ لے آرزو و بدہ دل اندر ہولے نشست ۴ جاہتا اسپر سلسلہ
 مشکسائے نشست و ما جان فدائے خنجر تاجم کہ لہ ایم شوای بخش خواہ کیش رائے رائے نشست نہ پس
 آن نامہ را بہ عبد بن سلح ہمدانی و عبداللہ بن مسیح بکری دادند و ایشانرا بجلالت آنحضرت فرستادند
 چون حسین نامہ را مطالعہ فرمود و بار رسولان از لاد تمہیح تکلف و جواب نامہ نیز نوشتہ مبارک آنکہ رسولان
 در بر تو رجعت مینمودند اشرف و رؤسائے کوفہ بشیر بن مہر صدیادی و عبد الرحمن بن عبدیاری را بطلب
 امام حسین فرستادند و صحوب ایشان قریب پنجاہ مکتوب کہ عظمائے آن دیار ارسال نمودہ بودند و اورا لایمہ
 خوار زنی آوردہ کہ اہل کوفہ صد و بیست نامہ بحسین فرستادند و بیچ کہ امرا جواب توشت کو تیان و دیگر بارہ
 ہانی بن ہانی سبھی و سعید بن عبد شعی را با مکتوب بسیار بکہ روان کردند و بعد از تو این جماعت شہیدت
 بن ربیع و عروہ بن قیس و عمر بن الحجاج و حمصہ و دیگر کہ در کوفہ اختیار وقتدار تمام داشتند باتفاق نامہ نوشتہ
 در صحبت سعید بن عبداللہ التقفی بجانب مکہ فرستادند و این طایفہ از پیہ کہ بکیر تقبیل عقبہ علیہ لایست نہای
 سر فراز گشتہ مکتوبات تسلیم نمودند و مضامین ہمہ مکتوبت قریب بمضمون مکتوب ستمین بود و ابوالمفاحر
 خوار زنی اور مقبلے کہ نوشتہ بلتیر چہ از منظومات خود از قبل اہل کوفہ آوردہ و دو بیت از ان این است قطعہ
 بیچ رائے نیست ما را جز وصال رؤے تو ہیچ رائے نیست ما را جز تم کیسوئے تو پرعد و بکشا کین و زوشت
 نصرت طلب لے نہادہ حق تعلقے در باز رؤے تو ما چون ارسال سل و رسایل کو قیان لب سر حد
 افراط سعید امیر المؤمنین حسین در جواب ایشان نوشت کہ مکتوبات شمار سعید و بر مضمون آہنہا کہ مشتملہ نظر ہار
 عجت و منظوی بر آثار عدوت شما و نسبت بمن اطلاع افتاد و غایت اشتیاق شما کہ بقدم من دارید و نہایت
 انتظار شما کہ برائے ملاقات من میسر بد معلوم گشت بدانید کہ من در اسحاق مطلوب و انجام مقصود شما
 اہمال تاخیر جایز نخواہم داشت و حال را در و پس تم خود مسلم بر عقل ابان صوبہ فرستادہم تا نیست
 حال صدق مقال شمار معلوم کند اگر بر سر حرف سابق با شید با و بیعت گنیدہ ادر از بیعت شما احلام و ہدنا

چرخ روی مشوید آنخواب شوم در بشو باو که سلم را یاری دهید و با تب اورا فرو نگذارید که امام که یکتاب خدا
 عمل نماید و عالم و عادل باشد با عالم که که مصدر فسق و ظلم بود برابریست آورده اند که عیسی با حسین ملاقات
 کرد و در باب مردم کوفه سخنان در میان آورد حسین فرمود که ای پسر عباس قومیدانی که پسر و دختر رسول
 خدا ایم بن عباس گفت **اللَّهُمَّ لَعْنَتُكَ اللَّهُمَّ لَعْنَتُكَ** من هیچکس را جز تو در عهد عالم پسر و دختر رسول خدا
 نمیدانم و پسر و دختر پیمانم صلوات الله علیه آله وسلم بر او است بود تو و اکنون بر روی زمین غیر از تو مرده کسی نیست
 پیمانم صلوات الله علیه آله وسلم باشد نیست و نصرت و معاونت غیر از منست فرمود حسین گفت یا ابن عباس
 تو چه گوئی در حق جماعتی که از عثمان و مان و مثنی و مولد من بیرون کنند و از مجاورت زیارت بدم صوابت
 الله و سلامه علیه بجز رسا زنده و قصه کشتن من پوشیده باشد تا در هیچ موضع از خوف ایشان قزاق تو انم گرفت
 ابن عباس این آیت بخواند که **يَخْلُصُ حُكْمَ اللَّهِ وَهُوَ حَقٌّ عَلَيْهِمْ** ما آن فرس گفت یا ابن رسول الله
 تو از زمره ابرار و فرقه اخباری و من گوای میدهم که از رسول خدا صلوات الله علیه آله وسلم شنووم که میگفت بدان
 خدا که جهان محکم و تفسیر قدرت او است که فرزند مراد در میان هیچ قوم نکشتند که ایشان را از آنکه او را یاری دهنده
 و ندمند که خدا باین میان دلها و زبانهاست ایشان خلاف افکند ای حسین هر که از تو عرض نماید او را در هر
 هیچ خطی نباشد و نصیب زبنده حسین گفت **اللَّهُمَّ سَلِّ عَلَى ابْنِ بَابِ الْوَأَهْلِ** یا ابن عباس گفت جان من
 فدای تو یا دشمن تو یا بنده ایمانم که وفات خود خیر میبوی و از واقعه شوشین مرا آگاه میگرددانی و از من بصرت
 و معاونت از سبب بیجانی سوزانم سوگند که اگر پیش تو تشبیر زخم تا هر دو دست من بقیقه مشور حقه از حقوق
 تو نگذارد و من مالا توبه در پینه دارم و ترانیه استرمانی تا نیم که میانی در سبب تربیت جد بزرگوار خود صلوات
 علیه آله وسلم قرار گیر می حسین فرمود که مراد شمنان که گذارند که قرار گیرم من اگر آنجا تو استم بود
 هرگز بیرون نیارم و از نزد بنگاه وصال زده ای بخت فغانه فراق نهادم و قلبم برید از ان نیست ره
 در عشرت آباد وصال پیدا زین با و فراق و گدازنده و پرانه بخان و مان گر گشت ویران شکر کن اقبال دوست
 بر سر کوسه بلا داریم محنت فغانه ابن عباس گفت ای حسین چون التماس ما با در تو بود بیدین رو میبستی با سبب
 بر سل و رسایل کوفیان مشرور مشور مجبور عید کا و نبه ایشان از حرم محترم بیرون مرد حسین بمقتضای راه تو
 عمل نموده در ارسال مسلم بن عقیل با کوفه بجهت گشت و نیز دایچه عبد الله عباس سبالخر که در بجایه زبیب غایب
 قضا ز امام خاطر خاطر آنحضرت سبال بیت و بیجا بنده می کشید که سعادت شهادت در آن سبب بود
 بافضا بر شیوان ایچیت با قدر بر شیوان آورده شهرت که ز قدر کشاده شود جز از آن در شیوان آه اما
 راوی گوید که چون دالی که گنجینه بیدین رفت و بسوسه شام نام فرستاد و از آمدن حسین بکه در جوع مردم

بنوعی اجزاء بود بر راعق عداوت اصلی و فرعی در حرکت آورده تمامی هست و یکی نیست بر دفع حسین
گماشت و با این رکنی و تبریر در آن باب شادرت نمود در کفر الغریب آورده که سبب عداوت تبرید با این
و دفع بود صوری و معنوی متنوی تا که ارواح سست در روز میثاق و صوری و دفع است اصلی و فرعی در
حقیقت فرود تیغ حصول با شند و صورت تابع معانی و بواسطه تناقض ارواح است اختلاف در میان این پنج پدید
آورد و مشخص این سخن است که ارواح انبیا و اولیا و مؤمنان و مطیعان و صالحان مظاہر لطف و رحمت حق
برائت و در جات ایشان و ارواح کفار و فجار و مشرکان و منافقان و فاسقان مظاہر قهر و غضب حق اند
اختلاف در کات ایشان و هر طایفه را توجه باطل خودست که کل تیغ یحییع الی اصلاح پس ارواحی که مظاہر
لطف اند و تناسب معنوی دارند مانند ارواح انبیا و اولیا و اهل ایمان بدان مقدار که بر وفق قرب مناسبت برانند
ایشان در روز میثاق تعارف واقع شده درین دنیا میان ایشان اختلاف پدید میاید بیکدیگر
میشوند و ارواحی که مظاہر قهر اند و مناسبست قرب میثاقی دارند شهاب ایشان را نیز میثاق تعارف ارواح
تالفت استیناس با یکدیگر هست که قضا تعارف منسا اختلاف اما چون میانه ارواح انبیا و اتباع ایشان
از اهل ایمان و میان ارواح کفار اهل بدخ و هر اقرب و مناسبست نبوده لاجرم در روز میثاق یکدیگر را نشانه
و بر وفق آن تناقض در در میان ایشان اختلاف پدید آمده که ضد یکدیگر اند و منافقان که منافقان و سبب
این اختلاف آنچه در هر طایفه مضمهرست یعنی یکدیگر نیز بود و میسر سازد فی التثوی شتوی دوستی و دشمنی
تبراد و در اختلاف روز میثاق او فراد چون جهان کون در هم بسته شد جنس با جنس اندر و پیوستند
رو میان امر و میان راه البتة زنجیان و زنجیان هم را غنیمت و آنکه جنس تم بود و اندر نخست + این زمان
در دشمنی بسته در حقیقت کفایا انبیا و معاندت ایشان را با انبیا و مشاخرت فساق با صلواتهم از اینجا
ناشی شده و آن عداوت همیشه باقی است لاجرم چون زید با امارت نبضت و قوت گرفت و فرصت یافت
با حسین که ضد او بود که آنچه کرد و گفته شد که مخالفت صوری متابع مخالفت معنوی است باز این صوری در
نوع بود اصلی و فرعی اصلی است که میان نبی ماثم و بنی امیه واقع بود و محفل این قصه چنان است که بعد از آن
چهار پیش داشت او پس از ماثم و بعد از آن لوامان بود یعنی هر دو یک شک متولد شد و پیشانی ایشان
بهم چسبیده بود و هر چیز سعی میکرد و در آن هم جدا نمیشد تا آخر الامر شمشیر رویها را از یکدیگر جدا
کرد و این سخن شخصی از قضا است که هر یک گفت با کسی بچیز و دیگر که اگر در آن چه پدید میاید همیشه
اولاد ایشان عداوت خود بد بود و شمشیر مخالفت ایشان با یکدیگر در تمام آرام نخواهد داشت و فی نفس الامر این
منی هر دو تیغ پذیرفت و آنچه میانشان بود که پس از شمشیر بود در باب قضا واقع شد و ماثم را از آنکه اخراج فرمود

آنچه در میان عبدالمطلب و حرب از مشاجرات پدید آمد و آنچه میان ابوسنیان و حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم
از محاربات و وقوع یافت و آنچه میان معاویه و مرتضی علی بن ابی طالب و آنچه زید و باره حسین کرد و همه نتیجه آن
عداوت صورتی اصلی بود اما عداوت فرعی زید با حسین بدو سبب بود یکی آنکه حسین از بیعت او ابا نمود و ایشاع
فرمودند در زبان حیات پدرش فحم اطاعت بر صفحہ جمال خود کشید و نه بعد از وفاتش سخن بهیبت را بسج قبول اجابت
شعید و دوم آنکه عبد الله زید بر زنه داشت که در آن عصر بحسن و جمال و نشان بنمیدادند و خبر او به زید رسید تا دیده
دلش را بست و محبت او شد و پیوسته با خیال او در زبان حال میگفت که طبعی بجز عاشق جمال تو ایمم لا لاجرم
طالعی جمال تو ایمم القصه انواع جبهله ساختند و تدبیر مایه داشتند تا این زید بر آن نزن را بے چهره طلاق داد و
و از شام و کالت نام زید با ابو موسی شتری رسید که مطلقه ابن زید را بر لے مے بخواد ابو موسی روزی که حکم
و کالت زید بسوئے آن خاتون میرفت در راه عبد الله بن عمر رضی الله عنهما ابو س رسید زید که کجا میروی گفت
بسوئے مطلقه ابن زید میروم تا او را خواستگاری کنم و در خطبه او دکالت و اصلت دارم و ندانم تا کدم بقبول
خواهد کرد و عبد الله پرسید که و کالت کبیت و معنی اصالت چیست گفت اصالت از ان من اگر قبول کند و کالت
از ان زید اگر پسندد و راضی شود ابن عمر فرمود که بو کالت من هم سخن گوئی و اگر مقبول افتد بعقد من در آگفت
چنین کنم در راه امیر المؤمنین حسین بنیر با ابو موسی رسید و در صورت حال طالع یافته فرمود که من هم ترا
و کالت میدهم تا بجهت من عقد کنی القضا ابو موسی نزد آن نزن آمد و بعد از رسم تحیت و پرسش سخنان از طریق
دشمن و کنایت در میان اندخت خاتون بگفت کنایت را بگذار و مے که واری بصیرح در میان از ابو موسی پرسه از
رهنے کار برداشت نه گفت چهار کس بتور غیب اندون آمده ام با هر کدم با پسندی در ضادی تر بقضا و دارم
پرسید که این چهار کس کیانند گفت اول من اگر قبول کنی دوم زید سوم ابن عمر چهارم حسین بن علی خاتون گفت
من زن جوانم و مال بسیار دارم و مع هذا عبد الله زید میرا بے جنایت طلاق داده است و سبب آنرا ندانم اکنون
در آتها ابوون مصلحت نیست و میل شوهر دارم اما تو فرمے پیری و سالخورده من جوان و نور سیده میان ما و
تو مناستی نیست تو ای طبع از میانه بیرون ندی بے عرض شو تا با او مشورت کنم ابو موسی فرمود که آنچه باره
من گفتی راست گفتنی من این سو و از سر بیرون کردم و ازین خیال در گذشتم **مصحح** تشریف وصال تو
باندازه من نیست وزن گفت این زمان مرا ایسے مئے و بگوئے که ازین مے کس کدام سزاوارترند ابو موسی گفت
من خودت را و ایشان با تو بگویم هر کرا اختیار کنی تو دانی گفت باو گفت اگر ملک و سلطنت بخوای و بجاه و جلال
میل داری و مطلوب تو است بیفائے لذات مساخرات است زید را اختیار کن اگر چو لے زاهد و مے با حسن و
جمال و مے بخوای ابن عمر مناسب است اگر در دنیا حسن خلق و لطافت خلق میطلبی بود حضرت نجات از نیر ان

و رسول پذیر جنت جهان بهمنشنی قاطعه و سوار اهل بیت رسد و غنم رضوان اینک حسین که من از رسول صلی الله علیه و آله و سلم شنیده ام که فرمود که هرگز نمی که در حال حسین در آید و مساس او در یاد آتش و وزخ بر او نمی آید که در دو اگر میخواستی که عروس قاطعه زهره اندر کعبه ای باشی بخارم حرم حسین شوخاتون زمانه فکر کرد و گفت اما مال جاه و دنیا فانی است و آنچه مراندن خطا کرده تا آخر عمر من پس است و اگر جوانی و جمال است اینها به پیری و بیماری زایل میشود اما آخرت اهل بیت موجب دولت ابدی و سعادت سرمدی است پس ای همسایه حکیم و کالت او را با حسین بنقل است و آن نیک بخت نیاید آخرت ملازمت شامه او و دو جهان اختیار فرمود است آن بنده که خدمت او اختیار کرد و او را خدایند و در دو جهان اختیار کرد و چون این شهر شام رسید و دولت حسین در دل یزید زیاده شد و گفت ما چندین کبر و حیل کردیم تا آن زن از جمال این زبیر پیدا شد حسین را و اعتقاد کرده سرمت مانگا نه داشت و چون این جدا و تنها فرقی عماده عداوت صلی شد که ملاکت حسین بر میان غریت بستید بندیرت اشتغال نمود تا آن نهال بارور حدیقه رسالت در تنید که بلا تشنگی تر مرده گشت و حال آب مع او چشمه چشم و دوستان بیطاب نظر و ایم زجوسه و دیده ما آب میرود و بهر نهال تشنه صحیح که بلا لعل فغان بر آرد که در مانده گشته است شهرزاده دو کون ای شوخانی که بلا

باب بیستم در شهادت مسلم بن عقیل بن ابی طالب و بعضی از فرزندان او

روایت است از آن بگمانی بولای سیادت بیگانه گمانی سعادت پس سبیل شهادت فریق طریق وصول سبب منزل حنی و زیادت مقتدای زمره میجاهد و آن فی سبیل الله پیشوای فرقه کاتب معوی میبست که الله و شهادت معرکه جاهد الکفار و المناقضین صفت شکن میدان و اعراض عن المشرکین شاه ملک سپاه ماه فلک پناه عیسی است حق تراست و ده و ده نهادیم و جانهاده گمانی نام تو را سید الانام سلطان سریر اصطفی حضرت با حضرت محمد مصطفی صلوات الله و سلامه علیه و علی المقربین ادرید و انتظین ایسه که ارت القید انا کسب بقت که بدستی که بزده از بندگان حق که پوشی گرفته باشند براس او منک الله از نزدیک خدا که منزه که کبر بیلغتها بعسکه منزلت و مرتبه که بنده مجمل خود بدان ترسد یعنی سر بنده شایسته که در نزل مشهور و وصول بتمیز بزرگ و نزل بهر چه رفیع بنام نامی او نوشته شده باشد و در فضل الهی عنایت نامتنباهی آچنان غم و دگر گشته براسی که مقرر گشته و غمت آن در جبر و عظمت آن مرتبه از آن زیادت بود که بنده با اقدام اقدام بر اعمال ستوده بدان تواند رسید بحکمت بالغه انما الله بتلک و از خدا اینمانی آن بنده بر براسی یا ختم آن منزلت و جبهت رسیدن بدان مرتبت فی جسدی و در نزل او یعنی حق او را با امر ارضی

و اعرض مقام و الامم گرفتار گردانند و آفرینی صلاہ یا اتبلا و ہوا و روز و مال و منال او کہ آفرید و عمرہ تہمت گروانند
 و اور اصحاب و بے برگ و نو اساز و آفرینی و کلب و بیان امتحان در فرزندان او باشد یعنی میوہ باغ دلش
 را بجز آن جزا از شاخسار زندگانی بریزاند و پرتو چراغ چشمش را بصبر صوفات و ہلاک فرو نشاندستہ
 صدک علی ذالک پس آن بندہ را صابر گردانند برین بلیات و توفیق شکیبائی اگر است فرماید بر محل این اذیت
 حتی بی یقینہ المنکر کثر الکنی سبقت کہ تا اورا بواسطہ نصیب و بر کشیدن بار این مختہا برساند بدان منزلت
 کہ از حکم ازلی برائے او سبقت گرفته و در دیوان ارادت لم یزل مقرر و مقدر شدہ لے عمر نیز منزلتہاے رفیع و
 منصبہاے بیخ و در جہاے بلند و مرتہاے ارجمند نامزد بلا کشان باو محنت و زحمت و زانہ دوران زیادہ پشت کردہ اند
 طاعتی ہر بلایے را عطاے و در پے ست ہر کرد و رت را عفاے و در پے ست ہر ہر باریج ست گنج متہرہ و خا
 ویدی حقیقت بکشاکش بگردن از عجب ست کہ شراہ آتش محنت در خانہاے اولیا انداختہ و بناب شعلہ حسرت
 جگر و ذوق از خون ساخته کابے خون در حیان معرکہ حجت بر سر میدان طبیعت تیغ غیرت بر سر زودگانہ سرور
 مالک خشتی و موت بر چہار سوئے سیاست تبار موئے مے آفریند پس در راہ و عارف آگاہ و جویندہ قریب راجہ
 است کہ ہر کجا متاع خوادری بید بخردیاری بر خیزد و ہر کجا پاپا چہ بلایا بار شود و خسارہ تسلیم پیش آورد ہر جا بجز
 محنت از نیام ریاضت بر کشند جان را با استقبال فرستد ریاضی در راہ ہولے نو گرفتار نم و خنہاے ترا بجان
 خریدار نم و جان بازی عشاق گرت ہست ہوس + اول کہ قدم تہہ درین کار نم + فاصلا لکیم ذلک فانک
 باکھذا غرض بشارتے ست حسین منصور عارف مشہور ست روز در دنیا جات خود میگفتہ کہ خدایا بجز تحقیقت تو
 سوگند بر تو کہ در خزانہ بلا برین بکشائی و حیرت خنہاے گوناگون من نمائی خلعت اندوہ در من پوشانی و جرم عم و
 لال بن نوشانی بلا را بر من مضاعف کردی و تفسیر شیخ و کمال در ہر دم دور ہر قدم من بر سانی دلم را کوئے میدان
 بلیت سازی و بچوگان تہر بر ہر طرف کہ خواہی مے اندازی و چون مراد تیر من و نشانہ سہام الم و تیرن خستہ
 باشی این نظرے قربانی الہم ذرہ از دوستی تو عدول کردہ باشد حکم کن کہ حسین حلاج مرتد طریقت ست و در دعویے
 خود دروغ گفتہ بخدائی تو کہ اگر متبع اص بریاضت ذرہ از اجزایے وجودم قطع کنند جز در از ویاد و حجت تو ہم کہوشد
 و جز تو کس حجت بر سر کوئے تمنا فروختا ہم کوقت طریقت استجا کہ ہنہاے کمال ارادت ست بہر چہ جو برین محنت
 زیادت ست + حقیقہ ایچیند ذیلک شریعت جفاے دوست پس شیرین باشد و در روح الارواح آورده
 کہ غریبے بیبادت درویشے رفت اورا دید کہ با انواع بلا ہستلا و باصناف محن سخن ست بحسب تسلیمہ گفت اے
 درویش در دعویے دوستی صداق نیست ہر کہ بر بلائے دوست ہبیر کند درویشے گفت اگر بجز غلط کردہ و حجت
 صداق نیست ہر کہ از بلائے دوست لذت نیاہد مے عاشق است کہ اگر در ہر نفس ہزار بلائے گوناگون بہو

منتهی شود هر زمان شور عشق و ذوق و حیدر در دل او زیادت گردد و تشویقی هر بار که دوست آید راحت است
آن بار را بر دلم صدمت است آن بلاهاست تو آرام دلم و حاصل از درد تو شد کام دلم و در وقت راحه بر دارم
سجانه هست از درد تو میدارم بجان و جانم از درد و عزت شانان شود و در بلایت سینه آبادان شود و در دیانت
چاره درمان ما در دو معنی بخش در دو سامان ما در دو کان در عشق آن جانان بود و در دو مایه در زمان بود و عرض
ازین نشیب ایراد شده از بلا کشی اهل بیت رسالت است و ذکر مظلومی و محرومی و خجوری و بجزوری ایشان بر خدا
مبارک و رحمه الله نقل کرده است که گفته بغیرت حرم تو چه نموده بر تو کل میر ختم و تنها در باره قدم میزدیم تا گاه
کو که را دیدیم خجیبا درین ده دیاد و سه سالگی بار دهنی چون ماه و کیسوی سیه پیاده و تنها میرفت گفتم سبحان
این چه کس باشد درین یاد و چه قطع این کبیت این این کبیت این این یوسف ثانی است این یا نور زبانی
این یا فیض سبحانی است این یا در لطف رحمت ما که در ساری این بزرگوار است ایاس این گویا این بیستی است این و فریض ختم و سلام
که او را دیدیم گفتم و کبیت عبد الله بن بنده خدیوم گفتم از کجا آئی گفت من عبد الله بن زید است که گفتم کجا میری آئی الله بن زید
میرم گفتم میطلبی گفت رضاعا الله خوشنودی خدا میطلبم گفتم زاد و در جاهه تو کو گفتم زادی تقوی تو شر
من تقوی است و ما حلیتی در جلدی در احوال من هر دو پائے کن است گفتم بیایب نے بدین خوشخواری او تو نور سینه
بدین خرد چو گوته میکنی بجای ما و که هیچ کس را دیده که زیارت کسی تو چه کند جان مزد او را لبه بهره محروم کند ارد
گفتم تو اگر چه بسیار محرومی بمقال بزرگی نام تو چیست گفت یا ابن المبارک از محنت و کان روزگار چه میری از
نام ایشان چه نشان سجونی قطع منم و عرض بریدے نا توانے نه اسمے نه رسمے نه جسم نه چانه و ضعیف خجیفه عشق
را حسیخه بصورت خفیفه یعنی اگر آن گفتم اگر نام نیکوئی یاربے باو از که ام تو م و قبیله کبے سر از جگر پر در و بر
و گفت منم و تو م مظلومون ما قوم ستم رسیدگانیم سخن تو م مظلومون و تو م ما که او بی از وطن و مسکن
را ندگانیم سخن تو م مظلومون ما ما لایقه بدست قهر و سخن در مانده گانیم گفتم مرا هیچ معلوم نشد بیان زیادت
کن بیتی چند خواند مضمونش این که ما آب بند گانیم از خون کوثر آینه گان که تو به جانمانند سعادت در و در بند و یک
ما ستمگر دند هر که بجات یا بد جز بوسیده ما بدان مراد نرسد و هر که بدوستی ما دم زند هر که بی بهره همانند و هر که
حق را غضب کرده باشد روز قیامت در محکم جز او عدله گاه ما او است این بخت و از نظر من غایب من لبه
تاسف خودم که در انتم که این کبیت چون بکرم رسیدم روزی در طواف جماعته مردم دیدم حلقه زده و غلبه غلبان
بر پایه ایستاده فریادش شنیدم همان کو که را دیدم که مردمان برو جمع شده بودند و از دو مسایل حلال و حرام میپرسیدند
و در قایق قرآن و حدیث آفتسار میخواندند و ایشان را جواب میداد و زبان فصیح و بیان طبع گرا و مشکلات ایشان
میگشاد و از آنچه پرسیدم که این کبیت گفت و نمیک این دانسته شناسی او آنکس است که سنگ زنیان بطحلم که

اور لے شہادت او آدم آل عباد قرۃ العین شہید کر بلا علی بن حسین زین العابدین است اما عبد اللہ مبارک این سخن شنید برقت دست و پائے شہادت را بر او سید و گریه کنان گفت یابن رسول اللہ آنچه مظلومی و مظلومی اہل بیت خود گفتی راست گفتی درین است باینچ جماعتے آن جفا نرفته کہ با اہل بیت حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم روز شنبہ پنج و شب قرین بودند و مادام با غصہ عالم بخشین اگر خرقہ پوش شدند در سجده تہمت بود و اگر لقمہ نوشیدند و ان لقبیہ زہرے بود بعضی خستہ زہر تہمت شدند و بر رخے کشتہ تیج بیدریغ کشتند و عراق و خراسان نا اقصائے بلاد ترکستان آثار شہادہ و مقابر ایشانست در ہر دو پایے فراز شہر یابیے بر سر ہر پایے مرقد شایعہ بیالایے ہر پشتہ از اولاد پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کشتہ و از جملہ حکایات شہدایان اہل بیت قصہ غصہ مسلم بن عقیل بن ابی طالب است کہ پیغمبر امیر المؤمنین حسین بود و قبل ازین گذشت کہ چون شام فرود دید کہ رسول کو فیما در سایہ ایشان زہد مثال تمجاوز شد حسین در جواب نوشت کہ این نامہ الیت از من بگروہ مومنان و طمانان ابا بعد نامہائے شمار سید و ہر چہ نوشتہ بودید بدایتیم و گفته بودید کہ بدان جانب تو چکن کہ ما را امانے و مطبولے نیست من اللہ پیغمبر خود را کہ زیور علم و حکم آراستہ است و من اورا بجائے بر اور میدہم و میدارم بدان جانب فرستادم اگر او من نامہ نویسد و از رحمت نہنران شاکا گاہی دیدہم چند روز تو بر پیام و السلام آنگاہ مسلم را یا گر چہ از اینجا کہ از کوفہ آمدہ بودند روان کردہنوز یک منزل قطع نا کردہ صیبا کے از دست راست ایشان در پے آہوئے بیامد و اورا گرفت فرج کرد مسلم چون آن بدید یازگروید و نزد حسین آمد و گفت یابن رسول اللہ رفتن من بکوفہ منست نسبت کہ در راہ چنین و چنین حالے دیدم و آنرا بقال بپندیدم حسین گفت یابن عم مگر تہمتی و اگر نزار رحمت نیست من کسے دیگر را بفرستم مسلم گفت ہنرا جان من فدائے تو باد من این صورت کہ در راہ دیدم تو استم کہ بعضی تو رسام و از ان تہتیدم کہ از حضرت تو دور نامم و اگر نہ من جگہ نہ قدم از دایرہ حکم تو بیرون بہم و بچہ وجہ از اشارت عالی و فرمان جہان مطلع تو ہرچہ قطعہ نامہ سرزانت اگر تیغ زنی ہر دم مرا عید آن زمان باشد کہ قربان رہت کردم ۴ من اول روز دہستم بہمان خانہ محشقت ہمکہ خیز خون چکر خوردن غذائے نیست در خوردم ۵ یابن رسول اللہ میروم فاما مراد گانت و مظنہ من چنانست کہ گوید ارباب رکت نخواہم دید یازگرتم تا یکبائے چکر صرغ دیدہ روشن کنم از روئے جہان افرزت ۶ پس دست و پائے حسین جو سید و آغاز و ولع کرد و گریان گریان گفت چنان میدہم کہ این دیدار باز پسین است لفظ و دعوت میگویم جانان و دل آخزین از دل ہر کویت میروم در غصہ ام قصہ مشکل بنیاد طاققت دوری ندادم تاب ہر جور ی + عجب دیتے و دریاں عجب کایست بجاصل و فوصل مراد من گرت بنیم و لے دیدن و چہ سنان آید ز ہجوری بخون آغشتہ زیر گل حسین نیز گریان شد و اورا در بر کشیدہ بسیارے بہنوشت و دعا کرد مسلم روئے براہ آوردہ

میگردید میرفت گفتند ای مسلم از مردم بپرس که میگویی گفتی از فریاد حسین میگویی که یا اوتو گرفت
 بودم و هرگز از خدمت او دور نرفتم بودم بپرس که دیگرش نه بنیم و از بوستان وصلش میبوده قطعاً صحیح لاجرم قطعاً
 میروم و در حسرت بقفایم نگرم بجز او پائے ندم که زمین میسرم میروم بیاید بجز یارین همیادم که من
 بیاید بجز یارنم و سفرم + پائے میسرم و چون پائے میسرم میسرم بیاید بجز یارنم و از باران زود بپایندم +
 سوز فراق سوخته جانم که باغ حیران بارے گرفتار شده باشد دور و افراق را گسسته تا سدا که در بوستان
 جدائی سر بر بالین بلاک نهاده بود قطعاً نوائے درو من هر عتس تا سدا که او از بوستان دور مانده است و چگونه
 واقف حسرت نسوزد و گریه کرد و بناگه دور مانده است بقصه مسلم بجا میبندد و در وقت شام در آمد و بر وضو حضرت
 پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم رفت و نماز و زیارت گذارده و شرط طواف بجا آورد و در وقت نماز خود نهاد و در
 دو فرزند خرد بود که ایشان را بسیار دوست داشت و بر فریاد و آواز ایشان حسرت توالتی کرد و با خود همراهِ ساخت
 و سایر اهل بیت و عیال را پیر و در کرده و بیس میزد و گرفت تا او از آواز او باوید بگوید که رسانده تصار و بیلمان و کم گرفت
 و از تشنگی بلاک گشتند و مسلم با فرزندانش بهر از حسرت باک برین ادا از آتش حیران حسین میسخت قطعاً
 میسخت نفس از دور و فریاد فریاد و آواز از آواز زارم رسانده تو با و بچشم گریه تمام و فریاد و فغان و گریه فراق تو چنان
 که بداندیش تو با و + آچون مسلم بگوید رسید در سرے که بداندیش تو با و بود و فریاد و آواز و دوستان حیر
 یافته نزو و جمع گشته دو و نامہ امام حسین بر ایشان خواند و آن جماعت باو از بلند گریه فریاد و آواز
 بر کشیدند و در روز مردم کوچه بندست او میفندند و اظهار اطاعت و اقتیاد میکردند تا جمعی کثیر بیارید بیعت و در
 آمدند و مسلم نامہ نوشت بحسین که یا بنی رسول اسد اهل کوچه غنبت بسیار میباید بیعت و شرف بهر مردم جنگی
 بیعت کردند و این کار رونق تمام داد و هر گاه که خاطر مبارک تو اید برین صومعه خود نمائید که حضور ایشان اهل
 دیگر است بیعت نه خوش آن روزی که از الطاف رب العالمین + وصل آورد و بشو و افسد خیر از قین با آنان
 بشیر که از قبل نیز یر ما کم کوچه بود ازین معنی آگاہی یافته بمسجد جامع رفت و با سخنار کوفیان فرمان داد و بعد
 از آنجا مجلس بشیر نهاده و گفت اهل کوچه تا که فتنه انگیزید و نفاق کمسید آخر میدانید که نهی فتنه موجب بلا و
 سبب سفک مابا باشد از خدا میسرسید و بر خود و رحم کنفید من با تدا بجا میبندد و فتنه فتنه را بیدار بشیر و نام میدان
 را نمی ترسایم اگر شما از بیم خویش تو یکین میدان بشیر غمخوار شمار خود مسامح را اگر ندانید الله اللی کا الله
 الا الله که شمشیر کشم یا کشته شوم یا بمهر را بکنتم القصد نمان بجز و تهمید بهرے القاتل خود و از بنبر فرود آمد و بعد
 الاماره رفت و جمعی از بچو اسیر نیزید که در کوچه بودند نامہ بشام نوشتند و احوال مسلم و علی مردم بود و بیعت
 کردن بر حسین و ضعف نمان بشیر درو و فرج کردند و این معنی را نشود رسانده که اگر تو بکوچه احتیاج داری

هر چه به عیب و سیماست را با دارت فرست که نواز دروغ دشمنان کمر آنها بر زمین و در تقصیر او امر احکام
 تو بر همه تقویت شستن با چون یزید بر مضمون نامه اطلاع یافت با سر چون روی که مدبر مملکت وزیر بود
 مشاورت نمود و سر چون گفت از عهد این کار بغیر از عبید الله زیاد کسی بیرون نیاید و حال از قبل تو در بصره
 حاکم است و صلاح داران می بینم که مشورایا لست که تو نیز بنام می نویسی و فرمان دهی تا از کسان خود نیا بی
 بصره گماشته بود که فرود و این فتنه را تو نوشتی تا اندیز یا این را که را پسندید و پس زیاد نوشت که هر اعلام کرده
 مسلم عقیل بگو تو آمده است و بجزت حسین بن علی بیت می ستانند باید که می بگو تو آری که امارت آن نیز
 بتو از زانی بود مسلم بن عقیل را طلب کنی و در ساعت بقتل سانی و سرش نزدیک من فرستی و چون مطلقا عذر
 تو پیش من مسوع نیست تقصیل نمائے و توقف بهایز مار چون مکتوب یزید پس زیاد رسید نجابت شادمان شد و
 به تهیه رفتن بگو تو مشغول گشت و درین اثنا خبر نویسی رسید که امیر المؤمنین حسین مکتوب با مشرف بصره نوشته
 است و اعلام خود سلمان نام بر ستاده و مضمون هر کتوبی است که من شمارا با حیلے معامله می خوانم حق دانست هر هم
 باطل دعوت می کنم اگر اجابت کنی راه راست یابید فقط هر که راه راست می طلبید و گویا رو بجان ما کن و تو
 در حدیقه دین نه و روضه قدس را تا شاکن و اترک من بجان کوفه میروم باید که هواداران من منوجه آن طرف
 شد و السلام چون پس زیاد برین امر مطلع شد کسان برگماشت تا سلمان را پیدا کرده و بوجه و وعید از او قرا
 کشیدند که مکتوب از برائے چه کسان آورده است آن مردمان را طلبید و گفت رسول حسین ما من گفت که مکتوب
 بفلان و فلان آورده ام و شما میدانید که من پس زیاد هم در سیاست و خون ریختن متابعت پدر می نمایم و اکنون
 غشورایا لست کوفه من رسیده است و هر فرموده آنکه بدان جان من و مسلم بن عقیل و سایر هواداران حسین
 را بقتل رسانم و من فردا غریمت خواهم کرد و برادر خود را از قبل خود خواهم گدازت باید که فرمان من بید و
 اطاعت او بجا آید اگر بسج من سسکه یک از شما طریقی مخالفت سپرده است او را با همه کسان او بسیار است سگان
 و یا تش بفرغ غضب دو دوازده دومان او بر ارم من سومی یک سو نهم هر و از دم را بوجوش آورم کینه گرم راه که
 که در آید ز روئے ستیزه من مگر در این دشمنی نیز با اهل بصره چون این سخن بشنیدند از و عبید آن ستمکار و
 تهدید یاد بنرسیند و اونی الحال سلمان را طلبید و فرمود تا بقتل رسانیدند در روز دیگر از معارف بصره هر که حسین
 بدو مکتوب نوشته بود سپهر خود ساخته روسته بگو تو نهاده و قویار حج اتم کوفی مذکور است که چون پس زیاد نزدیک
 کوفه رسید توقف نمود تا دو ساعت از شب بگذشت پس عمامه سیاه در سر بسته طلبیان سپهر و فرود گشت
 دشمنشیر چایل کرده کمان در باز و افکند تر کشن قربان بسته قیسه در دست گرفته و بر ششم سوار شده با حجاب
 و خیمه چشم بران گشت و از راه بیابان بکوفه در آمد و آن شب با ستایه روشن میمانت و هر دم کوفه شنید

بودند که حسین بن علی نوادرسید چون اکبر دیدند گمان بردند که حسین مست فوج فوج می آمدند در رسم
تخت بجا می آید و در دو هفته خجایک بیان رسول الله آمدی بهترین آمدنی است خیر مقدم
برویت دیده را صد مرتبه چشم جان را نور بخشیدی در دم را صد بار عید الله زباید و حواله السلام ایشان سید
و دیگر سخن بیگفت اما از غضب نه ان برودن ان میخایند راوی گوید که چون پس زباید و بدار الاماره و سعید نوان
در راه رفت و در بام رفت و چون فرونگیست و آن کوکبه را مشاهده کرد و پنداشت که حسین است گفت بلین
رسول الله باز کرد و وقتنه میگذرد نیز میان شهر را بتو گذارد امشب برو و بمنزله و دیگر نزول کن تا فردا بنگریم که
هم کجا می انجامد و مردم کوفه نماند را کشت تمام میدادند که در باز کن که این فرزند نبی است
پس در شبی انرا زد که پس از آن هر چه میدادند بر سر او میزدند و در آن شب کوفه را در آنجا
نیز در آنجا کشته شد و در آنجا کشته شد و در آنجا کشته شد و در آنجا کشته شد و در آنجا کشته شد
خوب داده امیدوار گردانید و نوگیر هم همه ساخت و درین روز قاعده تمهید را تمهید نمود ۵ اهل کوفه را
بترسانید اما چون مسلم بن عقیل از آمدن پسر زباید خبر یافت خوشی عظیم برد و او مستولی گشت بشبانه
سرسه تخم سیرون آمده بخانه هانی بن عروه رفت و گفت ای هانی بن عروه این شهر عزیزم و تو مردم کوفه را امید
پناه بتو آوردم تا حمایت کرده از شر دشمن نگاه داری هانی قبول فرموده و حجره در حرم خود برآید او
مرتب داشت گفت سعادت در آید و سلامت قرار گیر است رواق منظر چشم من آشیانه است
کم نماؤ فرود آید خانه خانه است و چون مشیبه را خبر شد که مسلم کجاست گرد کرد و ترواده می آمدند و او بیعت
ایمیرالمؤمنین حسین ایشان می ستاند و اما ایشان عهد در میان می آورد که بیعت نکند و از نذر بر بر پسرند و آن
جماعت سوگند فرود چنان را با ایمان غلامی که میگردد امیدند تا زیادت بیعت بنام مردم بیعت شایزده مسلم از گشتند
در دین است که نام شهره هر کس در بریده بیعت مرقوم شده بود بیعت دلیل ان گردان و شیر گیر
خروشنده یا جوشن و تیغ و تیر و اسلحه پسر زباید و در طلب مسلم بود و چند آنچه سعی می نمود پس بمنزل مسلم تیر و تیر جلیه
که ادا روسته و او در محفل ان کلمه رفت و حمله آن بود که غلامی دست منقل نام و بعضی گویند نام او روزی بود
آن روز تیر را بخاند و سر تیر در دم بدو داد و گفت برو و باشیبه علی اختلاط کن خود را از ایشان بدیشان نگاهد
یکه از دست داران حسین بن علی مسلم و مسلح زبر بر مسلم آمده ام تو قریح آنکه هر پیش او برید تا دیدار مبارکش پیغم
و آن زبردست خودت سلیم می نیایم تا اسلح بخبر و باد شمنان اهل بیت کار زنده کند و چون این عمل کنی منزل
مسلم را بیایی مرا خبر کن تا ترا از مال خود آزاد کنم و دل ترا با نوع رعایتها شاد گردانم معقل آن زرار بود جزوه بصرف
آورده از ترو پسر زباید و سیرون آمد و در مسجد اعظم رفت و در تفکر افتاد که چگونه در ان شهر شروع کند ناگاه نظرش بر شخصی

افتاد که جامه های سفید پاک پوشیده بود و بسیار بود و بسیار نماز میگذارد و در نماز رعایت مرا ^{خوشتر} و شوق بجای آورد
 با خود گفت که شکیه جامه سفید پاک میپوشند و در نماز اکثر میکنند غالب است که این شخص از ان طایفه باشد ^{حیث}
 آن را که نشان عشق مولاست ^{بهر چه} او چو نور سداست پس چندان توقف کرد که آن مرد از نماز فارغ
 شد آنگاه نزدیک او رفت و سلام گفته بعضی درآمد و گفت جعلت قلوبنا من ثباته تو با ما من مرسه ام از
 اهل شام و خدا بیگار من است نه او ^{و محبت اهل بیت} و در میان ایشان در دل من انگه و سه بنهار و در من نذر
 کرده ام که بدان دو نیمتم و هم که درین شهر آمده به دعوت حسین که فرزند پیغمبر است ^{صلی الله علیه و آله} و سلم است متعال
 بیتمایه اگر مراد و راه عالی نماند این مال را تسلیم نمایم غایت کرم باشم آن شخص گفت که از همه مردم که درین سجدان چگونگی
 مرا اختیار کردی و صاحب سر خود ساختی مستقل گفت آثار خیر و فلاح و انوار و شد و صلاح در شرف تو دیدم و بخاطر رسید
 که تو از میان اهل بیت رسولی آن مرد سواد دل پاک طینت بود فرمود که نقل تو خطا نیست من دوستان اهل بیتیم
 و نام مسلم بن عقیل است بیایا خدا لعن عبد و سمان کن که این سر را پیش من بیاورم ^{فراش می} تا من بگویم تو نشان
 دهم عقل سوگند منقطع خورد که هر سخن سپاری و افشای آن نکو شوم مسلم بن عقیل گفت امر و زبرد و فر دامن برل
 من آئے تا از فرزند صاحب خویش یعنی مسلم بن عقیل برم و خانه خود مرا و نشان داد و نرسد و بگر معقل سخانه
 می رفت همان عو سجدان نزد مسلم بن عقیل برده صور حال تقریر کرد عقل در دست ما یعنی مسلم افشا و آن در مس
 نزدیک و نهاد مسلم فرمود که مصحف بیاورید یا سوگند و بیم پس مصحف آورد و عقل سوگند خورد که سر شمار افشا
 حکم و از ذکر و حیل و وعاد و شبام پس بیت کرد و آن روز نشب در سر نهانی بود و بر کماهی احوال شمشیر اطلاع
 پیدا کرده از آنجا بیرون آمد و نزد پسر زیاد رفته و جمیع حالات او را صاحب وقت گردانید روزی دیگر
 اسباب خرابی و محو شدت بحال این زیاد آمدند از ایشان پرسید که مانی عروه کجاست که چند روز شد که از آنجا نهم
 گفتند نه شکر کرد و بیارستان بیا و گفت نشینم که عیدین را بنه شکر در بر در خانه خودی نشیند آیا او را چه چیز مانع است که بیاید
 آید و مشتاق و بیار و بیم ایشان گفتند ما بریم و اگر سواد تو اند شد او را خدمت نماید پس نزد مانی آمدند بمبا و اخرج تمام را سوار کرده در
 بلا الامانه نهاده مانی چون نزدیک شد که شک پیدا کرد گفت بیا و اخرج مانی در دل من بپوشیدند شمشیر همان خار چه در تسکین و
 پوشیده گفتند این معنی از دو سوس نفسانی و سوس شیطانی است و مانی بتقدیر ربانی زنا داده مصحوب آن
 دو شخص مجلس این بیاورد این زیاد و کلمه کنایت مینه گفت مانی فرمود که ایها الامیر چه واقع شده گفت واقعه
 ازین عظیم تر چه تواند بود که مسلم بن عقیل را بوثاق خود داده و خلیفه انبوه را به بیعت حسین در آورده و تقصود
 تو چنان است که من اگر کید و خد تو غاغم مانی اسکار این می کرد سپر با عقل اطلسید یا مانی گفت که این شخص
 را می شناسی مانی چون نظر کرد عقل را دید و دانست که شے با سوس مکار بود و نه مخلص دوستان ازین جهت اثر انفعال

و بحالت در ناصیه می پیداشد گفت ای امیر بخدا سوگند که من مسلم را بخانه خود نطلبم و در احداث فتنه سعی نمودم
اما او در شب تا خواجه بخانه من آمد و زینهار خواست مرا چنانچه آمد که اورا تا امید سازم اکنون سوگند میبخشم که
مراجعت نمودم و قادر از منزل خود عذر خواهم پس زیاد گفت بهر همت بهر همت از پیش من بیرون نروی تا مسلم
را حاضر نکنی باقی گفت این هرگز نکند و در این شریعت و طریق مردت چگونه جایز باشد که زینهاره را بدست
خشم و هم قاعده و قوادری و عهد و پیمان را بر طرف نهم بیست صفت عاشق صادق بحقیقت آنست +
که گرش سر برود و از سر پیمان نرود و هر چند پس زیاد و دنیا کن نمودین باب با باقی سخن گفتند بجای نرسید و اورا
در کوشک محبوس گردانیدند اما بهمان خار جبر و نرسید زیاد کرد که ای خدا را کس این مرد را با شهادت تو
آوردم و تو در اول سخنان نیکو میگفتی و چون پیش تو آمد باقی تواری کردی و محبوس ساخته و عیب قتل
میکنی این چه کردار ناصیه است که از تو صادر میگردد پس زیاد و غضب شد و فرمود تا اسلحه چندان بردند که
از حیات مایوس شده و گفت ای بی خبرم که خود تو میر ساهم ای ابا دله و انا الیک رجوع کن پس بن زیاد و دیگر
یاره باقی را طلبید و گفت ای بی جان خود را دست میداری یا جان مسلم بن عقیل را باقی گفت هزار جان من فدای
مسلم باد و بیگانه ای پس زیاد تو امیری و صاحب اختیار مسلم را طلب کن تا مایا بی از من چه مطالبی گفت من مسلم را
جسم در خانه تو یافتم اکنون بخدای که عتاب من اورا از پهلوی تو بیرون کشم یا خورافه ای که می پس هم نمود
تا نازیان و عتاب من بیاوردند و با ما از تن کس بیرون کردند و باقی هشتاد و نه سال بود بصحبت رسول خدای
صلی الله علیه و آله و سلم رسید و در تها با من نفسی علی مصاحب بوده اورا بر عقاب من کشیدند و گفتند مسلم را بسیار تابان
رهی باقی جواب داد که خدای که اگر حقو بست که از ان بدتر نباشد با من بچی و مسلم زیر قدم من با قدم از او بر اندام
و ترا بند نشان ندیم تو نداشتی که از اول که قدم در راه محبت ال بیت محمد رسول صلی الله علیه و آله و سلم نهاده ایم
مخشمان عالم را با خود راست کرده ایم و جانهای خود را بر رسم شارب بر طبق نهاده است مای رسولی حکم کرده
که ما فرشتیم با سر کوسه تو اول ماتم خورد و شیتیم پس زیاد و بفرمود تا اورا با نصد تازیانه بزنند و باقی بی هوش شد
نداد و خواست کرد که این پیر بزرگوار از صحاب سید محمد است صلی الله علیه و آله و سلم بفرست تا اورا از عقاب من خود
آرند پس زیاد و بفرمود تا اورا فرود گرفتند و فی الحال بر حمت خدا پیوست در روایت آنست که اورا بر سر باز آرزو
گردن زدند و تنش بر دار کرده سرش پیش پس زیاد بردند اما چون ابن خبیر مسلم رسید عرق محبتش در حرکت آمد و هر
پس نور و بخانه شیرج قاضی فرستاد و ملازمان او فرمود تا اگر در کسای دوستان از ان بیت همه جمع نشود بفرست
بیت هزار مرد مسلح کمل جمع شده بود مسلم سوار شد و این جماعت در کاب دولت اورا ان گشته روسه تقیر
امارت نهادند پس زیاد با طایفه از اشراف کرده که در مجلس و بودند و با جمعی از طاران و لشکریان که در شکر کوشک

منصحن شدند و مسلم بالشکر خود گرداگرد قصر آورده بین الفریقین جنگ جبال دست دلو و نردیک بدان رسید که
 قصر را بگیرند این زیاد بن سہیل و نمک که در آن وقت سائے کوفہ مثل کثیر بن شہاب محمد شعث و شمر ذی الجوشن و شیبث بن
 یثعبی پیام کو شک برآمده اہل کوفہ را تحذیرت نمودند کثیر گفت آکو فیان داسے بر شکانیک لشکر شام و مدیم میسند
 و امیر سوگند بخورد کہ اگر همچین بر محاربت خود ثابت باشد روزیکہ دست یابم بیکناہ را بجائے گناہکار گیرم و حاضر
 را بروض نمایم عقوبت کنم اے مردمان بر خود بخشاید و بر عیال و اطفال خود رحم کن کہ کو فیان بکاین کلمات شنوید
 خودے عظیم و ہر سے بزرگ بردہاے ایشان مستولی شد و بنا بر عادت قدیم رسم بیوفانی پیش آوردند و از خدا و
 رسول و شہر میناوا شتہ و عہد و پیمان را ناکر وہ و انواع سوگند ان را ناخوردہ انکا شتند و در کج بمنازل خود
 آوردہ سلم را تہا گذشتند ہنوز آفتاب غروب نکرده بود کہ ہمہ رفتند با سلم کسی کس برایتے وہ کس نازدہ بود پس سلم
 بازگشت و برائے اولے نماز مسجد سے درآمد چون نماز گذاردہ از مسجد بیرون آمد ان جماعت نیز رفتند و چون سلم
 حیران بماند گفت این چه حال است کہ من شاہدہ میکنم و این صورت است کہ معاہدہ ہے منم دو و دوستان را چہ شد
 کہ بعضے از راہ و غابراقتند و بقدم بیوفانی کہ در راہ عند و بے مروتی شتافتند اے فریغ کہ کو فیان از روش
 راستی بہر امر ملکہ و درند و از سلوک شریح خابہر سے لول و فتور ریاعی اندر اول خود نمائی میکنند و نذر
 آتہ بیوفانی میکنند چون چنین جلدند و ریگانگی پس چہ آن آشنائی میکنند پس مسلم سوار شد بدان
 نیت کہ از کوفہ بیرون رود ناگاہ سعید بن جنت بن نفیس بوسے رسید گفت ایہا التیہا یکجا میروی گفت از
 کوفہ بیرون میروم تا اورجاے استقامت کنم باشد کہ جمع از بستنیان بن ہونند سعید بن جنت گفت زینہا کہ
 کہ ہمہ دروازہ رافرو گرفتند اندر راہ داران بر سر راہ ہا شتہ تر اے طلبند مسلم گفت پس چہ گونہ کنم
 گفت ہمراہ من بیایا ترا بجائے برم کہ در پناہ گیرند پس مسلم را بیاورد تا بسے محمد کثیر و اورا آواز داد کہ اینک
 مسلم بن عقیل را آورد محمد کثیر پائے بر ہنہ بیرون دوید دست و پا کسلم ہو سید و گفت این چہ دولت
 بود کہ مرا دست و دادین چہ سعادت است کہ روے بمنزل من نہاد و قطعہ کند قنادیسہ وقت کشتگان عنت
 ہزار جان گرامی فدائے ہر قدمت بگندہ وقت بر من از گرم سایہ ہما و از سر من دو بر سایے کر مست
 پس محمد کثیر مسلم را نجاتہ در آورد و در منزل نیکو بنشانند قاصح آنت کہ در زیر زمین خانہ داشت و برآ نجا پنهان
 کرد و بواسطہ نمازان این خبر بہ سپہ زیاد رسید کہ مسلم در خانہ محمد کثیر است این زیاد و سپہ خود حال را با جمعی فرستاد
 تا محمد کثیر و پیشش را گرفتہ بیارند و مسلم را در خانہ او بجوئید و اگر یابند بارالامارۃ حاضر سازند خالد کہ سپہ این زیاد
 بود بیاید و ناگاہ سر اے ابن کثیر رافرو گرفت اورا و سپہش ابدست آوردہ نزد پدر فرستاد و ہر چند دلن گرا
 طلبیدند از مسلم نشان نیافتند اما چون سپہ زیاد را چشم بر محمد کثیر افتاد آغاز سفاہت کرد و محمد کثیر بانگ بروز دل

ای پسر زیاد من ترا چه شتمم پدر ترا بستم و ابوسفیان را بستم ترا چه زهره آنکه با من مسافرت کنی ایشان درین
 سخن بودند که از یک گوشه شهر کوفه آواز کوس حزنی و ناله های زری بر آمد آن چنان بود که قوم و قبایل همه کثیر
 بسیار بودند چون شنیدند که این زیاد را در او پسر او را گرفته و در صلح شدند و قریب دو هزار کس روئے بکوشک نهادند
 و خوفاً همه عام با ایشان یار شدند و کار بر پسر زیاد به تنگ رسید و فرموده تا محمّد کثیر و پسرش را برام کوشک نهادند و
 بدان مردمان نمودند و خیال آن مردم آن بود که مگر ایشانرا کشته اند چون ایشان را زنده و سلامت دیدند
 از جنگ باز داشتند و محمّد کثیر را اجازت شد که بیرون آید و پسر را آنجا بگذارد و مردم را تسکین دهد محمّد کثیر
 بیرون آمد و قوم خود را باز گردانید و بمنزل خویش آمده از مسلم خبر گرفت پس شب سلیمان بن صرد و مختار بن عبید
 و ورقان بن عازب از همدان کوفه پیش آمدند و گفتند که بزرگین فراد پسر ترا از کوشک بیرون
 آر تا مسلم را بر در ایم داد کوفه بیرون رفته بقتل عرب بگردد و لشکر عظیم حجاج کرده بجلازمت حین رویم و
 با اتفاق مے کم حرب دشمنان بر میان جدد و جدد بنیدیم برین اتفاق کردند و قرار اول با داد بود که عامر بن ابی
 باوه هزارم و از شام آمده با پسر زیاد پوست داد بدان لشکر مستظرف گشته محمّد کثیر را طلبید ملازمان خود را فرمود تا
 سلاح پوشیدند محمّد کثیر روئے بدار الاناره نهاد و قوم او با خوفاً همه قریب بی چهل هزارم گرداگرد قصر فرود
 چون محمّد کثیر پسر زیاد روئے بوئے کرد که باوجان خود دوست میداری یا جان مسلم بن عقیل را جواب داد
 که ای این زیاد باز پسر این حدیث رفتی جان مسلم را خدای نگاه دارد و جان من اینک با بی چهل هزار شمشیر است
 که حوالی تو فرود گرفته افغان زیاد و سوگند یاد کرد که بجان نیریزد اگر مسلم را بدست من بیازد بی بگویم تا سر از تن
 بردارند محمّد کثیر گفت یا این هر جانه ترا زهره آن نباشد که موئے از سر من کم کنی این زیاد منقل شد و دوالت پیش
 او نهاد و بدرو داشت و بیفکند بر پیشانی محمّد کثیر آورد و شکست این کثیر تیغ بر کشید و قصد پسر زیاد کرد و هتوران
 کوفه که حاضر بودند و او همیشه تیغ از دست او بیرون کردند و خون از پیشانی مے میچکید نگاه کرد و معقل جابوکن
 که بچیلد و مگر حال مسلم را معلوم کرد آنجا ایستاده بود و تیغ حایل کرده دست پز و آن تیغ را بر کشید و بر میان
 آن ناکس عذار و چون خیار ترش بدو تیغ کرد این زیاد از سر سخت بر خاست و در خانه گنجیت و غلامان
 را گفت این کس را کشید غلامان و ملازمان قصد مے کردند و او تیغ میزد تا مده کس را بینداخت آخر کار پایش
 بشاد روان درآمد و بیفتا غلامان از گرد مے درآمدند و او را شهید کردند پسر محمّد کثیر که پنهان وید با شهید کشیده
 عزرا و غریوان روئے بدر کوشک نهاد پسر که پیش مے آمد فی الحال بجز مده هم میفرستاد و القصبه پایم دیدی عجب
 دست صبر مے نمود که هر که از دوست دو سمن میدید آفرین میکرد و بیست تا جبران رسم و تمبر و هزارم دست بر
 چنین ندارد و یاد و تابد قصر سعیدین بیست سوار را از پائے در آورده بود ناگاه فلان از عقب و درآمد

نیز در بر پشت او که سر سنان از سینہ اش برون آمد آن فوجوان از پلے در افتاد و دو لبست جان بقابلض
 الارواح داد و خودش از درون قصر برآمد و لشکر که در درون بودند برون آمدہ بر قوم محمد کثیر حملہ کردند و ایشان
 پیش حملہ آنها باز آمدہ در ہم آویختند نظم خود بر یاسے بسجادر آند کجوش + ز مردان تنگی برآمد و خودش +
 ز خون ولیرن و گرد سپاہ زمین گشت سنج و ہوا شد سپاہ + قوم کوفہ ولیرن و میکوشیدند و لشکر شام در حرب
 ایشان خمیرہ بماند پس زیاد فرمود کہ جنگ ایشان برائے محمد کثیر و پس دوست سر ہر دو از تن جدا کردہ و میان
 ایشان انگلیز تا دل شکستہ شدہ ترک کارزار گمت پس آن ہر دو سر از تن جدا کردہ در مکرہ افکندند چون
 کوفیان آن سر را بیدیدند و رسیدند چون شب در آمد از ایشان دیار نماندہ بود پس مختار دید کہ کار از دست
 برون رفت بر پشت و با قوے از بی احکام خود راہ قبیلہ سعد پیش گرفت و میان ہر دو تنی نیتہ بچلہ نبی زید
 رفت و قاضی بن عازب پناہ بچلہ شیری قاضی داد کہ در آن محلہ شیعہ اہل بیت بسیار بودند لہذا چون سلم خیر
 شہادت محمد کثیر و پس شمشیر خود بنیابت لول و مخزون شدہ بشب از خانہ ایشان برون آمد و سوار شدہ راہ دروا
 می طلبید کہ برون رود ناگاہ در میان طلبیہ پس زیاد و افتاد و ایشان دو ہنر سوار بودند و سپہ سالار ایشان محمد بن
 اظفیل بود ناگاہ مسلم را بیدید کہ از او پرسید کہ تو کیستی گفت مرے ام از عرب اقبیلہ خزرجی ہوا ہم کہ میان قوم خود
 باز روم آنکس گفت باز کرد کہ این نہ راہ نشنت مسلم باز گشت چون بدار از بیج رسید دید کہ خال پسرا این زیاد و باو
 ہزار مرد و ایستادہ است از ان طرف برگشتہ چون بکننا سہ رسید خازم شامی را با دو ہنر امر و آنجا دید ولیرن و از جنگ
 دروے بیزار و در دران نہاد و دران محل صبح و میدہ بود و سوار دشمن شدہ سارس کناسہ سلم را بیدید کہ
 نشستہ و نیزہ در دست گرفتہ دور او ہوشیدہ تیج قیمتی حمال کردہ آثار شجاعت و سلطنت از او ظاہر و امارت
 جرات و شوکت از سواری او لایح و با ہر نظر سولے سحر برق باو میدیدند کہ باو از رفتن او باز میماند و چو دید کہ
 از آتش بیدار جو شان ہنر باو کینہ چون دریا خرد شان + حارس اورول آمد کہ این سوار نیت الام سلم بن عقیل
 فی الحال بدر سر اے پس زیاد آمد و نعمان حاجب را گفت اے امیر مسلم او ہم کہ بیزار و درو در گران نیت
 روے بدر واژہ بصرہ نہادہ بود نعمان با سولے پہنجاہ بدان روان شد ناگاہ سلم باز پس نگریست جمع
 سواران دید کہ از محفت اے امیر فی الحال از سپ فرود آمد و بانگ بر اسپ بر شایع عام بازار روان شد
 و مسلم روے بچلہ بہا و گمان ہمینہ کہ از بخارہ بیرون میرود و آن کو چو خود پیش بستہ بود مسلم بدان کو چو درون رفت
 و مسجد پرانے دید بدان مسجد را آمدہ و در گوشہ نشست است ما چون نمانے پے اسپ گرفت و میرفت تا بچلہ حلال
 اسپ را باز یافت و از سوار بیج اثر پیدا نمود و نعمان حاجب خمیرہ فرماندہ اسپ گرفتہ باز گشت و پیش سپ زیاد آمدہ
 صورت حال باز نمود و این زیاد و بفرمود تا دروازہ ہار مضبوط کرد و در محلہ ہار ساوی زدند کہ ہر کہ خبر مسلم یا مسلم را بد

از مال دنیا تو آنکه در خدمت مردم در جنگا پوسے افتادند و قدم در راه تجھے نهادند و مسلم در آن مسجد ویران بود و گریه
و تشنه ناشیب درآمد و قدم از مسجد بیرون نهاد و نیندوانست که بجارود و با خود میگفت که آئینح در میان دشمنان گرفتار
حاز میان طارزان حسین بر کسارم نه محرمے که باو غم دل بگذارم و نه بھدمے که باو سینه و غم ویرینہ باو در میان آرم نہ
پیکے دارم کہ زمانہ سوزناک در دامنیز من گسین رساند نہ یکے کہ پیغام غم زده محنت انگیز من مبارک گاہ ولایت پناه
آنحضرت مترو من گرداند قطعه نہ قاصدے کہ پیائے بہ تزیار برود نہ محرمے کہ سلامے بدان دیار برود و فسادہ ایم
بشہر غریب دیار غے نیست کہ قضیہ غریبے بشہر یار برود مسلم گشتہ و حیران در آن محله میرفت ناگاہ بدر سکا
ریز پیرزنے و دید آنجانشنتہ تیجے در دست میگردد و نیند و کلہ از او کارا ہی بر زبان میگردد زانید و نام آن زن
طوہ بود مسلم گفت یا امته اندیج تو انی کہ مرا شربت آب ہی تاتق تعالی از ترا تشنگی قیامت نگاه دارد کہ من
بغایت سوختہ دل و تشنه جگرم طوہ بطوہ و غنبت جواب داد کہ چرا تو نم و فی الحال برفت و کوزہ آب تنگ ساختہ
بیار و مسلم آب پاشا مید و ما آنجانشنت کہ کوفتہ و مانده بود و دیگر اندیشہ میگردد کہ چندین ہزار کس امرایہ جویند
میناد کہ در دست گسے گرفتار گردا ما چون مسلم نشست پیرزن گفت شہریت پر آشوب بر خیز و بواترے کہ
پیش ازین میوہ بازو کہ تشستن تو اینجا دین وقت موجب تیمت من میشود مسلم گفت اما در من حرفے ام غریب
از خاندان حرث و شرف و حرث زده از یار و یار خود دور افتادہ متتر لے دارم و نہ جائے نہ بھتہ نہ سر لے آئے
رباعی در کوسے بلا ساختہ دارم و طنے و در منزل در دستہ جانے دستے ہر چندے کار خویش در سے نگر م +
محنت زوہ نیست بجا م چونے اگر در فراتہ خود جانے دہی امید چنان ست کہ حق سبحانہ و تعالی ترا در
روضہ بہشت جانے و در طوہ گفت چو نام داری و از کہ ام قبیلہ مسلم گفت از محنت زو کا ستدیدہ و غریبان
جفا کشیدہ چہ پیرسی طوہ مبالغہ از حد و گذرانید و مسلم بضرورت اظهار فرمود کہ من مسلم بن عقیل امیرم حسین بن
علی کوفنیان با من بیوفانی گردند و مراد و رطلہ بلاگنداشتہ جان سلامت بیرون برزند و حالادین سلسلہ
افتادہ ام دول بر ہلاک خود نہادہ و با این ہمہ بجزمان از یار حسین غفل نسیم و زانم کہ حال او با این مردمان بگیا
انجام طوہ چون دانست کہ او مسلم بن عقیل ست در دست پائے وے افتاد و فی الحال اورا بجاتہ در آورده بہر
پاکیزہ جہت و ہتیا ساخت و از مطوہات و مشروبات آنچه داشت حاضر گردانید و با بہجت نامتہا ہی و ظاہر
شکر الہی پر مشاہدہ تعالی وے بتقدیم میرسانید و زبان نیاز مضمون این مقال دانید و قطعہ مگر فرستہ
رحمت و زائد از ما کہ شد بہشت برین کلمبہ محقر با مقدر ست کہ فرارش قدسیان شب و چراغ خود فوہ و شمع
منظر ما مسلم طعا مے نوشید و نماز لے گذشتہ را قضا کردہ سر بر بالین ہمایش نہاد و اما چون پارہ از شب
بگذشت پسران پیرزن بجاتہ و زائد ما در را دید کہ در آن خاتہ درون میرفت و بیرون مے آمد و میگفت و بخندید گفت

اے مادر مشب ترا حالے عجب است دوران خانہ ترو دلب پارسی کنی خیرت ماور گفت که خیرت تو خود مشمول
 باش پس پر ام نمود که البته مرابین قصه اطلاع میباید و او ماور گفت بگویم با تو بشرط آنکه سوگند نخوری که این را
 را با کس نگوئی پس سوگند خورد و قبول کرد که این سر با کس نگوید و گفت اے پسر مسلم بن عقیل است که پاره پاره
 آورده و او را درین خانہ نشاندہ ام در تمام خدمت و لوازم ملازمت او بجای آوردم و بدان از خدا لے تمنا لے
 ثواب جزیل طمع میدارم پس خاموش شد و در خواب رفت و مسلم خفته بود ناگاہ خواب آشفتہ دید بیدار شد و
 از ہجران حسین و فراق اہالی اولاد خود و یاد فرمود و بگریہ در آمد و از دیدہ غمگینہ در باب گریہ و رکار و بار محنت
 روزگار مد و مطیلید قطعہ بیایے اشک تیار روزگار خوشیستن گریم ہوشم از محنت شہدایا نار خوشیستن
 گریم ہذا غم ہر بانے تا کند بر حال من گریہ بہمان بہتر کہ خود بر حال زار خوشیستن گریم ہا ہا چون روز شد پس
 پیرزن لے بر خانہ پسر زیاد نہاد و وقت رسید کہ ابن زیاد و اباحسین بن خیر میگفت کہ گرد محلات کو تہ بر آ
 او منادی کن کہ امیر میگوید کہ ہر کہ خیر مسلم نہ زون آرد و ہزار درم بدو ہم مدارات و حاجات بخشند و یک
 یا حاجت اقتراں یابد و اگر کسے پیمان سازد و در خانہ او بیاید آن خانہ را غارت کند و صاحب خانہ را بقتل
 رساند چون پسر پیرزن وعدہ درم و وعید قتل شنود پیش دوید و صورت واقفہ با محمد شہت تقریر کرد این
 اشعت ترو دیک پسر زیاد رفتہ تمامی حال باز نمود و این زیاد خوش شد شد و عمر و بن خیرت مخرومی را کہ تہ بیدہ ہزار
 سربازگان خاص من محمد شہت دہ کہ او آن سر اے را امید اند تا بروند و سلم را گرفتہ بیارند محمد شہت سوار شدہ با
 آن سپارہ روئے بسراے طوعہ نہاد و دیک بار و در بام او را فر و گرفتہ اما سلم نماز با مدد گذارہ بود و بر جا نماز
 نشمنہ کہ آواز ہم سپان بگوش و گریید دانست کہ بطلب آمدہ اند بر خاست مسلح بر خود راست کرد
 شمشیر کشید از خانہ بیرون آمد آن گردہ بکیار روئے بوسے نہاد و سلم چون شیر خشتناک بر آن قوم حمله کرد و در آن
 حمله چند کس ایفیکندہ این خیر پیش پسر زیاد بردند و سلم شہت پیغام داد کہ ترا سیدہ کنن ستا و تم تا یک شل
 گرفتہ پیش من آری این پیغمبر وضعت است کہ تو داری اگر چه مرے دلیرت آخربک تن پیش نیست این الا
 جواب فرستاد کہ ترا تصور است کہ مگر بگفتن خطابے یا جولاہہ فرستادہ و اللہ کہ مرا بچنگ شیر تریان و پیر
 دمان فرستادہ این دلداریت کہ بحسام اتحام خون مبارزان بر خاک ہلاک میسر نہ بود و صفدر لیست کہ
 لجز بخر خاک مہر کہ را با مغز و لیوان برے آمیز و طبیعت جوہر شدہ از چشم چون تند بیخ و در آب آتش
 انگیزد از برق بیخ و بچید احد خیر فرستاد کہ اورا امان دادہ ترو دیک من رسان کہ جز با امان مسلم دست نہوان
 یافت و چون حدیث امان مسلم باین اشعت رسید با سلم خطاب کرد کہ اے سلم خود را در ہلاکہ میفکن و دست از شہ
 باز دار و نہ زون آے کہ امیر ترا امان دادہ است مسلم گفت مرا با امان شما اختیار نیست چه قول شما اعتماد را

تشریح و از کوفیان رحمت خانیا علیت ندیدم من از بیچ کوفی و قاضی زکونی نیاید بجز از جفا و این بگفت و بار
دیگر بر ایشان حمل کرد و چون من دیگر را مجروح و مقتول ساخت لشکر این در ماندند و بعضی بر او شده بیایا
بر آمدند و سنگ بجانب مسلم انداختن گرفتند و تن نازنین را در این سنگ کوفتند و مجروح گردانیدند و او با خود می
گفت کف نفس مرگ را آماده باش که در دفع اعدا کوشیدم و شربت پلای نوشیدم و خلعت شہادت
پوشیدم و ولتے ست جاوید و سعادتے ابدی سمدی اعلیٰ است چون شہید راه او در هر دو عالم شرح روش
خوش می باشد که در اکتشاف زمین میدان بر نهد و ناگاه حرامزده سنگے بنیادخت بر پیشانی مسلم آمد و خون بر
رو سے مبارکش فرو دید و بیت خون جگر م زودید بر رخ پا و در ۲۰۰ رسا ره کجا بر هم چین خون آلود پس از دفع
بجانب رگ کرد و گفت یا بن رسول الله خبر داری که با سپهرت چه میرود من در راه حق ازین نایابک تدارم که با
گر سنگ آید من چو باران ایدل به دست من داستین جانان ایدل بهیا گوے بسر برم زمینان ایدل بریا
در سر و کار دل کم جان لے ل و ناگاه سنگے دیگر میفتند و بر لب و دندان مبارکش آمد و خون بجاس
شرفش فرو دید و مصرع و این پاکش بخون آلود گشت و این معنی بزبان حال او جاری شد قطعه
پہر نشان که خون دل بردن چاک من است پیش این دل ایل من پاک من است شدتم آسوده زیرنگ
چو کوفیان و کشته عشقم من این سنگها خاک من است پس مسلم از بسیاری زخم که یافته بود پشت بر دیوار
سرسے بکیر بن عمر ان باز نهاد و او از سر سے بیرون آمده شمشیر حواله فرق مسلم کرد و شمشیر فرو آمد و لب بالا
او را بر پد مسلم در جهان گرمی تیغ بر یکدیگر برانده و سرش را در قدم دور انداخت و باز پشت بدان دیوار آورد
و میگفت بار خدا یا مریک شربت آب آرزوست کوفیان بظاہر ای تادہ بودند و آن سخن میشنودند و بهیچکس
یاری آن نداشتند که او را آب دید آخر پیر زکے از خانه برون آید و قدمے از آگینے پر آب کرده بدست دے
و او چون مسلم آن قبح را بر لب نهاد پر خون شد بر نخت با در پر آب کرده بدو داد و دیگر گیاره پر خون گشت آنرا نیز
بر نخت یا رسوم که قبح بر لب نهاد و ندانہائے مبارکش در قبح بر نخت مسلم قبح را از دست نهاد و
گفت آب خوردن من یا قیامت افتاد پس یکے از عقب مسلم و رانده نیزه بر پشت مسلم زد که دے بر فے
در افتاد و مردمان از اطراف دو جانب آیدہ اورا گرفتند و پیش پیر یا بردند و او محمل دور کو شک امارت بر
سر پیاالت نشسته بود چون مسلم را آوردند سلام کرد و گفت چو بر امیر سلام نکردی گفت زیرا که دین سلام نہ است
دینایے منم و نہ سلامت عقیقے شہادہ یکیم اما چون مسلم را آوردند پس زیاد و قتیبہ پیش انداختہ بود و نگاه
بر آورد و گفت چو بر امان زمان برون آمدی و این ہر قنہ انجمنی مسلم گفت اما زمان حسین بن علی است و من
بفرمان او بدین شہر آمدم و آنچه کردم در آن رضائے حق است اما اہل شہادت نگذاشتند کہ حق مستحق رسیدن

مرجاء یقین میدادم که بکشتن من با نوحی که در پیش اذان صورت کے راجعاً ہے کہ از قید قریش باشد تا ز من
آید و وصیتے کہ دارم بشنو پس باز نوح گیت عمر سعد را دید ایستاده گفت اے سپر سعد بنا بر قرب قرابت که را با
تست سو وصیت میکنم باینکه وصیتہائے مرا قبول کنی وصیت اول آنست که درین شهر بقصد دم دم دارم
و اسپ من نمان حاجب دار و از دست تانی و سلاخے که بر دارم آنرا بر داری سلاح مرا با اسپ من بفروشی و دم
من را کنی عمر سعد قبول کرد و سپر زیاد گفت اسپ سلاح ازان تست بیچکس مانع نخواهد شد که از ازاله تو و تن ابا زید
پس فرمود وصیت دوم آنست که چون مرا شهید کنند میدادم که سر را بشامم خواهند فرستاد تن مرا از سپر زیاد
در خوابی دور محله که مناسب میدانی و دفن کنی سپر زیاد که این سخن بشنید گفت چون ترا کشته باشم هر چه چسب
تو خواهند گویند پس گفت وصیت سوم آنست که بحسین بن علی نامه نویسی و در آنجا ذکر کنی که کوفیان بپوختنی
کردند و سپر عمت کشته شدند بنیاد با کوفه نیایی و بقول این مردم فریب نیایی سپر زیاد گفت اگر حسین قصد ما
نگند ما نیز قصد او نکنیم و اگر متضرر من اختلاف کرد و خاموش باشم در وصیت آنست که گفت اگر حسین را اطلبند نیز
ویرا طلبیم و سخنان دیگر میان سپر زیاد و سلم گذشت که گفتن و شنودن آن موجب ازاله است القصه این زیاد
آورداد که ازاله مجلس من گیت که مسلم را بر بام کوشک برود سرش از تن جدا کند سپر بحسین بن عمر ان گفت یا ابر
این کار من است که امروز بیدم کشته پس دست مسلم گرفت و او را بالای بام کوشک بردارد و مسلم چند آنکه
میرفت بر حضرت مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم در و میفرستاد و میگفت اللهم احکم بیننا و بین قومنا
جانحی بار خدا یا حکم کن میان ما و میان قوم باریستی که ما را بخوانند و چون بیادیم فرود گذشتند و ما برستی
سخن گفتیم و ایشان ما را دروغ گویند استند پس چون بالای بام رسید و بجانب مکه آورد و گفت السلام
علیک یا بن رسول الله آیا از حال مسلم بن عقیل شیخ خبری داری و بیستی چند او فرمود که ترجمه آن رسی
اینست قطع اے باد صبا ز رونه باری سوئے حرم خدا گذر کن + شهرزاده حسین را چو بینی + بشین و بدیشت
مختصر کن بهر بد که ز کوفیان بدیدی + فرزندان رسول را خبر کن بزرگوسے که مسلم تم کش شد کشته تو چاره دگر کن +
مغزور مشو بقول کوفی + فوف غنم شامیان حذر کن + پس گفت بیان رسول خدا ز رونه من آن بود که یکبار دیگر
دیدم محنت دیده خود را بیدار بارگشت روشن سازم خود عمایان ندا و وعده دیدار باقیامت افشا و طریت
جان دادم و هوائلے تمایے تو در دلم + رفتم بجاک و شتم و فاکے تو در گم + نور الایمہ خوارزمی در مقتل خود آورده که سلم
از بام قصر فرود گیت مردم بسیار دید ازاله کوفه ایستاده بودند و نظاره وے میکردند و نے بدیشان کرد و
چند عمری با او فرمود که ترجمه آن اینست قطع اے کوفیان چو سر زتن من جدا کنید + بارگشتن مرا بسو خاکه ان
برید بهر کاروان که جانب تکر روان شود بهر ایرکن مرا سوئے آن کاروان برید + گوید که بر آنجا خبر بر یاد کار +

نزد حسین جاسم پر خون نشان برید هر چه برایشیم تیغیان من کشید آن دم که یادگشتن من ریزبان برید
چون طفلگان بن تبر من طاب کند + از من تحتی سوئے آن طفلگان برید + چون مسلم سخن تمام کرد دست
بد عیار آورد و گفت نه ای انصرت ده دوستان را و فرود گذارد دشمنان را آنکه کلمه گفتند من صدقت با ایستاد
بگیر بن عثمان خواست که تیغ بر مسلم براند پس خشک شد و حیران فرود آمد خبر پیسر زیاد و برادر اطلبید و
سوال کرد که ترا چه شده جواب داد که یا ایسر مرده را دیدم میباید که در برابر من برآورد و گشت خود را بدندان میگردد
در روایتی است که لب خود را بدندان گرفته بود من از آن شخص چنان ترسیدم که بهر عمر خود از این چیز خبر نبردم
دوم این زیاد میسر کرد و گفت چون بخلاف عادت خود خواستی کاسه کرد و پشت بر تو استیلا یافتی
تیرا لے بقطرت و آه یکدیگر را فرستاد و چون بیالائے بام رسید صورت مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم ظهور
داد که آنجا ایستاده است زهره اش بر قید و بگرد و دروشامی را فرستاد و بیاد و مسلم را شهید کرد و توله اش
که پیسر بگردد او را بقتل رسانید و سرش نزدیک پیسر زیاد برد و تنش از بام کوشک بزرگ انداخت و غزل عثمان
عالم بالابر آمد و خروش از عرصه غیر برآمد و عبا را از ساحت آفاق برخواست + بهام قبه حاضر برآمد + بی
و همای آتش یار که زخم + بجائے موج از دریا برآمد + از آن زلای که جان هر نفسی کرد و هر یوانم قدر زبیر برآمد +
زبیر ماتم آل محمد + روح انبیا خود عبا برآمد + آنکه پیسر زیاد و بفرموده اتن مسلم و جسد مانی را در بازار قصابان انداخت
در او خیمتند و سرهای ایشان را بدشتن فرستاد از کجا بی حواله رده نموده بود اعلام کرد و زبیر را در
مطالعہ کرده فرمود تا آن سیر بار از دروازه های دمشق در واقعیتند و جواب بکتوب این زیاد نوشت که تو نیز دیک
من پسندیده و عوض و دیدنی نداری و هر چه از تو صد و ریافته مرضی و محسن است چنان شودم که حسین بن علی
عزیمت عراق دارد و باید که نیک احتیاط کنی و راهبها را مضبوط گردانی و هر کرا از وی صد و رسا و تصویب است
بقتل رساننی و السلام چون این نامه به پیسر زیاد رسید خوشدل فرمود گردید آراوی گوید که بعضی از عماران
پیسر زیاد گفتند که مسلم را و پیسر درین شهر نبرهانند چون جسد بزرگ نگاه نه ماه شاع روئے ایشان دار و دست
تاب گیسوئے ایشان مے آمد و پیست روی چو کوه ز روی چو آفتاب مے سوئے چو کوه مے هر حلقه
تاب مے + بن زیاد و بفرموده اتنا و می کردند که پیسر ان مسلم بن عقیل در خانه هر کس نهان باشند و تیار و درین
سپارد و در معلوم کرد و بفرماییم تا آن خانه غارت کنند و آن کس را بخواری تمام بکشند و آن جوانان در نما
شریح قاضی بودند که مسلم در روز جنگ ایشان را بد آنجا فرستاده بود و در محافظت و مراقبت ایشان را و بنا
داده بعد از قتل مسلم چون این سواد برآمد شرح ایشان را پیش خود طلبید و چون پیش ایشان آمد که
نمود و او آغاز کرد و آن دو نشانها را از قتل پیسر نبرهانند چون گریه شرح قاضی دیدند شکستند و دل ایشان

آرد و گفتند ایها القاضی ترا چه شد که چون بارادیدی فریاد و پر کشیدی و بدین سوز گریه می کنی و آتش حسرت شد اول
 ما غریبان میزنی قاضی چهذا آنچه خواست که این بلا از منجی دارد و طاقنت آن ندانست همیشه ناله را چند آنچه
 میخواستیم که پنهان بگردیم پسیند میگوید که سن تنگ آمدم فریاد کن - قاضی خروش در گرفت و گریه از سر گرفت
 و گفت ای محزونم زادگان قطعه بنیادین ز رنگ حوادث خراب شد و دلها بدر و دل عهدانی گویاست
 مهر شرف در ابرستم گشت محنتی به بحر کم ز صد دست دوران سمر شد و بدانید که خلعت شادای دنیا نظر بطرا
 عمت و شربت سور بے اعتبارش آلوده بنه ماتم مشرب هر تنیست مگر شیبو غمزه و گلستان عشرت
 پیوسته بنجار از عسرت همیشه هیچ روشن دل وین عالم و روز شادای ندید بے شب غم و اکنون بدانید که
 پدید بر گوارشما که اختر سپهر عالی بود از کفر اقبال بجنیض ارنحال انتقال نمود و شهاب از روح مقدس شش سال
 شهادت بجانب یافض سعادت بردار فرمود همیشه دینی بهشت و رحمت پروردگار یافت و در روضه بهشت
 بتوفی قرار یافت و حق سبحانه و تعالی شکر اصبیر جمیل جزایه بنزلی که است کند پس آن کم که این مختار
 استماع نمودند هر دو بیوش بنیادند در بعد از زمانه که با خود آمدند جاها پاره کرده و عجاها از سر بر او است
 و کیسوان مشکین پریشان ساخته آغاز فریاد کردند که ای قاضی این چه خبری و دلسوز این چه سخن است
 قطعه چه حالت مست بهمانا بخواجک پیغم که قصر دولت دین را خرابی پیغم و بدول زلب شایع
 می شنویم و بنسوز جان بگردین کباب پیغم ناله و آبتگاه و خروش و آخر آبتگاه بر آوردند قاضی
 فرمود که حال محل این فریاد و نغان نیست که کسان عیبی سد زیاده شما را میطلبند و شما می سکینند که ایشان در هر
 منزله که باشند اگر ما را خبرند بدان منزل اخبارت نعیم و صاحب بن منزل و القبول نعیم دین شهر محبت اهل
 بیت شہمت زده ام و دشمنان در محض و حسن حال نهند دین بر جان کجا و جان خود تیر سم اکنون فکر کرده ام که
 شما را یکسپارم تا بگردین رساند ایشان از ترس این زیاد از حال بد پفراموش کرده خاموش شدند و قاضی هر یک را
 پنجاه و یازار بر میان بست و پس نوخاسد را گفت که امروز شنویم که بیرون دروازه عراقین کار و لفته بوده
 و عریمت مدینه و استعدان ایشان را بر ویکی از مردم کاروان که سیلک اصلاح در جبین او ظاهر باشد بسیار با گردین بر ندا
 لبش تاریک ایشان را پیش گرفت و از دروازه عراقین بیرون برد و قضا کاروان همان زمان کوح کرده بودند
 سیاهی ایشان را بنمود و اسد گفت که آواز آن اینک قافله میاید ز روزی و بد تا بد ایشان رسید ایشان از پی کاروان
 روان شدند و اسد باز گردید اما چون قدری راه بر رفتند سیاهی کاروان از نظر ایشان غایب شد و اسد گشتی راه گم
 کردند ناگاه کسی چنگ کرد و شهر گشت تنه بد ایشان با خود روند و استند که فرزند آن هم بر عقل اندکی الحال که فتمه بر بستند
 و ایستادند و من خاندان بود ایشان را هم در شب پیش سپرز یاد آورد و این زیاد بفرمود که ایشان از این زمان برند

و هم در زمان نام نوشت بریزید که پس از آن مسلم بن عقیل را که دو طفل از دوزخ بیفت و مشیت سالگی بعد از قتل پدر ایشان
 گرفتند و در زندان محبوس ساختند و متوجه فرستادند تا چه حکم صادر شود با یک چشم یا آزاد کند یا زندان بخشد فرستادند و السلام
 و نامه یکی داد و بجانب مشیت فرستاد اما راوی گوید که زندان بان مرده بود و یک اقتصاد دو دست از اهل بیت نام
 او مشکور چون آن دو شاهزاده را بر زندان آورده بود پس فرستادند که ایشان چه کسانند و دست و پا
 ایشان افتاد و میترسند نیکو بپوشانده طعمه ها منکر و تا تناول فرمودند و همه روز که خدمت بر بستند و دور مقام
 ملازمت این شاهزاده تا شب و نامه و غوغای مردمان فرستادند ایشان را از زندان بیرون آورده بسیاره قادی
 رسانید و اکثری خود بدیشان داد و گفت این راه من است هر دو دید تا بقاوسیه رسید آنجا برادر مراد طلبید و
 این خاتم را نشانی بود و رسید تا شمارا بیدیدند رساند ایشان مشکور را و با گفتند در و سئ بره نه براند و چون حکم
 کاد آذ لقصان کرد که تقدیر را بسرگشت تدبیر نمیتوان کشاد و فحوائی که معقب است و مقتضای قصدا
 را بچاره گری تدبیر تبدیل نمیتوان داد و طبیعت قصا بلخی و شیرینی است که پس رفت است اگر ترش نشینی قصا
 غم دارد و این سجانم چنان مقدر و مقرر کرده بود که آن در نیم غریب هر چند روز و ترید بر مظلوم مهم خود
 لاجرم با کسی دیگر راه کم کردند و آن شب تا روز میگردیدند چون روز روشن شد نگاه کردند بنور روز شهر بودند
 برادر بزرگتر با خود رفت گفت ابرار روز ما بر شهر هم مبادا جمع بمانند و با کسی دیگر بقید ایشان گرفتند که در میان
 بنگر بستند دست چپ ایشان ترا تا نماند بود و سئ بد آنجا نهادند و بر لب چشمه درخت دیدند را بخود
 و میان می شده بیان آن درخت آمده قرار گرفتند چون وقت نماز پیشین آمد که نیکو جوشی که در آفتاب بود
 چون بلب چشمه رسید و نگاه کرد عکس صورت آن دو جوان در چشمه مشاهده نمودند حیران بمانند و دل صورت زیبا
 تو در آب روان دید و بخود شد و فریاد برآورد که باهی کنیزک بالا نگر است چه دیدمشو می او گل از گلشن بود
 و میدید و دو سر و از باغ خوبی قد کشیده و دو ماه از برج ابی رخ نموده و زوید چشمه باران کشوده و یکس تا بنده
 از دل بائی بیکی چون آب خضر از جان فرزنی بگل خسارشان زیر گلاب شده از گریه خونین بچاله لب گشته
 خشک از آتش غم بیخ این مانده از آتشک نام چون کنیزک را نظر بر جمال نکبال آن دو دختر فرستاده فال الفج
 غرت و اقبال افتاد و شاهزاده آن دو آفتاب رخ بهایت رشا و آفتاب از دست نهاد و پرسید که شما چه کسانید
 و چه در میان این درخت نهادید ایشان فریاد برکشیدند که دو کوه کیشیم در و تیمی گشته دو مؤذن غم خورد
 محنت غریب چشمه از پدر و در افتاده راه کم کرده ایم و پناه بدین منزل آورده کنیزک گفت پدر ما که بود ایشان
 که نام پدرش خود تدبیر نامه است آب حسرت زوید کشوده طبیعت خدارا که فرقی از منزل جانان ده یادم که من
 در و راوی هجران ز حال خود بفریادم کنیزک گفت گمان میبرم که شما فرزندان مسلم بن عقیل اید ایشان فریاد برکشیدند

کہ لے جا رہے یا تو بیگانہ یا آشنا دوست باہ فانی یا دشمن پر جفا کثیر کہ جواب داد کہ من و دوستم تھانہ ان شمایم
 و بی بی دارم کہ او تیز لاف محبت شامیزند و جان خود را شماراں بیت میکند شایباید ما من تا تو و یک اور ہم
 و ترسید و غم خوردید کہ ہر دفعہ غمیت پس ایشان را برداشت و دئے بمنزل نہاد و چون نزدیک رسیدن
 درون دوید و بی بی را بشارت داد کہ اینک سپہان سلم بن عقیل را آوردم طہیت باغ را با و صاحب پس خبر بگفتن
 فرود آمدن یا سخن و نسرن کرد و بی بی مقننہ از سر بر کشید و پشردگانی پیش کہ نیز گناہ داشت و گفت ترا از مال
 خود آزاد کردم پس سر و پائے بر سبہ پیش سپہان سلم باز دوید و در دست و پائے ایشان با تمام و بر خواری
 مسلم و گرفتاری فرزندانش بگریست پس یک ایک از ایشان را در گرفتہ بوسہ بر سرش سے نہاد و چون ماند
 مہربان نوزہ میگرد کہ غریبان ما در و لے تیمان ما در و لے یکسان مظلوم و لے بے چارگان محروم و لے بر
 کسانیکہ شماراں در فراق پذیرفتہ اساختند و در میدان کیمیہ اہل بیت رسالت علم عماد و افسا و پرافتخدا سنگا
 ایشان را بخانہ در آورد و طعامے کہ مہیا داشت حاضر کرد و کہ نیز کہ را گفت این را از رہنمان و ارو شوہرم
 ازین قضیہ گاہ مسامحہ کوور محرم اہل فاحرم طہیت و راوی قصہ گوید چون مشکور زندان بان بہرست رضائے
 خدا تو آن وقت مظلوم و در مندر از زندان رہا کرد علی الصبح آن خبر پہ سپرزیا و رسا نیند ز مشکور را طلبی گفت
 یا سپہان سلم چہ کردی گفت ایشان را برے رضائے خدا آزاد کردم و خانہ دین خود را بدان محل ستودہ و کردار پسندیدہ
 آبا و کردم ابن زیاد گفت ازین خبر سیدی گفت ہر کذا از خدائے تعالی ترسد از غیر او ترسد گفت چہ ترسیدین را شدت
 مشکور گفت ہمہ گمانا بکار پذیرد بزرگوار ایشان را بستم کشتی چہ تقریب داشت آن دو کوک تا رسیدہ بے گناہ
 را کہ از غنیمتی بر جگر داشتند محبت بند زندان بشمارا ساختی من برائے حرمت صبح سید کو تین صید ثقلین محمد
 رسول صلوات اللہ علیہ و آلہ وسلم ایشان را از بند رہائی دادم و بدین چہ کہ وہ ام میر واری شفاعت آن سردارم
 و تو از ان دولت محرومی پس ز یاد و فرغ شدی و گفت ہمیں لخط سترے تو بد ہم گفت ہزار جان من فدائے ایشان
 بادریا علی من و رہہ او کجا بجان ما تم و جان ہمیت کہ بہر وقتا متواضع و یک جان چہ بود ہزار جان یا لیتے
 تا جملہ یکبار برداشتم ہمہ سپرزیا و جلا در فرمود تا اولہم عقابین کشید و گفت اول یا یضد تا زیانہ اش بزین
 آنکہ سران زن جلا کن جلا و فرمان بجائے آورد تا زیانہ اول کہ زد مشکور گفت بسم اللہ الرحمن الرحیم چون دم نبرد
 گفت خدا یا و صبر و چون دم نبرد گفت خدا یا ہمہ از چہ چون چہ ہمہ فرود آورد و گفت خدا یا مہرا لے محبت
 فرزندان رسول تو میکشد پنجم تا زیانہ کہ زد گفت ابھی مرا برسواں اہل تہیش و در سان آنکہ خاموش شد و آن نکر
 تا پانصت تا زیانہ اش نبرد و پس چشم باز کرد و گفت یک شربت ہمہ سپیدین زیاد و گفت اش نرسید و گرفتارش
 بزید و بن الحارث بر فاست و در اشفاقعت کرد و بخانہ برد و خواست کہ بعلماج او مشغول شود کہ مشکور و دیدہ

از هم بکشاد و گفتم از عرض کوثر آب و از نداین گفتم و جهان بحق تسلیم کرد و بیست و پنج سال پیشم روضه دار
 السور باد و گفتم من قدر او بر نواز باد و آنگاه گوی که چون آن بومنه صد و دو کوهک ایستاد
 حرا در خانه پاکیزه برائے ایشان ترتیب کرد و در تشریفه پاک بسترو چون شب آمد ایشان از آنجا بانیند و از آنجا
 میبوی و تا در خواب رفتند پس آن زمانه سیر و آن بومنه بر جاسه خود و تر گرفت زمانه که در شست شو پیش آنه و در آمد کوفته
 و نالان زن گفت که هر دو کجا بودی درین روز که بخانه و پیر آمدی گفتم صبح بیدار خانه امیر کوفه رفتم و دو دم منادی
 برآمد که مشکوز زندان بان سپهر آن مسلمین غنیمت از زندان آزاد کرده است هر که که ایشان را یا خیر ایشان را یا بر او سپهر
 او را سپ و جامه دهد و از مال نیا ترا و اگر داند در میان روز و شب بگوید اینشان آمد و زند من هم در طلب ایشان
 ایستادم و در حوالی خود خاکی شهر میگردیدم و جود و جهد می نمودم آخر آنهم بلاک شد و مقدر ایستاد بیاورد بر فتم و از
 مقصود اثرش نیافتم زن گفت ای مرد از حاله بترس ترا یا فرزندان از حاله بترس که راست گفت آن زن خاموش
 باش که پسر زیاد و مرکب خلعت و حرم و دینار بسیار وعده کرده است آنکس را که پس از اسلام را نشود و بر زن گفت
 چه تا بجا نرسد باشد که آن تیمان را بگردد و بدست دشمن سپار و از برائے دینا و این از دست بگذارد و مرد گفت
 ای زن ترا این سخنان بچکار طمعه اگر داری بیاز تا بخورم زن بچاره خوان بیاورد و آن پسر بی سوادت طمعا
 بخورد و بر روسته جامه خواب چون بهیوشان به فیض او در خواب شد که تر و دلبهار کرده بود و مانده که کوفته شد اما
 چون از شب پاره بگذشت آن برادر بزرگتر که نامش محمد بود از خواب بیدار شد و بر او که پسر را که ناشایر استم بود
 گفت ای برادر بر چی خبر که ما را نیز بخواهند کشتند و برین ساعت پیر خود را در خواب دیدم که با مصطفی صلی الله علیه
 و آله و سلم و مرگش و قاطعه زهر و حسن مجتبی در پیشت میخوردند آنگاه منتظر حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم
 بر من و تو افتاد و ما از دور ایستاده بودیم حضرت رفتی پسر را که از اسلام پیروزه و ملت داد که این طفل منظر
 را در میان ظالمان بگفتی پدم باز نگر گشت و ما را بیدید گفت یا نبی الله ای یک در قضاے من سے آید
 و فراتر و یک خواهند بود برادر خود و تر که این سخن شنید گفت ای برادر خود که من بین خواب دیدم پس هر دو
 برادر دست در گردن یکدیگر کردند و میگفتند در روزی که هم نه نهادند و میگفتند در آن روزی که ما را
 و اعیانیت که از آواز گریستن و دروشم از تقاضای ایشان عارضت بنام کرده که شوهر آن زن مومنه بود میدار شد
 زن را آواز داد که این خردوش و اتقان چیست که درین زمانه است زن را نیز فرمودند عارضت گفت بر چی خبر
 چرخ روشن ساز زن چنان میخوشد بود که بدان کار قیام نمیتوانست نمود آخر عارضت خود خواست و صبر را
 کرد و بدان خانه درآمد و کوه را دید دست بگردن بهم در آورده و آنگاه عارضت عارضت پرسید که شایع
 کسانید ایشان تصور کرده اند که آواز دوستان است گفتند ما فرزندان مسلمین عارضت گفت و لعل جگر بیاورد

و ماگر جهان میگرددیم من امر و زور طلب شمامے تا ختم ما حدے کہ اسپخ در اندازد تا فتنه پلاک ختم و شما
 خود و بختزل من ساکن و مطلق بود و بعد ایشان که این سخن بشنودند خاموش شده و سر پیش قدم خند و آن
 بی رحم سنگین دل هر یک را پلایا پنج بر خسار نازنین زد و بگیسوی گئے مشکین ایشان که محل اطمین متسکان
 مودت و شفقت دین بود ایشانرا بهم باز بست و بیرون آورد در خانه را منقل ساخت آنرا در دست و پا
 و کے سے افتاد و سر خود بر قدام او مے نهاد و بوسه بر دست و پائے او میداد و زاری میکرد و گفتند
 بیداد و مکن برین شیطان و لطفے بجائے چون کریان + سینه با براق بنتا اند + در شهر غریب پیژانند بگذرند سر
 جفائے ایشان و پزیر کنند و عاے ایشان + نفرین نیم محنت آلوده آتش سبھان و افکنند و دود و آفات
 باتگ بر زن زد و کزین سخن بگذر زبان در کش و لاسع هر هکے که پوینی همه از خود بینی + زن بیچاره خوش
 شد اما چون صبح بدید و جهان روشن گشت آن تیره روئے سیاه دل بر خاست تیغ و سپر برداشته و آن
 دو کو که را پیش انداخته روئے بلباب خرات نهاد و در نش پائے برهنه از پی میبرد و در می و در خواست
 بینود و چون نزد یک رسیده آن مرد تیغ کشید و روئے بوسه نهاده و آنرا نیم تیغ بازگشته و چون ان
 رفتند بکے باز از پی بدو بدیدے برین نوال میرفتند تا بلباب خرات رسیدند عمارت غلامے داشت خانه زن
 که با سپر شمشیر خورده بود و غلام از غنقب نواجمے آمد چون بد بخار رسید عمارت شمشیر بکے برهنه بدست و دو کو
 برود این دو کو کوک را سزای زن جدا کن غلام شمشیر بسته و گفت که خواجگے کسے راولع هد که این دو کو کوک بیگناه
 را بکشت عمارت غلام را در شتام داد و گفت برو سپر بچویم گویم چنان کن عیبت بنده را با این زبان کانیست
 پیش نواجر قوت گفتار نیست غلام گفت همه ایارائے قتل ایشان نیست از روح متدیس حضرت مسالته صلی الله
 علیه و آله و سلم شرم میدارم که کسانے را که فسوب بخاندان هسه با شکر پلاک کنم عمارت گفت اگر تو ایشان بندانے
 من سر تو بردارم غلام گفت که پیش از آنکه تو مرا بکشی من ترا بهین شمشیر تو پلاک کنم عمارت مردنبر بود دست زد
 سوسے سر غلام گرفت غلام نیز دست فرا کرد و در پیش او گرفته پیش کشید چنانچه عمارت برود افتاد و غلام خواست
 که زخمے برے زند که عمارت فوت کرد و تیغ از دست غلام بد آورد و غلام تیغ خود را از نیام بد آورد و بر نوا
 حمله کرد و خوی بر پیش آورد و حمله او را رد کرده شمشیر نزد دست است غلام تیغکے غلام بدست چپ گریان
 او را بگرفت و خود را بدو باز چسپانید نگذاشت که دیگر زخم همیشه از تو بدیدم برآ و بچینه بودند که ناگاه زن و سپر
 و کے در پیشند سپر پیش و دید و میان غلام گرفته او را باز پس کشید و گفت که پد شرم نداری این غلام مرا
 بر آوردن و با هم شمشیر خورده ایم و ما در را بجایے فرزندان از هسه چه میجوای عمارت جواب نداد و تیغ کشید و
 بجلام آورد و حاضر بچو بر و کے زد که پلاک شد سپر شمشیر گفت سبحان الله من از تو سپر گز خفت دل هسه ندیدم و چنانکه

ترس نشینده ام قطعه چنانکاران بپسندیدند اما بدین تمندی جفاگانه که دیدست و نزاری پیشتر از آن
 و بها چنین شوخه دل آرد که که دیدست جوارش گفت آگهی سخن کوتاه کن بگیرین شیخ و برود و برود و برود
 پس گفت کمال الله هرگزین کار نکند و ترا هم نگذارم که تر گب این امر شوی و در نش نیز نزاری میگرد که کن و
 خون این گنایان در گردن بگیر ایشان را زنده پیش سپرزیا و بر سرنا مقصود که دانی حاصل گرد و او گفت گنایان
 بر و اوران این مردمان اگر من ایشان را زنده پیش سپرزیا و بر سرنا مقصود که دانی حاصل گرد و او گفت گنایان
 صنایع کرد پس خود شیخ برکشید و اینک شایسته او گمان کرد و ایشان میگردستند و میگفتند آیه پیر و پستی و غریبی
 مارحم کن و بر یکسی و در ماندگی با جنتشایع عیبت سنگ دل خون شرد و از ناله های زار ما درین حال قول او میگرد
 سو هان گیر نیست جوارش گوش از ایشان نهم و پیش و در پیدایک راز ایشان بگیر و در پاک کند زن در کفایت
 که لے ناخدا از من کن و از جزائے روز قیامت براندیش جوارش در غضب شد و شمشیر بر زدن را مجروح ساخت
 چون پس دید که داورش زخم خورد و جوارش خواست که زخمی بگیرد زنده فی الحال با جنت خواست بر گرفت
 و گفت آید با خود آسے فاکس و غضب باب محلم فر و نشان جوارش تیغ حواله سپر کرد و یک ضربت را بر این گشت
 اما چون زن را سپر خود را گشته دید غمناز بر او داد و بر او اسلحه زخمی که خورد و در وقت بر قیامت نداشت زمین
 فریاد بر میکشید هیچ جان نیز سپید نیست جانے رسید ناله که از آسمان گشته با او هیچ جان نیز سپید نیست
 پس نیز و یک کو دوکان آمد گفتند لے مرد ما را زنده نزد یک سپرزیا و بر تا او هر چه خواهد در باره با بجا کرد گفت تا
 را و عیبت آشت که من بشهر در آمد و فوفانے عام شکار از من جتا نزد و مانے که این زیاد و وعده داد و من نزد
 گفتند اگر او تو را است گیسوان را از تیرش و را از بفرش و زربستان آن ناکس محبت جابلیت افتاده گفت
 البته شکار می کشم گفتند بر کو کی ما و شیفی ما هم کن گفت در دل من هیچ هم نیست گفتند بگذر تا و منوسا زیم و
 رکعت نماز بگذریم گفت و الله که نگذارم گفتند بدان خدا اگر نامش بر دی بگذر تا او را و بچره کیم گفت نگذارم
 گفتند مان این چه عبادت که در روزی و اینچه بعضی است که با ظاهر میگردی درین که درین گرفتاری نه که بفریاد
 فارسی و نه یاکے و در دو گاکے نشسته بر آرد و طبیعت یک منفسه نیست بدانم تا او را و در سست زمین علم ما را
 پس جوارش قصد هر کدام میکرد آن دیگر میگفت اول مر اجش که من بر او خود را گشته است تو هم دید قصد بر او
 بر گرفتار که مجرب بود اگر دو تن او را در آب قران انداخت بر او خود که از بریم بود و بر سست بر او را اگر گرفت در
 بر رده اده نه بود و لب لب و میالید و میگفت جان بر او بر پیش کن که من هم میگردم جوارش را و با عیبت از بر او
 بستند و سر او را نیز از تن جدا کرد و تنه اش با آب گند در آن محل خشون از زمین در میان آمد و نشان منکظر آسمان فریاد
 و افسوس آن دو نهال گشتن اقبال کلامی که در دل نه بار جوانی بخزان اجل خمرده شده در حینت از رخسار

آن دو گل بوستان ناز که بخارستان ماوشه بجان گذر خورشید گشت گلچهره درینجا که خورشید غم جوئی + چو
صبح و دم بود کم زندگانی + درینجا که ناگل نوشگفته + فروخت از تند باو خزان + اما چون عمارت جفا کار
سرمائے آن دو شانه زاده نادر از تنه جدا کرد و در توبره نهاده و از قریب بسین نهاد و بخت بر روی بنجانه عبید الله ریاً
آورد و نیم چاشته بود و سید و هنوز دیوان مظالم قائم بود که بقصر عمارت در آمد و آن توبره را پیش سپر زیاده بر زمین
تهدا و بن زیاد پرسید که درین توبره چه چیز است گفت سر و شمنان است که به تیغ نیز از تن ایشان جدا کرده ام و بطبع
رعایت و عنایت تحفه پیش تو آورده پس زیاده حکم کرد تا آن سر را داشته و در طشت نهاده پیش آورد و زندگانی
که در و پیدا دید چون قرص ماه و کیسوها مشاهده کرد چون مشک سایه گفت این سر را کیست گفت از آن سپهران
مسلم بن عقیل این زیاده را بے اختیار آب از دیدار روان شد و حصار مجلس نیز گریختند پس زیاده پرسید که ایشان را
کجا یافتی گفتش که امیر وی همه روز و طلب ایشان بودم و سپ خود را ملک کردم و ایشان خود در خانه من بودند
من خبر یافته ایشان را بستم و صباح بلب آب فرات بردم و هر چند زاری کردند بایشان رحم نکردم القصد ایشان را
یکشم و تن ایشان را در فرات افکنده سر ایشان را اینجا آوردم پس زیاده گفت که بعین اینند آنے نترسیدی و از عقوبت
حق بجان نه اشیدی و ترابر خسان ماے و آرزو نگیسو ماے عنبر پیر ایشان رحم نیامد من بی زین نام نوشتم
که ایشان را گرفته ام اگر بفانی زنده بفرتم اگر حکم نرید در رسد که ایشان را بفرست من بگو که تم مخرج ایشان را زنده پیش
من نیاوردی گفت ترسیدم که عجم شهر خود خاک کرده ایشان را از من بستاند و طبعی که با میر و شتم حاصل نشود گفت
چرا ایشان را بجائے مضبوط ساختی و چنین نیاوردی تا کسی فرستاده و ایشان را بر نهان نزد خود آورده
آن تنی خاموش شد پس زیاده روئے بنزدیمان کرد و در میان ایشان شخصی بود مقاتل نام و از دل جان گرفته ا
خاندان بود پس زیاده عقیده او را میدانست اما تجانی میکرد زیرا که مقاتل ندیعیه قابل بود او را پیش طلبید و گفت این
شخص را بگیر و بلب آب فرات ببر و با حاکم این دو طفل اشهد که است پهن خاری و زاری که خواهی او را بقتل
رسان و این سر را نیز ببر و با حاکم بتهائے ایشان در آب افکنده است اینها نیز بنگین مقاتل نیابت شادمان
شده دست او را گرفت و بیرون آورد و با حاکم خود گفت بخدائے که اگر عبید الله زیاده تمام بادشاهی خود برین آرزوی
داشتی مرا چنین خوش نیاید که که کشتن آن مرد و در این فرود پس مقاتل حکم کرد تا دستها عمارت را باز
پس بستند و سرش را بر منبر کرد و میان بازار کوفه بر آوردند و آن سر را بجز و مان میخود و ندعوی از خلق بمسے آمد
دیوان شخص لعنت میکردند و خار و خاکشاک بر سر روئے میسیر میخند و برین خوال مقاتل او را مسے آورد تا بوضع
که مقتول ایشان بود و نگاه کردند و در مجروح افتاد و در آسمان چون سر و زانو کشته شده و خلاصه مرده محسنا او را به
پاره کرده و آن بسین نوبه میکرد و بر فرزندان مسلم و بر سپر نوجوان مادرین خود میگفت همیشه ای ریح آن مرد

آن دو گل ہستان ناز کہ بخارستان ہادشہ مانگد از خراشیدہ گفت قطعہ درینجا کہ خورشید روز بولی چو صبح
دوم بود کم زندگانی ما درینجا کہ ناگہ گل نوشگفتہ افروز خیت از تند باد خزانہ اما چون حارث جفا کار سہ
آیند روشا ہزادہ تا دلا از تہ جہا کہ دود تو برہ نہادہ و از قربوس زین در آد بخندہ روسے بخانہ عبید اللہ زیاد
آوردیم چہا شتہ بود رسیدہ و ہنوز دیوان مظالم قائم بود کہ بقصر امارت درآمدن تو برہ را پیش پسر زیاد و زین تھا
ابن زیاد پرسید کہ درین تو برہ چہ چیز است گفت سر و نشان است کہ یہ تیغ تیز ازین ایشان جدا کردام و بطبع
رعایت عنایت شتہ پیش تو آوردہ پسر زیاد حکم کرد تا آن سر ہا را شستہ دور سے تہادہ پیش سے آوردند
کہ در وہا دیو چون قرص ماہ و گیسو ہا مشاہدہ کرد چون مشک سیاہ گفت این سر ہا کے کیا است گفت این پسران
مسلم بن خلیل ابن زیاد را بے اختیار آب از دیدہ اردان شد و حنا مجلس نیز گاہ تہد پسر زیاد پرسید کہ ایشان را
کیا یا فتنی گفت لے امیر وی ہمہ روز در طلب ایشان بودم و اسب خود را ہلاک کردم و ایشان خود در خانہ میں بودند
من خبر یافتہ ایشان را بستم و صباح بلب آب فرات بروم و ہر چند زاری کردند بر ایشان رحم نہ کردم المقصد ایشان را
بکشتہ و تن ایشان را در فرات افکندہ سر ایشان را اینجا آوردم پسر زیاد گفت لے این از خود لے تتر سیدی ہا از خود
حق سبحانہ را ایشیدی و ترا بر تہسارہ ہائے دل آورد و گیسو ہا کے عنبر پیر ایشان رحم نہ نمودن ہر نیزہ نامہ نوم
کہ ایشان را گرفتہ ام اگر بفرمانی زندہ بفرستم اگر حکم بزیاد در رسد کہ ایشان را بفرست من چگونہ کہ تم خراہ ایشان را زندہ
پیش من نیاد و می گفت تر رسیدم کہ ہم شہر خود خاک کردہ ایشان را از من بستاند و طعمے کہ با میر تمام حاصل شد و گفت
چرا ایشان را جاسے مینویسند و بختی نہیں نیاد و می تا کس فرستادے و ایشان را نہ ہمان زندہ خود آوردے
آن شعی خاموش شد پسر زیاد روئے بن بیان کرد و در میان ایشان شخصے بود متقابل نام و از اول جان دوستانہ
تھا ندان بود پسر زیاد عقیدہ اور امید انتہا تھا بل میگرد زیر کہ متقابل ندیکے قابل بود اور پیش طلبید و گفت من
شخص را بگیر و بلب آب فرات ببر و ہا بجا کہ این دو طفل را شہید کردہ است بہر خوار و زاری کہ خوار او بقتل
رسان و این سر ہا را نیز ببر و ہا بجا کہ تہناے ایشان در آب افکندہ است از ہا را نیز بکلیں متقابل بقایت شادمان
شدہ دست اور اگر رفت و ہر دو آورد و با بحر مان خود گفت بخندے کہ اگر عبید اللہ زیاد تمام باد شاہی خود بمن
ارزانی دامتے مچنین خوش نیادے کہ کشتن آن مرد و در این خبر کو پس متقابل حکم کرد تا دہ تہا سے ہار شہ
با ز پس بستند و سرش را بر ہنہ کردہ میان با تہاد کہ فرہ بر آوردند و آن سر ہا را ہر دو مان میں خود فرود از طریق برے
و بر آن شخص لعنت میگردند و فاشاک بر سر خود سے سے میر بخشند و برین منوال متقابل اور سے آورد تا ہو سے
کہ قتل ایشان بود نگاہ کرو زنے و دید مخرج افتادہ و جو انے چون سر و اولو کشتہ شدہ و خاک سے ہا اختصاصہ ہا
پارہ کردہ و آن زن نو حرمیکر و ہر فرزند ان مسلم و بر پسر نو جوان ناز بن خود سیکت ہمیت سے و صبح آن ہر

شیخ زندگی من که شد در جوانی همچو گل پیر این عمرش قیامه متقابل پرید که چو کسی گفت زوجه این بدبخت بودم ازین کار اورا منعی میسر نمودم و پسر و غلام من با من درین کار متفق بودند تا آخر الامم پسر و غلام مرا باکشت و مرا زخم زد و بکشد که نفرین آن طفلان بیگناه دروے رسید پس روئے بشوهر کرد که ای همین برائے طبع دنیا پس این مسلم ضرر آگوشی و دین را بدین قتل تباهی که عمداً از تو صادر شد از دست دادی مصریح نه دین داری درین صورت نه دنیا پس عادت متقابل را گفت که دست از من بردار تا در خانه خود پنهان شوم ده هزار دنیا نقدت بودم متقابل گفت اگر مال همه عالم ازان تو باشد و تمام بمن نبی دست از تو باز ندرم و ما چارچون تویر ایشان رحم نگر می من نیز بر تو رحم نکند و ترا هلاک سازم و از حق تعالی توای عظیم امید دارم پس متقابل از مرکب فرود آمد و چون چشمش بر خون فرزندان مسلم افتاد فریاد برآورد و بپارے بگریست و خود را در خون ایشان غلطانید و دست بدعا برداشت از حق بجا آمدنش طلبید و آن سر را نیز برآورد و اندخت راوی گوید بگراسته که اهل بیت رسول راضی اند علی و آل و سلم میباشند آن تھا از آب برآمد و هر سر سے برتنه خود چسپید و دست در گرون یکدیگر آغوشه باب فروردند و دروایتی که سر در لا از آب بیرون کرده در آن ساحل قبر گردتا مروز ازیران زیارت کنند آنگاه متقابل علمایان را فرمود تا اهل دستهاکے اورا برپند آنگاه پایا پیش را و پس هر دو گوشش قطع کردند و هر دو پیش برکنند و شکش بشکافته اعضائے یرید و ویرا دران نهانند و هر چو بے بستند باب در انداختند زمانے برآمد آن آنجسج در آمد و اورا برکنار انداختند تا سه بلحاظین صورت واقع شد گفتند آج را قبول نمیکند چاہے بکنند و اورا دران انگند و هر خاک و سنگ کردند و خاک فرستند ازین بلزید و اورا بر روئے انگند و تا سه نوبت این سنی منشاءه افتاد گفتند خاک نیز آن مرد و در جواب نثار و پس بدان خرماسه پندارفتند و بهینم شک شد از خرابان آن آوردند و آنگشے برافروتنند و ویرا دران انداختند تا شصت و خاکسترش بیابروا و ندیس دو چناره حاضر کردند و پسر پیرزن و غلامش را بران خوابانید و بدشهر بردند و آنجا که باب شی خرمیمه است باجائمه پر خون و فن کردند و هواداران اهل بیت به پنهانی تا تم نشانند و کان بند شد نظم در پنج دور که آن هر دو نوجوان رفتند بعد بلاست حضرت ازین جهان رفتند و چون صد لب ستر و گر کنیم ناله زار و کنون که یاسن و گل ز بوستان رفتند و غم پیشی و غربت نمودشان در خور و بیجان پد خولشتن روان رفتند

باب نهم در رسیدن حسین رضی الله عنه کربلا و محاربه بنون با اعدا

و شهادت آنحضرت و اولاد و اقربا و سایر شهدا رضوان الله علیهم اجمعین حقا که شرح این حکایت پر نکایت بجزئی است که با عانت قوت تقریر در مکان امکان نماند و ثبت این فقه منطوی بر غم و غصه بر شانه که بوسید صورت شخس را

بمخیر ظهور در تیاره قلم زبان را طاقت نہ ہمارست و نہ زبان قلم را قوت گنہار قطعہ ہے ترسم کہ اندر وقت تقریر زبان از آتش حسرت بسوزد و ہوگر تحریر جو ہم آن زمان ہم قلم بشکافد کاغذ بسوزد نہ سماع را قوت بشودن بخوار استغلائے نوایر این حکایت است و نہ قابل استطاعت بیان استیلائے شدید این روایات محبت فریاد کہ یارائے سخن نیست زبان را بر لب غم و غصه رہ نطق بیایزا + اعلام صور تیکہ بَضِيقٌ صَوْنٌ دَعَى تَتَجَرَّأُ و است و اخبار از واقعه کہ وَكَلَا يَنْطَلِقُ لِسِيَانِي خالصیے متفرغ بروح و جبر بر صفہ تبیین تفصیل ظاہر و ہوید اتواند شد قطعہ زودست گریہ کتابت نمینوائم کہ وہ کہ بنیویم و محسول بشود فی الحال ہزارہ نالہ حکایت نمینوائم کہ وہ کہ صدگرہ بزبان مے قدمہ بوقت مقال + اسے شہادت حسین اندک واقعه نیست و محبت ابن بیت کم حادثہ نے حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم از ان صورت خبر دادہ ہو و نہ قبل از وقوع رخ این محبت پر زہارہ و مر قضا زہن ہادہ و کثر الغراب آوردہ کہ جبرئیل امین بیخ نوبت بحیب رب العالمین از شہادت حسین خبر دادہ ہو و اول در روز اول کہ متولد شدہ ہو و جبرئیل یہ تہنیت و تفریت نزول نمودہ و شکر از ان دعا و راق سابقہ مذکور شدہ دوم در چہار ماگی و چنان ہو و کذا از ام تفصیل سنت الحمارت یعنی اللہ عنہا روایت کنند کہ فرمود شدہ در خواب دیدم کہ پارہ از آن مبارک حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بریدند و در کنارین نہادند از خواب آمدم ترسان و ہراسان و شخو و سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رفتہ و گفتم یا رسول اللہ خوابی دیدم کہ ہر دو روز ہر اس آن آرام از اول من رفتہ است و صورت خواب تقریر کردم آن حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم تبسم کسان گفت یا ایہذا بفضل نیکو خوابی دیدہ فاطمہ من حاملہ است بہ پیسے و آن پیسہ پارہ است از من چون او متولد شدہ ز او ایہ سازم و او را در کنار تو ہم بعد از چہ روز حسین متولد شدہ او را با ہم افضل سپردند و بر فضل او شہرت شد ام افضل گوید روزی کہ سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نجانبہ من جمادع و ز مقدم او کلمتہ من خلد برین شد پس گفت بیا جگر گوشہ مرا من حسین را بر کنار پیغامبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نہادم حسین را کہ کرد و قطعہ از ان بر جائتہ آنحضرت چکید آنحضرت روئے بر خلق سے سجالید و بوسہ بر روئے و سے نہاد و بعد از زمان من بعثت او را از رسول خدا فرستادم چنانچہ حسین بگریست رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود و مصلایا اتم الفضل مصلایا آستہ باش اے ام افضل کہ این قطرہ بآب پاک گرد و دین بیخ کہ جگر گوشہ من رسید یکہ چیز بر نیز و جبرئیل فرود آمد کہ لے سید و طاقت گریستن حسین نداری و قتیکہ خلق تشنہ او را بخنجر آید ابریدہ باشند و جسد نازنین او را غرقہ خون ساختہ حال این خواہد بود حضرت خواجہ صلوات اللہ و سلامہ علیہ ازین حال مخزون شد و بنایت اندوگین گردید پس ہر کہ درین مصیبت ہند و ہنناک باشد مقررست کہ با حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم موافقت نمودہ و از خیا لقتہ اندک از روح انبیا علی نبینا و علیہم السلام بہت موافقت یا آنحضرت تبسمہ در واقعه حسین مخزون و محمود گشتہ مشعل آدم درین

عز انعم و غصہ مبتلاست کشتی توخ حرقه طوفان ابتداست + ہاں اے خلیل آتش فرمودیدہ + ابن شعلہ بین کہ
 در جگر شاہ کربلاست در نگین چراست پیر بن موسوی ز نیل - و ز دست غصہ تپیدہ عیسے چراقیاست + گو یا برائے
 ماتم سلطان دین حسین + چندین فروش و دولہ و خیل انبیاست + اینہا علم از برائے دل مصطفیٰ خورند + آن خود
 چہ حسرت است کہ در جان مصطفیٰ است + ہر کہ تفتے بگرید ازین غصہ در خور است + در فاطمہ بنالدا زین حال ہواست +
 شورش نہ بر زمین بود و بسکہ بر فلک + در ہر کہ بگری بہین داغ مبتلاست + و این حکایت ام الفضل در کتاب مطالب
 اسؤل فی مناقب آل الرسول از کمال الدین ابن طلحہ منقول است و در شواہد از امام الحارث نقل کردہ و امام علم سوم جن
 شہادت حسین در سہ سالگی و نفع شدہ و این حکایت را امام طبری در سیر کبیر آورده کہ یکے بودہ از یاران رسول صلی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم کہ اورا وجیہ گلابی گفتندے تولنے زیبا روئے نیکو نوے بود و بعضے اوقات او تجارت میگذشت و
 ہر گاہ کہ نزدیک آن سرور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آمدے اورا گرامی داشتے و ہر باسے کہ بیاسے دست تہی بودے بلکہ
 از جہت حسن و حسین میوہاٹے کہ در آن زمان بودے برادر و سے و شاہزادگان چنان خو کہ وہ بودند کہ چون حسین
 بیاسے ہر دو برادر سجدہ یا سجدہ آن حضرت تشریف فرمودندے و ولیر وار بر کنار و سے نشستند و دست
 بگرہ بان دو آستین سے در آورندے اما جبرئیل ابن علیہ السلام گاہ گاہ بصورت وجیہ جمال البکمال از پشت نزدیک
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سے آمد روز سے جبرئیل بصورت وجیہ با مینا بر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پرور سجدہ نشستہ
 بود کہ حسن و حسین آمدند و جبرئیل بصورت وجیہ دیدند چنان تصور فرمودند کہ وجیہ است گناخانہ در آمدہ بر
 کنار سے نشستند و دست در آستین سے میگردند و بگریبان و سے در سے آوردند روئے مبارک آنحضرت صلی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم برافر وخت و از جبرئیل شرم داشت و خواست کہ ایشانرا دور کند جبرئیل فرمود کہ سے سید ایشانرا
 پیچ گویند یا بر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ سے جبرئیل چون پیچ گویم و ایشانرا ترانہ میداند و حرمت بجائے آید
 و ترا وجیہ سے پندارند از ان گستاخی مینمایند جبرئیل گفت کہ سرور عالم ہاں بسیار بودہ کہ خاطر نماز تہجد گذارده بود
 در خواب رفتہ و ایشانرا در گہوارہ بیدار شدہ اند و خواستند کہ بگریبان آفریدہ کار عالم فرمان رسید کہ سے جبرئیل
 بنجیل برود گہوارہ ایشانرا بجنبان کہ فاطمہ غنودہ است نماز سے میساید یا رسول اللہ من گہوارہ ایشانرا
 بسیار شہا مینایدہ ام و صدکے شہادت فی الجنتہ منکم امین و علی و حسین و حسن + بگوش
 ایشانرا رسانیدہ لے سعید من بسے دستاس فاطمہ کشیدہ ام کہ او از ماندگی دستاس کشیدن در خواب بودہ
 چون من دستاس کش و گہوارہ جنبان ایشانرا اگر کنار من آیدند عجب نباشد اما درین حیرانم کہ در گریبان آستین
 من چیرہ جویند حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود کہ چون ایشانرا تہ او چہ پنداشتند و ہر گاہ و جیہا تجا آمد
 بر لے ایشان میوہ یا ہر کہے دیگر در گریبان و آستین خود آستین ایشانرا از تو تبرک و میوہ میجویند جبرئیل دست

ببازید به پشت و یک خوشه انگور و انار سے از اشجار بهشت باز کرده پیش ایشان نهاد و چون خواستند که تناول فرمایند سایه بر در مسجد آمد که اسهل بیت هم از آنچه بخورید برسد به تخصیص از ان انگور که بدست در آن روزی است حضرت پیغامبر صلی الله علیه و آله وسلم خواست که از ان انگور قدری بکشد و در دست آنحضرت گرفت و گفت یا رسول الله این پلیس است آمده تا از میوه بهشت بخورد و این بروی حرام است تا چون پلیس بدست که اورا شناختند زامید بارگشت پس شامبر دوگان میوه بیوشت میداد و پیغامبر صلی الله علیه و آله وسلم در ایشان سے نگریت جبرئیل گفت این دو میوه باغ ترا و این دو چشمه چراغ ترا شربت شهادت خود و در پیشانی کی که از آن قهر مقتول خواهند گردید و دیگر ریاضت بیدریغ بخوانند که زانید و مصیبت ایشان ترا سبب زیادتی شفاعت است این حسام گوید پلیس روز حسرت به بی بدست پیغمبر و کلید گنج شفاعت بخونهای حسین بود و در صلیح انگور آورد که جبرئیل از بهشت انار و سیب و بی فرآ گرفت و در ایشان داد و ایشان شاد شدند و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که این میوه را پیش پر و ماور خود برید و بایکدیگر بخورید و از هر یک حبیبی بگذاردید چنان کردند روزی دیگر که با سمران رفتند در دست شده بود و مجال خود باز رفتند پس هرگاه که از ان چیز به بخورید و قدری باقی گذاشتند که روزی دیگر در دست شده بود و تا چون فاطمه از دنیا رحلت کرد آن زمان تکلم یا چون امیر را شهید کردند همی نیز ناپیدا شد اما سبب نزوح حسین بود و پیوسته با خود داشته چون در کربلا شنگی بر سر غلبه کرد آن سبب را بگوید که شنگی او کمتر شده و چون حسین را شهید کردند آن سبب نیز غایب اما بگوئیم آن سبب از تربت مقدسه او مشت و دندانها از ما زمین العابدین روایت است که هر آن کس که در موسم حسین را زیارت کند بگوئیم آن سبب از تربت بی مشت و دندانها از ما زمین العابدین روایت است که هر آن کس که در مشاک از فرط طیب عنبر خوشتر است صحیح سکه امام علی التائب الین صتم جبهه او قطعه اگر بر مقدم جنت پناهنش بگذری یا بی شیش و رشام جان زبونی مشاک تر خوشتر هوای شهیدش چون روضه خردوس روح افزا فضائے آفتابش چون سرای خلد جان پرور چهارم خبر شهادت او در چهار سالگی وقوع یافته و آن چنان بود که جبرئیل نزد پیغامبر صلی الله علیه و آله وسلم آمد و آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم حسین را برکتا در دست و یوسف بر روی و خلق او میداد و سر مبارک او را بسینه یا سبب بکینه خود باز می نهاد و جبرئیل پرسید یا رسول الله این نواده باغ نبوت و این یا کورده حقیقه و لایمیت را دوست میداری فرمود که نعمی اذنا اکبسا دنا را وی گوید که تقوی سے برشته و ابسته در گردن حسین بود و اثر آن رشته برگردن تا در نیش با ندر خطی دیدم که جبرئیل در آن خط مینگرست و سره جنبانید میباید یا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که ای برادر بسید و اثر آن رشته سے نگر می جبرئیل گریان گریان گفت یا رسول الله روزی باشد که در کربلا اثر همان رشته گردنش خون او گردد

از انگور
در دست
نارسی
تا
قدر

و جانہائے اہل بیت بمصیبت آن شهید مظلوم محزون و محنت فرسوده گروہ ریاضی ملک را جان ازین آتش
بسوزد + فلک ہم جگر زین عجم بسوزد + میدان سان آتش گروہ فرزان + کہ از یک شعله آتش آدم بسوزد + پنجم
اعلام از واقعه با بلیہ و حادثہ نازلہ شاہ شہیدان در پنج سالگی بوہ آورده اند کہ صباح عیدے بود کہ شاہنوازگان
بجگرہ سید عالیان در آمدند و گفتند اے جد بزرگوار ام روز ز عید است و بزرگ زادگان عرب را بنییم کہ جامہ ہائے
نوپوشیدہ و در تنہا لباسہائے رنگارنگ کوشیدہ و مارالباس نو نیست رو بجاینب تو کہ تاج لحدک
بر سر خلعت یا ایچھا اللہ تبارک و تعالی آورده ایم تا عید می بستایم و عید می خور جائنہ تو نمونہ ہم خواہے
علم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم تامل فرمود جان کہ مناسب ایشان باشد در خانہ نیو و ناامیدی و محرومی ایشان نیز لایق
نہے نمود متوجہ بارگاہ احدیث شد و سر خود را بحضرت صبریت فرستاد فی الحال جبرئیل آمد و دو جامہ سفید و دو
مناسب قد و قامت ایشان از حلال بہشت بیار و دو گفت اے سید لول لباس ازین لباس فرزند ان عزیز
خود پوش حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شاہنوازگان را طلبید و گفت اینک جامہا کہ خیاط قدرت فرآورده و قاف
شما و حقہ از خیب رسید علیت خلعت قدر کہ خیاط کر است راست ببرد و قامت اقبال شما آدرست
اما چون حرم و حسین آن مخلصہا را سفید دیدند و دیگر بارہ زبان نیار گفتند اے جد و نواز ہمسود کان عرب جامہا
رنگین وارد ما را نیز ہوائے لباس آن است حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم متفارش جبرئیل گفت یا رسول
اللہ خاطر جمع دارید کہ اساوکار خانہ صیغتر اللہ ابن ہم رانی الحال بسازد و دل بگلر گوشگان ترا بہ رنگے
کہ خود ہند بنواز و بفرمانید تا طشت و لہیاستان بیارند پس حضرت بفرمود تا طشت ابرین آب بیار و روز و جبرئیل
گفت یا رسول اللہ من آب برین جامہا میریزم و تو دست مبارک در آن میمالی تا ہر رنگے کہ مطلوب ایشان باشد
بظہور رسد آن سرور یک حلقہ را در طشت نہاد و جبرئیل آب سحبت آغاز کرد و بیجا مبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم رویا
حسن آوردہ فرمود کہ آؤ ویدہ جانہ خود را بچہ رنگے سحر جوی گفت بزرگ سبزا حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دست
در یک حلقہ مالید بقدرت الہی لوفے چون زرد و سبز گرفت آنرا بر او آورد و کین واؤا اور پوشید و دیگر حلقہ را
در طشت نہادہ روئے حسین کرد و او در آن وقت پنج سالہ بود گفت اے جان جیتو یکدم رنگ مانی گفت بزرگ
سرخ فی الحال باثر دست خواہ انبیا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم آن حلقہ بزرگ یا قوت رمانی بر آمد و حسین آنرا گرفت و
جبرئیل عیب از مشاہدہ ابن حال گریان شد شاہنوازگان شاد و شدہ و جامہا پوشیدہ روئے بچہ ماور نہادند و
علم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جبرئیل را گفت درین وقت کہ فرزند ان من شاد و شدہ تو چرا تمکین شدی گفت اے
سید مگر قصہ بہشت و قصر ہا کہ بنام حسن و حسین ساخته بودند بر خاطر مبارک نماندہ کہ کہ شک حسن از زبرد سبزو
و از ان حسین از یا قوت سرخ نیچانیز اختیار ہر رنگے را موافق آن حال است و اللہ اعلم بالصواب

در حدود و آنرا عمر رنگ مبارکش از آن مردم بر سرش و حسین را نهی بکنند و رخساره و لعلش از خون شسته
 کرد و پیت بسز در رخاک بلاد خرمین لاله گون گرد و شفق از خجلت خون حسین در و در شواهد از عاقلان
 نقل میکنند که روزی رسول صلی الله علیه و آله و سلم با جبرئیل شسته بود حسین بن علی در آن جبرئیل پرسید این کیست
 فرمود که پسر من است و او را برکت از خود نشانند جبرئیل گفت زود باشد که دیر است در رسول صلی الله علیه و آله و سلم
 پرسید که دیرا که کشد گفت حجی از دست تو و اگر خواهی من ترا بگویم که دیرا و که ام زمین خواهد کشد پسر من
 اشارت کرد بجانب کربلا و قدس خاک سرخ برگرفت و حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود گفت این
 خاک تفتل است و بخون و رنگین خواهد شد لفظ خاک را که خون آن شهر زنده رنگین کرده اند و جمله حوران
 چشم جهان بین کرده اند بگو که خوار سنگها بر سر زندگانش توده آنچه آن سنگین لولک بیال نیست کرده اند و ده
 چرا بر خاک میدان عرق خون افتاده اند و شش را از کف قلعه وین کرده اند و رویان این اخبار را که سوز و ناظان
 این حکایات عم اندر زمین و در نقل فرموده اند که در میدان کربلا که مسلم بن عقیل بگفت رسید و اشرف و اعیان
 بدو رجوع نموده قاعده بیعت را تهنید دادند و بشروه یا بحیثیت هزار مرد و چهار کارا نام از سر طوطی بر خط موادری
 و متابعت نهادند و کتابی بحضرت شاهزاده فرستاد و صورت حال بوقت عرض رسانید و دستها قادی
 شریف ایشان نموده مضمون این کلام میباشد تمام او اگر در حقیقت بجائے اوج سعادت بدم با فضا اگر ترا گذ
 بر مقام با افتد همچون این مکتوب حسین رسید آهنگ رفتن عراقی ساز کرد و روی به تهنیه ایاب سفر آمد و دو
 دوستان و هواداران در این صورت موافق نمود و ابا هر چند آن جناب از رفتن منع فرموده مدعای خویش را
 با قاست و لایل و بر این موکه به صاخته مفید نیفتاد و با خبر عبداللہ بن عباس بنجد متشنش شده گفت یا بن عمی شنو
 که عزیمت کوفه داری فرمود که آری این عباس گفت یا بن رسول خدا که پیروی مرد و مفارقت حرم خدا اختیار
 کن که پیرت ترک حرمین کرده بعراق توجیه فرموده نهی کردی که بدو چه رسید و اهل کوفه همان مردم اند که قصد برادرت
 کرده به مات در مفارقت کردند زخم بروی زود تو از ایشان این عباس بر قول ایشان تمام کس که سخن ایشان و ثوق
 و انشا بدو از ایشان و فاد و عهد نماید نیست و قاصدی از ایشان و گری شنوی به پرتزه طالب سمرغ و کیسیا پیش
 حسین فرمود که این قضیه با آنها نسبتی ندارد و پیوسته مسلم بن عقیل بن نامم فرستاده و از بیعت بیست هزار مرد و در آن
 خبر داده و مردم کوفه شکایت بسیار نوشته اند و انعام فرموده که متوجه آن جانب شوم شاید که کاری تمثیل یافته
 بهم باطل در هم شکند و حالاً بر من حجتی لازم شده که اگر مردم خدا را چه بگویم تا تو هم گفتی بن عباس فرمود که پیوسته
 والی بنی و در شهر است آن مملکت در تصرف کسان است که از بیان حاکم خود را از شهر اخراج کنند و ولایت
 را منحصر بشوند بدان صوبه و آنرا بخود منسوب است و اگر چنین کنند ترا بهر شکری با لشکر نیز به جنگ با بر کرد

و مبادا که از ایشان دران واقعه صورت نصرت ظهور نیاید و شما بکس بی فریادرس بمانید حسین فرمود که درین سخن اندیشید که در جواب بازو هم این عباس برقت و حسین برای رفتن کوفه از مصحف قال کشا و این آیت برآمد که **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَ اِنَّمَا تُوَفَّقُ الْحَمْدَ لِمَا تَشَاءُ** حسین گفت که صدق الله و صدق رسول الله یعنی جد بزرگوار خود که در خواب شنیدم و کلام پروردگار خود که بفال کشورم هر دو نوید شهادت من اندوم از ان چاره نیست و فتح تقدیر بتدبیر نشاید کردن مدوزی دیگر این عباس باز آمد و گفت یا ابن رسول الله چه فرمودی گفت غزیمت سفر عراق را تقسیم داده ام دور بر قنای ربانی و حکم سبحانی نهاده ام آنچه مرا حق بود دست رضای با همان عبد الله بن عباس گفت ای حسین اگر ایتمت میل سفر واری توجبه بولایت مین کن که مملکت عریض و عرصه فیح است و جھون و قلع بسیار دارد و قبیله مبدان تمام شیعیه پدر تواند و دیگر دوستانان هم او اهل اهل بیت دران نواحی می شمارست و چون دران ولایت قرار گیری و اعیان خود را با طراوت و اکناف مالک و ان ساز تا خلیق را به بیعت تودوحوت کنند و لشکری در هم بندند آنگاه هر چه مدعا باشد بدان قیام نهایی حسین فرمود که ای پسر عم کمال شفقت ترا در باره خود میداتم و خلوص نصیحت ترا به نسبت خود می شناسم تا غزیمت من بسوی کوفه مستقیم گشته است و به هیچ فرج فتح آن صورت نمی بندد و درین سفر شهری هست که نظیر خود خواهد آمد من میدانم که مرا چه واقعه در پیش است و از جد و پدر خود شنوده ام و تو میدانی که پدرم بار بار به سر منبری فرمود که اذنبت علی المنايا و البلايا اکنون آن کتاب پیش است و مبلغ عمار و آجال اهل بیت را می دانیم و دیگر درین باب مبالغه نهایی و فرخ این غزیمت الحاح سفرهای که بجای می رسد و من درین سفر بے اختیارم و زمان امور من در دست دیگر است قطعه بار بار گفته ام و بار دیگر می گویم که من دل شده ام این هفت بخود می پویم من اگر خوارم اگر گل چین آرائی هست که از ان دست که می پرورد می رویم عبد الله بن عباس گفت اگر البته این غزیمت با مضایحای رسانید و ترک رفتن عراق نخواهی کرد و باری زمان و فرزندان را همزه بر حسین فرمود که ایشانرا کجا بگذارم و بیکه سپارم اولی آنکه یا من باشم این عباس گفت یا ابن رسول الله مرا حید بود که در کتاب تو باشم اما قاید قصصا عثمان غزیمت من بجانب مدینه می کشد و شاید که چون در کوفه قرار گیری من بلا زمت تو اتم رسیدم بنیدم که با مفارقت چگونه تو اتم کشید و جام عم انجام هجرت بگذارم قوت تو اتم چشید قطعه تیسروی و من خسته باز می مانم دور آنکه بی تو مانم عجیب همی مانم تو با و پامی غزیمت چو با و می مانی من آیدید و کلاون چو آب میرانم پس ای رسول حسین برادران و خویشان در او دران خود را جمع کرد و همه گفتوان اطفا آنها را ترتیب داد و در روز سوم قیامی که قصصا را مسلم بن عقیل در جان روز قبل رسیده بود از کوفه بیرون آمده روی پراه

نهاده آورده اند که یک روز در میان مخلص و محبان خالص ایشان گفت یا ابن رسول الله بسوئی که میان رستم
 مصلحت نیست که قول ایشان را قافله فغانی ایشان را بگفتند حسین جواب داد که اگر این محبت ایشان اندیشه
 مندم و این تجا از بیم اتحادی در گزیدم بدین جهت با دشمنی مندم که گشت از عیب و رافکنده اند و من گرفتار
 آن گزیدم عیب چکنم من چکنم من که گرفتار گزیدم و از این سوی بر گزیدم که از آن گوشه گزیدم و از آن چون
 صفاح رسید فرزوق شام را دید که از جانب عراقی می آید چون فرزوق را دیده بر جمال جهان آفرین
 حسین افتاد فی الحال از کرب پیاده شد و در وید و دران در کرب حسین پیوسته حسین گفت که فرزوق
 از کوفه می آید گفت آنکه یا ابن رسول الله گفت مرم کوفه را چون گزید اشتهای خواب داد که و پس
 ایشان بابت که راه حق توداری از شمشیر بگشت ایشان با بنی امیه است که مال دنیا ایشان دارند حسین
 فرمود که راست میگویی پس فرزوق دروغ کرده بجانب حرم رفت و چون حسین بطن الریه رسید
 مکتوبی بقیس بن کهر داده او را بگفته فرستاد و مضمون آنکه نامه سلم بن عقیس بن رسیدگی بر اتفاق
 شما خلافت من و شرفی و آرزو مندی شما بقدم نهاد شمار اجزای خیر و یاد حق شمار حق این ضایع بگرداناد
 این صحیفه از بطن الریه منت ارسال یافت و من ختم کرب در عقب مکتوب خواهم رسید و السلام قیس نامه آنحضرت
 گرفته روی بگفته نهاده چون بقاد رسید ریچه حسین بن خیر با جمعی از لشکر شام در آن مقام آمد و دست او سبب
 آن بود که چون حسین از کربلا بیرون آمد جمعی از اتحادی نامه را به پیوسته زیاد فرستادند او را از کربلا به شام
 که در پیوسته زیاد تمام سپهر را به همراهی کار و دلیران کارزار می سپهره بود و حسین نیز از زمان ایشان ازین کار
 آگاهی نداشتند چون قیس بقاد رسید حسین او را گرفته بگفته فرستاد و این زیاد باک غلطها کرده عاقبت
 فرمود که او را از بالای قصر نیز برداشته و پلک شد و نور الایحیه آورده که ارسال نامه بگفته از کربلا بود و عذرت
 آن نقل است و اگر خواهد یافت و چون حسین بدانت عرق رسید بشیرین خالص دید که آید رسید که کس بشیرین
 کوفیان چه خبر داری بشیرین گفت یا ابن رسول الله شنیده که الکوفی الایحیه فرمود که دست گشتی و از آنجا
 رگه شت بمنشرد و در وید رسید بکرب جانب بندی و به خیمه بنجا نصب کرده پرسید که چه عیب می بینید گفتند
 نه میر بر القیس بن کهر داده او را در آن وقت مشاهده می آید که در ده و از من رسک آن غایب گشته بگفته میر گفت تمام حسین
 او را جانبی در اول نقل شود و بعد از آن تمام خبر من فرزند غیر لازم خلیفه الله علیه و آله و سلم تو حید فرمود حسین
 گفتند از میر کربلا که هر کس بمجاهدت در میدان محبت نمی تراز می و با شمشیر تیر بار آتش میزد
 اهل فساد و منطقی سازی و پروردگار بر حوالی شرح شهادت پروردگاری و دردی از خود شنود و از آنجا که
 دل بگشتی منحصر از میان بگذری ای ایمان ای روی زهر ز شادی برافرد زنده و زنده ای از آنست که منم

مشہد کہ یابن رسول اللہ قتلہ سہری کہ پیش تو براتان خدمت نیست و سہریت آنکہ سزا و تاج عزت نیست
 بہ پیش اہل انظار کم بود پروردانہ و ولی کہ سوختہ آتش محبت نیست مدتهاست کہ مترصدانین دولت و تہتر قب
 این سعادت شد بودم محض غرض منت خدایے را کہ رسیدیم بجام خویش پس از تو حسین بیرون آمدہ فرمود
 تا چیزیہ اورا برکنندہ و قریب بخیرہ امام مفلوہم غیب کرد پس با صاحب خویش گفت کہ از تمامہ کہ آرزو سے
 شہادت دارو باید کہ با من ہوا گفت و مراقتت نماید و ہر کہ میل وطن دار و شہادت اکارہ است از من
 سفارت اختیار نماید غلب یاران زہیر زوی اعراض ہو و روسے بکوفہ نہادند آنگاہ زن خود را طلبید
 گفت آیارنگسار دای ہدم و فاداز من بخدمت حسین میروم تا جان سپاری کنم تو از مال من مخی خود برد
 و مرا کل کن قوی آنست کہ زن رطلاق داد و اورا ہمراہ برادر بکوفہ فرستاد و روایتی دیگر چنان است
 کہ زن گفت امروز داند و اسے صاحب ہمت فرزاند تو بیخوای کہ و رخدمت پس مرتضے باقی من
 نیز منی ہم کہ ملازم دختران فاطمہ زہرا ہستم پس ہر دو باتفاق کہ خدمتگاری اولاد رسول بر میان بستہ و طریق
 یواری اسفاد قبول اختیار فرمودہ اجراز سعادت ہر دو سزا نمودن و دین کار دولت است خدا تا کارو بد
 پس از آنجا رفت تا شوق رسیدند و تقضی از کوفہ می آمد حسین تنہا نشستہ اورا طلبید و از احوال آن طرف
 استفسار نمود آن شخص گفت بخداے کہ از کوفہ بیرون نیامدم تا ویدم مسلم بن عقیل و ہانی بن عروہ
 را یکستند و تنہائی ایشان را بردار کشیدہ سہراے ایشان را بدست فرستاد و حسین کہ این خبر بشو
 گفت اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُونَ ط پس آن مرد پرقت و غیر از حسین کسی برین حال قوت یافت ادای
 گوید مسلم ختہ و شت ہر دو سالہ حسین اورا بنواختی و صاحب دختران حسین بود و درین منزل کہ فرود
 آمدہ بود آن دختر بجات خود پیش حسین آمد شام را وہ اورا نوازش کرد و مراعاتی فرمود کہ ہرگز مثل آن
 واقع نشدہ بود بسیار در روی اوئی نگرست و دست مبارک در روی سے کشید دختر را شکی در دل پدید
 آمد و لیراست چیزی معلوم کرد گفت یابن رسول اللہ مشب با من بلاطفی می نمائی و رعایتی می فرمائی
 کہ فراخور تیمان باشی بگریدم شہید شدہ است حسین را نحل نماید بگریہ درآمد و گفت اسے دختر و لنگ کن
 کہ من ہر تو با شتم و زینب خواہم من اورا تو و دختران من خواہم تو و پسران من ہمہ برادر تو و دختر فریاد
 برکت بر منون این سخن رنجبری کہ وہ آب عرب بود او اگر و نظم اسے کا شکے نخست ز مادر زاد می توان
 ت پدر زاد می اسے کا شکے شاخنی خواہ گاہ او ہا کہ چو چاکہ در قدم او نہادی اسے
 یارید شدہ راست کار من تا جو بہار چشمہ چشم کشا و سے چون فریاد و نغان آن دختر
 ہر پسران مسلم بن عقیل بران حال مطلع شدند تبالہ رفغان در آمدہ شامہا از سر ہر دستند و از زاری

او نیز آری و دقیقه فرود آمدند و هر یک از ایشان بسوز دل میگفت بیست من خود از در و دل بغیر میافرم
 حال مسلم چه میدی یا دم با امام حسین از مصیبت مسلم بسیار تاثیر شده بود و از وقت غم مخالفت او بی حد متفکر
 گشته بسبب زخم خنجر مفارقت مسلم و داغ بوقالی کوفیان آب از نواره دیده مبارک شانه زاده روان
 شد در زبان حالش بدین گفتار در ترجمه آمد قطعه بدلی جروی عیب دارم منیدم که چون گریم و دل خون شود
 که ما بر حال خود یک لحظه خون گریم و تنم بر زخم کاری ببندم بر داغ بے یاری که ای از زخم بیرون گاه از در
 دردن گریم با آورده اند که بعضی از رفقا امر حسین را سوگواری دادند که بر خود اهل بیت خود رحم کن از رفتن
 کوفه در گذر گشته بوطن خویش مرا حجت نمانی که هم کوفه برین وجه روی نمود و ترا کوفه یاری و مدد گاری بیست
 فرزندان و نسبه گان عیال که همراه بودند گفتند یا بن رسول الله ما را بعد از مسلم زندگی بچه کار آید یا نه گریه کردیم
 یا انتقام خود بگیریم یا از ان شربت که پدر پادشیده ما هم بچشم حسین نیز فرمود که لا ینکفی العینین عین محمد
 پس از اینها در زندگی هیچ لذتی نباشد بیست زندگی پیر دیدن یار است و یار چون نیست زندگی علم است و چون
 از ان منزل کوچ کرده بنیالار رسیدند قاصد عمر بن سعد بر سید و مکتوب داد که بشانه زاده نوشته بود رسانید بر مصعبون
 آنکه اهل کوفه چنانچه سبیره ذبیحیه ایشان است عذر و بوقالی نموده مسلم را تنها گذاشته تا رسیدند و آنچه رسیدن بانی
 بن عروه نیزه تیغ زخم گشته شد حسین با او مکتوب عمر و سعید رفتین شد که مسلم بدرجه شهادت رسیده چون این خبر
 در آرد وی شانه زاده شیوعی یافت و مردم را بر آن اطلاعی حال شد جمعی از اطراف بدو پیوسته بودند مفارقت
 را بر موافقت اختیار کرده متفرق شدند و چون از ان منزل رحلت فرموده تقبیر بی الحاقی رسیدند سر بریده دیدند
 زده و نیزه بر زمین فرود نهشته از ان آویخته و اسی بر اثر زبانه نام حسین بر سپید که صاحب اینها کیست
 گفته عبید الله بن الحر الحنفی که از احمیان کوفه است و از مبارزان زمانه و دلیل آن دوران بغوت و شوکت است
 اکتا و اقران بیست و زانهنگ چون شیر خران بود که جنگ شمشیر بران بود و حسین حجاج بن مسروق میخواست
 که از قبیلده می بود و طلب او فرستاد و حجاج سلام و پیام آنحضرت بفرسانید عبید الله گفت آه حجاج
 حسین را چرا می طلبی گفت تا با او همراه باشی اگر در دفع احدی کنی ثواب عظیم یابی و اگر ترا باشد در حبه
 شهادت علاوه آن گرد و عبید الله گفت من از میان اهل کوفه بهجست آن بیرون آمده ام که میباید حسین بن
 و یار رسد و کشته شود و من در میان کشته گان می باشم و بدان لے حجاج که اهل کوفه بنا بر محبت و بیابان
 خاندان نبوت برگشته هر پسر زیاد پیوسته اند و مال فانی را بر نعیم باقی گرفته و من نه طاققت حرب ایشان
 دارم و نه بواقفت ایشان در محبت فرمی آرم حجاج باز گشته صورت حال بدو عرض رسانید امام حسین
 تو در غایت و یوتان می قدم رسیده فرمود این اثر شریط انظیلم و لوازم تحویل و ما بگویند من کحل العقبیل

بجای آوردن آنحضرت را بجای نیکو بنشانند و خود خردت ایشان با بیستاد هجین فرمود که سعادت شهر تو
 بمن نافعها نوشته رسولان فرستادند که ما همه اعوان انصار و یار یهودار تویم ممول و مسؤل آنکه ریحان قجیل
 منو جبر این بجانب شوی تا ما بشتر ابط جان سپازی قیام نماییم و اکنون می شنوم که روی از راه هدایت بر یافته
 برادیه منالالت و غوایت شتافته اند و تو میدانی که عبید الله که هر چه میبختی از خیر و شربدان مشتاق محاسب
 خواری شد و من ترا هم وز میعادت و مناصرت خود می خوانم و اگر اجابت کنی فردای قیامت شکر تو پیش چشم
 مصطفی صلی الله علیه و سلم بگویم عبید الله جواب داد که مرا به یقین معلوم است که هر که متابعت تو نماید و آخرت
 پیره او از شویات کامل و نصیب او وافر و شامل خواهد بود و اما چون کوفیان با تو در مقام مساوات اند و در آن
 دیار ناصری و معاونه نداری و با تو سعد و دی چند پیش نیستند غالب ظن من آنست که تو مغلوب خواهی شد
 و لشکر نیز پدیدار است و من بایک تنم پدید است که از یاری من چه آید مرا اسنان دار و این مادیان من که ملحقه
 نام او است قبول فرماید و بخدا سوگند که این سپی است که از عقب هر جانفوسه که تا ختم ام بدور رسیده است
 و هر که از پنهان تاخته گرد مرا نیافته و این شمشیر من هم سیفی صادم است و از مبارزان عرب کم کسی - چنین
 سلاحی باشد توقع می دارم که بقبول این تحفه محقر مست بر جان من نبوی مصرع عیالے ملخ ز مور سلیمان
 قبول کرده و شانه زاده بر نماست و گفت من بطبع اسپ و شمشیر پیش تو نیاده بودم بلکه از تو توقع معونت و
 مظاہرت میداشتم تو قبول نکردی و مرا مال کسی که جان خود را از من دریغ وار و التفاتی نیست اما راوی
 گوید که بعد از واقعه آنجناب عبید الله جعفی بر تقصیر خویش تا سقاها خورد و در آن باب ابیات درو امیر گفت
 چنانچه در تواریخ ابوالمؤید یونق بن احمد کی مسطور است و چون در سید تالیف این اوراق مقرر شده که
 متفصیلی ابر و ابیات عربی مگرد و مگر آنچه ذکر آن ضرورت بود چه اشاع آن در شناسه اخبار فارسی با
 را سبب نوع خمیر میرا باشد لاجرم با ثبات ابیات جعفی شتعال زقت و مضمون آن شعر این است لفظ از چه است
 که چون شاه شهیدان ، مرا گفتا قدم و زنبیری ، چرا همراه آنحضرت ز رفتم ، نور زیدم طریق حق گذاری ، اگر
 در کربلا می گشتم آنروز ، شهید راه او در دستداری ، بسی بودی بفر و اے قیامت ، مرا از لطف او امید
 کسوتن او رفت من از روی تقصیر ، پانزده در مقام شتر ساری ، بصد زاری و دام می گشتم آه ، ولی موسی
 نادر آه و زاری ، آورد اندک در منتر لے از منازل کوفه که آنرا تعلق خوانند حسین فرمود آه بود و سر در کنار
 خواهرش تریب تبار و در خواب شده ناگاه بیدار گشت و آب از دیده مبارکش می ریخت خواهرش ام کلثوم
 گفت ای بگر گشته مصطفی صلی الله علیه و سلم و ای نور دیده مرتضی و اے سر و سینه زهر چسبگری و دیده تو
 گریان مبارک الانجیر حسین فرمود که درین ساعت چشم مصطفی صلی الله علیه و سلم در خواب میگریست و

شاه حسین رسیدان تو یازده روز پاد بود و سولسے را دیدم که در پیش من ایستاد و میگفت که شمانه مشتتایر
 و مرگ بر اثر شامی شایب بر شدم و در از گریه نه بود که بی دوست و ادم کلثوم نیز گریه بان شکر خود و گیسان
 بر سر من است به بلول و محزون گشته می اگر سیتند از میانه علی کبر بر پایه نماست و گفت آ پر ما بر خیم گفت
 خند با بر خیم و با حق ایم و حق با ما است پس گفت بلکه نبود اگر با جگر بریم یا جگر یا رسد چه یقین بودیم که
 لباس حیات مستعار است و اساس عمر بنا نیست ناپایدار بلوک چله انبیا که عالم بشریت بشریت کنی تینی
 کمالک ایستد چله مقرر است و مسافران منازل با دیده دنیا را بر سر اینها کف و آید کف کف راه کند
 نظری که رحمت نغم انانی بکشت زار جهان و که برق ما و آتش خیز منش ننگند که دم ده خد اقبال کشید به چنین
 که در صراحتش حاجت ز بیخ ننگند و اسم پدرا ننگش قمار را بر خیمات ریاحین و کف و کف و خیمت بر راسته می
 پیچم و کفر از نه باوت را بشقایق خدایق یزدون فرخین مزین و منور می یا بیم پس از از مرگ که پاک شد ماشومی
 مرگ برگ آمد که راهتار و دست و مرگ سار و منور را پدید از پوست و مرگ بر و در حجاب ما پیش چنان شویم
 از فرخ سوی اصل خویش و مرگ جهان را سوی جانان کشد و پیلان را جانب لبنان کشد پس از ان
 منزل رحمت فرموده بود یعنی رسیدند که آنرا قطع طمانه خوانند شاهزاده درین منزل لشکر خود را گفت اے
 مردان شما از من جلیب شمارا دستورے دادم باز گردید و هر کجا که خواهید بروید که کو فیان با ما پیونانی گردند و سلم
 بن عقیل را بقتل آوردند و این کار مرا افتاد است و بر شما حرجی نیست هر که خواهد باز گرد و جیمی که در راه و فنا
 ثبات قدمی ندانستند ملازمت آن شخصیت را بگذاشتند و حسین ماند با فرزندان و برادران خویشان و جمعی از ک
 از موالیان حسین فرمود که اے دوستان مرا از خویشان و خویشا از من گریز نیست اما شمارا اجازت است
 عنان برگردانید و حال که مجال است هر طرف خواهید متوجه شوید آن وفاداران حق که از موالیان سید
 متحار علیه الصلوة المملک الحیار یکبار زبان خلاص بر کشوده و انظار صدق نیست و صفای طریقت نموده گفتند
 یا این رسول الله بنجران ما فدای خاک پایے تو بود که تو پسر ولایت را ما می و مسند امامت پادشاهی هر که فرزند
 روے از تو برگرداند و فرود آمد دیده در روے تو نگرستین تواند ز ما می اے قبله هر که مقبل آمد گو بیت +
 روی همه بمقتلان عالم سویت + امر و کسی که تو برگرداند روے + فرود آمد دیده بیند رویت + یا این رسول الله
 ما چه حجت دست اتحام از من نامی تو باز داریم و از ملک خدمت و ملازمت تو که سبب پادشاهی
 جاوید است روی بگردد ملکت آریم بلکه ملک نژاد و تلیم که سلطاننش تویی و جان را از ان دست داریم که
 جانانش تویی فقط خوشایلی که سلطاننش تو باشی خوشا جانے که تا جانانش تو باشی خوشا روی که در
 روے تو باشد خوشا چشمی که اسانش تو باشی و بدرد دل بس بر دیدم عمرے + بیوسے آنکه در انش تو باشی

ای ریجان و صفه رسالت و ای یاسمن گلشن جلالت ما از بوستان مهال خود بخار نشان فراق حواله کن که اگر چه
 همه عالم پر گل و گلزار است با خارا خارا عشق چوالت آنها همه نظر ما خارا است قطعه با خارا غم عشقت آوینخته از
 دامن مکتوبه نظری باشد رفتن بگلستان ما اگر در طلبت ما در نی برسد غم غم نیست چون عشق حرم باشد
 سهل است بر ما با آنها و این رسول ند ما بحقیقت ترا شناخته ایم و لولای هواداری تو بر سر میدان مخالفت
 بر او خسته ایم و در کب حتی شناسی در صفا و استقامت تو تا خسته ایم و رسم بیو خالی و چنان شکنجی که در نزد سبب
 قنوت و آیین هر موت رد نیست بر انداخته ایم اگر تو آستین ملال بر ما غشائی با دامن صحبت از ما در حسنی
 ما و سرت از دامن تو باز نذر ایم و اگر از دور برانی از دیوار در آیم همیشه که تو صد بار دامن افشائی و ننگه از ایم
 و امنت از دست ما بعد از آنکه نصرت خدمت تو در یافته باشیم طریق شکر گذاری و وظیفه سپاس داری
 اقتضای آن میکند که تا زنده ایم پیمان نبوی از دست ندیم و بوعده یا لبیک تک و مر اللعنه سر اودت
 بر خط انقیاد و اطاعت ایم همیشه و دامن دولت جاوید گریبان امید و حیث باشد که بگیرند و در گذارند
 میو الیای در اثنای این سخنان گریه میکردند و حسین نیز میگریست و ایشان ادعای خیر میگفت اما
 راوی گوید این زیاد عباسی بکه فرستاده بود که چون بیرون آید و متوجه شود مرا خبر کن درین
 وقت عباسی در کعبه و خبر رسانید که شام روز است که حسین از مکه بیرون آمده و ام روز در قبیله یثربی
 سکون است پیغمبر زیاد که این سخن همیشه حرمت نیز بدریاگی را با نهار سوار بفرستاد که پیروم و جگه باشد حسین
 را بگوید رساند و نگذارد که بطرفی دیگر بیرون و در راه باو پیوسته و پیش گرفت و حسین ای طالبیدانا امام
 حسین از آن قبیله بیرون آمده رو بکوفه نهاده میرفت که شخصی از بنی عکرمه در پیش آمد حسین از حال کوفه
 سوال کرد آنکس گفت که این زیاد لشکر را بطلب تو در راه باو پیوسته گردان کرده است و از قادیسی تا عذیب
 همه صحرا سپاه فرو گرفته است و انتظار تو می کشد مصارت آنست که در اجبت نمایی و بخدا سوگند که تو نیز
 که بجان تبیر و دشمنی نامی ایشان و یقین شناس که بر اتوالی و احوال کوفیسان اعتماد می نیست
 بلکه اکثری از آنها که بدست سپهرت در رحمت تو آمده بودند حال او در محاربه ملازمان این حضرت باشد شکر تمام
 اتفاق کرده اند حسین فرمود که جز آنکه خدا خیر ما میسر شرط نیست سبحان آورده می تحقیق علی التراب خیر و بد
 پس حسین از او برگشت و میرفت تا بمنزل سلمه رسید شب آنجا بایترتت فرمود و علی الصبح روان شد
 و چون آفتاب بر سطر السما سپید لشکر راه را دید که در آن محضر فرود آمده بودند و در سایه آسمان خرد و شسته
 چون دید این سپاه حسین را دید از سوار شده و در پیش او ایشان صحبت بر کشیدند حسین کس فرستاد که بتراب برآید
 کیست بر زمین را پیشتر اندر نام و لقب تو و باعت حسین فرمود که باحوالنا در عیالنا بر این آمده یا خبر

حرکت که بحرب شما حسین گفت لا حول ولا قوة الا بالله العظیم آنکه گفت ای حریف خیال داری
 گفت من پس زیاد فرستاده که تزارانکم که بازگروی و نگذارم که بطرفی دیگر روی بلکه ملازم تو باشم تا دروازه
 کوفه حسین باز نگردد و وقت نماز پیشین بود گفت ای فرود آئی و تو با قوم خود نماز
 که از ما من بقوم خود نماز گذارم حرکت یابن رسول الله تو فرادیش دو ما هر دو لشکر در پی تو نماز گذاریم که تو
 پیشوای زمانه ای و امام اهل جهانی و مضمون بن هبیت او اگر نظر من واقف با تو در هر نمازی بهمین است
 تا زنده ام نیت من و بحراب رویت از همه نیارم کسی در پذیر و خدا طاعت من حسین اورا دعا گفت
 و فرود آمده نماز پیشین گذار و پس برخاست و بر شمشیر خود تکیه فرموده خطبه فصیحانه داد که گفت ایها
 الناس من وی بدین هوب نیاروم و عزیمت این جانب نکرده تا رسولان شما متعاقب نیاید و تا ما
 شما پی در پی من نرسید که بسببت هر چه تمانت متوجه دیار ما شود که ما می نداریم که افتد ابوی کنیم اگر تو در میان ما
 باشی بهما ت دنیا و آخرت ما انتظام می پذیرد و من سخن شما آدم اگر چه بود و موافق خویش را سنجید
 بتجدید آن پر دازید تا من از سر اطمینان قدم در شهر شما بزم و اگر از مباحث و متابعت من بشما نبه عثمان حرمت
 بر تافته بهر جا خواهم بروم حرکت حسین سوگند بخدا که من ازین مکتوبات خبر ندارم حسین فرمود که جمعی
 درین لشکر تو اند که ما هماغه ایشان با من است پس فرمود که مکاتب را آوردند و چون خوانده شد بعضی
 ازان مردم سر و پیش انداختند و محفل زده و منقطع شد پس حسین برخاست نماز دیگری نیز بجا آمد او
 که ناگاه شتر سواری در رسید و نزد آمده مکتوب بن زیاد پوسه و او مضمونش آنکه در هر موضع که این نامه
 بتو رسد حسین را و آنچه موقوف وار و اورا در منزلی که از آب و گیاه دور باشد فرود آور تا ما را فرود خواند
 و با ما حسین داد که اینک بنگر که پس زیاد چه میالند دارد و دیگر فتن تو و من حیران فرمانده ام اگر حسین نکند از پس
 زیاد و من ترسم و اگر ما شتر حریف شوم از خدا و رسول شرم میدارم پس نهان از پناه خود باین گفت یابن رسول الله
 دست حر بریده باد اگر بر تو تیغ کشد و دیده اش بر کنده باد اگر بخینانت در تو نگر و من زین راه که من آدم
 بی بیج شگه و کلو خه نگذشم آلا که آواز من از ایشان بگوش هوش من می رسد و مرا بهشت بشارت میدارند
 و من با خود میگویم و یک کوفه بر تو ای حریف پس رسول خدای میزونی این چه بشارت است اکنون
 مخالفان با من هم راه اند و بضرورت مابا تو می باید بود اگر صلاح باشد با یکدیگر سوار شویم و مقداری راه بریم
 و چون فرود آئیم شما بهمانه آنکه حرم همراه است و در ترنزه آید و آنکه که مردمان خواب و در پی خیزید و راه
 بگردانید و از هر طرف که خوابید بر وید و چون بوز شود و مردم من بیدار گردند و معلوم شود که شتر افتد ای ما
 پاره درین با وید بگردیم و در فتن شما بهمانه سوار شویم و سوار شدیم حسین اورا دعا گفت رسوا شده هر دو

سرور این جزو سوز و جان گذاز است که میدی و این چه دروغ اندوه و طلال است که بر سینه ما نیتان غم بیان می نهی
 پیمت این سخن چیست که دلها همگی خون گردد و بیدار از غم دل مجله همچون گردد و شاهزاده فرمود که چون
 چنین خواهد بود و چاره چیست جز آنکه صبر کنید و پناه بخند سیر برید آنگاه حسین همانجا فرود آمده بغرم و تا کسان او
 نرسیدند و نزد و یک باب فرات قرار گرفتند و از لایمه آورده که نام حسین از کربلا فرود نوشت بسلبان این صرد و خرمی
 که تو نامه نوشتی دم استعدای آمدن کردی و من با نیک اندام اگر ایاری کنی و عهد خود را بوفارسانی خود قاعده
 محروم بجای آورده باشی و اگر بوفالی کنی این صورت از ازل کوفه غریب نیست که باید و برادر و پسر و عم همین که تو
 حالالشکر مخالف سر به بر من گرفته اند اگر ایاری کنید بگو و الا من تن برضای خدای داده و بر مرصد لکرت خدای
 و الفضا با الله الاعظمه بقدم اطاعت ایستاده صحیح دوران با حکم رضا و دوست پس پس نامه
 فدایقیس اعرابی داد و قیس رفسه بکوفه نهاده و راه داران او را گرفته پیش پسر را و برود چشمش بر پسر زیاد افتاد تا
 بلا از نیل بیرون کرد و بدیدید عیدان ز یاد گفت این چه کافذ بود که بدریدی گفت نامه بود که من برنده
 آن بودم گفت از کجا آورده بودی جواب داد که از پیش امام حسین گفت چرا بدریدی گفت تا تو بخوانی که از سر
 مهبان برو شتمان فاش کردن شرط نیست پسر زیاد گفت ترا زود کاریکی باید کرد تا از جنگ من مای بیانی
 یا نامه های آنکسان که نامه بدیشان آورده بودی با من بگوئی یا بر بنبر و حسین را و برادر و پدرش را نامه سگونی و
 مراد بریدر استایش کن قیس گفت آنها را نام اهل نامه خود ممکن نیست اما این کاری دیگر کنیم قوم را در مسجد
 جامع حاضر کن مرا بر بنبر فرست تا آنچه در غم بگویم پس منادی کردند تا خدایق مسجد جامع حاضر شدند و منبر در
 صحن مسجد نهادند و قیس بیلاسه شمر بر آمده حدیثی را بصفات من استایش کرد و بر حضرت رسالت صلی الله
 علیه و سلم درود فرستاد و از ابتلائی حق سبحانه مر اینیاد و اولیا را هدایتی چند فرخواند پس گفت ای قوم بدانید
 که من رسول امیر المؤمنین حسینم و مرا فرستاده تا این ولایت را بگویم و بید که کسی از یزید بنبر او را تراست بجلالت زیرا که
 فرزند رسول خداست صلی الله علیه و سلم پس سبازید و یاری می کنید که در کربلا یازد که مردی چند فرود آمده و لشکر
 مخالفت بسید است خوشحال صاحب ولایتی که از هجوم بلا اندیشیده تا کرده و بگر بلا را و پیمت فراز و شیب بیابان
 عشق دام بلا است که کجاست شیر لاله که بلایان بر سینه ز پس در ایستاد و نذرت یزید و ابن زیاد آغاز کرد و خروش
 از اهل کوفه بر آمد و چو پسر زیاد رسید کسی فرستاد تا او را از بنبر زیرا آورده و بیالای کوشک برودند و شربت شهادت
 چشمانیدند و چون خبر قتل می رسید بسیار بگریستند و او را علسه غیر گفت و چون پسر زیاد شنید که حسین در
 کربلا فرود آمد نامه نوشت بگو صمنوش آنکه یزید بنبر نامه نوشت که زینبها را که حسین را بیانی یا خیر او بشود و دی بتر نرم
 نشینی زمان و آب میر خور می تا او را به جیت من در آرتی و اگر با کند سرش بر داری تو من فرستی اکنون آن حسین

من ترا ضیعت میکنم بیا بر بیعت یزید و آری و اگر چنین نمی کنی جنگ آباده باش چون نامه حسین رسید بر خوار
 و بهینداخت و گفت بداحال قومی که رضای مخلوق را بر غضب خالق اختیار می کنند همیشه رو بدتیا آوردند
 و پشت بر عقبی کنند و خلق را خوشنود سازند و صدرا خشمناک پس رسول صید اللذریاد گفت جواب نامه بنویسید
 حسین فرمود و صالۃ عیندی جواب فقل حَقَّتْ عَلَیْهِ کَلِمَةُ الْعَذْلِ بِطَنَمُهُ اورا نزد یک من جواب
 نیست و منرا می او بجز کلمه عذاب نیست آن رسول پیش پسر زیاد آمد و خبر نامه را شنید جواب نوشتن بر او رو غضب
 او زیادت شد روی بجزنا مجلس خود کرد و که کیست از شما که تصدی حربین کرد و هر پبله از بلاد عراق که طلبند
 بجے ارزانی دارم هیچکس جواب نداد و نوبت دوم سوم نیز کس اجابت نکرد و انقضه عمر سعد را پیش طلبید و گفت
 بدتے شد که من شویم که تو آرزو سے حکومت می داری و فی الواقع آن ولایت وسیع است و غرضه شج و اردو
 مدخل اموال و بسیار و بیشمار است خلا می خواهم که مشورے و طبرستان بنام تو نویسم و این آرزوی ترا از خاوت قوت
 بصحرای فعل آرم عمر سعد خدمت قبول کرد و این زیاد و بفرموده نامشور حکومت ری ایالت طبرستان بنام و نوشته
 بیاوردند و او را خلاصت تشریف پوشانید مگر بی با ساحت از پیش وی کشیدند پس گفتی عمر من ترا سپاه سالاری
 لشکر میدهم و مال حکم ری شدی و پنجاه خردار زر از خزانه نقد بنومی بخشم و این همه بشتر طانت است که بکر بلارومی
 و حسین را بر بیعت یزید و آری یا سر او و متابعانش بر داری عمر سعد گفت لے امیر این کار بزرگ است بجے
 تفکر و تدبر و چنین کاسے شمرع نتوان کرد و مراد ستوری و دتا بروم و با اولاد و صاحب خود مشاورت کنم پسر زیاد
 گفت برو روز و خبر می بین رسان عمر سعد جامه خاصه این زیاد پوشیده و بر مر کب جنی سوار شده و نشور حکومت
 رے در دست گرفته بجان آمد چون فرزندان او او را بدان صورت دیدند گفت لے پدرا این سب جانم که کیست این
 کاغذ که در دست داری چیست گفتی فرزندان دلتی بخاروی آورده است که با یالنق پیدائیت مسعادتی در
 طالع ما اثر کرده که نهایتش هویدانے ری حاجی امرو بخت نیک بشارت رسان ما است و اقبال و نموده مراد
 ما را است و روزیست اینک دل بفرادان عاشر حبست و عهدیست اینک جان بهتر آرزو تر خواست و دانید که
 امیر عبید اللذریاد سپه سالاری لشکر خود بن داد و تشریفه خاص اسپهبدی بن رزانی فرمود و مشور را رت لے
 و طبرستان بنام من نوشت بشتر طانکه بروم و یا حسین مجار بکم پسر کتر ترنگ من بنشیند گفت بهیات بهیات این
 چو اندیشته بداشت که کردی و این چه سودای بی اصل است که بسوی اول آورده و بیج می دانی که بحرب که میردی
 و کموشن که ام خانان بر می بندج حسین بن علی جگر گوشه مصطفی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و نور دیده و نصی و نور سینه
 فاطمه زهرا است پدرا تو که سعد و قاص ابو جوان فدلے جبار ایشان میگرد و تو حالا تصدیر جان ایشان میکنی و از خدا
 بترس و از شرمساری روفقیامت براندیش جواب بدتر نشد رسالت اللذریاد پبله نامه بهم آمد و کن که پدرا شوق آرد

تو پرسد که چرا با فرزندم خصومت کردی و تیغ در روئے او کشیدی چه حاجت خواهی آورد و چه عذر خواهی گفت و دیگر
آنکه سزاوار بدست خود نوشته بودی و فرستاد و او را خوانده و او سخن ترا اجابت کرده بقول تو روی بدین جانب
آورد و تو اکنون قصد کشتن می کنی مردمان ترا غدار و یوفا گویند و دوستان اهل بیت اقامت قیامت بر تو
نمانند و تو بدین صحیح کنی که نگو محض آن چنین نگفتند - عم سعد روی از روی بگردانید و پسر مهتر را گفت تو چه میگوئی
گفتند آری برادرم میگوید اگر چه راست است شایسته است و آنچه پسر زیاد میگوید نقد بیخ حال نقد را پشت
ندید و برادر بر غائب اختیار نکند فقط نقد را ایگان دست مده و در پی نسیم روزگار مبرگشت صوتی که آب گامه
نشد و از عیبهای نسیم نیکوتر عم سعد گفت پسر راست میگوئی حالا ما و تیارا اختیار کرده ایم تا حال آخرت چون پیش
روزه و دیگر عم سعد بدلا لاماره رفت و گفت نهی شدیم چه حسین ابن زیاد شاهمان شد و بیخ بنرا کس بجای او
و با شب که بلا فضل کرد چون او شهر بیرون آمدی که گفت یابن سعد حربه فرزند رسول خدا میری گفت ای اگر چه حربه
حسین در دنیا موجب عار است و آخرت توصل بنا است اما حکومت ما کس بجز سبقتی و حضور است و در اسط
عیش مسرور عم سعد بنی چند میگوید که ابوالنخار ترجمه اش برین وجه آورده **عقل** مرا بخواند عبید الله از میان
عرب هر یک بر دلم از خواندنش بنهر ارقب - مرا امارت می داد و گفت حربه حسین قبول کن که از و ملک است
شور و غضب - ملک می دل من مایل است می ترسم - بکینت چون بکشم با پادشاه ملک عرب - چگونه تیغ کشتم در رخ
کسی گو - است - شجاعت و نسب و علم و حلم و فضل او - پهنای قاتل او و در رخ است - میبندم - کل این چنین عمل آورد
خدای را غضب - و سه توحی نگرم در روی او حکومت آن - و بی روز دلم خوف نار ذات لب - آورده اند که حظه
بن میزند که خواهر زاده عم سعد بود چون دید که خالش عزم محاربت با حسین حرم کرده بنزدیک او آمد و گفت کحال
تو بود حربه حسین یکی از گناهان بزرگ است مستلزم قطع رحم و موجب شهت تبارکند و یوفا قالی تو مرگب این امر
چرا نمی عمر سعد گفت ای فرزندان حسین بنی گتم ایالت و حکومت می بینیم پسر حظه گفت بخدا سوگند که ترک ایالت
و خروج از دنیا بهتر از آن است که نزد تمهله روی و خون حسین در گردن تو باشد پسر سعد رواندیشه دور و در فغان
خواست که عزیمت رافخ کند عاقبت حب جایه ویده بعبیرت اورا پوشانیده در چاه افتاد و با بیخ بنرا سوار و
دیاده روزه بکربلا نهاد و در برابر امیر المومنین حسین فرود آمد و کس بود فرستاد که سبب آمدن تو بدین ولایت
چسیت حسین در جواب فرمود که تو و قرآن تو بمن مکتوبها نوشته و دستا قیب سولانی ستارید و در التماس قدم
من مبالغه از حد در گذرانید بدین بکلمات **ا** بهیه شخاروی بر اه آوردم و شما انقض بیان کرده پس عم را یاری
نداوید تا بزاری کشته شده و الا من بخوام که باز کردم اگر کسی مانع من شود عم سعد ازین جواب خوشدل شد و
گفت شاید میار حسین و پسر زیاد صلحی برگردد و حسین باز گردد و حربه احتیاج نیفتد پس گفتو باین یاد نوشت

و از ملقب امام حسین او را آگاهی داد این زیاد بدو نوشت که بحیث یزید بر حسین عرض کن اگر قبول نمایم این عالم
 نامی والا منتظر فرمان من باش عمر بن سعد دانست که پس از یاد بر اجبت حسین را نمی شود آن نامه را بخش
 پیش حسین فرستاد و آنجناب بعد از مطالعه فرمود که من هرگز سخن پسندیده را نمی گویم و فرمان او نبرم و چون خبر یاد
 امتناع حسین بد پس از یاد بر رسید غضب بر او مستولی گشته بجهنم بن بعیر و شیبث بن ربعی و شمر و عیال ابوشن را
 با جمعی سوار و پیاده بجهنم بن سعد فرستاد و پیغام داد که حسین و اتباع او را از تصرف در آب فرات مانع آید تا
 وقتی که بحیث یزید و رایس عمر سعد عمر بن حجاج را با پایا لشکر سوار جهنم بن سعد آب تعیین فرود و حسین هم فرود
 از لب آب دور کردند و نشان داده خیمه بجایب یادیه زد و این صورت بسه روز پیش از شهادت امام مظلوم بود و آنچون
 تشکی بر ملازمان حسین علیه کرد و برادر خود عباس علی را با سی سوار و بیست پیاده بطلب آب فرستاد و عباس
 با عمر و محاربه کرد و غالب آمد مشکها پر آب کردند و به لشکر گاه خود بردند شبی دیگر حسین کس نبرد عمر بن سعد فرستاد
 که میخواهم که امشب ما بین ملاقات کنی عمر سعد قبول کرد و با بعضی از خواص خود از لشکر گاه بیرون آمد و حسین
 با برادر خود عباس و پسرخود علی اکبر سوار شده در برابر عمر بن سعد ایستاد و گفت ای عمار خداوندی که
 بازگشت همه بدست منتری که با من در مقام مقابله و مقاتله ای دو میدانی که من هرگز تسلیم ازین اندیشه ناصواب گز
 و باز خاروت و نیافدار که با بیچکس پایدار نیست مغرور نشو گفتو می گنج بقای نیست درین خاک ان همشرفانیت
 درین استخوان + آنچه برین مانده خرگه نیست + کاسه آلوده دستها تهیست + هرگز از گشت زانوش بدوخت
 و آنکه از خود در دمانش بسوخت + اینچنین بدنامی بخود نپسند و دل در عرض عشو نهامی جان با دنیا بسند
 مصرع که این عجز و عروس هزار دانا است + عمر بن سعد گفت ای اباعبد الله هر چه گفتی سخن و صدق است
 اما من ترسم که اگر بجزمت نور آیم منازل هر او کوفه خراب کنند امام فرمود که عمارت های دنیا چنان محبوبی نیست این
 همه تعلق با دنیوان و زید اگر قصر بلند تراست سازند کوشکها همه برین در جنت است اگر تو بنا کنی و مع هذا اگر با من
 باشی سراسر بهتر از آن بودیم گفت مراد ولایت کوفه جنایع و عقارب بسیار از تعلق هست از آن می اندیشیم که این
 زیاد از آن تصرف کرد و حسین فرمود که اگر آن ضعیف ضایع شود من ترا در جازم ز غم خشم که صد از آن زد و عمر سعد
 سر در پیش انداخت و هیچ گونه جواب نداد حسین گفت برو که بفضل خداوند وثوق دارم که بعد از من میراد نرسی
 و آنچنان بود که بزبان آنحضرت گذشت چه اندک زمانه مختار بود عیسیه او را و پس از آن حضرت را جوازه کرد که پدر را
 بر حسب حسین تخریب و بر حکومت ری ترغیب میکرد و قتل رسانید و چون شاهزاده با گذشت بر برین جمعیه عهدی
 که یکبار از جمله راه و عمارت زمان بود پیش آمد که ای فرزند رسول خدای چه کردی گفت عمر سعد بر این حضرت کردم
 از قبول آن ابا کرد بر برگشت فرود من بروم شاید که پند خفت از گوش برستم و بگویم ازین سخن و شما استغنا نماید

امام حسین فرمود که بر صواب و بد تو کسی اعتراض نیست بر چون اجازت یافت علی الصبح بشکر گاه عمر سعد
نشان افتاد و در خمیه بود که بر لے اولضرب کرده بودند بر بر سیدانی بے اجازت و رآمد و سلام نکرده و ششتم عمر
و غضب شد و گفت یا اناصلحی فی تراچه چیز مانع شد که بر من سلام نکوی مگر من مسلمانم و من بر گفتم که حضرت
رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرموده که المسلمون من مسلمة النساء من کسانکم و کسانکم و کسانکم و کسانکم است که مسلمانان
از زبان دوست او اجلاس باشد بجای آب بر اهل پیغامبر صلی الله علیه و آله و سلم بسته و زبان بزدست ایشان بر شود
با فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و عیدیه حرب کرده و لشکر در برابر عترت پیغامبر صلی الله علیه و آله و سلم آورده
سخ از خلق و ضایع ترا شرم و حیانت و عجز زمانیکه سر و پیش انداخت پس سهر بر آورد و گفت
لے بر یقین میدانم که هر که با ایشان قتال کند و حقوق ایشانرا غضب نماید محاله جای و حجیم و جزای او خدا
ایم خواهد بود و اما من ترک ملک می نمودم و دولت از حکومت و ایالت بر منی تو اتم گرفت بر بر فرمود که
یا بن سعد هر که بهوس ملک می کند سپهر آئینه بساط خدمت حق اطلی کند و مرکب شاد و ت را به تیغ شقاوت می کند
و مرد نیک سخت و عاقل پنجین کار باکی کند قلم گیرم که روزگار تر ائیر لے کند آخرت مرگ نامم عمر طولی کند
گیرم که بگذری تو ز قارون گنج و مال و باسے و فاکر و جهان با تو کی کند هر که بگذرد شمی آل مصطفی و او
مرکب سعادت تو د با ز پی کند پس بر بر اندیش می نام امید بیرون آمد و خبر نشانی داده رسانید که آن سیاه کلیم
حقاب عظیم را بر عظیم مقیم اختیار کرد و عیت باب زرم و کوثر سفید نتوان کرد و کلیم سخت کسی را که بافتت سیاه
اما شرفی الجوشن چون شنود که عمر بن سعد در شب فتنه با حسین سخن گفته فی الحال بکوفه رفت و با سپر زیاد گفت
که میان حسین و عمر بن سعد رسل و مرسله واقع است و شب نیز با یکدیگر ملاقات نموده تدبیر نامی کنند
و تحقیقت این حال معلوم نیست این فریاد و غضب شد و نامه نوشت بعمر سعد که من ترا مجربت حسین فرستادم
تدبیر حاجت آدمی مشنوم که با هم کلام و پیامے دارید اگر این کار از دست تو نمی آید منشور رسد که پیام تو نوشته
باز فرست و سپه سالارے لشکر با شرفی الجوشن گذار چون نامه بر رسید عمر سعد اند و مناک شد و دل بر حرب
حسین نهاد و راهی گوید که در روز هشتم محرم در لشکر گاه حسین آب نماند و آن لشکر بنشنگی مبتلا شد و
اطفال فریاد و لعش لعش بر کشیدند حسین بر خاست و بموضعی تشریف فرمود و گفت این من را یکیند چون
قدرے بکنند چشمه آب شیرین خشک خوشگوار پدید آمد همه لشکر از آن آب خوردند و مرگبانرا سیراب رسانند
و مشکها پز آب کردند و باز آن چشمه تا پدید شد و هر چند طلبیدند از آن نشانی ندیدند و این از جمله کرامتهای
شاهزاده بود اما چون این خبر بر پسر زیاد رسید با نامه نوشت بعمر سعد که حسین را مجال داده تا در بادیه چاه
مے کند کار بر سخت گیر و مجال بر دنگ ساز اینک لشکر پد پیستی فرستم آنگه شمر را با چهار هزار مرد و

عمر سعد فرستاد و از عقب او نزدیک کلبی را با دو هزار و حسین بن نمیر سکونی را با چهار هزار و در پی ایشان عمرو
 بن قیس حمص را با دو هزار و قیس بن حنظل را با دو هزار و در قفاس ایشان نصر شامی را با دو هزار و از پیش آن
 حجاج بن الحارث را با هزار کس دیگر تا بنفهد هزار سوار و پیاده بجم سعد پیوستند و او پنج هزار مرد داشت مجموع بیست
 دو هزار نام و جمع شدند و با شاهزاده اندک مرد می بود حبیب بن مظاہر سدی گفت یا بن رسول الله در بین
 نزدیکی قبیلہ نبی اسد است دستور می ده مرا تا امشب بروم و ایشان را نبصرت تو خواهم پس اجازت یافتند
 بمیان قوم رفت و گفت ای مردمان پسرافطمه هر دو جگر گوشه رسول خدا صلی الله علیه و سلم را بیست و دو
 هزار سوار و پیاده در میان گرفته اند و شما خویشان بنی مده ام و شمار اضیحت می کنم که اگر شفاعت
 رسول صلی الله علیه و آله و سلم نمی طلبید باین حسین را و بریاید عبد الله بن البشیر از آن مردمان بر پای خاست و گفت
 مصراع اول کس یک لاف محبت زنده نم ده گواه باشد که سخت کسی که اجابت دعوت حسین کرد من بودم حبیب
 گفت بشرک الله یا بن بشیر یا الحنانه ای پس بشیر بشیرت را و خدای ترا به بیست الف قصه نمود کس نبی اسد
 بیست کرده بکمل و مسلح بر سپان تازی شسته روی به لشکر گاه حسین نهادند قضا را بد سخن می از همین قبیلہ خبر عمر سعد
 برود و او از رزق شامی را با چهار هزار کس فرستاد و آن غماز و در پیش این تاده آن لشکر را بمس ایشان برود و در کنار
 آب فرات بهم رسیده بچنگ در پیوستند و شکست بر مردم نبی اسد افتاد و جمعی کشته شدند و باقی دستند که طاق
 متقاوست آن لشکر ندانند بقیه یا خود بازگشتند و حبیب تر و شاهزاده خبر رسانید و موجب از و باو ترن اول بیست شد
 بیست برود افزاید غمی بالای عم و لشکر غم و انخی افتد ز هم و چون پس از یاد شنید که حسین بقبایل کس مغرند و
 مدو می طلبد آتش غضب او اشتعال یافته کس بجم سعد فرستاد که اگر در همین روز بحرب پیش مشغول نشوی ترا و سر که
 باشت بسیار است بر ستم چون پیام ابن زیاد برسد عمر سعد بترسید و اگر چه روز بیگانه شده بود فی الحال سوار گشته
 با تمامی لشکر روسی بحسین نهاد و درین روز نهم محرم بود که تا سوعا گویند و در آن محل حسین سر بر زانو نهاد و در خواب
 رفته بود چون گرد سپاه و نعره سواران و وقعده سلاح پدید آمد و او را بیدار ساختند حسین بر آن حال قوت یافته برادر
 خود عباس را با بیست سوار پیش ایشان باز فرستاد تا معلوم کند که سبب آمدن آن جماعت چیست عباس تحقیق نموده
 بازگشت و گفت عمر سعد است بالشکر خود بر حرب با تمام نموده حسین فرمود که برو و درین قوم را بلطف بازگردان
 که روز بیگانه است و باقی امر و زاهدان طلبت امشب را که امشب عاشورا تا یا باشد که مرا هم طاعت و لوازم او را و
 من درین شب برقرار مانده عباس بازگشت و گفت ای مردمان جگر گوشه مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم باین شب بگر
 تیر همت می طلبید و چنان میدانند که شب با این پسین است از عرش می خواهد که بطاعت و عبادت گذراند و او را و
 و از کار او محلی نیستد عمر سعد با مر لے لشکر مشاورت کرد گفتند یا بن تاسک آمدیم و از غضب امیر نیز می ترسیم شمر نفره زد

که شمار امان نیست و امهال مجال ندارد نگاه ایو شعبان کنیدی فرو اتی است که عمر و بن حجاج از ان متعال شرم
 داشت یا ناک بران جماعت زده گفت که قوم این چه سخت دلی و سخت پیمانی است که می کشید اگر این قوم از روی
 یا از چنین بودندی و مهلت خواستند که مهلت میدادید آخر این اهل بیت بیخامبر شما نید و شما است جد و سید
 از خالق تبر سید یا از خالق شرم و اید بشو می شما بس سخت روی و سخت دینید چو شیطان لعین با کبر و کینه
 ز حق سبحانه شرم ندارد ز مردم نیز از می ندارد بدنه آخر اهل بیت مصطفی اند؛ بعد کرب و بلا در کربلا
 مردمان این سخن استماع کرده دست از حرب برداشتند و هاجها فرو داده نگهبانان برگذاشتند و حسین قبل ازین فرود
 بود تا گرد لشکرگاه خندقی کنده بودند تا مصاف از یک جانب باشد و حرم نیز از تفرص میگانه این باشند و بر پیغمبر
 و درین محل فرمود تا آتش دران زود تا کسی شجون نیارد و با چون آتش زبانه کشیدن گرفت مالک بن عمرو بر اسی
 نشسته پیش بر اند و گفت ای حسین پیش از آتش آن سراسر آتش در خود روی حسین فرمود که کن بیت یا
 عد و الله دروغ گفتی ای دشمن خدای من ای کین بد فرخ ام تو به بهشت مسلم بن عوسجه گفت یا بن
 رسول الله اجازت فرمائی تا تیر بگردانم حسین گفت نخواهم که در حرب پیش دستی کنم اما تو درنگ تا قدرت خدا
 بینی پس روی بقبله آورد و گفت اللهم جره الی القادین یا ز خدایا اورا بسلسله عقوبت در آتش کنش و پیش از بارگشت
 او آتش عقبی او را چاشنی از آتش دنیا چاشنیان فی الحال بحکم دعوة المظلوم اجابته اشراجایت ظاهر شد و پیش
 را پای بسور اخی فرود رفته او بجانب سفلی تمایل گشت و عنان از دست داده و پایش در رکاب یاندا سپهر سومی
 دوید تا کینا خندق آتش رسید او را از پشت در میان آن آتش افکند و خود باز گشت و خروش از مردمان بر آمد و
 این کرامتی دیگر بود از آنحضرت پس حسین سجده شکر بجای آورد آنکه سر برداشت با او از بلند چنانچه سر و لشکر
 بشنیدند گفت خدایا اهل بیت و فرست رسول تو ایم ز او ما از ظالمان بستان این است او از اول ترا بیخامبر
 صلی الله علیه و آله و سلم چه خوشی است که هر ساعت لاف بیزی حسین از روی غیرت بر اشفتند از سر نیز از آنحضرت
 که یک کار ساز و خدایا ندیده نواز مناجات کرد که خدایا بشیر اشفت نسبت من قطع میکنید و مرا فرزند پیغمبر تو نمیدانند
 نادیده فی الیوم و در کجا پس در همان روز خواری بجه نامی درگ جاننش را قطع کن بنه تیر و عابریه و آسمان
 ز سیده بود که شهباز قصدا از قصاص عالم تقدیر بود رسید و علی الفور در باطن آن ناپاک تقاضای نماز شد و از زمین
 فرود آمده بقصاص حاجت مشغول گشت که زوم سپاه با مرآه نبی بر عورت او زد و کشتوف عورت در میان سجاست
 سبک و بدینا جان پلید از بدن موشا و بد باشد در محرم و آنچه نماند از کانی مرد و به با این کرامتی دیگر از آنحضرت
 واقع گشت پس سجده مرنی پیش انداد او داد که ای حسین این آب فراشته منی که چون در کما لوج می از خود بگذرد
 که از قطره جنتی تا از تنگی پاک شود ای حسین که این سخن بشنید با بر دیده بگردید و گفت اللهم انی عاصی و غافل

خدا بیاور انشته بمیران فی الحال بی سبی پیش در میدان ویر اینی داشت و او بر خاسته در پی اسپ میدوید و تشنگی
 بزود غالب شده میگفت العطش العطش و هر چند آب بسپا و میرسانید نمی توانست خورد تا در ان تشنگی
 بحد و این لامیت سووم بود که از آن حضرت در آن روز ظهور نمود و لشکر سپهرزبا و آن همه کرامات مشاهده می نمودند
 و همچنان بر صرافت جهل و عناد مستقیم بودند **مثنوی** اشقیای منکر کرامات اندک بر بساط مناکرت ماتاندا و اولیا چو
 خویش بپندارند مسر باهل معافه و نارند این همه بهر آنکه جنس نیندند و در دو نواهد نوع انس خیند **یا الله** من
 روز شب حرب نکرند و ملازمان امام مظلوم روی نیاز بدرگاه می قیوم آورده همه شب گرسنه و تشنه بزرگ آهلی
 دور و در حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و آله وسلم می گذرانیدند فورالایمه آورده که چون روز تا سوعا بگذشت و شب
 عاشورا در آمد سلطان سیرکان در تعزیت خانه عزوب بمقام گرفت و شب مشک فام پلاس سیاه و سپهرین کبود
 در تمام خاندان پوشید زانوان تا بخانه بالا بنظاره شهیدان که بلا آمدند شفق خون دیده در آن سپهر رحمت
 عرضه زمین گرد او بار و خاکستر خسار بر فرق خویش بخت مینیت و دو ظلام رومی زمین را سیاه کرد و کوه
 خویش را بجزاشش تباہ کرد و در آن شب بین بفرمود تا آن گری که از سان حساسه پاره داشت در میان صحرا
 نهاده و جمیع لشکر خود را طلبیده بر بالای کرسی نشسته خطبه در فایت جزالت نهانیت بلاغت او کرد و بعد
 از شناسی خداوند تعالی و تعظیم و درود سپید عالم صلوات علیه آله وسلم فرمود که **الحمد لله على التوكل والاضيق**
ما بعد ان که من هیچکس را از اصحاب خویش با وفا تر نیافتم و هیچ آفریده را از اهل بیت خود تر نیکو کردار تر ندیدم
فخیر الله معنی خیر خدا شمار از جهت من چیزی خیر و بد بداند که من شب فقه شمار از رفقه مسیت خویش
 محلی ساختم و این مهلت بر شما خواهم وطن من آنست که چون این قوم مرا بین طلبت شما گنت و بختجوی دیگر
 نپروازند پس باید که هر یک از اصحاب من شب بست یکی از اهل بیت من گرفته و رفاق متفرق گردند تا از محنت
 ربانی و از شدت فرج یابند **میت** من شدم غرقه گرداب غم آن به که شما گشتی خود سلامت سو حال لرید
 برادران و فرزندان و خویشان موالیان جواب دند که یابن رسول خدا را قوت مفارقت طاقنت بهابرت
 توفیت و یقینا خواهد از وفات تو نمی خوابیم و تا جان دهن و ایم و رقی در بدن داریم باعد اوین و دشمنان
 اولاد رسول رب العالمین مقاتله خواهیم نمود **میت** بقیامت بر من آن عهد که بستم با تو که تا گوی که در آن روز وفا
 نیورده حسین ایشاز او گفت و رومی بفرزندان مسلم بن جنتل کرد و گفت **یا ابراهیم** ما بر مواعید کا ذبه و
 اکاذیب باطله کوفیان اعتماد نموده پدر شما را بکوفه فرستادیم و آن گروه روی اول از کوی مهر و وفا بر تافته و باقرا
 ارتقام و در طریق تحریک افساد و یقینا نایر ظلم دیدار و تافته عرض مقموران اوله دست سهام تعرض بر خند
 در سوختن شناسی اهل بیت نبوت را از روی ناسپاسی برانداختند **آه و لعن الرحمن من کف النحریم**

باشربت شهرادت نوشید و خلعت سعادت پوشید و حال اشکها یادگار مسلم بن عقیلید و مادرشما نیز غمخیز و دامنم
 زده است بر خیزید و مادر خود را برداشته ازینجا بقبیله بنی طی را روید و از آنجا بحدیبیه رفته بنشینید و دل در گم الهی
 انتظار برید که و میدرم کسی که انتقام ما از بنی امیه بگشاید ظهور خواهد کرد و من این سخن از پدر خود شنیده ام و حقا که او از
 حضرت رسالت شنوده باشد و این صورت برین وجه بوده که حضرت امیر روزی از روزهای حرب صفین ندا
 فرموده که **وَأَبَاكَ سَلِيحًا** یعنی ای مسلم کجا هست محمد حقیقه گفت **اُپدَرَسْ** و **رَأَخْرَصَفُونَ** است امیر فرمود که **مُرُوا**
مَنْ أَبَا مُسْلِمٍ فَوَلَّانِي نَيْتٍ مقصود من صاحب حبش شما که از جانب مشرق بارایات سپاه پدید آید و بر خیزد ای مسلمانان
 کند که خداوند تعالی بواسطه من حق را در مرگ خود قرار دهد و شما وقت آنان که با من موافقت نموده و با مخالفان
 و نگوینداری ظالمان جدو جهد نمایند این نقل بصحبت پیوسته دور شواله النبوه مذکور است و آنجا چنین فرموده که **مُرُوا**
مَنْ أَبَا مُسْلِمٍ فَوَلَّانِي نَيْتٍ ای مسلم روزیست که با علمهاک سیه از مرگ شما بجهان بیرون آمده یا منی امیر حواریه شنود
 را از شماست مردان میان بهر دست انقضه چون امام حسین را با و نوا مسلم گفت که بروید و شکلی دیگر نپوشید راست
 بر احوال پدرم نیز و شما افراتی پدر و برادران بس است **مُرُوا** اندرین زدوی نباید رخ بر بالاسه و از غم
 ایشان فریاد برکشیدند که **لَسْ شَاهِدَاؤُهُ** صحیح ما یوم و خاک کویت تا میان زمین بر آید و جان با چه خطر باشد که
 بهر تو قدر کنیم دهر را چه قدر است که نثار آن خاک پاک کنیم پدر ما و وفاداری تو سرور ریاضت و مادر سواداری تو جان
 درمی بازیم او بغیرت با دشمنان در نساخت و ما از محبت با و دوستان جانی درمی سازیم تو نه از آن مهری که
 با سحر با تو مضایقه توان کرد و نه آن لبری که رضای دل ترا بزودی از دست تو ان دادیم تا سحر گریبان
 اجل و روزیم با دوست زو اما ن تو کوته کنیم حسین دید که ایشان از روی صدق و صفای تو دم و در راه
 مهر و وفا نیت قدم اند دعای خیر جهت ایشان بر زبان راند و فرمان داد که چون بهم احباب من کین چه خبر
 یافت باید که بروند و بقیه که از شب مانده بطاعت و عبادت گذرانیده و صباح صحر گروند که نماز آخرین که
 جماعت خواهم گذارد نمازین بابد او خواهد بود **الْقَصْدُ** میبنازل خود شتافته با در او وادعیه مشغول گشت
 آن شب همه شب ناله و آه از غم که زمین بخرقه ماه میرفت و غم اشک غریبان با وید معنا از چشمه چشمها پر شست
 ماهی میر رسید **بیت** اشک چشم تا باهای رفت و آه تا ماهه ماهه را باهای را بر اشک و آه می گیرم گواه که روزی
 آورده که او ایل بحر گاه بود که از بطنان آسمان آواز می آمد که **يَا حَسْرَةَ** ای اشک خدا که سوار
 شوید که هنگام کارزار رسید و بر نشند که وقت رحلت بنزد ارا القرار آمد **کَلِمَةٌ** میجو میره شان حوشان
 و خردشان خود را در چشمه حسین انداخت و گفت **مُرُوا** برادر عزیز این صدا شنیدی که از آسمان آمد گفت **مُرُوا**
 و ازین عجیب تر هم دیدم پیش ازین ساعت یک لحظه نور با صره از فلک دماغ با قول رسید و مردم از روزی

بیشمار و گلشن بلکوت مشغول شن حکیم و رانت جدم صلی الله علیه و سلم که بنا کرد عینتای و کما بینام قلبی چشمم در خواب نازل میدار بود و مکان بدیم که برین حمله کرد و در میان آنها سگه بسید از همه برین چشمه ناک بود و در خود میگفت که او را با پاک خواهد کرد و درین اندیشه بودم که جدم صلی الله علیه و سلم پیش من آمد و گفت یا بنی امی حسین خدایه شپیدا آل محمد و ای مظلوم ترین فرزندان من اینک انبیا با استقبال روح پاک تو آمده اند و چه تیرگی است از ایشان که در بند جهم کن تا اشب افطار از تو من کنی و تو وقت دنیا خبر باری نداری و بجهت جدم صلی الله علیه و سلم فرشته دیدم آنحضرت مسالوات الله و سلامه علیه فرمود که ای حسین این کس را می شناسی گفت من فرمود که این فرشته است از آسمان فرود آمده باشی شسته بستر ناخون ترا در آن شیشه ریزد و نگاه دارد ام کلثوم بگیرد در آمد حسین گفت خواجه اولی بینه را طلب کن که محل دع رسید است منزل الودع ای دوستان کینم سفر خواهدیم کرد مسکن اصلی خود جلست و در خوابیم کرد و ما با الایم چون یوسف درین زندان بیدار صرغرت اعزیزا ساقم خوابیم کرد و حال نیامتای نیست کار فیهی است باز و چو صاحب بهتان قطع نظر خوابیم کرد و با اندر خجاشاد و عزم میر ویم از بر آنکه یک منزل ندر بقبه زمین خوبتر خوابیم کرد و با هر که اعزم تماشای ریاض قدس است با گو همیا نشو که از خجاشاد سفر خوابیم کرد و یکس حرم محترم حسین اولاد و مجاداد میایدند و حسین فرزندان را در پیش خود جای داد و بوسه بر روی یک یک می نهاد و روی در سینه ایشان می مالید و از اول پر خون زار زاری میالید و می گفتند که مبارک کو نشکانه من برانم بر شامی سوز که هنوز وقت شبی شما نیستند و در غری سارده خون می شده اند آنکه چه گویم و عجب شما با که گویم پس سسے بشهر با تو کرد که ای یار در بر بند من طسے تو رویدن من طسے سر و سینه من نمیدم که با این شتیان چه خواهی کرد و بعد از من غم ایشان چگونه خواهی خورد و خوش و خشان زانل بیت برآمده و تسی صبر سکون را گردا بسته خجرت و عرقاب اضطرار افتاده و فواج و انواع و ریایه محبت از آن منسلاطم و منتر اکم شده دیده دوران اندامه بزرگان خاندان گریان گشت و زبان زمان بدین بخت زول سوز بگر خراش تر غم آغاز کرد و قطعه موج زنی بنیم از هر دیده طوفان غمی با میرسد در گوشه از هر لب صداسه با نمی با ایل عالم را نمیدانم چه کار افتاده است که این قدر دلم که در هم رفته کار عالمی با ام کلثوم بی طاقت شده گفت که کله رسته باغ لاف می داد لاله نورسته و چین ملی اگر اراقت شناور دنین سخن غم اندوز و یاری استماع این کلام جبار سوز است بد ما حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم که این عالم رحمت فرمود محرم با پدرت علی رضی الود و چون علی بال شهادت سوسه رفته سوادت پر و از نمود و سایه برادرش حسن محبتی بر فرق ما گسترده شده و بعد از برادر محرم ما در آن دینا گاه با منلا و بان تو بودی ای یادگار خاندان توست چون انور بر می شرم ما که باشد و مرجم راست بر آهسته دل افراق زده کان که بر همت نیست فریاد از آن رز که با بی تو با نیم داده اند حینت عمر خجرت گذاریم و درین

سخن بودند که ناگاه صبح بر بید و گریبان از غم آن غریبان چاک زود رخ فلانا اصابه الصبح فترق ببتک صبح
سهر برشته از سپهر بود پوش خراشیده روی ظاهر گشت و آفتاب سرگردان از فلک سرگشته بادل پرآتش طالع شد
و شنه زمان گیسوی شب را در نام شهید را بر پیر و موی بریدن در صیبت غریب نیست دوست زمان پیر این حق
فلک از حیب تا دامن فرودید و جایزه در برین در تو بریت عجیب نیست نظم هر صبح گره تو بریت مغز آمدت
پیر این کبود فلک غرق خون چراست اگر آفتاب شرح نه در خاک میزود و بر قنات سپهر چو پیرین بجا آید گور
فراق آن رخ گلگون نسوخت زار با نور شید را چراغ لعل است که هر با است اما چون از صبح ظاهر شد حسین
بانگ نماز گفت دیار آن جمع شده و پیغمبر که منت او کرد و فرزند را سجاعت گذارند و هنوز دعا گفته داود
تا خوانده فریاد کوس حی و ناله نامی ز می او لشکر مخالفان برآمد جوق جوق از سوار و پیاده مکل و مسلح روی بیدان
نهادند و اینها و علیها غضب کرده ندای مکل من میباید زور و او نذر است که موالیان کسینی سپاه
عراق را که مخالف اهل حجاز بودند با چنان برگ و نوادیدند عشاق دار که خرد شکاری بدست یقین بر آن روز زمان
و زمین بر میان جان شیرین بستند و پیاده و سوار و لصبف کار را آوردند عمر سعد تبعید لشکر سپه و اخسته سینه نابین
را در عهده عمر و ابن حجاج کرده و میسر ه ناسره را بشتر و می الجوشن سپه و در علم ایدست مولی او فرود داد و آن
دل در قلب سپاه قرار گرفت شاهزاده با آنکه معدوی چند پیش نهشت از کثرت لشکر دشمن اندیشه تا که همیشه
با بیست رانان روز پیر بن حسین بجای نمود و در مسیر ه با سره حبیب بن مظاهر مقرر فرمود و آیت لیه بر او نمود
عباس از زانی داشت و اگر چه جای قلب همد باشد آن همد در قلب حاجی گرفت مبارزان حسین در میان
شهادت نقد تائے روان برکت کفایت نهادند با نقت غیبی از عالم لایسی گوش هوش ایشان این تو پیر ساینه نظم
روز جنگ است جنگ باید کرد و کوشش نام ننگ باید کرد و تا شود مرد و عرصه در میدان و تنگ بر است تنگ
باید کرد و وقت جوشش شراب خوش باشد نگاه کوشش درنگ باید کرد و شکم ماه و پشت هابی از اشک شیر
رنگ باید کرد و اندرین بحر فظ باید خورد و جاهای کام ننگ باید کرد و نرم با این سنگان و به بازه چو شیر و پانگ
باید کرد و وزنی دید های کج بنیان با فکر تیر خدنگ باید کرد و اما چون همد و صفت راست شد حسین عجمیه
در آمد و عمامه رسول خدای صلی الله علیه و آله و سلم بر سر نهاد و در اعراض حضرت صلی الله علیه و آله در پوشید و سر که شسوا
میدان انانیدی بالتبیت و دست گرفتی جمایل کرد و بر اسپ تر تیر نام که کرباب برق بودی سوار شده رو
بمیدان نهاد و شخری آغاز کرد که یک بیت از آن این است شعرا تا ابن علی الطاهر بن ایل هانیم که کفاتی
بطلان است و صحن است و مضمون سخن آنحضرت آنکه ای اهل عراق سوگند بر شما میدم که کم پیدا کنید من بیدر طغنه
ام صلی الله علیه و آله و سلم و سبط رسول خدایم و بگد گشته فاطمه زهرا ام و قره امین علی مرتضی ام برادر من شعی است

عمم جعفر طیار در هوای انضامی جنات العلی است عم پدرم حمزه سید الشهداء است و می بینید که این شمار رسول خدا
ست که بر سر دارم در این در راه مبارک دست که در بر دارم و این شمیرا شخصت است که حمالی که در دم و این سپ
نهاد دست که بر زیران و آورده ام نفره از ان لشکر برآمد که ای حسین بدستی درستی که آنچه گفتی سخن و صدق است
حسین گفت پس بچه و جعفر خون مرا صلال میدارید و آبی که برد دو دوام و یهودی و نصاری کلال است از من باز
میگیرید و حال آنکه پدر من را ننده دشمنان خود است از عرض که خوشتر کسی که دشمنان کشند از آداب باز میگرداند و درین
محل تجاوز کرده و زاری طحالی نسوان اهل بیت از خمیه بسنج همایون بین سید از اجتماع آن سنا شده گفته است
حول دلاوة الایمان الله العلی العظیمه پس عباس و علی اکبر را فرستاد که بروید و با ایشان بگوئید که فردا شمارا
بسیار باید گرفت حال آنکه تمجیل مکنید ایشان خاموش شدند و شانه را نه با سر حرف خویش رفت و گفت ایجانا
التاس بدانید که خداوند تعالی که کذب حرم گردانیده و من هرگز دروغ نگفتم و دو عده خلاف نکرده و کسی هیچ
مسلمان را نیاز زده و تا قلم تکلیف بر من جاری گشته فرایین آبی را ترک نکرده ام و شمار معلوم است که آن شب
عالی که من دارم امر در بر روی زمین هیچکس ندارد و من مردی بودم از دنیا عرض نمود و ملازم در خدمت برنگردا خود
صلوات اند و سلام علیه گشته مراد را بخاریا نکرده تا ضرورت ترک در بند گرفته پناه محرم که بر دم و بساوت پروردگار
نود مشغول شدم تا رسل شما متعاقب تا مهابی شما متواتر من سید که ما را با ما است حق اولی از غیر تو میباید انیم
باید که متوجه دین جانب شوی مخرج ما در قدم تو حمله جان افشایم اکنون که بقول شما آدم بگری نهانی قصد
تا مهابانی می کنید و آئینده دلها ۱۰۰ و ما غریبان را اینک غدر و جفا در هم می شکند از ان زیاده مگر شما که متناع
صبر و سکون مرا سوخته حرفی بگوئش که فرود ما هم فی الحال صفت و کتبت الیجلی بستار و دید پدید و اگر از عاصه
جز شما که بنای شکیبائی صحاب ما از بنیاد بر انداخته رضی بر روز روشن نمایم در زمان اثر ظلمات بعضی ما
فوق بعضی از ایها ظالم هر که در حال بسبب شما در الملک است را از انجای لشکر اضطراب خراب بدیم و سفینه
آمال از بسبب عوصت طاک در غرقاب انقلاب می مایم قطع در یاسی غصه این و پایان پذیر نیست
کار زمانه را سر و سامان پدید نیست ما دارم درون جیب دل صد هزار تیر بهنای چنانکه یک تیر پیکان پدیدت
پس یک یک از دوسای کوفه را که در ان لشکر بودند نام برده گفت ای عمر سعد و ای عمر دین الحجاج و ای شمشیر
رضی و فلان و فلان شما ما مهابا بجانب من نوشته اید و اکنون در برابر آمده فاصه خون من گشته اید ایشان جواب
دادند که ما ازین مکان تیر خبر نداریم حسین نامهای ایشان را هم داده است به ایشان نمود و ایشان انکار بلیغ
نموده گفتند این صحابست بیوفائی ما علمی شده حسین از کذب و عذر ایشان تمجیر شد و فرموده که آن مکتوبات را
در آتش افکند پس فرمود که الحمد لله و الله که محبت بر شما تمام کرده و شما ازین سخن نیست عمر دین سعد پیش

آمد گفت ای حسین این سخنان تخریب نمیدهد بیا زید را بچیت میکنی یا ترا بفرستیم بی ملک می سازیم پس تبری
 در کمان نهاد و گفت ای بل کوفه گواه باشد و زید را میر جلیل عبید الله زباید اقامت شهرها و دست نماید
 که اول کسی تیر به لشکرگاه حسین انداخت من بودم پس آن تیر بجانب حسین افتاد شانه او را حمان مبارک
 خود بدست گرفت و فرمود که غضب خدا بر من بود و وقتی از تیر او یافت که گفتند عزیز پسر خداست چشم آبی
 بر نصاری زمانه شد گفت که آنرا نمودند که عیسی ابن الله است و خطی بر او کار و برین محل بر لای شامعد
 و مهباشد که قصد کشتن فرزند پیمان را می کند و من به الا از منبج شکیبانی که راه سالکان مسالک و اصبر و صبا
 صبرک الا بانه است انحراف نمی نماید و بعوه و تقی الحجت که حکم ان الله سبحانه العابدین خلعت
 آن جزیر قامت با استقامت صابران راست نمی آید تسک میفرایم که اندک زمانی را نتایج ظلم بر روزگار
 تنگن آن سرد و محقر بیابان جاه و حرمت بقدر چاه اوبار و مذلت گرفتار شوند عینت که در همه عالم کمان ظلم
 بزه که تیر لعنت جاوید را نشانه نشد؛ منتظر که حکم ان الله میهن و کلامی جزای کردار و سزای
 گرفتار شام بر روی در شمار سزای ظلم هر که آئین ظلم پیش نهاد؛ بند بردست و پاپی خویش نهاد و چند روزی
 اگر سزای او دهرش آخر زیاده را نداد؛ پس حسین عثمان مرکب از میان میدان بر تافته بصفت شکر خود باز آمد
 و دل بر محاربه نهاد و این اقع در ترجمه بود و هم فرم سال بر حضرت و یک از هجرت سید عالم صلی الله علیه و سلم
 و لشکر مخالف بقولی هفتاد هزار بود ایسی هزار بودند و صحیح روایات است که بیست و دو هزار سوار و پیاده
 از شام و کوفه در آن سمر که حاضر آمدند در زمان حضرت حسین بقولی هشتاد و دو هزار است از هفتاد و دو تن
 بودند تغییر از آن حضرت سی و دو تن هزاره و چهل تن پیاده و در غلبت رسایل که سخنان این منقول مرقوم شده
 تفصیل این مبارزان و کیفیت مبارزات ایشان مذکور نیست و مجروحان و شمری استفا که ده اند و این کیفیت تفصیل
 و بصحیح بسیار کرده تفصیل آن اقع را بطریق خیر الکلام درین اوراق ایراد نمود و در خبر مبارزی را که می خوانده
 چون پاری زبان را از آن فائده نیست و سرشته سخن بسبب آن قطع می یابد و بخانیان مردم مگر جای که ضرورت
 باشد و اشعار که ترجمه آن رجزها بود و گفتار قدما و مناسب اوقات لطیفه ای زمان نمی نمود آن تیر مطوی شد
 الا آنچه ایراد آن بیفائده بود و من الله العیون و التوفیق راوی گوید که چون صفوف قتال راست شد
 از هر دو جانب چشم میان بر میدان گماشتند تا سبقت حرب که کند و حسین میفرمود که من از پدر خود یاد دارم که تا
 مخالف ابتدا بحرب نکند متر عن حرب او نباید شد اما من زید پیش صفت لشکر کوفه این تاده بود چون حال بران
 منوال مشاهده نمودم که نزدیک عمر سعد را ند و گفت یا بن سعد یا حسین بن علی مقانده خواهی کرد و گفت ای
 درین قتال بسیار تر بے سز خواهد شد هر گفت فردا جوابی مول خدا صلی الله علیه و سلم چه خواهی گفت هر هیچ

جواب ندو خراز و اعراض نمود و متوجه میدان شد تا لاله بر اعضای می افتاده بود و دل در برش می طپید چنانچه
هرگز پهلوی کسی نبود و از آن می شنود مهاجر بن اوس از قوم حرو و ایتی و دیگر است که برادر او مصعب بن
با وی گفت که من و بریج معتر که ترا چنین نمودنک ندیده ام تو از جمله مشاییر دلاوران و مبارزان و هرگاه که از ولایت
و تیغ گذاران کوفی بر پیده اند پیش از همه ترانام می گرفته اند و پیش از همه ترا می ستودند این لرزه تن و طپیدن
دل سبب چیست حرکت ای برادر من هیچ ترس نیست اما نفس خود را میان بهشت و ترس مخیر ساخته ام خود
در اندیشه ام که چگونه بر آید ناگاه نعره از جگر بر کشید و گفت ای برادر بنشارت با و که نفس منی بهشت است اختیار کرد
پس تا زیاده اسپ زد و تو نام حسین آمد و از مرکب پیاده شده رکابش بر لبوسه و او روی بر نیم مرکب
شانه نهاده نهاد و گفت یابن رسول الله مرا گمان نبود که این جماعت قصد تو کنند و خیال نمی کردم که به صلح از هم بگذرد
اکنون که تفرود و حصیان و فلسطینیان ایشان بر من ظاهر شدند بجز دست تو مباردت نمودم آیا تو به من قبول شوی یا نه
گناه من بخیر قبول رسد یا نه قطع با خجالتها که کلی رو بر آه آورده ام جان پروردوزبان خدا خواهد آورده ام
بر من بیدل میفشان دست روزیر که من ببارمیدی رو سوی این بارگاه آورده ام حسین از بالای مرکب دست
مبارک بر سر روی خرابید و گفت آخر هر چند بنده گناه کند چون کسی بدرگاه خداوند آورده است بخوار نماید و از آن
گناه توبه کرده خدا خواهد پندامید قبول هست و خداوندی یغفر الذنوب لی عباد و یغفر الذنوب لی عباد
که به نسبت من کردی تا کرده است و تقصیر من که تا این غایت از تو واقع شد و گناه من مرده باشد و دل بر
جرب قوی بنده که از روز باز از سعادت است و این میدان جلوه کمال شهادت است خرابولی پر از محبت حسین
رو میدان نهاد و در نظر بدر کردن و جوان نمودن و او هنر پادشاهان چون مصعب برادر خود که در آخرت ابروینا گردید
و دست دلاوری آن آل عبا از اسپ برانجخت و در فرستاد خدمت حسین و بخت لشکر عمر سعد گمان بردند که
بجنگ برادر میرود چون بمیدان رسید گفت ای برادر من حاضر راه من شدی و مرا از ظلمت نکرمت بستر نشیند و بجا بیست
رسانیدی من هم با تو موافقت کرد و از اهل مخالفت بیزار شدم فردا گواه معامله هم باشیم و با هم از شفاعت حسین
بهره گیریم پس سخن برادر را نیز دید یک حسین آورده صورت حال بوقت عرض رسانید حسین او را در گرفت و بنواخت
در قتل امام اسمعیل آورده که در آن زمان که خمر نزدیک شانه نهاده آمد گفت یابن رسول الله شیب پدر خود را در خواب
دیدم که نزد من آمد و گفت ای خرد درین روز با کجا رفتی بودی گفت رفتم بودم که سر راه بر حسین گیرم پدرم فریاد بر کشید
که داد بدار ای پسر ترا فرزند رسول خدا صلی الله علیه و سلم چه کار اگر طاقت آتش و دوزخ داری برو با و
حرب کن اگر شفاعت رسول خدا می آید علیه و سلم در ضامی برود و کار عالم تعالی او تقدس و تقم می خواهی
در باطن بصورت و عرفات بهشت با و دان می جویی برو با و دشمنان او صاف کن اکنون تو هم کبر ای عزت دمی

که بحرب بود حسین گفت تو میمانی یا میگری بنا دیگری برود و گفت یا این رسول الله اول که بجای هست تو آمدن
بودم ستوری فرمای تا خشتین کسی که بجاربت دشمنان تو رود من بشام حسین او را اجازت داد و هر دو سه
مردانه دو دلاوری فرزانش بود و او را در کارزار با شتر سوار برابر داشتند و سپه سالار سپهر زیاد بود و بر موی و زنده
رونده چنده تازی نشاند میدان آمد و در جزگوبان مبارز می طلبد و ابوالمقازتر مسجدی رجز او برین بود آورد و نظم
متم شیره بر مردم رمای که بکشت پیش ولی خدای ما شتم شیره و شمشیر بران بدست شکله دار و بر شیره و شمشیر پارس
چون عمر سعد حراور میدان بدیدل زه برود افتاده دلش به چپید و یک از مسروقان عرب که صفوان بن حنظله
گفتند طلبد و گفت برو در حراور به نصیحت و ملائمت بجانب بازار و اگر سخن قبول نکند پیشش نشسته و زیاد
از تن بردار صفوان بارادتی تمام در زینتی لاکلام در برابر حراور آمد و گفت اگر تو مرده عاقل بودی از مبارزان
کافی رو ایاشد که از زیر بر گردی و در دوسه حسین گوی حرکت صفوان از خرد مندی و فرزندانگی تریان سخن عجیب
است که تو نیز بدیدر انمیدانی او ناپاک فاسق است و حسین پاک پاکیزه زاده تزدیج ماورش در بهشت بود
چیز میل گوارده او چنانیده پیغامبر صلی الله علیه آله وسلم او را ریحان بوستان خود خوانده طبعش در سخن شرح
و بیان بالاتر است هر چه من گویم از آن والا تراست بصفوان گفت من این همه میدم و زیاد از این هم
می شتم تمام آادولت مال و جاه با زیر دست و نام مردم سپاهی ایم مال باریق و مرتبه و منصب می باقی بقوی طهار
و علم و فضیلت بچه کاری آید حرکت اخاکا سخن را میدانی دی پوشی و شربت شیرین نهامی جان رایا
غرض ارا می توشی ع خردات کند خا کا کونستی بصفوان در غضب شد و نیزه تواله حرکت در نیزه بر نیزه
ادا فکنده هر دو انگلی نیزه او را پاره ساخت و در همان گرمی سانک نیزه بر سینه اش زد و چنانچه یک گز از پشتش
بیرون آمد پس در ابراهمان نیزه از صدر زین در ریو و در سر دست آورد و چنانچه هر دو لشکر ویدند آنچه بر زمین
زد چنانکه استخوان پا آوریزه ریزه شد خروش از هر دو لشکر بر آمد اما صفوان را سه بر او ریو و زنده سه از غصه
قتل بر او سیکار بر حراور حمله کردند خنجره از جگر بر کشید و خدای العظمت و قدرت یاد کرده در تاخت و دوال
کم یکے را رفت و از خانه زمینش در ریو و چنان بر زمین زد که گردش خرد و شکست و دیگر ریابنخ بر سر زد
تا سینه اش شکافت و خردی بر ممت نهاد و حراور غضب و در تاخت و نیزه بر تنش زد که سرش از سینه و دیرین در پس او بجای حسین آورده
گفت این رسول الله را کوی از زمین شود خدای حسین گفت خدای خدای که اسما ملک هر کس از او نشنودم و تو از او می چنانچه باورت
ترا نام نهاد یعنی فر و از آتش و فرخ آزاد تو ای بود حراورین بشارت تنووده بانشاطی تمام ردی بمیدان نهان
و بحرب در پیوست بهر جانب که و تراختی از کشته شدت ساختی مقدار این حال پیاده و روید و اسب چینی را بی
کرد پیاده بحرب درآمد شعله چشم جان سوزش تا با کشته و نایره قهر غیرت افروزش شتال پذیرفته است

به نیت صخره را سوراخ میکرد و آب بر یکان نومی را صد شلخ میکرد و لشکر که ازین گونه کارزاری دیدند پیاده و سوار
از پیش آمدند و در می رسیدند اما چون حسین دید که هر پیاده جنگ می کند سپ تازی با سازگرا نما می فرستاد
تا حرسوار شد چون آن مرکب نزدیک تر آمد و در رکابش را بوسه داد و سوار شده بچلان درآمد و پیست
عنان مرکب خود تاب میداد و بخون نوک شان را آب میداد و چون حجتی را که مانند پروین گرد او در آمده بود و
چون نبات العنش متفرق ساخت خواست که باز گردونزد حسین آید و نانی آواز داد که ای حرم بازگرد که حوران
منتظر قدم تو اند پس هر روی بجانب حسین کرد که یابن رسول الله نزدیک جدت میروم هیچ پستگاری حسین
گرایا نشد و گفت که خوش باش که ما نیز در عقب تو روایم خوش از صاحب حسین برآید و هر خود را بر
لشکر دشمن زده حرب میکرد و تا نیت او در هم شکست پس تیغ آید را را بکشید و هر خاکسار را که بر فرق میزد
تا سینه می شکافت و هر که را بر میان میزد و بر میان میکرد و گاهی حمله بر سینه زود شور از لشکر یابن بر او می
و گاهی استوچه میسره شده جمع ایشان را پریشان کردی برین سان کارزاری نمود و تا خود را نزدیک حمله لشکر
عم سدا نداشت و خواست که علمدار با علم دو نیم زند که شمر بانگ پر لشکر زد که اگر دشمن فرو گیرد بد بیکبار
لشکر غلبه کرد و در اواخر آن دو جوانی خرم بروی زون گرفته و حرد در میان آن گروهی جوشید و میزد و شید
و مردانه می کوشید بناگاه تسو برین کمانه نیزه بر سینه میزد که در و جای گرفت حرکت در حرب بود چون زخم خورد
در زکلیت تسو را و بیک ضرب زده بود و خود از سرش جدا شده شمشیری برین اخت فرقی تسو که تا سینه شک
شکافت تسو را از سپ در گشت و حرنیز از مرکب در افتاد و نقره زد که باین رسول الله اد کنی مراد یاب
سینان مرکب در تاخت و حرار از میان مردمان در بود و تا پیش صفت لشکر خود آورد پس پیاوه شد و نشست
و سر حریک را خود نهاده با ستمین گردان ز خسار وی پاک میکرد و حرار متقی با مانده بود و دیده باز کرد و سر خود را بر کنار
حسین دید تبسمی فرمود و گفت یابن رسول الله از من رهنی شدی حسین فرمود که من از تو خوشنودم خدای نیز
از تو رهنی با حرا زین بشارت شادمان شده نقد جان نثار نمود و پیست برین گروه گران نشانم دوست
که این گروه آسایش جان باست یا حسین از برای حریک ریست و اصحابان حضرت نیز بر دگر گردند و حاکم
خشعی آورده که شانه زده در مرثیه حر سیه بیت فرموده است که از ان بن است شعر لغه آخر حری بنی دیاج
صدو عند مختلف القحاح و ترجمه ابوالمفاخر آورده نظم خوشا در قرانه نام دارد که جان کرده بر آل محمد نثار
ز شش کبر فرود آمده شده بر برق شهادت و آرا بشتی بگرگوشه مصطفی بر آورد و در میان شون مار با تپان مصیبت در دیکه بر او
بیال شهادت بروضه قدس برید با چا زنت نام سید روی بیکان نمانده در خصان بچید پیوند کارزار مرانه و کشتن دشمنان از حیواد از زم
شرف شهادت نوش کرد و با بر او با جان بر دست مصال را خوش آورد و هر که در سپهر شاد در بیا لشکر که در که نامش علی بود و چون

در شهادت حضرت سید الشهدا بر او در کربلا

پدر و عم خود را کشته و بی بریافت شده غلام خود را گفت بیایا اسپان آتسیم و هر دو سوار از زمین لشکر
 بیرون تاخته روی بجهت لشکر حسین آوردند چون علی بن الحنفیه نزدیک شاهزاده رسید از کب پیاده شده برین
 ادب بپوشید و نزد پدر آمده روی در روی پدر را بید حسین گفت ای بخوارم تو کبستی گفت من سپهر حرمم که در خدمت
 تو جان شاکر و دامن تیز آینه ام که در خدمت تو جان فدایم و نکته اولی آنست بقتل ی بابا با الله العزیز اشکالا
 کنم بیست سپه کوندار و نشان پدر را تو بیگانه خویش خویش خویش سپهر حسین و بر او عاقبت و علی استوری
 یافته روی بمیدان نهاد و در چو گویان طردید میکرو و جولان می نمود میاز می طلیعه بروی از لشکر شام آمد
 با سلاح تمام برون آمد علی با استقبال آورفته نگذاشت که سخن گوید و بنوک نیزه او را از روی زمین در روبرو
 بر زمین زد و گفت قطعه ریاحی ترا دم من بنده ام ای بی و دشمنان را سر افکنده ام بیس این دانه خویش شمرند
 ام که چو او کشته شد من چرا زنده ام که بسیار زور بر بردی آوردم کین پدر و عم ایشان را قبل می رسانید و حسین
 با او ایلمند بر و آخرین میگفت و بر او دعا میکرد و بیست آفرین خدای بر پدری ای که تو پرورد و ماهری که
 تو زاده آخر الامم او را در میان گرفته شهبید گردانیدند و به پدر بزرگوار و عم نادار شرح رسانیدند تا غلام حرم که
 عرقه نام داشت در فراق خواجه و خواجگی گریان شد و دلش بریزان مغالقت و مهاجرت ایشان بریان گشت
 عثمان اختیار از دست داده روی بجمع که آورد و بجدی تمام جنگ در پیوست و بروی خصمان جهولت در دست
 تا چو کس را در میدان نبرد روی بدر و از عدم روان کرد پس نزد حسین آمده گفت یا بن رسول الله گستاخی
 کردم بکرم مرا معذور دار که هنوز رسوم و آداب حرب تیا نوشته ام و در فراق مولی و مولی زاده خود سوخته ام و
 می خواهم که جان در قدمت نثار کنم و فرود عرصه محشر بر سر خواجگان افتخار کنم بیست اگر ابغلامی خود قبول
 کنی ای بابا که شمشیر که با شاه و شهر با یکم حسین برو آخرین کرد و او با سر روی تمام و نشاطی الا کلام رسته
 بیدان آورد و اندک زمانی را خواجه و خواجگی خود رسید و بقدر شهادت متاع سعادت میاودانی نیز بر صرخ
 دیده بر لبست از جهان تا اطلاع مقصود دیده آورد و اندک که حسین بعد از قتل این جهان تن دیگر باره میان بن برود
 صفت بایستاد و از او که ای ابل کوفه و شام من ابتدا بحرب شما نکردم و شما اول تیر و در روی من انداختید و
 من هنوز بحضور محراب شما نیستم و حال از لشکر من کسی کشته نگذاشته و در برادر و سپهر غلام دی از دم شما بودند که
 علم نصرت من برافروختند و جان عزیز خود را در بوداری فدا ساختند و من بایستی دیگر شما بجهت من گیرم
 تا فرمای قیامت شما را بر من چینی لازم نشود و من که در میان بیایید و با من یکبار که کینه اول آنکه را دیده
 مرا تا نزد یک نیز بر دم با او مناظره کنم اگر بی مقابله حق بدست او باشد و در آنم که چنان است برو بیست کنم
 و اگر نه او داند و من یکی از عاقدی آواز داد که ترا نگذازم که سوی نیز بر روی که مرده شیرین زبان و چابک سخنان

شهادت بانسیم
 شهادت بانسیم

نباید که بمعایند اول پذیرا و را بفریبی و از دست او خلاص شده دیگر بار فتنه انگیزی و در ملک شورش پدید آمد
 حسین فرمود که چون چنین نمی کنید بگذاردید تا بسر روضه مقدسه جد بزرگوار خود صلوات الله و سلامه علیه چراغ
 شده بعبادت قیام نحیم و بزیادت گذرانم گفتند بدین تمیز صنادیدیم چه ممکن است که قومی از اجلات عز
 بر تو گرد آید و باز بیرون آئی و طلب خلافت کنی و دیگر باره فتنه پدید آید فرمود که اگر این هر دو نمیکند
 مرا و باران مرا آب نمید که عامه آدمیان کافه عالمیان را در آب خنق الشرب است گفتند صد بیت آب بکن که اگر
 ملازمان تو بریم وفات شوند آب فرات نیابند مگر بی بیعت یزید و مارا با تو بغیر از حرب هیچ روی نمانده است
 شانه را ده گفت پس بوقت حرب بجان بجان بیرون آید تا مراد و پدید آید و سهری از بی بهتر ممتاز گرد
 گفتند نعم انصفت یابن فاطمه که همچنین باش و بدین صورت جهت آن رضی شدند که داب مبارزان
 عرب آنست که در مساک حرب قتال نام و لب خود آشکارا سازند و بمخافه و ماثره قبیله عسیره خود و او ای سبانه
 برافرازند و ابو اب لصلف تکلف بکشانی و سهری که در با مبارزان از دنیا نماند چون این سخن قبول کردند
 حسین با صفت لشکر خود آمد و عمر سعد روی مبارز نامدار را که سام از وی گفتند میبیلان فرستاد سام بی
 با مرکب تیغ گام بی آرام سوار شده و دستی سلاح ملوکانه پوشیده مرکب خود را بچولان آورد و نام خود را در محضر که
 مبارزان آشکارا کردند لایه گل من هباده را بر کشید و برین محل زبیر بن حسان اسدی در پیش حسین
 ایستاده بود و گفت یابن رسول الله این مرد که بمیدان آمده مبارزی صفت شکن و دلیری مراد افکن است مرا
 اجازت ده تا با او هم شیری کنم و بنا به لاف و گدازی که در ساحت میبیلان افزاشته بصرفه و در هم شکم حسین
 او را اجازت داد و این زبیر از قبیله بنی اسد بود و در همان نزدیکی از وطن و کن خود بریده و خدمت شاهان
 را از همه عالم برگزیده و مبارزی مردانه و دلوری فرزانه در نبره و اقتراح راجح نظر پوشیده و در مجالس حرب از تمام
 طعن و ضربت شربت نصرت چشیده میبیت و افکند مرکب میبیلان دلیر بیغیر پاننده نزه شیه در گری
 یافتن سرب راه بر مسلم از وی گرفت سام چون زبیر را دید زبیر او بلزید و از راه نصیحت مراده گفت آه سوسا
 محاربت و کماندار میدان مبارز زنت شرمنداری که مال منال اهل عیال خود را میگذاردی و روی بتقویت حسین
 و تمشیت جهات اومی آردی زبیر گفت ای تا کس دون ترا شرم می باید داشت که شمشیر در روی اهل
 بیت پیغام بر صلی الله علیه و آله و سلم می کشی و بر لایه نعمت فانی و تیوی عقوبت بی از روی خنک بکنی مسلم خوا
 که دیگر سخن گوید که زبیر نیز بر دهنش زد که شان نیزه از تقایش بیرون آمدنی الحال از مرکب افتاد و جان
 بیا پس زبیر در برابر عمر سعد آمد و تعره زد که یا اهل العزاق هر که مرا خود شناسد شناسد و هر که نشناسد شناسم
 زبیر بن حسان اسدی کیست از شما بیرون آید یا فانی یا یکدیگر بگردیم و بنیم که بخت گزاری می کند و کیست

و از شایسته زبیر بن حسان اسدی

که ابر خاک خواری می افکند عینت کوی عشقت در زخم بلای پی در پی با کوه لرغنی که قدم بر سر این کوی نهاد
 اهل شام و عراق که نام آن یگانه آفاق شبنمند قبل ازین آوازه شجاعت و دیرینه ایلست او سبب ایشان
 رسیده بود همه سر در پیش افکنده از محاربت یا او تبر سید ز عمر سعد بانگ سپاه خود زدند کین چه بیستی است شمشیر
 در یافتن آخر یک کس بمیدان وید نام خود را در هیچ بهلوانان بلند سازید نظر بن کسب سنجی سواری تمام بود و از
 روسای کوز و از سر داران عرب که او را بر اجد سوار داشتند سر کب بر نگینت برابر بر سر آمد و گفت ای
 شجاع عرب از نعت خود جدا مادی و بی عثمان خود دوست بهستی ایما تا از پیش امیر جلیل یعنی سپهزاد برم
 تا از خارستان عناد کلفت بجز از راحت بهجت سی زبیر گفت ای لعین در خدمت آل زیاد خا که بدست
 و در این من می آید و در گلستان خدمت حسین هر زمان نهال معرفتی از کسنا جو بیار تحقیقت می خیز و کن
 اکنون که از رفته محبت آنحضرت گلها کم از چیده ام از خار زار دشمن با بکار بیچ اندیشه دارم عینت از روی
 دوست مرا چون گل مراد شگفت با حواله سر دشمن بخار و خار و خار که کم به نظر اندیشه کرد که زبیر سبب شهنش اول سازد و
 ناگاه خنجر نینزه بسوی وی اندازد و زبیر این هتلی را در یافتن مجال شمشیر نهاد و یک زخم نیزه اش بجز از عدم فرستاد
 بر او شصت کسب در میدان آمد زبیر نیزه حواله او کرد و صالح بیک طرفت اسپیل نمود تا نیزه او را رد کند
 اسپش در رسیده او را از پشت خود بغلگند و در آن محل پایش در رکاب بانده مجال پیاده شد شمشیر نماند اسپ
 می جست و لگد بروی زمین و تا پاره پاره شد سپش کسب بن نظر از پدر شجاع تر بود با تمام خون پر و دم بانگ
 بر مکب ده در برابر زبیر بنزود نفس است نکرده بود زبیر نیزه زبیر بنزود و در دنیا چنان پستان پشت و گدازه که زبیر مار سبب از مقنن مان
 اتفاق نغمه و توشش بر پیادگان که در پیش خدمت سواران بودند و غنی را از ایشان نالاک کرد و با از حضرت نمود و بمین آمد و مبارز است
 و هر چه در دو در بر دست آمد نیزه که چون غمزه توان پیش آن بجز چون خنده عاشقان کین خونریز بود خون او بر خنجرت و با خاک میدان
 می آید عینت عینت غریوان بهر جلست می تنافت با نیزه دل دشمنان می شگفت با یک ساعت عینت
 و بهفت سوار را از پا در آورد و عمر و سعد را بجز لاجار کرد که تو پشت پناه لشکرستی بر دو سر زبیر را بر تارها هر
 حاجتی که داری بر آم حجر گفت بی همت رویاه باشی تریان بر چرخ باند که در تیره و در پیش شاه سوار بود و توان بود
 این مبارز نبی اسد است و او تنها بهتر از سوار درمی آید و من از زبان خود سپس زیاده ام که بمقابلت مقابله او شک
 کم عینت گوزنی که باشی بازمی کند با خونریز خود ترک تازی کند با نگر آمد صد سوار از شاه موضع کسب کسب
 و من بمیدان رفته زمانه با و بر دم و همان که بر من جمله آرد و رسی بگر نیز آوردم و بجای نی که کین نگاه با شمشیر
 شوم و بهر آئینه او می سینه زنده است از عقب من بماید و آن صد سوار کین سبب بکشان و اگر صفت ایشان را
 بر هم زنده ایشان رسی بکین نگاه دوم آورد و همچنین تا سه صد سوار آورد و فر و کسب زبیر یکسختی بر و کستان شمشیر

که در آن محل از پیله در آید پس همه سواران کتل بسو وضع در کین نشسته بودند در سیرین همان ازین بجزید رسیدن ایشان
 بود و انتظار مبارز می برد لب از تنگی خشک گشته و دهان از گرد میدان پر خاک شده که ناگاه حجر بیاید و از
 دور بایستاد و زبیر گفت یا ابن الاحمراز نزد کیت آئی و یا من بگیر و حجر گفت من نه بجاریت بلکه به صحبت آدمم آ
 زبیر تو یا بن همه شجاعست بیرونی و توانائی جز پیش سپه زیاده پناهی تا از مال دنیا فانی گرداند آخرت میدانی که
 حسین را از یادت مالی در منالی و نیتباری و اقتداری نیست نیست بل از اقتضای آن یکینکه با اهل دولت پیوند
 کنی زبیر گفت ای ملعون دولت باز حسین باریطایبید که همه به ایران خالی و ج ولایت است و مرا اعلو هست
 بر نه است او میدار و که میدارم که ابن زیاد و نایبکار است و آنکس که زمام اختیار بدست او باز دوه همه بی دولتان
 و دون تهمتا نزد طبع است دولت از مرغ سواران طلب رسای آن هزارانکه باز رخ فرغین شهیر تربت بود که حجر
 خاموش گشت و از ترس قدمی پیش نمی نهاد و زبیر عیان بچو با نجد و بروم که در این الاحجار بنزیمت نموده بسوس
 کینگاه برون رفت زبیر را در لایحی آمد که آن خدار از دوستی که بچید و از کشتن برید با ننگ بر مرکب زده از عقب
 شمشیر تا خست چون ابن الاحجار ببیان کینگاه رسید زبیر خود ایسکه رسانیده بود حجر فریاد بر کشید که مرا دریا مید و خود
 را از مرکب در انداخت و در آن شد زبیر نیزه کشیده و در فکای او می تا خست که میکا سواران کین یکشاوند
 و از چپ و راست که در گذر و آثار طمع ح حرب کردند زبیر یکند زده اند نشیه نکرده و نیزه کشیده برایشان تا خست
 آن گروه پشت دوه رو که کینگاه دیار آورند و در عقب ایشان می تا خست الله قدسه سواران در میان گرفتند
 و شمشیر بر لای در راه و نیزه بر دوش شمشیر و چنانچه زبیر در شمشیر برید و در میان کین فتنه رسید زبیر با آن زخم
 برگشت تا تپشت را بلاک کین ان شقی از بیم شمشیر در میان سواران گرفتند و زبیر نیزه از دست بیگنده یعنی
 چون برک در خشان برگشید و در میان سواران از چپ و راست می تا خست و از دشمنان سر و تن می انداختند
 طبعیت آفرین بر برق تیغیت کو یکدم خصم را که فرق پیدا در میان ترک و منقر میکیند که راوی گوید که پنجاه سوار را
 بیند خست امانو زخم برود و مبارکش زده بود و چون حسین آن حال را مشاهده کرد جمعی از ملائکان را فرمود
 که زبیر را دریا مید رسد که فدام امیر المؤمنین علی بود باوه تن از مبارزان رفتند و خود را بران کرده زده برخی را از
 سواران کینشتند و زبیر را از آن بیاید بیرون آوردند و فرود از دست چوبه تیر در سلاح او نشسته بود و از
 بعضی زخمها با او ماتند باران قطرات خون می چکید و او را بدین گونه زوشا نیزه آورند آن شخصت پیاده شد
 بر سر بالین او بایستاد و سلامی بر آمد زبیر چشم باز کرد حسین را بر بالاسه سر خود ایستاد و دید آتمندار قوت داشت که رو
 خود را بر قدم حسین نهاد و بزبان حال میگفت عیبت خاک قدم دوست شد منبست کسی را با این عیش که امروز
 مرا در قدم او است حسین فرمود که ای زبیر یا بن شقی کوی و آنچه در دل داری بگو هر کس با آن باقیم و ترا خ

گذازی کم که تقصیر نکردی و دشمن الطامری و جو افندی بجای آوردی از سیرت گفت آفر زنده رسول خدای بخت
 من بجام آب صاف زلال خشک آورده اند صیر فرمای تا آب بخورم آنکه سخن گویم حسین گفت که باران جان
 زهیر بد و نموده اند آن شراب بشت است که بوی می نماید بلکه بر می پاید بخت در پی آن تیغ که بر سر
 خورند ما شربت از چشمه کوثر خوردند پس سیر بان بهم میزد و پنا نچه کسی چسبید آتشاده آنکه نقشه زد و طولی رودش
 بشکرستان بیخود فرجین پرواز نمود حسین بگریست و گفت غلوی من زهیر را که در آن جهان همسایه من باشد
 و خدای و رسول ازور منی باشد راوی گوید که چون زهیر رسید شد هم در لشکر دیده بر کشاوه و منتظر ایستاده بود
 تا چو کس قدم مبارزت در عهده مباربت بندد و کدام ولاور و او مرد و انگلی و فرزانگی بد بد از یک طرف لشکر تفاوت
 اثر کو قیان و شامیان آتش جهان سوز غدا و برافروخته درایت شترت سرایت قتال برافروخته شومی
 نبرد آرمایان آهن گسل پیر از چشم سینت پر از کتیبه دل بد چو آتش بسوزندگی گشته گرم کند هر دو فاد و خراز تم و
 مشم و از یک جانب بنود و مقترن سجو و شاهزاده کونین و نور دیده نبی ثقلین علیه صلوة الله و سلامه التصل
 النظر بالعبین دست اختصاص در عود و الوافقی حسبنا الله و نعم الوکیل زوه و پامی ثبات بر مرکز خقات و الاتی
 یعنی نماده اگر چنانکه می نمودند اما از روی حرارت چنان بودند که اگر شمشیر زه پیش آید جگر او را بسینه چرمی بزند
 و اگر پاینگ جنگ باید کردی و رنگ او را چنگ در آرزویت هر یکی را فیض چون شعله آتش بگفت هر یک
 را نادی چون برق سوزان در کمان بد الوالوید آورده که درین محل دم و از لشکر عمر سعد حسینان را آمدند بر مرکبان
 کوه پیکر ها سون نور و شمشیر و هر یکی دست مسلح خرد و پوشیده طید کرده و اسپان را چولان در آوردند یکی گفت تم
 بسیار ولای زیادین ابیه و دیگر که نمره زد که نم سالم مولای عبیدان نیاید کیست آن خون گرفته و از عمر سینه آمده
 که مبارزت با بیرون آید تا بطن شیر و و ضربت شمشیر دما از روزگار و بر آیم برین حشر صیب بن قحط است
 که عبیدان روز نثر حسین آمده است از شاهزاده فرمود که شما توقف کنید ایشان خاموش شدند و مقارن
 این حال عبیدان بن عمر کلبی پیش حسین آمده گفت یابن رسول الله مرا اجازت ده حسین درنگ است فرمود
 گندم کون دور از بالا باز دهاست قوی و سینه کشاوه فرمبارت از حسین کوی تاقت حسین فرمود که گشته
 این دو غلام می خواهر بود و عبیدان را دشمنی و ادب آتش آید یعنی شمشیر صاعقه بار پیاده روی بمبیدان
 دو سوار نهاده گفتند تو کیستی گفت مرده ام از بی کلبم ام عبیدان گوید بسیار و سال گفتند ما از شمشیر باز آرد
 تا زهیر بن قیس یا بر بریدانی پیش با آید عبیدان گفت آن غلامان ناکس کار شما بدان سیده و فم شما بدان انجامید
 که سر و اران لشکر و مبارزان و لا و طایمید پید است که گشته شما بمانده باید مانند شاه و اگر فرزندت شکی نباشد ما از او
 را با شما حرب کردن عار است بسیار و شمشیر است و عبیدان که در عهده طایفه او را کرده شمشیر بر پا

شهادت عبیدان بن عمر کلبی

و سے نزد چنانچه بسیار از پای در افتاد و عید الله یاتینی کشیده بسرو و دویدیا کار او تمام کند سالم از عقب دورا
 یاتینی چون قطره آب و قصد کرد تا بر حوض زینب از لشکر گاه حسین آواز دادند که ای عبد الله از ضرب تیغ سالم آمد
 کن عبد الله بدان سخن التفات نکرد و سر تیغ بر سینۀ بسیار نهاد و زور کرد و چنانکه نوک شمشیر زشتین سوزن مدورین
 محل تیغ سالم بود رسید عبد الله دست پیش آورد و سالم نه و نوک انگشتان در بر آفلک کرد و عبد الله در وقتین شد تیغ
 را از سینۀ بسیار بیرون کشیده خود را بسالم رسانید و یک ضربت کار ویرانی ساخت علما مان بن یادی یکبار رو
 بمیدان نهاد و گرد عبد الله فرو گرفتند و آن در حوضه روانی از ایشان بگشت بیس را حرج و گروانید و یا هر ضربت
 شهادت چشید قطعه بداشت پای در وی برآه عدم نهاد و آن کیست که برآه عدم پلخته نهد، شاه
 و گد اپنیر و جوان و بلند پست، از او ام سولناک اصل کس نمی جمد نور الایمه فرمود که بعد از آن بر برین حصیر
 بهمانی زاهدی بزرگوار و پیرے پاکیزه روزگار بود با جازت حسین روی بمیدان نهاد و بر خری فصیح و نظمی بلند
 نام و نسب خود بآورد و ایوالمفاخر ترجمه بر او برین وجه آورده فظلم من یریری پرتنرم، منم انکس که هر وی هم
 بنده آلم و بر خاریان، نیک بمیدان که زهر بدترم، دست دروین آتما زده ام، پرده بر دوشن اینما بدرم،
 جنگه در پیوست که فلک و دار حیران و در منخ خنجر گداز انگشت تیغ در دندان بجاند عیب گران جنگ رستم بنید
 بخواب، شد که از نهیب ویش زهره آب، در اثنا طی طحن ضرب و در خلال کرد و فریاد گفت آنگه گان سلمان
 و لے ریزندگان خون فرزند پیغمبر خرازان پیشتر آید تا سر ای کردار شاد کنار شامیم هر که پایی پیش امی نهاد
 سروری باخت و بهر که غم زرم او میکرد از جان شیرین برمی آرد تا آنکه مخالفان به تنگ آمده زید بن معتقل
 را بر مبارزت او شخر لیس کرد و نیز بیدار است بمیدان آمد و چون نزدیک بر بر رسید گفت ای بربرگان بتو
 آنست که از جمله گمراهانی بر برگفت بر آما با بل کنیم و از خدای در خواستیم که هر که بسطل بود بر دست خود مقتول
 زید را منی شد و بر دوست بدعا برداشته گفتند خدایا آنکه برآه راست است او را بر گمراه نصرت پس با هم
 بر او سختند و این معتقل شمشیرے حال بر بر کرد و کاری از پیش زلفت و بر بر تنگی بر فرق زید بن معتقل زد که تا سیندش
 بشکافت و بجایا حرب و محک کار از حال هر یک روشن شد شمشیر خوش بود که محک شجره آید بمیدان که تا سینه
 روی شود هر که در خوش باشد بر بر بعد او قتل زید پیش حسین آمد حسین او را به پشت بشارت داد و آن پیر پاک
 اعقا و بدان بشارت شاد شده روی بمیدان نهاد و بحیر بر او من غصبی او القتل رسانید و حسین فرمود که آن نزدیک
 من عباد الله الصالحین بدستی که بر ایز بنندگان شامیست خدای او نور الایمه آورده که گشته بر بر سر عی
 که او را عبد بن باری گفتند پیش وے آرد و گفت ای بحیر بر بر کنی و خدای که او از جمله قربان رگه آله و از
 زنده خواص از است و بر شکران شمره از لشکر بر دل فتنه و بولی بر و غالب گشته فریاد میکرد و چنان خون

شهادت بر سر حارث

ذکر حضرت امام حسین

ما حقیقاً بعد از آنکه قیامت برپا شد بعضی شهدا در دل خون و گردن و فکر می بیند که چه خواهد کرد
 و بعد از آنکه مبارز شده بر روی زمین افتاد و در آنجا بود و بیچاره می شود و می گوید خدایا چه خواهد کرد
 ما و وجدی ما نزد سبب تر و مشک برآه تقاضای قدرت بگویم و ذکر فاعلین خود که نقش روی او بر کشیده
 و بر لوح فی آفتاب نقشیده چه کشتای کرد و طبع هر چه بر صفحه اندیشه کشد کلک خیال و شکل مطبوع تو زیارت
 ازل ساخته اند و تو را یاد او و پیغمبر روز و ما و ای او گذشته و هنوز بساط شمسیت کامرانی و نوشته ماوری و
 که او را قلمی گفته اند پیش از آمد و گفتند که فرزند و بسند و ای جوان از جمله ای نور دیده زرد و دیده و ای سر در سینه
 کشیده ای بر تو چراغ جان ای نو باوه باغ روح و روان بر امانو محبتی است که تو را نم که یکساعت بی تو نیست و صحبت
 تو الفتنی دارم که طاقت آنم نیست که یکدیگر از این بیخ طبعیت چو در خواب با هم توئی در خیالیم چو بیدارم توئی در
 ضمیرم ما تا آنجا کن که جلوه گوشتی صلی الله علیه و آله و سلم درین دشت که بلا و صحرای پر بلا باجای و جیح یونان
 مانده میخوانم که مرا از خون خود شرفی دهی تا شیر یکدیگر ز لسان من خورم هر تو حلال کرده و تمنای آنم که تو جان
 بر طبق اخلاص بنهاده پیش حسین گشتی تا فریاد قیامت از تو زانمی باشم جان ما در بر روی پیش آن سر در جان شد کن
 و چون مردان راه خدا ترک بوشن هوا کن قطعه سر کوشش هوس داری سوار پشت پلنگ زن ما درین اندیشه که
 باشی عالم را فغانی زن با طریقی عشق می جوی از خود را و او ای که با بساط طریقی بیخوابی بیار از جهانی زن و بساط
 گفتنای ما در هر بان ماباشا بنزاده و در جهان به نیم جهانی که دارم مضائقه نیست ما و طم بر امپان آن عرض سخن
 است که درین غربت با ما موافقت کرده و بنویز از نهال صصال بری نخورده اگر اجازت فرمائی بر دم و از بوی
 تو ایام ما در گفت پروانه زلفان ناقص غفلت مباد که با فسون چشمه سانه ترا فریبی بود و تو سخن من از دولت بری
 و سعادت جاویدی محروم گردی و همب گفت که ما در خاطر مبارک سخن دار که ما که محبت حسین بر میان جان نبوی
 بسته ایم که بسیر انگشت فریب از آن توان گشود و نقش مودت او بر لوح دل نهی زری رقم زاده ایم که آب مکر و غرور
 آنرا تواند زود و سبب بر روی صحیح دل ما از وفای دوست نشسته نوشته اند که نتوان ستر و گشاید چون
 نیز دعوی آمد و گفت ای بابوی و مساز من ای مونس و نیاز من بدان که ما در سپهر رحمت نه ای سعادت نه
 و سلامه علیه درین دشت که بلا بر بند بلا گرفتار است و غریب و تنها مانده و در زیاده و دیار است بخوانم که گفته
 جانین شاد قدمش گردانم و آیت سعادت از مصحف شهادت بخوانم تا فریاد رضای الهی شفاعت سعادت
 پناهی و شستوی قبول خدا و عنایت علی مرتضی آخرین حال رفیق روزگار من گرد و نو دعوی آنجا از دل برآید
 گفت ای بار خدایا من این روزگار من هر از جان فدایم بدان حسین باو کاشکی در شصت زمان از هر یک
 رخصت بودی تا من نیز جان فدایم تا این میدانم هر که امروز جان برآید حسین در روز قیامت

یراق کرامت بوضه بهشت پاکیزه سرشت او تازه و در تصور بهشت برین باوصال عور عین و رسا زودیا
 نزدیک شایسته رومی و در حضرت او با من شکر طعن که فردایی من پایی در بهشت تنی و این زنا شوهر
 اینجا از سرگیری در رفیق و یار و ایف و خاکندار تو در ساحت دارالقرآن من باشم و هیچ گفتنیکه باشی پس
 با اتفاق نزد حسین آمدند و در توضیح درازی و جرح و بیقراری گفتن باین رسول آمده شونده ام که هر شهید چه
 از م کسب بر زمین افتد و در آن فردوس از کنار خود مسرور با بالین می سازند و در قیامت نیز بهشت و در رفیق
 و هم نشین او می باشند و این جوان و عیبه جان با ختن وارد و من از وی هیچ شکر نداشتیم و دیگر آنکه ای غریبه
 در چهاره ام باوری و پیری و خواهری و بر اوری و خدمتی و خاکساری و داری و در کارهای تمام حاجت من
 است که در عرصه گاه محشرم اباطلب لدونی من به بهشت نرو و دیگر من غریبت زده را بشما بسیار و تمام
 بدختران و خواهران خود بسیار پیرا در محرم محترم اهل بیت یکی از کتیران و خدنگاران باشم و یقین دارم که در سر پاره
 عصمت دست نامحرم بدامن عصمت من ز سر حسین بگریست و صحابه آنحضرت از سخن آن عورت گریان
 گشتند جوان گفت باین رسول آمد قبول کردم که در روز قیامت ویران از طلم و چون بدولت است جبر بزرگوار
 صلوات علیها آله و سلم حضرت خول حنبت پیام نبی سے قدم دران منزل نهیم و من اورا شامی چرم بخیر است
 طهارت پیران این بخت و در کعبیدان نهاد یا عذاری چو گل شکفته و رخساری چون ماه و دهنتم بر مرکب
 عمر گرامی رنده و چون اجل ناگهان بر بنجم رنده سوار شده ز رپی و او وی پوشیده و فغان نده آگندی
 بروی او فرو کشیده نیزه خطی بدست راست گرفته و پیر کی بر دوش چپ افکنده و در بزی آغاز کرده که اولش
 این است شعله پیری حسین و فقه الاحیث له الملعنه کالستراج المنیر نظم این چه ذوقی است که جان
 می بخشند و دهب کللی بیگ کوی حسین بدوست او تیغ زند تا که کند ماروی اشتر او چو گیسوی حسین یا سپ
 میراند تا بمیان میدان رسیدن آن مرکب باز کشید و قصیده در مدح حسین ادا کرد و بعد از آن سپ که بگردان
 روی و شرت بخوان در آورد و بعضی چند نمود و بهتری چند اظهار نمود که آشنا و بیگانه دوست دشمن بر او فرین
 گفتند اما مبارز طلبید و هر که میصاف وی آمد گاهی به تیغ از پشت مرکب زود و گاهی به تیغ بیدریغ بر
 بلاکت بروی می کشود تا بسیار مبارزان را بر تر خاک میزدند و از کشته شدن ساحت آورد و گاه کشته تا
 پس پیش باور آمد و گفت ما آناه از من اضی شدی گفت آری ای مردانگی تو دی و در سوم فرزندگی فرودی
 و علم نصرت بر افر و حتی اول مرقتل اعدای تازه ساختی اما آن سخوام که تا جان داری طریق حریف فرود آمد
 پس گفت ای نادر فرمان بر دارم اما اول لطافت آن نوع و من میگشند اگر زمانی بروم و دعوی بجای آرم و دیدار
 باز پسین یکدیگر را بر بیم نظم ندای را بکن ای باغبان مضایقه چندان که کاینکه باغ تو شکفته خود را

بمیان میدان رفت و خود را در خون شوهر می گرفتند و خاک و خون او را در کوهی مالیدند تا گامش را از نظر بر روی
 افتاد و علامه را بفرمود تا محمودی بر سر او زود آن زن هلاک باشد و نقطه دیگر آنست که مادرش سر سپهر بود
 و بجز که آمد سینه کشیده پس زد و او را بکشت و باز آگشت و چون بنام برود آشته سه کس القتل رسانید حسین
 او را از او داده یا از گردن او افتاد که او را که فرزند رسول خداست مرا معذور دار که در فراق ما و او عرض
 سوخته بودم تو را لایه آورد که پس زین میگفت داد و دلازه روز جوانی کجا هست تا من باز نیامم که انتقام خون پسر
 چون باید تو است از وی گوید که بعد از شهادت و سب کلمی عمر دین خالد از روز ما بیرون آمد مرده بلند بالا کس
 زیبا القای بر مرکب تازیان شسته بر گستران در دران مرکب کشیده و دست سلاح ملوکانه پوشیده از تیغ آتش
 باز آب رو در حان بود بر دو در شمشیر گوهر دار گوهر دار انگلی ظاهر میکرد و از زنان جانستان لعل منشور
 می پرانند و باز بان در شمار جوهر منظم بصورت رجز جمع می نمود و ابوالمنافتر ترجمه جزا و گفت عذر
 ای نفس عزیز ترک جبار کن با ترتیب بهشت جاودان کن با از بهر شهود و عرض اکبر خود و البشاد است
 امتحان کن با در شعله آتش آسمان گون اطراف زمین چو از خون کن با در مرکز که چو شیر مروان بدست کش خراب جان
 کن بعد از محاربت بسیار و نسل جمعی از فجار مشهور ریاض جنت بنجونی من تحت شهادت انقضای عهد بعد از او پسرش
 خالین عمر و حکم و من استبانه که با فمناظله روی بمیدان نهاده و بوم دانگی بدو و بر جز گویان در قتال بر روی
 از باب عنان و جدال کشید و خاک میدان را از خون ناموران چون لعل بدخشان در خندان میکرد و صفحهم که در آتش
 آتش فرمان از قطرات و ما اهل نجی و عدوان افشان میکرد و مانند برق خاطف شجر گزای می نمود و بر شکار
 شهابه شاقب نیزه آتشین با کاری فرمود و با قبت خالین عمر و نیزه چون عمر و خالد بخدا باد وصال وصال
 آباده ملد رسید و با غی چون زره بخورشید در خشان پیوست که چون قطره سر گشته لبان پیوست که جان بود
 سیاهت وی و جهانان حایل که فی الحال که جان داد و جانان پیوست بعد از او مدد بن خنقله شیبی که در سیج
 سر که از حروف سیوف روی متافته بود و ششسته شمشیر خشار غبار میدان شگافه چون عرصه گاه نبرد ابر
 عالی دیدیم و ما غش زخمی و دانه بکوش بر او و چون رعد عزان خروش در روی میدان نهاده مرغ
 تیر تران را از قفسن حصیه آرزو کرد و گوهر تیغ بران را از معدن نیام بیرون آورد و روی هوار از بخار حرار
 همچو شکاری و صحن زمین از اکثر خون اعدا گلزاری ساخت بعد از کشتن بسیار و کشتن پیشانی نام می
 بروی ماست و غنایا و حیالتش با شمشیر قاطع برانده اخت با او ایوید آورد که بعد از عمر بن عبداللهد عجمی در و سیاه
 همچو غوطه خورده میشی چون میش نهنگ تیر جنگ از نیام انتقام بر کشیده و خود ایر سمند یا در شمار چون سمنده
 بمیان آتش کارزار رسانید پیوستیم بهم سیاحت او بر رنگ اگر کردی گذار با همچو سیاحت از نهیش سناک

شهادت محاربت

شهادت محاربت

شهادت محاربت

گشتی به نیزه آقا جنگ کرده و ساخت زمین کویح را در دشمنان تنگ کرد و صفحه تیغ بیانی را بخون دلیران
 رنگ نمود و عاقبت از ضربت اعدای روح پاکش از مجلس خاک با آشیانه افلاک آهنگ فرمود پس
 از آن مجاد بن اسلم بمیدان و آمده اسپ می تاخت و لولای نصرت بر می افروخت و به تیغ مبارزت سر
 دشمنان از تنه جدا بساخت و آنرا چون گوی می باخت و بنای صبر و قرار از دل اشرا
 بر می انداخت بجایت تنگ ایل و دیده تاملش بر بست و باولی شادان و جالی بخت باوان باشمیدان
 و حجر بیست بیت هر لحظه با دی بره از گلستان گلی که اشفته می کند دل مسکین بلبل بعد از و قفاص
 بن بالک بیت تیز کرد اسپ را چون خجیف بکل ششی من انظر بیف ظریف که هفت از و از و تن را پیش
 ناکسته بود که ناحق قاضی بر روی تاخت و بطین نیزه اش بر خاک انداخت فراش قدرت سائبان عزت وی در
 عرضه جنان بر افروخت و ساقی قصدا از جام رضا و نخل انصا و راست و سر از اسانت علیه بیت جرعه از جام
 رسید و رخت با او ان سعادت کشید بعد از ان شیرین روی بمیدان نهاد بر هر کبی تیز گام راه انجام
 ز زمین مستقام زمین لحام سوار شده بر چپ و راست می تاخت و در هر از بالش زین بر فرش زمین می
 انداخت نظر بر ما که نیزه بر افروختی به جهان زهوم می ساخته به بر سو که مرکب بر این شمشیر خون
 ریخته به ناگاه مرکبش خطا کرد و آن صوب کار بر زمین افتاد و جمع از کوه ها آمده بر خمپایه متوالی و صبر بهای
 ستاقب انصاف اجزای مجتهد و بر متفرق ساختند بعد از ان مسلم بن عوفه اسدی بمیدان آمد و او هر چه در آن بود
 و شجاعی بجان ثابت کرد لشکر آرای و خروزه او و بیجان کارهای عظیم کرده و کار بر مشرکان بستگ آورده
 چند نوبت قرآن پیش امیر المؤمنین علی گند نهیده و خود را بدان درجه که امیر او را بر او خوانده رسانیده از مضائق
 خطرات چون تیغ جوهر دار خود سحرش میرون آمد و دور مهالک عملت چون نیزه برق آثار خود بر سر از خود
 بیست کرد و دستقر شگفتی بر سر گردان زرم تیغ او روشن دریدم بر تن مردان کار با جازت حسین روی میدان
 آورد و طردید و دانه جولانی مبارزانه کرد و زنی در مدح شاه شهید می خواند و تقبالت قبیل و محبت عشیره خود در
 انشای آن بزبان می راند مقارن این حال مبارزه از اهل خلافت و جدال مبارزت و بیرون آمدن
 بحری جوشان و رعدی خروشان از گوراه حمله بر مسلم کرد و مسلم حمله او را رد نمود و نیزه زور بر سلوی ستمش که
 سر نشان از جانب چپ بیرون آمد سپاه حسین خروش بر آورده بچشم گفتند و لغزه حملات افلاک شمشیر رسانیدند
 لشکر سعد طیره و نیزه کشته سر مجالت در پیش افکندند مبارزی دیگر بیرون آمد پاشنی هر که چشید و سحر می
 بهر که آورده زوز و باریان گذشته در رسید القه مومی آمد و مسلم می کشت تا پناه میارند را نیزه بیجان
 بیجان کرد و شمشیر آیدار و مارا از شش کس دیگر بر آید و عاقبت رحمی گران یافته از پای و در مدنی اولال حسین

شهادت و قفاص این بالک
 شهادت تیز گام بن عیبه
 سعادت مسلم بن عوفه

و حبیب استقامت هر دو می آید و می بیند که هنوز متقی و در تن می باقی است حسین فرمود که ای مسلم طایفه از یاران
 ما را اجل دریافت و همچنین که زنده اند انتظار آن می برند غم مخور و اندوه مدار که ما نیز دم بدم بتو همراه خواهیم شد
 و همراه یکدیگر میگزیند و یک شی دو ملی خواهیم رفت مسلم کل این سخن بشنود و دیده باز کرده در شانه او نهنگیست و گشتی
 کرد و گوش هوش عارفان و در آن زمان از تیرم او این نکته می شنود و صراحت ای خوش آن راهی که صریح
 چون تو همراهی بودی آنکه حبیب گفت که مسلم انبیا بالجمله بشارت باد تو را به بهشت مسلم با او از ضعیف
 گفت بشارت الله بخیر یا حبیب پس حبیب فرمود که ای مسلم اگر من ندانم که بعد از تو زنده می باشم یا نه
 و صیتی میگردم اما یقین دارم که همین لحظه بتو خواهیم پیوست و رخت زنده گانی ازین خرابه فانی برخواهم بست
 چه و صیت طلبم مسلم گفت صیحت من بتو آنست که دست از بر این بد بران منی بازنداری و دقیقه از روزی
 و فرزندی فرودنگار می دور نظر حسین نیز از بی ناو قیاس که جان فدای شانه او نهنگیست که حبیب گفت برب العجبه
 که چنین خواهیم کرد و این به صیحت بجای خواهیم آورد و نظر به سنگی حسین افتاد خواهیم کرد و برای حضرت او جان
 نثار خواهیم کرد و دلیر و ارجمندان هر چه خواهیم رفتند به بیخ و گردنمان کارنا خواهیم کرد و درون مهر که شیران
 و شت همی پاره بطعن نیزه بیجان شکار خواهیم کرد و مسلم او را دعا گفت و روی بجات حسین آورده فرمود که
 یا بن رسول الله رفتم تا شرف دهان تو بحضرت جدت رسانم و پدرت را از قدم تو آگاه گردانم پس دیده بر هم
 نهاد و نقد جان بقا بعضی امدح و او را وی گوید که در آن زمان که مسلم افتاده بود و بعضی از لشکر عمر سعد آواز
 برآوردند که ابن عوجیه را کشیم و شیخ بن ربیع زبان بدشنام ایشان کشاوه گفت بچنان شحطه اظهار شامانی
 می کشید که در غزای آذربایجان پیش از آنکه صفوت مؤمن و کافر بهم رسند چندین مشرک اقبال آورده بود
 و حبیب عالمی که شیت آن قوم را از شاد شدن بقتل مسلم می نمود و خود و قتل سبط ستوده رسول صلی الله علیه و آله وسلم
 و پس پندیده بتول شادمان و تبرج بود و صراحت همنوس که انصاف در آن قوم نبود مگر از آیه آمده که پس
 مسلم بعد از قتل پدر گریه کنان وی بیدان همان حسین گفت ای جوان باز گرد که پدرت کشته شد و اگر تو نیز قتل
 مودرت ضلوع ماند پس خواست که برگردد مادرش فریاد کنان گفت ای پسر اگر زین ترب بر گردی هرگز از تو خوشنود
 نشوم پس روی بفر که آورد مادرش از عقب روان شده او را بر جان خدا کردن دل میداد و میگفت جان ما و
 تا از تشنگی بنزد سی که همین ساعت از دست سانی که تری سیراب خواهی شد جوان بجزب داده و بست تن را بی سر
 ساخته آخر از پای در افتاد و سرش بریده پیش مادرش انداختند آن حال سوخته سر سپهر تراشت آفرین گوید آن
 و روی نگریست و هر که آن حال مشاهده میکرد و ندانند از این میگفت بعد از آن بلال بن نافع بجای روی بمیدان
 نهاد و اگر چه نامش بلال بود اما جانش چون بر در در جنگ کال بود و در آن نوحی قلمت نمود و او می پوشیده و از جام

بشارت است که در این سخن

بشارت است که در این سخن

از دوانج شربت بهنجار نذوقشیده وقتی که عنایت حرب کرد و در وقت زدن که بمیدان مرو که میبادا
 هلاک مشغول هلال گشت آنادان از برین دور شو چو برین از دیگران کمتر باشم مگر خدمت حسین بگذارت بر میان
 جان بسته ام و از روی و دعوی بی سعی بخندم تنم پیوسته تا لاله از عالم بر داشته و علمم بجهت می دهم و اداری
 براغزاشتم بدیبت بهمد محبت و فامی کنم بهنجاک و رش جان فدای کنم این سخن سبوح مبارک حسین رسید
 گفت که برادر دل عیال بجای تو نگران است خواهی که در جوانی بفراق یکدیگر مبتلا گردید بلال گفت یا ابن رسول الله
 اگر ترا در محنت بگذارم و روی عشق بازمی و عشرت سازی آرم فرمای قیامت با جدت چه جواب گویم و عذر
 این حال چگونه خواهم پس از حسین بست طلبید آمنتگ مصامت که خودی عادی فولادی بر سر نهاده و سپهر
 مدد چون جرم فتنه سوزینت آورده فتنه بی به تیر خندان زدنگ مرز و بیگان سفته سوز عاقاب پر بر میان
 بسته و پیشه بیانی جوهر در صاعقه آثار جلال کرده درین هلال میراندانے بود که خندان عتاب صفتش طعنه جزا
 جگر و تن نخورده و شبان تیر تیر پرش بهنگام شکار بجز دل بدخواه صید نکند و طیر تیر او چون زهر چشم
 برابری کمان بده بگوش فتنه آید زبان سوزان هلال بن نافع کا البدن و الساطع و الهی اللآه سبوح
 بمیان میدان رسیده و بر خری فیض حانه آغاز کرده مبارز طلبید از سپاه شام مبارز قیس نام در برابر می آمد و در تیر
 قدم دور بود که هلال تیر در بر کمان پیوسته و شست دست کشیده حواله کشیده او کرد قیس سپهر پیش کشید و تیر
 که آن تیر را در کد آتیر چنان بضر بست آمد که سپهر اشکانت و سینه رسیده آن را پشت گذاره کرد و تا سوزان
 زمین عزق شد لشکر سحر سدازان ضرب تیر بر تیر رسید و کس دیگر قدم حرارت پیش نهاد و هلال روی بقلب شکر
 مخالفت نهاد به تیری امیر از پای در می آورد و بر خندانگی بهنگی بیجان میکرد و مشغولی چو تیرش سوی شام
 پران شده بی دل سخن از سهم از آن شده که چو دستش کمان بیا رسته در زمانه زهر گوشه بر جسته اند و
 که پشت تیر داشت و بهر یک از آن یکی را از دشمنان هلاک کرد و چون تیرش تمام شد تیغ از تیام بر کشید و مبارز
 اهی نمود و سر دشمنان را از تن ایشان میر بود تا طایر جان پاکش از منادی عیب صدامی از حی ای ای و تبارک
 مشغول با شیان فاد حنی فی عبادی تو بفرمود و بعد از آن عبداللہ بنی بمیدان در آمده بدیبت و پشت تن را
 بگشت و بوسیله شهادت بترب عالم غیب شهادت رسید پس از آن سبخی بن سلیم اللاتقی تیغ نیز و سبخی مرده
 پسندیده و مبارز سے کار دیده بود و حرب میکرد و شکیاکی و شکیاکی فیه و دیت العاکلین سبگشت میبسته لشکر حکم
 که از بن خالی بود بر هم زودانش بهیجا در میسر علی پسر عثمان برافروخت آخر الامر بن سلیم از مقام سلیم قلب
 سلیم از عثمانیت نهاد و سلام پزار السلام بر سر برد از و عبد الرحمن بن عوف غفاری رجز گویدان روی امیر که نهاد
 و در سه میته از رجز بر او را لایم آورده لشکر چون من اندر تر بسب جوان بود که در عیب چه که در جهان بودند

شهادت عیسی بنی سبخی اکبر

چون بدستان حرب آرم روی بک رستم زال آمان نمود جان فدای حسین بن علی که در آن روز در آن راه بود
 همین که بمیدان تاخت دلواوی متغالبه برافراخت یک ساعت سی کس را از مبارزان خیاره بچیان ساخت
 قصار ایتیره به پیشانی و سه زنده آنرا برون کشید و مبتدا رخت و از چپ راست حمله کرده باز مخی چنان دوازده
 تن دیگر کجبت و شهیدش مالک بن اش مالک بدستوری مالک حمالک ولایت بیرون آمده در برابر عمر سعد ایستاد
 و گفت که عمر اگر سعد و قاص رضی الله عنه بدستی که لغزی از تو این حرکت صادر خواهد شد بدست خویش
 سرت باز بریده و عالم را از تنگ وجود تا پاکت باز خریدی به عمر سعد ازین سخن منحل متفصل گشته بانگ بر سپاه خود
 زد که مبارزتری بیرون فرستی تا او را قاصموش گرداند و بدغدغه کارزار سخن حسرت نسبت بر کوفرا موش سازد و مرد
 بیرون می آید و مالک در ور که مر مالک می افکند و صبح اقبال اهل شام را بظلمت او بار تیر می ساخت تا بسجاده
 شهادت رسید عمر بن مطاع الجعفی از عقب روی بمیدان آورد و در جزئی بزبان فصیح و بیان ملیح ادا کرد و
 بگام زار شتول شده بر اعدای کارزاری گردانید و هر طرف که تنبیر میگرداند اثر آنرا دوی نمی ماند چندان کوشش بود
 که رخت بسری آخرت کشید و بغیر شهادت قالیض گشته و بیادمان گذشته رسید همیشه هر زمان یار و گریز سفر
 می بندد و در شادی بدل غمزه در می بندد و آوی گوید که بعد از عمر بن مطاع قیس بن مبنه چون شمشیر کاری
 و پلنگ کوسباری روی بمیدان نهاد و جزئی آغاز کرد که ترجمه بعضی از ابیات آن این است
 من قیس مبنه ام که در جنگ کیوان ترسند و دار و گیرم که رستم زال زنده گردود که در دستم کشته ای هم که در
 دوستی حسین و آلش بدیالی نبود و اگر میمیرم با من و ز شوم شهید فردا که در خلدیرین بود سر بریم که گان کین خیمه ساز و
 تکمین نگنده کشته گیر و دار از فرات که دراک در آویخت و تقوت بازوی توانا خاک میدان را با خون شما ببار
 سالار کوفی از مسیره عمر سعد بمباندت روی بیرون آمد و طاقت حرب و تیا ورده روی بگریز نامه راه میان
 برگرفت قیس از روی تعصب مرکب از عقب و در ناست تا از لشکر گاه بهر ارسید عمر سعد حکم که و تا جوتی سواران
 از عقب هر دو تیاخته همین که قیس نزدیک آرد رسید و خواست که نیزه بوی رساند سواران از قضای می
 در آمده و زخمها بر دلشاده و مار از روی بر آوردند و عاقبت لام بزخمهای پی در پی شهیدش کردند و سالار کبک
 بازگردید و بجای خود آمد و برین محل تا گاه از دست راست حسین از میان بیابان سوار می بیرون آمد
 بزحنگ تانزی نژاد و شمشیر و برگسنوانی با جلاجل زمین بیسین بروی کشیده مرکبی که در مرادی مهر که چون
 قطرات غمام فرو دیدی و بر مصاعد مگر که چون در حلق بانگ زمانی بدامن آسمان رسیدی طبعی بری روی
 ابروش آنکه بر قمار خوش به شام بدی و در پیش هیچ نشدی در خستن به نگرایی بدین زیبایی بچولان و رانده و
 را کیش خستانی لعل چون چهره رخ در خشتان پوشیده و خودی عادی چون افسر کویان بر سر نهاده نیزه چون

شهادت قیس بن مبنه
 شهادت عمر بن مطاع
 شهادت مالک بن اش

فکر عاربت نام سین باعد

کشف است اسرار

ما را رقم در دست گرفت و کاتی بلند در بانوی از جنبه افکنده چسبید بر او تیر خردنگ بر میان بستند و شیر میانی بر سر
 آب واده جمالی کرده و سپهر کی از پس پشت در آدخیزه چون شیر می نماند چون بر میان بستند و تیرش بر آمد و سر را با
 میدان بگردید و تیری میخواند و چون از طرف بدو جان فارغ شد روی بسپاه مخالف کرد و نفره زد که ای لشکر کوفه
 و شام های بی رحمان خون آشام هر کس را خود داند و اندوه که مملکت را در دستم با ششمین قتل و قاص بر او زد و
 سد و قاص و پسر عم عمر سعد بی خلاص پس روی پیشکار حسین نهاد و گفت که سلام عليك یا این سوال است که اگر پسر
 عمر عمر سعد با دشمنان است دل من دوستان شمارا بر او آورده و دوستی شما بنایت و قواد است و این با ششم
 در صفین حرب کرده بود و در حرب عجم همراه عم خود پسو ای پسر بر ما آمده چنانچه تو در شرح صحابه معلوم است آنکه از
 شاهزاده هست طلحه و روی بمیدان نهاد و گفت میخواهم از این لشکر لاکم زده شود و عمر سعد را بگریزید
 و طسند با ششم گرش کرد و زره بر اعضا می کشد و چون مبارزه تمامی با ششم را شنید و بود و ولیری و مردانی بود
 و استه روی بلشکر خود آورده گفت اولاد را این سوار عم زاده من است و مرد میدان رفتن پیش
 او مصیبت نیست کیست که برو و دل مرا از قاص گرانند و سماان بن قتال که امیر حلب بود و میدان آمد و او
 در آن نزدیکی از دمشق با پسر اسوار بیاری پسندید آمده بود و مردی کاویده در گرم و سرد و روزگار کشید چون
 بمیان میدان رسید نفره بر ششم زد که لای بزرگ زاده هر چه پسندید از پسندید و چه بدرسیده حالا ملک ری
 و طبرستان نام و اوست و پسر سالار لشکر کوفه و شام است تو او را گزینم و یا حسین که نه مملکت دارد و نه
 و نه خزانه و نه خدمت بار شده مکن از دولت روی مگردان و با بخت خویش سینه نه زد که از شمشیر است بلند
 و از دولت متاب روی که او بار را محبوس و از اقبال مریخ بود با ششم گفت آنرا پس این دوسه روزه اختیار
 فانی را دولت نام نهاد و وجاهتی اعتبار و نیاندگان را اقبال لقب داده پس گفت ششم بجای چیست دولت
 گفتا روزی دوسه دو باشد و باقی همه لنت است و دولت جهان را اعتباری است و نه اقبال جهان را
 ثباتی دقاری قطع اگر دین تو حرام جهان نماند و یا بریم بوستان حد هزار جامه پیش کشیده و از قدم در کسیریم
 حرمت از که بیشتر بجز نام حرام اند و بر شمشیر ای سماان بیا و دیده انصاف بکشتای و بپوشیم باقی بهشت
 رحمت نموده از سر این حقیقت از سنگان و پس آمد در گذر و مخدمت فرزند مصطفی صلوات الله و سلامه علیه
 بر میان جان بسته و دولت رضای الهی و سعادت نامتناهی بدست آید طبیعت برین میتوان بختل و حاجت
 رسید چیست است و بر او می بگویند قدم ندون سمح سماان از استماع این سخنان تیر و تیر بصیرت
 از ششم بوارق این کلمات طبیعت بنایت بنایت تیره شد گفت ای ششم نه از پس عمر ششم تیر میاری و تا از پسندید
 حسانت که بر تیری میالی منور شده اند و من عقل مراش دور افتاده با ششم گفت نفری بر پسندید زاده بود که پسندیم

را بازمی داد تا درین بدینیا بفرخت من عالی بستم دنیا با حضرت پهل میکند معیوب فانی میدهم مرغوب باقی می ستانم
 این جاه فانی که شمار دوی نازید زود در گذرد و بعد از آن عظیم گرفتار گردید سحان دیگر باره خواست که
 سخن گوید با ششم در غضب شده و بانگ بر مرکب زده گفت ای ناستوده بجاوله آمده یا بمقتله پس بر سحان
 حمله کرد و نیزه بر نیزه بیکدیگر افکندند تا آخر ششم نیزه از دست بیفکند و شمشیر بر کشید هر دوی بر سحان نهادند
 نیزه بر سینه ششم راست کرده بود ششم پشت شمشیر بر نیزه از دستش بیفتاد خواست که تیغ بر کشد ششم
 اماتش برداشت و شمشیر برق دیدار صاعقه آتارخه در بار فرق سرش زد که تا بخانه زمین بر تویم شد آواز تکبیر از سپاهین
 برآمد و ششم در پیش صف لشکر عمر سعد ایستاده گفت ای عم زاده بدرت سجد و قاص در روز احد با جان فدای
 حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم کرده تیری در روی دشمنان این می از رخ و اعدا را از آن حضرت
 دفع میکرد و پیشیه صلوات الله و سلامه علیه او را دعای گفت و پدر من هندی بن ابی وقاص منگ لب دندان
 آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم میرد و در مخالفتان میکرد و امر و زحمتی عجیب مشاهده میکرد که تو سپهر چنان پداری
 با دشمنان یار شده تیغ در روی فرزند مصطفی صلی الله علیه و سلم می کشی من سپهر چنان پداری ال بیت آنحضرت
 را حمایت می کنم و میخواهم که بنیاد اهل خلاف و عناد بر ندامت اینجا بر تیر بخیزد الحجی من المیت من الحجی من
 المیحی ظهور تمام دار و آن روز زبان حجت بیان سپید عالمیان صلی الله علیه و سلم بر پدرت آفرین می گفت و امر در
 بر تو فرین میکند و جهان روز بر پدرم نفرین میکرد و میدادم که امر بر بر من آفرین میگویی عمر سعد که این سخن گوش
 کرد آیه سر و اول پرورد بر آورد و و سر و پیش افکند آیه ندامت از دیده بی شرمش روان شد اما چون
 سحان بدان خواری کشته شد برادرش نمان بن مقاتل با نهر آمد که ملازم سحان بودند بیکبار بر ششم حمله
 کردند با ششم متر سیده از آن لشکر فوره نمیدیشید و پیش حمله ایشان باز شد و دست و بازو بجار و آورده دست
 یروی می نمود که اگر رستم و ستان بچشم انصاف مشاهده کردی که رستم سمنند او را تو تیا می دیده ساختی و اگر
 سام تر بیان آن رزم را بدیدی رشته خدمت او را بجای طوق مصلح در گردن انداختی بیست تا که با جوار در
 بروم از چرخ برین با حرب امیدید و میگفت آفرین با آفرین اما چون شنانند او دید که ششم تنها با نهر
 سوار کارزار میکنند روی بیار آن کرد که آن جوان دلاور جگر دار را دریا میدید برادر حسین که در انقض بن علی گفتند
 با نهر و دیگر از اصحاب حسین که نام ایشان معلوم نیست پد و ششم روان شدند عمر سعد و و بنبر کس از فرزند که بگذارد
 که آن مبارزان به ششم چونند سواران سر راه بران ده تن گرفته حربه بر پوینند آواز گیر و انگار دار رسید
 سلامت چنان زد کمان گوشه گیر شده و فتنه چون تیغ از مقام از نیام آشکارا گشت ملتوتی بجای بلایه و فخر با بلت که
 گلوگیر شد حلقهای کند از عکس سمرق و برق سنان با سر راه دل از بلایه میرفت دست عثمان را از شمشیر بر پوینند

بگوشه عقیقه و شهادت و فضل ابن عباس

از بهی غالب شده نه تن را شهید کردند و فضل بن علی چون پدربزرگوار خود پیشی چون ذوالفقار زبانه دار پوزینه
مانند ارقم جان لشکر حرب میگرد و مبارز میکشت گاهی بمشعله سنان آتش آهنگ و دو جهان سوز از سینه
بیدلان بر آوردی و گاهی بخدمت تیغ میدریخ رخنه در صفت و لیوان و مبارزان کروی و دوشزار کس
بان یک در مانده دست بر تیر کردند و پیت زبیکان عالی را ژاله بگرفت با ز خون روی زمین را لاله بگرفت
درین تیر باران اسپ شانه زده سقط شد و پیاده در میان آن قوم گرفتار گشت عاقبت از سرای بی اعتبار
و نیامتنو جو منازل دارالقراری عقیقه شد و اول کسی که از برادران حسین شربت شهادت چشید و تشنه لب و سوز خسته
جگر سیاقی کوثر رسید او بود و رضوان الله علیه چون لشکر عمر سعد این ده تن را شهید کردند روی پیکر گازی
نعمان بن مقاتل آوردند و او با تیر سوار گرد و هاشم فرود گرفته بود و هاشم تنها بان در بران و خاکزار میگرد
در مار از پیاده و سوار بر می آورد و مشهور می شنیده زمین چون کبی از هاشم سرباز کرده بروی راه مانده است
عقابی را بگنجینه تنه تنگی بر آویخته بهر طرف که مرکب میراند لوسی مرگ بمشام مقاتلان می رسید و پیر
جانب که حمله میگرد رنگ موت از حرم نظر مخالفان در می آمد و نعمان بن مقاتل هر زمان بغره بر سپاه میزد که
کینه و خون بر او دم باز خواهد دید درین حال هاشم در تازید و دو وال کمرش بگرفت از خانه زمینش در بود و بر
زمین زو چنانچه همه استخوانهاش در هم شکست و فی الحال مرغ جان از قفس قالب شومش بر و ان حسرت
پس علمدار او را نیز بضربت تیغ بنعمان در رسانید و علمش نگویند اگر دید سپاه نعمان چون ویرا گشته و علمش
را بگون شده و دیدند روی بگریز نهاده نعره الحذر الحذر بر کشیدند و درین محل لشکر عمر سعد در رسیدند و ایشان
را با زگر و انبند قریب سه هزار کس حوالی هاشم را فرود گرفتند و او مانده شده بود در خم بسیار خورده و تشنگی بر غلبه
کرده نه راه گزید داشت و نه مجال ستیز و با این همه می جوشید و می خروشید و مردانه می کوشید تا وقتی که شربت
شهادت نوشید و از جامه خانه که امت سرمدی خلعت سعادت ابدی پوشید و مع زمین عالم خانی سوسه
گلزار تقارفت بعد از ان حبیب بن مظاهر و ستوری طلسمه و این حبیب مردی با جمال و کمال پیری
کهن سال بود و قرآن مجید تمام حفظ داشت هر شبم کلام الله کرد و بعد از ادای نماز خفتن تا دمیدن تیغ
قرآن را تمام کردی و بخدمت حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم مشرف گشته و از ایشان اجازه چشیده پلاز
مرخصی عالی بدست آمد و کرم بوده حسین فرمود که تو مرا از جد پدید آید گازی در ابا تو ان تمام است مرا تنها گذار
و دیگر آنکه تو پیر شده و پیران در مشقت مجاهدت و جهاد معذورند حبیب گفت ای پسر و سرور ای جبر و پیر
پیران مرا هم حرب بهتر می دانند و تجربه ایشان در وقایع کارزار بیشتر است و پیرتری خواهم که خود امرا در زمره
کشتگان تو حشر کنند با منی فرود که مقرر بان خاکی سکن در حشر شوند را کب مرکب تن کما خسته بجان مبارک آورد

شهادت حبیب بن مظاهر

کتنه تا که ز سر کوی تو بر خیزم من حسین گریان گریان اورا اجازت داد و وصیبت زنی بمیدان نهاده برتری
 همی گفت که این دو بیت در ترجمه ابوالمغازان جمله است بریاعی حبیب نظام بنتم مردم و برانگیزم از
 آتش و آب گروند سر می دارم از دوستان پرفتنه دلی دارم از دشمنان پربنده و بر حبیب بگرد و خروش
 از لشکر بر می آرد و تا گاه شخصی از بنی تمیم شمشیری بروی زود از پای در افتاد و چون خواست که بر خیزد حسین بن نمیر
 شمشیری بر فرق او زد و آذای از او برد آمد که یابن رسول الله در یاب مر ازین حد الجوش حسین بریدم که بیگانه
 خورد ابد و رسانید حبیب دیده باز کرد و گفت ای خسانه زاده سخنی بفرمای و پندایم که بجز پدر خود و داری بالادوی
 گو یا زبان حال حبیب در آن محل مصنون این دو بیت ادنی فرمود قطع هم پیرانه سر کشیدم سرورده سرگانت
 سوی سفید کرد و جاروب آستانه لعل تو جان من هم دارم رسیده جانی با حرمی بگو که با داجانم فرای جا
 حسین اورا به بشارت بشارت میداد و آن سپهر پاک ضمیر بان فرود و بلند روی لبته آخرت نهاد و بخت تو بر رخ
 هست که بدیل بن کریم حبیب را بقتل رسانید و سر او را بریده هائی محفوظ ساخت بعد از آنکه جنگ با تمام رسید
 آن سر را در گون اسپ خود آویختند بکه رفت که آنجا دوستی داشت که دشمن حبیب بود آن سر بر دست و نهان
 قصداً پس حبیب برود و واژه مکه ایستاده بود که بدیل برسد پس حبیب سر او دید از گزند آتش او خیزد رسید که
 این بگفت بدیل نه انت که این پر رنده پس حبیب است جواب داد که حبیب بن مظالم است که در گریان
 اورا بقتل رسانیده ام و تخمه برای دوست خود فلان کس آورده ام چون پس حبیب این سخن بشنود و دود او را
 او بر آمده با کجک هنوز بحد بلوغ نرسیده بود سنگی برداشت و بر پیشانی بدیل زد و بشناخته که مغزش پریشان شد و مرکب
 در افتاد و پس حبیب سر پدر را از گون مرکب باز کرده بهر دو گورستان معنی فن کرد و حال آن موضع خراب است
 مشهور بر اس حبیب است اعلم بعد از آن حربه یا حریکه آرا کرده بود در غفاری بود رضی الله عنه و بعضی گویند
 حریر نام داشت بمیدان آمد و پیاده طردید میکرد و بر خیز می خواند و مبارز می خواست اگر چه رویش سیاه بود و مادرش
 روشن تر از مهر ماه بود و بیست و چند ترجمه بر او از نظم ابوالمغازان جمله است این است اعظم چون بن سوی میدان
 شجاعت بخرازم بدین خصم که بیجان شود از ضرب حسام بگزیده مردم و تم اگر چند سیاه هم ایستاده شام تمام اگر چند
 غلام بود او آسان شجاعت هم کلام بود و هر یک از شجاعت همه کام جمله مدائمی آورد و وقت سال
 مبارزانه میکرد تا وقتیکه تقبل آمد و بجایات جاوید رسید و قتل راه تازندگی جاوید است پس برید بن
 مهاجر جعفری مردم و بمیدان مبارزت نهاد و در محابده و مقاتله او مردی و مردی بداد آخر الامر از مبارزات
 مستعار غفاری رومی بجا بماند ثمانه عنایت حضرت باری آورد و ساکنان این سکون بالاد و امر گاه بلا افتاده
 و در شایه راه فدا ایستاده اند یکبارگی و داغ کرد بعد از آن ایس بن علی رومی بمحاربه بخارا آورد و چون پیل

قصداً پس حبیب برود و واژه مکه ایستاده بود که بدیل برسد پس حبیب سر او دید از گزند آتش او خیزد رسید که این بگفت بدیل نه انت که این پر رنده پس حبیب است جواب داد که حبیب بن مظالم است که در گریان اورا بقتل رسانیده ام و تخمه برای دوست خود فلان کس آورده ام چون پس حبیب این سخن بشنود و دود او را او بر آمده با کجک هنوز بحد بلوغ نرسیده بود سنگی برداشت و بر پیشانی بدیل زد و بشناخته که مغزش پریشان شد و مرکب در افتاد و پس حبیب سر پدر را از گون مرکب باز کرده بهر دو گورستان معنی فن کرد و حال آن موضع خراب است مشهور بر اس حبیب است اعلم بعد از آن حربه یا حریکه آرا کرده بود در غفاری بود رضی الله عنه و بعضی گویند حریر نام داشت بمیدان آمد و پیاده طردید میکرد و بر خیز می خواند و مبارز می خواست اگر چه رویش سیاه بود و مادرش روشن تر از مهر ماه بود و بیست و چند ترجمه بر او از نظم ابوالمغازان جمله است این است اعظم چون بن سوی میدان شجاعت بخرازم بدین خصم که بیجان شود از ضرب حسام بگزیده مردم و تم اگر چند سیاه هم ایستاده شام تمام اگر چند غلام بود او آسان شجاعت هم کلام بود و هر یک از شجاعت همه کام جمله مدائمی آورد و وقت سال مبارزانه میکرد تا وقتیکه تقبل آمد و بجایات جاوید رسید و قتل راه تازندگی جاوید است پس برید بن مهاجر جعفری مردم و بمیدان مبارزت نهاد و در محابده و مقاتله او مردی و مردی بداد آخر الامر از مبارزات مستعار غفاری رومی بجا بماند ثمانه عنایت حضرت باری آورد و ساکنان این سکون بالاد و امر گاه بلا افتاده و در شایه راه فدا ایستاده اند یکبارگی و داغ کرد بعد از آن ایس بن علی رومی بمحاربه بخارا آورد و چون پیل

قصداً پس حبیب برود و واژه مکه ایستاده بود که بدیل برسد پس حبیب سر او دید از گزند آتش او خیزد رسید که این بگفت بدیل نه انت که این پر رنده پس حبیب است جواب داد که حبیب بن مظالم است که در گریان اورا بقتل رسانیده ام و تخمه برای دوست خود فلان کس آورده ام چون پس حبیب این سخن بشنود و دود او را او بر آمده با کجک هنوز بحد بلوغ نرسیده بود سنگی برداشت و بر پیشانی بدیل زد و بشناخته که مغزش پریشان شد و مرکب در افتاد و پس حبیب سر پدر را از گون مرکب باز کرده بهر دو گورستان معنی فن کرد و حال آن موضع خراب است مشهور بر اس حبیب است اعلم بعد از آن حربه یا حریکه آرا کرده بود در غفاری بود رضی الله عنه و بعضی گویند حریر نام داشت بمیدان آمد و پیاده طردید میکرد و بر خیز می خواند و مبارز می خواست اگر چه رویش سیاه بود و مادرش روشن تر از مهر ماه بود و بیست و چند ترجمه بر او از نظم ابوالمغازان جمله است این است اعظم چون بن سوی میدان شجاعت بخرازم بدین خصم که بیجان شود از ضرب حسام بگزیده مردم و تم اگر چند سیاه هم ایستاده شام تمام اگر چند غلام بود او آسان شجاعت هم کلام بود و هر یک از شجاعت همه کام جمله مدائمی آورد و وقت سال مبارزانه میکرد تا وقتیکه تقبل آمد و بجایات جاوید رسید و قتل راه تازندگی جاوید است پس برید بن مهاجر جعفری مردم و بمیدان مبارزت نهاد و در محابده و مقاتله او مردی و مردی بداد آخر الامر از مبارزات مستعار غفاری رومی بجا بماند ثمانه عنایت حضرت باری آورد و ساکنان این سکون بالاد و امر گاه بلا افتاده و در شایه راه فدا ایستاده اند یکبارگی و داغ کرد بعد از آن ایس بن علی رومی بمحاربه بخارا آورد و چون پیل

مخرج و نوح سیال جوی خون از ایشان روان کرد و باطن گشته و شمشیر بر حلق ایشان میراند و صدح امام حسین
 و مناتب قوم خود بر جوی میخواند بالاخره روح مقدسش از تنگنای جسمانی بقضای ریاض روحانی و حقایق
 رضوانی میرد از منور و بعد از آن عابس بن شیبان ایشان را غلام قتال گشت و از غلام خویش شوق پرورید
 که امر روز نبادا چه مقامی شوق جواب داد که در رکاب تو شمشیر میزنم تا کشته شوم عابس گفت نلن من تو کجایی
 بود اکنون قدم پیش نه که مر و ز روزیست که طلب کنیم مرد عظیم از خداوند کریم که بعد از مر روز از ما دیگر عمل نمی آید
 غلام گفت ای سرور بجز بندگانم چه نیاید فرمودی از صفت عمر عنایت است و هنگام امر از دولت آخرت
 پس سرور با اتفاق عمر بخت را بر ترب اهل انفاق تقسیم دادند و عابس پیش امام حسین آمد و گفت یا ابا عبد الله
 بخدا سوگند که بروی زمین هیچکس نیست که نزد من دوست تر و عزیز تر از تو باشد و من درین مدت خدمتی
 لایق نکرده ام و تقصیر فراخوار این حضرت بنیاب ستیاب نیامده لاجرم از نجاست حلایش مسرور پیش دارم و پیش
 چگونه سرز نجاست بر آدم بردوست که خدمتی بسزا بر نیاید از دست و بالا اگر چیزی نمیست تر از نفس خود
 میدادم از او قایم ذات مقدس و نفس پاکم قوی گردانیدم اگر اجازت فرمائی بمیدان مروی علم مبارزت را فرزندم
 و اگر قبول نمائی جان شیرین فدای راه تو سازم امام حسین بده آخرین کرده دستوری داد و عابس با اتفاق
 غلام روی بمیدان نهاد و مقتل و میوسی از بیج بن تقیم نقل میکند که چون من عابس را در مبارکت دیده بودم
 و شهرهای او را مشاهده نموده چون چشم من از دور بروی افتاد که بمصاف می آید بالشکر این گفتم که کسی متوجه
 نشا شده که هنگام جنگ بر شیر ژریان پل مان غالب می آید باید که هیچکس متصدی حرب متصرف قتال او
 نشود و در نشای این قبل قتال عابس نزدیک رسیده فریاد برآورد که *يا جليل* مروی مروی لشکر این بسجن
 من از مبارزت او ترسیده بودم کسی بمیدان او رغبت نکرده عمر سعد گشت چون حجر می نهد رویه بیکبار حمله برد
 کیند سپاه روی ایس نهاده آغاز محاربت کردند عابس که این مهال مشاهده کرده و او از سر و زده از تن بیگانه روی
 به لشکران نهاد و غلام از عقب پیش نگاه میداشت بعد از آن آسمان که دیدم که زیاد از او دست کشید و چون
 انداخته میراند و نیزه روی گشت که بیج گویر من با کسی آشنائی داشتم گفتم ای عابس سر برهنه و تن بی زره خود را
 در دریا بیا سپی افکنده از غراب هلاک نمی اندیشی عابس جوانی داد و مضمونش اینکه همیشه چون در هر چه
 ز خون ریزی مترسایم کسی کابش ز سر بگدشت از طوفان چه غم دارد و با خرا از اطراف و جوانب در آمده
 ز خرمای متعاقب بر دسه و رفیقش میزند تا وقتی که خواجده غلام از در الملام روی توجه با من در اسلام
 نهادند مصرع رفتند رفیقان رسیدند بمنزل که از پس ایشان حجاج بن مسروق صحبی مؤذن لشکر امام حسین
 و گفته اند رکاب دار آنحضرت بود بر سنوری شاهزاده روی بمیدان نهاد و کمان زبیا مانند قوس شرح نزه

شما و زنت عابس بن شیبان غلام او

شما و زنت عابس بن شیبان غلام او

کرده و خدیوگی چون تیره مظلومان که سحرگاه از قوس نفللم نهدت قاپ تو سین انگند در آن پیوسته رجز
 خوانان بطریق و جولان در آمد خاک میدان باوج کیوان میرسانید و با نشن شمشیر آبدار باد غور از دست دشمنان
 بیرون می برو سپاه مخالفت از دینک آمده تیر باران نش کردند زخمی بوسه رسید و به بیشترش ساسانید بعد
 از ویست بن حارث بن سمرین با سپهر عم خود مالک بن عبید بن سبیح گریه کنان به سرعت تمام بهای یوس فرزند
 خیر الانام شتافتند خناب پرسید که سبب گریه شما چیست جواب دادند که ما برای نوری کریم چرمی بینیم که دشمنان
 ترا احاطه کرده اند و دوستان بروغ ایشان قدرت ندارند امام حسین در شان ایشان دعای خیر گفت
 و آن دو مبارزکاری چون شیر مرغ از می بکار زار در آمده و اونا مدار می دادند و بیس سوار و پیاده را از
 عرض حیات بدر و از هفتاد فوات فرستادند با جز این ظلمت خانه پر وحشت و ملال روی بنز بهت
 آباد قرب ذوالجلال نهادند شانه زاده بر آن دو نوجوان که با حسرت ازین جهان رفتند بگسیت امرزش
 ایشان از حضرت غفور عثمان استمدعاً نمود و فرمود که با تصادم مقتضیات تقدیر جز در ساققتن و تسلیم شدن
 چه تدبیر فالحکم فی ذلک العلی الکیبیر و الکیه المریم و المصیره هیست نیست کس را از دست مرگ نجات که
 اکثر و اذ که هادم اللذات بعد از آن غلام ترک که قاری قرآن و حافظ صحیفه قرآن بود باروی خشنده
 و چهره چون آفتاب تابنده پیش امام حسین آمده و زمین افتاد و گفت نفسی لی نفسیک الفداک ای جان من
 فدای جان تو باد و این رسول الله چنان می بینم که از لشکر ما یکجای زنده نخواهد ماند و ستوری ده نامن نیز پیش تو جان
 فدایم و خود را با عالم قرب و مغربان مقصد صدق آشتا کنم امام فرمود که ترا از برای سپهر خوزین العابدین خیمه آم
 و بدو بگشاید برو و از اجازت بطلب راوی گوید که درین روز امام زین العابدین بیمار بود و در خیمه بگشاید
 غلام بیاید و گفت ای محمد و تراوه من از حضرت پدرت اجازت حرب طلبیدم گفت توانان نور دیده منی
 اختیار تو او دار و وحالی رو سے باستان عرش نشان تو آورده ام و امید میدارم که مرا محروم نگردانی و دستور
 کار ترا از زانی واری امام زین العابدین گفت ترا در راه خدا آزاد کردم و دیگر تو میدانی ترک نیا و خصال پاکیزه
 جمال صادق نیست صفاتی طوبیت بگو و خیمه بیاورد و از همه مالی و مالی بحلی طلبیدم گفت مرا من است که خدا
 قیامت مرا باز طلبید و هر چند در خدمت تقصیر کرده ام از من فراموش کنی بگو یواز این است بر آن دیگر با و بگزار
 امام حسین رفتن صورت حال بموقف عرض رسانید و از آنحضرت اجازت طلبید روی مصیبت جانها و خیر نام
 زین العابدین رسید که غلام بمیدان میرود و فرمود که دامن خیمه برداشتمند شما پراوه نظر میکردم که آن ترک باعداری
 چون گل شکفته نور خساری چون ماه و مهفته در میان هر دو صفت بایتناه شمشیر چون شعله برق درخشان
 و مانند شهاب ثاقب شیطان سوز آتش در روی آن سپاه رویا جنبانیده مبارز طلبید گای بهتری رجز

شهادت سیهت بن حارث و مالک بن سمرین

ذکر شهادت غلام ترک

می خواند و گاهی به بخت ترک کلام بر زبان می راند و هر چه در جزای او بنظم ابوالمقارین است منزل ای حسین
 ای کمرده خانی ما نسخه نکرست سبحانی، ای منم آن ترک که سلطان باشم با تو ام هندوی حضرت خانی بی بیخ بر
 دست من از مچ تو با بر بر خشم کند ثعبانی، چه شود اگر تو بروی خوش خویش، سرخ روی ایدم گردانی بروی
 بر روی من خگین نه، چون کنم ترک سمری خانی ما مبارز می آمد و بر دست او کت می شد تا بسیاری از مخالف
 بقتل رسانید و تشنگی بروی غلبه کرده باز گردید و دیگر باره بدر خیمه امام زین العابدین آمد امام زاده بروی آفرین
 گفت و بر مبارزت او بسیار خشمین کرد و به بشارت شربت کوثر و قره و در خضای من الله که کینه و بیخ و
 سترش گردانید ترک صادق دل دست و پای امام زین العابدین را بوسه داد و دیگر باره از محذرات حجرات
 عصمت بکلی طلبیده از سوز مفارقت ایشان بهای های بگریست پس روی به میدان نهاد و در ایامی گنجت و
 خاک پاک برفق مبارزان تیره روی میر سخت عاقبت سروش عالم غنی و متوازی عصه لایبی ای ای حی
 الحاریدک بسبع روح شرفینش رسانیده خطاب مستطاب و ادحی جنتی از فضای ساحت قریب تالیان
 بجوش هوش آن ترک پاک اعتقاد بید میست روی دل در صد بقدر جان کرد و منزل اندر ریاض رضوان کرد
 در اکثر کتب مذکور است که آن ترک زخم گران یافته از پای در آمده و امام حسین را در پاره او را بد زخمیه امام زین
 العابدین رسانیده از کسب فرود آمده سروش در کنار گرفته روی بروی و می نهاد امام زین العابدین را بوجود
 مرض بر سر بالینش بایستاد و فلام چشم باز کرد و سر خود بر کنار امام حسین دید و امام زین العابدین را بر زبر سر خود
 مشاهده نمود و چشم گمان بر پدرو پسر سلام گفته روی اسجد بقیه دار السلام آورد و بعد از آن خنظله بن سعید علی در میان
 هر دو صفت آمده اند که در من بر شام از غدا قوم فوج و عقاب کرده عاود و مشو می زبیرم اگر خواهم بید که سخن عقوبت
 لشوید دست از قتل حسین کوتاه کنیند و بمنازل خود باز گردید امام حسین گفت یاین سدا زین سخن بگذر که این
 جماعت را استعداد غدا بآهی و استحقاق عقاب یافتنای حاصل شده عوت ترا اجابت نخواهند کرد و که هم
 خیر و فلاح و فوز و صلاح از ایشان توقع توان نمود که برادر صلاح ما را کشته اند و ما را قاصد جان ما کشته خنظله
 گفت صدقت یاین رسول الله اکنون عجب درم که با خوان خود ملحق گردم امام حسین فرمود که بروی منزل که
 بهتر از دنیا و اینهاست بن سعد فرمود که سلام بر تو و بر اهل بیت تو یا و امید می دارم که حق سبحانه و تعالی
 ما را در بهشت بجز دست نورساند امام حسین آمین گفت روی به میدان کرده بر مخالفان حمله آورده
 جنگهای مردانه کرد تا بدر بنه شهادت و ذروه سعادت رسید از عقب می زیدین زیاد الشعبا هشت تیر سجا
 اهل غدر و نفاق انداختن بنج تن از آنها بر زمین افکند و هر تیر که می انداختن شمشیر او می فرمود که اللهم
 سد در صیته و اجعل ثوابه الجنة خدایا تیر او را بهر طرف ثواب رسان و در بهشت انواب مست فرود آورد

نهاد خنظله بن سعید

شهادت بن زیاد

بآخر مخالفان غلبه کرده و تکرار تیرانداز اهل گروید از عقب و سید بن اشعثی از قریبای محمد حنفیه بود اجابت طلبیده
 غریمت میدان قتال کرد بکوه پیکری باو جنبش و زمین نوردی آتشین جوشش سوار شده تیغی چون قطره آب بر میان
 بسته و تیزه نظمی برگوش مرکب بر دست کرده همیشه بگردید پیش و پس و چپ و راست با ایستاد و آنگاه هم آورد و خواست
 هر مبارز که بمیدان می آید اگر دور بود بر طعن تیزه از دو جان ربوئی و اگر نزدیک آمد بر نیزه تیغ نقد حیات
 از دست و عاقبت بچشم کل آجیل کشتاب روز نامر حیاتش با انجام رسید و رقم اجل رقم کل من حکمنا فان ط
 بر صیحه زندگانی او کشید بعد از و جناده حارث الفصاری کمل و مسلح شده بمیدان آمد و بعد از کارزار بسیار از قطره
 عبور نموده مجبور و سرور رسید پسرش عمر و بن جناده بمضمون کلام حکمت اعلام الکن و غیره کلامیه عمل نمود
 اقتضای آثار پدر عالی مقدار کرد و اندک زمانی را بوصول آن جمیده خصال رسید مصرع حرکت که دوست را
 رساند بدوست با از پس این و بزرگ نصاری بن ابی مره غفاری چون شهر پر شکاری بمعبره که درآمد و بدو حاجی
 از سپاه کوفه و شام رسید با تیغ گوهر در هر بدگوهر که در آمد فی الحال بفریب تیر و تیغ جان شکارش و دوازده آن
 تیره روزگار بر آمد عاقبت الامر از مجلس دارالبواربعین بختان بخجری بن اشعثی کالاحتمال انتقال نمود و خطا عیالیه
 ملکوت را بر منازل فانیه عالم ناسوت اختیار فرمود آورده اند که محمد بن مقداد و عبداللہ ابو وجانه بایکدیگر از ان
 سید و سرور و دستوری خواسته بمیدان رفتند و حرمهای کلی کرده لیاسته راکشته و خسته کردند و خواسته که بلا دست
 شاهزاده آیند و بچه سوار از لشکر فجار گرداگرد ایشان فرود رفتند سوار کلام المیر المومنین علی بود اینج تن از موالیان
 و بندگان امام حسین چون قیس بن یسع و اشعث بن سعد و عمرو بن قزطه و عقیله حماد و بوند بید و ایشان نسبت بر سر
 کثرت مخالفت و ضربهای متوالی و متراوت بهر شش تن از این شش نفرانی متوجه بنظر شش گانه بهشت بود و
 شدند و بنوان الله علیهم اجمعین طردین مجل از یاران و چاکران ملازمان امام حسین بخواه و دستن شربت
 شهادت چشیده ازین جهان فانی رحلت فرموده بودند و از مردان غیر از شاهزاده و امام زین العابدین نوزده تن
 باقی مانده شش تروه تن از خویشیان و بروران و فرزندان بودند و دوتن از یاران و یکتن از غلامان چنانچه تفصیل
 مذکور می شود مشغولی چون نوبت بان هم رسید به جهان جامه صبر ترین دریدند زمین شکر از فتنه و ولولہ فاک
 گشت بر سوزش و غلغایه از زبان روزگار بزماری زاری گفت بیست چسبیت یارب کاشتی و در عرصه عالم زودند
 فتنه آگجند و حالت بر هم زودند و فلک و دار بلسان غضطراب و انظر ارضه و نون این سخن را بگوش جباریان می
 رسانید عینیت تا شده روز قیامت اهل عالم را چه شده تا و میده صور فرزندان آدم را چه شد چون امام حسین
 دید که از یاران هم او داران کسی نماند سوز بر دل آنحضرت غالب گشته است به شجاک بر کشید و اهل بیت
 داشتند که مال آنحضرت برای ایشان است همه متفق الکلمه نندند ای فرخنده صد رسالت و سرشته نشا

شماره ششم
 کتابت در سنه
 حاشیه و شرح

شماره ششم
 کتابت در سنه

عرضه ولایت بیچ اندیشه بخورده و داغ مال بر سینه بی کینه مننه که مازندگی خود بدار تو فی خواهم خواستش آنست
که امروز و فردا تو سر بازم تا فردا در میان محشر سر برافرازم سوخته و غ شوق و محبت تویم ما را از شعله بلا چشم
غرقه دوزی می محبت تویم ما را از سیل بلاک چه باک اگر خانه من بطوقان سخن بیان گردد چون منزل دل بسجی
سما عتایت تو معسرت چه اندیشه بیست با چو داویم دل دیده بطوقان بلا گو بیاسیل و غم و خانه زینیا
بیر امام حسین بگریست و دعای خیر ایشان تقدیم فرمود اول کسی که از قارب قریب شاهزاده پیش آمد عید قد
بن مسلم عقیل بود گفت یا بن رسول الله و استوری ده نام کسب هست بعرضه آخرت انم و سلام شما مسلم عقیل
و سلام امام حسین گفت ای پسر من روز داغ هجران مسلم بر نیاسوده ام و پیوسته در اندوه بر او را آن نور سیده
جهان نادیده تو بوده ام این نان از سوز فراق خودم ابر آتش مندر و شربت تلخ هجران بر بالای جام زهر الو و هیبت
پدرت بمن مده باو کار مسلم بن عقیل توئی ترا الم مفارقت پذیر است مادرت از پیش گیر و هنوز که جمالی هست
خویش گیر این قوم همه چشم بر من دارند و تو امر ای بنید پروای دیگر نمی کنی عید الله گفت یا بن رسول الله
باک معبودی که جدت را بحق بخلق فرستاده که مرا بمیدان گذارد از کار زار رخا فان در باره از امان خیز و در
تو در چه پدر و ریایم و چنانچه اول کسی که در وفاداری جان فدا کرد پدر من بودستین کسی از قریبا که در هر او اداری
سهر و باره من باشم امام حسین او را در کنار گرفت و گفت ای مولس غمگذار و ای مرا از لپه عمر باو کار چشم تو روشن
دادم بنو خرم بود این نیز بر من حرام شد و در دنیا مصاحبت ما با تمام رسید پس فریاد و ع کرده دستوری داد
عید الله بجزی آغاز کرده و مرکب را بچولان در آورده مبارزه طلبید که چه چون هر صحیح زن شمشیر آید
کار میفرمود که چه چون شهاب ناقب به نیزه آتش بار حمله می نمود و با تمام پدر بنای ابدان مبارزان از
وزیر مبارک و عمر سعد روی بقدمه بن اسد قراری کرد و گفت اقدارم تقدیم مرا هم حرب کرده بیرون رود و لیر
متوجه این جوان هاشمی شو شاید که بیای او از سر لشکر من باز کنی و خود را در میان مبارزان کوفه و محاربان
افزونی قدمه با سلاح تمام بر پی سوار شد ازین مرکب تیز گام ره انجام که با گرم روی با زده خورشید بهستان
در طی مراحل و قطع منازل با یک ماه جهان پیا تو امان بودی بشنومی چو اشک عاشقان گلگون تو شرو
جهان پیا ترا ز شد بر خشم و با لبه عنت بر فلک شیبی گرفتنی یا بدی با فر خوشی گرفته با تا از آن نازان بدینوازی
عمر سعد از آن بر او عید الله بن اسد را که در نزد آن گنجی بر خیمه بیست و دو که در کوفه و او را بر نیزه سوار و در حید
در عقب ناخسته باو رسید چو کعبه آند درین زمانه شبیده و خود را در زمین نهد عید الله را تا سخن فرودمانند از دست بر قلند
تو بر کشیده بر یک شنه میدان با پناه قدمه چون یک عید الله نیزه در دغا بن شادان شد و کعبه آند درین زمانه شبیده
شیرت خود را در دانه نیزه زود گذشت چنانکه برین با آمد و در اسیر بار و زمین تو مست حکما و کبریا و در کعبه آند درین زمانه شبیده

شد پس دست برد و کمر بندش بگرفت از پشت مرکبش در گردانید و فی الحال بر مرکب و سوار شد اسپ غور القیام
 داد و نیزه از زمین جدا کرده مبارز طلبید و جزئی میخواند که ترجمه بعضی از ابیاتی است **عشر** العرو و نهم
 جگر سوخته جازان پیش شه مظلوم روح دروان را با باد ولایت جاوید ویرا غوش در آرم که در روفته فردوس و ساق
 جهان را که زان پیش که باشییر سخاوت بکشتم با خاک برآید گفتم این جمع سگان را راوی گوید که چون سلاطین بنام
 شجاعت عبداللہ را بدیدم سدا را گفتم اسپه سالار بدانکه من جز به اسبیا کرده ام و بسیار مبارزان کاسه میخوردند
 کار از اسب سحر است و شجاعت این جوان با شمشیر کسے بنظر من در نیاهه پیست سالما العیب تمامه زانچه چکان
 قدری تا چنین شاه سواری سوی میدان آرد و اما چون سپاه مخالفت آن مغرب حرب را مشاهده کرد و در راه
 از حصے رسان و سر اسان شده هیچکس از زبیره آن نبود که پیش او بیرون آید عبداللہ سلطنته با اسبیا و مبارز
 حد برابرش نیامد از تشنگی بر طاقت شده بر میمنه لشکر حمله کرد و میبندد را بر هم زده چندی از مردم مرکب آورد و در خاک
 افتاد از جلا حیرت میسر که از زلفیه لشکر خواجه نهروان بود و پیش کمال بن حمیرا بنقر فاب مرگ در انداخت
 پس از میبندد بر گشت و قطره قطره خون از شمشیر او می چکید خود را بر قلب لشکر زد و قریب بیست کس را قتل
 رسانید صلاح بن نصیر هم آنجا گشت از انجاری میسره نهاد و او مردگی بداد و با نذر امیر شمشیر که پهلوان لشکر
 بود بر ابرافنا و شرا و نیزه کفایت کرد آنکه خواست که بشکر خود باز گردد و پیادگان سواره بروی گرفته و جداج
 و شمشیر ناگاه از عقب و آمده یک ضربت تیغ بر روی او پس از قلم کرد اسپ از پای در آمد و عیب ماند
 سبک از مرکب فرو جنبته خود را بر زمین استوار گرفت نوفل بن فزاحم حمیری بطعن نیزه و گویند عمر بن صبیح
 صید او می ختم تیر آن خلاصه فاندان عقلی عقلی ساست فطهم حریج درو که خورشید سمان کمال مغرب
 کرد و اوج شرف برج زوال که های روح شرفین کشاد بال بر رفت تا این نشین فانی باشیان وصال و
 چون عم او جعفر بن عقیل بر آورد زاده خود را کشید و دید و بخون آغشته و پینار را بر کسیت فانا نام حسین و ستوری
 خواسته روی بیدان نهاد و در جزئی خواند که ترجمان در نظم ابوالمقارین است **فصل** فرة العین عقیلم من
 دیولای حسین دل جهان پاک ز آلائش هر توست و شین که پسر عم من است این شکوه و شتر زاده که هست که فرة
 العین می چشم و چراغ تقلین این حسین بن علی است که جبرئیل امین با پرورش داده و برادرش است
 هر مبارز که بیدان آن صفدر می آمد فی الحال از جهان و جهان بر می آمد نهال نهاد و ایشان انصرب تیغ از
 تیغ می گند و بر گوشه از کشته پشته می افتاد چون آن سگان مردم خوار در مانده کارزار او شدند یکبار در میان
 گرفته طعن و ضربت برو کشاد عاقبت سفینه مسکینه اش را گرداب اضطراب و کشتی و قاروا احد طباتش در
 غرقاب شجاعت و نظر ارفنا و در دریا می شهاوت و خط خورده گوهر شرف یکت آمد و پیست و ز فرقت

در ذکر عاربت جعفر بن عقیل

آن نور دل و راحت روح با جان نامه محزون شد و لهما به خروج با و چون فرزندان ارحمنه عقیل از عقله دنیا
 باز دست برداش عبد الرحمن عقیل جرب در آمد مگر مردی بر میان بسته و بر لب تازی تراوشت شمشیر
 چون قطره آب جمالی کرده و حریف چون شعله آتش بدست گرفته پست و دام بدن حریف مردکش با مردم کشی
 دست میگردوش با عاقبت بسیم عبد الله عوده خشمی از جام مساوت شربت شهادت پیشید و عبد الرحمن عتبه
 الرحمن بقتل صدق رسید و چون اولاد عقیل شهید شدند نو بنت فرزندان جعفر طیار در آمد و پیش از همه محمد بن عبید
 جعفر نژاد آن سرور آمد و گفت که شهباز بلند پرواز از اوج ولایت و عفتای دلرایی جان فراسه قافا قرب
 و هدایت مراد ستوری حرب و ده که آرزوی من آنست و مدعای خاطر خاطر چنان است که پیش از آنکه با جید
 پاکیزه سرشت در قضاای هولای بهشت طیاران کنم و بیال شهادت روی با نشیان مساوت آرم چنانچه مرغ و آ
 بر مرغی چیتید خانه وجود این جعفر صفتان ویرانه و بار و بوم سیرتان آشیانه انکار و اشکبار را انبشار کارزار و مرغ
 میدان بر چشم امام حسین او را اجازت داد و محمد روی بمیدان نهاد و رجزی آغاز کرد و نور الاله آورده که
 که جز بر جز این است که ای آن کوزن ابلا شام غزال با شما کارزار خواهیم کرد که بر شما کارزار خواهیم کرد و در اول حسین علی با خود نشان خواهیم کرد
 ما کم و دستمان کوه ناه با جرب است و خواهیم کرد و شکوه پیش جعفر طیار از شامی تا خواهیم کرد که تریب بگرد و میدان از مغز سر لیرا چرب بگرد
 با خرناب آشیان قدس پرواز نمود و مرغ روح مقدس در حوصله مرغان سبز بال بهشت آرام باقت رینیب
 خواب حسین در فراق فرزند دیند خود بنا لید و حسین اور انسان داده خاموش گردانید با برادر محمد که خون بن عبد الله
 بود برادر راکشته دید بجهتیار خود را در میان کشته گانداخت قاتل برادر او دید بر سر بر روی ایستاده اول بیک
 ضربت کار او را آخر کرد و نزد امام حسین آمده و عذر خواهی که لای خال بزرگوار از فراق برادر و وجود بودم و از
 حضرت شما استجازه نمودم حالاکرم نمائید و مرا اجازت فرمائید امام حسین او را پیش طلبیده در کنار
 گرفت و دود ع فرموده و ستوری داد و خون مبعر که در آمده رجزی میخواند که ابوالمناف از ترجمه برین
 وجه آورده و شعر ل ما نحم بقوت عیانها بر خاسته از ره کمانها در معرض رعبت شهادت با
 بردست نماده و نقد جانها چون اختر تیغ زن کشیده باور دیده اهر من سنا نهان ای قبلا
 طاز وین تازی با ماطایه نیستیم از آنها که خدمت اولول گردیم و روزی روز بر شود جهانها با
 یا بفر و شیم حاش الله وصل تو با وصل خان و ما نهان بکینید برادر مبارک میخواند است و به تیغ نوالاد
 شلخ حیات از درخت نهاد و ایشان می کاست عاقبت از سر زندگی عاریتی بر خاست و
 منزل بل آنجیتا عینک ما قبلم را بقدم مبارک خود بیار است بعد از شهادت خواهر
 زاد ما سے امام مظلوم نو بنت برادر زادگان هموم و محوم رسید اول عبد الله بن حسن حواسنی

شهادت عبد الرحمن عقیل

شهادت ابن ابی طالب

شهادت کون ابی عبد الله

بود و خواستہ چون ماہ ناکاسہ و سر آراستہ پیش عم عزیز خود آمدہ گفت اے خلاصہ خاندان سائست
 و امامت و تقادہ دوومان ولایت و کرامت مرا دستوری دہ کہ طاقت فراق خویشیان ندارم
 و بارہما جرت حرب البیتیان را تحمل نمی آرم امام حسین گفت آہ ترا چگونہ اجازت حرب بکم و تو مرا
 یا و کار بر روی و نزدیک من با جان شیرین برابری عبداللہ سوگند بر شاہزادہ داد و اجازت یافتہ
 روئے بمیدان نہاد و میگفت لشعران تنگرونی فافا فرج الحسن بسبب التبتی المصطفی المصطفی
 و ہستی ابوالمفارق در ترجمہ رجز او این است و بس زبیا کفنتہ عجزل خواجہ بہر و وہبان جد من است
 جد دیگر لے ذوالمنن است پدیر محترم و مختشم فور مینائی زہر احسن است وین شہنشاہ گرانمایہ حسین
 ہادی راہ حق و عم من است کینائب ذوالمنن است اندھین آنگہ امر و امام زمین است تو جہد معنی
 و ترا خارجیان با روشن و پرورش اندر چہ فن است طایر قدسم و عم پدرم شاہ طیار و مرصع برہن
 حاصل عمر شما اہل تفاق طاعت و پیروی اہر من است زور و رفتن بسفر کار شما است جان ربون
 ز بدن کار من است راوی گوید کہ چون عبداللہ بمیدان درآمد بطلب مبارز توقف نکرد و از گرداہ روئے
 بقلب لشکر عمر سعد نہاد و تا بنزدیک رسیدن بدیسر سعد تر من عمر بسبت و دو کس را با و قنار و او عمر سعد را
 تیغ شاہزادہ عثمان بر تافتہ در میان سواران گرفت و عبداللہ بمیدان بازگشتہ زانی بر آسود آنگہ مبارز
 طلبید و چون عمر سعد دید کہ عبداللہ روئے بعرضہ گاہ بمیدان آورد بانہ پیش صفت لشکر آمد و مردان
 بر حرب بر لیس میگرد و وعدہ زور خلعت و غلام و مرکب میداد و بختی بن عمر و شامی پیش وی آمد کہ لے
 پسر سعد و عوی سالاری سپاہ میگفتی و در عید سپاہ سالاری داری اینک میگرد بختی از تیغ ابن جوان ہاشمی
 عمر سعد خجل زوہ شد و گفت اے بختی جان عزیز است و عمر بے عوض اگر نگر بختی جان از کت
 او برو و عمر عزیز را دواع کردی و اگر خواہی کہ راستی سخن مرا بدانی اینک این پسر در میدان ایستاد
 و دیدہ انتظار در راہ مبارز نہادہ بر و تا دست برداشتمیان بینی و از زور خست کارزار ایشان
 میوہ ناکامی و بے سرانجامی بچینی مشکوفی سر و تلجہ از و عوئے بچگونگی ہا بناموس بختی بختی
 برو تا بچینی کہ این مرد کبیت بدانی کہ انجام این کار چیست چو آن جاری بر
 تو کین آورد ز تندی گرہ بر جہن آورد و چنانت و ہدالش تیغ تیز کہ یامرگ خواہی
 از ویا گریز بختی از سخن عمر سعد منتقل شدہ و آتش غضبش مشتعل گشتہ با پانصد سوار
 کہ خاصہ او بودند روئے بعبداللہ نہادند و از صفت سپاہ امام حسین محمد بن اس
 و اسد بن ابی وجانہ و پیروزان ظلام امام حسین بہر کار می شاہزادہ آمدند و پیروزان

ذکر شہادت محمد انبیا ص

خود را در پیش انگشده در برابر بختری آنکه شجسته از غایت خشم بر سپه روان حمله کرد و سپه روان همبختان
 دو بر او بخت عبدالمعین حسن بر غلام خود رسید نیزه او را بروده روی بران سواران نهاد و اسد و محمد الشهدا
 در عقب او حمله کردند سپه روان چون دید که شاهزاده حمله کرد او نیز از بختری برگشته با ایشان متفق شدند
 و درین حمله آن پانصد مرد را بر او شتر می دو و اینها را لقب لشکر گارسانند نه شیت رجبی با پانصد سوار
 از صف لشکر جنبیده بانگ به بیعت بر بختری زد که ششم نداری که با این همه مردن کادی از پیش چهار تن در
 بگریز می آری پس او را بالشکر داد باز گردانید و خود نیز با پانصد سوار حمله کرد که در آن چهار مبارز فرود آمدند
 عهد الله رو که بشیت آورد و محمد و اسد با او بودند تا سپه روان دیگر باره بر بختری حمله آورد و لشکر
 او را زبرد ز بر کرد و از عمر سعد متول است که گفت که من همان روز در حرب سپه روان واقف میگردم سوگند
 بخدا می که اگر یک شربت آب یافته لشکر را انکسایت بود که از غایت شجاعتی که داشت و من می شمر دم صد
 و بیست کس را تیر و بیست کس را شمشیر بلاک کرد و آوی گوید که سپه روان از بسیاری حرب کوفته شده برگشت
 تا بجای دست حسین رود که عثمان مصلی از قعای او در آمد و بخیر نیزه بر کردی زد که از اسب واقف او اسب زد
 کرده روی بپوشانید و سپه روان چون بر آید با ناله تیر و جنگه سپه در کشته شدند از نام برادر در میان بپایان و شیت نام آمدن او جلوه چون بختری
 را پیاده دید بگفت شمر تیر خود را که از او زده بود و سپه روان را که در پیش او بود و چون کس را تیر از او در میان
 کس در اسب من نشین و سپه روان خواست که سوار شود که ناگاه از چهار سوی ایشان در آمد و آغاز حرب کردند
 و سپه روان را بگذاشتند و پیش ایشان باز شد و دست بچرب بر کشاد و در شنای محاربه بختری از دست
 بر آمد و اسد و نیزه بر پهلوی او که زد که سر نیزه از پهلوی دیگر بیرون شد و نیزه از دست آن شیتا و خواست
 که تیر بکشد شمر که از او در دستش کلاه شمشیر در یک حربه تیغ کار اسد را تمام کرد اما عبد الله بن عباس
 تیر را با نیزه خود در شترهای حرب بنده تیر بر روی زده بودند و بخت بر شیه تا آن قوم از وی گریزان شدند
 و چون دید که لشکر سپه روان اسد فرود گرفته اند بجانب ایشان تاخت آمد و محلی رسید که اسد شیه شده بود و عبا
 از ناله وی در آمد و تاختش را بیک طعن تیر و هلاک کرد و بختری را حرج و گروا نید لشکر از او فرود آمدند و
 پیش آمد سپه روان را دیدند تا که دست دراز کرد و او از زمین در بود و در پیش زمین گرفتند و آن شد اسب
 عبد الله در سه چند رفت و فرماندهی فرعون از صد جو به تیر بر او انداخته بودند و اسب کشته و در سه بود و سایر بر
 دو دیده حال که در تن بر وی سوار شدند طاعت نیار و در ایستاد عبد الله پیاده شده و سپه روان را نیز از اسب
 زد و گرفتند شمر علی چون در برابر پیاده دید که بر تاخت زنی تیر را بر او و عبد الله سوار شدند و بانه و سپه روان
 گرفته بدست خون داد و چون خواست که بر او در آید سپه روان میآورد و آن کس را شمشیر کرد عبد الله بگریه و سار و خون

نیز گریان شد و برفت او در بیخ میخورد و پاکی از غم و حسرت یاران و فدا در بیخ با ترک اجباب گرفتند بیکبار
در بیخ با بالب تشنه بخون عرق برفتند نسوس با ما بماندیم بعد حسرت و تیار در بیخ با دیگر باره شانه او و مؤمن عبید الله
الحسن دست توکل و رحمت اللطیف حسبی الله استوار کرده و پای یقین و در رکاب رضا و ذبیحی الا بالله آورده
دل از دنیا و آفرینا برداشته و عنان اختیار قبضه ارادت پرور و کار بازگذاشته همیشه روان کرد خوش
عنان تاب را با بر تکیخت چون آتش آن آب را با و روی به لشکر مخالف آورده مبارز طلبید و هیچکس را در عین
حرب او نشد و هر چند عمر سعد مبالغه میکرد کس سخن او نمی شنید پس سعد در غضب شده لشکر خود را در شام میداد
و نفرین میکرد و یوسف بن الاحجار اسپ فرار پیش را ند که یا بن سعد بنشور ملک می تو گرفته و عالم سپه سالاری تو
بر افرشته پر ایش میخوردی و ما را نکویش میکتی عمر سعد گفت مرا میز جلیل نفرموده که خود حرب کنم بلکه این لشکر را
در فرمان من کرده تا ایشان را بحرب فرستم پس تر از فرمان من باید بروند مرا فرمان تو بود و با این سپه حرب
کن اگر نه از تو شکایت پیش سپه زیاد کنم یوسف بن الاحجار بترسید و مرکب برانگیخته بمصافت عبداللہ آمد از
گردان نیزه حواله سینه عبداللہ کرد و شانه او را در کرد و نیزه بر حلقومش زد که سر نشان از قاتلش آشکارا
شد و آن شقی نگو سار از مرکب در افتاد و جان بداد سپهش طارقی بن یوسف چون حال پدیدان گونه مشاهده کرد
روی بمصافت عبداللہ آورد و زبان به بیهوده گشاده و در حکم حیا و ادب بر یک طرف نهاد و در شام میداد و سخنان
نانمرا میگفت عبداللہ را طاقت بر سیده به نیزه بر طارقی حمله کرد و طارقی به سیکدوشی تیغ بر اند و نیزه عبداللہ
را بدو نیم کرد و خواست که همان تیغ را بر عبداللہ فرود آورد که عبداللہ دست مبارک بیا زید و دست او با تیغ
در هوا بگرفت و چنانک دشمن بر تافت که استخوان ساعدش در هم شکست و تیغش بیفتاد عبداللہ بدست دیگر بند
کمرش بگرفت و هر دو دست از خانه ریش در بر بوده چنان بر زمین زد که همه استخوانهاش خرد شد و این طارقی
را بن عقی بود نامش بدرک بن سهل از کشتن سپه عمر خبا را لم و عم بر او لش نشسته بمیدان آمد و غش بسیار نسبت
حیدر کرد که فرزند ان نامدار او بگفت عبداللہ شکل مانند یعنی محرف بر و فرود آورد که سر و هر دو دست یک نیمه
از تنش بر زمین افتاد و بعضی از بدن ناپاکش بر زمین بماند شانه او در آمد و پایش گرفته از اسپ در انداخت
و از مرکب خود فرود آمد بران مرکب گرانمایه تازی نژاد سوار شد و مبارز طلبید لشکریان از ضرب تیغ او هر اسان
شده سرور پیش انداختند و هول و بهیتی از وی در دل دشمنان افتاد عبداللہ چون دید که هیچ مبارز در میدان
نمی آید و ننگ شد و خواست که خود را بر سپاه دشمن از دنیا نگاه تیزه قوی در صحن افتاده دیدنی الحال در ر بود
گرد و سر بگردانید و روی بمینه لشکر نهاد و صفا ایشان را از جا بر کند و از ده کس را بطعن نیزه بیفکند و برگشته
تزویک امام حسین آمد و گفت یا عم العطش العطش نام حسین فرمود که می روزنهای بویده عم واسے

بجست افزای سینه پر غم جد و پدرت ترا آب خواهند داد و در ستم راحت بر جراحتمای دل تو خواهند نهادند پس بعد از آن
 بدین بشارت مسرور گشته روی بسیدان نهاد قریب پنج هزار مرد و یکبار بر وحمله کردند و به تیر و تیغ و سنگان و خاک
 و زوبین و خنجر زخم بر رویه میزدند تا از کار باز مانده و حمله کرده خواست که بسکپط بیرون رود و در
 نگر و در عباس بن علی که علمدار لشکر بود علم را بدست علی اکبر داد و خود با برادرش خون بن علی محمد و محمد بن عبد الله
 آمده او را از میان لشکر بیرون آوردند و عبد الله زخم بسیار خورده بود و آهسته می رانند ناگاه فی همان بن زبیر از
 عقب دو تار و ضرب بر بر میان دو کتف و میزد و چنانچه از کعب در افتاد و بدان افتاد و قدم در عالم
 قدس نهاد عباس باز پس شکرست و آن حال ستره بود و در تاخت و میک ضرب تیغ سر فی همان را داد و گام
 دور انداخت پس سرش حمزه بن فی همان خواست که نیزه بر عباس زند که خون علی پیش دست کرده بود تیغ نیز دست
 و نیزه حمزه را بینداخت عباس تیغ دیگر کار آن ناتمام را تمام ساخت و عبد الله را بر دانه پیش خیمه امام
 حسین آوردند و محذرات اهل بیت را دل بر جوانی و جمال او می سوخت و مادرش باه گم شعله آتش سینه
 سو ز بر می افزودت عیبت از بلغ ناز رفتن سر وی چنین دیدن تیغ با گنجین نهفته بر نیزه زین و تیغ با اسوس
 ازان تمال گلشن کامرانی که در اول بهار جوانی بجزان اهل بیتم رده شد و تیغ ازان چشمه آب زندگانی که از
 هجوب هر اصل ناگهانی چون نفس زهر بر بیادوی افسرده گشت رباعی در واکه دل از حواش غمناک افتاد
 در دیده ز سیل اشک فاشناک افتاد و نوباده بلغ عمر از شاخ امید بیانی آنکه رسیده بود بر خاک افتاد
 راوی گوید که چون قاسم بن الحسن چهره برادر خود را که گل بوستان ناز بود و بخاران حاشه جان گداز خراشیده
 دیده از نهاد او بر آمده پیش عم بزرگوار خود آمد گریان و دل بر آتش حسرت بریان و گفت آشنای زاده و و جهان
 مراد بجز قوت مشارقت اقرار بمانده در نامه از سر بر سر و در جیم بر خاک اندوه و مصیبت نشانه و شوری
 و تائید برادر با ز جیم و سوال اهل ضلال را به تیغ زبان و زبان تیغ و سنان جواب گویم
 امام حسین گفت ای جان عم تو مرا از برادر یاد گاری و درین صحرا انیس دل افکاری من ترا چگونه اجازت
 دهم و در غم فراق تو بر سینه پر غم نم ماور قاسم نیز از خیمه بیرون دوید و دامن قاسم بر دست سجده فریاد کرد
 عیبت آید که گرفته مالطت کن از نظر مردم هم سینه چو توتی نرم دیدیم تو شوی القصد قاسم اجازت حرب نیافت و برود
 امام حسین تهنیه محاربه میکردند قاسم خیمه در آمده سر بر انوی اندوه نماده ناگاه باوش آمد که پدر تو نیزی بر بار تو
 در سه بسته بود و فرموده که در محله که اندر دلبیاد و ملال پیشیار بر تو غلبه کند این تو نوزد را باز کن و بر خوان و بر چرخ
 زشته است کار کن قاسم با خود گفت که تا من بوده ام مرا حالتی چنین نیفتاده و در بنیان طاعتی دست نداده
 سیه تا تو نوزد را بخوام و صنون آنرا ندانم پس آن تو نوزد را باز کرد و بکشاید و دید که نام حسن بخیمه که خود نوشته

ذکر محاربت امام حسین علیه السلام

ای قاسم وصیبت میگویم ترا که چون برادرم و عمت حسین را زنی در کرد بلباد بست نشایمان و نهاد کوفیان بیوفا گرفتار شده
 زبهار که سر خود در قدم دس اندازی و جان خود را برای هسه روان در بازی و هر چند ترا از مصاف باز دار و تو مبرالمنه
 نمائی و در الحاح و ابرام افزائی که جان فدای حسین کردن منتاح باب شهادت و وسیله اقبال سعادت است
 پیوسته که ام کشته عشق دی است رو بر خاک ، که جان کشته بخوش غرق حجت نیست ، قاسم این وصیت
 نامه فرود خواند و از شادی ندانست چه کند و از جای بجست و بخدمت شانه او آورده نوشته بدست و داد
 چون شاه شهیدان آن بکتوب را بدیده سوزناک از جگر بر کشیده راز را بر بالید و گفت ای جان عم این وصیت
 بد رشتت بر نسبت تو و میخواهی که بدین وصیت کار کنی و مرا هم درباره تو وصیتی دیگر فرموده و من نیز فاعیه دارم
 که آنرا بجای آورم بیات ساعتی بدین چیمه در آیم و بدان وصیت قیام نمائیم پس دست قاسم گرفته چیمه در آورد
 و برادران خود خون و عباس را طلبید و مادر قاسم را گفت جامهای نو در قاسم پوش و خواهر خود زین را گفت
 صیبه جامه برادرم حسن را بیار فی الحال بیاورند و در پیش می حاضر کردند سر عیبه را بگشتا و دورا عه حسن و یک جامه
 قیمتی خود در قاسم پوشانید و ترازو را بدست مبارک خود در سر می بست و دست و خستی که حاضر و قاسم بود
 گرفته گفت ای قاسم این امانت بد رشتت که تو وصیت کرده نامر و زردیک من بود اکنون بتان پس ختر را با و سه
 عقد بست و دست قاسم داد و از چیمه بیرون آمد قاسم از یک جانب دست عروس گرفته می تگر و دوسر
 در پیش می افکند که ناگاه از لشکر عمر سعد آواز آمد که بیج مبارز و دیگر مانده است قاسم دست عروس را گرفت و
 خواست که از چیمه بیرون آید عروس آهش گرفت و فرمود که ای قاسم چه خیال داری و عزیمت کجا می کنی عیبه
 بگوید بر من چرا میروی ، مرا می گذاری کجا میروی ، قاسم گفت ای نوز دیده غم میدان دارم و همت
 بر دفع دشمنان می گذارم دهم بگذر که عروسی و مادامی با بقیامت افتاد اسپاست غمباری بر مید
 از راه میداد ، بشیخون کرد و بر لبش و شمشاد ، بر آه را بر سه از دریای اندوه ، فر و بار بسیمی ده تالوه ، از رو
 دشت باد تند برخاست ، بهوارا کرد با خاک زمین راست ، رسید از عالم غیبی صدائی ، صدای تندی آشنائی
 که حسرت ازمانه وی زمین زده ، عروسان را بدامادان چنین ده ، عروس گفت که میفرمائی که عروسی بقیامت افتاد
 فردا سه قیامت ترا کجا جویم و چه نشانه بشناسم گفت مرا بترد یک پدر و جدت طلب و بدین آستین در بر
 بشناس پس دست فرار کرد و سر آستین بدرید غریبوا ز اهل بیت برآمد میست قاسم این چه ظلم میدادست
 این نه آستین در رسم و اما دلیست ، اما چون امام حسین دید که قاسم بمصاف میرود گفت ای جان
 عم بیای خود بجز ستمان میروی بدین گونه نتوان رفت دست بزودگی بانش چاکت و هر دوسر دست تاراش
 بر و جامت ویش فرودگذاشت و لباس شکل کفن در و پوشید و تیغ خود بدست و داد و بمیدانش فرستاد

قاسم روی بمر که آورده آنجا کرد و تریزه بعضی آیات رجز و در مسجد ابوالمقار برین منوال است **عزول**
 دل خریدار جاه خواهم کرد و جهان شکر ریز شاه خواهم کرد و باها ساس و لباس و اماوی با غم و ترتیب راه
 خواهم کرد و با چشم کب و سینه زه شاه و باهی تباہ خواهم کرد و آب هندی و با د تازی را با بر شهادت گواه
 خواهم کرد و با بلبل آئین پنجه های خزین با نانگ و اسب داه خواهم کرد و کبریا را وکیل خواهم ساخت با **مصطفی**
 را پناه خواهم کرد و با بنول و علی شکایت قوم با در حریم آله خواهم کرد و طریه میکرد و در جولان می نمود و مبارز طلب
 می فرمود تا بسیار از تن بر بود و از بسیاری که ولی این را از جهان بر آورد و بجز هیچ مبارز آهنگ حرب می
 نکره قاسم در برابر لشکر آمد و عمر سعد را آواز داد که ای جناب کار جوفا و غیره روزگار در روز صغالیسی یاران و یهوداران
 حسین را شهید کردی و از خویشان و اقربای منی ما بر آوردی اندک نمی بریشان حال مانده اند هیچ وقت
 نیامد که دست از ما باز داری و با این مدبران روی بگفته آری و ما را با این تشنگی و بی برگی بگذاری و از آنچه
 کردی پشیمان گردی فرود گرد بصدی حرم تیغ برکش ز نهاری با از آنچه بادل با کرده پشیمان باش با عمر
 سعد جواب داد که شمار وقت نیامد که از سر تا فرمانی در گنزدید و با بقابت خود فرزند گردید و رسالت بر خود کشید
 و بر بیعت یزید و متابعت پسر زیاد در آئید قاسم بروی او ام ای منی نفرین کرد و گفت ای شی وین را بیا
 و بی نفر و خسته و متلع فانی امانت را با تش خیانیت سوخته بدین عجزه خدا فرقیته گشته بود قبالترا سنگاری
 او را بدست خود نوشته کوندانته که او بفرمودم که در آید و سه روزی میباش با او پناید فرود جمیل
 ایست عروس جهان نمی خوش باش با که این مخدره در عقده کس نمی آید با اے عمر ام فراسپ خود را آب
 داده گفت آری آب داده ام آنگاه بر نشسته قاسم گفت و بیایک یابن سعد و ای بر تو ای پسر سعد
 دعوی مسلمانی نمی کنی و اسب را سیر بیداری و شهسوزان میدان امامت را نشسته می گذاری و عورات
 و اطفال اهل بیت را از تشنگی جان بلب رسیده و تو آب از ایشان بازمی گیری و پند مذکر از ذکر که الله فی
 اهل بیتی نمی پذیری آخر از تشنگی قیامت بر اندیش و از شرمندگی و پیش ساقی کوثر باو کن چشم و در دل عمر
 سعد افتاده جوی آب از چشمه چشم بکشتاد و چون از خاکساری نقد وین بیاد داده بود هیچ جواب نداد آری
 به پناه خود کرد که این سوار راجی شناسید قاسم بن حسن است که در روز رزم اگر شمشیر الماس فعل زمره و قام بنید
 آزار لب اسل خوبان طراز پنداشته بوسه کاری آن میل میکند و اگر تاب هیچ کند بنظر و س و در آید صلته
 چین زلفت ماه رخا نخطا انگاشته بدست باومی یان رعیت نماید عیبت سپاه ارج با شد جهان در جهان
 نترسد ز حرب کمان و همان با شمشیر بیکان بیکان پیش ادم و دیده و تیر آن گنبد او را در میان گیرید لشکر
 ترسان و لرزان غم آن کردند که روی بقاسم آمدند و قاسم از آن حال بیخبر چون دید که مبارز پیش او

بیرون نمی آید روی بنجینه عروس نهاد و چون بدر خیمه رسید آواز دختر امام حسین شنید که بر مفارقت او می
 نالید قاسم نیز بسیار آرزو مند ملاقات بوی بود کلمه بدین مضمون او آکر و همیشه بروی آتیه کی جانان که
 بسیار آرزو مند بود و در عظم نزدیکیست و دیدار آرزو مند بود عروس آواز قاسم شنید از خیمه بیرون و دید
 و گفت همیشه خوش آمدی ز کجا میرسی بیابانشین بیایا که می دهنت بزه و دید و جانشین بیایا قاسم از مرکب
 فرود آمد نزدیک وی رفت و گفت ای دختر عجم دمی آئیس دل پر عجم جاعی نشستن و مجال سخن در پیوستن
 نیست که سپاه عجم خیرگی و چیرگی می نمایند می خواهم که بصورتی تیغ آید آتش جرات ایشان را فرو نشانم
 و حتماً بی اختیار از تو مفارقت می نمایم فرزند دیدار قوام دوری ضرورت میشود ورنه بی شخو اهدیج موخوی
 که جان از تن جدا باشد پس قاسم او را فرود ع فرمود و غریمت مر حبت بمیدان حرب نمود و از زبان
 حال عروس این نکتند گوش هوش دامادی رسید رماخی بازم زویده ای گل خندان چه میروی با چاکم
 چو گل فگنده بدانان چه میروی با سر وی و چاکه سر و بجزر خوبیار نیست که از جو بیار دیده گریان چه میروی با
 اما چون قاسم بمیدان آمد و مبارز طلبید و هیچکس اجابت نکرد و شعله آتش قهرش زبانه زدن گرفت چهار بار
 خود را در میهمند و میسره و قلب ده بسے دلیران را با خاک یکسان کرد و هر بار که از ماضقن فارغ می شد میسر که
 می آمد و مرد می خواست و درین نوبت که قاسم طلب مبارز میکرد و عمر سعد از رزق سعد را بخورد و او بسیار لعین
 از لشکر شام بود پس گفت آرزق هر سال ده هزار دینار از زیدی ستانی و طغفنه شجاعت باساج و لاور
 شام و عراق میسرانی چرای بیرون ز روی و کار این جوان را فیصل زدی آرزق گفت ای عمر این سخن از تو غریب
 است مرا که در ولایت مصر و شام با پهلار سوار بر ابر گرفته باشند بحرب کوه که می فرستی و من خواهم که نام و ناموس را
 در هم شکستی مرا تنگ آید باجی محاربه کردن عمر سعد یا تنگ بر کوز و کرای بد بزبانستان لالین سپهر حسن محبتی است
 و بنیره حضرت مصطفی است صلی الله علیه و سلم و فرزند فرزندشید خداست بخدای اگر قدرت تشکی دور ما ندگی
 بنودے اور انهار آمدے کہ با ما سخن گفتے برو بہانہ میا را پیش محترم و تر و پسر زیاد محترم کردی اندق گفت
 اگر اعضای مرا بمقتضی فده ذره سازند کہ من بحرب وے نرم آنا چون تو مبالغه فرمای مرا چہا را پسر است ہمہ
 شجاع و دلاور کیے را بقہر مہم تا بمیدان رفته میروی را ببارد و دل ترا زمین اندیشہ فارغ سازد پس سپهر بہتر را
 بخواند و از مرکب خود فرود آمدہ او را سوار کرد و شمشیر خود بر میان و کشت سپهر از رزق بازہ تنگ حلقہ و خود
 فولادی و ساقین و ساعدین روی بمیدان نهاد و کمرے از ز سرخ بر میان بستہ و تیرہ خطی شہرہ زدی در
 گرفته بآرا تنگی تمام سچو لان در آمدہ و بر قاسم حمله کرد قاسم کہ در ابدان شکوہ و آرا تنگی ابدید بمقتدار ذرہ فاندیشید
 و بانگ بر مرکب زد و پیش حمله او باز رفتہ نیزہ حوالہ سینہ وے کرد وی سپهر فولاد و پیش روی اعدا در و نیزہ

قاسم بر سپهر آمده نشانش شکست قاسم شکر گرفته نیزه بیگانه و تیغ بر کشیده بوسه ور آید او نیز نیزه بیفکند و تیغ از نیام برآورد و حواله قاسم کرد قاسم سپهر در پیش آورد تیغ سپهر از رزق سپهر را دو نیمه ساخت پشت دست قاسم مجروح گشت اما شجره انزل از لشکرگاه امام حسین و دید که قاسم سپهر ندارد از جای برست و سپهری محکمی فراخ دهان بوسه رسانید و دید که قاسم بر پشت دست زخم رسیده قدری از عمامه خود دور دیده بر آید بجایست و بلشکرگاه باز گردید و قاسم سپهر دست گرفته آهنگ تو ذی خود کرد و سپهر از رزق دیگر باره تیغ بر آورد و تا بر قاسم زندگانش سپهر در آمده و از پشت مرکب در افتاده سرش برهنه شد و بر سرش موی دراز داشت قاسم از پشت مرکب بیازید و موی او را بر دست چپیده مرکب بر آن بگجخت و او را از روی زمین در روده گرد و میدان بگردانید پس از دست بیگانه مرکب بر او انداختند چنانچه هم خصمناش بر هم شکست پس تیغ او را که بس گرانمایه و قیمتی بود برداشت و نیزه در روبرو و بالی متاد و مبارز طلبید از رزق چون نگاه کرد و سپهر را دید که بدان زاری و خواری گشته شد بگریست و سپهر دومی چون دید که پدراوی گرد اجازت نا خواسته بمیدان رفت و گرد قاسم گردیدن گرفت و گفت ای بر چه گنجی جوانی را که در همه ولایت شام نظیر نداشت قاسم گفت یا عدو الله هم اکنون ترا بر ادرت رسانم و در آمد و نیزه بر پهلوی شے زد که از دیگر جانب بیرون رفت پس دیگر باره مبارز طلبید برادر سوم که آن بدید جامه بدید و خاک بر سر کرده بخروشید و نزدیک پدر آمده و ستوری طلبید پدر او را بغایت دوست میداشت و اجازت نمیداد شے بگفتار پدر التفات نکرده بانگ بر مرکب زد و نفرین کنان در برابر قاسم آمد قاسم چون سخنان بیوده او استماع فرمود و نیزه بر شمش زد که از پشتش بیرون آمد از رزق و دید که دیگر سپهرش گشته شد از اسپ فرو آمده خاک بر سر میکرد و دیگر گریست سلاح بر تن خود می آراست بخرمیت آنکه حجب قاسم بیرون آید سپهر چهارمی نگاه کرد پدر را بر آن حال و دید از پدر هیچ خبری نرسیده بانگ بر اسپ زده و در برابر قاسم آمده آغاز دشنام کرد و قاسم بجواب و التفات نمانوده آهنگ حرب فرمود و سپهر از رزق نیزه حواله قاسم کرده شانه او تیغی که در دست داشت زد و دست راست وی بانیزه قلم کرد و آن مدبر بر گشته روی بخرمیت نهاد و چون از وی میرفت چون نزدیک لشکر خود رسید از اسپ در افتاده چنان بداد و با چون از رزق هر چهار سپهر گشته دید جهان روشن بر چشم وی تاریک شد از غایت خشم سلاح بر خود راست کرده بر مرکب تازی شاد سوار شد چنان موی که باهن خانی و گرم روی با آتش بر صبح اللبمان و از پیچ گامی و خوش خرامی بابا و سیرج العنان بودی نظیر ز نخل او همه روی زمین گرفته مال با ز گوش او همه روی زمین گرفته هوا نماند و در فاصل او سستی از ماب رکاب آید و در طبعش و نفرین زیاد و عتاب و آهنگ میدان کرده در مقابل قاسم باسینا و دو گفت استکل بی انصاف چهار سپهر گشتی که در تمام عراق و شام ایشان را

مثل و مانند نبود قاسم فرمود که چه غم ایشان میخوری هم اکنون ترابان منزل رسانم که ایشان نزول کرده اند
 اما چون امام حسین دید که ازرق در برابر قاسم آمد بروی تبر سید چه آن بد بر مبارزت شهرتے کامل
 داشت پس امام حسین دست بدعا کشاوه نصرت قاسم از حضرت پروردگار خواست نمی نمود و مردم
 از دور نزدیک نظاره آن دو مبارز میکردند ازرق به نیزه بر قاسم حمله کرد و قاسم حمله او را قبول نموده در
 سددور آورد و هر چه او می بست این میکشاد و او از ده طعن در میان ایشان روشد ازرق در غضب
 شده نیزه بر شکم مرکب قاسم زد و اسپ از پای جدا قفا و قاسم پیاده بماند امام حسین محمد الش لگفت و ریاب
 جگر گوشه برادر حسن را و این جنیبت پس رسان محمد الش حمیت امام حسین را از نزدیک قاسم آورد تا
 سوار شد و بر ازرق حمله کرد و ازرق بر اسپ گالگونی نشسته بود چون کوه پاره و برگستان مشرفی بر افکنده کنارها
 آن نبرد سیم آراسته به پیش حمله قاسم باز شد و سه طعن دیگر میان ایشان رود بدل شد و عاقبت ازرق تیغ بر
 کشید و قاسم در آمد قاسم تیغ چون برق سوزان از نیام بر آورد و چون رعد خروشان لفظه نعره بر کشید و گفت یا
 تا پیوستیم که در چه کاری و از هنرهای مردان چه واری شنو می بیا یا نبند و لیکن کتیم بدین رزم که جنگ شیران
 کتیم یا پیوستیم که زنا بندی که راست بدین کار فیه فرمندی که راست چون ازرق حدنگر گریست و آن تیغ در دست
 قاسم بید گشت ای قاسم من این تیغ را بنزد وینا خریدم و بنهارد نیار دیگرش بزهر آب داده ام حال بدست
 تو چگونه افتاده قاسم گفت این یا دو کاپی است میخواهم که ترا شربت این تیغ بچشام و بفزندانت در رسانم
 ای ازرق تو مرد سپاهی باشی همین که سوار میروی تنگ اسپ را جنایاط نمی تا بدین زودی سست
 شده و نزدیک است که زمین از پشت اسپ در گرد و ازرق پشت خم کرد تا تنگ اسپ را نگاه کند که قاسم
 به تنگ وی آورد و ضربتی زدش بر میان چون خیار تر بدو نیم شد غرور و لشکر شام بر آمدنی الحال قاسم از مرکب
 فروخته بر اسپ سوار شد و حمیت امام حسین را الهام گرفت به لشکر گاه خود آورد و چون نبرد یکس امام
 حسین رسید از مرکب پیاده شده رکاب سعادت آتساب غم حال یجناب خود را بوسه داد و گفت و اعماه
 العطش العطش حقا که اگر یک شربت آب یابم و ما ازین لشکر بر آرم امام حسین فرمود نزدیک است که از دست
 جدت شربت کو فروش کنی این همه غمها و المیها را بجای فرموش کنی برو که ما درت و در خاق تومی گردید و حی زار و
 و همه اوقات باه و نال می گذارد و آتش هجرانست از غم بر سینه آن نامراد نوا و دوست شوق رخسار تابانست
 ابواب حرمان بر روی آن درو مندر کشاده پست خرابیهاست اندر جاننش از دست خرق تو یا دلش
 پیوسته می سوزد و در اشتنبیاق تو بود قاسم روی بجزیه که ما درش با عروس در آنجا بودند روان شد او را ز ما در
 شنید که میگفت آفریند از جنبت و ای آرام دل در مندر آخر کجائی و چرا ویدار غم عزیز بمانی نمائی بی حمیت

زخمی آردیده و من میسر و پایش می تو با تو کجائی که ندانم که کجا میم نی تو و عروس نیز می نالید و بصد زاری زاری
 شیت برقت آناه ماد و دل از وی صد هوس مانده باغم بجران او با جان شیره من متفلس مانده با قاسم
 این صدا شنیده خروش برکت میدارد و عروس خیر یافته از خیمه بیرون دویدند و در دست و پائی قاسم
 غلطیدند قاسم ایشان را دل داری میداد و بدبصر و محل ارشاد می نمود و میگفت اگر عزرا ان امر و در زاریت
 که نسیم بجهت و مهر و بر ریاض قلوب قدم و زنی و زود و نسیم فرح و مسرت بمشام ارواح ارباب مهر و محبت
 میسر شد چنین که چنین زندگانی شمارا نصارت نمائید گلشن کامرانی من هم بطراوت گشته است و چنانکه
 شمارا طاقت جدائی نیست از من هم قوت تشکیبانی کنار جسمه اما این دوری ضروری و مضطر است و این
 مفارقت از روی بی اختیار آبی و گل باروی بمیدان است و جان و دل را تو در بجانب جانان میست
 مایه قسیم و دل آذاره در کینت بماند با جان نهادن از جگر دور دل حسرت رویت بماند و چون قاسم عزم رفتن نمود
 مصنون این کلام جگر سوز و فحوا می این سخن محنت اندوز بر زبان باز ماندگان از صحبت او جاری شد شیت
 دیده از بهر تو خونیار شد ای مدم چشم با عروسی کن مشوا ز دید که خونبار جدا اما قاسم بمیدان آمده پیش بر علامت
 این زیاد افتاد که بر زبر ستم سعید است نه بوند عنان بدان صوب مطوف گردانید و بهت برنگو تساری آن علم
 مصروف ساخت و بیکبار روی بقلب سپاه نماده چشم از آن علم بر نشید اشت می خواست که خود را با علمدار
 رساند و علم را بگو تسار گرداند پیادگان سر راه بروی گرفتند همین که بر حرب پیادگان شمول شد سواران از گرد
 درآمدند و تیر و نیزه و گرز و شمشیر و اله وی گردند قاسم در دریای حرب غوطه خورده قریب سی پیاده و پنج
 سوار را بنیگند وصف سواران را در دیده خواست که بیرون آیدم کیش را تیر باران گردند اسب از پائی آتسا
 و شیت بن سعید نیزه بر سینه قاسم زد که سر سان از پشت مبارکش بیرون آمد و قاسم در آن حرب شیت و شیت
 زخم خورده بود و خون بسیار از وی رفته از اسب در گشت و گشت و باعث گناه کردی آواز بگوش امام حسین
 رسیدم کب در ناخت و صف پیاده و سوار را بر هم زده قاسم را دید در میان خاک و خون غرق شده و شیت بر زبر
 سر و ایستاده میخواست که سر مبارکش از تنه باز کند اما حسین صرخته بر میان حسی زد که بدو نیم شد آن گاه
 را در دیده تا در خیمه آورد و هنوز زخمی در تن حسی باقی بود امام حسین سرش در کنار گرفته بوسه بر رویش می نهاد
 و مادر و عروس آنجا ایستاده می گریستند قاسم چشم باز کرده در ایشان نگر است و نسیمی فرموده میان جهان
 آفرین تسلیم کرد و خروش از بارگاه امام حسین بر آمد خدرات اهل بیت یتاله در آمدند ما و قاسم میگفت
 مظلوم ما و رویع از ماه رخسارت که بر شهبه شهاب رشک آفتاب عالم تاب بود پیش از آنکه عرصه جهان با نسیم
 ظهور روشن سازد و حقایق افراق گرفتار گشت افسوس که از چشمه حیات فایض البرکات که منبع رحمت بود

جلال بود قبل از آنکه تعطشان بودی شوق را سیراب گرداند بخاشاک پلاک مگر شد عیبت درینا که
 پشوره شدنا گهائی، مگر بلخ و دولت بر در جوانی نیک دیده باز کن ای قاسم دختر عمت یه بین حسرت تو و اباوی
 در دولت بر ماند عیبت با حسرت ازین جهان فانی رفتی تا ناخوره بری از زندگانی رفتی تا دختر امام حسین
 دست و ر خون می مایید و بر سر روی خود می کشید و زبان جالش میگفت قطعه بریدلانی که بارستان بچیده
 به رخ روی چون یاد کند تا نوع و مسان تنوی کشیده ولی با سر و پا آنچه ننگا کند که راوی گوید که بعد شهادت
 قاسم ابو بکر بن علی پیش امام حسین آمد و گفت ای برادر ما دستوری ده تا کینه خویشان ازین بدکیشان باز خوام
 را حسین چنین گفت آه شما یک یک میروید و میگردم می گذارید ابو بکر گفت آبرو نیست که بگویم که تخمه بجد
 آرم و نه دستم که چه تخمه لایق این حضرت باشد امر وز می نیتیم که بیج بدید لایق تر از جان نیست می خوام که این تخمه نشا
 قدم ملازمان کم ریاضی امر و ز که یار من مرا میوهان است و بخشن جان و دل مرا سپان است و دل را خاطر
 عیبت سخن در جان است جان افتخام که روز جان افتخاست تا پس شاهزاده شرف اجازت از دانی
 فرمود ابو بکر میدان آمده طرید کرد و جولان نمود و بچوگان مبارزت گوی سر مبارک زان می ارد بود و بر بنی که ترجمه
 بعضی ادبیات آن نظم ابوالمفاخر این است او می نمود و منزل شاه دید او من است اختر آسمان من با
 بهتر و بهتر زمان قبله و قدوه زمین لاله روضه هفتا گلبن باغ صطفی چه چشم و چراغ مصطفی میر و امام حسین
 گوهر کان ابی ادر سپهر استدی که طره نشان طوا و چهره کشای یار حسین با من نبرد او در دیم خادم و چاکر و بیم
 پیش و دیده شمانا رتیبان تیره دین و تخمه جان و دل بکف آمده ام بدر گش دیده و رخ بر آستان تیغ
 و کفن در آستین امام حسین او را بدعا و آفرین می فرستد و او هر کس تا زنی نترسد که در تندی برابر داد بسبق
 بروی و در تیز روی سپیک پای دم را مانده کردی عیبت بگرمی چو آتش بنی چو آب مگر بود
 از آهوان و شتاب به هر طرف می تاخت درایت شجاعت بدست جرأت می افراخت و عرصه میدان از
 نام روان می ساخت تا وقتیکه نقد جیانت بر سر بازار شهادت دریاخت راوی گوید که ابو بکر را عیبت یک
 جازم رسیده بود و آخر زخم نیزه قدامه صولی و گفته اند زخم تیر عبدالسند بن عقبه غنفری یاز جرین بدر شخصی عیبت
 رخت ازین منزل فانی بر است با بطرب خانه جایا وید شست بعد از و عمر علی و مستوری طلیبه بحریه
 در آمد و بقوت مبارزت از سران محارک شمال بر سر آمد و در غر زنا قیاب اهل بیت بالماس نصاحت می سخت
 در جزئی مثل بر این مصمون بزبان نیاز میگفت قطعه با عافیت نثاره در و کرده ایم جان را بمن یزید
 عدم فر کرده ایم بزین بحر آب گون چو کسی آب خوش نخورد که دل را از آب شور و جهان سو کرده ایم پس
 از محاربه بسیار سبب فلیه فیلد او شتر از عالم خدار رخت بر بسته در روضه هفتا چو رود کار قرار گرفت و بعضی

باز عیبت ابا

شهادت حسین علی

شهادت عثمان بن علی

گفته اند عمر علی در آن حرب حاضر نبوده و این قول نزد علمای نسب الصبح است اما مشهور آنست که در آن روز به سعادت شهادت قایم گشته و بعد از عثمان علی با جازت سبط نبی و ولی صیبت نگاهداران پیش صفت پراگندختند و زلب باز در یکت فرورختند و در پیوست و دست مبارزان بشوکت مردگی فرو بست در جزئی میخواند که بنده بیت از ترجمه آن این است لفظ آورده عثمان ببنگ تیغ بیان در پیمان که خورده به قتل شما پیش برادر پیمان بدشاهی آمد بر چو تیغ کشید بر حسین بنیگت و لش را گردیده انصاف بین صبح شهادت و مید وقت صبح من است و سر شوم و میدم از قدح جو عین که بعد از حرب بیکران بر خم گران زیر بلطی شمع حیات آن چراغ دو دمان ولایت بیاد اهل کسطنی بر شد و آن گنج جوهر زوایر عالی زیر خاک فکات خفتی شست طیت رفت و کحل روشنی در چشم عالم بین نهادند بیکرک عیش و کامرانی و در دل عکسین مانند از عقب او چون علی جوانی بود و خوب صورت زیبا سیرت صفائی نیت پاکیزه و طویت نزد امام حسین آمد و گفت ای برادر مرا ضرور نیست که مبارز طلبم که در آن تاخیر و توفقی میرو و من در قتل عاودی تعجبیل دارم اجازه تے فرما و همتی از زانی دار امام حسین گفت ای برادر لشکر دشمن بسیار است و مخالفت ما از سوار و پیاده و پیشا چون جواب داد که باین رسول اند شیر از از جوم در و باه اندیشم و در صمیمه نگردد و دشمنان را از بسیاری کبکتری روی نماید و شومی بگویم درین حرب مرده و از پیچ اندیشم از لشکر پیشا مردول و دست باز و بکار آورم که جهان بر عدد و تنگ و تا آورم باین بگفت و هر کس بر آنجخت و بر قلب سپاه دشمن حمله کرد و در دیای بیجا به پستی باز و توانا و خوط خود را این الا حجار با و دهنر پیاده و سوار کرد او فرود رفتند چون علی بشیر بی بصعت آن قوم را از هم بدرانید و لشکر از پیش خود بریانید و عثمان بجای امام حسین مغفلت گردانید امام حسین برو آفرین گفت و فرمود که می بینم مجروح شده بر و بنجیم و زخمهای خود را به بدن و زمانی میاسای خون گفت که برادر بزرگوار بروان جدت محمد شام علیه الصلوات الملك الجبار که مرا از حرب بازدار که از تشنگی به ملک نزدیم و می بینم که ساقی که تر جامی پر از شراب بهشت در دست دارد و بمن اشارت می کند و من زود تری خواهم که خود را از تشنگی برهانم و بعد در فقی طریق شهادت که قافله سالار کاروان سعادت است جگر تشنه خود را با آب زلال فرودس سالم پس امام حسین فرمود که اسپ او هم که حضرت امیر و رجال حیات به تو حواله کرده بود و بر ما تا زین کشند و برگستان مکریتی بر افکندند و سوار شو خون بفرمود تا آن مگر کب را کامل کرده بیاوردند و سوار شده زره داودی پوشید و پیراهن سفید مصقول بر بالای زره در بر افکندند و تیغ بیانی حایل کرده و نیزه رومی کردار بدست گرفته روی بمیدان نهادند از زبان زمان این صد العیضه حر سگاه در افتاد طیت چه آفت است که با زین سوار پیدا شد که کدام سرور بالای زین بیرون آمد با صاحب بن بسیار که چشم بر روی

بجای شکر است

افتاد و پل زه و راند و کینه و برینه او دست تجدید یافت و سبب عداوت او آن بود که در زمان خلافت مرتضی اعلی
 اوراست بچگونه علی ایشان آوردند ما میسر بود و چون گفت که اورا شهادت از ما ببردن تا از حق سبحانه و تعالی عون او را
 بحسب شرع و حکم پدر شهادت از ما ببرد بود و کینه آن در سینه او حقی مانده تا درین وقت که عون مبدیان
 آمد صالح باطالع انجام یافت تمام آن صورت تیغ از پیام کشیده و زبان بگشود و شام کشاوه برآمد عون
 از کلمات سفاهت امیر خاتم گرفته بیک طعن نیزه از پیش در گردانید برادرش بدرین بسیار برادر را بدان
 خواری افتاده و دیگر کینه او بر عون حمله کرده و در برابرش آمده خواست که زبان بگشاید که عون او را مجال نداد
 و نیزه بر دهنش زد که سر سنان از قفاش نمودار شد و قبت هزار سوار از مجینه و هزار از میسر چپ رست
 وی در آمدند و طعن و ضرب بروی روان کردند و آن سواران را در نقد صاحب و الفقار با ایشان بی خبر آوردند
 و بر سر سوکه حمله میکرد و مار از سوار و پایوه برمی آورد و تا زخم بسیار بروی زدند و طعن نیزه قتال درین طلحه از مرکب در
 افتاد و گفت بسم الله و بوالله و علی صلی الله علیه و سلم این رسول الله هو ای تو در
 در معرکه و نماندیم و روزی تو بمیدان آخرت رفتیم طبع اگر سر خاک رفت برور تو باو جاناسعادت سر تو با
 آنچه برادر و بچگر که جعفر بن علی گفتند از عزم برادران سر سپید گشته با جازت امام حسین روی میدان نهاد و او را در
 و جرات و فرزانی بیداد و اندک زمانه را از همان شربت که برادران عزیزش نوشیده بودند جیره چشید و بیاب
 چشم زدن در نقد صدق بدیشان رسید عبد الله بن علی با دیده گریان و سینه بریان پیش شاهزاده دو جهان
 آمد و بزبان حال میگفت رباعی ای عننت اصل شاد و ما اینها وصل تو اصل کام اینها میروم که بهای
 غم بر دل ای بر و از ورت گرانها ای برادر صافتم از فریق برادران طلاق شده و غم در میدان جبران بیامال
 تو گشته شرف با زخم بار زنی دار امام حسین اورا دستوری داد و عبد الله روی بمصاف بجای نهاد
 دگر رادر جهلکه خوات انگنده بود بر خرم مانی بن نویب خنصر می از مرکب و راقاوه نوبه
 و میست سخات یافت ازین دامهای رنج و غم که نزول کرد بگزار جنبت الما و ان انا
 نام حسین بود چون احوال برادران بران نوال مشاهده نمود و صل خون از دیده محنت
 دید و در دست میست کایا برادران و عزیزان کجا شدند در وشت کرایا همه از هم جدا شدند
 پس علم برداشته پیش امام حسین آورد و بالای سر برایش برپای کرد و گفت ای برادر علمداری ما بقیامت
 افتاد و عنایتی نهی و اجازتی قراسه اما حسین بگریست و گفت برادر نشانه لشکر من تو بودی ای کاش
 که تو بروی جمعیت ما بفرقه مبدل میکرد و عباس گفت ای پسر رسول خدای جهان من فدای تو با و دم انظم
 پتنگ آمده و آئینه سیخته از غبار از غبار زنگ گرفته میجویم که او خوش ازین تنگاران بستادم و میبند چای

زویا
 ختام

بعضی را ازین سردیران کوفه و منکران شام بی جان گردانم امام حسین فرمود که چون مراد تو این است باید که
 بمیدان روی و اول برین قوم حجت گیری و آنچه گویم بایشان بازگویی و اگر نشنوند پس از آن آغاز حرب
 کنی پس کلمه چند با او بگفت و اجازت داد و عباس مبارز نامدار و شجاعی بنیابت عالمین قرار بود و جزات و قوت
 از حیدر کردار میراث داشت و پیوسته در محاکم مقاتله رایت نصرت برمی افراشت درین محل مکه کربلا
 نیز بای آهمن خای رعد صدای برق خمای سوار شده پاتنج مصری و سپهرکی و خود روی رودی بمیدان
 نهاد و پیست برقی گرفته در کف دابر روی بر پیش روی ماهای تهاوه بر سر و چرخ بر زیران بگرد روی هوا
 را از آرم خنجر چون شب تار گردانید و سخن زین را از طرف دو جوان چون عرصه گلستان مسور و درین سات
 و چون بمیان جنگ بجای رسید عنان مرکب باز کشید و گفت آقا قوم این سید و سرور دین فرزند
 ستوده پندار من علی و آل و سلم می گوید که برادران و خویشیان و یاران و هواداران مرا کشتید و
 خون پاک چندین بزرگان دین از صحابه و تابعین رضوان الله علیهم اجمعین بر خاک هلاک رسانید اکنون
 ما را چندان آب دهید که اطفال و عورات نبوشند و تشنگی ایشان کمتر شود و مرا بگنجدار بید که تا بر خرم و
 باقی اطفال که مانده اند برگزیده بطرف روم یا به بلاد هند روم و جزیره عرب و ولایت حجاز بانشا گذارم
 و شرطی کنم که من فرمای قیامت بر شما خصمی نه کنم و فعل شمار را بخدا حواله نمایم تا او هر چه خواهد کند چون
 عباس این پیغام جگر سوز داد و غلغلله از سپاه پسر زیاد برآمد جمعی خاموش شدند و قومی دست نام آغاز
 کردند و بعضی پیشانی می خوردند و گریه زار زار میکردند تا شمر ذی الجوشن و شیبث بنی و یحیی بن الاحجار
 هر سه پیش آمدند و گفتند ای پسر ابونزاع با برادرت بگویی که اگر همه روی زمین آب فرو گیرد و دو طرف
 ما باشد یک قطره ازان بشناندیم مگر وقتی که بریزید بیعت کنید و مطیع و شغاف پسر زیاد شوید عباس بر ایشان
 گشته بازگشت و نزدیک امام حسین آمد آنچه بشنود بود بدو در گوش عرض رسانید امام حسین سر مبارک در پیش
 انگنده آب در دیده بگردانید که ناگاه از خمیه فریاد و فغان برآمد و صدای العطش العطش محیط آسمان
 رسید عباس خروش و زاری اهل بیت شنیده بی طاقت شد و مشکلی دو و مطهره برگزیده نیزه در رو بود
 روی باب فرات نهاد و گفت میروم تا آبی بروی کار باز آرم یا دور و ریای خون غرقه گشته از گشته بودن
 دشته دیدن و افتان تشنگان شنیدن باز هم ریاعی در بحر جیبتی فروخوایم خوردن با باغچه شدن
 با گریه آردن این کار مخاطره اسپ خواهم کردن یا بروی بیدین سرخ کنم یا گردن یا روی گردید همانرا
 چه آفت بی فرات محوکل بودند و بنزار پیاده و دو پسر از سوار چون عباس روی بلب آب نهاد و آن چهار نفر از
 راه بروی گرفتند و عباس گفت آقا قوم شما مسلمانانید یا کافر گفتند ما مسلمانیم عباس فرمود که در

شهادت حضرت زین العابدین

شهادت عبد الله بن

سمانی کجا رود باشد که سگ و خوک و دود و دود و چرند و پرند همه ازین آب میخورند و شکار زندان مصطفی
صلی الله علیه و سلم و دیگر گوشگان فاطمه زهرا و خرمی سازید و ازین آب متحی کنید از تشنگی قیامت
از دیشبه نمی نماید و از خجالت وند است آرزوی اوئی آرید و الا شاد اوقات بر لب خرات می گذرانید و از
حال تشنگان صحرا می که بلا خیمه ندارند همیشه ترا که در و نباشد ز حال با چه تفاوت که تو سوز سینه چه وانی که
بر کنار فراتی چون کلبه ایان خرات این کلمات بشنیدند پانصد پیاده پیش آمده بر عباس حمله کردند عباس
سپر در روی کشیده و نیزه بر گوش اسپ نهاده بر ایشان حمله کرد و شست و غسل را از پای در آورد و باقی همه را
برگردانیده و متفرق ساخت تا رسیدن سواران اسپ خود را و آب افکند درین محل سواران در رسیدند
آهنگ حرب کردند عباس با تک بر مرکب زوه از آب در درخت خوانان بر ایشان حمله کرد و از ترس و جزا و
این ابیات مشهور اند غزل عباس علی است شیر غازی که از پیشه خسر و مجازی آورد و بزیران دور
و صحت آب بینی و باد تازی بسوی بازم مگر که یام نزدیک خدای سرفزای که بر آل نبی سپید کشیدن
کاری است که نیت کار بازی که غافل مشوید از آنکه نوبت بود سخن بدین درازی که مروان از خوف
نیزه و پیغم شمشیر او در رسیدند دیگر باره اسپ در آب راند بار دیگر نیز از سوار بر او حمله آوردند عباس نیزه در
آب افکند و تیغ بر کشید و از آب بیرون رانده حمله کرد و پسر سوی که روی آوردی مردم بر میدند شادوقی
لب آب از ایشان بستند فرو آمد و مشک پر آب که در خواست که آب خود آفراد تشنگی امام حسین
و زمان که دوکان اهل بیت یارو کرد و آب ناچشیده سوار شد و مشک در دوش راهت کشید سوار پیاده
س راه بروی گرفتند و او با ایشان حرب در پوست تا گانوفل ابن رزق بجز خود را عباس رسانید
و او یارو گیره مشغول بود آن در جز بر جواله عباس که دوست رستش از بدن جدا شد عباس اینجا
رجزی میخواند که بکت تیش این است شعر والله لو قطعتم بهینی للاحیان صابرا عون و یسینی
و ترجمه رجز این است لفظم اگر کاست دشمن ز من و ست راست از من و ز مردمیم چیزی نکاست
و تم تیغ و تندیتم اندر گ هیچ با که بی آب برگشتن از من خطا است اگر آب یام و گرنه کون که سر اندر لرب
کردن رواست پس عباس از روی مردانگی مشک در دوش چپ کشید و دست چپش نیزه بندی خستند
مشک بدتران و دوش کشید و بر کاب دشمن را از پهلوی خود دور میکرد تا گاه تیری بر مشک آورد و باخ
شده آهبا بر حینت زبان حال عباس میگفت که یا چه حکمت است که آنی حلقی با تشنگان نمیدرد و نواکی
خوبی ندا میگوید که شربت های شست بر شما آماده کرده اند حیف باشد که لب بدین آب ترکند و نظم
باب شور جهان ترک کن لب حبت که شربت تو میبیا است از شراب بلهور برین مضیق تناول منه که بجای

و گرد برای عشرت تو بر کشیده اند تصور باقی عباس از آن دوزخ منکر از سپ و رافتا و گفت یا اخواه
 اذک انک ای برادر برادرت را در یاب آواز او بگوش امام حسین رسید داشت که نیز و بگفت و پدر تو
 آب از امام حسین بر آمد که زمین کربلا از سیدت آن بلززه در آمد قطعه پیر گردن زین مصیبت جانانه جان
 چاک زود خسر و انجم نگاه خسروی بر خاک زد با قامت گردن دو تا و چهره مه شد سیاه از برقی این آتش
 مگر بر قبه اناک زد و در پیشتر تو این رخ مذکور است که امام حسین بعد از شهادت عباس فرمود که الان آنکس که
 طهری این زمان پشت من شکست و قتلت حیل کنی و اندک شد چاره من چیست برفت آن ماه و من
 بجای کشتم از کوی خوشدنی داره کشم از روی گوید که همزس در پیش شاهزاده الیاده بود چون آواز عباس
 شنید و گردید امام حسین مظلوم بیدر پیاده روی بدان موصیخ نهاد که عباس افتاد بود چون بد بخار سید را دید
 میان خاک و خون جان داده و از مردان خناروی بگلستان بقا آورده و خود را بر روی او انداخت و شویون
 در گرفت حجه سوار و پیاده که آنجا بودند یکبار بر روی حمله کردند و دره گشت اعضای او بسر کوفته
 در رو بودند مضرع او هم بشپیدان در کشتی شد پس امام حسین ماند و در پیش او علی اکبر علی زین العابدین و علی
 اصغر و گویند او عبدالمذم نام داشت و زحمت آن کینت امام حسین با عبدالمذم مقرر شده اما چون امام حسین
 دید که از یاران در او ان و خویشان کسی مانند سلاح بر خود راست کرد و خواست که بمیدان رود و علی اکبر چون
 پدید اوید که قصد میدان دارد و فرزند دور دست و پای و س افتاد و گفت ای پدر هر که سب او کند من بگرد
 و یک ساعت بی تو در جهان با شتم روانه که مراد در میان ظالمان بگذاری چندان ترس خود را در تو قوت
 که من جان در قدمت با هم دول پر خون خود را از غصه این روانان پر دادم هر امام حسین خوابان و شتر
 از چشمهای من دیده دوست و پای علی اکبر افتادند و در مش گردن او از خارید و او سبب انچه بداند امام حسین
 نیز اجازت نمی فرمود و علی اکبر زاری و تضرعی می نمود و سوگند با عظیم بر پدر میداد و قطرات اشک از چشمه
 چشم می کشا و پس امام حسین از بیماری ناله و زاری او بدست مبارک خود سلاح و روی پوشانید و دره و
 جوشن بردی راست کرد و کمر اویم که از آن حضرت امیر بود بر میان او بدست و معتقد و لادی مرز و بر فرقی
 مبارکش نهاد و بر اسب عقیالش سوار گردانید مادر و خواهرش از رکاب و عثمانش در آرد و نیتند و بجای آب
 خون از دیدن امیر نیتند امام حسین فرمود که دست از روی بردارید که غریمت سفر آخرت و در و بیست آن بر حجاب
 سفر آهنگ میکند با صحر او شست بر دل ماتنگ میکند پس علی اکبر ایشان از دع کرده روی بصافت با
 آرد و او جوانی بود هر ده ساله باروی چون آفتاب و گیسوی چون اشکتاب از روی اخای و خلیق شیبتر
 از روی بر رسول خدا می طاعت کرد علی علیه السلام کس نبود چون بمیدان رسید ساحت آن معرکه از شعل خرسار و

در شهادت علی اکبر

منور شد لشکر عمر سعد در حلال می تهرمانده از وی پس بزند که این کجاست که تو ما را حجب وی آورده و رها کنی
این کجاست سواره که بلای لیل و دین است با صد خانه پر از ختمه و زخامه این است که ما می است و خشمه
چو بر پشت سمندر با سر و لیت خرا منده چو بر روی زمین است که چون عمر سعد و زنگ لیت و او را بر اسب
عقاب سوار دید گرفت این پسر بزرگ حسین است که در شکل و شمایل بحضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم میماند
و در روی او دیده آمد است که هر گاه شوق قهای تپید عالم صلی الله علیه و سلم بر او بدین غالب شد که بیاندک
و در روی علی کبیر نظر کند و چون شوق اهل کلام سیدانام علیه الصلوة و السلام بر ایشان غلبه گرفته سخن
شکر شازشانه را شنودند که چون با قامت چون سر در وان و طلعتی افروخته تر از گل انجوان اسپ و در صند
سیدان بچولان در آورده میگفت مشعر انا علی بن حسین بن علی یا منین بدیت الله اولی بالنتیجی
از پنج بیت رجزیست که شانه را در میخواندند و از هر حسب و شرف و نسب خود خبر میدادند اولی که میخواندند که علی
اکبر میگوید که مبارزت جلوه گمان در آمد و حلقه گیسوی مشکین بر روی رنگین افکنده آن شانه را در چهار گیسوی
باقیه تا فتنه مجید معتبر مسلسل معطر داشته که دوازده پیش و دوازده پس می انداختند و زبان روزگار در وصف آن
شهر سو او بدین ابیات نغمه می برداشته رباعی خسرو مشتمی قلام تو باد، تو سن چرخ در لجام تو باد، سبزه
خنگ فلک سحر شست، ابلق روزگار دم تو باد، شانه را در رجزی در مناقب خود اهل بیت خود میخواندند
که ترجمه بعضی از آن در منظومات نور الایامیه خوارزمی برین منوال است نظم منم علی حسین علی که خشم منم که فراز
سخت فلک کترین غلام منست، من از ترا دشمنی ام که قدر او میگفت، که که خطبه شرف سرمدی بنام منست
عنان ز سر که خشم بر تو خوام آنت، چرا که تو من تند سپهر ام منست، که لوسی گوید که هر چند علی اکبر مبارز طلبید کسی
در برابر او تیار شانه را در خود را بر لشکر خشم زده شور و میبند و میسره و قلب جناب آن سپاه افکنده و چندان مقاله
کرد که آن گروه انبوه از حرب او بیستوره آمدند پس مراجعت نموده پیش پدید آمد و گفتند ای پسر بزرگ
ذبحی العطش مرا سیکند و هلاک میگردد تشنگی و آفتابی الحید و گر آن میسازد و در رنج می افکند مرا
آهن سلاح منم الی شرف ما من سبیل آیا بشریت از آب بیخ راه توان برو برای حصول منم الی
از آن بیخ چاره توان کرد حقا که اگر قطره آب بخلق من رسیدی و ما را ازین قوم بر آوردی ما را حسین ما را پیش
طلبید و خاک از لب و دهان او پاک کرده، ناگشتی رسول خدای صلی الله علیه و سلم و دهان و نهاده تا بکشد و
اندکی تشنگی وی تسکین یابد و دیگر باره رو بیدان آورده و رجزی در صورت حال خود داد که اولها خنجر
ترجمه آن آورده که غم دل ساقی کوثر آب بنجو ابد، میسر مجلس شراب بنجو ابد، چه شیره در طاقی خنجر راه آب
از گلاب بنجو ابد کجاست، انکو ز فرط بی تشنگی، دل زهر آلیا بنجو ابد، گدازان سپهر حسین کجاست، در خون

نیز او بدین طرز است و منکر را بسوی دوزخ شتاب میخواندند و درین وقت که شاهزاده مبارز طلبیدند
 طارق بن خنیس را گفتند برو و کار پسر حسین مبارز تا من میگویم دست رفته و موصل از پسر زیاد برای تو بستانم طارق
 گفت من میترسم که فرزند رسول را بکشم و تو بدین عهد و وفا کنی عمر سعد گویند خورد که ازین قول برنگردم و اینک
 از گشتهای من بستان و نگاهدار طارق گفت من میترسم که عمر سعد را بکشم که روی آرزوی حکومت رفته و موصل
 روی بحرب علی اکبر نهاد با سلاح تمام بمیدان آمد و نیزه حواله علی اکبر کرد علی اکبر نیزه او را در کرده و در آن نیزه
 بر سینه اش زد که مقدار دو وجب سنان از پشتش بیرون آمد و طارق از اسپ دور گردید علی اکبر کعبه عقاب را
 بر او انداخت همه بختهای او بنیم مرگ ریزه ریزه گشت پسر و عمر طارق بیرون آمدن پسر پسر پسر پسر پسر پسر
 طارق از غم پدید روی او بسوخت و مرگ بر او نیکوتر چون شعله آتش خود را بشاهزاده رسانید و فی الحال بر سر
 گریبانش گرفته بطرف خود کشید تا از مرگش در آن گنبد علی اکبر دست فزاکر دور گردانید گرفت و چنان بر عهدی که
 خود بشکست و از زمینش دور بوده بر زمین زد که غریب از لشکر برآمد نزدیک بود که مردم از هول حدیث دور
 و شوکت شاهزاده متفرق شوند عمر سعد بن رسید مصرع ابن غالب را فرمود که برو این جوان با منی را دفع کن
 مصرع بعد برآمده که اگر مرگم بر دینزه حمله کرد علی اکبر شجاعت از جسد و پدیده و میراث داشت نعره زد و چنانچه همه
 سپاه از هول نعره او بلرزیدند و بمصرع درآمد و بیخ نیزه اعدا قتل کرد و مصرع خواست که شمشیر بکشد که علی اکبر
 خدا را یاد کرد و بر رسول صلوات فرستاده تیغی زودش بر سر خنجر تیر روی زمین بدو نیم شد و دو پاره از مرگ
 در افتاد و سپاه در خروش این سعد حکم بن طفیل را با ابن نوفل طلبید و سر یکدیگر را بهتر از سوار داده و حجب علی اکبر
 فرستاد و ایشان از گرد راه بر علی اکبر حمله کردند شاهزاده بیک حمله آن دو نیز از سوار بار داشت تا قلب لشکر
 بدو نیدماند شمشیر گرسنگ در همه افتد میزد و میکشیدت مانشور در لشکران افتاد پس با گشته پسر پسر پسر پسر پسر
 بر آورد امام حسین فرمود که ای جان پدرم مخور که در مدم از عرض کوفت سیراب خواهی شد علی اکبر بدین خنده
 دل شاد گشته باز گردید و یکبار لشکر استوار زد پس بسیار بر حمله کردند و زخم بسیار بر او واقع شد
 آخر طلبن نیزه ابن نمیر و گویند بضر تیغ مقتدرین مره عبیدی از مرگب در افتاد و نعره زد که ای پسر این از یک
 در افتاد و راویاب و دستگیر نظم بره کند چون خاک نمائید بان ای بخت بد بدین طاعت برسان تا زمین سوار
 مرا ای بی برم زخم این بار جان برای خدا خیر برید زمین باز نگسام اما آواز تو بگوش امام حسین رسیده در
 ناخست و او را از میان دور بوده بدر خیمه آورد و از مرگب فرود آورده سرش در کنار گرفت و گفت ای
 فرزند ارجمند ای آرام دل حد و منند با دور و پدید سختی بگویی علی اکبر دیده باز کرد و سر خود بر کنار پدید و خروش
 ما در و خاهران نشنید گفتند یا ابنته ای بیختم که درهای آسمان کشاوه است و حوران جاهاست شتر بیت

بر دست نهاده مر اشارت می کنند که بی این کلمه بگفت و در دعوت روح باز سپرد خودش از حرم امام حسین و
 و خواهران و دخترانش برآمد و امام حسین نیز می گریست و میگفت اگر زن خود را و روان جهان بدمیدی نبرد یک
 جد خود رسیدی شهر نهامی نوشین بنوشیدی و غلغله های بهشت بنوشیدی ما را در میان اعادوی بگذاشتی و
 خود راه جنات عدن مفتحه لهم الابواب بر پیشانی انظم لے عزیز پدر کج رفتی، و در کنار پدر چر رفتی بر
 خورده ز پوستان حیات، سوی کاشانه یقارفتی، نه کنین کلمه قنارستی، بس برده یقارفتی، با مصطفی
 جدت یاریم، که به نبردیک مصطفی رفتی، فرزند زهر زخمی بودی، بس کس از بر و مصلحتی رفتی، شهر باو گفت و این از آن چنان صفائی که طراوت تو بهار جوانی
 او بعد از آن ابل شمرده آفتون از آن زیا که هنوز از طراوت جفا پاشستی زوق نیافته چون آنچه از شوکت عارفان و نوات در پرده شد
 پرده شد طلیت ماه نو را چه اتفاق افتاد، که چنین زود در محاق افتاد و در روایتی دیگر آمده است که در آن
 محل که علی اکبر بر تمام لشکر حمله کرد و او را در میان گرفتند شاهزاده از نظر پدر غائب شد امام حسین از عجب و در آمد
 تا تفحص احوال وی کند و نرفته میزد که یا علی یا علی ناگاه آواز علی اکبر برآمد که یا ایتا آه آه گشتی ای پدر مرا
 دریاب امام حسین مرکب از جانب راست رفت یا علی از طرف دیگر نرفته برآمد که ادد گشتی یا ایتا که دریاب مرا
 پدر امام حسین از عجب آواز رفت و او را ندید باز آواز داد که یا علی جواب نیامد و سبب آن بود که منقذین نعمان
 ز تخم برفرق اوزده بود و میدان نزدیک شده که شاهزاده از مرکب در افتاد خود را بر روی نگاه داشته و بیال اسپ
 را گرفته نعمان را باو گداشته اسپ او را بجای بیرون برد که بجانب لشکر گاه امام حسین بود و چون تدری راه
 بر رفت علی اکبر از اسپ و رفت و دو اسپ روی بجانب میدان نهاد اما چون امام حسین نغره زد و جواب نشنید
 بی طاقت شده صفت لشکر را از هم بدرید علی اکبر را ندید و در صحن میدان نگاه کرد و او را گشته نیز نیافت قضا را
 مرکب امام حسین از حوالی لشکر گاه عمر سعد رو بجانب باو بی نهاد و هر چند امام حسین نعمان و باو را کشید پس تکمین بگرد
 تا مقداره راه از میدان قتال معرکه جبال دور شد یا علی یا علی نغره میزد و در آرزوی فرزند پندیده آب
 از دیده محنت دیده می بارید و زبان حال میگفت بیست ز فرقت تو ولی دارم و بهر اران و در و کز زهر تو قفسی
 دارم و بهر اران آه ای فرزند دلبنده کجایی و چرا رخ نازنین خود به پدر سوخته جگر منی شمائی ای پسر از جفا
 دشمن ولی ریشتم پرورد دست آریه ریشتم دل مرا نمک هجران در خور دست بیست من خود از آزار این سنگ دلان
 زار بودم گشتم اکنون زار تر، و در آنم ای این حال نظر امام حسین بر مرکب علی اکبر افتاد و علی را ندید خواست که اسپ
 را بگیرد و اسپ رو به باو بی نهاد و امام حسین بی اسپ را برداشت و میرفت تا به وضعی رسید که اسپ ایستاده بود
 نگاه کرد و علی اکبر را دید ایستاده بود و چون مرغ نیم بسمل می طلپید و بخودانه در میان خاک و خون می غلطید امام
 حسین فی الحال پیاده شد و پیش او بنشست و دست بر پیشانی او نهاد و علی اکبر چشم باز کرد و جلال با کمال پدر

را وید گفت یا ابتهای پیانی امام حسین گفت چه چیز را بینم گفت بله ای پدر در مکر و به بین که جدم حضرت مصطفی
صلی الله علیه و سلم و وقیح از شربت بهشت بر دست وارد و یک بن مید بد که بنوش من میگومم هر وقت
بمن ده که بغایت تشنه ام میفرماید که ای علی تو این یک قلیج بنوش که آن دیگر را برای پدرت آماده کرده ام که او نیز
بالب تشنه دل خسته بنوشن خواهد آمد این بگفت و فقه جان بجانان تسلیم کرد امام حسین او را بر اسب عقاب
بسته تا در خمیره آورد و ماور و خواهرانش خروش هزاری در گرفتند در راهی که مشربان میخوانند چنانچه قبل ازین
سمت ذکر یافت درینجا که بلال نوگستر آسمان ولایت که از اتق امامت و هدایت طلوع یافته بود هنوز بر مدارج
سبلان کمال بدریت مرقعی و مشتمل ناگشته به سجاب غروب نقاب اقبال محتجب محتجب گشت و نهال طلوعی انشال
بوستان کرامت که بر کنار جویبار فتوت و شهادت نشو و نما پذیرفته بود پیش از نظار از بار فضایل اشکبار عالی
تصیر هر اهل انبیا در آمد بیست تا دامن آن تازه گل از دست بردن شد چون غنچه دلم به آغشته بخون شد
مخوشش این در روز غم و اندک بود آنچه عم اندوز فرزند می و لبندی سوخته باشد و خراشش این زخم را میبست
رسیده شب که بخاوشه جگر سوزی مفارقت و لبندی از جندی بتلا گشته بود میبست پلاک جان من آن
پیر و اندیکه روزی از جوانی دور ماند است یا القصد چون امام حسین دید که از هیچ طرف یاری و مدد و گاری روی
نی نماید و از هیچ جانب آواز ننگساری و مواداری نمی آید و مخدرات حجرات عصمت مطهرات خروش بر آورده اند
در قحان و شبون آغاز کرده فرمود که ای پر دگیان حرم نبوت و ای پرورش یافتگان در تنی معصمت و فتوت قان
باشید تا در شمتان شامت نکنند و صبر و شکیبائی را شمار و تارتید و سازید که در بلا جریخ کردن موجب مجروحی
از ثواب است و ثواب صابران نزدیک حق سبحانه و تعالی بیرون از هر حد حساب بیابان نیاز فراق زدگان
اهل بیت خوای این سخن را داد امیکه در فرودل ندارد و طاقت بار فراق بد این دل است نشاء سنگ خاره
نیست مد و ناطقه حال شانه اده در جواب میفرمود که راست می گویند فرمود صبر کردن در فراق چون منی بخت
و شوار است لیکن چاره نیست پس دست خود سبکیند را بنواختند و خواهران را گفت سبکیند من امر و شتم
خواهد شد ز بهر آنکه بعد از من بیا ننگ بر ز نرید و یا اولی التفاتی نکنید که دل تمیان نازک باشد و پس از واقعه من
موی بر من نه کنید و طیار چیر چیره نرید و در و سیننه نخرانید و جامه چاک نشازید که نما عادت اهل جلالت است اما از گریه
منع نمی کنم که شما غریبان و بیکیاستی مظلوم و بیچاره شده محروم و آواره گشته و با این همه مصیبت من بیگنا
خواهید شد و بشهادت من بر سر سینه نخرانید گشت و درین حال زینب و ام کلثوم و شهر بانو و سبکیند بیگنا
شده گریه آغاز کردند و وحی که صومعه طران آسمان از آه و ناله ایشان بفرماید آمدند امام حسین همه ایشان
را تسلی داد و بر هر کس سوار شده خواست که بمیدان رود تا گاه خروش عظیم و غلغله بزرگ که در خیمه صبح مبارک

و می رسید از سبب آن پرسید گفتند ای سید و سرور زمانه شکار بر ما خواری بیکند و علی اصغر از تشنگی زاری میکند
 شیر در پستان مادرش خشک شده و آن طفل شیر خواره بهلاکت نزدیک گشته امام حسین فرمود که او را نیز دیک
 من آرید زینب او را برداشته پیش امام حسین آورد و امام مظلوم او را فرستاده و پیش فرزندش بن گرفت و
 نزد یک صفت سیاه مخالفان رفته بروی دست آورده آواز داد که ای قوم اگر بزم شامن گناه کرده ام
 این طفل باری هیچ گناه ندارد و در یک جبر غدا آب دهید که از غایت تشنگی شیر در پستان مادرش نمانده آن
 جفا کاران سنگین دل گفتند به حال است که بے حکم پسر زیاد یک قطره آب بنویس و فرزندان تو در محرم نامردی
 از قبیلۀ از که او را حربه بن کابل گفتند سیر سے در کشیده بسوی امام حسین انداختن تیر بر حلق علی اصغر آمده
 گذاره کرده و در بازوی امام حسین تشست امام حسین آن تیر را از حلق آن محصوم زاده بی نظیر بیرون کشید
 و خوشی که از حلق او میرفت بدامن پاک میگرد و نشیکند داشت که بر زمین ریزد پس روی خیمه نهاده مادرش را
 طلبید و گفت بگیر این طفل شهید را که از حوض کوثرش سیراب گردانیدند شهر با خودش بر آورد و خوانین این
 قنان برکشیدند و امام حسین نیز بر حال آن طفل مظلوم گریه می فرمود **قطعه** تاها گشتی از کنار پدیده تیره شدنی تو
 روزگار پدیده غمگسار پدیر تو بودی و گشت یکنی تو یاد تو غمگسار پدیر تو پدیر تو پیش من و تو بودی دل ماند
 یادگار پدیر شهر با خود فرات تو دیده مضمون این حکمات بر زبان میراند ریاضی رفتی و سیر ندیده سرخ
 تو دیده هنوز که گوش یک نکتۀ زلیهای تو نشینده هنوز به چید دست اجل ای خیمه نوزسته ترا گلۀ از شاخ
 اجل دست تو تا چیده هنوز و ابرو المناخر گفته ریاضی ای دل و دیده روان پدیر با بنو نوزند بود جان پدیر
 ای گل سرخ ناشکفته هنوز باز دور رفتی ز پوستان پدیر راوی گوید که با علی اصغر سها و دودن بودند که شربت
 شهادت شهید رخت زندگانی را بدار الملک بقا کشیده و با امام حسین پنجکس نماند غیر از امام زین العابدین
 و اهل بیت چون شانه زده خور آنها و آه سوزناک از جگر گرم برکشید و از تیشی فرزندان و غریبی دبی
 کسی ایشان براند شهید خور از گریه نتوانست نگاه داشت **عقل** ای درینا دیده المصاف اگر نیایدی
 سبط پختیر چراور که بلا تنها بیدی با غریبی حسین دور او بگیرتت با حضرت ختم النبیین گوران صحرا بیدی کی
 توانستی کشیدن تیغ بر رویش کسی با غریبی هر قطعه با ذوالفقار آتجا بیدے با فاطمه از حسرت داندوه آن
 لب تشنگان با بنامه برتن چاک کرسے گرومان خود خابدے با حسن بودے و زان صحرای پر کرب بلا با غم سوز
 برادر داله و شهید با بے راوی گوید که با حضرت امام حسین از مردان یک نام زین العابدین ماند و پس او نیز سوار
 بود چون پدیر آنها دید از خیمه برود دیده و نیزه برداشت اما از غایت مصنعت از پی می کشید و از بخوری بدن
 مبارکش می لرزید با چنین حال روی بمیدان نهاد و چون امام حسین بر روی افتاد که بمصاف جا کے رود

شهادت علی امیر

در عقبش تجلیل روان شده و گفت اندک اندامی پسر باز کرد که مثل من تو باقی می ماند و تو پدر را می بیند این بیت نوحی
 و مثل تو تا قیامت منقطع نخواهد گشت و من ترا وحی خود ساخته عورات ایتمی گذارم و امانتی که از جد و پدر
 مانده بتوی سپارم اول قرآن که کلام الهی و مجمع حقایق نامتناهی است و دیگر مصحف فاطمه و جعفر بعضی هجرت
 و جعفر احمر و علم عاقبت و مزبور و باقی علوم که غیر اینهاست این بیت را بران اطلاع نیست پس نام زمین العابدین را
 بنیخرا آورده و نشانده و امانت را بدو سپرده بتقوی و طلب رضای مولای وصیت کرد و آنکه شهر را روزا گفت عید بیدار
 بیاد رخ که دور چو گذشت و در نبت ماه نورالایمه از زبان شانزده گفته لفظ ایک مدونیت من الوداع الوداع
 ای محترمت من الوداع و بدیدم خواه مید چون ابر بهار که گریه کرد از حسرت من الوداع و زود و دلمها شاخا خواهد شد
 سوزناک از فرقت من الوداع پس قبای خرم مصری در پوشید و عامه رسول الله صلی الله علیه و سلم پرست و
 سپهر حمزه سید الشهدا در پس پشت افکند و ذوالفقار شاه ولایت حاصل کرد و بر اسب الجناح سوار شده آهنگ
 میدان نمود و پروه نشینان جمله عصمت از بی روان و دووان شده گفتند ای شاه واد و ابله ما را بکه می گذاری
 و این غریبان بکس را بکدام کسی سپاری امام حسین گفت بانگ وید شمارا بخدای پرچم داد و کسب است در میان
 شما و کافی بالله و کفلا اما چون امام حسین بمیدان رسید نیزه بر زمین اندک کرد و بر بی آغاز فرمود قریب
 به میست بیست ازان جمله تیغ بیست بر سبیل تبر که آورده شد شعر خبیرة الله من الخوی ائی که تم ائی فاننا
 ابن الخیرتین فیضنا قد خلقت من ذهب فاننا الفضاة و انابن الذهبین فاطم الترهه
 ائی و ائی و اید الله رسول امام الثقلین من له جند کجندی فی الودعی او کشیخی فانابن
 العالمین فذهب فی ذهبی و کجین فی کجین فی کجین از جمله مضمون این ابیات از
 کلام غزلی آورده می شود و مفرول جود من خیر الوری فاضلترین انبیا است و آفتاب موج عزت شمع جمع
 و صفیا است و منقبتهای پدر که در شمارم دوز نیست و در درج لافنی و در برج بلقی است و مادرم خیر النساء
 ز من مصطفی الکریم کمال او کلام بصدقه منی گواه است و ز برادر که پسر من است شاه دین من و آنکه سبط مصطفی

ذکر محاربت شهادت امام حسین علیه السلام

در کتاب این اللوات آمده که مصحف فاطمه صحیفه ایست که منزلت است از آسمان و حضرت امیر آقا حضرت و در رفته المصنف
 از شرح موافقت رسول است که مصحف فاطمه هرگز از قوه بفضل آید و نام هر یک و هر حال که تا قیامت پیدا شود در آنست و جعفر بعضی
 که آن ظرفی است توریت موسی و بنجیل بیسی دند و او در سائر کتب آبی در آنجاست و جعفر هر که آن فیه ظرفی است که سلاح رسول
 علیه الصلوة والسلام در آن موضوع است و از آنجا چون خواجه آمدنا و قتیبه قائم آل محمد ظهور نماید و جامع که آن کتابی است طول
 آن بهت و گناست که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و آله و اولاد و اولاد و اولاد علی نوشته و هر چه محتاج علیه حق است تا روز قیامت در آنجا مسطور است
 و علم غایب آن علم است با آنچه واقع خواهد شد و علم مزبور که آن نیز علم است ایما می گذشتند باقی علوم که غیر اینهاست این بیت را بران اطلاع نیست

و نور چشم من قضی است ایست محم جعفر طیار کاندراغ خلد؛ و ای پاره واز او آشتیان کبریا است یا حمزه شریف
 شهبان یا شام عم پدیده اینچنین اصل و نسب در جهاد عالم کراست؛ ای تنگاران سنگین دل که خلاق شما بیوفائی
 و نفاق و حیل و جور و جفاست؛ جمله فرزندان و خوشیشان و عزیزان مرا قتل کردید این چه آئین است این
 طغیان کراست؛ وین زمان بهر بلاک من کمر بستید امید نگشتن من در کد این مذمب و ملت روست؛ بکشند
 لب رفتند بباران و من از پی میروم؛ در قیامت حضرت حق حاکم ما و شما است؛ پس گفت ای قوم تبر سید از حد
 که شیب برود و روز آرد و بیمیراند و زنده گردانند روزی دهد و جان شما را اگر بدین خدای اقرار و اید و بر سولش
 محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم که جدم است ایمان آورده اید بر من تم مکنید و بیدار و داند اید و بر تان بشید از آنکه خدا
 در عرصات قیامت جد و پدر و ما و بر شما خصمی کنند و شما را از جوش کوش آب ندهند اینک بنفاد و دوتن از
 برادران و برادرزادگان و اقربان و یاران و موالیان من بگشته اید و حال قصه جان من فرید اگر برای ملک است
 سر راه مرا بگذارتد تا بروم یا بگشته بازگشتان هم و عیال مرا که از تشنگی جگر ایشان کباب است مقداری آب بکشید
 تا من بر شما خصمی نمانم و اگر نه چنین کنید که حکم **وَلَدٌ وَوَصِيئًا قَضَاءُ اللَّهِ** مردمان شما که این سخن بشنیدند از آنکه
 بر میدند و کوفیان بگریستند و بنالیدند بخیری بن ربه و شیث بن ربه و شمردی الجوشن و دیند که کار از دست رفت
 و نزدیک شد که لشکر با مرای خود مجرب در آیند و برابر امام حسین و آمده که گفتند این بی تربیب قصه بر خود را مکن
 و این کبر از سر خود نبرد و بیایا ترا پیش سپر ز یاد ریم تا بریزید بیعت کنی و ازین مهلکه خلاص یابی و الا ترا برین وجه
 میداریم تا از تشنگی بلاک شوی امام حسین سر مبارک در پیش انداخت و عمر سعد چون گریه لشکر و فغان ایشان دید
 تبر سید و از قلب لشکر بیرون تاخت بانگ برپا و گان زد که بگذاردید که سپر او ترا بگر سخن گوید و در و تیر باران
 کیند بیکیا مقدار پانزده هزار کس تیر بار کمان نهاده از شست رها کردند و قصه را یکی بر آن حضرت تم کب می تباد
 تیر اندازان خطا کار متعل گشته بازگشتند و امام حسین بجمیه باز آمد نور اللایمه از امام جبار الله العلامه نقل میکند که در آن
 وقت که امام حسین در کربلا تنها مانده بود نظم و رای پرده نشینان و کورک بیچاره نمازده بچکس و دیگر از تنبار حسین
 حسین گریه کمان در دوای فرزندان و ستاده لشکر جید در انتظار حسین؛ و شما براهه میخواست که حمله کند که ناگاه
 گردی و غباری پدید آمد چنانچه بچکس بچکس را می دیدند شارن بن حال شخصی میباید باشه که عجیب بر سر کسی
 نشسته که سر و دستش بسرو دست اسپاهی راست؛ و پایانش مشابه پای منتر پیش امام حسین آمده سلام کرد
 بدین عبارت **السَّلَامُ عَلَيْكَ وَصَلَّى أَحْتِ لَكَ دَعَا أَيْتُكَ وَعَلَى أُمَّتِكَ** امام حسین جواب سلام او باز داد و گفت
 تو چه کسی ای نیکبخت که در چنین وقت بر من ظولمان بیچاره و غریبان آواره سلام می کنی گفت یا بن رسول الله من
 هنر پرانم و مولای سید اختر آن زمان و جگر شاه مردانم مرا ز غم ترا میگویند و لشکر من درین برابان است پورست

و گفته که پنجاه هزار نفر آمدند و دیوان را بضر و زوال فقار مسلمان ساخت پدر مراد ایشان مرتبه اذرت دادند
 بعد از وفات پدر من همه و قرآن خواندند و ستوری و تالی الشکر خود بیایم و در ازین قوم بر آرم بیست و دو نشان
 را شد او کرد از من توفیق خدای بگویند و کین متمسکان سرکش را در اندازم زبای با امام حسین گفت ای زعفر خدایت
 به نیگونی من در بود و شکار و ستور قتل او میان نیست از آنکه شام طایفه ایشیان شمارند بنید و شما ایشیان را
 به بنید و بختید این خلم باشد اما آگاهانه در حرب بدر و حنین نزد یکدیگر آمدن بر کفار حرب کردندان حکم خدای
 بود تو باز کردی و مانند خود معاودت کن زعفر گفت ای سید و سرور خود را خود را بصورت او میان بد ایشان
 نمایم و حرب کنیم اگر از قوم کشته شهید راه تو باشیم امام حسین گفت جز آنکه الله خیر ایماذ غصه و دم از زندگانی
 دنیا سیر شده و در عالم المتا دیده ام که من امر در بقای پروردگار خود خواهم رسید تو برای خاطر من باز کردی و مسترض
 این قوم مشور عفر بارگشته و فی الحال آن عبا فرو نشست اما چون امام حسین دید که اهل عنان را استکار و جدال
 می افزاید و از خصومت و عداوت تشتمل نمی نمایند دیگر باره روی بمیدان نهاده مبارزه طلبید تمیم بن قیس که یکی
 امرای شام بود و مردی نادر و در میان قوم خود و عا لیه قدال پیش امام حسین باز آمد و گفت ای سیر علی تالی خصومت
 کنی فرزندانت زبیر پاک نوشیدند و اقر با او چاکرانت پاسبان خناب و فرستادند پوشیده و هنوز جنگ سبکی و یک تن تنها با
 بیست هزار کس صحیح بیزنی امام حسین فرمود که ای شامی من بجنگ آمده ام یا شما بجنگ من آمده ام من همراه
 شما اگر قتل امام یا شام راه بر من گرفتار بر اوران و فرزندان مرا بقتل رسانیدید و اکنون میان من و شما جز شمشیر چه
 تواند بود بیایم و بیایم و در این بگفت و از روی موهنگی سخ یکی نمره از بزرگ کشید که زهره برخی از لشکریان
 آید کشته تبیم سز سپه شده و تبش از کار فرزند شانه او سینه زوش برگردن که سرش چنجاه قدم دور افتاد
 پس حمله کرد و مسپاه دشمن از ضرب تیغ او ترسان شده میباید و میزند و نیز تیغ با ناک بر لشکر زد که
 ای بی حمتیان همه در مانده یک تن شده اید به بنید که من کاروی چون می سازم پس سلاح بر خود راست
 کرده پیش امام حسین باز آمد و مبارزت در همه شام و عراق مشهور بود و بجز است و شجاع است و ولایت نظر هم
 محمود و در کوه سپاه هم سعد چون او را در مقابل امام حسین دیدند از شادی نمره بر کشیدند و اطفال و عورت
 اهل بیست ازین معنی واقعت شده به رسیدند امام حسین با ناک بر طلعی زد که مگر منی شناسی که چنین گستاخا
 پیش من می آلی طلعی جواب داد و تیغ حواله امام حسین کرد و شانه او پیش وستی نموده تیغ برکش زد که چون
 چهار تبه و نیم شد پس آهنگ لب لب کرد که بسیار کشته بود شمر با ناک شکر زد که زینهار زینهار مگر اید که حسین
 آب خورد که اگر یک شه بنده آب میاشاید کی را از مانده نگذار پس لشکر علی که در میان امام حسین و آب شمر
 ایل گشته اند امام حسین با تیغ کشیده هر کس ذوالجناح را بر میگفتند و سر تیزی در صفت سب تیغ شانه او فرموده

نظم تیغ گوهر دارا و الحی ز نیکو گوهری آتش بجز رنگ آب و آب رنگ آتشین بگوهر او تا بناک و آتش او آناک
 آب آتش گشته یکجا هم قران و هم قرین بگروه از خون لیران در صفت میدان جنگ با فعل خراکوب است پیش خاک
 را با خون عین باینترنگ چاکب عنان پولو هم خارا سنگان بخرد و سر کو چاکب مان لاغر میان فرید سرین با شیر
 صولت بیل بیکر کوه کن دریا گذار بر عهدیت برق سرعت با جنبش تیز بین با اینت مر کب اینت راکب
 اینت تیغ و اینت مرد ای سرای آفرین بر جهان پاکست آفرین با امام حسین نجیبین مر کب بر کجاست چنان
 تیغ سر باغیان چون برگ رزان بر زمین میر خجست تا سه صفت لشکر را بروریده و راه بر خود کشاوه ساخته بلب
 آب رسیده باین که اسپ و رجوی فرات راند و لقی آب برگرفته خواست که بیاشا در کیه آواز داد که ای حسین
 آب میخوری و لشکر و خمیه عورات افتاوه غارت می کنند امام حسین را غیرت آمده آب بر بخت و چون باد بد خمیه
 را اندکس را ندید و انت که این سخن را بگرد و غدر گفته بود و اندا نا حکم دوست چنان بود که امام حسین آن شب
 روزه را بشراب بهشت کشاید آورده اند که امام حسین از لب آب تا خمیه رسیدن چهار صد کس را بگفتند بود چون
 بخیمه رسید فرود آمد و قدم در سر پرده نهاد و مخدرات اهل بیت همه بخدمت او حاضر شدند فرمود که ای پرده گیان
 حرم چادر پار بر سر کیند میانها استوار بر بندید و صیبت مرا آماده باشید اما جامه بدرید و فرغ منمائید و پتبان مرا
 نیکو و اید پس امام زین العابدین را در بر گرفت و روی او را بوسه داد و گفت لفظی بر ایا جانان و دو احم کن با بی
 آتشم بنشان بکه تیغ از انخوان بگذشت و آب از فرق و کار از جان بیا زان پیش که حلقم بریزد و نمک از خون
 شود و مرغ دل پاکم تراب که بلای بران بکنارم گیر که ز بویست شو و جان حزمین خرم بخن کویا ز گفتارت دل
 غمگین شود و شادان ای پسر چون بدینرسی دوستان اسلام من برسان و بگو پدرم حسین گفت که بگه
 بر سخ غریت قبلما شویدا از غریب من یاد او اید و چون گشته به پیید از حلقی بناحق بریده من فراموش کنی چون
 آب خوش خوردی از لب تشنه و جگر تقطیده من پر اندیشید بخوبی ای همدان شفق دای دوستان من با
 یاد آوریده اند در استان من که در جوی دیده چشمه خونین ردا کتیدر از بهر آب دادن مهر و روان من با
 زو آسمان تمامه غور شیر بر زمین با اندم که غرق گشت سخنان طلیسان من با پر مرده شده غم گل صد برگ آفتاب
 یاد غرق خون رخ چون از غوان من با آب فرات گفت بس در سر بسنگ سز و وقتیکه تشنه شد لب بکوشان
 من با گوید چون بخریت من که میر سه سده گویه فیض جان شمار از جان من بشهر بانو پیش آمد که این سید
 سرور من درین ملک شریکیم و عجب او در کسایه ندارم خواهران و دوستان تو اولاد حضرت مرادند و علی
 علیه السلام کسسه را بر ایشان دست می نیاشد و در انچه در دست ایشان نگاه دارند تا سه چو شیر زجر و شیر با هم
 زانو کسسه ندارم بیا که دشمنان او تو قصد من کنند و در دست تو چشمه که در دست امام حسین گفت ای شهزاد

عظم خور که کسی را بر تو دوست نباشد و همیشه مکرّم و محترم خواهی بود و وصیته آنست که امام حسین فرمود که در آن
ساعت که من از پشت مرکب در اندازم مرکب نزد شما خواهد آمد تو بر نشین و عنان بدو سپار که او ترا از میان
بیردن برود بچنانی که خدای تو بد برساند اما صبح آنست که شهر را فوهم راه اهل بیت بشام رفته الفقه امام حسین یک یک
از اولاد و دواغ کرده سوار شده آن دواغ آخرین و ویدار باز بسپین بود پس دیگر باره سوار شده بزبان حال میگفت
عقل الا ابالی واروستی بر جهان خواهم فشانند هر چه دامن گیر دم دامن ازان خواهم فشانند و دامن آخر زمان
دارد و بخار و فشانند آستین بردامن آخر زمان خواهم فشانند پای غیرت بر سر کون مکان خواهم نهاد و دست به
بر رخ جان و جهان خواهم فشانند از سر صدق و صفا چون صجدم خواهم زون و دندران دم و دهرهای دوست
جان خواهم فشانند که راوی گوید که چون شاهزاده روی بمیدان نهاده مبارز جسته عمر سعد گفت اقوم بدانید که
یا کب یک حریفان نیستید و او حال نشسته است و بهلاکت نزدیک شده بکیا بر روی حاکمیند لشکر با کجسیدند
امام حسین را در میان گرفتند و آن سرور شهید چون شیر غران بانج بران در میان ایشان افتاده ارکان زمین را
یصدای رعد آسای آنرا بنام رسول الله و زلزله می آورد و شعاع تیغ برق نمای صاعقه فرابین چشم اهل خصم
را خیره و رخسار امیدش را تیره میگرد و غباری که میان زمین و آسمان برخاسته بود و باران خون فرو می نشاند
و زاری که جان ناپاک مخالفت ابا دین تیره اش واقع شده بود حکیم شمشیر قاطع فیصل میداد و از زبان جانش گوشت
پوش اهل بیت که نظاره حرب اودی کردند مضمون این تفضیه و فحوی این ناکند می شنودند **عصیت الوداع**
جان که جان خواهم فشانند دست هست بر جهان خواهم فشانند و در بعضی روایات هست که با دیگر شاهزاده
خود را بلب آب رسانید کفی آب بر او شسته خواست که برایشان از تنگی اطفال و غورات براندیشید و آن آب بر خشت
و نقشه هست که کف آب پیش دهن آورد و هنوز قطره کجای مبارکش نارسیده حسین بن زینب تیرت بر دهن مبارک
اورد و آن آب نصیب او نشد اما دهان آنحضرت زمان زمان پر خون می شد و بیرون می انگذد و شمنان جمله
می آوردند و تن باز زمین شاهزاده را بجز روح میکردند از بسیاری زخم شاهزاده و دست از حرب بداشت و مرکب
نیز از کار مانده بجا نجا که رسیده بود و عنان مرکب باز کشید عمر سعد و برین حال که شاهزاده را ضعیف حال دید آهنگ
دی کرد امام حسین گفت که تو خود می خواهی که مرا بقتل رسانی عمر سعد شرم داشت و دست از عنان آب با کشید و از آنجا
یا که شست اما غم بر یادگان را گفت که دوسه بگیرد پنهین که بر یادگان حوالی امام حسین فرود رفتند همیشه حواله ایشان
از همه نهم شدند شمر نخل زده شد و با طایفه ازان بنگین دلان قصد کرد و پیش امام حسین برانند و بعضی لشکریان
خواستند که بچیدند آمدند تارک کنند امام حسین آواز داد که ای آل ابوسفیان اگر چه شمارا دین نیست از عار نیز
منی اندیشید که لغزشم بر من می کنید شمر گفت حسین مقصد تو چیست فرمود که عرض شما قتل من است اینک

من اینجا ایستاده ام و با شما جنگ کنم تنهای من آنست که کسی قصد حرم من نکند تا من زنده باشم شمر گفت اے
پسر فاطمه این التماس با اجابت مقرون است آن جماعت را که بجانب خیام توجه کرده بودند بازگروانیده گفت
از تعرض اهل خمیره چه حاصل مقصود ما قتل امام حسین است اگر کاسے می کنید اینجا سعی کنید و اگر باره آغاز جنگ
کردند امام حسین همچنان ایستاده بود و در ایشان می نگرست و میگفت عجب حالتی که چند آنچه نگاه میکنم یاری
و بوداری نمی بینم و هر چند نظر بر می گمارم هر بانی و نگساری نمی یابم لظم بر که می نگرم رومی کند سوغے من به
میان این همه بیگانه آشنای نیست یکجا روم حکم تره چگونه گیرم پیش باورین میان بیابان که ره بجای نیست
راوی گوید که ز چنین سوار و پیاده که بر حضرت شاهزاده حمله کردند نزدیک و رسیده یکی او ترس قدم پیش نمی
توانست نهاد و از بهیست امام حسین چشم نمی توانستند کشاد و آخر عزم تیر باران کردند و امام حسین از مرکب
فرود آمد تا زخمی بدان اسپ رسد که یادگار جبر و بیزری بود لشکریان که دیر پیاده دیدند ولیر شده آهنگسے
کردند نامر سے تیرے بر پیشانی نورانی آنحضرت زد و امام حسین تیر را بیرون کشید از موضع جراحت خون بازند
آب جوی روان شد آن سرور دست مبارک بران زخم می نهاد و چون بر خون می شد بر سر دروی خود می مالید
و میفرمود که بدین بنیات با جرح و جرح رسول الله صلی الله علیه و سلم ملاقات خواهیم کرد و حال کشندگان خود باز
خواهم گفت راوی گوید پشاد و دو زخم نیزه و تیر و تیغ بروے زده بودند و درین حال شاهزاده روے بقبله
نشسته بود و سر او حضرت کبریا پوست تنه یک یک و دو و دو بقصد قتل او پیش می آمدند و چون نظر ایشان بر روی
می افتاد و شرم می داشتند فی الحال بازگشته می گفتند تا منی خواهیم که فرهای قیامت این خون در گردن ما باشد
و ما را بدین مواخذه نمایند **میت** سهل کاری نیست خون آل محمد رحمت یک خاک غم بر فرق فرزند محمد رحمتن آتا
شمر چون دید که لشکریان در قتل امام حسین تعطل می نمایند بانگ برایشان زد و کلبن همه توقت و تاخیر چه نیست
ز زخم بن شریک در آمد و زخمی بر دست آنحضرت زد و دو تن دیگر بقصد آن سرور کمر بستند و نزدیک آمدند
و هیچکدام را یارای آن نبود که پیش آید سان بن اش نیزه بر پشت شاهزاده زد و چنانچه بنیاد و خوی بن برید ای
از اسپ فرود آمد که سر مبارک آنحضرت را از بدن جدا کند و دستش در لوله آمد و بر او شمشل بن زید بقصدی
آن امر قبیح شد امام اسمعیل بخاری آورد که در وقتیکه شاهزاده افتاده بود یکی بیاید که کاروی تمام کند
امام حسین در و نگرست و گفت برو که کشنده من نه توئی و مرا در بیج می آید که تو با قتل و فرخ گرفتار شوی
آن مرد گریان شد و گفت یا بن رسول الله تو بدین حال رسیده و بهنوز زخم ما بخوری دمی غمخای که با تش
و فرخ بسوزیم پس آن تیغ که جسته کشان امام حسین کشیده بود در دست بچینا بنید و دو ان دوران پیش آنحضرت
عمر سپرید که چپ کار آمدی کام امام حسین را بسا خونی گشته فزاده ام که کار ترا بسازم و تیغ خواله عمر سعد که در

لوزان سے انگریزوں کو رو آور آندوز خیمہ پر وی روی روان کردند روی بجانب امام حسین کردو گفت یا من
 رسول اللہ گواه باش کہ بر سر کوی محبت تو مرا شہیدی کنند فر داور ابا ز جوی و با شہیدان لشکر خود پر پشت بری
 امام حسین از آنجا آواز داد کہ خوشدل باش کہ چنین خواهم کرد و فرود چون بر سر کوی مور من کشته شوی یا از عہدہ
 خون بہا برون آیم من یاد و روایتی بہت کہ چون امام حسین بر زمین کر بلا افتاد زمین بارزہ درآمد و غریبان
 آسمان ہا بر آمدہ کس از ان لشکر پیادہ شدہ تمیز ناپا کر کشیدند و بیادند و ہر یک از ایشان را دغا آن بود کہ
 سر شاہزادہ را پیشتر بہرہ وصلہ و خلعت بتا زہر کلام کہ پیش می آمد امام حسین چشم باز میگردود و روئے
 می نگارست شرم داشت بیاد می گشت و کس ماندند نشان بن اثن و شمر ذی الجوشن شان خواست کہ پیش
 رود و شمر پیش دستی کردہ بیاد و بر سینہ آنحضرت نشست امام حسین دیدہ باز کرد و گفت تو چو کسی گفت
 منم شمر ذی الجوشن امام حسین فرمود کہ دامن زہر از روی خود بردار زمین کہ روی خود را بر نہتہ کرد امام حسین
 دید کہ دندانہای او چون دندان شوک از دماغش بر آمدہ گفت باری این یک نشانی راست است آنکہ
 فرمود کہ سینہ بر نہتہ کن چون جامہ برداشت دید کہ بر سینہ دماغ برص وارو گشت این نشانی دیگر صدق جلالی
 و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اشبہ رسول خدای را صلوات اللہ و سلامہ علیہ در خواب دیدم کہ
 گفت فر دانا ز پیشین نزدیک من خواہی آمد و کشتہ تو بدین کل کہے خواهد بود ان نشانی کہ بمن نمودہ اند
 ہمہ بنو موجود است کار را باش ای شمر میدانی کہ امروز چه روز است گفت میدانم روز جمعہ است روز عاشورا گفت
 می شناسی کہ این ساعت چه ساعت است گفت آگے وقت خطبہ خواندن و نماز جمعہ گزارون است
 گفت درین ساعت خطیبان است جدم بر بالای منبر خطبہ میخوانند و نیت جدم بزرگوارم می گویند و تو با من این
 مسالہ می کنی ای شمر حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم روی بر سینہ من نہادہ و تو بر آنجا نشستہ و بوسہ بر حلق
 من دادہ و تو تیغ بران میرانی و من می نگرم روح زگر را پیغامبر علیہ السلام بردست راست خود می بینم و روح
 یحییٰ معصوم مظلوم را بر بانہ چپ خود مشاہدہ می کنم ای شمر از سینہ من بر نیز کہ وقت نماز است راست
 بتیلبہ آورم و کشتہ نماز رو پیوندم و چون مرا از پر میبارت است کہ در نماز زخم خوریم آن زمان کہ من فر دانا
 باشم ہر چه خواہی کن شمر از سینہ آن سید پر تراست و شاہزادہ آنقدر طاقت داشت کہ روی بتیلبہ آورد
 نماز مستحول شد چون سر بسجہ نہا و شمر صیغہ نکر دہ امام مظلوم نیاز از نام کند و ہم در سجود آنحضرت بانصرت
 شہادت چشمانی را اللہ و انا الیہ صراط درین حال غلطکہ در صومعہ مالکوت افتاد و ولولہ از آنجا
 جیرومت بر آمد آفتاب عالم افروز از تاب با زایب تمام و ماہ چہران آری در چاہ محتاج اقتدا زہر برای اول شہر
 دست از طرب بازداشت کہوان بر بالای ہنتم آسمان یا نفاق مصیبت زدگان برای آخر زمین پراختاشت

فرشتگان و جوف هوانا بروشتند چنان از نواحی که بلا نوحه در آمدند آسمان دامن از خون پر گردانید زمین از
غضب الهی بر خود بار زدیم مرغان هوا از آشیانها متفرق شده نعره غراب الین برکشیدند ما هیان دریا
از آب بیرون آورده بر خاک خواری طپیدند دریا با موج حسرت باوج فلک رسانیدند که همما البصد الهی
در آیمیز و نواهای محنت انگیز بنالیدند و از گریه از جوانب و اطراف بر فراست کسی نمیدانستند که آن فغان
کیست و آن نعریت کجاست غزل اندرین غم نه زمین ارض و سا بگرستیند، کوه از فریادناثری ابگرستیند،
آفتاب و ماه و خورش و کرسی و لوح و قلم، در غم شاه شهید که بلا بگرستیند، در هوای آن لب محروم از آب فرات
باهی اندر آب و مرغان و دیو با بگرستیند، او لبی گشتند بهر نفسی زاری کنان، انبیا بر اذناق مصطفی بگرستیند،
در قصه حبش المردوس حوران سرسیر، از برای خاطر خیر انسا بگرستیند، دل سپردان احمد مختار علیه السلام الملک
النجار از وقوع این حادثه غایب در مقام خیر دایره دار سرگردان است و جان هواداران اهل بیت اطهار از
حدوشان و واقعه نازک در مجلس تفکر چون نقطه مکز پای بند احزان هر گاه که شعله این حکایت در کانون سینه
برمی افروزد دل محزونان را کباب می سازد و بگر بر خون رامی سوزد و قطعه بر فلک دوش از خردش
منزل اختر بسوخت، شعله آهیم چو پروانه ملک بر لب سوخت، زاهد از سوز غمش لب خشک و صوفی دیده تر،
آه ازین آتش که چون زود شعله خشک و تر بسوخت، احمد عثم کوفی رحمه الله در تاریخ خود نقل کرده که مقارن
قتل امام حسین خیار سرخ پدید آمده جهان تاریک شد چنانچه مردم بیکدیگر را نمی دیدند گمان برود که مقدمه
عذاب خداوند تعالی است اما بعد از ساعتی غبار رفع گشته عالم منجملی شد و اسب امام حسین بعد از قتل
وی رسیده بهربان و دیدن گرفت و بعد از لحظه آمده موسی پیشانی خود را بخون آنجناب خضاب ساخته
و آب از دیده باروان کرده روی سنجیمه امام حسین نهاد و آنچون ابالی حرم شاهزاده اسب را دیدند که روے
خون آلود می آید و سوار پیدائیت فریاد از نهاد ایشان برآمد و مرکب را مخاطب ساخته می گفتند اسے
ذوالجناح شاهزاده را چه کردی و چنانچه بروی پر ایازیاد روی ولست داد که او را در میان دشمنان بگشتی
ولی او راه بسوی لشکر گاه او برسی لظلم چه کردی خداوند اسلام را، چه کردی شهنشاه ایام را، چه خاک است
ای اسب بر روی تو، از خون که سرخ است این موسی توط ایشان نوحامی کردند و ذوالجناح سرور پیش فلکند
قطرهای آب از چشم می بارید و روے خود را پای امام زین العابدین می مالید ابوالموید ثور زمی آورده
که آن اسب چندان سر بر زمین زد که نفسش انقطاع یافت و ابوالمعز گفتند که بجانب باوید فرورفت
و کس دیگری نشان نداد اما بعد از قتل آنحضرت شمر مردود باجعی مطر و زرد خیمها نهاد و بر متاعی که دیدند
بفارت و تاراج برده گرد و حوررات نگردیدند و شمر چون سنجیده که امام زین العابدین بکیه است در اندیش شیر کشید

خواست که او را بقتل رساند حمید بن مسلم گفت سبحان الله از سر کشتن این کودک پیار و در گذر و بعضی گفته اند
 هم سعد هر دو دست شمر را گرفته گفت از خدای نمی ترسی و شرم نمی داری که بر قتل این جوان بیگناه که در دام
 مرض امیر است و از قتل پدر و برادران و عثمان بانا و نفیر اقدام می نمائی شمر بسبب مبالغه سپهر سعا
 از آن فعل شنیع متعجب شد با سرهای شهیدان جماعت لشاعر م کوفه نمودند و باقی این سخن در باب دهم
 بین الاحمال و التفصیل گفته آید و در فصل و الله اعلم بالفرع و الاصل

باب دهم در وقایعی که اهل بیت را بعد از حرب کربلا واقع شده و

مخوبات مخالفان که پیشتر آن خبر بوده اند فصل اول در وقایعی که بعد از حرب کربلا اهل بیت را
 واقع شده بیاید دانست که در پنج وقتی از اوقات روزگار اول آشوب تراز و دانه شهرداری اهل بیت قصه
 نبوده و بهیچ زمانی از ازمنه قرون و اخصا پر سوز تراز و حادثه کربلا صورتی روی ننموده و بواسطه غرابت این حال
 است که از روز شهادت امام حسین تا تاریخ تالیف این کتاب که هشتصد و چهل و هفت سال است هر گاه که
 ماه محرم نوشو و رقم تخمید این ماقم بر صفحات قلوب اهل سلام و برادران اهل بیت سیدانام علیه الصلوة والسلام
 کشیده می گردد و از زبان مانت غیبی و ندای عالم لاری نسبت با مصیبت در آن اهل بیت این ندا شنیده
 می شود **مخل** کما می غریزان در غم سبطی افغان کنید بسینه را از سوز شاه کربلا بریان کنید که ز پله آن
 نشنه لب بر خاک ریزید آب چشم در میان گریه یاد آن لب خندان کنید چون ز خاک و خون او بیاور
 آورید ای دوستان ای می سوزد که چون سحاب از دیده خونباران کنید **مخل** قدش را ز جوی دیده آبی
 و بسید اندران ساعت که گشت گلشن و لبان کنید در چین چون روی گل بسیند از شوق رخسار
 بادل پرورد و بچو بلبلان افغان کنید اگر رسد از سنبل سیراب بوی در شام یاد آن چو سیاه و موی مشک افشان
 کنید بزرگی فرموده که ماه محرم بود حسین علی شاه ششم آن معاندان جاہل متکبران نایب دل حریت
 ماه بجای آوردند و نه شمت شاه مکه هدا شستند ماه محرم یکی از ماههای حرام روز عاشوره روز با احترام و یوم المحرم
 سید ایام و وقت نماز آتیه محل اجابت و عار و شتمند کردن دعا و مراسم در چنین ماهی قصد چنان شای
 کردند و در عاشورا شور از اهل بیت بر آوردند و در چنان روزی رخسار چنان و لفر و زمی سخن چنان چنان
 و در چنان ساعتی تابی چنان صاحب دولت از پای در انداختند عجب روزی که روح انبیا و مرسلین و زمره
 ملائکه مقربین بر موانعت سید اولین و آخرین ائمان واقعه گریان بودند و حوران بنیست و چنان پاکیزه شست
 در مصیبت و غم و لغزیت و الم با بتول خدا اتفاق نمودند در آن روز عام عشرت نکونبار بود و خیل و ششم شدت

و محنت و الم پیش ازین می نالید که امروز روز عاشورا است زمان فریادی زود که روز نشتن و شتر و شتر است غمگین
 بیابگری که عاشورا است امروز جهان تاریک و بی نور است امروز با حسین کوفی را فرود دیده است بدست
 خصم مقهور است امروز با بریده خلق و تشنه لب بجا خون در سر از تن تن ز سر و در استام روز که رخ چون
 آفتاب نشای درینجا بیخ بیخ مستور است امروز در آن روز ششمین خنجر کین بر حلق نازنین آن شاهزاده
 نهاده است و آن روز گیسوی محطرش که پیغمبر صلی الله علیه و سلم بدست گرفت در خاک و خون افتاده است
 و آن روز سگان محله ضلالت و خوکان با دیه جهالت سیراب بوده اند و شیر و شیرچکان بیشینه اماست که راست
 از تابش کجی منظر آب می بخورده در آن دویم محرم گرد آن محترم فرو رفتند بزخم تیر و تیغش مجروح ساخته اند و
 در آن هم ماه سمر مبارک آن شاه پرویشته تنش بر خاک کر بلا انداخته اند لفظ روز عاشورا است برگیر بدین
 کبریا و درین مایه پلاس عجز بر گردن کشیدند چاک سازید از عم شاه شهیدان حبیب جهان قطره ای که خون
 ز جوی دیده در دامن کشیدند هواداران اهل بیت درین روز از شادی و عشرت کرانه نمایند و در یک اندوه
 و محنت بر روی دل سوختن باکشان نیز زمانی اشک ندیدم از دیده مبارند وزمانی آه سوزناک از سینه برآرند
 در عیون الرضا ندکور است که روز عاشورا بگریید و این روز را روز محنت و مصیبت خود و ایزد ترک همت دنیا
 کرده بجز هم مصیبت قیام نماید که هر که روز عاشورا کارهای دنیا را بر طرف نهد خنجر سجان حاجتنامه و دنیا
 و آخرت او را برآورد و هر که این روز روزالم و عظم خود شمارد خداست تعالی او روز قیامت را روز فرج و
 سرور می گرداند و دیده وی در روضه جنان بحال اهل بیت روشن گردد و هم در کتاب عیون و حدیث
 در بیان بن شیب آمده که در این شب اگر سخاوی که در جنتنا اعلی بر درجات اعلی با باباشی پس براندره ما اند و بناک
 باش و نعم ما عظیم شود و بر تو با بدوستی ناکه هر کسی را دوست میدارد او را بان کس حشر نخواهند کرد ای پیشربش
 بگری بر حسین بختی که قطره ای اشک بر رخسار تو روان گردد و حق تعالی ایام زندگانی ترا از صغیره و کبیره
 و اندک و بسیار این شب بگری خواهی که بخدا برسی و ترا هیچ گناهی نباشد زیارت کن مر حسین را و اگر خواهی
 که در روز قیامت ساقن شوی نفرین کن بر قاتلان حسین و اگر نشا و میگردد و اند ترا آنکه بیای ثواب کسانی
 که در ملازمت امام حسین شهید شده اند هر گاه که از واقعه کر بلا یا و کنی بر خاطر بگذران که کاشکی مس در آن
 معرکه حاضر بودی تا بران شاه مظلوم جان نثار نمودی همیشه جان فدا کردی بختی خدای بود می گرد
 بر روزگار حسین آ آورده اند که عمر و لیث پادشاه خراسان بود و قاعده داشت که هر امیری از امای او که هر
 مردی بر او عرض کردی که ز زرین بوی دادی روزی مجموع لشکار او عرض میکردند صد و بیست امیر باگز
 زرین در دفتر نوشته شد و هر یک هزار مرد و کمل داشتند چون این صورت بعرض رسید عمر بن حبیب گریان

شده خود را از اسب در انداخت و روی بر خاک نهاده بسیار وقت باناله و زاری پرداخت بعد از زمانه
 که حال خود آندینمی که باوای بسیار گستاخ بود سوال کرد که ای ملک میست این ترو وقت گریه و فریاد است
 وقت شادوی و مبارک باد است ملک واری و سیح و امرو و زما سیح مطیع کارهای ساخته و مهات پرداخته
 مسدود میست هزار سوار آرسنه نهال اختیار در بوستان اقماتر پیر استه سبب گریه بود عمر و گفته چون لشکر
 خود را مکل و مسلح دیدم و چشم و خدم خود را کاری و کارزاری مشاهده کردم و دانفتم که بلا در پیش من آمد و آرزو
 بروم که چنان روز با این لشکر جرادان صحرائی خود بخوار خودم که بوته که شاهزاده حسین در میان لشکر دشمن
 در مانده بود من با این جماعت حاضر شدم و دو مار از دشمنان اهل بیت بر آوردی یا جان خدا که در من یاراه
 فتح و ظفر پیاپان بروی القصد بعد از وفات او را بخواب دیدم نه حاجی محفل بر سر و دو حاجی مرصع در بر کمری
 آمدند بخواب بر میان و بر مگر کی از کب بر شسته شسته عثمان نازک بدن پیشاپیشی روی روان و دلان
 میبین تن بر چپ و راست وی دو ان گفتند ای امیر حال تو بعد از وفات چگونه گذشت گفت خدایه مرا
 بیامرزید و خصمان را از من تشنه و گریه و زاری بسبب منی که در روز عمر من لشکر کردم و معاونت شهید کردید که بخاک
 آوردم و رفتی که جنت شهدا از من صادر گشت و آنچه در باره مظلومان یردل من گذشت و ازین سخن
 نکته معلوم میشود که بجز و منی که جنت نصرت امام حسین در دل کسی میگذرد و موجب نجات است پس این شهید
 جزای آن شهیدان رفعت عرفات و علو درجات خواهد بود و نظر شهیدان را چشم کم مبین کالیشان بهتر می باشد که
 اینجا یافتند آخجاز رحمت مرحی دارند اگر رفتند با در و الم زین عالم ناخوش با مبارک الخلدی در و الم خوش
 عالی دارند و هم در حیوان الرضا فرموده که هر که مصیبت ما را یعنی قصه که با بارایا و کند پس بگریه و کس را
 اگر باند چشم او نگریه در روزیکه همه چشمها گریان باشند و هر کس که مجلسی عیاز که فکر را ازنده سازد دل
 او بنبرد و بوقتی که همه دلها از بول بمیرد ای عزیز جهد کن تا درین ایام غم انجام قطره آب از دیده بیماری روان
 قطره رضایت نه پنداری که بدیه تو تو هر که کینفم حال و کابنوت آبدیده و سوز سینه خواهد بود چنانچه گفته
 فرود لشکری بره آلوده و کینف بر آرد با آسب بزن آسبند و لکی استبان ما تو را لایمه آورده که ای شهنشاهان اهل بیت
 بگریه و ای میان خاندان ناله و زاری کنید که روح مقدس شاهزاده از بروج قدس باتشک شامی نگر و
 در ماتم داران خود از روی شفقت نظر میکنند روزی که امام حسین مگر شفاعت بر بند و هر که امر وزیر را او
 گریه فرود الب امیدش از شادوی یافتن مراد بخند و عیبت آخرم که با خنده است با م و آخرین مبارک
 بنده ایست امام اسطیل نجاری روح الله در در پیر کبیر آورده که امام زاهد قدس ستره در مجلس عاشورا
 میگفت ای مسلمانان این مصیبت را سهل مصیبتی شمارید و این تفریبت را آسان تفریبتی میپندارید یا

زمین ماتم از سپهر بقانون گریسته با از چشم اختران همه شب خون گریسته چون ابر کاشکی همه تن چشم بود می که
 تا من درین غم از همه افزون گریسته قبل ازین گشته شد که در روز مقتل امام حسین بر سنگی و کلاوشی که در حوالی
 بیت المقدس برداشته در زیر آن خون ناز به یافتند و شواهد آورده که ز محشر می در کتاب سبج الا برار روایت
 کرده است از مهند خاها برزاده ام معبد کلام معبد فرمود که رسول صلی الله علیه و آله و سلم در خیمه من خواب کرده چون
 بیدار شد آب طلبید و هر دو دست مبارک خود را بشست و مضمضه کرد و آب مضمضه درین غار ری که در طرف
 خیمه بود ریخت چون باد او کردیم دیدیم از آن موضع درختی بزرگ رسته است و میوه بار آورده پس از گسح
 بوی او چون بوی عطر طعم او چون طعم شهد اگر گریسته بخورد و سیر شد و اگر تشنه تناول کردی بسیار
 گشته و اگر بیار بخورد و بصحت پیوسته و هیچ نشتر و گو سفند برگ آن را بخورد و سیر شود بسیار شده و با آنرا
 شجره میار که نام نهاده بودیم مردم از همه باو بیابان طلب شفای بیماریان بسوی می آمدند و از میوه آن فرامیگرفتند
 یک روز یاد او دیدیم که میوه های آن ریخته بود و برگها خوشبوی فرج بسیار کردیم ناگاه خبر وفات
 حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم رسید و بعد از آن میوه میداد اما اندک چون ازین واقعه سی سال گذشت
 یک روز یاد او کردیم دیدیم که از بیخ شلخ وی همه خار بر آورده است و میوه های او فرو ریخته ناگاه خبر مقتل
 امیر المؤمنین علی رسید بعد از آن دیگر آن درخت میوه نداد اما از برگ آن نفع می گرفتیم و بیماریان از آن شفا
 می یافتند تا یکبار یاد او کردیم دیدیم که از ساق فے خون قالمس بیرون آمده است و برگهای او پز مرد
 گشته گفتم آه این نوبت حادثه عظیم واقع شده است و چون شب شد از آن نوبه وزاری از دیوان درخت
 می شنیدیم کسی را نمی دیدیم در میان آنکه مالمول و مخموم و مخزون بودیم ناگاه خبر مقتل امام حسین با رسید بسیار
 بگریستیم و جزع کردیم و با اسم مصیبت قیام نمودیم هیت این زبان محنت است اول می خرم مباحش با
 خون گری در ماتم امر و زار درختی کم مباحش با اما دیوان این خبر جان سوز و نالان ^{چنانچه} غم اندوز چنین آورده
 اند که چون صورت واقعه شاه شهیدان روی نمود و زمانه میوفادری کرب و بلا روی تشنگان کربلا یعنی
 محمدرات آل عباس برت جور و حیا کیش و لشکر حوادث از کینگاه عذر و حیا به بیرون آمده کمان عناد نیزه کردند
 و با تیر های جگر شکار و تیغهای زهر آبدار روی بسرخیل برار و تقاوه اهل بیت سید اختیار آوردند لفظ دریائے
 فتنه موج زد و دشمنان چو سیل با خود را بران امام و قواد را ریختند با پرهای بلبلان سخن گوی سوختند خونها
 طلویان شکر خوار ریختند هر میوه که بود در بستان مصطفی با همچون شکوفه بر سر هر خار ریختند آن
 سر و بوستان در مالت زیا فتاوه دوران سر شک بر گل خسار ریختند که مرغان کربلا ز پی ماتم حسین
 خون بلب فزات ز شکار ریختند بروی عالم اجبار اندوه تیره چشم فلک از دود آه غم و گان خیره گشت

توزانیمه آورده که در آن ساعت عرض عظیم برزید و کسی وسیع از جای بجنبید آسمان خون شفق در او من
 رخت زمین عبا حیرت بر غرق روزگار بخت دریا نادرجوش و باهسیان در زوش آمدند مرغان فریاد و
 فغان در گرفتند فی الحال کبوتر سفید از هوا درآمد و در خون امام حسین غلطید پروبال خود را سرخ کرده
 پرواز گرفت و پران پران بگردید رفتند که اگر در روضه رسول الله صلی الله علیه و سلم می پرید و قطره قطره خون
 از پروبال او می چکید بل برین دوران صورت جبران بودند و در مثل آن خفته تا نالت می نمودند تا بعد از چند
 روز خبر واقعه امام حسین رسید و آنستند که آن مرغ نامه حال شهید که بلا بر بال شکسته خوب همه جهت اعلام
 بسرو روضه سفیدانام آمده عیبت بنامه که بر مرغ اگر نویسیم حال با سوز واقعه من بسوزدش پروبال با
 قطره خون آلودگی مرغان در کربلا بسیار است و از جمله آن در کشته الغرائب آورده که میبودی و خسته
 داشتی بجهیل ناگاه مهنه بروی طاری شده هر دو چشمش نابینا شدند امر اهل غلغله میگردوی را فرود گرفت
 چنانچه دست پایش از کار رفت پدرش او را خارج شهر روستائی بود و بر اجست تبدیل مکان و تغییر آب
 و هوای آن موضع برد تا باشد که هوای آنجا بعضی از بیماری های او را نایل گرداند و شتر در بوستان ساکن شد
 و پدرش و ایم پیش می می بود و او را با نوع سخنان تشبیه می نمود روزی که پدرش بفرودتی متوجه شهر شد و شتر
 را تنها در باغ گذاشت و قصار احم پدر فیصلی نیافت شب در شهر ماند و دختر در زیر درختی تنها شب گذراند
 و علی الصبح از درخت دیگر آواز مرغی شنید که زار زاری نالید و دختر نیز از بیماری خود نالان بود چون ناله
 مرغ را مطلع فرمود بجانب او میل نمود و در عجب در و او پدید آمده خورد و نهنگ آرزای آن مرغ پیاپی
 درخت رسانید و با آنکه چشم نداشت سر بالا کرده توجه بدرخت نمود و قصداً قطره گرم بر چشم وی چکید فی الحال
 آن چشم روشن گردید و نگریست مرغی دید که قطرات خون از بال او می چکید ناگاه قطره سردست وی چکید
 گویا شد دست فراپیش داشت تا قطره دیگر بر دستش چکید و چشم دیگر بالید آن نیز پر شورشی یافت قطره دیگر
 فراگشت و در دست دیگر بالید متحرک شد قطره در پای بالید روان شد دختر تندرست و در دستش چشم بر خاسته
 که باغ می گشت و بهر طرف طوافی می نمود پدرش باز آمد زنی دید که گرد باغ میگرد و در جنبایش نرسید که این
 زن دختر او می تواند بود پرسید که ای زن تو کیستی من درین باغ در پای درخت و خضری و چشم نابینا و مثل
 و اعرج او کج رفت دختر پیش او دید و گفت یا اینا کوانا اینتک ای پدر من آن مهمل بلنگامی تو پدر از
 شادی بهوش شد و چون با خود آمد کیفیت قصه در خواست نمود و دختر تمام حکایت بازگفت و پدر از آن
 درخت آورده که مرغ بر آنجا بود میبودی نگاه کرد مرغی دید با پروبال خون آلوده گفت ایها الظالمین ایا اولئک
 حالک ای مرغ بجا یون بال فرخنده فال خسته قال این خون بر بال تو چهر است و اثر صحت منترت برین خون

از کجاست مرغ بالهام آبی جنت آنکه سبب هراسیت به وی گرد و گو باشد و بزبان فصیح گفت ما جمعی طیور بودیم
 که از آشیانه های رفرف بر آینه تم بالطلب آب و دانه خوردیم هر مرغی بگوشه میرون رفتند و نیم روز بود که از فاش
 حرارت هوا اکثری ایشان بر درختی که در غلان باوی بود جمع شده هر یک از آنچه خورده بودند خیر میدادند
 ناگاه ندانسته رسیدیم ببار درخت بحسب فهم ما که ای مرغان حسین بن علی از آب آفتاب در کربلا بریان شده
 و شعله یناه با سایه آورده اید اهل آسمان و زمین بجا تم و مصیبت مشغول اند و شما در غم آب و دانه مانده اید بالهام
 آبی بجان کربلا روان شایم چون رسیدیم شمشاد را شنیدیم که دانه بودند و هنوز خون از تن شریف و کفیرت
 ما چکه بروی ما بگریستیم و من خود را بروی آن گندم و پر و بال خود را در روی ما لیدم این آن خون است که از
 بال من می چکه و هر جا قطره از چکه از او خیزد و برکت میزاید بر وی که این سخن بشنید گفت اگر حسین بر حق من بود
 بر او برکت در فرزند ان اویافت نشده و فرزند من از نیست قطرات خون حسین صحت نیافته پس با تمام
 اهل بیت خود بدایره اسلام در آمد چون سبب سلام دی می پرسیدند این حکایت غریب الشرح و مبسط باز
 می یافت مضموع و زکرت خدای پندینا غریب نیست. را وی گوید که بعد از شهادت شانه زده شمر وی بچون
 دست بنهارت انتم اصحاب امام حسین بر کشود و خواست که امام زین العابدین را بقتل رساند حمید بن مسلم
 نگذاشت و امام زین العابدین گفت جز بت یا حمید خیر او شمر نرفته بود که اقلوه علی فراتش بگشتید
 این پسر را بر زمین فراتش که تکیه دارد و انقضه عمر سعد فرمود که منادی کرد که خیمه زنان در میان دسترخ
 صبی نشوید و دست از غارت بردارید و آنچه برده اید باز دهید این سخن را کسی اطاعت نکرد و هیچ چیز باز نداد
 اما دیگر غارت نکردند و در تاریخ ابو حنیفه و غیره مذکور است که عمر سعد را امام حسین را بخوبی بنزید و صبحی داد
 نزد پسر زبانه فرستاد و خود در و در و دیگر در کربلا قرار گشته کشتگان لشکر خود را جمع کرد و بر ایشان نماز گزارده
 بفرمود تا دفن کردند و بدن مقدس شانه زده و سایر شهدا را همچنان در میان خاک خون گنده است صبح
 روز سوم خوابتین اهل بیت را فرمود تا جامه پوشیده و در و بهار بسند بر شتران سوار شدند دوران محک که ایشان
 بر سر که حصار افتاد تمامی آن کشتگان دیدند عرق خاک و خون و سرهای ایشان میدانی آورده اند که زینب
 تن برادر خود امام حسین را دید فریاد بر کشید که حاجت او و حاجت او ایاد رسول الله این زن حسین است که
 پوسه بر روی او میدادی و روی مبارک بر سین او می نهادی این اهل بیت توانند بین سخاری و ناری در
 کربت غرتنا گرفتار شده این زن جگر گشته است درین صحرای تیره و تیره افتاده و تظلم سجای غالی بر روی
 خاک و خون آلوده گشته غالیه آسای مشکسای حسین پسر شریف بجای پراشک یا غالی تا که آب می طلبند
 جان فدای حسین مذلتش بر سر خالستار تا آب منیر که بر او پوش شده از پی غم می حسین که انقضه از گذار

زینب دوست و دشمن می گریستند و عمر سعد رؤس شهیدان بر قبایل مقسوم ساخته بیست و دو و سه هزار زن داد
 و چهار هزاره سر بیستی تیم و سرداران ایشان حسین بن بمیتر بود و سیزده سر بقیه کشته داده و امارت ایشان بقیس
 بن اشعث تعلق داشت و ششصد نفر بی بی اسد که همسر ایشان بلال بن عوف بود تسلیم نمود و پنج سر بقیه از او
 سپرد و دو از ده سر دیگر بعهده تعقیف کرد و بجانب کوفه روان شدند و سر امام حسین را پیشتر بدست خولی
 فرستاده بود و رای گوید که خولی سر امام حسین را بر او داشته روی بکوفه نهاد و او را منزلی بود بیک فرسخی از کوفه
 در منزل خود فرود آمد و زن او از انصار بود که در آنجا آمدند و خولی از وی پرسید و سر امام
 حسین را بیاورده و در تنوری پزیرا کرد و بیاید بجای خود و بنفشست زرش پیش آمد و پرسید که درین چند
 روز کجا بودی گفت شخصی بایزید باغی شده بود بحرب گرفته بود و بجزن دیگر هیچ نگفت و طلعمای بیاید و نما
 خولی بخورد و سخت و آن زن را عادت بود که نماز شب بر خاسته و تا بجا که از او کسی این شب برخاسته آن
 خانه که تنور را بجا بود و راه خانه را بمشایه روشن دید که گویا صد هزار شمع و چراغ برافروخته اند چون تکیه نکرد
 دید که روشنائی ازان تنور بیرون می آید از روی تعجب گفت بجان آند من درین تنور آتش نکرده ام و دیگر بر
 نیز نفرموده ام این روشنائی از کجا است در آن حیرت دید که نور بسوی آسمان میرود تعجب او زیاد گشت
 ناگاه چهار زن دید که از آسمان فرود آمده بسر تنور شدند یکی ازان چهار زن بسر تنور فرافت و آن سر را
 بیرون آورده می بوسید و در میان سینه خود می نهاد و می نالید و میگفت اشید مادر و ای مظلوم مادر
 حق سبحانه و تعالی از تو قیامت داد من از کشندگان تو بتاند و تا او من ندید دست از قایم عرش بازن نگرم
 و آن زنان دیگر نیز بسیار بگریستند و آخر سر را در آن تنور نهاد و غائب شدند زن انصار بر خاست و بسر
 تنور آمده بسر را بیرون آورد و نیک و در آن نگرست چون امام حسین را بسیار دیده بود و شناخت نعره زد و
 بیهوش بیفتاد و آن بیهوشی چنان دید که با نغمه آواز داد که بر خیز که ترا بگناه این مرد که شوهرت مواخذه نمود
 که زن از هلاکت پرسید که این چهار زن که بسر این تنور آمده گویه وزاری که زندگیان بودند ندای رسید
 که آن زن سر را بر روی و سینه می مالید و بیشتر از همه میگفت می نالید فاطمه زهرا بود و آن دیگر مادرش
 خدیجه کبری اسوم هم مادر عیسی علیه السلام چهارم آسیم زن فرعون و فاطمه آن زن با خود آمد کسی با ندید
 سر را بر گرفت و بوسید و بمیشک و گلاب از خون پاک بگشت و غالیه و کافور بسیار و دیر روی مالید که بسوی
 مبارک شانه پزوده را شانه کرد و در موضعی پاک نهاد و بیاید و خولی را بیدار ساخته گفت ای ملعون وون و
 مطعون زبون این سر کسیت که آورده و درین تنور نهاده آخر این سر فرزند رسول خداست صلی الله علیه و آله
 و سلم بر خیز که از زمین و آسمان فغان برخاست و فوج فوج ملائکه می آیند و آن سر را زیارت می کنند و گریه

داری می نمایند و بر تو لعنت کرده بود بفلک می نمایند و من بیزارم از تو درین جهان و در آن جهان پس
 چادر بر سر کرده و قدم از خانه بیرون نهاد و خلی گفت ای زن کجا میروی و فرزندان را چرا میمیبی گفت ای
 لعین تو فرزندان مصلطی را صلوات الله علیه و سلم بنمیدم که روی و باک نداشتی که فرزندان تو هم بنمیشوند پس آن
 زن برخت و دیگر هیچکس از وی نشان نداد اما چون با او شد خلی سلام حسین را بر او داشت بر طبقه نهاد
 پیش لیسر زیاد آورد و آن بی حیا قصبه در دست داشت بر لب و دندان شاخه داده میزد و زید ابن ارقم رضی الله
 عنه از صحابه کبار در آن مجلس حاضر بود و خروش بر آورد که یا بن مهران ای این چوپان بر شایای حسین مزن و
 ترک این بی ادبی کن که بخدای گفته که در شمار نمی توانم آورد که چند بار خیره ام که رسول صلی الله علیه و سلم
 بوسه برین لب و دندان میداد و آنگاه با او بلند میگفت و حضار مجلس نیز بگریه میآمدند این زیاد در خشم
 شد و گفت ای زید اگر نه آنست که ترا کبر سن در یافته است و شرف شده و الا اگر نت از وی زید از آن مجلس
 برخواست و گفت ای شمشیر بستی تاملی از شما شنیدم و میگویم که پسر فاطمه را کشید و این مهران را در خود امیر کرد و دید
 از وارالاماره بیرون آمد پسر زیاد گفت این سر پیش لشکر باز برید و بر نیزه کرده با سرهای دیگر بشهر درآرید
 مشهوری سر فرزند را بر جسد نبی با بر سر نیزه نیست بواجبی با سر آن سر و پوستان خوب با جلوه گر چون شکوه
 سر چوپان آورده اند که بعد از دو روز که لشکر عمر سعد سرهای شهدار را بر زمین میزدند و تنهای ایشان را در کربلا بگذاشتند
 اهل عاصه یعنی بنی طی را خبر شد بیادند تنه چند بنی سر افتاده و دیدند آواز نوحه و زاری بی آنکه کسی را ندیده شنیدند
 و از شجاعت جنیان بودند که بر نهادن نوحه میکردند و قصائد در مرنه ایشان میخواندند و از جمله یک بیت
 ایشان این است شاعر سناء الجحیم سعیدان سناء الهاشمیات بنات المصطفی احملم امام
 للبدیات یعنی زنان پری و ماتم و نوحه گری هوا گفت کردند با زنان بنی هاشم یعنی زنان برگزیده اخبار
 احمد مختار علیه الصلوات و السلام که پیشوای همه آفریدگان و مقتدای مجموع برگزیدگان بود و در شواهد آورده
 که یکی از اشقات گوید که با مردی از قبیله طی گفتم که بیا سیده است که شما نوحه جنیان را بر امیر المومنین حسین شنیدید
 گفت آری هیچ آزاد و بنده را زین قبیله پرسیم مگر که ترا زین معنی خبر دهد گفتم من دوست میدارم که از تو
 بشنوم آنچه خود از ایشان شنیده گفتم من از جنیان شنیدم که می گفتند اللهم صل علی محمد و آل محمد
 فله بقیة فی المجد و د یعنی آنست که حضرت رسول صلی الله علیه و سلم بسود و زمین اورا یعنی بیست نوبت
 یاروی مبارک پیشانی اورا مسح فرمود و بارقه نور جمال بواسطه آن لمس در رخسار مبارک او ظاهر باهر بود
 شاعر ابوا هان علیا قریش و وجه خیر الجحیم و با پدر و اورا یعنی علی و فاطمه از بزرگان قبیله
 قریش بودند و خود او یعنی حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم بنتر بن اجداد بلکه شرف آبا و اجداد بود و گفته

اهل خانه در تنه بجهت نمودند و برایشان نماز گذارند و در آن حرب گاه و فن فرمودند و عم سعد چون میک شرسه کوفه
 رسید سر امام حسین را نزد و سه آمد و ند پس سر آن سرور را با سرهای دیگر بر سر نیزه کرده روی یکوفه نهاد و نساغ
 و جواروی امام حسین را در محراب انشا ندوی بردند و آنکه در بعضی کتب نوشته اند که سر و پای برهنه بر ششتران
 بی جواز نشاندند و برودند قول ضعیف است و بصحت نرسیده بلی برین وجه که می بردند آن نیزه نسبت به آن بیت
 امانت بود چه ایشان پر و گویان حرم عصمت و سرور ان حرم عصمت بودند آفتاب جهان تاب فرق مبارک
 ایشان سایه ننیداخته بود و باو عالم گرداگر و حجره پاکیزه ایشان تاخته فقط عفاف حرم دین که پیش سده
 ایشان به پیشتبان همه بار و ب کرده و حجه مطهره طوف حمله ایشان نمود و ماه سبک روی نه سایه بر
 سر ایشان فکند مهرانه و چون خبر آمدن لشکر یابن زبیا و رسیدن نمود و مانداوی کردند که از اهل کوفه هیچ
 سلاح داری با استقبال بیرون نرو و دره هزار سردار فرستاد تا سر کوهها را بگیرند تا کس فتنه نکند و
 غوغای عام بر نیاید پس مردم از شهر بیرون آمدند و هر کرا چشم بران سر باو نظر بران محلهای افتاد
 فغان در گرفته بهای های می گریستند و بعضی مخالفان نیز از کرده پیشیان شده نومه و زاری دنا له
 و تفراری می کردند امام زین العابدین می فرمود که چون لشکریان بر قتل پدر و برادران و خویشان مای
 گریزد پس کدام جماعت ایشان را کشته اند ابوالموید آورد که اهل کوفه در حوالی محال اهل بیت خاک کرده
 می گریستند زینب از درون بوج خود آواز داد که ای اهل کوفه و اهل مکه و حیل و دروغ و غسل سجدا
 که شما و حدما ئی دروغ گردید و روی تو جواز سر نفاق بر برادر من آوردید بیخاهای آرزو بر آمیز دادید
 و ناامای شتمل بر حبله و قدر فرستادید در هلاکت آل رسول سبب شدید و بدترین علیان با بر بهترین
 آدمیان مسکط ساختید و از دور نظاره کنان بضررت و مساوت حق نیز در اختیار کنون بروی دریا
 پیش با اشک بارید و از روح مقدس حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم شرم نمی دارید و میسان قوم
 پرک بود از خواجگان کوفه بسیار می گریست بنوعی که از محاسن او قطرات اشک فرو می ریخت و میگفت
 راست می گوئی ای دختر خاتون قیامت پیران شما بهترین پیرانند و جوانان شما شرفترین جوانان اند
 خوابین شما پاکیزه ترین خاتونان داین صورت که واقع شد تا قیامت موجب بدنامی کوخیان خواهد بود
 نظر این بیچو بر فاحش است که کوخیان بوقا و دین چه ظلم ظالم است ای شامیان شوم روی با در زمان
 حرب با ما خند با با می های بد و پس قتل شهیدان گریه با می و پوی با راوی گوید که بر که نظر بر مبارک
 امام حسین در آنجا خست از بهیبت و سلطت آن حضرت بهیوش می شدند آن سر در میان سرهای دیگر
 چون ماه در میان تارگان می درخشید در شواهد از زمین در قم رضی الله عنه قتل کرده که چون بر شاهزاده را

کوجهای کوفه میگرددانیدند من برغذ خانه خود بودم چون در برابر من رسیدم سر دستم که می خواندند حسین
 ان الصواب الکفایت والرفیق کافون ایا تانحیبا از بهیبت این حال موی بر عصبای من برخواست و ندا
 کردم که وقت سرگشت این باین رسول الله و امر تو عجیبتر است و غریزی دیگر فرموده که چون سر ما را بار کوشک
 پس ز یاد رسانیده از نیزه ما فرود رفتند من نزدیک سر امام حسین بودم و دیدم که لب مبارکش میخیزد گوش
 فرادشتم این آیت تلاوت میکرد و فلا تخسبن الله غافلا عما یعمل الظالمون اما چون سر ما را یاد روند پس زیاد
 در گریه سر امام حسین را برداشت و در روی و موی او می نگرید لرزه بر دستهای می افتاد چنانچه آن سر
 نگاه نتوانست داشت بر روی ران خود نهاد و ازان سر سر دستم می تافت بر شمال طه شب چهارده از گیسوی
 مشکینش رایحه بشام می رسید خوشتر از غالی که بیا حضرت قاسم انوار قدس سره اشارت بدین معنی فرموده اند
 چشمش بوی جان می آید از یاد مبارک این بوجه پو است که مشک را این حد نباشد گشت گیسوی او ستاد ابو
 المقاهر آورده که چون پس ز یاد سر امام حسین را بر ران خود نهاد و قطره خون بر قبای می افتاد و قباچه پیر این
 و این ز روی را سوراخ کرده بگوشه ران می رسید و از طرف دیگر بیرون آمد و رخت و تخت را سوراخ کرده
 بر روی زمین غائب شد و آن سوراخ در ران او بماند هر چند علاج کردند بشدت و از زخم او نهنی عظیم ظاهر
 می گشت چنانچه هیچ شانه استعمل نشدند آن نبود و پیوسته نافه مشکین ان سوراخ نهنی و با وجود آن رایحه
 که بر آن زخم بر روی مشک غالب بود و بهین پلا میزدی بود تا بقتل رسید و آنجا که شتر او را در میان
 کشتهگان بدین علامت شناخت چنانچه در محار نامه مذکور است اما او می گوید که چون نشان دو دو مان
 رسالت را بجلس ابن زیاد آوردند زینب در پیش ایشان میرفت چون مجلس آمد بگذاشت سلام ناکرده
 بکسی التفات نمانده نشست ابن زیاد پرسید که من ای ایست این زن نشسته چه کس است گفتند زینب
 بنت علی و خواهر حسین است پس زیاد گفت شکر و سپاس هر چه خدای را که شمار او ساخت و سخن بهار
 در رخ گردانید زینب جواب داد که تا در تالین خداوند سر که را را به پیغمبر خویش صلی الله علیه و سلم گرامی
 کرد و بحکم و یطیتر که قطعی بود اما از آنجا که پاکیزه گردانید و خدای فاسقان را رسوا سازد و سخن بدکاران
 در رخ گردانید زینب گفت چگونه دیدی سخن خدای را در نشان برادر و اهل بیت خویش زینب گفت بجز
 نیگویی چیزی ندیدم اهل بیت من جمعی بودند که راوه از انقیل ایشان تعلق پذیرفته بود و جد بزرگوار و پدر
 نامدار من بر او را ازین حال خیر داده بودند و ایشان استقلای حکم سبانی و تقدیر ربانی می نمودند و بدان رضی
 گشته به بضای خود در دنیا و منازل خود در آخرت تشریف فرمودند و ای پس ز یاد و تقرب خدای تعالی
 نزد ایشان در یک موضع جمع گشت تا باز محاسن نمایند بر این ای و له هر جا که نزد آن روز ظهر و نصرت

۵

باشند یا ایشان را عید آن زیاد ازین سخن در غضب شده قصد قتل او کرده و بن جریت مخومی گفت ایها
الامیر نسوان را بر گفته ایشان مواخذه نمایند تا بنیاد بنیاد رسیده را پس زیاد از سر
قتل و گزند گفت و گفت آنجا حسین خدای تعالی انصاف مرا از دغره طغیان بر آوردن آسایش داد
و بگشاید شدن وی و متابعتش در و در بجز از خاطر من برگشت زینب گفت نیکو کاری ساخته و طوق می برد
که سبب آن روح و رحمت فرخ غبال توقع میکند ای از خود بی بهره و از دانش بی نصیب از شراب غم و
سست شده و بواسطه عجزه ناپایدار از دست شده ع فرودات کند بخار کانون سستی با تو هیچ میدانی که چه کار
کرده هست و بهتر خاندان نبوت را کشتی و اصل فرج شجره بوستان رسالت را قطع کردی اگر این معنی شفا
دل نیست و برین زدوی زود تشفی روزی تو کردی که آنگاه آن بر صحنه روزگار بماند و بحر ای عمل نامرئی خودی
بیت پنداشت شوگر که ستم با او کرده و در گون او بماند بر بگندشت ای پسر زیاد و روی از وی بگیر و نبرد و متوجه
امام زین العابدین شده پرسید که این کیست گفتند علی بن الحسین این زیاد گفت من شنیدم که خداست
علی بن الحسین را گفتند آن علی کبر بوده که قتل رسیده زین العابدین گفت و الله ان الله مطالب
و هم القبیله آرمی برادر بزرگتر من بود که کشته شد و بخدای که او را کسی خواهد بود که مطالبه خونش کند پسر زیاد
و غضب شده فرمود که این بر و در کوشک گردن بزید و سرش را از رویک من برید و کلان قصدش که کند
زینب برخواست و بر چسبید و گفت ای پسر زیاد هنوز از کشتن اهل بیت پیغامی صلی الله علیه و سلم سیر نگشتی و پس
بود ازین خونهای ناخکی که برینجی اگر البته او را بخوابی کشت بر چنین خون بناختی اقدام خواهی نمود نخست من را قتل
رسان زین العابدین گفت ای عمه تو زمانی سخن با من گذارتا جواب او یکویم پس روزه بود که روگفت
یا این زیاد تو مرا از کشتن می ترسانی و قتل تهدید میکنی و منیدانی که قتل و قتل از اولت ماست و شهدا و نهایی
خو را عین که امتهای حضرت الهی می شناسیم بدان که قالب ما را باب محنت سرشته اند و تخم محبت را بیت
قدرت و در کل ماکت و و هلاک احد اصناعت ماست و در یافت شهدا و بیعت را با عی ارا قتل و کشتن
بدینش عاوت است یا اهل بیعی حرب نمون سعادت است ما تهدید یا چه الشهداءت کند کسی با خدا که از رو
ول ما شهداوت است یا این زیاد لطفه متفکر شده ملازمان خود را گفت من از گفتگوی او برام این جماعت خاص
کینده و ایشان را ازین قصه بیرون برده پس لوی مسجد جامع در قلان سرسے فرود آید بوجوب فرمان او عمل
کردند و ایشان را از منزه که مقرر شده بود فرود آوردند و یکس ابروم کو در بواسطه ترس پسر زیاد ایشان را
پسر سید و بعد از چند روز پسر زیاد تهدید سبب سفر ایشان کرده زحرین قیس و محسن بن ثعلبه و شمردی الجوشن
را با پنج هزارم و مقرر کرد تا آن سر را با اهل بیت بشام ببرد و ایشان را منور و قطع منانل و طی امر اسل

میگردند و در هر موضعی که ایستاده دیگر روی می نمود و بر همان دیگر ظاهر میفرمود و بعضی ازان حکایات که نظیر
اقترب بودند که گوی کرد و در وی گوید از آنچه در راه واقع شد یکس آن بود که چون بحران رسیدند بر سر
نلی خانه بود و از روی بیووی که اندکی حرائی گفتند که با استقبال آن مردم بیرون آمدن سر بارانظاره
میگردند و نگاه چشمش بر امام حسین افتاد و دید که لباسی او می جنبید پیشتر رفته گوش فرا داشت این کلمات بسبع
اورسید و سید علم النبی بن علی منقلب یثقل قلبک یحیی از مشاهده این حال متعجب شد پرسید که
این سر کس است گفتند از آن حسین بن علی گفت پدرش معلوم شد مادرش که یوده گفتند فاطمه بنت محمد صلی الله علیه
و سلم بیووی گفت اگر دین بدو حق نبویست این برمان از کسی پدید نیامد پس کلمه شهادت بر زبان
رازد و حکامه و ق مصری از سر برداشت سه قطعه قطعه کرده بخواتین داد و جامه نخری که پوشیده بود ز او نام
زین العابدین فرستاد و با هزار درم که این را در باجبل خود صرف نمایند جماعتی که نیک آن سر با بودند
بروزند که این بچه کار است که پیش گرفته و دشمنان والی شام را حمایت می کنی از گرد این اسیران
دور شو اگر نه سرت برداریم بچی را ذوق محبت در یافته بود خدا مان خود را فرمود تا شمشیر ویرایاوردند
و تکمیر گویان بر ایشان حمله کرد و پنج تن از ایشان بکشت عاقبت بدرجه شهادت رسید و ام و مرتب او
بدر و روزه حران معروف و مشهور است و مرتب بچی شهید می گویند و آنجا دعاستجاب شود و طاعت
در هر دو جهان گرا بر روی طلبی با بگذر بسرخاک شهیدان بخش با نقل کرده اند که این لشکر در شامی طریق چون
بنزد یک موصول رسیدند کن با میر موصول فرستادند و پیغام دادند که شهر را بیاری و با استقبال ما بیرون
آمی و طبقهای سیم و زرهتیا ساز که بران تا کنی و بآمدن ما بمنزل تو بر تمام اهل جزیره مباحث و افتخار
کنی که میر حسین و فرزندان و بر اوران واقربا و دوستان و همراه داریم و اهل بیت اورا نیز می آریم امیر
عما و اله و لکه حاکم موصول بود اهل بیت شهر را جمع کرد و صورت حال باب ایشان در میان نهاد و گفت آقوم
زینهار که بدین سخن من در ندید و بدین قضیحت هم داستان نباشد موصلیان همه با او متفق گشتند نزل و
علاوه راست کردند و پیش ایشان باز فرستادند و گفتند آمدن شما بشهر ما مصاحت نیست پس یک فرسخ
شهر منزلی بود ایشان را آنجا فرود آمد و در آن موضع سر امام حسین را بر سنگی نهاده بودند و قطره خون
از سر مبارک شاپزاده بر آنجا چکید ه بود هر سال روز عاشورا ازان سنگ خون تازه بر وی میری و مردمان
از اطراف و جوانب آنجا جمع شده بر کسم مصیبت قیام نمودندی و همچنین می بود تا زمان حکومت عبدالملک
مردان او گفت تا آن سنگ ازان مقام برداشتنند و دیگر ازان سنگ کسی نشان نداد اما آنجا کعبه ساخته اند و
راشند فقط نام نهاده و هر سال که ماه محرم در آید مردم آنجا آمده شریط تعزیت بجای آورند و شیخ او حدی حمه

انہ مناسبت نوشدن تغزبت شہداد ہر سالے چند بیت فرمود و بعضے ازان این است نظم ہر سال نازہ
می شو و این درد و بینہ سوز با سوزی کہ کم نگر و دور و کبے دوست ما اندر شفق ہلال محرم کہ بہن کہ است
چون نعل اسپ شہ کہ بخون عرق گشت راست ہمای تشہ فرات یکی دید و باز کن یکرا آب دیدہ بر سر قبر تو و جلوسا
است ہمای عزیز و سیدن خون نازہ از رنگ عجب است عجب تر آنکہ در بعضے از بلاد روم در کوی ہی صورت
شیری بست از رنگ ترا شید ہر سال از روز عاشورا از دو چشم آن شیر و چشمہ آب روان شود تا شبیان آب
میرد و روم حوالی آنجا مجتبع گردند و تغزبت اہل بیت بدارند و ازان آب بخورند و بجانہای خود بر ہم تبرک میرند نظم
کوہ از حسرت آن تشہ لبان میگردید با بحر از حسرت آن خستہ و لان میجو شدہ آہ ازان سنگد لے خجیری تیرہ درون
کہ از حسرت نکتہ آہ و زخم نخور شدہ دور و دور است آمدہ کہ چون موصلیان لشکر شہرا نگذشتند کہ بشہر وصل نمایند
و ایشان برادر تر از شہر فرود آوردند و دیگر ایشان از بالاسی شہر وصل دی نصین آوردند و بہ شخص بن
الیاس کہ امیر آنجا بود کس فرستادند کہ ما شہر را بیا راست ہمین کہ ان لشکر بشہر وارد آمدند بقدرت الہی از
ابر قہر و غضب پادشاهی برقی پیدا آمد و یک نیمہ شہر را کہ آئین بستہ بودند بسخت مردم ہم بر آبرہ و حجل
زودہ گردان لشکر نکشتند و ایشان از آنجا بشہر و دیگر کہ رئیس آنجا سلیمان بن یوسف بود تو جوہر نمود و سلیمان
را و برادر بودیکے و جنگ نصین برست مرتضی علی القبل رسیدہ بود و یکے دیگر این برادر و حکومت شہر یک
بود و یک دروازہ شہر تعلق بجے میداشت اورا داعیہ شد کہ سر بار از دروازہ خود بشہر وارد و سلیمان
میخواست کہ از دروازہ اول بشہر و آیند میان برادران جنگ شد و سلیمان کشتہ کشتہ فتنہ و خو غا پدید آمد لشکر
شہر آنجا نیز ہر اسپ گشتہ روی بحلب نہادند و حوالی حلب کوبے بود و بر بالکے کوہ ویسے آبادان جہا حکم
و آنرا سمورہ گفتند و گویند حالانیر معمور است نور آنجا کوہی بود عزیز بن ہارون اہل آن حصار با ہنر ایشان
ہمسایہ وی بودند و حیرمی بافتند و جاہماے ایشان در حجاز و عراق و شام بنا کی دخوی مشہور بود چون
آنجا رسیدند و پای کوہ کہ آب و علف بسیار داشت فرود آمدند و چون شب درآمد و خدمت شہر با تو
کنیز کے بود بغایت زیباروی اورا شیرین گفتند در لطافت شیرین زمان بود و در ملاحظت لیلی دوران
ہست و در شکر چون عشق آب داوہ دید و گیسو چون کند تاب داوہ ہمیش شہر بان آمد و خانہ گریستین کہ دو گریہ
اورا سبب آن بود کہ شہر بان را پدید آوردند صد کنیزک با او بود ان شب کہ بشہر رفت زفات نام حسین مشرف گشت
چنابہ کنیزک را ازاد کرد و چون علی زین العابدین متولد شد چہل کنیزک و دیگر اختلا آزادی داد و باشے وہ کنیزک
ماند و میان ایشان این شیرین کنس یکتا و بحال بی عشا بود و روزے شیرین بخانہ درآمد و شہر بانو با شہر بانو
نشدہ بود اما حسین در شیرین نہر گیسو بمطایر گشت ای شہر بانو شیرین عجب رو بر اثر و شہر بانو

شهر بابونگان بود که امام حسین را بوسیله پدید آمده گفت میان رسول خدا و ابوبخیرم امام حسین دریافت که او چه گمان برده است فی الحال گفت که من هم او را آزاد کردم شهر بابونگر قاضی مسمر عبید بن جهم خود بکشد و خلعتی نفیس قیمتی در شیرین پوشانید امام حسین گفت تو چندین کنیز کان را آزاد کردی میباید بجای آن را مثل این جامه پوشیدی شهر بابونگر گفت ایبت آنها آزاد کرده نمند و این آزاد کرده تو پس میان ایشان فرقی با پد امام حسین او را دعا گفت و شیرین همچنان در ملازمت شهر بابونگر بود تا درین شب که در پای این کوه فرود آمدند شیرین و رجال شهر بابونگر گفست که جامه نه فراخور غرور و پوشیده بودید او را آندازان جامه مریضه که در نظر امام حسین پوشیده بود که بی بروی افتاد و از شهر بابونگر اجازت طلبید که بدان و بیرون فرستد آنکه اندک پیرایه که باشد مانده بود و بیرون شد و برای شهر بابونگر جامه های که آنجا می یافتند جامه سبز و آبی چون شیرین دستور سے خواست که بان و بیرون شهر بابونگر گفت تو آزادی و آزادان را کسے نگاه نمی دارد و با سیر می کنی که در حرکات میجو اید بر و شیرین درخواست و بگوه بالا رفتن بر در حصار آمد و در بسته بودند و پاسی از شب گذشته بود در افرو کوفت عزیزین مارون واقع و دیده بود و در پس در حصار آمده انتظار می برد و از داد که می کوبنده در شیرین قوی گفت آسے در کبشاد و بر و سلام کرد او را بسلمی خود برده بتعظیم تمام بنشانند شیرین عزیز را پرسید که نام مرا چگونه دانستی گفت اول شب خواب شدم موسی و مارون را علی ابن ابینا و علیهما السلام دیدم سر و پا برهنه و آب از دیده روان آه زنان اثر تعزیرت بر ایشان پیدا و علامت مصیبت از صفحہ حال ایشان هوید گفتم ای سیدان نبی اسرئیل و برگزیدگان رب جلیل شمار چه رسیده است و سر و پای شما چون مصیبت زدگان برهنه از سبب چیست و این آه و زاری شما از برای کیست گفتند تو ندانستی که سبط پیغمبر آخر الزمان محمد مصطفی را صلی الله علیه و سلم بکشتند و اکنون سر او را با این پیش بشامی برند و اشب و وزیر این کوه فرود آمده اند من گفتم شما چه صلی الله علیه و سلم را می شناسید و بدو اعتقاد دارید موسی علیه السلام گفت ای عزیز چون نشناسم او بیغیا میرستی است و حق سبحانه از ما و باره او پیمان فرار گرفته و ما بوسے ایمان آوردیم هر که بدو نگر و دو او را راست گوی ندانند جای او و در رخ است و ما و همه پیغمبران ازان کس بیزاریم من گفتم مرا نشانه پدید کنیید و علامتے بنماید که یقین من سبزه اید و درین کار و رفتوحی بر من بکشد ای گفتند بر خیز و بر تو ما بدو علم چون آنجاری کنیز که شیرین نام که آزاد کرده حسین است پیش در دانه خواهر رسید و ملاحظه بر در خواهر زونا او شیرین است متابعت او کن که او را و جبه تو خواهد بود و دیدن اسلام در آ می نزد حسین رو و سر آن مشر را از اسلام برسان که جواب خواهی شنیدی پس من از خواب در آمدم و فی الحال بر خاسته بدو رفیق آمدم و تو در فرود کوفتی بدین واقع دانستم که نام تو شیرین است و چون مرا گفتند که تو ضلال من خواهی بود رضا میدی که زوجه

من بانشی گفت رو با بشی بطری که ایان آری و شهر با او اجازت فر باید پس شیرین بازگشت و بخار شت شهر بانو
 آمده تمام قصه در حق رساید شهر بانو از آن قصه متعجب شده با نبات و انوات امام حسین بازگشت همه متعجب
 گشتند اما چون تور شت بی جهان آرا موسی دار باید برینا از سر کوه طلوع نموده معموره عالم را روشن گردانید عین
 از طرف کوه شرق گشتن هویدا ایت برینا نمود چون گفت موسی ای غریب یار و هزار درم رشوت بخو کلان
 و از ناد ستور سے دادند که در حق اهل بیت خدمتی بجای آوری چون دست تو سے یافت و آمد و بر آس بر یک
 از خواتین حجرات عصمت طهارت جامه قیمتی بپاورد و هزار و نیا پیش امام بن العابدین نهاده بروست
 بشهرت سلام معزز گشت و تر و سر شاه پاره آمده گفت ای سید سلام موسی و یارون علیهما السلام پشیمان آوری
 ام از سر امام حسین آواز آمد که سلام خدای بر ایشان بیا غریب گشت یاسیدی خدمتے بفرمای که مراد صا
 حق سبحانه حاصل آید امام حسین فرمود که آنچه لایق بود بجای آوری چون اسلام قبول کردی خدا
 و رسول خدا از تو خوشو خوشند و چون در حق اهل بیت من احسان فرمودی بعد و پدید بر آوردم از نور ارضی
 گشتند و چون سلام دو پنجا مبر من آوری رضای من در یافتی و در فقیامت در میان اهل بیت باشی
 خواهی شد آنکه شهر بانو شیرین را گفت اگر رضای دل من بجوای غریب را بشوهری قبول کن پس او را بقدر غریب
 در آوردند و جمیع اهل قلعہ مسلمان گشتند فرمود سایه اهل بی چون بر سر ایشان افتادند در زمان هر ذره خورشید
 عالم تاب شد امام اسمعیل آورده بروایت ابو الحسنی که هر شب بر آن سر بانچه مود و کل بود شبی من در میان
 آنها بودم نگاهبان همه تحقیقتند و مرا خواستند آذنا گاه از جانب آسمان صد گشتندم که نزدیک بود که
 جهان زیر و زبر گردد و در سفید جامه نورانی بلند بالای گندم گون دیدم که از آسمان بزرگ آمد و سر خود را بر من
 کرد و سر امام حسین که در صندوق بود پیرون آورده بر روی او بوسه میداد می گریست من بر خاستم و بخت
 شده خواستم که آن سر از لب تمام و در صندوق نهم پیش از آنکه موکلان بیدار شوند چون فرزند پیش رفتیم یک
 بانگ برین زد که گستاخی نکن و پیش مر که این آدم غنی است علیه السلام که با تمام فرزند صیب خدا آمده نگاه
 نقره دیگر شنودم که فرح بخشی علیه السلام فرود آمد و همچنین ابراهیم علیه السلام و ابراهیم علیه السلام فرود آمدند
 و در آخر حضرت پیدایشا علیه الصلوٰة والسلام با صحابه کبار و حیدر کرار و حمزه و حسن و حبیبه علیا زینب
 کیسوان باز کرده ترویل نمودند و یک یک آن سر را بر او شت تنظیم کردند پس کسی از نور بیاوردند و مسافر
 عرض عظیم یعنی سید رونق حرم علیست محمد کافر پیش بست خاکش پنهان آن آخرین بر جان پاکش بران
 کسی نشسته و انبیا گرداگرد بر زمین نشسته پس فرشته پدید آمد بر یک دست او شمشیر و در گوش
 از آنکس بدست دیگر آن فرشته دست مرا بگرفت من فریاد بر آوردم که یا رسول الله من دوستاند خاندانم

و مر این قوم بگراه همراه آورده اند آن فرشته و طپانچه بر روی من زد که موضع آن طپانچه سیاه شد حضرت
 رسول صلی الله علیه و سلم آن فرشته را گفت دست از وی بردار فرشته مرا بگذاشت و من بهیوش گشتم
 تا صبح بدمید بهیوش باز آمدم از آن نگاهبانان پیچ اثر می پدید نمود و سه امام حسین اویدم در صندوق نهاده
 و هر جا که در آن صندوق تووه خاکستر بود و آبی گوید چون بابد او شده شمر ابو الخنوق را طلبید و دید که یک تپه
 روی او سیاه است احوال پرسید ابو الخنوق هر چه دیده بود باز گفت و آنچه بگردید و بیفتاد و جان بداد
 نگاه کردند زهره او تر قیده بود آن اهل لشکر تبر سیدند و بعضی از آمدن پشیمان شده جز رفتن چاره ندیدند
 همیشه او گر باره سفر را ساد گردند بی رفتن شتاب آغاز کردند ابو سعید روئی گوید من همراه
 آنجماعت بودم که سه امام حسین بیام می برودند چون نزدیک دمشق رسیدند خبری در میان مردم افتاد
 که مسیب بن قحطل خزاعی لشکر کعبه جمع کرده میخواهد که شب خون آرد و سر ما را بازستاند سر واران لشکر
 مضطرب گشته با احتیاط تمام می رفتند تا نگاه بینه رسیدند و در آن منزل دیر می محکم دیدند که
 ایشان بران قرار گرفت که آن دیر را پناه سازند تا اگر کسی شب خون آرد کار می تواند کرد راوی گوید که شمر در
 آده لغزه زد و پیس که سر حلقه اول دیر بود و بالای امام بر آید نگاه کرد لشکری و دیگر و اگر دیر بود این تاده و شمر در پیش
 دیر لغزه میزند پیر رسید که این چه لشکر است و شما چه کسانیید شمر گفت ما از ملانزان پسر زباییم و از کوفه بدمشق می فریم
 پیر گفت خیمه هم متوجه شام شده اید گفتند و عراق شخصی با دیده باغی شده بود و ماجرب و کوفتیم و او را با کسان
 او کشیم و اینک سر ما را ایشان بر نیزه کرده ایم و اهل بیت او را نیز آورده ایم ما پیش بریدیم پیر نگاه کرد و شمر
 بر نیزه گفت سر من را اینجا که ام است اشارت بسر امام حسین کردند پیر و دیگر است بیست بیست و سه امام حسین دل و خفا و
 گفت کرد در این پیر آمده اید شمر گفت شنود ایم که جمعی اتفاق کرده اند که بر ما شب خون آورند و سر ما را از ما
 بستانند می خواهیم که امشب بیدار تو را بچویم پیر گفت شما لشکر بسیارید و دیر من گنجایش چندین مردم ندارد و شما این
 سرها و عورات را بدین دیر من و دارید در و اگر دیر فرود گرفته آتشها را فرود زید و بشمار بسیار بیدار باشد و شب خون
 این گردید و در آن اگر نیابند و مطالب خود نه بپندارند و گردند و کسی خود برین دیر دست نهد و شمر گفت نیکو
 می گوئی پس سه امام حسین را و صندوقی مستحکم نهاد و قفل محکم بران زدند و هر کرا از لشکران گفتند هم صندوق
 برید و آید و شب اینجا باشند هیچکس قبول کرد و چه از واقعه ابو الخنوق ترسیه بودند این قدر کردند که صندوق
 را بدید و آوردند و در خانه مصفی و طکرده و قفل گران بردار آن خانه زهره بر رفتند و امام زین العابدین اهل بیت
 در آمدند و پیر و اهل بیت را از منزل نیکو فرود آورد و صندوق را در خانه نهاد و بودند پیر و اگر آن خانه میگردید
 و میخواست که سر ما را که امام حسین را از نزدیک ببیند ناگاه دید که آن خانه که صندوق در آن است چنانچه

و چراغ روشن شد پیر متعجب گشت و گفت آیا این روشنی از کجا است گفتار او را بر پهلوی آن خانه خانه دیگر بود که روزی در بین خانه دشت پیر بدان خانه درآمد و از آن روزی می نگریست و دید که آن روشنی هر ساعت زیادت می کرد و تا بجاییکه بیخ دیده تاب مشاهده آن نور نداشتند آنظم در داکه هیچ دیده ندارد و در بین جمان تاب اشعه علمای جمال و آسجا که در بازه نور و ظهور با گو عقل دم مزین که نباشد مجال او القصه بعد از غلبه نورانیت مستف آن خانه بشکافت و معماری نازل گشته از آنجا خاتون خوب روی بیرون آمد با کتیران بسیار که نه بجواری دنیا مانند بایستی ندای زنده که طوق او راه و سپید که ما در همه دو میان یعنی خواص صیفته اند میگذرد و در همین دستور حرم محترم غلبیل شد سازه مادر اسحق و با جره مادر اسحاقیل فرود آمدند آنکه اهل کور یوسنی و صفورا و ختر شعب و کلثوم خواهر حضرت عیسی و آسیه زین فرعون و طریم مادر عیسی که تول فرمودند ناگاه خروشی برآمد و معماری در رسید و در وضیحه کبری و بعضی از اذن ج طهارت حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم علی جمیع الانبیاء و المرسلین فرود آمدند و سرایان صندوق بیرون آوردند و یک زیارت کردند که ناگاه ناله و وزاری عظیم پدید آمد و معماری نورانی پدید آمد و یکی بانگ بر پیر ترسان زد که ازین سوراخ نگاه مکن که خاتون قیامت می آید پیر از حیرت بخود شد و چون با خود آمد حجابی در پیش نظر کرد که کسی را از آن زنان نمی دید ولی خروش و فریاد ایشان می شنید و آوازیکه از آن می آمد که السلام علیک ای مظلوم ماوروی است سپید هموم ماوروی مغرب منموم ماوروی نور دیده من ای فرزند پسندیده من عم خود که من داد تو از خصمان تو بیستم و شعله عصه تریاب انتقام فرود نشانم و در اخبار آمده است که فاطمه در آن شبی که چند در مرثیه آن امام مظلوم فرود آمد که خروش از آن خاتونان متق عصمت برآمد بعضی از آن کلمات از خوی این ابیات معلوم می توان کرد و عرض کرد که به نسبت ابرئیمان همچون بگریسته یا چشم بیرون سحاب قطره من بگریسته یا کاشکی صد دیده بود که مردم چشم مرا تا بصد دیده بران خیز من بگریسته یا رشته موی حسین آغشته شد در خاک و خون چشم شب کو تا بران مشکین رس بگریسته یا یوسف مصری را جامه بر خون شد کجا است که دیده یعقوب تار بران بگریسته یا کوه را اگر گوش بودی تا شنیدی ناله اش یا همینه مشکین ملی کوه از حزن بگریسته یا طفل خرد شهر با تو نشسته لب شد آب کو تا بران لب نشسته شیرین و من بگریسته یا پیر ترسانه تمام این سخنان بیوش شد چون با بیوش آمد از آن عمارها و اهل آن نشانستند و دید بر خاست از آن خانه بیرون دو دیده قفله که آن بران بران در زده بودند در هم شکست و بخانه درآمد و نقل صندوق را نیز بکشاد و پیش صندوق در خاک غلطیده بسیار گریست پس سر آن سرور را بیرون آورده بپشتک کتاب بست بر سر سجاده نهاد و دو شمع روشن کرده پیش آورده اند و در بنو نوی ادب آورده در آن سر نظاره میکرد و بگریه و زاری میگفت که ای سرور من

عالم و ای همه در بهترینی آدم چنان گمان می برم که تو از آن جابجی که وصف ایشان در تورات موسی و انجیل
عیسی خوانده ام بحق آن خدای که ترا این جاه و منزلت داده که عمرمان سر لوقات عصمت بزیارت تویی آیند و
حق تو نان سر پرده نبوت برای تو زاری می نمایند که ما بنظر کن تو چه کسی فی الحال بفرمان حضرت ذوالجلال
سر امام حسین سخن آورده گفت اسپرانام مظلوم کن ستم بریده ام انا همه مو من غم و پیره و محنت کشیده ام
انا مظلوم من یوتیح و دشمنان کشته ام انا غمناک من از خاتمان آواره گشته ام قطع مسمم خسته بی بی
ما تو را که بیارے نه کاسے نه خانه نه خانه اسپیری غمناک شهیدی حزینانه همراه اینے نه از کس امانے
پیر گفت که ذوق زیادت کن سر امام حسین گفت اسپرانام حال حسب و نسبی پرسی یا از سوز تشنگی و تعب سوال
می کنی اگر از نسبی پرسی انا بن النبی المصطفی من سپهر بنیامیر برگزیده ام انا بن اولی المرخصی من
پسر ولی پسندیده ام لطف من نور و چشم مصطفی ام با فرزند علی رضی ام با سر و فرزند خاندان نوشیم باگزیده
حضرت خدام بی بی که غریب و مستمندم با مظلوم و شهید که با امام پیر و ویرانی که این جهان اشک غم و فانی الحال پیدا
خود را طلبید و ایشان هفتاد و دو تن بودند و صورت حال با ایشان باز گفت ایشان فریاد بر کشیدند و جامها
دریدند و با اتفاق پیش امام زین العابدین آمده یکبار ز نار بریدند و کلمه شهادت بر زبان رانده دست و
پای شاهزاده بوسیدند و گفتند یا این رسول الله اجازت فرمای تا از دیر پیرون فقه بشنوخون برین لشکر نینجولی
خود را برین ناکسان وون و مدبران مطعون خالی کنیم امام زین العابدین فرمود که جزاک الله خیر اخذای تاملے
شمار اجزای خیر و با او ایشان و مبدع منرای خود خوانند و دید و خدای تعالی از ایشان اهتمام خواهد کشید و به
پادش خود خوانند رسید بیست ظالمان ابگر و گار پار تا جز ایشان و بد بزاری زاریه اما چون ز شد سطر
وال بیت را از دیر پیرون آورده روی براه نهادند و منازل و محل طی میکردند تا بشهر عسقلان رسیدند
بعقوب استقلالی از دلمه شام که در حرب امام حسین حاضر شده بود و خلا با این لشکر همراه آمده حکومت
این شهر تعلق بوی میداشت بقوم و تا شهر را بنی استند و مطربان آغاز سرود کرده بر غم فغانستند
و مجلس خمر بسیار استند شادی و نشاط میکردند و آن سر کار ابا اهل بیت گرد شهر می آوردند و خانه باز گانے که
او را ز بریز می گفتند آن روز در بازار عسقلان آینه داده بود و مطرب و صحبت مروان می دید و از هر طرف آواز
مبارک با وی شنیدند از کسے پرسید که آرستن شهر را سبب چیست و این همه سرت و فرحت شما کیست تا آنکس
گفت مگر تو خوبی گفت آستے و پر ز بدین شهر رسیدیم و امروز چنین سننے و دیدم مع موجب این حال نهیم
که چیست تا آنکس جواب داد که جمعی مخالفان برید که در عراق علم باغی گری برافراشته بودند و رسوم مطاوعت
فرود گذاشته بروست امرای شام و کلبری کوفه بقتل رسیده اند این سرهای ایشان است که بر سر نیزه کرده شهر

میگردد و این عورات که در هجرت می بینی اهل بیت ایشانند زری گفت این جماعت مسلمان بودند یا مشرک
 گفت مسلمان بودند اما اهل بی نبی اند بر امام زمان بیرون آمده پرسید که سبب بیرون آمدن ایشان برزید چه
 بود گفت بهتر ایشان می گفت که من سزاوارترم با ماست از بزیید چه پدر و برادر من امام بوده اند زری گفت
 پدر بهتر ایشان که بوده گفت ابو تراب که نامش علی بن ابیطالب است برادرش حسن که با پدر بزیید صلح کرد و
 پرسید که وجه نام داشت گفت حسین گفت و این دو برادر که بود گفت منتر پیغمبر صلی الله علیه و سلم که در افاقه
 زهر افتند سز زری که این سخنان شنید دو دوازده لش بر آمد روی بجانب بود چهارده روان شدند چون رسید
 و چشمش امام زین العابدین افتاد گریان شد شاهزاده پرسید که ای جوان چه کسی گفت من غریبم و فرمود
 که همه شهر خندانند تو چرا گریانی گفت از آنکه من شمار اعیان تمام دای کاشک بر گزیدن شهر نماندم این حال
 مشاهده که در دنیا که ز قبیل خود دورم دور غربت بچاره و هجوم از غم تشنه اند و نه کای بخورم و اگر در کاشک بمانم
 آن چه خنده دوران با ندهد ^{۱۰۹} چه کنم چاره ندارم که سر در دهنم بدم بچاره و غم غریب و مستمندم که سر گردیم اکنون که
 گشت لبند بر غم غم خوشی بندم نام زین العابدین برگزینت گفت ای جوان از نوبی آشنائی نیست هم خدای عز و جل
 زری گفت ای خردم زدهم کاری فرمای از روی که در تمام مبارک است بازگویی تا آنچه توانم شرح خدمت
 بجای آورم شرح هر چه حکم کنی چاکریم و خدمتگارم شاهزاده فرمود که ای جوانم دانگس که سبب پدرم دارد و بقوامی تا
 از پهلوشتران پیش رود تمام و هم نظاره آن مشغول شوند و عورات ما در حجاب بمانند زری رفت و پنجاه هزار
 بدان کس داد که سر امام حسین داشت تا اسپ پیشتر راند و مردم بمشای آن از حوالی شهر دور شدند زری
 باز کرد که یا این رسول الله صدمتی دیگر بقوامی فرمود که اگر جامه زیادتی داری برای عورات ما بسیار فی الحال
 بردت و برای هر یک از عذرات اهل بیت دو جامه بیاورد و بخت امام زین العابدین جبه و قرچی و عمامه
 ترتیب داد و در آشنای این حال حروش و فریاد از بازار بر آمد زری درنگر گشت شمر قوی الجوشن را دید با جمعی
 دست و سر انداز که نعره زنان و شادوی کنان در رسیدند غیرتین و حیثیت اسلام و دل زری بچوش آمد
 و در بد و عنان هر کس شمر گرفته گفت که این پر کین می مدیر بے دین این کبریت که بر نیزه کرده و
 این فرزندان که اند که بر شتران نشاندند و تنهای شمارید و با و وید بای شمار کنده اسباب حقویت شما
 جمع با و وولهای شمار ایشان و پراکنده نظر شما دید با بی لور یاد اول زد و بدارت حق به جور با و و شمار اجا
 و شمر حمله آوردند و مردم شهر بر سر کس و خشت بجانب و روان کردند چندان زخم لوی رسید که از پاس
 در آشنای شده و هم گمان برود که هر او را بگذراندند و بر قلند خیم نشینی بود که زری چشم باز کرد کسی را و

حوالی خود ندید بزخاست و روان شد شهید بود و در عسقلان که حضرت سلیمان علی نبی و علیه السلام ساخته
بود بسیار که از پیغامبران و پیغمبران و کسان و در آن مشهد مقدس آسوده بودند زیر پرچم روح و کوفته از ترس دشمنان
پناه بدان مشهد پر چون در آمد جانشین از مجبان و پید سر با برهنه کرده و جانها چاک زده و آب زوید با کشتا و
دانش در پیشه برافروخته زیر گرفت شمارا چه حالت است که مردم این شهر زنده در طرب اند و شما در شغف همه
در عسقلان اند و شما در عسرت همه در تهیبت اند و شما در تنزیهت ایشان جواب دادند که ای عزیز وقت شای
خارجیان است و زمان ماتم محبان خاندان اگر دشمنانی بمیان ایشان باز رود اگر دوستانی بنشیند و پامان
در غم و اندوه و مساز شو اگر در مندی و در مندان را نهواز و اگر سوخته زانی بنشیند با سوختگان مساز فرود
ای شیخ بیایا من و تو زار بگیریم یا کاحوالی فل سوخته هم سوخته و اندک زیر گرفت حاشا که من از مخالفان با هم
و حال من از دست قاتلان امام حسین جان بصد جیلا بیرون آورده ام و از خوف محاندان روی بدین شهید
منوره پاکیزه کرده پس صورت حال تمامی باز گرفت و جز احتیامی خود بدیشان نمود و بانفاق مجیدت
اهل بیت مشغول شدند و تا سخت میخوردند که کاش در کر بلا بودی تا جانها نماند شهید انور بی انتقام امام حسین
از دشمنان باز کشید می زیر گرفت حالی هم انتقام می توان کشید القصد زیر پر مالهای خود را همه سپ و سلاح
خرید و صد و ده تن با ضعیف بیعت نموده روز جمعه خروج کردند و خطیب را قتل رسانیده و او را در راه رها کردند
آوردند و قصه ایشان در کتابی علیحده مذکور است تا چون نهر آن لشکر آوردن سر آن سرور در پیش رسید
حکیم شد تا شهر را آیین پر بندند و مردم شهر تماشا بیرون روند و گنجر الغریب از ابو العباس که از سهیل
ساعدی رضی الله عنه نقل میکند که من به تجارت بولایت شام رفتم بودم روزی در حوالی دمشق دیدم
ریدم مردم شادی می کردند و دل میزدند با خود و گفتیم بگراین مردم را عید است یا عید هاست و هم
از یکی حال پرسیدم گفت اشیرخ مگر تو اعرابی گفتی من سهیل ساعدی ام مصاحب رسول صلی الله علیه و سلم آن
کس آه سوزناک از سینه بر آورد و گویا در گرفت و گفت عجب است که درین تنزیهت از آسمان خون تری بارو
و ازین مصیبت زمین اهل آنرا فریاد می برد گفتیم که ما ماتم است گفت خیر نداری قطعه آسمان را حبه اکیلی
مرصع برگرفت یا ترک گردون اندرین ماتم گاه از سر گرفتند از سره همچون چنگ گیسوهای خود را باز کردند
پس بناخن چهره خراشید و افغان داد گرفتند گفتیم روشن تر ازین بگو گفت این مرا امام حسین است که اهل
عراق بسوی یزید پدید فرستاد و اندک مردم شام فرج و شادی می کنند گفتیم آن سر از کدام دروازه شهر
ورمی آوردند گفت از باب ساعات پس در پیش دیدیم و بسج کشیدم تا خود را بمیایا بخشان اهل بیت
ربنا میدم بر نیزه سر می دیدیم که کلبه مبارک رسول صلی الله علیه و سلم شبیه بود که بر سر ایناندا یکی از غور اهل

بیت یاسین سخن آمد که ای پیر حرامی گری گفتم صحت است تو کبیتی من بیکینه ام و دختر امام حسین گریه من زیاد
شد گفتم ای فرزندان خون قیامت من سهل ساعدی ام از صحابه چه بزرگوار تو بیج حاجت داری که بدان قیامت
گفت آری این تیزه داران را بگوئی تا سر پدرم را با سرهای دیگر بیشتر نزد تا غلبه البصائر شامیان در ایشان
بود و اندک از نظر خلق دور باشم پس من پیش رفتم و حال آن سر بزرگوار را گفتم متوجه حاجت دارم اگر قبول کنی چای
صد دردم شود هم گفست حاجت چیست گفتم تقدیریم در آن امام حسین آن مرد چنان کردن ز رویه نام خواستم
که نیزه اول بیت با زکیم از غلبه دم پیسته نشود و او حاتم بجز تیر سبک کاز باب ساعات درآمدن مشهور نبود باز
گفتند و از دور و از دور و از دور و از دور گوید که چون بشهر درآمدند که ایشان به پیش مسجد جامع افتاد و در
پیش مسجد پیرے بود یا محاسن سفید چون پیش بر امام زین العابدین افتاد و آن عورت را در هر دو جها
دید گفست شکرم خدایا که اگر شمار اهلک کرد و اندید دم در آن را از گفتم شما آسایش داد و نیزه را بر شما مستولی
ساخت امام زین العابدین روی بدو کرد که ای پیر قرآن خواند و گفت آری گفست این آیت در قرآن
خنده که قل لا استغفر علیہ اجمعوا الالمودة فی القرآنی گفست و دیده ام امام زین العابدین گفست
فانحن ذوی القرآنی پس ما ایم آن خوششان رسول که مودت ما لازم است آنکه گفست ای شیخ این آیت را
خوانده که اتمایین الله لیکن هب منکم الذحین احضل البیت و یطیتر کنه تکلمه یسیر گفست خوانده ام
شاهزاده فرمود که ما ایم آن اهل بیت که بایت طرارت اختصاص یافته ایم چون این سخن بشنید زمانه سرور
پیش افتاد آنکه گریه بروی غلبه کرد و گفست یا بن رسول الله سعد و دم دار که نداشتیم که شما چه کسانید پس
روی بقبله گاه دعا آورد و گفست ای از دشمنی من قوم تو که دم میرارم از دشمنان ایشان و تو لا دارم
بدوستان ایشان پس خود را در پای شتر امام زین العابدین انداخت خود خاک می غلطید و میگفت خدایا
اگر تو یمن قبول کرده و از من خشوع گشته باشم بر دار دعای آن پیر یا قضای ملک قدر بوق افتاد و فرود
زود فی الحال جان بداد و خروش ازل بیت برآمد و امام زین العابدین با همه خوانین بر شے بگریستند
عاشقوی پیر در کوی محبت جان بداد جان بر او وصلت جانان بداد چون ز سر دوستی آگاه شدند
باشهدان در زمان شاه شه شترادی گوید که اول روز سر بارید و از در آورده از بسیاری مردم که بظلمت
و تماشا آمده بودند نماز دیگر بکشک نیزید رسیدند نیزه فرموده بود که تا کوشک را بیار استه بودند و پرده
زنبوری در آویخته و تخم از ساج و عاج موصل گردانیده و بزر و جوا بر مکتل ساخته و یک صفت نهاده و دریای
روی و ششتری بر روی انگنده و کرسیها بر حوالی تخت وضع کرده و امر می شام بعضی نشسته و برخی ایستاد
چون شکر بان دوامیر بگریه رسیدند حکم شد که در آیند و سر با اول بیت بر آمدند چون اهل بیت بر آمدند و ایشانرا

در یک صفت کوشک جای دادند و پرده از پیش صفت در او بختند و سر بار آورده و در پیش تخت بختند و بید
یک سر آمدید و احوال صاحب آن می پرسید تا بر تمامی سرها سروران وین طلوع یافت بعد از آن
گفت سر امام حسین را بیارید شمر و عذار و پر حیل بود سر امام حسین را به بشیر بن مالک داد تا پیش بر خواب او گفت
رجزی بخوان و قتل امام حسین را باهاش کن و از نیزه صلاه نیک طلب و نوح من مقرر آن بود تا مزاج برید و در باره
قائلان امام حسین معلوم کند بشیر سر مبارک امام حسین پیش تخت برید و در این بجز آنجا که روح املاء و کجای مضاعف
و فیه بگر کن چهار پایان م از زور و فقره ع ای تکتت الملك الحججنا بحمت آنا من بکشم پادشاه
برگوار رس ع قتلت خیر الناس اصدا و ابا بکشم کسے را که بهترین مردم بود از جنت باور و هم از جنت
پدر و پتی چند دیگر که شمل بر شرف نسب و کثرت حساب امام حسین بود و فرود خواند نیزه از این سخن در شمر گفت
اگر می دانستی که حسین بدین صفت توصیف و بدین نعوت منعت بود چرا او را کشتی و اندک هیچ چیز از من تو
ترسد بلکه ترا دور ساختم آنگاه فرمود تا او بر او بیرون کوشک که گوش بر بند و این شیرازان که بود که قتل امام
حسین اتفاق کرده بودند و بعضی کشته گور است که این صورت در مجلس این زیاد واقع شد و التا علم پس
بزی روی با مر که کرد که حسین اچو که کشتید ز حرن قیس بر ویست شمر و الجوشن آغاز تکلم کرد و گفت این مجلس
با چند تن از اقر با و شمیم خویش بگر بلا فرود آمده بود با لشکر گران منوچهر و شیدیم چند آنچه در بیت تو متابعت پس بنا
خواندیم اجابت کرد ما بر و حمله کردیم و ما باندگ فرختی و ما از روی و لشکر کسے بر آوردیم و سرهای ایشان بیدیم و تنهای
ایشان بر خاک فلندیم و حالا اجسام ایشان در آن صحرا افتاده است و جامهای ایشان بخاک خون آلوده نرید
زمانی نیک سر در پیش افکنده هیچ سخن نگفت و طشتی زرین طلسمید فرمود تا سر مبارک امام حسین او را بخانه دادند
پیش کسے بر و نچوبے بدست گرفته اشارت بله های امام حسین میکرد و میگفت حسین چه لب و زبان نیکو داشته
یکے از حصار مجلس بانگ بریزد که دور در چوب را ازین دنیا که بار دیده ام که رسول صلی الله علیه و سلم بوسه
برین دندانها و برین لبها نهاده است لطم آن لب که بوسه داد بر و بار بار رسول کسوسیش بچوب کرد و اشارت
کجاست آن سر که بر کنه نبی داشتی و طن که در طشت زر نهاده به پیش فوی سراسر است ابوالموید خوارزمی
آورده که در آن زمان که بریزه تصب بجانب لب دندان مبارک امام حسین هم اله کرد و سمر بن جندب رضی الله عنه که از احباب
کبار و از یاران سید ابرار بود و قضای در آن مجلس تشیع داشتند آواز بر کشید که قطع الله بن ک و یا یزید خدا درست
تر ابرار و ای بریزه خوارزمی که چوب جامی نلی که چندین نوبت مشاهده کردیم حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم بوسه بر
آنجا میزد بریزه در غصب شده گفت ای سمره حضرت جنت تو بار رسول خدا صلی الله علیه و سلم نگاه میدارم و اگر شرف
صحت تو با آنحضرت مانع نشدے گردن ترا میزدم سمره گفت طر و حالی است که ملاحظه جنت من با آنحضرت

صلی الله علیه و آله وسلم سبکتی و بنایت فرزندان عزیز او برین نوع بجای می آری حاضران ازین سخن شکر گویا نمادند
 نزدیک بان شد که غمگینه حادث گردید آخر الامر شکره ملاز مجلس بیرون بردند و نیز خود را بسخن و دیگر مشغول گردیدند
 ابوالمقاسم را منی آوردند که تا بسکه یهودی از روز در مجلس یزید حاضر بود پرسید که این کس است که در پیش خود
 نهاد و گفت این سه کس است که در عراق بر من بیرون آمده بود و میخواستند که خود را امیر المؤمنین نام کنند کار
 داران کن باو تحرب کرده اند و سر او و متابعان او را پیش من فرستاده یهودی گفت مگر صاحب این سر شریف است
 که در عین امامت داشته نیز بید گفت آری او شریفی بوده و پدر او از اشراف نبی ما شتم بود و یهودی پرسید که نام او
 چه بود گفت حسین گفت نام پدرش گفت علی گفت ماورث چون نام داشت گفت فاطمه گفت فاطمه دختر کد بود گفت
 دختر محمد مصطفی اصلی است علیه سلم یهودی گفت پس صاحب این سر نیزه پیغامی به شما با شد نیز بید گفت آری یهودی
 سر خود در صحنه نبرد فریاد کرد که ای بر شما اگر این پیغامی به شما حق بوده باشد ای یزید میان من و او در پیغامی
 هفتاد و شصت واسطه اند و جووان بدان سبب مرا حرمت تمام میدارند منو ز محمد عربی صلی الله علیه وسلم و یروز
 از میان شما بیرون رفته است ما در بافرندان و این می کشید لفظ جواب حدیث شما اگر رسول کند پیغمبر عربی از
 شما بر فرزند که آن چه بود که با اهل بیت من کردید و چون بگای بقا فرستم از سر می فنا بجزای آنکه شما را می نمودم راه
 روا بود که چنین با من رسد ز شما نیز یزید ازین سخن در قهر شد و گفت خاموش باش ای یهودی اگر نه آن بودی
 که پیغامی صلی الله علیه وسلم فرمود که اهل ذمه را مرنجانید که هر که از اربندی رساند من محکم می باشم در فرقیامت و
 الا بفرموده من تا من نرسد ازین حد بگفت یهودی گفت ای ابله بی بصیرت کسی که از برای جهود می کشی می کشی آیا برا
 جگر گوشه خود چو خواهد کرد و ای بر تو روز زمانی که حدیث پیغامی خدا صلی الله علیه وسلم بخدمت تو بر خیزد و فاطمه زهرا
 در عرض چشم بدشت در آویز دانتن غضب یزید باشتغال در آمده گفت جلا در اهل طایفه یهودی بر حسبیت
 در سلام حسین برداشت و گفت یا ابا عبد الله من مولای تو ام و از دل پاک مسلمان شدم **اَشْتَدُّ اَنْ لَا اِلَهَ
 اِلَّا اللهُ وَ اَشْتَدُّ اَنْ اَحْتَمِلَ رَسُوْلَ اللهِ** ای سید فراد پیش جدت بر ایمان بن گوای وی نیز بید گفت اکنون که
 دانستی که ترا بخاتم گشت مسلمان می شوی گفت ای یزید بن ابی سحر بن علی فاضله تر نیستم او را فرمودی که گشتند
 مرا هم بفرمای که بقتل رسانند و امید میدارم که بحکم المرء مع من احبته مرا با زهره شهید می کردی با برانگیزند و در میان
 ایشان چشمه کنیز یزید جگم کرد تا آن نو مسلمان را شهید کردند و در کتاب دیگر مذکور است که ترسانی با پایچی گری از
 جانب قصر روم آورده و جهت یزید سخن او دیدیم **سبب** آن عمل بود چون سر نام حسین را دید آتش زول بر آورد
 پر کشید و گفت ای یزید من در زمان حیات پیغمبر صلی الله علیه وسلم برتم تجارت بدارند ز قومه بود می خواهم که
 و یزید برتم از صحابه پرسیدم که حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم چه چیز دوست میدارد و گفتند بجز خوشنویسان نیست

و نافرینشک و قدری عجب شرب برداشته بخانه و سرفتم و وی در خانه ام سلمه بود و آدم و جمال آنحضرت
 صلی الله علیه و سلم را مشاهده نمودم از رخسار مبارکش چشمم را روشنی بیغیر و دو دل من و البته محبت او گشت بر و
 سلام کردم و آن عطر را پیش من نهادم و گفت این چیست گفتم محقره ایست که بخدمت شما آورده ام و بیست
 پای میخیزد و سیاهان بیرون میجیب است ولیکن بهتر است از موی که حضرت رسول صلوات الله علیه
 علیه گفت نام تو چیست گفتم عبید الله گفت ترا عبید الوهاب نام کردم و الا سلام قبول کنی بدین بزرگوار قبول کنم
 و روئے نگرش و آنکه آن پیغمبر گشت که عیسی علیه السلام بار از او خبر داده عیسی نام او چو پیام مژده
 داد از زمین نام او نقش جان بجزده داد و فی الحال بر دست و ایمان آوردم و بروم باز گشتند وین خود را پنهان
 و تمام و حالا چند سال است که من با پنج پسر و چهار دختر همه مسلمان در میان رومیان میباشیم و وزیر ملک
 روم و سیکس از حال من آگاه نیست و در آن روز که در خانه ام سلمه در ملازمت پیغمبر صلی الله علیه و سلم بودم این
 عزیز که پسرش بخواری در پیش تو میبخم که او که بدواز و جرحه در آمد و حضرت رسول صلی الله علیه و سلم گفتن باز گشته او را
 در کنار گرفته بود پسر رب و دندان او میداد و می گفت از محبت خدا او را با او آنگس که ترا تا حق بگشود روز دیگر
 در مسجد نبی صلی الله علیه و سلم بودم این جوان بابر در پیش که از بزرگتر بود و باید ند و گفتند یا جبراه ما یا
 یکدیگر گشتی گرفتیم بیچکام یکدیگر را نتوانستیم افکندن و پیچیدیم که قوت کدام ما زیادت است آنحضرت صلی الله
 علیه و سلم فرمود که جانان جد گشتی گرفتن متاسبتی با حال شما ندارد و بر وید و هر یک خطی نویسی خطی که نام بهتر
 باشد قوت او زیاده تر بود ایشان گرفتند و هر یک خطی نوشتند و بیار و در دست پیغمبر صلی الله علیه و سلم
 دادند حضرت تالی فرموده گفت جانان جد نزد پدر خود برید که و خطی که می شناسد تا بگوید که خط کدام از شما بهتر است
 ایشان بر نهند و حضرت سالت صلی الله علیه و سلم برخاست و من هم بیرون آمدم میان من و سلمان
 دوستی بود و پسر پدیدم که چرا حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم میان بنی مکه خود حکم نکرد و
 نگفت که خط کدام نیکوتر است سلمان فرمود که آنحضرت صلی الله علیه و سلم هر دو را دوست میدارد و
 و تالی فرمود که اگر گوید خط حسن بهتر است دل حسین ملول شود و اگر گوید که خط حسین بهتر است
 جبراه اندوه بر دل حسن نشنید لاجرم این مهم را و اله بیدر ایشان که من گفتم ای سلمان بجز مت یاری
 و بر آوردی و بحق دین اسلام که تحقیق کن که پدربیان ایشان چگونه حکم فرمود سلمان قبول کرد و از هم
 برگرد ششم روز دیگر ملاقات واقع شد گفتم ای سلمان مسمی له ویر و زیاده گفتیم کجا رسیده گفت
 ای برادر ایشان نزد یک پدیر که رفتند بودند همانا نوع که بر ضمیمه پیغمبر حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم
 گذشته بود بر نشاط خاطر او نیز دستش را حواله بخار ایشان فرموده و گفته بنزد بنویسند و بر او دید

تا او چه گوید همین که پیش قاطمه رفته اند و بغرض رسانیده که جدا فرمود که بروید و خط بویسبید هر که خط او بهتر است
 او بیشتر خط نوشته بیدست جد برویم ما را حواله بپدر کرد و همین که نزد پدرم رفتم ما را بجلازمت تو فرستاد
 و اکنون میاید و خط مای مانگر بر آستی حکم کن قاطمه با خود اندیشید که ده که جد بزرگوار و پدر نامدار ایشان بنوا
 اند که دل سبکچام لول شود من چگونه کنم پس گفته که شامی و انید که من خط نمیدانم فاما در عقد خوشترین هفت
 و اندم و اریه دارم بر سر شامان کنم هر که ام که بیشتر چنین خطی است و قوت او کامل تر باشد پس آن گوهر
 را بر ایشان فشانده من سگوه بر حیدره و حسین سگوه بر بدست آورده فی الحال از حضرت عزت
 بجبرئیل بن فرمان رسیده که زود بر زمین رود و بر دیال با فر خود یکدانه گوهر را بدو نیم کن تا هر یک نیمه بر
 چینه و دل سبکچام اند و بگین نگر و در جبرئیل بفرمان ملک حلیل یکدانه گوهر را بدو نیم کرده و هر یک از
 شامه را دگان سگوه بر نیم چینه اندای بزید ازین سخن فهمی شود که مصطفی صلی الله علیه و سلم و مرتضی
 و زهرا غیاثم بر دل ایشان روانی داشته اند و حضرت خداوند نمایی خواسته که سبکچام لول شود
 من جد و دم شنیده ام که کسان تو یک برادر را زهر داده اند و شمر حرمت الماس چشانیده و هم نهاد و دوباره
 جگر از دست براده می بینم که سر این دیگر با منسا و دو دوسر در نظر تو نهاده اند و ای بر حال تو و شامه جان تو نظر
 کنی تا کسان به نیت فرزند مصطفی باشند هیچ وجه رو آیین چنین کنید بر حلق نشسته نشدین تیغ کین نهیب
 در خاک و خون نهاده رخ نازنین کتیر به چون سخن بد بخارید غریز از حاضران مجلس بر آید زید تیر سید و گفت
 عقید الشمس ملک را بر من می شورانی و رعیت را با شوب می آری اگر نه آلت که تو رسول قیصری و الا فی الحال
 ترا بیاست میرسانم عجب الشمس گفت ای شمر نا انصاف حرمت رسول قیصر میداری و حرمت رسول کبر
 فرو می گذاری زید بانگ بر طازبان زد که این مرد را از مجلس من بیرون بریدم و مان ویرا بیرون برود و روز
 یا خمر رسیده بود فرمود که بعضی از زنان را بیارید تا سخن گویم ام کلثوم وزین العابدین پیش آمدند زید
 را که چشم بر سر بر آورد افتاد فریاد بر و داشت که واجلا انا و ما حاکمنا پس روی به زید کرد که هیچ میدانی که
 چه میبکشی زنان خود را در پس پرده نشانده و دختران محترم رسول صلی الله علیه و سلم در پیش خلق بپوش
 نهادم که در وقت بازخواست از عهده این عمل چگونه بیرون آئی زید بر خود بلر زید و پرسید که این چه است
 گفتند خا هر حسین است و دختر قاطمه زهرا ناگاه ام کلثوم بر پای خاست و گفت اجازت ده تا من بر آورم بر ام
 و دیدار بانسین شکی بچشم دست تو بکس یافت برست و سر نام حسین برگرفت و لب تو را بر لب و دست نهاد
 و بهوش شد پس سر بر آورد و گفت زید امید می دارم که درین دنیا رحمت نه بینی چنانچه ما را در رخ
 افکنده زید گفت این زن در از زبان هم خواهر حسین است گفتند آری این ام کلثوم چون دیدی که

خداي ظن شما بدو رخ کرد و آنچه برانکرده بودید بر شما واقع شد ام کلثوم فرمود که خدای من افتخار دور رخ کرد
خوانده که ای ائمه ما فی القلوب و بر ایشان لعنت کرده و هر چه در خدای فرموده که **وَعَيْنِي بَيْنَ يَدَيْكُمْ**
وَالْمَائِدَاتُ و بجهت آنکه اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم از کذب و نفاق مبرا و معز اند نیز بدو رسد
بگردانیده توجه برین العابدین کرد و گفت این کودک کیست گفتند علی بن الحسین گفت من شنیدم که علی
بن الحسین کشته شده گفتند ویرانه سپرد علی اکبر و علی اصغر کشته شدند در این علی اوسط بجا بود و او را
گرفته آوردیم نیزید گفت ای جسی تومی دانی که پدر تو خواست که بر نیزیر با خطبه بنام او کند و مسند
خلافت تمام او بود شکر خدای را که مقصود ز سید زین العابدین گفت ای زید این منبر با پدران با نهاد
اند یا پدران تو خلافت از پدران ما زیاده بود که در راه دین جهاد می کردند یا زید این تو که پدر گاه کنی
شکر می آوردند ما هم و تو در قیامت پر سپیده خواهد شد و سبب علم کن **يُنْفِقُونَ قَطْعَهُمْ** روزی که اندرون جگر از بول خون بود و حکام را الوای عمل سرنگون بود ای زید بے
دشمنی و دن داده و بن بیا و اندیشه کن که حال تو آن روز چون بود نیزید این سخنان در غضب شد و
سنگ را گفت این را بیرون برو سرش باز کن و پیش من آر سر سنگ دست علی بن الحسین گرفت
ام کلثوم بر حسب و هر دو دست و روی زد و گفت پس زاده همد دست ازین کودک بدار و الله
همچس نمانده است که دختران محمد را صلی الله علیه و سلم محرم باشد الا این کودک پس این بریت انشیا
كِرْدُ شَعْرَانَا دِيكُ يَا جَلَالُ يَا خَيْرُ مَرْسَلُ احْسَبْنَاكَ مَقْتُولُ و نَسَلَاكَ ضَابِحُ چون نیزید این
انتهاخ کرد و زره بر اعضای شمس افتاد و فرمود تا دست از روی برداشته نزدیک خودش خواند و در پهلو می
سپهرش بنشانید گفت یا علی پس من در سن نیز نزدیک است توانی که باو کشتی گیری امام زین العابدین
گفت کاشتی سهل است هر یک را کار دے بده ناد نظر تو بخار یکیم و هر که غالب آید مغلوب را بکشد
و تو تا شاکتی را وی گوید که درین محل نهاره شام فردا کفند پس نیزید گفت ای پیغمبر این نوبت
پدر من است نوبت پدر تو کجاست امام زین العابدین فرمود که زمانی تامل کن تا جواب تو باز و هم نگاه
آواز نهاره فرو نشست و مؤذن آغاز بانگ نماز کرد امام زین العابدین گفت پس زید یا نیک نوبت جدو
پدر من است که می نوازند تو نوبت پنج روزه غره مشد که درین سر آفاق رخ هر کس پنج روزه نوبت است
اما نوبت دولت با تا قیامت باقی است و دراز ضرب است سکه سعادت بر نام ما نخواهند و نیزید
غرت و کرامت خطبه فضیلت بنام ما خواهند نوشت تا دور روز دور ما است
تا نام کائنات بود نام نام ما است پس زید ما خوش شد حاضران از فصاحت شاهزاده و نیزید زمان

حجب مانہ نزد میان نرید و امام زین العابدین با خاتم بسیار واقف شد چنانچه ذکر آن بطول می انجامد القصہ سخن رسید کہ علی بن حسین
تحت کبریا بر حسین رضوانہ ما فرود آمد میافضانہ شہ آیت تطہیر حق با نازل شدہ یاد حق شمارم نمودت و ذوالقرباد و بارہ بیت
یا در بارہ شمشاد چنان میگفت تا عرشه بریزید افتادہ است ازین سخن برو طاری شد گفت یا بن حسین من خطبہ بخوانم کہ گفت قال
پدرم را بمن دہ تا بکشم نرید سرداران کو قدر اطلبیدہ گفت کہ حسین را کہ گفت گفتند خولی بن زید نرید نرید نموی
یا اورا حاضر کرد نرید سپید کہ حسین را تو کشتی چون خولی میاست بشیر بن مالک را دیدہ بود و نیز سپید
گفت حاشا ما با کشتن چکار گفت پس کہ گفت گفت سالن بن انس اورا آواز دادند و پرسید کہ
کہ تو کشتی حسین را گفت فی لعنت بر قاتلان حسین با و زید نرید شد پس گفت اورا کہ کشته است گفت
شمر ذی الجوشن دس فرستاد تا شمر را آورد نرید سپید کہ حسین را تو کشتی گفت مسما ذالند زید گفت
بہم مردمان منتقم اند بر آنکہ اورا تو کشتی گفت اینان دروغ می گویند غضب بریزید ستولی شد پرسید
کہ پس اورا کہ کشته است شمر گفت من راست بگویم کہ حسین را کشته است آنکہ قبایل عرب را
جمع کرد و در بیت المال بکشا و لشکر را اسب و سلاح و نفقہ و نعلت داو و گفت بروید و با
حسین حرب کتید زید را انفعال عظیم است داو گفت بر خیزید لعنت خدای بر ہمہ شما یا و آنکہ رو
یا امام زین العابدین کرد کہ حاجت دیگر طلب کن گفت سر پدرم را بمن دہ باہر کا دیگر تا ببرم
و بد تنہای ایشان بلخی سازم گفت این حاجت تو رواست حاجت دیگر نخواہ گفت مرا با اہل بیت
من اجازت فرماتے تا بجدینہ رویم و بر سر روضہ جد نرگوار خود صلوات اللہ و سلامہ علیہ بطاعت و عباد
مشغول شویم گفت این مراد ہم حاصل است آرزوی دیگر نخواہ گفت فرود آویندہ است مرا اجازت
فرماتے تا بر نرید روم و خطبہ بخوانم نرید گفت این آرزویت نیز برآرم و خطابت فرود با تو گذارم اما چون روز
دیگر شد نرید روضہ خطابت امام زین العابدین پیشان شدہ خطیبے فصیح شامی را مقرر کرد کہ
خطبہ بخواند و منادی کردند کہ ہمہ کس مسجد جامع حاضر آیند چون مردم نماز آویندہ حاضر شدند و
خطیب بر منبر رفتہ بتائش آل ابوسفیان زبان بکشد و در مذمت آل ابریطالب مبالغہ بسیار
نمودہ بطلان حسین را بیان کرد و تحقیقت و اولویت نرید را عیان کرد زین العابدین بطاعت
شد خود را نگاہ نتوانست داشت آواز داد کہ یا شامی باش خطیب قوم انت آدم و شامی بد خطیبی تو مر
این قوم را رضای مخلوق را بر خط خالق اختیار نمودہ و دین را بد نیامی و ون بدل کردہ قطعہ بیروی
نفس ہوا میکنی کہ راه حق این است خطا میکنی و در حق خیار را نونی سخن بدست اشرار دادستی
کتی آل عبا از ہمہ فاصلترند و ہم چنین قوم چرامی کتی پس روی بریزید کردہ بوعدہ کہ مرادادہ

و فاکن دوام عهدی که بشته از دمه خود ادا کن و اجازت ده که بر منبر روم و میان خطبه که رضای خدا و رسول بدان باز بسته باشد بخوانم و کلماتی که مستمعان مست معانی او گشته مشاب و با جور شوند ادا کنم نیز بدگفت بر منبر رفتن حاجت نیست هم اینجا بر پایه ایستاده سخنم که خواهی بگویی اهل دمشق بفتان آمدند و شرافت شام بر پایی خواستند و درخواست نمودند که میخواهیم که الفاظ و عبارات اهل حجاز بشنویم و بدینجه که فصاحت و بلاغت حجازیان تا چه مرتبه است نیز بدگفت که ای اهل شام این پسر زنی با شتم است و ایشان افسح عریز میباید که چون بر منبر رود آل بوسنیان را نصیحت سازد و بی امید استخوان کسرا گوید یا کافر گفتند او خرد سال است چه تواند گفت ما را هوس است که از جد خود سخنی نقل کند که در آن ما را موعظه فتنه گری بود و نیز بدالتاس بزرگان را روانه توانست که اجازت داد شاهزاده بیالای منبر برآید و خطبه مشتمل بر حمد الهی نعمت حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم ادا فرمود و بر وجهی که سهام او با هم فصیحی شیرین زبان بهر طرف تعریف آن زرسد و بصائر ضایر بلغامی زیبا بیان با سرار توصیف آن راه نیاید بدایع الفاظ و کلماتی آن چون در بیع مسایل اهل دین برخواستن بلاغت محتوی و حقایق معانی جانفزایش مانند وقایق و لایل ارباب یقین بر لطایف بداعت و فصاحت مشتمل و منظوم نظم و مع کلماتش چو مهر عالم گیر نظر العین سخنانش چو ماه نور افزای بدین لطافت و خوبی ادا کرده کسی یکسپاس آید و او صاف خواجده و دو سکه و بعد از حمد و صلوة موعظه فرمود که همه و لها از تاثیر آن نرم و مجموع سینهها از تصرف آن گرم شد بهیئت غلام آن سخنانم که آتش را فروزید بطوطیان خردمانه حق آموز و و پس از آنکه دیدهای اشکیار و ولها می بی آسم در قرار شده بود فرمود که اهل شام هر که مراد اند و اندر و بر که نداشتند باید که بدانند تا بن رسول المختار انا بن المصطفی سید الایمان منم پسر صاحب معراج و خداوند تاج و درواج منم فرزندان کب البراق و افضل همه پیامبران با اتفاق منم پسر سافز سفر سبحان آذنی اسوی و مجاور حرم کان قاب تو سین او ادنی منم پسر خطیب ناجی الی اعبین و ما ادحی و عند یس کلش علمه شد بید القوی منم پسر خواجده شیرب و بطحی و صدر سمند اجتبا و اصطفای منم پسر حبیب حضرت آله یعنی محمد رسول الله صلوات الله و سلامه علیه منم پسر شهسوار مضار هملاتی و شهر ریخته گاه یافتی منم مفتاح خزانه انامد نینه العله و علی با جبا منم پسر صاحب مناصب و منظر عیارت و منظر غرائب یعنی علی بن ابی طالب رضی الله عنه هر گاه که گفته انا بن غریز از خلق برآید بعد از تعریف جیدین فرمود که منم پسر و خضر شیر المرسلین سیده انصار العالمین منم پسر گوهر و برج قلعه بضعة منی و اختر برج من اذ اهل اقصی اذ انی منم پسر ادرساوات و شقیح عریضه عرصات بقول عذرا

یعنی فاطمه زهرا منم فرزند سبط رسول و قره العین بتول امام سوم محمدتخت یعنی امیرالمؤمنین حسن منم فرزند شهید
مظلوم و غریب مهوم نور دیده مصطفی سرور سینه منقضی بتلای میدان کرب و بلا یعنی حسین شهید کربلا
درین محل خردوش و فغان بر خاست از آواز گریستن مردم غریب و زهره و مشق افتاد و یزید ازین غلغله
بترسد و از بیم غوغای عام بر خود بلرزید و مؤذن را اشارت کرد تا بانگ نماز بگوید سخن را برین العابدین
منقطع گرداند مؤذن برخاست و گفت الله اکبر امام زین العابدین فرمود که نعم لا شیء اکبر منه
مؤذن گفت اللهم ان لا اله الا الله امام گفت بعد شهادت به الحی و شجره و حی و بشری
مؤذن گفت اللهم ان محمد رسول الله زین العابدین عمامه از سر برداشتند و مؤذن با فکند و گیسوا
مشکین پریشان کرده گفت مؤذن سخی این محمد صلی الله علیه و سلم بر تو سوگند که یک زمان توقف کن مؤذن
خاموش کرد و شاهزاده روی بپرزید آورد که ای سیر معاویه این رسول کرم حد تو بود یا جدمین اگر گوئی که حد تو
بوده دروغ گوئی و همه عالم داند که دروغ گفتی و اگر گوئی که جدمین بوده که علی بن الحنفیه پس ترا چه چیز بر آن داشت
که پدرم را که بهترین عترت این حضرت بود بفرمودی تا شهید کردی و مخدرات سر و فانت غضبت طهارت
را چون اسیران بلده به بلده بگردانیدی و مرا پیچ ساختی و زخمه دروین جدم انداختی و با این همه کلمه میگوئی
در وی بقبله می آری و شرم نمیداری پس دست کرد و گریبان جامه بدرید و گفت آمدن هیچکس نیست
از تنگه جدا و سپتیا میریوده باشد غیر از من فریاد از مردم برآمد و گریستن بر اهل مشق افتاد و بعضی بهیوش شدند
و قیامت در مسجد جامع پدید آمدن یزید بر پای خاست و بانگ بر مؤذن زد که قامت بگو پس قامت گفته
شد و نماز از بند مردم و غلغله آمد و بدید و دعوا افتاد و یزید تیرگی کرد که مردم را با اصلاح آرد و مجبور
ساخته همه کابریشام را طلبید و نفرمود تا شرم و امرای کوفه را حاضر کردند و سخنان زشت بر رویشان گفته را ایشان
نفرین کرد و گفت من از اطاعت شما بدون قتل امام حسین رضی بودم و اگر نه او را زنده می آوردمین
حق خدمت او بجای می آوردم نسبت بر سپهر همانند باو که به چین اهل قدام نمود و مرد عراق و شام بدنام
کرد و در تاریخ العالم آورده که یزید این سخنان بجهت آن بر زبان میزد که مردم بر قتل امام حسین مصحاب
او نفرین می کردند و یزید را تو بیخ و سر زدن می نمودند چه این کارند آسان کاره است و این عمل سهیل
کرداری نقطه نه باز بچی است ناحق سر بر بدین شهر باری را که بوشه حضرت روح الامین گوارا جنبانش
نه سهیل است از عطشش پر کرده گردن نوبهائی را که کتب باغ رسالت رسته شد سر و خراش با نده آسان است
کردن بر سر نیزه سر شایسته که دادی بوسه سلطان اسل بر روی رخشانش با بوقت قتلش از سر زده آورد
می آمد که نفرین خدا بر شتم و بر الضار و اعوانش و در کفر انرا پ آورده که یزید اهل بیت را در درون

کوشک خود بجای منقرذ ساخته بود و امام حسین رو خرمی داشت چهار ساله و بسیار او را دوست داشتی
 و او نیز پدر را بنایت دوست میداشت و تا پدرش شهید شده بود و اویم می پرسید که این آبی کجا است
 پدر من می گفتند بجای رفته است و او را با انواع تسلی میدادند و او را بیدار پدر اشقیماقی عظیم
 بود درین وقت که در کوشک یزید بودند شبی این دختر پدر را در خواب دید که او را در کنار گرفت از
 نایب شادی بیدار شد و پدر را ندید شوقش زیاده گشت و آغاز اضطراب کرده فغان در گرفت حال پر پیید
 گفت حال می میدیم که در کنار پدر نشسته ام چون چشم باز کردم او را نمی بینم مرا بگوئید که پدرم کجا است
 که مرا بیش ازین طلاق فراق نمانده و هر چند می گفتند نمی ختر صبر کن و تشکیبانی پیش گیر جواب میداد که
 بیست بیستم ایام را تا ب تشکیبانی نیست طلاق روز فراق و شب تهانی نیست یک یا پدرم را پیش
 من آرید یا مرا پیش فرستید چون اهل بیت این سخن بشنیدند میگیا رفرا با دانه ادا ایشان بر آمد و
 شروش در گرفتند نیرید از غوغای ایشان از خواب در آمد و کس فرستاد تا خبر گیرد که اهل بیت را
 چه واقعه شده ایشان صورت واقعه باز گفتند و خبر به یزید رسید که دختر امام حسین پدر را در خواب
 دیده و برای دیدار پدر بر طاقی میکنند یزید گفت بروید و سر پدرش بدو نماند شاید تسلی یابد
 یزید آن سر را در خانه خاص خود نگاه میداشت خادمان یزید آن سر را بر طبق سپین نهاده
 و مندی از سندس بران افکنده نزد اهل بیت آوردند و گفتند یزیدی گوید که سر پدر او را بدو نماند
 شاید که او را تسلی بید آید اما چون طبق را پیش وی نهادند پرسید که این چیست گفتند آنچه می طلبی
 این است همین که مندی برگرفت سر و دید بر آن طبق نهاده آن سر را برداشت و نیک در آن
 نگر گریست سر پدر خود را دید آه از سینه بر کشید و روی در روی پدر مالید و لب خود بر لب وی نهاد
 فی الحال جان بداد و دیگر باره اهل بیت را تعزیت امام حسین تازه شد و مصیبت شهید شجر بدید پذیرفت
شغل آجل باز این چه غوغا در جهان انداختی که ابراندوی بر آوردی ز رویای بلایه برق حسرت
 و ز زمین و در زمان انداختی که شورشی در روزگار انس و جان کردی پدید آتش در خرمن پیرو جوان
 انداختی که یزید چون ازین حال خبر یافت ایشان را تعزیت رسانید و ام کلثوم اجازت طلبید که در خراج
 کوشک بندگی کرده و تعزیت اهل بیت بدارد و اجازت یافته بمنزله که جهت با تم منقرذ کرده بودند
 تشریف فرمود زمان اکابر بجز بیت و حاضر گشتند و او مرثیه که در احوال ناری اهل بیت خوانی
 شهید گفته بود می خواند و تا توان عمر بسبب آسب از دیده می یار بدهند و از خم اهل بیت میزاریدند و یک
 بیت از قصیده ام کلثوم این است شعر صانت رجال و فنی المون ساداتی و ذادنی حسرت من

بعد از عیاشی که عمو را فریاد که بی مونس و محقریم بماندیم گرفتند غریزان و در غم خوار بماندیم، آزاد شدند از غم
این داگه و ماگه در هم که رفتند گرفتار بماندیم، افکار شد از غم دل ایشان در رفتند، ما ناله گمان بآید دل
افکار بماندیم، و در خاک بختند و رخ از ما برفتند، افسوس که در حسرت و دیدار بماندیم، با عیاشی نفسی
بود طیب همه لسان بگذشت همه بآید افکار بماندیم، و در روایت ابوالموید چنان است که نزدیک است
سفر اهل بیت ساخته همه را جامه داد و در راه چنانچه لایق باشد تعیین نمودند، ان بن ابی شیب را مقرر کرد تا با سی
سوار کملی در ملازمت ایشان باشد و در محافظت ایشان مبالغه بسیار کرد و بجانب مدینه روان ساخت
و امام زین العابدین سر بدر بزرگوار با سر راهی دیگر در گذر فتنه میاید بگر بلا در بیستم ماه صفر سر آن سرور
بیدن اعلم از مقام یافت و سر راهی شهیدی دیگر یابان ایشان پیوست و در آن راه نعمان بن ابی شیب
در ملازمت اهل بیت پیچ و پیچ فرو نگذاشت قاعده تعظیم و احترام ایشان کما بین معنی داشت
نزول از شمال اهل بیت بر موجب خواه ایشان بود هر جا خواستند نزول فرمودند و در هر گاه
اراده کردند که رحلت نمودند و در وقت فرود آمدن و سوار شدن اهل بیت ملازمان نعمان دور
دور شدند تا ایشان را حجاب نبود و بمشایه او با ایشان نگاه داشتند که چون قریب بهمین
رسیدند ام کلثوم باز نوب گفت که خواهر حقوق نعمان بر ما واجب گشت ما هیچ چیز نداریم که بوسیله
و هم زمین فرمود که صدقت راست گفتی ما لئالی نیست ما را چیزی نماند تا چهلینا اگر آنکه زیور با و پیرها
که ما را هست بدو فرستیم پس آن پیرها از دست گوش و گردن و انگشتان بیرون آرد و بدو فرستادند
و عذر خواهی نمودند که این بعضی از جزای خدمت است در دنیا باقی پادشاهان مصاحبت تو در دنیا
تو خواهی رسانید پس نعمان مطلقاً چیزی از آن قبول نکرد و همه را پیش ایشان فرستاد پیغام داد که اگر
هم ای ما پادشاهان بزرگوار بود اما رعایت حرمت شما بفرضی از اعراض نیامی واقع نشد بلکه برای شنود
جد بزرگوار شما کردم و بجز آنکه خدمت من قبول اهل بیت نمی صلی الله علیه و سلم افتاد و من شکر این نعمت
حکونه توانم کردن و سپاس از می این موهبت که نامزد من شده چه نوع بجای می توانم آورد و بیست
باید الحمد که او را پوری بخت بلند به چنین منصب شایسته شدم و دو نعمت در اهل بیت اوراد می
خیز کردند و ایشانرا هدیه رسانیده باز گشت اما را می گوید که چون اهل مدینه خبر آمدن اهل بیت شنوند
فغان از ایشان برآید و او را در انصار از صفار و کبار حتی زنان و کودکان ایشان قرین ناله و
وزاری و رفیق گریه سوگاری بانها را اضطراب و بغیر از این با استقبال ایشان بیرون آمدند و چون امام
زین العابدین را با دو نفر آن امام حسین و خواهر آن شما نوازه گوین بدیدند بدیدند و دل و سوز جگر در خاک

غلطی نداشتند و با دیده گریان و سینه سوزان و خونین کلام سبع اهل بیت میرسانیدند قطعه عالی را جان و زمین
 ماتم پریشان گشتم است ای خانه دلها ازین اندوه ویران گشته است ای آفتاب ای از در تیر رفته سوی
 که بلا با ایسے کرب و بلا در خاک پنهان گشته است ای در زمره الرایض آورده که بیخ نوبت در
 مدینه حضرت رسالت جزعی و فرعی افتاده که مردم گمان برده اند که قیامت قائم شده اول
 آن روز که حضرت رسول صلی الله علیه و سلم در حرب احد بود که شیطان نثار داد و او که آن صحابا
 فی قتل خروش افغان از زن و مرد و پسر و جوان و پسران حجرات رسالت صلی الله علیه و سلم و بنات مسلم و متول عنده
 بی اختیار بجانب صدوران شدند و شمشیرین حکایت سخن ذکر یافته دو روزی که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم ازین
 حجره فانی متوجه ریاض رضای سبحانی شد سیکس فرسواز اهل مدینه الا که در غم و غصه و الم و ماتم بود سوم و نهمی که خبر
 شهادت مرتضی اعلی از کوفه با سماع اهل مدینه رسیدن آن بر کشیدند و گویا ماتم پیغمبر صلی الله علیه و سلم تازه
 شد چهارم زمانی که امام حسین آن غمگینت مکه کرده بود و عجمه کوفه داشت و خواهران و دختران
 را می برد و اهل مدینه را دروغ میگرددند پنجم در محلی که اهل بیت از شام در رسیدند و اهل مدینه استقبال
 نموده تعزیت در گرفتند اما اهل بیت که بدین رسیدند از گدازه بردند مصطفی اصالی الله علیه و سلم رفت
 با و از سوزناک از حیر چاک چاک نعره برکشیدند که حاجت آه و احتیاج آه و اسنبل آه و اسنبل آه پیما
 خاندان تویم غریبان و دو مان تویم سوزان و گریان زغم فرزندان تویم محنت کشیدگان با و یه حیران
 تویم مظلومان صحرا می در و بلا تویم پوچوران بریابان رخ و عنایم لگد کوب چغاسی کوفیان پیوفا تویم آزرده
 خجرتم شامیان بی شرم و جیایم تشنه لبان آب فرایم گمرازدگان عقبان عقوبت تویم سلام فرزند
 ولیند تو آورده ایم داز شترت اشتراد چاه بروقه عرش شنباه تو آورده ایم قطعه یار رسول الله بر آرد
 از روضه سرتابگری اهل بیت خوشین را نازد و چهار و حنین و دور پلای و شمعان وین گرفتار آمده
 کس مباد و در جهان هرگز گرفتار اینچنین اهل بیت اینجا گریان و نالان که تا کاسه ام سلمه رضی الله
 عنها از حجره طاهره خود بیرون آمد غریوان و نالان شیشه خاک کربلا که خون شده بود در دست گرفته
 و دختر امام حسین را که بیمار بود در دست دیگر گرفته چون اهل بیت مادر مومنان را دیدند و آن خاک
 خون شده را مشاهده کردند و در سوز ایشان منفصا عفت و متراوت شده دختران امام حسین
 و خواهرانش ام سلمه را در کنار گرفته و دختر شانه زده را پریش بسیار کردند بیان این تعزیت
 که بر سر روضه حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم واقع شد از سر حد تقیر بر شجا و راست آقاصی
 و ادانی مدینه وین ماتم مهیم و خواص عوام ازین مصیبت در اندوه عظیم بیت مرطبات و در جهان کون

فساد کس چنین تعزیت ندارد و یاد امام سلمه اهل بیت راستی بسیار داد و کسالی را که از نعم امام حسین می گرفتند
 و عدد خواب بسیار فرمود که بر او امام حسین خواب بی غایت وارد و چنانچه قبل ازین گذشت که در کربلا
 در کربلا بیدار بود خواب خوب بهشت است در عیون الرضا که در کربلا است که پسرخیل خزا می روایت کرده که چون بودم
 را اوقات جانم از زبانش بیهوش شد و در رویش سیاه گشت من ازین واقعه ترسیدم و این صورت
 را از مردم پرسش کردم و گفتم تا او را اینها را بپوشانند و فریاد من از جهت بسیار بلول و محزون بودم
 شبانه و برادر خواب دیدم که باروی روشن و جامه سفید نیک پوشیده گفتم ای پدر خن سجان و قحالی
 با تو چه کردی گفت مرا بیا زید گفتم بوقت مرگ علامات عجب بر تو پیدا آمد گفت آه سیاهی روی
 و گریه زبانی من از آن بود که خرمی خودم و چون مردم را بپوشاندند آورو و نندم چنان باروی سیاه و
 زبان گنگ بودم تا که دیدم که رسول خدا صلی الله علیه و سلم بیاید و گفت و خیل تویی گفتم آه
 یا رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت بخوان آن مرثیه که در حق شهیدان اهل بیت من گفته بر خاتم
 لا اضمیك الله سن النهر ان ضحکاتك لوال محمد لظلمون قل قمر و الة تا آخر این ابیات بخوانم
 و حضرت رسول صلی الله علیه و سلم میگفت چون شعر تمام کردم فرمود که نیک گفته و در شفاعت کرد تا به
 بخشیدند و این جامه رسول خداست که در بردارم و ازین خبر معلوم میشود که کربلا در حق این مظلوم موجب
 از جیل و جزای جزیل است شومی دیده که بهر شهید کربلا شد شکر باریا بدار تو سعادت شومی روز شهادت از عشق شهید
 شاه شهیدان یاد کن که هر اشک ز جزو دیده خونین بر آید هر که او را در گریان است از حسین یا با حسین بود و در اول وقت

فصل دوم در عقوبت قاتلان امام حسین رضی الله عنه

فصل ازین حدیثی در عقوبت قاتلان شاهزاد از صفی رضوی نقل افتاده که گفته
 امام حسین در تالیقی است از آتش دوست و یار او بسلاسل آتش منقید و عقوبات او فرزند از حد
 و عدد و باشد و هم در صحیفه شریفه با سناد عالی حضرت رضوی مذکور است که حضرت رسالت پناه
 صلی الله علیه و سلم فرمود که موسی بن عمران بعد از وفات یارون علیه السلام دست و عابد رگه کبریا
 برداشت که کسی بر او دم هارون شربت فوات چشید و رخت از زندان فنا بوستان بنا گشتید
 مراد از پیام رخت سجان بر و وحی فرستاد که اگر از من آمرزش اولین و آخرین میطلبی دعا می ترا
 اجابت گفتم و هم بر پیام زخم مگر قاتل حسین بن علی را که من بخود انتقام حسین از قاتل او نخواهم کشید
 همیشه کسی که ایشان خولی بر تری و چنان افتد که هرگز بر نخورد و در کتب انجلیب آورده که هر تری و بر گستر

همه بار و نوح ماری است که در اشد بیدگوند هر روز بمقتاد و بار می لرزد و از دهر می لرزد و حق سبحانه میفرماید
 که ای شدید چه میخواهی بیگوید آئی عشق و سبقت قاتلان حسین را بمن جواب کن تا زهرهای خود بر ایشان ریزم و
 حقیقتی ای باو میگویی که ساکن شوک عقاب ایشان خواهد است همه ابیدریغ خواهی گردی و دوران عشق و سب
 مختصی کالی خواهد کشید این خود عقوبات آخر ایشان است که پایان ندارد و در میان نیز همه محاربان
 کوفه و شام که در آن محسوم که حاضر بوده اند از سب پاهیان و نظار گیان و آنکه حاضر نبوده اما
 بقتل امام حسین شادی کرده هر یک به بلای بزرگ و منای عظیم مبتلا شده اند و کفر الغریب از امام
 سلمی نقل کرده اند که فرمود که یکی از خوارج نزد ما بود و ما از قتله امام حسین سخن میگفتیم شخصی از
 اهل مجلس گفت هیچکس شاد نگشت بکشتن امام حسین الا آنکه در بدترین جا بگردان خارجی الفت
 دروغ می گویند یا اهل العراق من شاد گشتم بقتل وی و مرا هیچ کردی نرسیده است و هنوز در جمع
 ما بود که شراره از چراغ نجس و بقدرت الهی در ریش وی افتاد و آغاز سوختن کرد آن کس بخواست
 و بسوسه آب و دیده خود را در جوی افکند آنچه وجه آن آتش فرو نه نشست و در دوران آب
 گوشت و پوست او می سوخت تا در میان آتش و آب برود و سر او افتاد و انا را آنجا بر دیده او و الا ایضا
 علاوه که فرمود آب تا او در شهیدان را جو آتش فرزدی با بادت بیشک میان آب و آتش سوختن
 امام حسن بصری نقل فرموده که مرده پیش ما می آمد که مرا مسایل شرعی تعلیم دهد و ما را از صحبت او نترستیم
 عظیم بود زیرا که در وقت تکلیف از او می آید که هیچ شانه طاقت آن نمی آورد و ما از ترس می آمد که سبب آن
 تن از سوسه بازمی آید آخر او را در نزد آن حال سوال کردیم بجا بیست و نعل شغل شد و گفت من از حال
 خود شکار خبر دهم اما از سر آنگونه برانید که من بآن نماند بودم که بر لب آب فرزت تکیه بانی نمیکردند تا لشکر
 امام حسین آید بر نماند و بر آنکه می آمدند او را از آب منع میکردیم بعد از واقعه که با شیبی در خواب دیدم که
 قیامت قائم شده و من در لشکر عظیمم گرفتارم و اکتا بر صی با کلب آب خود نشسته اند و برخی دیگر از
 اصحاب بریاسه ایستاده و صیبتایان مردم را سب و سبند من پیش حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
 آوردم و آب طلبیدم حضرت فرمود که آیش دهید هیچکس آب بمن نداد تا سب که من است تا شانه کردم
 و هیچکس نترساید ز این رسید و آب بر عطش من نرزد و من چهارم که فریاد زدم حضرت رسالت صلی الله علیه
 و سلم فرمود که میرا پیش می دهید گفتند یا رسول الله این کس از شما است که بر کنار فرات نشسته بود
 و نشسته گان لشکر امام حسین را آب نمیداد حضرت رسول صلی الله علیه و سلم فرمود استغفوه قطره انسا
 ادر فرمود که از نظر ان بیانشا مانع چون ازان قطران پیشیدم و بیدار گشتم این متن با خود یافتیم و هر چه میفرماید

قطران می شود و رایحه آن موجب کراهت مشام مردان است امام حسن بصری فرمود که دیگر نزد ما مینباید آنرا
 خاطر مار و ادرار و ادرار خورستند و اندک زمانی را بخواری تمام بگردیست اعدای تو را در خداوند
 هر گز که از آن تبر نیاشد ابوالفخرا آورده که مرصع را در طول آن خانه گنجینه دیدند نقاب بر او فرود گذاشته
 می گفتند خدا یا مراد ایماز و او آنم که نیامری سادات و مشایخ حرم گفتند ای عزیز تو میدی از رحمت
 خدای کفر است و هر چند کسی را گناه بسیار و جنابت بشمار بود چون بدرگاه حق رجوع نماید و پند تو بد
 و انابت و زاری و ندامت پیش آید امید آفرینش هست پیش از چو حرم پیش از پیش و ابریم
 بالطاق خدا امید و ابریم با تو چو اظهار ناامیدی می کنی و از نام زیدین حق خبر میدی آن مرد گفت
 بیا مید و قصه هر ابش نوید نماید آید که نمیدی من از چسبیت گفتند بگو تا بت تویم و هر یک حصه
 عبرت از قصه تو بر واریم گفت من در آن لشکر بودم که با امام حسین جنگ میکردند و بسبب راز
 شهادت آنحضرت رفیق آن خیل شدم که سر مبارک شاهزاده بشام می بردند و ما پنججاه
 کس بودیم که نگهبانی آن سر با میکردیم آن بدایر پیروزه ضمیمه بر با فرمی آمدند سر مبارک را در میان
 می نهادند و گرد و برگرد آن حلقه زده نمردند و من از دور ایشان می نگارستم و گاه گاه بر احوال شقاوت
 مال خود می گردستم شبی از بشمار بر همان عادت خود بعد از شرب خمر مست شدم و سختند و من در خواب
 نمی شدم ناگهان آواز ناله زاری شنیدم و کسی را نمی دیدم و در شتاب این حال بالا نگریستم چنان نظر
 من آمد که در آسمان بکشادند و معاویه دیدم که خیمه زور فرود آورده و در برابر سر امام حسین در هوا بایستاده
 و سه تن بار و بیهای روحانی ایستاده پرسیدم که اینها چه کسانی گفتند مقربان درگاه صمدیت اند یکی
 جبرئیل است و دوم میکائیل و دیگر اسرافیل ناگهان جبرئیل علیه السلام بر خیمه شد و گفت انزل
 یا صفی الله فرود آی ای آدم صفی الله دیدم که آدم و شیث و ادریس فرود آمدند و سر شاهزاده را
 زیارت کردند باز بر خیمه شد و گفت که انزل یا نجی الله دیدم که نوح و سام فرود آمدند نوح
 دیگر فرمود که انزل یا خلیل الله ابراهیم و اسمعیل و اسحق فرود آمدند و دیگر باره فرمود که انزل یا کلیم الله
 موسی و هارون نزول فرمودند بار و دیگر گفت انزل یا هاشم الله عیسی و شمعون نازل شدند و هر چهار
 که فرمودی آمد سر مبارک امام حسین را زیارت میکرد و در آخر بر خیمه آمد و گفت انزل یا حبیب الله
 حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم نزول اجلال از زانی فرمود و بزرگان صحابه و اشراف اهل بیت
 چون امیر المؤمنین علی و امیر المؤمنین حسن و حمزه و جعفر طیار را چون رسول صلی الله علیه و سلم از آن خیمه
 بزرگ آمد دیدم که سر امام حسین از جاسه خود حرکت کرد و نهنگها و قدم پیش باز و پدید سر زانی خود بر پشت

پایه آنحضرت نهاده با و از خزین گفت یا اجله برین که از شما گاران بود فدا و با کجا بود و چنانچه چهار سید
عالم صلی الله علیه و سلم آن سر را برداشت و در کوسارک در روئے لایه دیگر بر آورد و همه اینها بموقت آنحضرت
حق گریستند و علی اکبر درین عزیمت دور و در مبتلا است کشتی نوح غرق طوفان ابتلا است یا ای خلیل ز آتش
نزد دوم مرتن یا این شعله بین که در جگر شاه که بلا است از ننگین چه است پیر من موسی ز نزل که در دست خضه چه عیسی
چرا قیامت است یا گو یار امامم سلطان بن حسین یا خدین خروش و ولوله در خیل نبیا است یا اینها غم از بر خیل
مصلطه خوزند آتش و در اینهاست که بر جان مصطفی است یا اگر تفتی بگردانین غصه و خور است یا در فاطمه بنه لار زین
حاله را دست کشته نش نیز زین بود و بسکه بر سپهر در هر که بنگری بهیچ واغ مبتلا اهل جبرئیل السلام من آفت رسول الله اگر
فرمانی با اهل کوفه دشام آن کنم که با قوم لوط علیه السلام که دم حضرت فرمود که آن میجوایم
که فرمای قیامت بر ایشان خصمی کنم جبرئیل گفت یا سید الثقلمین جمعی بلایکه فرود آمدند میگویند
که ما را فرموده اند که این نجاه تن را بلاک کنم رسول علیه السلام گفت گو بکنید آنچه ایشان را
گفته اند آن فرشتگان جرمهای ایشان داشتند هر که را جرم بودی زوندی آتش در و
اقتاد و بسوخته تا چهل و نه کس سوخته شدند چون نوبت بمن رسید گفتم الامان یا
رسول الله گفت برو لا عفرانک الله لک خدایت میام زاد من شک ندارم که سخن
پیغام خلاف نیست اهل حرم گفتم نغاب چرا فرود گشته گفت از بول آن واقعه هیات
من متغییر گشته است پس بمبالغه مردم نغاب برداشت رویش چون روی شوک بود و در اندامش
چون مشک که از زودهن بیرون آمده سادات و مشایخ حرم گفتند دور شو از نزدیک ما
تا شامت تو بجا حاضران نزد آن شخص نغاب فرود گشته از حرم بیرون رفت هنوز
ده قدم خارج حرم نهاده بود که صاعقه از هواد آمد و آن ناپاک را پاک بسوخت لطم
از برق سستم بر که زو آتش بشهیدان باشد سوخت صاعقه خشم آلهی بود بر که اله یافت
دل آن شه مظلوم با حقا که بیاید المی تا نماند ای راویان معتبر آورده اند که بعد از شهادت امام
حسین و سایر شهدای بیچ یک از امر او سرداران لشکر سپه زیاد و سوار و پیاده و خادم و مخدوم ایشان
و همه با سایش نزد و آبی بخوشدلی نخوردند و اندک زمانی راهریک بعقوبت و دیگر که سبب
عبرت عالمیان بود و بلاک شده اند و در شواهد آورده که بصحت رسیده است که هیچکس از
قاتلان امیر المؤمنین حسین و اصحاب و نماز که پیش از مرگ نصیحت نشد و مبتلا گشت قتل
یا بیلاسه و دیگر در کفر الغرایب آورده که بعد از شهادت شاهزاده جاپرین برید از و سعه عامه

مغز و پیرایه داشته بر سر نهاده فی الحال دیوانه شد و ماغ وی بر تپه مجنونا گشت که بسلاسل مقیدش
ساختند و در آن قید گرفت شد بزنجیر بسلسله ذمه حما سبوتن فلما عا سلسل گشت و چون
حضرتی فیص مطرش از تن پاکیزه بر کشیده پوششیدار برص شد و در آن کرته پاک صد و هفتده سوراخ
شمرند که آثار زخمها و جراحتها بود و گفته اند قمیص آنحضرت را عبد الرحمن بن حصین پوشید و بر صفت
و موی سر و حاس او فرور سخته عبرت عالمیان شد اسود بن حنظله یک شمشیر آنحضرت را بر گرفت
علت بزم بر و پدید آمد و نوره در همه اعضای و کافتاد و سقط گشت مالک بن بسیار
جوشن شاهزاده را بر گرفت از عقل بنیاده یا ده گوی شد و مردم با کس نزل و خربت میکرد و دزد و سنگ
بر وی میزدند عاقبت کس بازی بازی سنگ بر سر زد و بدان حضرت مغزش بر ایشان شد
و در شواهد آورده که شمر فری الجوشن مقتدر سرخ در میان باره امام حسین یافتند بود و بعضی از آن
بد شمر خود بخشنده و خزان را بر زگر می داد تا ز برای و کس ز پور کس ساز و چون زرگر آن زر را با آتش
بر و در آتش بسیار ناچیز گشت چون شمر آن را شنید زرگر را طایفه باقی زر را بد و داد که این
را در حضور من در آتش نه چون زرگر آن را در آتش نهاد آن نیز ناچیز شد و می آرد که شمشیر حید
از شاهزاده مانده بود آن بد بختان آن را با گشتند و به بخت ندر چنان تلخ بود که هیچ کس از آن
لقمه نتوانست خورد و قصه عقوبات قبله امام حسین در دنیا و قتل ایشان با لواخ خواری
و مشقت بسیار بوده بر دست ابراهیم اشتر و مختار و غیر ایشان از دوستان آن آل بیت سید اختیار
که در کتاب مذکور است و مسطور و الله علیه بذات الصد و امام با فعی در کتاب مرآت ابریکان
آورده که بعد از قتل امام حسین اندک وقت را سر عبید الله زیاد را بدار لاله کوفه آوردند و آن
سر خبیث ندم را آنجا که سر طیب مکرم امام حسین نهاده بودند نهاده و امام ترندی بیستند خود
از عماره بن عمیر نقل میکند که چون سر سیر زیاد و اصحاب او را بمسجد کوفه آوردند و لوجه نهادند من بد آنجا
رسیدم و آواز مردم شنیدم که میگفتند آمد آمد ناگاه مار کس بیاید و بمیان آن سر مار
آمده بسوراخ بینی عبید الله زیاد در رفت و اندک زمانه درنگ کرده بیرون آمد و بر رفت
تا از نظر مردم غایب شد باز فریاد مردم بر آمد که آمد آمد و دیده همان مار بیاید و همان عمل که پیشتر
کرده بود تکرار نمود و چند نوبت این عمل مشاهده افتاد امام با فعی فرمود که علماء فرموده اند که این بر کافران
آن فعل بود که با سر امام حسین از و ظاهر شد و این از نشانه های عذاب آشکارای دیست برین
نقل در شواهد نیز مذکور است و هم در شواهد آورده که یک از بد بختان در مدینه خطبه خواند

و قتل امیر المومنین حسین اطهار بشاشت کرد و شب آنرا در بنه آواز شنیدند و صاحب آواز را
 ندیدند و گفتم بیت شنیدند که میخواهند بیکه ازان این است **فمعهرا ایما القاتلون جمل الاحسین**؛
 ابشار دایا العن ای التبتکل ای کشندگان حسین از روی جهل و بیخردی فروده با و شمارا العذاب
 و نوح و بیه بند و سجن سجن و ترجمه بیت دیگر آنست که هر که در آسمان است بر شما نفرین میکنند
 از ارواح انبیاء از ملائکه و گروه مقربان و معنی بیت سوم چنین است که شما لعنت کرده شده اید
 بر زبان پسر او و یعنی سلیمان علیها السلام و بر زبان عیسی که صاحب ایل است **علیه السلام**
 و هم در خواب نقل کرده که از غازیان ارض روم گفته است که در کنایس ایشان دیدم که نوشته
 بودند **فمعهرا ایما القاتلون جمل الاحسین**؛ شفاعت جنه و بوط الحساب؛ پرسیدم که این را
 که نوشته ولی نوشته اند گفتند نمیدانیم ابوالمفاخر گفته که این چهار بیت است و در تاریخ مشرق
 این ابیات هم در تحت او بوده حساب کرده اند پس بعد سال پیش از مبعث حضرت رسول صلی الله
 علیه و سلم بوده و ترجمه این بیت که مسطور شده این است که آیا امید میدارند استقامت بسبیل
 تعجب است یعنی چگونه امید میدارند که گریه که امام حسین را شهید کنند شفاعت جدا در
 در روز شمار و بس غریب است که کسی فرزند کسی را بظلم و جفا بقتل رساند و خوابد که پدر آن مظلوم
 مقتول او را شفاعت کند قطع تعجب است که مرزبان بعین که از سر جهل؛ ندا شربت حرمت
 اولاد پاک مصطفوی؛ بر سینه خون حسین و هنوز میدارد؛ طمع بلطف خدا و شفاعت نبوی؛ امید
 بعنایت الهی و حمایت حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و سلم آنست که از مواعب فضیل احدی
 و میامن شفاعت احدی صلی الله علیه و سلم قسطی اتم کس و سهمی اتم اهل بیروزگار محنت زدگان آخر الزما
 که در ماتم شاه شهیدان با دیده گریان و سینه بریان حاضر می شوند و داستان تکایات جگر سوز
 در و ابیات عم اندوز شهید اگر بلامی شنوند و اصل و متوال دار او فرمایند که کتاب خواننده شنوند
 و نویسنده را از مشوبات آن نوشتندگان شربت شهادت و کرامت آن نوشتندگان
 خلعت سعادت محروم و بی بهره نگذارند **یا علی ای جهان آفرین بجان حسین؛ بغم و درو پیران**
 حسین؛ که رسائی ثواب آن شهید؛ به بصیبت رسیدگان حسین؛ آیین یارب العالمین
 خاتمهم و روزگار اولاد سید طین و سلسله نسب بعضی از ایشان بیاید آنست که
 حضرت امیر المومنین علی را بشول شهرسی و ششش فرزند بوده شهرده پسر و شهرده دختر تیغ شمشیر
 الدین علیبدلی ستاب فرموده که نوزده پسر بوده شش در حال حیات و متوفی شده اند محسن بجای علیبدلند

و نیز در بیدار از امیر مازندران حسن و حسین محمد خنید ابو بکر عمر عثمان عون جعفر عثمان و فضل
عباس و حسن و ایشان در کربلا شربت شهادت چشیدند و ابو بکر که حاضر تمام داشت و عثمان عون
و جعفر و عثمان و فضل عباس بقول یحیی عمر علی بنم در آن حرب بوده و بشربت شهادت فایز گشته
و از پنج پسر ایشان عقب مانده حسن حسین و محمد آبر که خمر خفیه گویند و عباس شهید و عمر اطرف و ما
انجا فاکر جمعی مشاهیر از ائمه سبطین سیدین پس اجل هو اسلاوه مخالفی الکنین بر سبیل اجمال
یا دکنیم و در مقصد مقصود **اقول** عقب بیدار شهید ابی محمد حسن بن علی بن ابی طالب که اکبر
اولاد امیر است و امام دوم است لقب **مجتب** و سید ولد است و در تصدق رمضان است
تاریخ من الهجرة بود و فالش شیب شنبه بیست و نهم هجرت هجرت من الهجرة عمر شریفش
چهل و شش سال بود و پنج ماه و نیم و او را شانزده فرزند بوده یازده پسر زید و حسن شعی و حسین
و طلحه و اسمعیل و عبد الله و حمزه و یعقوب و عبد الرحمن و عمر قاسم ازین جمله **عقب** است و قاسم
با عمر بزرگوار خود در کربلا حاضر بودند و نیز شهادت مسته گشته غریمت دارالقرارد نمودند و از چهار
پسر او را عقب ماند زید و حسن و حسین شعی و کثرت سادات حسنی و امتیاز و اقتدار ایشان کالشمس
فی نصف النهار سجد شهادت رسیده **مصرع** است آفتاب محتاج صیقل است و درین ادراک
بعضی از اکابر از نسل این دو بزرگوار علم ظهور بر او افتادند و گویند بطریقی که سید حسب و نسب
جمال الدین احمد معتبر رحمه الله در مؤلفات خود آورده و ذکر عقب هر یک بر سبب اختصا
و فضل جدا گانه بیاریم **فصل اول** اما عقب زید بن حسن که او را ابو الحسن گفتند از
پسر او حسن بن زید است که کنیت او ابو محمد بود و در زمان دو انجی امارت مدینه تعلقن بدو داشت
و او را از هیئت پسر عقب است ابو محمد اسمعیل اولاد چهار تن اندک اند و از ان سه تن بسیار آنها
که کمتر ندیکه است و از نسل او قبیله خطیبان اند و دوم زید از نسل او بنو طاهر اند و در ایشان
اختلاف است سوم **عقب** اولاد او نیز اندک بوده اند چهارم ابراهیم و فرزندان او
بغیر است و چهارم در طرحت از میند و نصیبین بلا وجه شمر اما آنها که اولاد ایشان بسیار بوده یکی
اسمعیل است که داعی الکبیر و داعی الاول نیز گویند و دلت و طبرستان پادشاه بود از نسل
او است و قبایل ایشان بسیار است و دیگر علی است که امام **عظیم** است که در مسجد الشجره بنو احمی است
و در ادوی حاجت روا تعلق است از فرزندان او است دایشان از نیز بیوت و عشایر زیاد از جدا
سوم قاسم **عقب** است که عقب و عبد الرحمن شجر بیست و محمد بطحانی و بس اباطحان ایشان بسیارند

بن حسن جغتو و محمد ادرع پسر عیسی اندامیر است و بنو المومنین از اولاد او است
اندو بنو الکثیثش در ولایت شام از نسل ابو سلیمان محمد بن عبید الله انداما ابو علی حسن مثلث
از اکابر دور خود بود و ابو الحسن بن علی عماد از اولاد او است و از اولاد علی عابد حسین بن
علی شیب صاحب فتح است که در زمان باوی خروج کرد و جماعت ساوات علوی یابو
بودند باوی کس فرستاد تا همه را شیب که دند و از امام محمد تقی منقول است که بعد از
قتضیه که بلا بیج واقعه اهل بیت مار شیب تر از واقعه فتح بوده اما عجب الله محض در بر
عمر کثیر اولاد بوده اند و از عقاب ایشان بسیار بزرگان خاصه اند و ما شیب از
عقب هر یک در وصله ایراد کنیم و حاصل عبدالله محض شیخ بنی هاشم بود
و در زمان خود او را محض گفتند یعنی فالص چه خلاصه دو سبط بود مادرش فاطمه بنت اسیم
و پدرش حسن بن الحسن و ادبنا بیت شیب بوده حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم و از وی پرستیدند
که شما چه جنت افضل همه در مانند گفت با آنکه همه کس را از نو است که از ما پرستند و مادر زدی
بر کم و از دیگران هاشم بیست و از زوی زبینه مانند دیگران ما را پرستند و اگر آن نیست از نو که
عقب او از شش پسر است محمد و بر اسیم و موسی و یحیی و سلیمان و ادریس اما محمد صاحب
نفس زکیه بود که او را ابو القاسم می گفتندی در کابر زمان او را بعدی التیب و او در چه تمام او محمد
بود و کنیتش ابو القاسم و نام پدرش عبدالله و در حدیث مشهور آمده که مهدی از فرزندان
من باشد نام او نام من و نام پدر او نام پدر من دور و است و دیگر است که کنیت
او کنیت من و عظامی بنی هاشم همه بوی استنظیر و نودست و در تالی نشایه از بعد خود نقل کرده است
که او چهار سال در شکم مادر بود و چون متولد شد در میان دو کتف از خاله سیه بود و بر سر بیست و
او خروج کرد و در مدینه و امام مالک رحمه الله فرمودی میروا و مروان را که باوی خروج کنی و یاری
در و گاری و هواداری او فرو گذارید و او بجز و او بی شکر سیر صفت فرستاد و بالشکر خود با استقبال
بدون آمده محاربه واقع شد و او را حجاز از بیت بقتل رسید و چون در حدیث واقع شده
بود که از فرزندان من نفس زکیه با حجاز از بیت کشته خواهد شد او را نفس زکیه سید دادند و عقب
او از پسرش ابی محمد عبید الله اشتر الکابلی است که او بعد از شهادت پدرش گریه بولایت سینه
رفت و در کابل شهید شد و ابو جعفر نقیب کوه و ابوالحسن و ابوالبرکات که تخر و ابوالحسن
محمد شجران هم از بنی اشتر اند اما اینهم قبیل باجمری کنیت او ابوالحسن بود و فرستاد او تا حدی

قتل کرده اند که دم شتر مرشد گرفته و بر جاسه بداشته و بودی نیز که شتر مرغی دوم او در دست
 ابراهیم بماند و او از کبار علما بوده و در شب دوشنبه غزه رمضان ۴۷۵ هجری بمصره خروج کرد
 و پس از کابری و بعیت کرده بود و چون امام آغوش و عباد بن منصور و بخت رسید
 که امام عظیم ابو حنیفه کوفی رحمة الله علیه در بیت او بوده در خروج با وی و معاشرت و نصرت و پس
 فتوی میداده و پسر خود حماد را با چهار هزار درم به نزد وی فرستاد و نامه نوشت و در آنجا یاد کرد و اگر نه
 حفظ امانات و در این مرسوم که نزدیک سن است مراد من میگیرد و الا بتولا حق شده تقویت تو
 میکنم و این نامه بدست دو انبئی افتاد و بر ابو حنیفه رحمة الله علیه متغیر شد و او را ایذایی کرد که سبب قاتل
 وی گشت و آوردند که خجوزه بنزد امام عظیم آمد و گفت تو فتوی دادی پسر مرا بخروج یا ابراهیم
 و اورفت و کشته شد امام فرمود که کاشکے من بجای پسر تو بودی الفتحة و انبئی لشکر بر سر
 فرستاد ابراهیم نیز از بصره بیرون آمد با عسکری دو انبئی محاربه نمودند و بعد از انزمام لشکر
 دو انبئی تیرے بر پیشانی ابراهیم آمد و شهید شد و در دیده یا حمری و او قریه السیت قریه بکوفه
 و عقب او از پسرش حسن است و پس بنوا لارزق و صاحب تاحم و زرق الله بلقب بخند ریس
 از نسل سے اندام موسی کنیتش ابو الحسن است و چون لون مبارکش اندکی سیاهی مایل بود مادرش
 او را چون لقب او و عقب او از پسر است اول عبدالصالح که گفتند که او را نیز رضا لقب
 داده بودند و مامون میخواست که او را ولی عهد خود سازد و با نمود و بگریخت و در بابیه اقامت نمود و تا
 هجرت او فوتی را البیک اجابت فرمود دوم ابراهیم و عقب او از ابراهیم یوسف اخضر است
 و یوسف امیر و ابو جعفر حاکم میامد و بنو مجیدان همه از نسل سے اندام شیخ صالح عقب او از بنو
 پسر است موسی ثانی و سلیمان و احمد یحیی و صالح و از اولاد صالح آل ابی اسحاق کاند و آل حسن
 و آل بنیم اما یحیی بلقب است بسویتی و اولاد او را سولقیون خوانند و ابو الخنایم و آل ابی
 الحمد از نسل یحیی اندام محمد بلقب است بمسور که در حرب بس سواری نمود و اولاد او را احمد یون
 خوانند و ایشان بسیار اند همه اهل زیارت و حکومت و بنی عمق آل المطر و آل حمزه و کرامیون
 و آل عرفه و آل جاز و آل سلمه و بنی السراج همه از نسل احمد مسور اند اما سلیمان سعیدی و جیه
 ملو و صاحب باس و سطوت و بشجاعت و سخاوت مذکور و مشهور او را ایکه پسر بود
 داؤد نام داد و بنی پسر داشت ابو الفانک عبد الله و بنی شاعر و حسن مخترق و علی محمد

مصطفی اما اعتقاد بخیر مصفح آنکی بود و عقوبت او از علی بن سلیمان حسین عابد شهید است حسن
محقق باو پیر نشین بود و اعتقاد از نیز قبیل بود و حسین شاعر را اولاد است از جمله
عبد الله المکنی بابی المندی اما ابو القاسم اولاد او را فاکتور گویند و قدمت دریاست و است
حسینی ایشان را بوده و ابو القاسم صد و بیست و پنج سال بزرگیت او اولاد او در حجاز منبک
بودند و او را شت پسر بوده اول اسحق او را فارس بنی حسن گفتند که وجود و جرات و کرم و عظمت
شاهانه و او اولاد او که بوده و عقوبت او از محمد و علی و او را بن قاسم است و دم محمد و ابو العباس
در بغداد و طبرستان و سیل وی اند سوم احمد که ابو جعفر گفتند صد و بیست و هفت سال عمر یافتند
و عقوبت او بسیار ندمه نقبا و رؤسا و ابوطالب عباس و قاسم از اولاد و اند چهارم ابی القاسم و
صیغح است که اولاد او نامند اند پنجم جعفر آل مضاء از نسل وی اند ششم قاسم شایه او نیز
معقب است هراج و سراج از فرزندان وی اند هفتم داود و موسی قار شش حسین بهار
از اولاد وی اند هشتم عبد الرحمن ابی فاکت صد و بیست سال بزرگیت و میت و یک
پسر داشت از جمله بازوه معقب بودند و ابو الطیب و او دین عبد الرحمن که اولاد او را آل ابی
الطیب گویند عقوبت او بسیار است و بنو هاس و بنو علی و بنو حسان و بنو قاسم و بنو شایه
اینها همه اولاد ابی الطیب اند و بنو شایخ و بنو کثر اولاد او که اند اما عقوبت او هاس بن ابی
الطیب از شش پسر است محمد و خازم و مختار و مکتز و صلاح و حمزه و آخه بن دهاس
والی مکه مبارک که شهبه از وفات امیر تاج المعالی شکر بن ابی الفتح و حمزه را از چهار کس
عقب بود عماره و محمد و ابو القاسم یحیی و امیر المصنف عیسی و عیسی را پسر که بود علی بصیرت
و فتح اللاه و حاکم صاحب اختیار که بود در ایام حکومت او بگه امام غامه جارا الله تشکر الله
سجده کتاب کثافت را بر نام او تصنیف کرد و تصدیق بسیار در هر ج و سه اشناخ و او بنو در هر
ز محشری ایمان دارد و عقوبت او بسیار است اما موسی بن ابی الصالح که موسی ثانی گویند
کبیت او ابو عمر است و در ۵۰ که او را شهید کردند در ایام مدینه از خلفا که عباسی
و اولاد او را موسویون گویند و اما ربیع حجاز از آن ایشان بوده و شهرد پسر داشت از بازوه
نیز عقب نامند و هفت تن معقه مداور بن موسی و ابو الرضا و ابو الشریکات پسران
و سه اند امیر مدینه و نقیب بطبرج از نسل ایشانند و آل علقمه از نسل حسن بن ادریس است
نیکه این موسی که نقیب بفقیه است عبد الله و بیاج پسر است و آل ابی الیس از نسل امیر

یحیی اند صا ح بن موسی ملقب بارت است و گویند رت سپرد و بوده و مر او را عقوبت هست جن بن موسی
 اولاد او درینغ و نواحی آن ساکن بودند و صا ح امیر فارس که اولاد او را صا حیون خوانند
 از نسل محمد بن حسن است آل بدر هم ازین نسلند علی بن موسی سپرد و عیبت عالم است اعتقاد
 دارد و اولاد امیر بن موسی او را عقوبت بسیار است صلاصله آل المشرقی و آل نزار و آل یحیی و آل
 عطیة از نسل می اند و قطب الاقطاب سیدی محی المله و الدین عبد القادر قدس سره مشهور است
 بعید السیدین یحیی بن محمد الرومی بن داود الامیر محمد اکبر بن موسی الثانی که او را ثامیر گویند که بدین تفریح
 کرد و در ایام مشرف عقوبت او از پنج کس است اول عبد الله اکبر اشدا از نسل صا اند و اولاد حسین شهید
 دوم حسین امیر و عقوبت او از سه سپهر است ابو هاشم و ابو جعفر و ابو الحسن یحیی امیر از اولاد ابو
 الحسن است حسن محرق از نسل ابو جعفر و اول کسی که از نسل نبی الحون در مکه ملک شد او بود و اولاد
 ابو هاشم را ابو هاشم گویند و امران نیز خوانند سوم علی و بنو علی اولاد وی اند و آل شهید و آل مقن
 سحله از نسل علی اند چهارم قاسم و او را برادر خرد او حسن را که عقوبت پنجم است حرانی گویند که در حران
 با عادی جنگ کرد و عقوبت حسن از سلیمان و محمد است و عقوبت سلیمان از هاشم اما بیستم
 حرانی را اعتقاد و اولاد بسیارند آل کشیم و آل درین آل ابی لطیب و از شجره بنو مالک معلوم
 میشود که نسب این شاهزاده بزرگوار فلک اقتدار بقاسم میکشد چه والد عالی مقدر است سید الساد
 و نشاء الیرکات و السادات سید سلاح الدوله والد بن موسی از جانب پدر و از نسل علی
 بن مالک است و از طرف والده عفت و ناز از نسل سلطان السادات العظام و برهان
 القافه الکرام جلال المله والد بن امیر سپید بر که بن محمد بن مالک است و نسب مالک برین وجه
 در شجره مسطور است مالک بن الحسن بن حسین بن کامل بن احمد بن اسمعیل بن علی بن عیسی بن
 حمزه بن وهاس بن شکر یحیی بن محمد بن هاشم بن قاسم الحرانی بن محمد التایر بن موسی الثانی
 بن عبد القدر الشیخ الصا ح بن موسی الحون بن محمد السد المحض بن الحسن المشی بن الحسن بن علی ابرطاب
 رضی الله عنهم پس دانسته شد که سلسله نسب این شاهزاده عالی نسب الی حسب از جانب
 والد بزرگوار بسبط الرسول المؤمن امیر المؤمنین حسن امیر سید و بیانه از اطلاع بر این معنی این نیز بیاید و آنست
 که از طرف والده عصمت شعار بصاحب قرآن اعظم امیر تیمور گورگان منتهی میشود و چه همدا علی و جزینها
 که والده حضرت شاهزاده باشد و بنظر سلطان الاعظم قهرمان لامم خاقان الورس مغز الدوله
 والدین بالیقتر است که برادر اعیانی عالی حضرت خلافت پناه سلطان السلاطین مغز السلطنه

والدینیا والدین ابوالغازی سلطان حسین بہادر خان است خلد اللہ ملکہ و سلطانتہ و ایشان فرزند
بزرگوار حضرت سلطان مہر و سلطان غیاث الدین منصور و او فرزند سلطان کشتورستان
بابقر سلطان و او فرزند خاقان مغفور امیر زادہ عمر شیخ و او فرزند حضرت سلطان صاحب
قران قطب السلطنۃ امیر تیمور گورگان انار اللہ برہانہ و بازا این شانہ زادہ عالی قدر شہرت مصاہر
عالی حضرت خلافت زنت جم جہای ظل آبی شاہ ابوالغازی خلدت معالم سلطنۃ کما مدت
و عایم عظمتہ معزز گشتہ و گوہر مکتبہ ازان حدیث شرف ظہور نمونہ مستمی بہ حجر برکہ کہ آثار دولت
ابد ہوندا ز صفحہات احوال ظاہر است و محافل نختہ و زانو ن از وجبات اقوال و افعالش
لا لاج و باہر مشعرات الہلال اذ اذایت نمونہ بک بقیت ان سبکبیلر یک ما کما کہ لاد پیست
صفات او جنبہ کہ میدرد اول وقت کہ کہ شاد ملک معالی شود و رخر کار یا لادال مؤید بعنا
انجیل فی ظل والہ النبیل ماجھی بن عبد الصمد محض اور صاحب یم خوانند کہ در گیلان خروج
کرد و عقب او بسیار است اما سلیمان بن عبد اللہ پسر او محمد اور مغرب اولاد بود و تحقیقت احوال
ایشان معلوم نیست اما اور پس بن عبد اللہ عقب او از پسرش اور پس با سوس قصی و عمر را مدینہ
زیتون و علی تہرتی کہ رسول سلطان مصر بودہ بساطان محمود قادری از نساجی بن اور پس
و وصل ابراہیم غزنی الحسن الشہی کنیت او ابو اسمعیل است و اور را جہت کثرت جود و سخا عمر لقب
دادند سید شریف بودہ راوی احادیث جد بزرگوار خود صلی اللہ علیہ وسلم و در حسن و متقی و وفات
کردہ و وفود نہ سال عمر داشتہ و عقب او از پسرش اسمعیل بیاج است پس عقب او از حسن بیج است
و ابراہیم طباطبائی و عقب بن بیج از پسرش حسن است و بنو بیج لقب اولاد او است و عقب
او از ابو جعفر است و از ابی القاسم علی بن المعروف بابن البعیدہ صاحب مسجد عبد الجبار
کو فی ازال معینہ است و اکابر آل عجیب بسیار بودہ اند از تقبا و خطبا از حجابہ نقیب بلج الدین جعفر
کہ اور از غایت فصاحت لسان آل حسن گفتند کہ ابراہیم طباطبائی پیشروانی قوم بود
و سبب لقبیبا وہ طباطبائی آن بودہ کہ در محل طفقہ لہیت او پدیشش خواستہ کہ برائے
او جامہ بدوزد و او را مخیر ساختہ میان چہ چقا و ہنوز زانش بر کلام فصیح بیاری بودہ فرمود
کہ طباطبای یعنی قبا قبا و بعضی گفتند اند کہ اور اہل سواد بدین لقب خوانند و معنی طباطبای
بلتت بنطی مسید سادات باشد و عقب او از سہ فرزند است قاسم رسی و احمد و حسن طبای
طبای ابو محمد صفوی مصری است ابراہیم و ابو الحسن بلقب کحل بنو المسجد و بنو الکراک از نسل

حسن اندام احمد طباطبائی ابو عبد الله گفتند عقب او از ابی جعفر و ابی اسمعیل است و ابوالبرکات
 و ابوالمکارم از نسل احمد اندام قاسم رسی کینتش ابو محمد است و بخت نزول او در جبل الرسس
 او را رسی گفتند مرد عقیف و زاهد بوده و عقب او از هفت پسر است یحیی رسی والی رمله بوده و آنجا
 عقب دار حسن رسی حاکم و رئیس مدینه بوده علیان بن حسن از اولاد او است اسمعیل رسی عقب او
 از پسر ابی عبد الله محمد شعرائی است که نقیب طالبیان بوده بمصر و عقب محمد شعرائی از اسمعیل
 پسر او است که بعد از او در مصر منصب نقابت داشت و از ابی القاسم احمد نقیب و نقباء مصر
 همه شعرائی بوده اند و سلیمان رسی شیم عدل از اولاد او است و بنو نوزون بمصره از اولاد محمد بن ابراهیم
 بن سلیمان اند و حسین رسی سیدی کریم بود و او را ابو عبد الله گفتند که پسرش ابو نعیم
 یحیی هادی امام بزرگ بوده است از ایتمه زیدیه و رایام معتقدیه بن ظهور کرد و او را هادی
 الی الحق لقب دادند و اولاد او ملوک و ائمه عین اند و حسن قبلی پسر او است و آل ابی الصفا
 از نسل محمد رقیه این یحیی اند و احمد الناصر بن یحیی الهادی او را ناصر بن الله لقب
 دادند و ناصر پیر از اولاد او است و عقب ایشان در یمن و خورستان است و محمد رسی
 نقباء و قضاة تیره از اولاد وی اند نقیب النقا و قاضی القضاة قطب الدین ابو زرعه از اولاد زید اسود اند و
 او پسر ابراهیم محمد رسی است و ابن طقطقی صاحب اموال و ضیاع و عقار از اولاد قاسم الرئیس بن محمد است
 رسی بمصر بوده و عقب او آنجا بودند و آخونی رسی ایشانند یحیی رسی ابراهیم طباطبائی اند و ایشان آخر
 نبی اسمعیل و بیاج اند و اسمعیل پسر ابراهیم غمر و او پسر حسن بن حسن بن ابی طالب رضی الله عنهم این بود شمه
 از انساب عقابا کرده است که بر سبیل ایجاز و اختصار رقم ذکر یافتند و بن عقب سبط ششمین میر و یعون الله
 تعالی مقصد مدنی در ذکر عقب سید و شهید بنی عبد الله حسین وی امام سوم است و ابو
 الایمه است لقب و سید و شهید و اولادش سکنه اربع من الهجرة بوده و شما و تش و هم محرم
 السجریه و میان ولادت برادرش حسن و حمل و پنجاه روز بوده و طهری نیز گفته اند و
 مرضه او ام الفضل بوده زوجة عباس بن عبد المطلب بدین رقم بن عباس و او را
 چهار پسر و دو دختر بوده اما پسران علی اکبر است و علی او سبط که زین العابدین گویند و علی
 رضی و عبد الله و بروایت دیگر شش پسر داشته چهار مذکور و محمد و جعفر و در تاریخ العالم
 بجای محمد آورده و الله اعلم و پسر تقدیر سے اولاد او از علی زین العابدین است و پس
 ازین حضرت تا مهدی اند از ایتمه اثنا عشر لاجرم مطالب این مقصد را در فصل

ایراد میکنیم **فصل اول** در عقوبت امام زین العابدین می ایام چهارم است از انجیم
 اشرا عشر و کیش ابو محمد است و لقبش زین العابدین در شواهد آورده که یک شب در
 نماز تہجد بود شیطان بصورت اثر دایمی مثل شتر تا ویر از عبادت قبول سازد امام بوی
 بیخ التفات نکرد و شیطان آمد و انگشت پای دریا بگیرد نیز التفات نکرد پس چنان کرد که در تالک
 شتر هنوز نماز خود را قطع نکرد پس خداوند تعالی بر او منکشف کرد و انبیا که آن شیطان
 است و امام ویرادش نام داد و طیا نچه زد و گفت در شواهد کلمتون خوار و ذلیل چون دور شد
 برخاست که در خود تمام کند آوازهای شند و قابل را ندید که سه بار گفت انت
 ذین العابدین و دیگر کسی او ذی القبات و آدم آل عیالیم از القاب اوست پیش
 حسین بن علی سبط النبی العربی صلوات الله علیه و آله و سلم و مادرش شاه زنان و قبیل شهر بانو
 بنت کسری یزدجرد بن شمر یار بن پرویز بن هرمز بن نوشیروان ملک عادل از انجا گفته اند
 که زین العابدین حج کرده است میان موت و ملک و چون قاطعه خواهر زین العابدین هم
 از شهر بانو بوده و حسن بن حسن و اده اند پس اولاد حسن شنی را بنوا منبک و پادشاهی
 جمع باشد و اولاد زین العابدین بقولی سده شش و ثلاثین بوده از تہجد و قاتلش
 خمس و پنجمین و سیچ پس از خواص و توام دور است و در فضایل سے شہادت
 و اورانہ لیسر و تہ دختر بوده و عقب او از ششمش لیسر است محمد باقر و عبد القدر باهر و زید شہید
 و عمر اشرف و حسین اصغر و علی اصغر و عقب او از لیسر او حسن قطن است و علماء و نسب را
 در و کے سخنان است از حلال ابو جعفر سابقه قطعه دار و که مظلومش نسبت شتر افطسیون انتم
 اسکاتالما تکلموا و حق آنست که میان سے و امام جعفر صادق با حشره واقع شد و چون
 طعن بد و از ان سبب است انداز روی نسب و عقب او از انجیم کس است اول خزری
 و حسین مالکدیم پسر حسن بن علی خزری است و مالکدیم را عقب هست و تاج الدین
 حسن اقصی قضایه بلاد قرآنیہ و ابو الفضل نقیب نقباء ممالک او لجا بن محمد هم از نسل حسن
 اند و م عمر بن حسن قاضی امین الدوله ابو جعفر سابقه از نسل اوست و اعقاب او بسیارند
 سوم حسین بنوا شکران از اعقاب و اند و علی دینوری پسر حسن بن حسین قطن است و ابو
 ہاشم محبتی که نسایر ری بوده از نسل دینوریست چهارم حسن مکتوفت پسر و کے
 علی قبیل انبیین است و بنو شریح از نسل سے اند و بنو سامان اولاد حمزه بن حسن مکتوفت

اند و نور بیخ از اولاد سبطین است که در شیخ الاقطس خانواد از این شریفیست از
 نسل عیسی بن موسی بن کنان بن شیبان بن اسد بن هاشم بن عبد مناف بن قریظ بن
 از جمله ابوطالب محمد قاسم بن محمد بن ابی طالب بن عبدالمطلب
 و مدینه بیست و یکم پسر دوازدهم بهرا علی نام نهاده و از شیخ ابی طالب بن عبدالمطلب
 و بنو ابی نصر از نسل ابوتراب علی بن حجاج بن حسن بن ابی طالب بن عبدالمطلب
 کس عقبه را اول پسر دوازدهم است و در کتب است او ابوعلی است و در پاس او اندک تقصیاتی واقع
 بود و بدین لقب است چهار پادشاه و در عقاب به از فی الجمله تقصیده ضرور است زیرا که بطون
 و آنجا و عشایر او بسیارند و عقبه از پیارلس است جعفر کج و علی صالح و محمد جوانی و حمزه
 و عقب حمزه اندک است و بنویسمون از نسل حسین بن حمزه اند و محمد جوانی منسوب است بخویش
 و آن قریه است بدین ابوالحسن محمد محمد بن حسن محمد جوانی است و بنو ابی طالب از اولاد
 ابوالحسن اند در مصر و واسط و ابوجعفر محمد بن عثمان هم از نسل او است و علی صالح بزرگ بوده
 در ریاست عراق تعلق با اولاد او داشته و کینت او ابوالحسن است و مستجاب الدعوات
 بوده است و عقب از عیسی بن موسی است و از ابراهیم و بنو طیفط در کرخ و بنو الحمرق
 از نسل حسن بن ابراهیم اند و عیسی بن موسی دوازدهم علی نام مراد از پسر است و بنو عیسی
 ثالث و پسر دوازدهم امیر ابوالحسن بن محمد اشتر است و او محمد بن ابوطییب است و بیست
 فرزند داشته همه بزرگ و خود بوده اند و ابویعلی نقیب و واسط و ابوالعالی و ابوالفضایل
 داشته اند و بنو کاتبیه و بنو عزام و بنو عیسی و بنو الضام و بنو مصلح و بنو ابی الغنایم و بنو اجمد
 و بنو طیفط و نقیبه عراق را مراد است از نسل اشتر است و ابوالسلاسل و ابوالسلاسل
 امیر حاج که کیش عیسی بن موسی گویند ولدانی علی محمد امیر حاج بن اشتر است و عمر شتر نقیب
 امیر الحجاج پسر او است و بنی الحنکار که نقیبه و سادات بزرگوار نند از عقاب و اند ما جعفر کج
 امرای مدینه و نقیبه ای بلخ و نرند و لوک آنجا از عقاب است و اولاد او پسر بوده حسن
 حسین حسین بن جعفر پسر او است و بنو حجاج است و عقب حسین از ابی الحسین یحیی
 بن زباید است و بنو نکه و بنو علون و بنو قورس و بنو عیلال و بنو الامرج از عقاب
 علی بن یحیی اند و بنو جلال کج و بنو شقایق و بنو خزعل و بنو جنان از نسل طاہر بن یحیی اند و
 حاحده از نسل عبدالواحد بن الکلب بن حسن و بنو جهمه نیز از بن نسلند دوم از اولاد حسین

اصغر عبد الله است و جعفر بیخ پسر دوست و عقاب و از سه پسر است محمد عقیقی که اولاد او را عقیقیون گویند و بنو الموسوس از نسل وی اند و بزرگ سبیل منقذی که در زمان منقذ که بجزینه ساکن بود و اولاد او بسیار اند و ایشان را منقذیون خوانند از جمله علی کیا که جد ملوک رومی است و آل عدنان که نقیبا و مشق اند از نسل وی اند و دیگر احمد منقذی اولاد او ابراهیم و جعفر و حسن و حسین و عبد الله همه عقیبا اند سوم علی و او را نیز عقیب بسیار است حسن و محمد و پسر حسین که علی از اولاد موسی بن علی اند و بنو الککش و بنو الفیل و بنو المصنیره از اولاد عیسی کوفی بن علی اند چهارم ابو محمد حسن پسر او عیب است و پسر عبد الله محمد و او را دو پسر بوده محمد سیاق و بخت سلاقت لسان یعنی تیز زبانی بدین لقب مشهور گشت و حسن چنانکه اولاد او ولادت می بودند از اعقاب سلیقی اند و دیگر علی مرث نقیای شیراز اولاد وی و عبد الله ماطری نیز از نسل او است پنجم سلیمان و اولاد او را به بلاد مصر و مغرب بنو القواطم خوانند اما عمر الاثمه بن زین العابدین برادر پسر مادری ازید شهید است و اسن از و عقاب او از پسر او علی اصغر محمد شاست و او از غم زاده خود جعفر صادق روایت کند و علی از سه پسر عقاب دارد قاسم و عمر شجری و ابو محمد حسن و عقاب قاسم از پسرش ابو جعفر محمد صفوی است که در ایام محتصم بطالقان خروج کرد و او را گرفته شهید کردند و نقیبا علم و شترانیمان از نسل عمر شجری اند و حسن را نیز عقاب است مانند م طبری از اولاد احمد اعرابی است و احمد پسر او ابو جعفر محمد بن حسن و ابو جعفر محمد لقب طبری از نسل جعفر و یا به بن حسن است و بنو زهران نیز از بن نسلند و ناصر البکیر بطلستان که پادشاه دیلمه بود و ناصر الحق لقب او است پسر علی بن حسن است و او را عقاب است بگیلان و اعقاب او ملوک و حکام اند اما ازید شهید کینت او ابو الحسن است و مناقب و فضایل او در حد حساب نچند و او پس از آنکه در کوفه خروج کرد و پوست نقی بفرمان هشام بن عبدالملک با وکس محاربه نمود و در آن شد که مخلوک یوسف بود تیر بر میان دو آبروی زد و پیران زخم شهید شد و او را برهنه بردار کردند و بفرمان الهی آن شب عناقس بر وکس فریاد چنانچه عورت می از البهارم دم پوشید گشت و زید را چهار پسر بود حنیفه و حسین و ذوالدمه و ذوالعبره نیز گویند و عیسی موتمن الاشبال و محمد امامی بعد شهادت پدر بگریخت و در خراسان بجزر جانان افتاد و نصر بسیار جمعی را فرستاد تا ویرا شهید کردند و از عقیب نامند و حسین و ذوالدمه سه پسر داشت اول سحیله و او را بنت پسر زوال قاسم و عقیبا نندک است دوم حسن زاید عقیب او نیز کم است و بنی

لشک و بنی خالص از نسل ویند سوم حمزه بن یحیی عقیب بسیار داشت بنو الامیر از اولاد ویند چهارم
 محو اصغر اقساسی بن یحیی منسوب است با قساس و آن دیچه بوده در نوای کوفه و اولاد او همه
 سادات معظم بودند احمد موضح و علی زاهد و محمد قره العین از نسل علی ترابند بنوز برج از عقیاب
 محمد بن اقساسی پنجم عیسی بن یحیی عقیب او در بلا و ویاار منمشتر اند بنو علق و بنو الایرز و بنو مریم و بنو
 الخطیب بنو المقرئ از عقیاب و اند ششم یحیی بن یحیی و ابو الحسن علی کتیل از نسل او است و بنو کز برز
 و بنو قتیل از اولاد وی اند و بنوزین الشرف از نسل کتیل اند و بنو مقبل و بنو میحان نیز کتیل اند هفتم عمر بن
 یحیی عقیاب او از همه برادران پیش است یحیی اسپرش در ایام متعین خروج کرد و بدرجه شهادت
 رسید بنی النعمان و آل اشقیان و نقباء مشهور عمری از بنی اسامه مجوس از نسل محمد عمر اند و دم
 حسین بقدر ذوی الدعبه اکثر سادات فارس از نسل شمس اند سوم علی بن ذوی الدعبه عقیب
 او از زید پیشیه است و او نسیاه بوده است و کتب بسوطله و در انساب نوشته اند نقباء بعد
 و بصره از نسل ویند اما عیسی موم الاشبال کنیت او یحیی است او شیرازی است که چکان است و یحیی
 الاشبال لقب شد یعنی ششم کننده شیر چکان احمد مخفی پسر او مدعی و جیه بود و پسرش محمد علم بود و علم
 عرب و عقیب علی بن عیسی در کرمان و خراسان هستند و از اولاد زید بن عیسی اکابر بسیار در اوزان و عراق
 عرب و مصر است و عقیب محمد عیسی نیز یک کثرت رسیده و چهارم علی مصقله ابوزرعه ابوی ازین نسلند و از حسن
 عضناره بن عیسی بنو عقرون اند و بنو یحیی جاک امام محمد بن زید الشهدا از اولاد زید است و او را ابو جعفر گفتندی
 بغایت فاضل و کامل بوده و نیز بهرامون شریف شده و عقیب و از پسرش ابی عبد الله جعفر ساو است و محمد
 خطیبی و احمد سبکین و قاسم اولاد و صاحبان الصخر از عقیاب است و فرزندان و عمه نقیب بزرگ
 بوده اند اما عبد الله المصعب از غایت غلبه نوزانیت بر زسار مبارک است بدین لقب لقب گشت او با محمد
 برادر اعیانی بوده و عقیب او از پسرش محمد اقطر است و عقیب اقطر از اسمعیل او را و پسر او حسین بن یحیی
 و فرخ از نسل حسین اند و عقیاب او در قم بوده و محمد کوی هم از اولاد او است و بنو النقی و در شام و مصر از
 نسل محمد اسمعیل اند و نقباء می رود یک ایشان و کویان همه از نسل اقطر اند و الله تعالی اعلم بالصواب
 و در عقیب امام محمد باقر وی امام پنجم است کنیت او ابو جعفر لقب و باقر و بسبب لقب او بدین
 جهت توسع و تبحر است و در علوم و گفته اند این لقب مراد از قول رسول خدا است الله علیه و سلم آورد
 اند که چشم چاب بر بن عبد الله انصاری رضی الله عنه در آخر عمر پوشیده شده بود روزی محمد باقر نزدیک
 وی آمد و در میادی جوانی خود و بر و سلام کرد و چاب جواب داد و گفت تو کیستی گفت محمد بن علی بن

الحسین گفت که ای پسر من پیش آمد دوست بود او جبار دست و پیراهن سپید کرد که پای و پیر نیز
 بود ز نام نگذاشت جبار گفت یا بن رسول الله ان رسول الله یقرئک السلام بدستی که رسول خدا
 ترا سلام میرساند نام فرمود که و علی هو الله التسلام و رحمة الله و بركاته پس گفت اجابرا بنجال
 چگونه بود جبار گفت روزی با حضرت رسول صلی الله علیه و سلم بودم مرا گفت اجابرا شاید که تو بانی نابدان وقت
 که ملاقات کنی با یکی از فرزندان من که دیر از محمد بن علی بن ابی طالب گویند خدای تعالی او را نور حکمت خواهد داد و پیران
 من سلام برسان و رویتی دیگر از جبار بخوان است که پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه مرا گفت شاید که باقی باشی
 تا وقتی که ملاقات کنی که یکی از فرزندان حسین که او را محمد گویند ببقدر علمه الی بن بقر الشکافه و برون آورد علم وین
 بیرون آوردی پس حق او را ملاقات کنی سلام من بر برسان و لا اله الا الله و در مدینه بود روز جمعه سوم ماه صفر هجری
 سبع و خمیسین من الهجرة داشتم عبد الله فاطمه بنت الحسن بن علی و از سادات حسینی اول کسی که در او
 ولادت حسن و حسین جمع شد او بود از حسینیان اول عبد الله محض را چنانچه رقم سبق یافت
 و قات وی در سال هجری و قبر و در بقیع است نزدیک مشهور مقدس پدر نزد گور وی و از وی کرامات
 و خوارق بسیار نقل کرده اند و او را هفت فرزند بود چهار پسر جعفر و عبد الله و ابراهیم و علی و عقب از پسر او جعفر
 صادق است و پس فصل سوم در ذکر عقب ابی جعفر صادق وی از اهل شام است از ایزد اهل بیت کینت و ابو عبد الله
 و اشهر القاب و صاحب مؤلفان ام فرده و خیر فاسم بن محمد بن ابی بکر ولادت در مدینه بوده است روز و شنبه
 هفتم ربیع الاول ششصد و شصت و شصت من الهجرة و وفات و نیز در مدینه واقع شده روز و شنبه پانزدهم ربیع
 هجری و قبر او در مدینه است هر که قبر مقدس پدرش و وی از عظامی علمای اهل بیت بوده و سفیر بوده که علم ما را
 و تدبیر و نکست قلوب و نظر اسما و نزدیک ماست جعفر احمد و جعفر ابیض و مصعب فاطمه و جامع نیز که هر چه مردان
 بدان محتاج اند و روی ثبت است و علم ایشان بسیار بوده و جعفر خاقیه از مصنفات ایشان است و کرامات
 و مقامات ایشان از حد حصر بیرون و فضایل و مناقبش از حصر حساب افزون و او را هفت پسر بوده
 اسمعیل عبد الله موسی اسحق محمد عباس علی و عقب او از شیخ فرزند است موسی کاظم و اسمعیل و علی
 عربی و محمد مومن و اسحق مؤمن و ابی محمد اسحق مؤمن برادر اعیانی موسی کاظم بوده و در صورت پیران
 با حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم مشابهت تامه داشته و تشریحش بیگانه و چون سیفان بن عیینه
 از نقل حدیث کرده برین وجه و او فرمود که حد ثقی التقه الرضا لثقی بن جعفر بن محمد بن
 علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب و او را عقب ابی پسر بود محمد و حسین و حسن و ابی الوارث و در کازنسل محمد
 اسحق اند و حجه بخارا از بنی وارث بوده و اولاد حسن اسحق و در مصر و بینین اند و میمون بن عبیدان ایشان است و حسین

بن اخی بجران افتاده و اولاد او در رقه و حلب بسیارند و محمد حرانی بن احمد حجازی و نقباء حلب بن عقیب اند اما
 محمد مامون که از جهت حسن جمال و راجحه و سیاح گفتم که عقیب از سه پسر نوه یکی حسین و اولاد او منقرض شده
 دوم قائم و بنو الشیبیه از اولاد وی اند و بنو الطیاره بصره و بنو العروس و بنو الخزاز از میهیم از اولاد قاسم اند سوم علی حارثی
 و عقیب از او و پسر است حسن حسین و عقیاب بن دو فرزند بسیارند ابو الیسا محمد ضرب بن ابی طالب حمزه و ضراب بن
 نسل حسین بن علی بن محمد و سیاح است از اولاد محمد بن حسین که مطلقه بوده ابو البرکات است و اکابر بسیار از نسل و بنو
 و ابو طاهر که اولاد او بیشترند از اولاد حسن عاصمی است علی عریضی کنیش ابو الحسن است عالم بزرگ بوده و در کودکی از پیر
 باز مانده و از برادر خود موسی کاظم علم آموخته و نسبت او به برین است آن قریه است بر چهار میل از مدینه و اولاد
 او بسیارند و ایشان را عریضیون گویند و عقیب از چهار پسر است محمد و احمد شترانی و حسن و جعفر اصغر اما
 جعفر اصغر عقیب از علی پسر است و حال این عقیب پوشیده است و حسن عریضی را عقیب از پسر او عبد الله
 است و اولاد او در مدینه و مصر و فیصیبین اند و بنو بهاؤ الدین و بنو فخر و بنو سنجی از نسل حسن اند اما احمد
 شترانی و بنو الحجه از عقیاب بنده صاحب السجاده و حمزه الداعی و ابو العثمایه رحم از اولاد او است و محمد علی
 عریضی اولاد او بقایت بسیارند و منفرق و در بلاد اولاد سببی محدث و بنو ثوابه و بنو الخضر از نسل عیسی روحی
 اکبر اند و او پسر محمد عریضی بوده اما اسمعیل کنیش ابو محمد لقبش اعرج اکبر اولاد امام جعفر بوده و او را بسیار دوست
 میداشته و در زمان حیات پدر وفات فرمود و تا فوت او را مردمان از عریضی نامیده بدوش آوردند و عقیب اسمعیل
 از دو پسر است محمد و علی است و عقیب محمد از اسمعیل ثانی است و جعفر شاعر بنو البغض از اولاد جعفر شاعر و عقیب جعفر
 در مغرب بوده اند و اخیر مصر که مستولی شدند و حکومت کردند از نسل جعفر بن اسمعیل اند بنو البزور و حله از اولاد
 صنوچر اند و حسن صنوچر از نسل اسمعیل ثانی است و بنو التمام نیز و سوز از نسل وی اند اما علی بن اسمعیل اولاد او
 در دمشق و عراق عرب بسیارند و فصل چهارم در عقیب امام موسی کاظم وی امام هفتم است کنیش
 ابو البراهیم است و بسبب حلم و فروخیزان شوم او را کاظم لقب دادند و او تس در ابوالو و میان مکه و مدینه روز
 یکشنبه هفتم ماه صفر سنه ۲۸۰ هجری در حبس هارون شنید که شهید شد روز جمعه پنجم ربیع الثانی سنه ۱۸۹ هجری در روضه مدینه
 و سه در بغداد است عابدترین اهل زمان و کریمترین ایشان بود و فضایل و کمالات بسیار است و آنحضرت
 را شصت فرزند بوده سی و هفت دختر و بیست و سه پسر از فرزندان و بعضی را عقیب نبوده و در بعضی
 اختلاف است و آنچه حالا نمه نسب برآند است که او را از سینه ده پسر عقیب بوده اولاد چهار تن از
 اینای وی بسیارند و از آن چهار تن متوسط و عقیب پنج تن کمترند چنان بیان این جماعت بزیاد ^{تفصیل}
 محتاج است هر یک از عقیاب سه گانه را در وی دانیم و فصل اول از پنج تن که اولاد ایشان قلیل اند عباس است

و یارون و اسحاق و اسحاق بن حنیف و حسن امام حسن یک پسر شریف جعفر نام و حال حقیقت عقرب او معلوم نیست و گفته اند
جعفر بن حسن را سه پسر زاده و اولاد علی عزیزی از نسل ویزدانا کبیل بن موسی را پسر بوده موسی نام و عقرب او
پسر جعفر است و بنو ابی العساف و بنو الوراق از نسل ویزدانا آن بن موسی امیر گفتندی عقرب او از سه پسر است
عباس و اسحاق بن موسی پسر است و بنو الماهوس از فرزندان واند محمد و اولاد او اندکی بودند در بلخ و طخارستان
و حسن بن اسحاق ابو جعفر صورانی از اولاد اوست و بنو الوارث از نسل صورانی اند اما یارون بن موسی گویند از
عقرب نمائنده و این طباطبائی آورده که عقرب از احمد بن یارون است و امیر کابل طوس از نسل اوست اما
عباس بن موسی اولاد او در غایت قلت اند و عقرب او از قاسم بن عباس بوده و حاصل و موهب او هم نامتوسرطان
و عقرب زید النار است و عبید الله و عبید الله و حمزه و حمزه را ابو القاسم گفتندی و در بلاد و هم عقرب او
بسیار اند و عقرب او از قاسم و حمزه است حمزه بن حمزه را عقرب هست در بلخ و بعضی در بلاد خراسان و
قاسم بن حمزه را اولاد هست و ابو جعفر که روح بدیع همدانی است و بابا لوک آل سامان مخالطت
در زیدی از فرزندان اوست و احمد مجدور از نسل قاسم است و عبید الله را عقرب از سه پسر است
محمد یانی قاسم و جعفر محمد یانی نیز گویند عقرب او از ابراهیم است و ابراهیم از ابو جعفر و احمد شعرانی اکثر اولاد
ابو جعفر در حجازند و ابو العباس که در شیراز با عصبه ولد بوده از نسل ابو جعفر است احمد شعرانی را نیز عقرب است
اما قاسم بن عبید الله را نیز عقرب بوده و حمید الشرف از نسل وی است عبید الله بن موسی او را عقرب از محمد
و موسی علی بن حسن الاحوال از نسل محمد عبید الله است و جعفر اسود از اولاد موسی بن عبید الله و بنو ناصر از نسل ویزدانا
و قتی که بر بصره مستولی شد خانهای بنی عباس بسوخت و خلسان با ایشان تراش زد و بدین سبب او را
زید النار گفتندی و خراور اگر فتنه ببرد و بر بند و زهر سامون شهرت شهادت چشید و او را از چهار پسر عقرب بوده
حسن و اولاد وی در قیصران مغربند حسین محمد شرافیه عقرب است به قزوین و جعفر را بار جان و بنو ضعیف بنو
المکرم از نسل موسی امام بن عبید الله اند و الله علم و حاصل معلوم کثران از اولاد امام موسی کاظم چهاراند
امام علی رضا و ابراهیم مرتضی و محمد عابد و جعفر امام جعفر را حواری گویند و اولاد او را حواریون و شجر یون نیز خوانند
و جعفر را عقرب از موسی حسن است و موسی را عقرب او از حسن الحقی است و حسن پدر محمد بلطی است و بلطی را محمد
و قتی و در عثمانی بوده و فارسان عرب بوده با قوت و شوکت و حجاز و عراق عرب اما محمد عابد عقرب او
از ابراهیم مجاب است و ابراهیم را از پسر عقرب بوده محمد حایری و احمد بقصر بن پسر علی پسر حران که مانند بنو احمد
اللی الغازی و بنو ابی مزین و آل ابی الحرث از نسل محمد بن محمد حایری اند و بنو الصریه آل ابی الحرث از نسل حسن
بن محمد و عقرب احمد و علی مرتضی نام ابراهیم منقر که عقرب است بر قتی و عقرب او از دو پسر است

در ذکر اولاد سبطین

موسی ابو یحیی و جعفر امام موسی اور از همیشه پسر عقوب است چهار مثل و چهار کشته اما مقولون عبید الله است
 و اولاد او در بصره و امله اند و عیسی اولاد او بفارس اند و علی اعقاب او در دینور و شیرازند ابو علی صحیح است و
 ابو الفضل ازین نساند جعفر و زینب فرزندان وار و اما کثرون کی محمد اعرج است و عقب او از موسی ابراهیم است
 و پس او را سه پسر عقوب بود ابو طالب حسن اولاد او ببصره اند ابو احمد حسین بن موسی ابراهیم نقیب نقیب است
 بود و او را دو پسر بود محمد رضی و علی رضی علیهما السلام و مراتب ایشان در علوم بنامت رفیع بوده و بعضی نوار صحیح است
 که در کتاب خانه علم الهدی هشتاد هزار مجلد کتاب بوده و ابو عبد الله احمد بن موسی را نیز اولاد بسیارند ابو البرکات
 نقیب سام و نجم الشرف ابو المظفر هیدنه الله جد بنی الموسوی ازین بیت اند دوم احمد کعبه نقیب و از حسین و علی است
 و ابراهیم و علی احوال آل رفیع از نسل علی احوال روینی الذررق از نسل ابراهیم اند و آل طلحه اولاد حسین و علی است
 و سید احمد رفیعی از نسل حسین است سوم ابراهیم عسکری بنو امیر از اعقاب بنید و بنو حسن بن محمد بن موسی هم
 ازین نساند و بعضی اولاد ابراهیم در ابرقوه بوده اند چهارم حسین قطعی نسل او بسیار است و همی میشود بل بنی علی
 الدیلمی و عقب او از بنی الحریث محمد است حسین اشقر و حسن برکه و ابو انیس سجاری و آل ابو السعادات از نسل ابی ابراهیم
 اند و حمید بن حسن از نسل حسین اشقر و ابن هبینه الله در مشرق از نسل حسن برکه و الله علم قصاص بن محمد در عقب امام
 علی رضا و امام ششم است کینیش ابو الحسن ولادت در مدینه بوده روز پنجشنبه یازدهم ربیع الآخر ۱۵۳ هجری در هاشم
 در سناباطوس در جمعه بیست و یکم ماه رمضان ۳۰۸ هجری به هر چه از منافق و برزبانها مذکور و از فضایل او در کتابها
 مستطوره است یا معالی ذات عالی ارفع چو یک قطره است از دریای زخاره و این بین قطعه انبی نازل در رخساره
 ترجمه میکنند برین وجه که لطمه به بنده این بکین گفتند موسی که توئی که که شمرتست که بر آسمان رسیده شمرش
 چرا مدح سرای رضایم نشوئی که که در جهان نبود کس به پائی گهرش بگفتنش که نیام ستود ما می رای که جبرئیل بن
 بوده خادم پدرش و آنحضرت پنج پسر بوده محمد حسن جعفر ابراهیم حسین و عقب از فرزندان زکانش محمد تقی است فضیلت ششم
 در عقب امام محمد تقی دی امام نهم است از اعیان بیت کینیش ابو جعفر است و لقب و تقی و فغان و وجود ولادتش روز جمعه
 بوده یازدهم رجب ۱۹۵ هجری در عهد خلافت معتظم و گویند زینب شهید شد و قبرش در بغداد است نزدیک شهید
 مقدس جد و موسی کاظم و از کمال ادب علم و فضیلت که داشت با صغیرن نامون مشتوق وی شد و در حضور خود امام الفضل از بنی
 بوی داد و همراه و بگریته روان کرد و هر سال هزار هزار درم بوفرتساری و کرمانت مقامات و بسیار را و عقب او از دو
 پسر موده علی کاوی و نووی میرق و رقم وفات یافت و اولاد او رضوی گویند و بیشتر ایشان بنامت دیرین اوقات
 جمعی بیشتر مقدس رضوی رضی الله عنه انتقال فرموده اند و عقب موسی از احمد است و نسایچ پیوری گفته که محمد بن موسی
 هم معقب است و انتساب بنی انتساب بدوست اما عقب احمد بن موسی از محمد اعرج است و بعضی اولاد از نسل او گویند

فصل ششم در عقوبت امام علی هادی و سبب امام دهم است از ایزد انبیا است که در آن است که در اولاد و سبطین است که گویند چه
 ابو الحسن اول علی مرتضی است و دوم علی بن موسی الرضا و سوم علی هادی و لقب ائمتی و عسکری نیز است و ولادت و در مدینه بوده
 سیزدهم ماه رجب ۲۱۲ هجری در وفات وی در زمان حضرت خلیفه در سن ۴۰ روز و شبانه آخر ماه جمادی الآخر ۲۵۷ هجری
 و قبرش در مدینه است در سام و مناقب و بسیار و نقایح و بیرون از حد شمار است و او را سیزدهمین نوحه حسن و حسین و جعفر
 و عقوبت او از اولاد است حسن و جعفر را جعفر کتبتن ابو عبد الله است و بکتاب مناقب شریف که بعد از وفات برادر دعوی است
 که دو اورا ابو الحسن گویند و در سبب فرزند داشت و عقوبت او از شش فرزند است بعضی نقل و بعضی گفته و بنا می او
 اسمعیل حرینیان است طاهر و کجلی صوفی و هارون و علی و ادربین اما ناصر و برادرش محمد ابو البقا از فرزندان اسمعیل اند
 و ابو النبیام و تالیق و ابویسای دلال و اولاد و ظاهر ابو الفتح شایسته از نسل کجلی صوفی و عقاب و در عصر اند و سادات صیدا
 از بلا و شام از اولاد هارون بن جعفر و جعفر نازوک اولاد او را بنی التازوک گویند از نسل علی بن جعفر و عقاب بن علی بن جعفر را
 قوام گویند نسبت به ایشانیان قوام بن ادریس غلسات و بدوردینی کسب مواجد نیز از قوام اند **فصل هفتم** در عقوبت امام حسن
 زکی وی امام یازدهم است از زینب علی بیت کنتیش ابو محمد نقی و کمالی و خالص و سمران حوئی نیز چون پدر خود و بعلگری
 مشهور است ولادت و سبب بینه بوده است ۲۳ هجری در بصره و در سمران است و در سمران ایامی از وی که است
 بسیار نقل کرده اند و خوارق عادات در کتب معتبر آورده از جمله در شواهد مذکور است که یکی گفته که پیش ابو محمد زکی از دفتر شکایت
 کردم نازبان بدست داشت زمین را بان بجا بد و بسیمکه تر موازی پانصد دینار برون آورد و بمن داد و
 دیگر گفته نقل کرده که رقیه بوسه نوشتم و در آنجا ستمه پر سپیدم و میخواستم که از تپ
 رنج نیز سوال کنم اما فراموشش کردم و نوشتم و سبب نوشت که جواب ستمه تو انبیت
 و میخواستی که از حجامی رنج نیز سوال کنی و فراموش کردی این را که قلنا ایاماد که کلاب حاد
 سلاما علی ابو اهییم بر پاره کاغذ بنویس و بر گردن محمود بیا و بز چنان کردم و آن محمود
 شفا یافت و او را یک پسر نو محمد مهدی و بس **فصل هشتم** در ذکر محمد بن الحسن و
 امام دوازدهم است و کنیت و سبب ابو القاسم و لقبش قبول الامیه محبت و قایم و مهدی
 و مشظ و صاحب الزمان و بجز سبب ایشانیان خاتم ایمه اثنا عشر است ولادت و سبب در سمران
 را که بوده در بیست و سوم رمضان ۲۵۵ هجری پسر اب و در آمد و در سمران خود مشغول
 شد و در شواهد مذکور است که چون متولد شد بر خوار اعین و سبب نوشته بود که
 جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل كان زكوه و اورا بیتی است که چون از
 ماور بزاز نور آید ۱۰ آگشت سیاه با آسمان برداشت پس عطسه زد و گفت الحمد لله

دج العالمین و بزرگی نقل کرده کہ نزد امام حسن عسکری شدم و گفتم یا بن رسول اللہ
 خلیفہ و امام بعد از تو کہ خواهد بود بخاتمہ در آمد پس برون آمد کہ تو کے بروش گرفتہ
 کہ گویا ماہ شب چہار وہ است و سن سہ سالگی پس فرمود لے فلان اگر نہ تو پیش
 خدا لے گرا می بودے من این فرزند خود را بنو نمود می نام این نام رسول است
 صلے اللہ علیہ وسلم و این کیفیت و در این جہان را پر داد و عدل کند بچہا بچہ بر چور
 و ظلم شدہ باشد و بقول بعضے کہ اور از ندہ میداند میگویند در اقصاء بلاد مغرب
 شہر ہا در تصرف اوست و اورا فرزند ان اثبات مے کنند و حق سبحانہ و تعالیٰ
 بدین معنی و اثبات است اتہ یعلم الستر و اخصی البیت ہر گنہ کہ آن زمان ہاست
 بر علم خدا لے ما عیانت است، این بود کلمہ چند از انساب سادات بزرگوار و عظامے
 عالی مکتد را مالکان مالک تقابیت سرشدان مسالک نجابت ستارگان سپہر
 سعادت سیارگان سبل سعادت شہر کوام لہم عین الامامة منبع یتقوس لہم
 بوج الکرامۃ مطلع فیما سبک التمس ایضاً و یا فافان ہامن ہامن اللہم اللہم
 آل پیغمبر حرم کہ بیا را محرم اللہ آل پیغمبر حرمت فخر آل آدم اند؛ نسبت آل نبی با سایر
 خلق جہان نہ کہ گنتی ضرب المشل بحر محیط و شہنم اند؛ روح اللہ ادوا حرم و قدس
 بنکال الافضال اشباحم کہ بعد و الطاف ربانی و اعطاف سبحانی رقم زدہ کاک بیان
 شد و الحمد لله حق حمد و حق سبحانہ و تعالیٰ ارواح مقدسہ ایشان را بسلسلہ اتصال
 و تسبیل قرب و اتصال و در روضہ جنات عدن مفتحتہ لہم الجواب پیوستہ تازہ و
 سیراب دار او و رواج میا من برکت و فوایح ہوا ہب جمعیت از حدائق روح و رحمت
 روحانیت ایشان بمشام کافہ اہل اسلام برسانا دو سایہ دولت این حسب النسب
 ملوک انام امجد و اسعد و می الاجلال و الاعظام ملاذ سادات انخافین
 خلاصہ و دایح ایتی تبارک فیکمہ الثقلیت قطع سلطان نشان عالم اقبال
 و مکتبہ سندنشین منسب اقبال و اقتدار؛ خورشید آسمان تقابیت کہ
 کہ چوہ ہست؛ سادات را بحضرت عالیہش افتخار؛ نژادیدہ سلطنت کہ بے چراغ
 دووہ خلافت عظمیٰ نقادہ السلاطین خلاصہ انباء الماء و الطین قطب فلک الشوکتہ
 مرکز دایرۃ العظمتہ و بسطوۃ ربانی چشم و چشم پیر جام و او را علم؛ شاہ کیخسرو چشم

سلطان اسکندر تقدیر عالی نسب وین پرورد عالی حسب با آفتاب برج شاهی سایه لطف خدا
 مرشد الدین شاه عبید القدر که حکم ازل با در ممالک شهرت باشد بید میرزا با لادالت دو حد الاقبال
 موزونة بجلاله و لمعة الذلعة مشرقه من افق کماله سالهای بی تاهی به فیضان فضل
 آسمی بر مفاوق اعظم کرم و اکرام عظام مبسوط و مخلص ممد هم باد و فرزند بزرگوار عالی
 مقدار شش که قره عین نیادت کامله و غره جبهه شامله است گوهر صدف شرف شهر
 یاری الحوظ نظرات عنایات حضرت آئی عجز شش که از لطعات دل منور او صد آفتاب
 تجلی کند منظر او با علا و دولت و ملت محمدی که با که تاج مهر بود گوهری ز انفس او که بسی
 بجز شرف مخصوص کرد عقل شریف با درمی نیافت به پاکیزگی گوهر او ترینه الله جعله الله
 و شرفا فربه و المناقب و ظل ظلیل و الدنیل خود با علی مراتب آبا عظام و اقصی آباب
 اجداد کرام خود بر ساد و طیت پر نور باد چشم پر از چنین سپر که مو فور باد قدر سپر از چنان
 پدید که امین آتاب العالمین و المحسن للملک الحق المبین و الصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد و آله و اصحابه جمیع الطیبین الطاهرین

خاتمة الطبع

المحمد لله المنة که کتاب روح الشدا بچین اوارت کار پروازان و کان شیخ آسمی شش
 محمد جمال الدین کشمیری بازار لاهور - زیور طبع پوشیدہ و م و م و م

اسکان

برو و کان شیخ آسمی شش و محمد جمال الدین باجران

کشمیری بازار لاهور

کتاب نوع و سرفراز نسبتاً از زان موجود است با باجران رعایتی مزید پیش
 کتب مطبوعه در لاهور

ارشاد و الطالبین فارسی اتخود و روزہ

یہ کتاب حاوی نکات تصوف و مسائل فقہیہ ہے۔ مفتیان زبان کے لئے جیسی کار آمد ہے اس سے بڑھ کر کوئی کلام کے لئے مفید مصنف علام نے اس ڈھنگ سے مسائل کو بیان فرمایا ہے کہ فقہیہ مسائل فقہ اور صوفی مسائل تصوف کا استنباط کر سکتا ہے۔ اور دونوں اپنے اپنے خیال میں خوش ہوتے ہیں۔ ایسی جامع کتاب آج تک نظر سے نہیں گزری کاغذ خط و چھپائی عمدہ۔ حجم ۵۰۲ صفحہ قیمت

ذخیرۃ الملوک

زبان فارسی مصنف حضرت سید السادات منبع فیوض و برکات غوث صمدانی میر سید علی بن شہاب الدین ہمدانی رحمۃ اللہ علیہ حاوی مسائل شریعت و سلوک ہے۔ اور بکمال صحت جانفشانی طبع ہوا ہے قیمت

قصص الانبیاء فارسی جلی قلم کاغذ مصری

حاوی کل حالات پیغمبر ابراہیم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت محمد رسول اللہ صلوٰۃ اللہ علیہم و علیٰ آلہم و سلم بیان خلفائے راشدین المہدی بن رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین قابل دید کتاب ہے قیمت

فوائد السالکین فارسی

مؤلف حضرت بابا فرید شکر گنج یہ کتاب نہایت ہی اعلیٰ علم تصوف میں ہے دیکھوں نہ ہو کہ ان کے مصنف ایسے بزرگ ہیں جن کا نام کا ڈھنگ تمام دنیا میں ہے قیمت

شکوۃ العشاق

مجموعہ غزلیات ناب و فارسی پسند خاطر برنا و پیر ہے۔ جلد سنگا کر محفوظ الکلام ہوئے۔ ہدیہ صرف

دیوان بحث الاعظم رحمۃ اللہ علیہ

دیوان کرامت بنیان از ارشادات کرامت آیات ہر مہر سائے فان خواص محیط ذخائر ایقان سالک مسالک حقیقت سرمدی عارف رموز یزدانی مقبول بارگاہ سبحانی حضرت قطب الاقطاب غوث الاعظم پیر و سنگیہ و شکر گنج میراللمی الدین شیخ سید عبدالقادر جیلانی رضی اللہ عنہ قابل دید ہے محصول ڈاک ہڈ مر خریدارہ قیمت

دیوان خواجہ معین الدین چشتی علیہ الرحمۃ

حضور کے نام نامی و اسم گرامی سے ہر ایک بشر واقف ہے آشنانان بحر طریقت واقفان رموز حقیقت کیلئے یہ کتاب ایک نعمت غیر منترقبہ ہے۔ صوفیان صفائش اس کو اپنا حزر جان بنائیں تو زیبا ہے قیمت

گلدستہ و لپیزہ المعروف بہ چمن بی نظیر فارسی

مؤلف و مرتبہ منشی محبوب عالم صاحب خوشنویس امین آبادی سلسلہ القدر مشتمل بر غزلیات حمد باری تعالیٰ و نعت خواجہ اعظم گرامی شاکر مفسر موجودات احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم و مضمائین عشقیہ پند خاطر حضرت صوفیائے کرام مقبول طبائع برنا و پیر کاغذ خوب خط مرغوب قابل دید ہے قیمت

معیار الحقین شرح کفر الذائق

مجموعہ خوانی

مفسد فاضل اجل مولانا
مولوی نسیا الدین محمد حسین
الحنفی رحمۃ اللہ علیہ حاوی کل مسائل
فقہہ۔ یہ کتاب لاجواب ہے۔ جو
طلباء کو دوسری کتب فقہہ و فتاویٰ
سے مستغنی کر دیتی ہے

اس کتاب کو حضرت مولانا کمال
کریم رحمۃ اللہ علیہ نے حبیب اللہ
الحق تیلخ بہرام خان رحمۃ اللہ علیہ تسلیم
فرمایا۔ یہ کتاب مفتیوں اور فاضلوں اور
طلبا کو دیکر فتاویٰ و کتب فقہہ سے
مستغنی کر دیتی ہے۔

کتاب خانہ
عصر

جاری ہے

اور بعضہ تعالیٰ روز افزوں ہوتی ہے

تا نظرین والایک و تنہا زبان دار جنہوں ایک فہم اس کے معاملہ کیا
اسکی خوش معاملگی کے باعث دشمنان میں اس میں ایک بھاری خیر ہر ایک قسم
کی کتابوں کا بڑھت ہو جو رہتا ہے قرآن مجید صحیفہ منورہ و کتب حدیث
فقہہ صرف شریعت اصول طب فارسی دوسری کتابیں قصہ جات فارسی اور
گورکھی سکرت ناول نیا تک مشہور و معروف لوگوں کی سوانح مرہاں کتب انجمن
حیات اسلام لاہور کتب اسلام اومی غلام قادر صاحب پھیری۔ کتب اسلام
مولوی رحیم بخش صاحب فیخروہ وغیرہ کا کافی ذخیرہ موجود رہتا ہے
ایک دفعہ آزمائش شرط و خواہش بھیجا اور خبر یہ
کے کے دیکھ لیں۔ و اسلام منصل فرمت

سلام العلماء

مفتی عوامی جدیدہ و
کچھ تک اس مدگی سے سلم العلوم
ہیں جس چھانو شہادہ کاغذہ نقطیہ مردان
صرف ۱۱

الفاظ الاودیہ
مع ریاض الاودیہ در سالہ
مارالین وغیرہ کل اودیہ یونانی
شہر بابیت و خواہ اودیہ وغیرہ وغیرہ نیت
۱۶

کتاب خانہ
مولانا محمد حلال الدین صاحب کتب کبیری بازار لاہور